

LEKCIONÁŘ

(ČTENÍ, RESPONSORIA A EVANGELIA)

od adventu do letnic

**k vigiliím Denní modlitby Církve
neboli liturgie hodinek (*liturgia horarum*)**

• **doplněný pro cisterciáckou liturigi** •

POKYNY PRO POUŽÍVÁNÍ LEKCIONÁŘE

Vigilie se skládají ze dvou nokturn a o svátcích a slavnostech se k nim připojuje ještě třetí nokturno (noční modlitba). Na závěr každého nokturnu se čte čtení. Po 1. nokturnu je to čtení z Písma svatého, po 2. nokturnu čtení katolické nauky a výkladů a po 3. nokturnu je to evangelium.

1. čtení čte invitator, 2. čtení ten, kdo měl službu invitatora před ním, evangelium pak čte představený. Čtení i evangelium se vždy předčítá u pulpitu uprostřed mnišského chóru, a to pomalu a přirozeným hlasem.

Před čtením předčítající vždy požádá představeného o požehnání slovy: „**Prosím, otče, o požehnání**“ (*Jube, domne, benedice-re*), a při udílení požehnání se hluboce skloní ve směru k žehnajícímu. Čtení se započne až poté, co všichni usednou a je ticho. Čte se jen nadpis a pak vlastní čtení, podnadpis se nepředčítá. Čtení pak předčítající zakončí slovy: „**Ty pak, Pane, smiluj se nad námi**“ (*Tu autem, Domine, miserere nobis*). Po čtení se pak předčítající odebere zpět na své místo v chóru a přednese první část prvního verše responsoria po čtení. Všichni ostatní navážou druhou částí verše reponsoria. Totéž se i stane s druhým veršem responsoria. Poté všichni vstanou a hluboce se skloní ke Sláva Otci a předčítající přednese celé Sláva Otci. Na to se všichni opět postaví do lavic a odpoví už dvakrát opakovanou druhou částí verše responsoria.

Evangelium se uvozuje výzvou představeného: „**Pán s vámi**“. Všichni ostatní odpoví: „**I s tebou**“, a obrátí se směrem k představenému předčítajícímu evangelium. Na závěr evangelia pak všichni pronesou „**Amen**“.

1. týden adventní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Izaiáš

1, 1–18

Napomínání lidu

Vidění Izaiáše, syna Amosova, která měl v době judských králů Uzijáha, Jotama, Achaza a Ezechiáše o Judovi a Jeruzalému.

Slyšte, nebesa, poslechni země,
neboť mluví Hospodin:
»Syny jsem vychoval a o ně se postaral,
vzepřeli se však proti mně.
Býk zná svého hospodáře
i osel jesle svého pána;
Izrael však nemá poznání,
můj národ nemá rozum.«

Běda hříšnému lidu,
národu zatíženému vinou,
potomstvu zločinců, zkaženým synům!
Opustili Hospodina,
pohrdli Svatým Izraele,
obrátili se k němu zády.
Kam ještě vás bít,
Když jste stále nevěrní?
Celá hlava je nemocná,
celé tělo je choré.
Od paty k hlavě
nic na něm zdravého není;
samá modřina, jizva, čerstvá rána,
nevytlačená, neovázaná, nezměklá olejem.

Vaše země je zpustlá,
vaše města spálená ohněm;
půdu vám před očima cizinci vyžirají,
je zpusťována, zkažena nepřítelem.

Jen síónská dcera zůstala
jak bouda na vinici,
jak chýše na okurkovém poli,
jak obležené město.

Kdyby nám Hospodin zástupů neponechal
několik těch, kdo přežili,
byli bychom jako Sodoma,
Gomoře bychom se podobali.

Slyšte Hospodinovo slovo,
sodomská knížata,
poslechněte příkaz našeho Boha,
gomorský lide!

Nač je mi množství vašich obětí?
– praví Hospodin.

Už mám dost žertev beranů
a tuku krmných telat;
v krvi býčků, beránků a kozlů
nemám zalíbení.

Když ke mně přicházíte,
kdo to od vás žádá,
abyste vyšlapávali má nádvoří?

Nenoste už nicotné oběti;
kadidlo je mi odporné,
novoluní, soboty, shromáždění (nesnesu),
nesnesu bezbožnost při svaté schůzce.
Vaše novoluní a svátky nenávidím z duše,
jsou mi břemenem, s únavou je snáším.

Když vztahujete své ruce (k modlitbě),
zakrývám své oči před vámi;
když se ještě víc modlíte,
ani neposlouchám.

Vaše ruce jsou plné krve!

Umyjte se čistě!

Odstraňte své špatné skutky pryč z mých očí;
přestaňte jednat zle,
učte se jednat dobře:
hledejte spravedlnost, přispějte utlačenému,
sirotku pomozte k právu, zastaňte se vdovy.

Nuže, suďte se

– praví Hospodin.

I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy,
vybílí se jako sníh.

I kdyby se červenaly jako purpur,
budou jako (bílá) vlna.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 1,16.18.17

Umyjte se čistě! Odstraňte své špatné skutky pryč z mých očí! * I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, vybělí se jako sníh.

V. Přestaňte jednat zle! Učte se jednat dobře! Hleďteje spravedlnost! * I kdyby.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezí« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa*Dvojí příchod Ježíše Krista,*

Zvěstujeme Kristův příchod, a to ne pouze jeden, nýbrž i druhý, který bude mnohem slavnější, než byl ten první. První totiž byl poznamenán utrpením, druhý bude ozdoben diadémem Božího království.

U našeho Pána Ježíše Krista je přece všechno většinou dvojí. Dvojí narození: první z Boha před věky, druhé z Panny po dovršení času. Dvojí sestoupení na svět: první skryté před lidskými zraky jako krůpěje rosy v rouně, druhé zjevné, které ovšem teprve přijde.

Při prvním příchodu byl v jeslích zavinut do plének; při druhém se oděje světlem místo šatu. Při prvním snesl kříž, nedbaje potupy; při druhém přijde v doprovodu zástupů andělů a oslavený.

Nezůstáváme tedy toliko při prvním příchodu, nýbrž očekáváme i druhý. Jestliže jsme při prvním příchodu říkali: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*, také při druhém, spěchajíce s anděly vstříc Pánu, volejme znovu v úctě: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*.

Spasitel přijde ne proto, aby byl znovu souzen, nýbrž aby soudil ty, kteří jej na soud pohnali. Ten, jenž prve mlčel, když byl souzen, připomene zlosynům, kteří se opovážili přivést jej na kříž: *Takto jsi jednal, a mlčel jsem*.

Tehdy přišel v souladu s Božím rozvržením díla spásy, aby lidi učil a přesvědčoval; tentokrát se mu budou muset podrobit, i kdyby nechtěli.

O obojím příchodu mluví prorok Malachiáš: *A náhle přijde do svého chrámu Pán, jehož vy hledáte; hle, jeden příchod*.

A znovu říká o druhém příchodu: *Zde je posel smlouvy, po němž toužíte. Hle, přijde všemohoucí Hospodin. Kdo však snese den jeho příchodu, kdo obstojí, až se objeví? Vždyť je jako oheň, kterým se taví, jako rostlina valchářů! Usadí se, aby tavil a čistil*.

Také Pavel má na mysli ony dva příchody, když píše Titovi tato slova: *Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvázně, spravedlivě a zbožně a přitom očeká-*

vali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Ježíše Krista. Vidiš tedy, jak mluví o prvním příchodu, za nějž vzdává dík, i o druhém, který očekáváme?

Proto se obsah víry, kterou vyznáváme, až do nynějška předává tak, abychom věřili v toho, »který vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce a přijde ve slávě soudit živé i mrtvé a jehož království bude bez konce«.

Přijde tedy náš Pán Ježíš Kristus z nebe. Přijde ve slávě na konci tohoto světa, v poslední den. Nastane konec tohoto světa a tento stvořený svět bude zase učiněn novým.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 49 (48), 3; 80 (79), 2; 24 (23), 7.9

Dívám se zdálky, a hle, vidím přicházet Boží moc jako mrak zahalující celou zemi, * vyjděte mu naproti a řekněte: pověz nám, jsi-li to ty, který má kralovat izraelskému lidu.

V. Prostí i vznešení, bohatý stejně jako chudý, * vyjděte mu naproti a řekněte.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 12, 35–47

Ježíš jim řekl: »Už jen krátký čas je mezi vámi světlo. Chodte, dokud máte světlo, aby vás nezastihla tma. Kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věrte v to světlo, abyste byli syny světla.« Po těch slovech Ježíš odešel a skryl se před nimi.

Ačkoli před nimi vykonal tolik znamení, nevěřili v něho. - Tak se mělo splnit slovo proroka Izaiáše: ‚Pane, kdo uvěřil tomu, co jsme hlásali? A komu se zjevila moc Páně?‘

Proto nemohli věřit, že Izaiáš opět řekl: ‚Zaslepil jim oči a zatvrdil jim srdce, aby očima neviděli, srdcem neporozuměli, nenapravili se a já abych je neuzdravil.‘

To řekl Izaiáš, protože viděl jeho slávu a mluvil o něm. Přesto však v něj uvěřilo i mnoho z předních mužů, jenomže kvůli farizeům se k tomu veřejně nepřiznávali, aby nebyli vyloučeni ze synagógy. Byla jim totiž milejší sláva lidská než sláva Boží.

Ježíš zvolal hlasitě: »Kdo věří ve mne, věří ne ve mne, ale v toho, který mě poslal; a kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal. Já jsem přišel na svět jako světlo, aby žádný, kdo věří ve mne, nezůstal v temnotě. Kdo moje slova poslouchá, ale nezachovává, toho já nesoudím; vždyť jsem nepřišel, abych svět soudil, ale abych svět spasil.«

Pondělí**PRVNÍ ČTENÍ****Z knihy proroka Izaiáše**

1,21 – 27; 2,1 – 5

Odsouzení a záchrana Siónu; příchod národů

Jak se mohlo stát nevěstkou
 město věrné, plné práva?
 Spravedlnost v něm přebývala,
 nyní však vrahové.
 Tvé stříbro se stalo struskou,
 tvé víno je zředěné vodou;
 tvoji vládcové jsou buřiči, společníci zlodějů:
 všichni milují dary, honí se za úplatky,
 nepomáhají sirotkovi k právu, pře vdovy se jich netkne.

Proto praví Pán, Hospodin zástupů,
 mocný (ochránce) Izraele:
 »Ach, zhojím se na svých odpůrcích,
 pomstím se na svých nepřátelích!
 Vztáhnu na tebe svou ruku,
 vypálím jak pec tvou strusku,
 vyloučím z tebe všechno nečisté.
 Vrátím ti soudce, jak bývali dříve,
 a rádce jak za dávných časů.
 Budou tě nazývat Spravedlivým městem,
 Věrným sídlem.«

Sión bude vykoupen právem,
 ti, kdo se (do něho) vrátí, spravedlností.

Obsah vidění Izaiáše, syna Amosova,
 o Judovi a Jeruzalému.
 Stane se v posledních dnech:
 Pevně bude stát hora s Hospodinovým domem
 na vrcholu hor,
 vyvýšena nad pahorky,
 budou k ní proudit všechny národy.

Budou k ní putovat četné kmeny a řeknou:
 »Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu,
 do domu Jakubova Boha!
 Ať nás naučí svým cestám,
 choďme po jeho stezkách!«
 Ze Siónu vyjde nauka,
 z Jeruzaléma Hospodinovo slovo.

Soudit bude národy,
rozsuzovat četné kmeny,
že zkují své meče v radlice
a svá kopí ve vinařské nože.
Nezdvihne již meč národ proti národu,
válce se již nebudou učit.

Jakubův dome, vzhůru,
choďme v Hospodinově světle!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mich 4,2; Jan 4,25

Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Jakubova Boha! *
On nás naučí svým cestám, choďme po jeho stezkách!

V. Přejde Mesiáš, nazvaný Kristus. Až přijde, oznámí nám všechno. *
On nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastýřského listu svatého Karla Boromejského, biskupa

O adventní době

Hleďte, nejmilejší, nastává doba slavná, slavnostní, a jak praví Duch svatý, doba příhodná: den spásy, pokoje a smíření. Doba, po níž horoucně toužili s tolika prosbami a úpěnlivými vzdechy dávní patriarchové a proroci, až ji konečně uzřel s překypující radostí spravedlivý Simeon. Doba, kterou vždy slavnostně slavila církev. A tak ji máme i my prožít se zbožnou myslí, navěky nepřestávající chválit věčného Otce a děkovat mu za jeho milosrdenství, které nám prokázal skrze toto tajemství příchodu svého jednorozeného Syna; poslal totiž z ne-smírné lásky k nám hříšným toho, který nás měl vysvobodit z tyranství a nadvlády satana, pozvat nás do nebe, uvést nás do nebeských přibytků, ukázat nám samu pravdu, naučit nás pravému mravnímu řádu, sdělit nám základy ctností, obohatit nás poklady své milosti a přijmout nás posléze za své syny a dědice věčného života.

Tim tedy, že církev každoročně slaví toto tajemství, nabádá nás, abychom neustále obnovovali památku na tak velikou lásku milosrdného Boha vůči nám. Přitom nás církev učí, že Kristův příchod nebyl ku prospěchu jen těm, kdo právě byli na světě, když přišel, ale jeho působení že stále ještě trvá i pro nás všechny, budeme-li chtít za přispění svatě víry a svátostí přijmout milost, kterou nám on zasloužil, a usměrnit podle ní svůj život v poslušnosti vůči němu.

Kromě toho nás církev žádá, abychom pochopili, že jako přišel jednou na svět v tělesné podobě, tak – odstraníme-li překážky ze své strany – je ochoten k nám přijít znovu v kteroukoli hodinu a v kterémkoli

okamžiku, aby v našich duších duchovně přebýval s hojnými milostmi.

Proto nás církev v této posvátné době, jako dobrá matka pečující o naši spásu, učí hymny, chvalozpěvy i jinými slovy pocházejícími od Ducha svatého a posvátnými obřady, jakým způsobem máme s vděčnou myslí přijímat tak veliké dobrodiní a obohacovat se jeho plody. Tak tedy nebude naše srdce připraveno na příchod Krista Pána hůře, než kdyby měl teprve přijít na svět; ne méně než se připravili starozákonní svatí otcové a než jak nás svými slovy i příklady učili, že to máme dělat i my.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jl 2,15; Iz 62,11; Jer 4,5

Zatrubte na Siónu, svolajte národy, oznamte lidu: * Hle, přichází Bůh, náš spasitel.

V. Hlásejte a provolávejte, křičte a říkejte: * Hle.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

2,6–22; 4,26

Boží soud

Hospodine, odhodil jsi svůj národ, Jakubův dům,
neboť mají plno věstců od východu,
(plno) hadačů jako Filišťané,
s cizinci si potřásají rukama.
Jeho země je plná stříbra a zlata,
není konce jeho pokladům.
Jeho země je plná koní,
nesčetné jsou jeho (válečné) vozy;
jeho země je plná bůžků:
klanějí se dílu svých rukou,
které zhotovily jejich prsty.

Každý se koří,
kdekdo se poníží:
neodpouštěj jim!

Zalez do skály, skryj se do prachu
z bázně před Hospodinem, před jeho slavnou velebností!

Pyšné lidské oči budou poníženy,
sražena bude zpupnost lidí;
v onen den bude jedině Hospodin vyvýšen.
Den Hospodina zástupů (přijde)

na všechno, co je pyšné a zpupné,
na všechno, co je povýšené; bude to poníženo;
na všechny libanonské cedry, vysoké a vznosné,
na všechny bašanské duby,
na všechny vysoké hory,
na všechny strmící vrchy,
na každou štíhlou věž,
na každou opevněnou hradbu,
na všechny taršíšské lodi,
na všechna skvostná plavidla.

Pýcha lidí bude sražena,
ponížena zpupnost mužů,
v onen den bude jedině Hospodin vyvýšen,
modly však naprosto zmizí.
Zalezou do skalních jeskyní,
do děr (plných) prachu
z bázně před Hospodinem, před jeho slavnou velebností,
až vstane, aby poděsil zemi.

V onen den zahodí každý krtkům a netopyřům své modly ze stříbra, své modly ze zlata, které si zhotovil, aby se (jim) klaněl. Zaleze do skalních rozsedlin, do kamenných slují z bázně před Hospodinem, před jeho slavnou velebností, až vstane, aby poděsil zemi.

Přestaňte (se spoléhat) na člověka, který má v chřípí (jenom) svůj dech. Zač je možné si ho cenit?

V onen den se Hospodinův výhonek
stane ozdobou a slávou,
plod země (bude) ctí a chloubou
těm, kteří se zachrání z Izraele.
Každý, kdo zbude na Siónu,
kdo zůstane v Jeruzalémě, bude se nazývat svatým,
každý, kdo je zapsán k životu v Jeruzalémě.
Až smyje Pán špínu siónských dcer,
až spláchně krev Jeruzaléma z jeho středu
dechem soudu a dechem vytríbení,
utvoří Hospodin nad každým místem siónské hory
a nad jejím shromážděním
oblak přes den,
dým a zář plápolajícího ohně v noci,
neboť Hospodinova velebnost
bude celého (toho místa) ochranným stánkem,
který skýtá stín ve dne proti vedru
a bezpečné útočiště proti vichru a dešti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 2,11; Mt 24,30

Pyšné lidské oči budou poníženy, sražena bude zpupnost lidí, * v onen den bude jedině Hospodin vyvýšen.

V. A lidé uvidí Syna člověka přicházet na nebeských oblacích s velikou mocí a slávou. * V onen.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa

Podrobuje se chudobě mého těla, abych já mohl dosáhnout bohatství jeho božství

Sám Boží Syn, ten, který je starší než všechny věky, neviditelný, nepostižitelný, netělesný, počátek počátku, světlo světla, pramen života a nesmrtelnosti, on – vyjádření předobrazu, neporušená pečeť, veskrze nezměnitelný obraz, zpodobněná myšlenka Otcova, on, jak pravím, se uchyluje ke zvláštní podobě a kvůli (mému) tělu bere na sebe tělo, kvůli mé duši se spojuje s duší obdařenou rozumem, aby podobné znovu očistil působením podobného, a ve všem se stává člověkem, krom hříchu. Byl počat z Panny, jejíhož ducha i tělo od počátku očistil Duch svatý (vždyť i zrození měla být prokázána náležitá úcta a zvlášť mělo být vyznamenáno panenství). Tak přišel na svět Bůh, jenž přijal lidství: vznikla jednota ze dvou protikladů, z těla a z ducha; Duch je dárce, tělo příjemcem božství.

Ten, který jiné obohacuje, stává se chudým. Podrobuje se chudobě mého těla, abych já mohl dosáhnout bohatství jeho božství. Ten, jemuž náleží plnost, stává se prázdným; vždyť se na krátký čas vzdává své slávy, abych se já mohl stát účastníkem jeho plnosti.

Jaké je to bohatství dobroty? Jaké je to tajemství, pokud jde o mne? Přijal jsem Boží obraz, ale neuchoval jsem jej. On přijímá mé tělo, aby přinesl i obrazu Božímu ve mně spásu, i tělu nesmrtelnost. Zakládá druhé společenství s námi, a to daleko obdivuhodnější než ono dřívější.

Bylo třeba, aby Bůh přijal lidství, měl-li člověk získat svatost; mocí překonal tyрана, aby nás vysvobodil a přivedl zpátky k sobě prostřednictvím Syna, který všechno řídí ke cti Otce, jemuž se – jak je patrné – ve všem podrobuje.

Ten dobrý Pastýř vychází za bloudící ovci až na hory a pahorky, na nichž jsi konal oběti, a dává svůj život za ovce; i nalezne zbloudilou ovci a nalezenou vyzvedne na táž ramena, jež nesla dřevo kříže, a tak ji přijme a přivede zpět do nebeského života.

To přejasně světlo kráčí za svítilnou, svou předchůdkyní, Slovo následuje hlas a Ženich starosvata, který připravil Pánu vybraný lid a očistil napřed vodou pro přijetí Ducha.

Potřebovali jsme Boha, který by přijal tělo a zemřel, abychom mohli žít. Spolu s ním jsme zemřeli, abychom se očistili. Spolu s ním jsme vstali z mrtvých, poněvadž jsme s ním zemřeli. Spolu s ním jsme byli oslaveni, poněvadž jsme spolu s ním vstali z mrtvých.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 4,4–5; Ef 2,4; Řím 8,3

Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, * aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu.

V. Nekonečně milosrdný Bůh nás miloval svou velikou láskou a poslal svého Syna; a on vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé. * Aby vykoupil.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

5,1–7

Hospodinova vinice

Zaspívám (píseň) svému miláčkovi,
píseň svého přítele o jeho vinici.

Vinici měl můj přítel
na úrodném svahu.
Oplotil ji, očistil od kamení,
osázel ji ušlechtilou révou.

Uprostřed postavil věž,
i lis v ní vyhloubil:
čekal, že ponese hrozny,
ona však plodila pláňata.

Nyní tedy, obyvatelé Jeruzaléma
a judští mužové,
suďte mezi mnou a mou vinicí!
Co jsem měl ještě udělat své vinici
a neudělal jsem?

Když jsem čekal, že ponese hrozny,
proč přinesla plané plody?

Teď vám ukážu,
co udělám své vinici:
odstráním její plot,
že ji spasou,

rozbořím její zeď,
že ji rozšlapou.

Udělám z ní pustinu,
nebude ořezána ani okopána,
vzroste v trní a hloží.
Mrakům dám příkaz, aby ji nezkropily deštěm.
Vinicí Hospodina zástupů je dům Izraele,
Judovci – jeho milou sazenicí.
Čekal spravedlnost, a hle – nepravost,
(čekal) právo, a hle – bezpráví!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 80 (79), 14.15.3.16.15

Tvou vinici pustoší kanec z lesa a polní zvěř ji spásá. Pohleď, Pane,
a probuď svou sílu, * ochraňuj, co tvá pravice zasadila.

V. Bože zástupů, vrať se, shlédni z nebe a podívej se, pečuj o tuto révu!
* Ochraňuj.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Boží Slovo přijde k nám a učiní si u nás přibyték

Známe trojí příchod Páně. Ten třetí příchod je uprostřed. Ony dva totiž jsou zjevné, tenhle však nikoliv. Při prvním bylo ho vidět na zemi a stýkal se s lidmi, když – jak sám dosvědčuje – ho viděli a nenáviděli. Při onom posledním pak *každý člověk uzří Boží spásu a budou hledět na toho, kterého probodli*. Prostřední je skrytý; při něm jej vidí ve svém nitru jenom vyvolení a jejich duše docházejí spásy. Při prvním tedy přichází v těle a bezmocnosti, při tomto prostředním v duchu a moci, při posledním ve slávě a velebnosti.

Ten prostřední příchod je, dalo by se říci, cestou, kterou se má přijít od prvního k poslednímu: při prvním byl Kristus naším vykoupením, při posledním se zjeví jako náš život, při tomto je naším odpočinkem a útěchou.

Aby se však někomu nezdálo vymyšleným to, co říkáme o tomto prostředním příchodu, poslechněte, co on sám říká: *Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu*. A jinde jsem četl: *Kdo se bojí Boha, bude činit dobré*. Zjišťuji však, že o milujícím je řečeno něco víc: že bude zachovávat (Boží) slova. Kde je tedy třeba je uchovávat? Bezpochyby v srdci, jak praví prorok: *Ve svém srdci ukrývám tvůj výrok, abych se neprohřešil proti tobě*.

Tímto způsobem zachovávej slovo Boží, neboť *blahoslavení ti, kteří ho zachovávají*. Nechtě tedy přejde jakoby do útrob tvé duše, ať přejde do tvých citů a do tvých mravů. Nasyť se dobrem a tvá duše se bude těšit z tučné hojnosti. Bedlivě se syť svým chlebem, aby nevyschlo tvoje srdce, nýbrž aby se tvá duše naplnila tučným pokrmem.

Budeš-li taktó zachovávat slovo Boží, nepochybuj, že ono zachová tebe. Přejde totiž k tobě Syn s Otcem, přijde veliký Prorok, který obnoví Jeruzalém, neboť on činí všechno novým. To totiž způsobí tento příchod, že *jako jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země, stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe*. Jako starý Adam pronikal celým člověkem a celého jej zaplnil, tak nechtě nyní dostane celého Kristus; on celého člověka stvořil, celého vykoupil a celého také oslaví.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 29 (28), 11; Iz 40,10

Hle, Pán přijde se slávou a mocí. * Navštíví svůj lid a přinese mu pokoj a věčný život.

V. Hle, Pán, Hospodin přichází s mocí. * Navštíví.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

16, 1-5; 17, 4-8

Sión útočištěm Moabitů; obrácení Efraima

Pošlete beránka vladařovi země,
z Petry na poušti k hoře síonské dcery.
Jako ptáčata na útěku,
jako mláďata vyplašená z hnízda,
tak budou moabské dcery
u amonských brodů.

Dej radu, učíš rozhodnutí,
v pravé poledne vrhni svůj stín jako noc!
Skrýj rozptýlené, nezrazuj uprchlíky!
Kěž u tebe směji přebývat moabští vyhnanci,
buď jim skrýší před zhoubcem!

Je veta po tyranu,
skončilo zpustošení,
zmizel ze země ten, kdo ji deptal!
V milosrdenství bude upevněn trůn;
a na něm bude v Davidově stánku

věrně sedět soudce, který hledá právo a rychle uplatňuje spravedlnost.

V ten den vybledne Jakubova sláva a jeho tučné tělo zhubne. Bude to, jako když sekáč shrnuje stébla a jeho paže utíná klasy, jako když se sbírají klasy v údolí Refaim. Zbudou v něm jen paběrky, jako když se oklepává oliva: (zůstanou) dvě nebo tři olivky na konci větve, čtyři až pět na vrcholku ovocného stromu praví Hospodin, Bůh Izraele.

V ten den vzhledne člověk ke svému tvůrci a jeho oči budou hledět na Svatého Izraele. Nebude (s důvěrou) vzhlížet k oltářům, které zhotovily jeho ruce, na to, co udělaly jeho prsty, na posvátné háje a kadidlové oltáře.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 33,15.16; srv. Iz 16,5

Vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, který bude uskutečňovat právo a spravedlnost na zemi. * To je jméno, kterým ho budu nazývat: »Hospodin je naše spravedlnost.«

V. Ve svém milosrdenství zbuduji trůn a na něm bude věrně sedět soudce, který hledá právo a rychle uplatňuje spravedlnost. * To je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Efréma, jáhna, k evangelní harmonii »Diataressaron«

Bděte: opět přijde

V úmyslu zabránit učedníkům, aby se ho tázali na chvíli jeho příchodu, řekl Kristus: *O tom dni a té hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn. To není vaše věc, abyste věděli čas a okolnosti.* Proto to skryl, abychom bděli a aby každý z nás považoval za možné, že se to stane za jeho života. Kdyby totiž zjevil, v kterém čase přijde, nebyl by jeho příchod předmětem zájmu a očekávání národů a věků. Řekl sice, že přijde, ale neřekl, kdy hodlá přijít; a tak pro všechna pokolení a věky zůstává živá naděje na jeho příchod.

Ačkoli Pán stanovil znamení svého příchodu, jejich chvíli není možné nějakým způsobem jasně vyrozumět. Vždyť tato znamení přicházela

a přecházela v mnohých obměnách, ba vyskytují se i dosud. Jeho poslední příchod je totiž podobný prvním.

Vždyť přece jako na něj čekali spravedliví a proroci v domnění, že se zjeví za jejich dnů, tak i dnes touží každý věřící, aby jej směl uvítat ve své době, protože nezjevil den svého příchodu. Je tomu tak především z toho důvodu, aby se někdo nedomníval, že ten, jehož moci i panství podléhají rytmy i časy, je sám podroben osudu a hodině. Jak by tomu, kdo popsal známky svého příchodu, mohlo být skryto to, co sám ustanovil? Proto vylíčil svá znamení takovým způsobem, aby všechna pokolení i věky měly už od počátku důvod považovat za možné, že se jeho příchod uskuteční v jejich době.

Bděte! Když totiž tělo spí, ovládá nás přirozenost, a skutek se již ne děje z naší vůle, nýbrž z pudového hnutí přirozenosti. Máli duši v moci vážné ochromení, jako třeba skleslost nebo truchlivost, ovládá ji nepřítel a jejím prostřednictvím dělá to, co ona sama nechce. Přirozenosti vládne násilí, duši pak nepřítel.

Bdělost, kterou Pán přikázal, uložil tedy oběma stránkám člověka: tělu, aby je střežila před ospalostí, duši, aby ji střežila před otupělostí a bázlivostí. Jak praví i Písmo: *procitněte, spravedliví a procitám a pořád jsem u tebe* a opět: *neochabujte. Proto konajíce svěřenou službu, nenecháváme se ovládnout malomyslností.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,13; 24,44.30

Bděte, protože neznáte den ani hodinu. * Buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.

V. Syn člověka bude přicházet s velikou mocí. * Buďte.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

19,16–25

Egyptané a Asyřané se obrátí

V ten den budou Egyptané jako ženy, zděsí se a budou se bát rozmáchnuté ruky Hospodina zástupů, kterou se na ně rozmáchne. Judská země se Egyptanům stane postrachem; kdokoli si ji připomene, zděsí se nad úradkem, který o ní pojal Hospodin zástupů.

V ten den bude v egyptské zemi pět měst, která budou mluvit kanaanjskou řečí a přísahat při Hospodinu zástupů; jedno z nich se bude jmenovat »město slunce«.

V ten den bude Hospodinův oltář uprostřed egyptské země a Hospodinův památný sloup na její hranici. Bude znamením a svědectvím pro

Hospodina zástupů v egyptské zemi. Když budou volat k Hospodinu kvůli tyranům, pošle jim zachránce a obhájce, který je vysvobodí. Hospodin se dá poznat Egyptanům a v ten den Egyptané poznají Hospodina, budou ho ctít oběťmi i obětními dary budou skládat Hospodinu sliby a splní je. Hospodin bude bít Egypt ranou, kterou ho vyléčí, takže se obrátí k Hospodinu a on je vyslyší a uzdraví.

V ten den bude cesta z Egypta do Asýrie. Asyřané budou chodit do Egypta a Egyptané do Asýrie. Egyptané s Asyřany budou sloužit (Bohu).

V ten den (se spojí) Izrael s Egyptany a Asyřany jako třetí, stane se požehnáním uprostřed země, které Hospodin zástupů požehná takto: »Požehnaný buď můj lid Egyptané, dílo mých rukou Asyřané a mé dictví Izrael.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 19,21.22; Lk 13,29

V ten den Egyptané poznají Hospodina, * obrátí se k Hospodinu a on je vyslyší a uzdraví.

V. A přijdou od východu a od západu, od severu a od jihu a zaujmou místo u stolu v Božím království. * Obrátí se.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Prosligion« od svatého Anselma, biskupa

Touha po Bohu

Nuže, človíčku, ustaň na chvíli od své práce, vzdal se trochu od myšlenek, které ti nepopřávají klidu. Odhod' nyní starosti, které tě tíží, a nech stranou své namáhavé činnosti. Uvolni se trochu pro Boha a na chvíli v něm spočiň.

Vejdi do pokojíka své duše a odstraň odtud vše kromě Boha a toho, co ti napomáhá jej hledat. Zavři dveře – a hledej ho. Mé srdce, řekni nyní, celé mé srdce, řekni Bohu: Hledám tvou tvář, Hospodine, hledám tvou tvář.

Nuže, Pane, můj Bože, pouč nyní mé srdce, kde a jak tě má hledat, kde a jak tě nalézat.

Pane, nejsi-li zde, kde tě mám nepřítomného hledat? Jsi-li však všude, proč tě tu nevidím? Jistě přebýváš v nedostupném světle. Ale kde je to nedostupné světlo? Jak mám přijít k nedostupnému světle? Nebo kdo mě povede a do něj uvede, abych tě v něm viděl? A pak, podle jakých znamení a pod jakou podobou tě mám hledat? Nikdy jsem tě, Pane, můj Bože, neviděl, neznám tvou tvář.

Co má dělat, nejvyšší Bože, co má dělat daleko od tebe žijící vyhnanec? Co má dělat tvůj služebník, strachující se, že ztratí tvou lásku, a odvržený daleko od tvé tváře? Dychtí tě spatřit, ale tvoje tvář je od něho příliš daleko. Touží se k tobě přiblížit, ale tvůj příbytek je nedostupný. Touží tě nalézt, ale nezná tvé místo. Snaží se tě hledat, ale nezná tvou tvář.

Pane, jsi můj Bůh, jsi můj Pán, a nikdy jsem tě neviděl. Učinil jsi mě, obnovil jsi mě, dal jsi mi vše, co je ve mně dobrého, a dosud jsem tě nepoznal. Byl jsem přece stvořen, abych tě viděl, a dosud jsem nedosáhl toho, pro co jsem byl stvořen.

Jak dlouho ještě, Pane? Jak dlouho ještě budeš na nás zapomínat, Pane? Jak dlouho ještě budeš odvracet od nás svou tvář? Kdy na nás shlédneš a vyslyšíš nás? Kdy osvítiš náš zrak a ukážeš nám svou tvář? Kdy nám znovu dáš sebe?

Shlédni na nás, Pane, vyslyš a osvět' nás. Zjev se nám. Vrať nám sebe, aby nám bylo dobře; bez tebe je nám tak zle! Slituj se nad naším velkým úsilím o tebe, protože bez tebe nic nezmůžeme.

Pouč mě, jak tě mám hledat a zjev se hledajícímu. Nemohu tě hledat, nenaučíš-li mě tomu, ani tě nalézt, nezjevíš-li se. Kéž tě hledám svou touhou, kéž po tobě toužím, hledaje tě; kéž tě naleznu svou láskou, kéž tě miluji, nalézaje tě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 80 (79), 19.20; srv. 106 (105), 4

Hospodine, Bože zástupů, už od tebe neustoupíme, zachovej nás naživu, a budeme velebit tvé jméno. * Rozjasni svou tvář, a budeme spasení.

V. Pamatuj na nás, Hospodine, pro náklonnost k svému lidu, ujmí se nás a pomoz nám. * Rozjasni.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

21,6–12

Strážce ohlašuje pád Babylónu

Tak mi řekl Pán:

»Jdi, postav hlídku,
a co uvidí, ať ohlásí!
Uvidí-li vůz, spřežení koní,
jezdce na oslech a jezdce na velbloudech,
ať bedlivě pozoruje napjatým zrakem!«

Hlídka zavolala:

»Na stráži stojím, Pane,

ustavičně ve dne,
na své hlídce
stojím celé noci.
Hle, blíží se zástup mužů,
jedou po dvou!«

Ozývá se (hlas) a říká:
»Padl Babylón, padl
a všechny modly jeho bůžků
jsou na zemi v troskách!«

Můj (lide) pošlapaný, rozdrčený (jako) na mlatě!
Co jsem slyšel od Hospodina zástupů, od Boha Izraele,
to jsem vám sdělil.

Výrok o Dumě:
Ze Seiru na mě volají:
»Strážce, kolik zbývá z noci?
Strážce, kolik zbývá z noci?«
Strážce řekl:
»Přichází jitro, ale také noc;
chcete-li se ptát, ptejte se,
vraťte se, přijďte!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 18, 2.4.5

Anděl zavolal mocným hlasem: »Padl, padl ten veliký Babylón!« Pak jsem uslyšel ještě jiný hlas z nebe: * Vyjděte z něho, můj lide, abyste neměli účast v jeho hříších.

V. Neboť jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh si připomenul jeho zločiny. * Vyjděte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O požeňání trpělivosti« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Doufáme v to, co ještě nevidíme

Přikázání našeho Pána a Učitele, které přináší spásu, zní: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen. A dále: Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky; poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí.*

Nejmilejší bratři, abychom mohli – obdařeni nadějí na dosažení pravdy a svobody – dojít k samotné pravdě a svobodě, je třeba neustále vytrvat v trpělivosti. Aby totiž naděje a víra mohly přinášet své ovoce, je třeba trpělivosti.

Netoužíme po slávě zde na zemi, nýbrž po budoucí v nebi. To nám připomíná i apoštol Pavel: *Naše spása je (zatím pouze) předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, už to není naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí.* Trpělivé očekávání je nutný předpoklad k tomu, abychom se plně stali tím, čím jsme začali být, abychom dosáhli toho, co nám Bůh ukázal a v co doufáme a věříme.

Na jiném místě pak týž apoštol učí spravedlivé, pracovité, ty, kteří si stírádají nebeské poklady za pomoci

Bohem přidávaných úroků, aby byli také trpěliví; říká jim: Nuže, dokud máme ještě čas, prokazujme dobro všem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny. Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě; neboť až přijde čas, budeme sklízet.

Připomíná, aby nikdo z netrpělivosti neustal v konání dobra, aby nikdo, odlákán či přemožen pokušením, nezůstal stát v půli cesty, hodné chvály a slávy. Ztratil by tím, co již vykonal, kdyby nedokončil, co začal.

Konečně když apoštol mluví o lásce, spojuje ji se snášenlivostí a s trpělivostí. *Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, láska nezávidí, nenadýmá se, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, všechno miluje, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží.* Dokazuje, že láska je proto schopna pevně vytrvat, že umí všechno vydržet.

A na jiném místě: *Snášejte se navzájem v lásce a dělejte všechno pro to, abyste zachovali jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje.* Prokázal, že ani jednotu, ani pokoj nelze zachovat, nebudou-li bratři vůči sobě navzájem snášenliví a nebudou-li s přispěním trpělivosti střežit pouto svornosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Hab2,3; Žid 10,37

Pán jistě přijde a nezklame. * Čekej na něj, přijde a nic mu nezabrání.

V. Vždyť už jen chvílku, malou chvílku, a přijde ten, který má přijít. * Čekej.

2. týden adventní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

22,8–23

Pýcha Jeruzaléma a správce Šebny

Odňal (Bůh) ochranu Judovi.
V ten den ses díval na zbrojnici v »domě lesa«;
viděli jste, že se rozmnožily
průlomy do Davidova města;
shromáždili jste vodu dolního rybníka,
spočetali jste jeruzalémské domy
a (některé) jste zbořili,
abyste opevnili hradby.
Mezi oběma hradbami jste vybudovali nádrž
pro vodu starého rybníka,
ale nehleděli jste na toho, kdo to způsobil,
neviděli jste toho, kdo to dávno připravil.

Pán, Hospodin zástupů, volal toho dne
k pláči a nářku,
k oholení hlavy, k opásání žinicí.

A (zatím) hle – jásos a radost!
zabijí se skot a poráží se brav,
jí se maso a pije se víno:

»Jezme a pijme,
vždyť zítra zemřeme!«

Hospodin zástupů
však zjevil mému sluchu:

»Tato vina vám jistě nebude odpuštěna, musíte zemřít!«
praví Pán, Hospodin zástupů.

Tak říká Pán, Hospodin zástupů:

»Jdi jen k tomu ministrovi,
k Šebnovi, správci (královského) paláce:

>Co tu máš a koho zde máš,
žeš tu vytesal hrob?<

Na vysokém (místě) sis vytesal hrob,
ve skále sis vysekal příbytek!

Hle, Hospodin tě odhodí
mocným rozmachem, člověče,

zabaléného a svinutého v klubko,
jako míč tě hodí do širošířé země.

Tam zemřeš

a tam budou tvé nádherné vozy,
(ty) hanbo domu svého pána!

Vyženu tě z tvého místa,
z tvého úřadu tě svrhnu.
Pak povolám svého služebníka
Eljakima, syna Chilkijáhova,
obléknu mu tvou řízu,
přepášu ho tvým pásem;
tvou moc mu předám do ruky.
Bude otcem obyvatelstvu Jeruzaléma
a Judovu domu.

Na jeho rameno
položím klíč od Davidova domu;
když otevře, nikdo nezavře,
když zavře, nikdo neotevře.
Zarazím ho jako hřeb na pevné místo,
pro svůj rod zaslouží čestné křeslo.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 3,7.8

Toto praví Svatý, Věrný, ten, který má Davidův klíč: * Otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít.

V. Zachoval jsi moje slova a nezapřel jsi mě. * Otevřel.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře Eusebia z Césareje, biskupa, ke knize proroka Izaiáše

Hlas volajícího na poušti

Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte stezky našemu Bohu. Zřetelně se tu prohlašuje, že to, co je obsahem proroctví, se nemá stát v Jeruzalémě, nýbrž na poušti; totiž co se má stát, aby se zjevila Boží sláva a všem lidem přišla ve známost Boží spása.

A to se přece skutečně a doslova splnilo v době, kdy Jan Křtitel kázal na poušti u Jordánu spásitelný příchod Boha a lidé tam spatřili Boží spásu. Neboť tehdy všichni poznali Krista a jeho slávu, když se po jeho pokřtění otevřela nebesa, Duch Svatý sestoupil v podobě holubice a spočinul na něm a když se snesl Otcův hlas, vydávající Synovi svědectví: *To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!*

To bylo řečeno proto, že Bůh hodlal přijít na poušť, která byla od věků neschůdná a nepřístupná. Vždyť všechny národy postrádaly znalost Boha, poněvadž všichni spravedliví Boží a proroci měli přístup k nim zavřený.

Proto onen hlas přikazuje připravovat cestu Božimu Slovu a urovnávat neschůdnosti a hrboly, aby náš Bůh při svém příchodu mohl po ní kráčet. *Připravte cestu Pánu:* smysl šíření radostné zvěsti a nové útěchy je právě v tom, že ji provází vroucí přání seznámit všechny lidi s Boží spásou.

Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst. Tato slova se obzvláště shodují s předešlou myšlenkou a poté, co se mluvilo o hlasu volajícím na poušti, příhodně připomínají hlasatele evangelia a zvěstují příchod Boha k lidem. Takže zmínka o šířitelích radostné zvěsti plynule navázala na prorocství o Janu Křtiteli.

Co je tedy oním Siónem, ne-li to, co se dříve nazývalo Jeruzalémem? Vždyť i ten byl horou, jak vysvětluje Písmo na onom místě, kde se praví: *Hora Sión, kde ses usídlil*, a apoštol praví: *Přistoupili jste k hoře Siónu.* Není tu snad tímto způsobem označován sbor apoštolů, vyvolený ze starobylého národa pocházejícího z obřízky?

Toto je ovšem Sión a Jeruzalém, který přijal Boží spásu a který sám povýšen spočinul na Boží hoře, totiž na jeho jednorozeném Slově. Tomuto Jeruzalému je přikázáno vystoupit na vysokou horu a zvěstovat slovo spásy. A kdo je šířitelem radostné zvěsti, ne-li sbor zvěstovatelů evangelia? Co znamená šířit radostnou zvěst? Všem lidem, především však judským městům, oznamovat Kristův příchod na zem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mt 11, 11.9

Přišel Předchůdce Páně a Pán sám o něm vydává svědectví: * Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel.

V. Jan je prorok, víc než prorok. Spasitel o něm řekl: * Mezi těmi.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 8, 12–16

Ježíš k nim znovu promluvil a řekl: »Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.« Farizeové mu namítli: »Ty svědčíš sám o sobě, tvé svědectví není právoplatné.« Ježíš jim odpověděl: »I když já svědčím sám o sobě, je mé svědectví právoplatné, protože vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy však nevíte ani odkud přicházím, ani kam jdu. Vy usuzujete po lidsku, já neposu-

zují nikoho. Jestliže však já soudím, je můj úsudek správný, protože nejsem sám, ale jsem já a Otec, který mě poslal.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

24,1-18

Hospodin bude trestat

Hle, Hospodin pustoší zemi a plení ji,
rozvrací její povrch,
její obyvatele rozptyluje.
Stejně se povede lidu jako kněžím,
služebníku jako jeho pánu,
služce jako její paní,
kupujícímu jako prodávajícímu,
věřiteli jako dlužníku,
lichváři jako zadluženému.
Země bude úplně zpustošena,
oloupena o vše,
neboť toto slovo pronesl Hospodin.

Naříká a vadne země,
chřadne a vadne svět,
hyne nebe i země.

Země je znesvěcena od svých obyvatel,
neboť přestoupili zákony,
převrátili právo,
porušili věčnou smlouvu.
Proto hltá zemi kletba,
její obyvatele musí pykat.
Proto se ztenčilo obyvatelstvo země,
malý je počet zbylých lidí.

Truchlí mošt,
zchřadla réva,
vzdychají všichni, kdo plesali v srdci.
Přestala radost bubínků,
utichl výskot jásajících,
umkl veselý zvuk citer.
Při zpěvu se nepije víno,
píjákům zhořkl opojný nápoj.

Zbořeno je město marnosti,
 zavřen je vchod do každého domu.
 Naříká se na ulicích, že není víno,
 přestala všechna radost,
 zmizel ze země jásot.
 Jen spoušť zbyla v městě,
 brána se rozpadá v trosky.
 Ano, tak bude mezi národy
 uprostřed země,
 jako když se srážejí olivy,
 jako když se paběrkuje po skončeném vinobraní.

(Ale zachránění) pozdvihnou svůj hlas,
 budou opěvovat Hospodinovu vznešenost,
 budou jásat (obyvatelé) od moře.
 Proto v krajinách světla oslavujte Hospodina,
 na mořských ostrovech jméno Hospodina, Boha Izraele!
 Od končin země jsme slyšeli chvalozpěv:
 »Sláva Spravedlivému!«

Tu jsem řekl: »Má zkáza!
 Má zkáza!
 Běda mi!«

Odpadlíci odpadávají,
 odpadávají odpadem odpadlíků.
 Hrůza a jáma a léčka na tebe,
 obyvateli země!
 Kdo uteče před křikem hrůzy,
 upadne do jámy;
 kdo vyleze z jámy,
 chytí se do léčky,
 neboť průduchy nebe se otvírají
 a základy země se třesou.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 24, 14.15; Žl 96 (95),1

Pozdvihnou svůj hlas a budou opěvovat Hospodinovu vznešenost. *
 Oslavujte Hospodina!

V. Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívejte Hospodinu, všechny země! * Oslavujte.

DRUHÉ ČTENÍ

**Ze spisu »Výstup na horu Karmel« od svatého Jana od Kříže, kně-
 ze**

Hlavní příčinou, pro kterou bylo ve Starém zákoně dovoleno klást Bohu otázky a proč bylo třeba, aby proroci a kněží vyžadovali od Boha vidění a zjevování, bylo to, že víra tehdy ještě neměla tak pevný základ a nebyl ustanoven zákon evangelia. Proto bylo třeba, aby se na některé věci Boha dotazovali a aby k nim Bůh promlouval buď slovem, nebo viděním a zjevováním, nebo v obraze a podobenství, nebo i mnohými dalšími druhy znamení. A tak všecko, co odpovídal, mluvil či zjevoval, byla tajemství naší víry nebo věci, které se jí alespoň týkaly nebo k ní směřovaly.

Nyní však, když byly položeny základy víry v Krista a když byl milostiplně vyhlášen zákon evangelia, není zapotřebí se dotazovat oním způsobem, ani není důvodu, proč by Bůh sám promlouval tak jako tehdy. Vždyť poté, co nám dal svého Syna, který je sám jeho jediným Slovem, řekl i zjevil nám všechno současně a jednou provždy, aniž mu cokoli zbývá dořici.

A to je pravý smysl oné jistoty, o níž se opírá svatý Pavel, když přesvědčuje Židy, aby upustili od oněch dřívějších způsobů jednání s Bohem, obvyklých v dávném zákoně Mojžíšově, a aby obrátili své zraky pouze na Krista; říká jim: *Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh v minulosti k našim předkům skrze proroky; v této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna.* Těmito slovy učí apoštol, že Bůh skrze toto své Slovo řekl tolik a tak závažných věcí, že již nezbylo, co ještě vyžadovat; neboť to, co dříve sděloval po částech prorokům, řekl nám již vcelku skrze Slovo, když nám je dal celé, totiž svého Syna.

Proto jestliže by se nyní chtěl někdo Boha na něco dotazovat nebo od něj žádat nějaké vidění či zjevení, vlastně by se dopouštěl vůči Bohu křivdy tím, že neupíná svůj zrak zcela na Krista nebo vyhledává nějakou jinou věc nebo novotu mimo něj.

Bůh by mu zajisté mohl odpovědět takto: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouchajte!* Vše jsem již řekl skrze své Slovo: jediné k němu obrať svůj zrak; vždyť skrze ně jsem ti všechno řekl a všechno zjevil. Nalezneš v něm dokonce mnohem více, než budeš schopen si přát nebo žádat.

Už jsem na něj sestoupil spolu se svým svatým Duchem na hoře Tábor a řekl jsem: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouchajte!* Není důvodu, proč bys vyhledával nové způsoby poučování a odpovídání. Neboť pokud jsem mluvil dříve, šlo o příslibení Krista; a jestliže se mě na něco dotazovali, byly ony dotazy vedeny žádostí o Krista a naději s ním spojenou. V něm totiž doufali nalézt veškeré dobro, jak to nyní osvědčuje ve svém celku učení evangelistů a apoštolů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mich 4,2; Jan 4,25

Přijdou mnohé národy a řeknou: Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu. * On nás naučí svým cestám, choďme po jeho stezkách!

V. Přijde Mesiáš, nazvaný Kristus. Až přijde, oznámí nám všechno. *
On nás.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

24, 19–25,5

Boží království; poděkování

Mocným praskotem praská země,
do šířky země puká,
země se otrásá z hlubin.
Země vrávorá jak opilec,
viklá se jak (hlídačova) bouda.
Její nepravost ji zatíží,
padne a už nepovstane.

V ten den potrestá Hospodin
nebeský zástup na výsosti
a na zemi pozemské krále.
Budou shromážděni a spoutáni v jámě,
zavřeni v žaláři a po mnoha dnech budou potrestáni.
Zastydí se měsíc a zahanbí se slunce,
protože Hospodin zástupů kraluje
na hoře Siónu a v Jeruzalémě
a před svými vyvolenými (zazáři) v slávě.

Hospodine, ty jsi můj Bůh,
budu tě oslavovat a chválit tvé jméno,
neboť jsi vykonal podivuhodné věci,
záměry odvěké, spolehlivé a pravdivé.
Vždyť jsi změnil město v hromadu trosek,
opevněné město ve zříceninu:
tvrz zpupných přestala být městem,
navěky nebude vystavěna.

Proto tě bude velebit statečný lid,
bude se tě bát město bezohledných národů,
neboť jsi byl ochranou chudému,
ochranou ubožáku v jeho tísní,
útočištěm před bouří,

stínem před vedrem:
Zvůle násilníků
je jako zimní liják.

Jako (tlumíš) vedro na vyprahlé půdě,
tak pokoříš hluk zpupných,
jako (dusíš) horko stínem mraku,
tak zdusíš vítěznou píseň násilníků.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 25, 1.4

Hospodine, ty jsi můj Bůh, budu tě oslavovat a chválit tvé jméno. * Tys vykonal podivuhodné věci.

V. Tys byl ochranou chudému, ochranou ubožáku v jeho tísni. * Tys vykonal.

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Eschatologický ráz putující církve

Církev, do níž jsme v Kristu Ježíši všichni voláni a v níž Boží milostí získáváme svatost, dosáhne dokonalosti teprve v nebeské slávě, až přijde čas, kdy bude všechno obnoveno. Pak bude s lidským pokolením dokonale v Kristu obnoven i celý svět, který je těsně spojen s člověkem a jeho prostřednictvím dosahuje svého cíle.

Kristus, vyzdvižen od země, přitáhl všechny k sobě; když vstal z mrtvých, seslal svého oživujícího Ducha na učedníky a jeho prostřednictvím ustanovil své tělo, církev, jako všeobecnou svátost spásy. Nyní sedí po pravici Otce, ale stále působí ve světě: přivádí lidi do církve, jejím prostřednictvím je těsněji k sobě připoutává, živí je vlastním tělem a krví, a tak jim dává účast na svém oslaveném životě.

Slíbená obnova, kterou očekáváme, už tedy začala v Kristu, pokračuje v seslání Ducha svatého a skrze něho dále postupuje v církvi. V ní nás víra poučuje také o smyslu našeho pozemského života, zatímco s nadějí na budoucí dobra dokonáváme dílo, které nám Otec ve světě svěřil, a pracujeme na své spáse.

Žijeme tedy už v poslední době, obnova světa je už neodvolatelně stanovena a jakýmsi reálným způsobem se v tomto věku předjímá: vždyť církev se už na zemi vyznačuje opravdovou svatostí, třebaže nedokonalou.

Dokud však nenastane nové nebe a nová země, v nichž bude sídlit spravedlnost, putující církev ve svých svátostech a institucích, jež patří k tomuto věku, má pomíjející podobu tohoto světa. Žije mezi tvor-

stvem, které dosud stěná, trpí v bolestech a očekává zjevení Božích synů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 3, 20–21; srv. Tit 2, 12–13

Očekáváme spasitele, Pána Ježíše Krista: * On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené.

V. Žijme rozvážně, spravedlivě a zbožně na tomto světě a v blažené naději očekávejme příchod slávy velikého Boha. * On přemění.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

25,6–26,6

Boží hostina; píseň vykoupených

Hospodin zástupů vystrojí
všem národům na této hoře
tučné hody,
hody s výborným vínem;
budou to šťavnatá jídla
a vybraná vína.

Na této hoře sejme
závoj, který halil všechny lidi,
příkrývku, která kryla všechny národy.
Zničí smrt navždy,
Pán, Hospodin, setře slzy z každé tváře.
Odejme hanbu svého lidu na celé zemi,
neboť Hospodin to pravil.

V ten den se řekne: »Hle, náš Bůh,
doufali jsme v něho, že nás vysvobodí;
on je Hospodin, v něho jsme doufali,
jásejme a radujme se z jeho spásy,
neboť Hospodinova ruka spočine na této hoře.«
Moab bude rozdupán na svém místě,
jako se do hnojiště zadupává sláma.
I když v něm roztáhne své ruce,
jako je roztahuje plavec, aby plaval,
(Bůh) jeho pýchu poníží
i přes nápor jeho rukou.
Ochranné opevnění jeho hradeb strhne,
srazi a povalí do prachu na zem.

V ten den se bude zpívat tato píseň
v judské zemi:

»Pevné město máme k spáse,
(Pán) je opatřil hradbami a valem.
Otevřte brány, ať vejde spravedlivý národ,
který střeží věrnost.
Jeho zásady jsou pevné,
zachováš (mu) pokoj,
neboť doufal v tebe.

Doufejte v Hospodina navždy,
neboť Hospodin je skála navěky.
Svrhl ty, kdo sídlí na výšinách,
pokoří nepřístupné město;
poníží ho až k zemi,
do prachu ho srazí.
Budou po něm šlapat nohy chudých,
kroky ubohých.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 21,3; Iz 25,8

Slyšel jsem od trůnu mohutný hlas: Hle – Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat. * Oni budou jeho lidem, a on – Bůh s nimi – bude jejich Bohem.

V. Pán, Hospodin, zničí smrt navždy, setře slzy z každé tváře. * Oni budou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Bůh splnil svá zaslíbení skrze svého Syna

Bůh určil čas pro svá zaslíbení a čas pro jejich splnění.

Časem zaslíbení byla doba proroků až po Jana Křtitele. Od něho potom až do konce světa je čas, v němž bude splněno, co bylo přislíbeno.

Bůh je věrný, sebe učinil naším dlužníkem ne tím, že by od nás něco přijal, nýbrž tím, že nám tolik přislíbil. Přislíb mu byl málo, on si dokonce přál být vázán písemným záznamem; vystavil nám jakoby dlužní úpis na své přísliby. Až tedy začne své přísliby plnit, budeme moci podle toho, co bylo zapsáno, sledovat postup jejich naplňování. Jak jsme již často řekli, čas prorocství spadá v jedno s vyhlášováním zaslíbení.

Bůh přislíbil věčnou spásu, nekončící blažený život s anděly a neporušitelná dědictví: trvalou slávu, blažený pohled do své tváře, posvěcení v nebeském přibýtku a na základě vzkříšení z mrtvých konec stra-

chu ze smrti. To je jeho jakoby poslední příslib, k němuž se sbíhají veškeré naše snahy, a až k tomu dospějeme, nebudeme už nic více hledat, nic více vyžadovat. Avšak on ve svých příslibech a předpovědích nezamlčel ani to, jak má dojít postupně k naplnění toho, co bude na konci.

Přislíbil lidem božství, smrtelníkům nesmrtelnost, hříšníkům ospravedlnění, opovrženým oslavení.

Bratři, poněvadž se ovšem lidem zdálo neuvěřitelným, co Bůh sliboval, že se totiž lidé, kteří jsou zde na zemi smrtelní, porušení, opovržení, slabí, prach a popel, stanou rovnými Božím andělům, nejen že s nimi uzavřel psanou smlouvu, aby uvěřili, ale ustanovil jim i prostředníka své věrnosti: a to ne nějakého velmože, nebo anděla či archanděla, nýbrž jediného Syna. Takže prostřednictvím tohoto svého Syna nám ukazuje a osvědčuje, jakou cestou nás chce přivést k cíli, který nám přislíbil.

Bohu však nestačilo učinit svého Syna ukazatelem cesty: jej samotného učinil cestou, abys po ní kráčel, zatímco on tě povede, až touto cestou půjdeš.

A tak jediný Boží Syn měl přijít k lidem, vzít na sebe lidskou přirozenost, a tím, co na sebe vzal, se stát člověkem, zemřít, vstát z mrtvých, vstoupit do nebe, zasednout po pravici Otce a splnit mezi národy, co přislíbil. Po naplnění svých příslibů mezi národy má pak splnit i to, že přijde vyžadovat, co svěřil: rozliší nádoby hněvu od nádob milosrdenství a splatí bezbožným, čím jim hrozil, a spravedlivým, co jim sliboval.

To všechno tedy bylo nutno prorokovat, předem zvěstovat a sdělit, že se tak má stát, aby pak náhlé splnění těch věcí nevyvolávalo hrůzu, nýbrž aby bylo s vírou očekáváno.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mich 7,19;Sk 10,43

Náš Bůh se znovu smiluje, * nebude dbát na naše viny, všechny naše hříchy svrhne do mořských propastí.

V. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří. * Nebude.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

26,7-21

Píseň spravedlivých; příslib vzkříšení

Stezka spravedlivého je přímá,
spravedlivému rovnáš cestu.

Ano, čekáme na tebe, jak budeš soudit, Hospodine,
tvé jméno a vzpomínka na tebe jsou touhou duše.

Svou duší po tobě toužím v noci,
ale i v duchu tě hledám svým srdcem.
Až zazáří tvé rozsudky na zemi,
naučí se spravedlnosti obyvatelé světa.

Jestliže bezbožný dostane milost,
spravedlnosti se nenaučí;
v zemi práva jedná podle,
na Hospodinovu vznešenost nedbá.

Hospodine, tvá ruka je zdvižena – ale (oni to) nevidí.
Ať ke své hanbě uvidí, jak se o svůj lid staráš!

Oheň, kterým (planou) tvoji nepřátelé, ať je pohltí!

Hospodine, uděl nám pokoj,
neboť i všechny naše skutky jsou tvým dílem.
Hospodine, náš Bože, jiní páni než ty nám vládli,
ale jen v tobě budeme chválit tvé jméno.

Mrtví neožijí,
stíny nepovstanou,
proto jsi je potrestal a zničil,
zahladil jsi každou vzpomínku na ně.

Rozmnožil jsi národ, Hospodine,
rozmnožil jsi národ, oslavil jsi sebe,
rozšířil jsi všechny hranice země.

Hospodine, v úzkosti tě hledali,
mumlali zaříkání, když je (stíhal) tvůj trest.
Jako těhotná žena, když se blíží k porodu,
svíjí se a v bolestech křičí,
tak jsme byli před tebou, Hospodine.

Počali jsme a jako k porodu jsme pracovali,
a porodili jsme vítr;
nepřinesli jsme zemi spásu,
nenarodili se obyvatelé pro svět.

Ožijí tvoji mrtví, moji pobití vstanou.
Vzbuďte se a zajásejte, obyvatelé prachu.
Tvá rosa je rosou světla,
země zrodí stíny.

Nuže, můj lide, vejdi do svých komnat,
zavři za sebou dveře,
skryj se na chvílku,
dokud nepřejde hněv.

Neboť hle, Hospodin vyjde ze svého sídla,
aby potrestal nepravost obyvatel země;
země odhalí svou krev
a nepřikryje už své povraždění.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 26,19; Dan 12,2

Mrtví ožijí, jejich těla vstanou, * vzbudí se a zajásají obyvatelé prachu.

V. Probudí se mnozí z těch, kteří spí v prachu země. * Vzbudí se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa

Láska touží patřit na Boha

Když viděl Bůh, jak se svět hroučí strachem, ihned rozhodl ho s láskou povolát nazpět, milostí zvat, náklonností udržovat a laskavostí upoutávat.

To byl důvod, proč omývá trestem potopy zemi, v níž se zakořenilo zlo, a povolává Noema za otce nového věku, nabádá ho vemlouvavými slovy, poskytuje mu přátelskou důvěru, dobrotivě ho poučuje o tom, co se děje nyní a svou milostí těší pro budoucnost. A již mu neporoučí, ale pomáhá mu při práci a uzavírá do jediné archy počátky celého budoucího světa. Tak má láska ve společenství odstranit otrocký strach a společná láska uchovat, co bylo zachráněno společnou prací.

To byl důvod, proč povolává Abraháma z pohanského prostředí, rozšiřuje mu jméno, činí ho otcem víry, doprovází ho na cestě, chrání ho mezi cizinci, obohacuje ho majetkem, vyznamenává ho poctami vítězství, poskytuje mu záruky svých slibů, vysvobozuje ho z křivd; prokazuje mu přízeň tím, že u něho prodlévá jako host, udivuje ho, když mu dává syna, na něhož se již vzdal naděje. Stalo se to proto, aby zahrnut tolika dobry, zlákan takovou sladkostí božské lásky, učil se Boha milovat, ne se ho bát, uctívat ho láskou, nikoli strachem.

Proto ve snu utěšuje prchajícího Jakuba a při návratu ho vyzývá k zápasu, jako zápasník ho svírá do náruče, aby původce zápolení miloval, a ne se ho bál.

Proto volá Mojžíše jazykem otců, s otcovskou láskou ho oslovuje a vyzývá, aby se stal vysvoboditelem jeho lidu.

Jakmile však tímto, co jsme připomněli, zapálil lidská srdce ohněm božské lásky a do lidských smyslů se úplně rozlilo opojení Boží láskou, zatoužili (lidé) pro svou zraněnou mysl patřit na Boha svýma tělesnými očima.

Ale jak mohl omezený lidský pohled obsáhnout Boha, kterého nemůže obsáhnout ani celý svět? Co bude, co by mělo být, co by mohlo být, na to se právo lásky neohlíží. Láska nezná soudnosti, je bez rozumu, nezná míry. Láska se nedá utěšit tím, že je něco nemožné, a nedá se zhojit tím, že je něco nesnadné.

Nedospěje-li láska k tomu, po čem touží, milujícího ubíjí. Proto jde tam, kam je vedena, ne kam by měla jít. Láska rodí touhu, vzmáhá se ve svém žáru a v tomto žáru spěje k tomu, co je nedosažitelné. Co k tomu dodávat?

Láska nemůže nevidět, co miluje. Proto všichni svatí považovali všechno, čeho dosáhli, za maličkost, kdyby nespatriili Boha.

Proto láska, která dychtí spatřit Boha, třebaže nemá soudnost, má přece zbožnou snahu.

Proto se odvažuje Mojžiš říci: *Jestliže jsem tedy u tebe našel milost, dej mi poznat svoji tvář.*

Proto také jiný říká: *Ukaž svou tvář.* Konečně i sami pohané si proto zhotovovali modly, aby patřili očima na to, co uctívali, byť to byl klam.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 66,13; 1 Král 11,36; Iz 66,14; 46,13

Jako matka utěšuje svého syna, tak já vás potěším, praví Pán. Z Jeruzaléma, z města, které jsem si vyvolil, vám přijde pomoc. * Uvidíte to a vaše srdce se zaraďuje.

V. Na Siónu udělím spásu a na Izraeli ukážu svou slávu. * Uvidíte.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

27,1-13

Obnovená Hospodinova vinice

V ten den Hospodin potrestá svým tvrdým, velkým a pevným mečem leviatana, mrštného hada, leviatana, kroutícího se hada, a zabije draka, který je v moři.

V ten den bude vinice půvabná; zpívejte o ní!

Já, Hospodin, jsem jejím strážcem, každou chvíli ji zavlažuji; aby nebyla poškozena, ve dne v noci ji hlídám.

Nezlobím se (na ni),
 kdyby mi však dávala trní a hloží,
 pustím se proti ní do boje,
 všechno spálím;
 ať se raději uchýlí pod mou ochranu,
 ať uzavře mír se mnou,
 ať se mnou uzavře mír!

Přijde (čas), kdy Jakub zapustí kořeny,
 pokvete a vypučí Izrael
 a povrch země naplní ovocem.
 Měl ho (snad Bůh) bít, jako bil ty, kdo ho bili,
 nebo vraždit, jako zavraždil jeho vrahy?
 Mírně ho trestá tím, že ho vyhnal,
 odvanul ho svým prudkým dechem v den palčivého větru.

Tím bude smyta Jakubova vina
 a to bude bohatý plod, že odložil svůj hřích:
 ze všech oltářních kamenů nadělá
 hromady vápencové drtě,
 nepostaví už posvátné háje ani kadidlové oltáře.
 Ano, město (kdysi) opevněné (leží) osamělé:
 zavržené sídlo, opuštěné jako poušť.
 Tele se tam bude pást, bude tam odpočívat,
 okusovat jeho větve.
 Jeho ratolesti uschnou a polámou se,
 přijdou ženy a hodí je na oheň.
 Není to rozumný národ;
 proto se nad ním jeho tvůrce neslituje,
 jeho stvořitel se nad ním nesmiluje.

V ten den bude Hospodin vyklepávat klasy
 do koryta Řeky až k Egyptskému potoku
 a vy budete sesbírání
 jeden po druhém, synové Izraele!
 V ten den se bude troubit velkou polnicí
 a přijdou ti, kdo se ztratili v asyrské zemi,
 i ti, kdo se rozptýlili v egyptské zemi,
 a budou se klanět Hospodinu
 na svaté hoře v Jeruzalémě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mt 24,31; Iz 27,13

Pán pošle své anděly s mohutným hlaholem polnice: * Andělé shromáždí jeho vyvolené ze všech světových stran, od jednoho konce až ke druhému.

V. Přijdou a budou se klanět Hospodinu na svaté hoře v Jeruzalémě. *
Andělé.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Adam a Kristus, Eva a Maria

Pán zjevně přišel do vlastního, závislý na lidské přirozenosti, která na něm samotném závisí. Neposlušnost, k níž došlo u dřeva stromu, odčinil poslušností osvědčenou na dřevě kříže. Úklady, jimiž byla ke zlému svedena Eva, panna určená už pro muže, zmařil pravdou, jejíž radostnou zvěstí byla od anděla k dobrému vedena Maria, panna už zasnoubená muži.

Eva byla andělovou řečí svedena, aby před Bohem uprchla, když porušila jeho slovo, Marii přinesla andělova slova radostnou zvěst, že má nosit Boha, a ona Boží slovo uposlechla. A jako jedna byla svedena, aby Boha neposlouchala, tak druhá byla přesvědčena, že má Boha poslouchat; takže se Panna Maria stala zastánkyní panny Evy.

Kristus tedy všechno svou nápravnou činností odčinil, vyhlásil boj proti našemu nepříteli, zničil toho, který nás pokládal počínaje Adamem za své zajatce, a pošlapal jeho hlavu. Tak to stojí v Genesi, kde Bůh řekl hadovi: *Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím; její potomstvo ti zasáhne hlavu, zatímco ty zasáhneš jeho patu.*

Tím byl slavnostně označen ten, který se měl podoben Adamovi zrodit z panenské ženy a zasáhnout hlavu hada. A to je potomstvo, o němž praví apoštol v listě napsaném Galafanům: *Zákon skutků měl trvat tak dlouho, dokud se neobjeví potomek, na něhož se vztahovalo zaslíbení.*

Ještě jasněji se ovšem vyjádřil v témže listě těmito slovy: *Když se však naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy.* A nepřítel by přece nebyl býval náležitě poražen, kdyby se nebyl člověk, který nad ním zvítězil, narodil ze ženy. Vždyť od začátku ovládal člověka přičiněním ženy, když se rozhodl stát se protivníkem člověka.

Proto také Pán prohlašuje sám sebe za Syna člověka a sám v sobě obnovuje onoho původního člověka, z něž prostřednictvím ženy vzešlo všechno další potomstvo: abychom tak, jako jsme pro přemoženého člověka propadli smrti, opět díky vítěznému člověku stoupali k životu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 1,26.27.30.31.32

Anděl Gabriel byl poslán k Panně Marii zasnoubené s Josefem, aby jí oznámil poselství: Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. * Počneš a porodíš syna a bude nazván Synem Nejvyššího.

V. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida a bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky. * Počneš.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

29,1–8

Boží soud nad Jeruzalémem

Běda, Arieli, Arieli, (ty) město,
které David kdysi obléhal!
K jednomu roku přidejte druhý,
ať se vystřídají svátky;
pak oblehnu Ariela,
bude nárek, naříkání,
bude mi jak Ariel (oltářní ohniště)!
Kolem dokola tě oblehnu,
postavím kolem tebe násep
a proti tobě zřídím valy.

V ponížení budeš ze země mluvit,
z prachu bude tlumeně znít tvá řeč,
jako duch budeš ze země volat
a tvá řeč bude šeptat z prachu.
Jako drobného prachu bude
množství těch, kteří se v tobě pyšní;
jak létajících plev
bude množství tvých tyranů.

Znenadání, náhle
Hospodin zástupů tě navštíví
hromem, zemětřesením,
mocným burácením, smrští, bouří
a plamenem šířajícího ohně.
Jako sen nočního přeludu
bude množství všech národů,
kteří se řadí do boje proti Arieli,
a všech, kdo válčí proti němu,
proti jeho pevnostem a těm, kdo ho tísní.

Jako když se lačnému zdá, že jí,
ale když procitne, cítí hlad,
jako když se zdá žíznivému, že pije,
ale když procitne, je vyprahlý
a touží (po nápoji),
tak bude množství všech národů,
kteří se řadí do boje proti síónské hoře.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Iz 54,4; 29,5.6.7

Jeruzaléme, neboj se, nebudeš zklamán. * Hospodin zástupů tě navštíví.

V. Jako drobného prachu bude množství všech národů, kteří se řadí do boje proti tobě. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání blahoslaveného Izáka, opata kláštera z Hvězdy

Maria a církev

Syn Boží je *první z mnoha bratří*. Podle přirozenosti byl sice jediný, ale milostí si získal mnohé, aby s ním byli jedno. Těm totiž, *kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi*.

Tak tedy on tím, že se stal Synem člověka, učinil mnohé dětmi Božími. Mnoho lidí si získal svou jedinečností v lásce a moci. Pokud jde o ně, ačkoli jsou po stránce tělesného zrození mnozí, božským znovuzrozením jsou s ním jedno.

Neboť celý a jediný Kristus je jeden jako hlava a tělo. Je jedním Synem jednoho Boha na nebi a jedné matky na zemi. Je mnoho synů, a je jediný syn. Jako je tomu s hlavou a údy, tak je tomu s jedním synem a s více syny.

Tak je tomu i s Marií a církví, jedna matka i více matek, jedna pan-
na i více panen.

Obě jsou matky, obě jsou panny. Obě počínají z téhož Ducha bez rozkoše, obě bez hříchu rodí Bohu Otci potomky. Jedna bez jakéhokoli hříchu porodila tělu hlavu; druhá při odpuštění všech hříchů dala hlavě tělo. Obě jsou matkami Krista, ale žádná z nich bez druhé nerodí celého Krista.

Proto, co se říká v Bohem inspirovaných Písmech všeobecně o panenské matce církvi, to platí osobně o Panně Marii. A co je tu řečeno zvlášť o panenské matce Marii, to se právem rozumí povšechně o panenské matce církvi. A kdykoli je řeč o jedné z nich, rozumí se tomu takřka smíšeně a bez rozlišení o obou.

Sami rozumem chápeme, že i každá věřící duše je snoubenkou Božího Slova, Kristovou matkou, dcerou i sestrou, panenskou i plodnou. Sama tedy Boží moudrost, to jest Otcovo Slovo, tak mluví všeobecně o církvi, zvláště o Marii a také jednotlivě o věřící duši.

S tím také souvisí, co říká: *Zapustila jsem kořeny v Pánově údělu.* Pánovým údělem se rozumí všeobecně církev, zvláště Maria, a také jednotlivě kterákoli věřící duše. Ve stánku Mariina lůna prodléval Kristus devět měsíců, ve stánku víry církve bude prodlévat až do konce světa, v poznání a lásce věřící duše bude prodlévat na věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lv 26, 11–12; 2 Kor 6, 16

Postavím svůj stánek uprostřed vás a nezavrhnou vás; * budu chodit mezi vámi a budu vaším Bohem a vy budete mým lidem.

V. Vy jste přece chrám živého Boha! Bůh totiž řekl: * Budu chodit.

3. týden adventní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

29,13-24

Oznámení Božího soudu

Hospodin řekl:

»Protože se tento lid (ke mně) blíží svými ústy
a (jen) svými rty mě ctí,
ale své srdce ode mě vzdaluje,
takže jeho úcta ke mně
je (jenom) naučené lidské přikázání,
proto hle – podivuhodně budu jednat s tímto lidem,
vzbudí to úžasný podiv:
zmizí moudrost jeho mudrců
a chytrost jeho chytráků se skryje.«

Běda těm, kdo své plány
hluboko skrývají před Hospodinem;
ve tmě konají své činy a říkají:

»Kdo nás vidí a kdo o nás ví?«

Jak zpozdilé je vaše myšlení!
Copak se může hlína rovnat hrnčírů,
že by dílo řeklo o svém tvůrci:

»On mě neudělal« ?

A nádoba by řekla o tom, kdo ji uhnětl:

»Ty to neumíš « ?

Zanedlouho, zakrátko se změní Libanon v zahradu
a zahrada se bude pokládat za les.

V ten den hlouš uslyší slova knihy,
z temnoty a mlhy prohlédnou oči slepých,
pokorní se rozveselí v Hospodinu
a nejchudší zajásají v Izraelově Svatém.

Neboť veta je po násilníku,
posměvač vzal za své,
zničení jsou všichni, kdo jsou připraveni pro nepravost,
kdo v právní při obviňovali lidi,
soudcům v bráně kladli léčky
a nicotnými důkazy sráželi spravedlivého.

Proto Hospodin, který vykoupil Abraháma,
tak praví o Jakubovu domu:
»Nebude se už hanbit Jakub,
nezbledne už (strachem) jeho tvář!
Ale když uvidí ve svém středu dílo mých rukou,
budou ctít mé jméno,
budou ctít Jakubova Svatého
a budou se bát Izraelova Boha.
Bloudící dostanou rozum
a buřiči přijmou poučení.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 29,18.19; srv.Mt 11,4.5

V ten den hluší uslyší slova knihy, z temnoty a mlhy prohlédnou oči slepých, * a nejchudší zajásají v Izraelově Svatém.

V. Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, hluší slyší, chudým se hlásá radostná zvěst. * A nejchudší.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Jan byl hlasem, Kristus Slovem

Jan byl hlas, Pán však na počátku byl Slovo. Jan hlasem ve vymezeném čase, Kristus Slovem, od počátku věčným.

Odstraň slovo, a čím bude hlas? Kde se nic nevyjadřuje, jde o prázdný hluk. Hlas bez slova buší do uší, srdce však nevzdělá.

Podívejme se, v jakém pořádku se ty věci dějí, při vzdělávání našeho srdce. Uvažuj-li, co řeknu, již je v mém srdci slovo; chci-li ovšem k tobě mluvit, hledám způsob, jakým by proniklo k tvému srdci to, co je již v mém.

Hledám tedy způsob, jakým by se k tobě dostalo a ve tvém srdci usídlilo slovo, které v mém srdci již je. Použij k tomu hlasu a tímto hlasem k tobě mluvím. Zvuk hlasu přenáší k tobě smysl slova. Když zvuk hlasu přenesl k tobě smysl slova, zvuk sice pomine, avšak slovo, které k tobě přenesl, je již ve tvém srdci, aniž přitom opustilo moje.

Nezdá se ti tedy, že sám zvuk, když k tobě přenesl slovo, říká: *On musí růst a já pak se menšit?* Zvuk hlasu zazněl, aby vykonal svou službu, a zmizel, jako by říkal: *Tak je má radost dovršena.* Podržme slovo, neztraťme slovo zrozené v samém nitru.

Chceš vidět pomíjivý hlas a trvale zůstávající božství Slova? Kde je dnes Janův křest? Posloužil a odešel. Nyní se slaví křest Kristův. Všichni věříme v Krista, doufáme, že nás Kristus spasí: tím zněl hlas.

Poněvadž pak je nesnadné rozlišit slovo od hlasu, byl i Jan považován za Krista. Hlas byl považován za slovo. Přiznal však, že je hlas, aby neublížil slovu. *Nejsem Kristus, říká, ani Eliáš ani prorok. Zeptali se ho: Kdo tedy jsi? A on odpověděl: Jsem hlas volajícího na poušti, připravte cestu Pánu. Hlas volajícího na poušti, hlas, který přerušil ticho. Připravte cestu Pánu;* jako by říkal: Proto zní můj hlas, abych jej uvedl do srdcí. Avšak kam jej zavedu, tam se neuvolí vejít, nepřipravíte-li cestu.

Co znamená *Připravte cestu*, ne-li správně prostě? Co znamená *Připravte cestu*, ne-li smýšlejte s pokorou? Z Jana si vezměte příklad. Považují jej za Krista, on odpovídá, že není tím, za koho jej považují, a nezneužívá cizího omylu pro nějaké vlastní zpupné vyvyšování.

Kdyby byl řekl: Já jsem Kristus, jak velice snadno by tomu byli uvěřili, když jej za Krista považovali ještě před tím, než by to byl řekl. Neřekl to; rozpoznal se, odlišil se, pokořil se.

Viděl, kde ho čeká spása. Pochopil, že je svítilnou, a strachoval se, aby ji neuhasil vítr pýchy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 3,30; 1,27; Mk 1,8

On musí růst, já však se menšit. Ten, který má přijít po mně, je přede mnou; * jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opáneků.

V. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým. * Jemu.

EVANGELIUM

Jan 3,16–21

Slova svatého evangelia podle Jana

Ježíš řekl Nikodémovi:

»Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jedno-rozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmou než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.«

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

30, 18–26

Příslib budoucího štěstí

Hospodin čeká, aby se smiloval nad vámi,
a přece se zvedá, aby se slítoval nad vámi,
neboť Hospodin je spravedlivý Bůh;
šťastní jsou všichni, kdo doufají v něho!

Siónský lide, který bydlíš v Jeruzalémě,
nebudeš ustavičně plakat.
(Bůh) se jistě smiluje nad tebou, až uslyší tvé volání;
hned jak ho uslyší, odpoví ti.

A Pán vám dá
chléb nepřátel a vodu těch, kdo vás utiskují;
tvůj učitel se už nebude skrývat,
tvé oči uvidí tvého učitele.

Když se uchýlíte napravo nebo nalevo,
tvé uši uslyší za sebou rozkaz:

»Toto je cesta, jděte po ní!«

Za nečisté budeš pokládat své modly,
potažené stříbrem,
a šat svých odlitých zlatých bůžků.

Rozmetáš je jako nečistotu,
řekneš jim: »Pryč s vámi!«

(Bůh) dá déšť tvému semeni,
jímž oseješ půdu.

Chléb, který půda vydá, bude vydatný a jadrný.

V ten den se bude tvé stádo pást na širé nivě.
Tvoji býci a osli, kteří obdělávají půdu,
budou žrát posolenou míchanou píci,
převátou lopatou a sítím.

V den velkého vraždění,
kdy padnou věže,
budou potoky, proudy vod
na každé vysoké hoře,
na každém strmém pahorku.

Světlo lunny bude jako zář slunce
a světlo slunce bude sedmkrát (větší)
jako světlo sedmi dnů,

až Hospodin obváže zlomeninu svého lidu a vyléčí ránu, kterou mu zasadil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 30,26.18; Žl 27 (26), 14

V ten den obváže Hospodin zlomeninu svého lidu a vyléčí ránu, kterou mu zasadil. * Šťastní jsou všichni, kdo doufají v Hospodina.

V. Důvěřuj v Hospodina, buď silný, ať se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina. * Šťastní.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Rozjímání o Bohu« od Viléma, opata kláštera svatého Teodorika

On první miloval nás

Ty jediný jsi opravdu Pán a tvá vláda nad námi je naší spásou. Pro nás pak sloužit tobě neznamená nic jiného než dojít od tebe spásy.

Neboť co je tvá spása, Pane, původce spásy, a co je tvé požehnání nad tvým lidem, ne-li to, že od tebe přijímáme možnost tě milovat nebo být tebou milováni?

Proto jsi, Pane, chtěl, aby Syn po tvé pravici, člověk, kterého sis vychoval, byl nazván Ježíš, to jest Spasitel: *on totiž spasí svůj lid od jeho hříchů a v nikom jiném není spásy*. On nás naučil, abychom se měli rádi, když nás první miloval až k smrti na kříži. Láskou a náklonností podnítil nás, abychom milovali jeho, jenž nám první projevil lásku až do krajnosti.

Ano, je to přesně tak: miloval jsi nás napřed, abychom my milovali tebe; ne že bys potřeboval být od nás milován, ale protože tím, k čemu jsi nás stvořil, jsme se nemohli stát jinak než láskou k tobě.

Proto jsi *mnohokrát a mnoha způsoby mluvil v minulosti k našim předkům skrze proroky, v této poslední době však jsi k nám mluvil skrze svého Syna, svým Slovem: jím vznikla nebesa, dechem jeho úst všechen jejich zástup*.

Tvá řeč v ústech tvého Syna neznamenalala nic jiného než ukázat na světle, před našimi zraky, jak mnoho a jakým způsobem jsi nás miloval, že jsi *ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal jsi ho za nás za všechny; i on nás miloval a za nás se obětoval*.

To je tvé Slovo k nám, Pane, toto *všemocné slovo* v době, kdy všechno tonulo v mlčení, vlastně v propasti bludu, přišlo z královských sídel jako přísný pokořitel bludů, jako milý přimluvec lásky.

A cokoli na zemi vykonalo, cokoli mluvilo, nebylo – až po spilání, jehož se mu dostalo, až po poplívání a políčkování, až po kříž a hrob – ni-

čím jiným, než tvou řečí k nám ústy tvého Syna: řečí podněcující tvou láskou a vzbuzující naši lásku k tobě.

Věděl jsi přece, Bože, stvořiteli duší, že nelze duše lidských synů k tomuto cítění nutit, nýbrž že je třeba k němu podněcovat. A kromě toho, že je-li kde násilí, není tam už svoboda; kde pak není svoboda, není ani spravedlnost.

Chtěl jsi tedy, abychom tě milovali, my, kteří jsme neměli právo na spásu, pokud bychom tě nemilovali; ani jsme tě nemohli milovat, pokud by to nebylo vyšlo od tebe. Proto, Pane, jako řekl apoštol tvé lásky, řekli jsme již i my: ty první jsi nás zahrnul svou láskou, první věnuješ svou lásku všem, kdo tě milují.

My tě však milujeme láskou, k níž schopnost jsi do nás vložil ty sám. Tvá láska je ale tvou dobrotou, ty nejvyšší dobrý i nejvyšší dobro, je to Duch svatý, jenž vychází z Otce i Syna: od počátku stvoření se vznáší nad vodami, to jest nad zmitajícím se smýšlením lidských synů. Přitom se všem nabízí, všechno k sobě přitahuje, a neustáváje nám osvěcovat rozum, být na blízku, odvracet škodlivé a opatřovat prospěšné, sjednotuje Boha s námi a nás s Bohem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 54,10.13; 48,17

Má láska od tebe neustoupí, nezakolísá moje smlouva, která dává pokoj. * Všichni tvoji synové budou Hospodinovými učedníky, štěstí tvých synů bude veliké.

V. Já, Hospodin, tvůj Bůh, učím tě tomu, co je ku prospěchu, vedu tě cestou, kterou máš jít. * Všichni.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

30,27–33; 31,49

Jeruzalém bude zachráněn z moci Asyřanů

Hle, Hospodinovo jméno přichází zdaleka,
jeho hněv plane, jeho výbuch je mocný,
jeho rty jsou plné rozhořčení,
jeho jazyk jak šírající oheň.
Jeho dech je jak rozvodněný potok,
který sahá až po krk.
Protřese národy sítem zhouby,
v čelistech národů je uzda, která vede na scestí.

Budete zpívat
jako v noci, kdy se zasvěcuje svátek,

a radovat se v srdci
jako ten, kdo za (zvuku) pišťaly putuje
na Hospodinovu horu,
ke Skále Izraele.

Hospodin zahřmí
svým mohutným hlasem
a ukáže hrůzu svého ramene
výbuchem hněvu,
plamenem šírajícího ohně
za bouře, lijavce a krupobití kamene.

Asyřan se zděsí Hospodinova hlasu,
bude bit holí.

Neboť už dávno je připraven Tofet,
je připraveno (ohniště) hluboké a široké.
Na jeho hranici oheň a mnoho dřeva,
jako proud síry je zapaluje
Hospodinův dech.

Neboť tak mi říká Hospodin:

»Jako řve lev nebo lvíče nad svou kořistí,
i když se svolá proti němu mnoho pastýřů,
jejich křiku se nebude bát a jejich množstvím se nepoděsí,
tak sestoupí Hospodin zástupů,
aby bojoval na hoře Siónu, na jejím pahorku.
Jako ptáci, kteří létají (nad mláďaty),
tak Hospodin zástupů ochrání Jeruzalém,
ochrání (ho) a vysvobodí,
ušetří a vyprostí.«

Vraťte se k tomu, od něhož jste tak hluboko odpadli,
synové Izraele!

Neboť v ten den každý odhodí
své modly ze stříbra a své modly ze zlata,
které vám vaše ruce zhotovily k hříchu.

Asyřan padne mečem, ale ne (mečem) člověka,
pohltní ho meč, ne však lidský.

Před mečem bude prchat
a jeho jinoši budou muset na robotu.
Jeho síla zahyne strachem
a jeho knížata se budou děsit před znamením
pravil Hospodin, který má ohniště na Siónu
a svou pec v Jeruzalémě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 31,4.5; 30,29

Hospodin zástupů sestoupí, aby bojoval na hoře Siónu. * Jako ptáci, kteří létají nad mláďaty, tak Hospodin zástupů ochrání Jeruzalém, ušetří ho a vyprostí.

V. Budete zpívat jako v noci, kdy se zasvěcuje svátek, a radovat se v srdci. * Jako ptáci.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »Následování Krista«*O pokorné podřízenosti a o člověku dobrém a pokojném*

Nehleď příliš na to, je-li kdo s tebou nebo proti tobě, ale svým konáním dbej o to, aby ve všem, co činíš, byl s tebou Bůh. Měj dobré svědomí, a Bůh tě bezpečně ochrání.

Neboť komu bude chtít Bůh být nápomocen, tomu ničí zvrácenost neuškodí. Dovedeš-li mlčet a trpět, nepochybně uzříš pomoc Páně. On ví, kdy a jak tě vysvobodit, a proto se máš odevzdat jemu. Je záležitostí Boha, aby pomáhal a vysvobozoval z jakéhokoli zmatku.

Často velice prospívá k uchování větší pokory, když druzí znají a kárají naše chyby. Umí-li se člověk sám pro své chyby ponížít, snadno si usmíří jiné a lehko uspokojí ty, kdo se na něj hněvají. Pokorného Bůh chrání a vysvobozuje, pokorného miluje a utěšuje, k pokornému se sklání; pokornému dává hojnou milost a po jeho ponížení jej pozvedá k slávě.

Pokornému odhaluje svá tajemství a sladce ho k sobě zve a přitahuje. Je-li pokorný zmaten, neztrácí klid, neboť je zakotven v Bohu, a ne ve světě. Nemysli si, žeš v duchovním životě seabeměně pokročil, pokud se necítíš být horší než všichni ostatní.

Udržuj v pokoji nejprve sebe, a teprve potom můžeš přivádět k pokoji jiné. Pokojný člověk je prospěšnější nežli sebelepší učenec. Vášnivý člověk i dobré věci obrací ve zlé a snadno uvěří, že dobré je zlé. Člověk dobrý a pokojný obrací všechno k dobrému. Kdo žije opravdu v pokoji, nikoho nepodezírá. Kdo však je nespokojený a podrážděný, tím zmiňují nejrůznější podezření; sám nedojde klidu a nestrpí, aby měli klid druzí.

Často řekne, co by říkat neměl, a opomene, z čeho by měl větší užitek. Rozvažuje, co je povinností druhých, a zanedbává své povinnosti.

Proto se nejdřív s horlivostí starej o sebe, a potom můžeš spravedlivě horlit vůči svému bližnímu. Své skutky umíš omlouvat a přikrašlovat dobře, ale omluvy jiných přijímat nechceš. Správnější by bylo sebe

obviňovat a svého bratra omlouvat. Chceš-li, aby tě druzí snášeli, sná-
šej i ty je.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 25 (24), 9–10; Zach 7,9

Hospodin vede pokorné k správnému jednání, pokorné učí své cestě. *
Hospodinovo jednání je láska a věrnost pro ty, kdo plní jeho smlouvu
a nařízení.

V. Sudťe spravedlivě, prokazujte si navzájem lásku a milosrdenství. *
Hospodinovo.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

31,13; 32,1–8

Království opravdové spravedlnosti

Běda těm, kteří sestupují do Egypta pro pomoc,
spoléhají se na koně,
doufají ve vozy, že jich je mnoho,
a v jezdce, že jsou velmi zdatní,
ale nevzhlížejí ke Svatému Izraele
a nehledají Hospodina!

A přeče i on je schopen způsobit neštěstí,
neodvolává svá slova:

povstane proti domu zločinců,
proti pomoci těch, kdo páchají nepravost.

Vždyť Egyptané jsou lidé, a nikoli Bůh,

jejich koně jsou tělo, nikoli duch.

Až Hospodin vztáhne svou ruku,

klopýtne pomocník

a padne ten, jemuž pomáhal,

všichni zahynou spolu.

Hle, král bude kralovat spravedlivě

a velmožové budou vládnout podle práva.

Každý (z nich) bude jako přístřeší před větrem,

jako útočiště před lijákem,

jako proudy vod v bezvodém kraji,

jako stín mohutné skály na vyprahlé zemi.

Oči těch, kdo vidí, nebudou zamlženy

a uši těch, kdo slyší, budou pozorně naslouchat.

Srdce ukvapených se naučí rozvažovat

a jazyk koktavých bude mluvit hbitě a zřetelně.

Pošetilý se už nebude nazývat šlechetným
a podvodníkovi se už nebude říkat vznešený.

Pošetilý totiž mluví hloupě
a jeho srdce se zabývá nepravostí,
takže jedná bezbožně,
o Hospodinu mluví rouhavě,
touhu hladového nenasytí
a žíznivému odpírá nápoj.

Nejhorší jsou podvody podvodníka:
myslí jenom na hanebnosti,
jak by ubožáky zničil lživou řečí,
i když chuďas dokazuje své právo.
Šlechetný člověk však dává ušlechtilé rady
a vytrvává ve šlechetnosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 32,3.4; Jer23,5

Oči těch, kdo vidí, nebudou zamlženy a uši těch, kdo slyší, budou pozorně naslouchat. * Srdce ukvapených se naučí rozvažovat.
V. Vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, krále, který bude panovat moudře. * Srdce.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Při Kristově příchodu lidé uvidí Boha

Jeden je Bůh, a ten slovem a moudrostí vše učinil a uspořádal.

A je tu jeho Slovo, náš Pán Ježíš Kristus, ten se v posledních časech stal člověkem a žil mezi lidmi, aby spojil konec s počátkem, to jest člověka s Bohem.

Proto proroci, obdařeni od tohoto Slova prorockým charismatem, ohlašovali jeho příchod v lidském těle. Podle přání Otce se tak sloučil a spojil Bůh a člověk. Boží Slovo od samého počátku oznamovalo, že lidé Boha uvidí a že Bůh s nimi bude na zemi pobývat a rozmlouvat, že se ujme tvora, kterého stvořil, až mu přinese spásu, a že se mu dá poznat, že nás zachrání z rukou všech, kdo nás nenávidí, to jest vysvobodí od veškerého ducha hříchu, a způsobí, abychom mu zbožně a spravedlivě sloužili po všechny dny svého života a aby člověk proniknut Božím Duchem vešel do slávy Otce.

Proroci tedy předpovídali, že lidé uvidí Boha; jak to říká i sám Pán: *Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.*

Pro jeho vznešenost a nevyslovitelnou slávu *nikdo nemůže Boha spatřit a zůstat naživu*; Otec totiž přesahuje naše vnímání. Avšak pro svou lásku a dobrotu, a protože může všechno, poskytl těm, kteří jej milují, i to, že mohou vidět Boha; jak to také předpovídali proroci: *že co je nemožné u lidí, je možné u Boha*.

Člověk zajisté ze své moci Boha nespatří. Ten se však podle své vůle dá spatřit lidem, kterým chce, kdy chce a jakým způsobem chce; Bůh je přece všemohoucí. Dal se kdysi vidět prostřednictvím Ducha v pro-rockých zjeveních, dal se vidět prostřednictvím Syna svým adoptivním dětem a ovšem v nebeském království se dá vidět sám jako Otec. To bude tehdy, až Duch učiní člověka Božím Synem, až jej Syn přivede k Otci a Otec obdaří neporušitelností pro věčný život, který každému pramení z toho, že vidí Boha.

Tak jako ti, kdo vidí světlo, jsou ve světle a přijímají jeho záři, i ti, kdo vidí Boha, jsou v Bohu a přijímají jeho záři. Boží záře však oživuje: kdo tedy vidí Boha, přijímají život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 18,18; Lk 20,13; Jan 6,14

Vzbudím jim proroka a vložím svoje slova v jeho ústa. * Sdělí jim vše, co mu poručím.

V. Pošlu svého milovaného Syna. On je ten prorok, který má přijít na svět. * Sdělí.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

32,15–33,6

Věřící očekávají přislíbenou spásu

Duch z výšin se na nás vyleje,
poušť se změní v zahradu
a zahrada se bude pokládat za les.
Na poušti bude bydlet právo
a spravedlnost bude sídlit v zahradě.
Dílem spravedlnosti bude pokoj
a ovocem práva bude klid
a bezpečí navždy.

Můj lid bude sídlit v pokojném bydlišti,
v bezpečných stáncích
a v příbytcích bez starosti.
Les zcela zanikne
a město bude hluboce pokořeno.

Jak šťastní jste vy, kteří sejete na (břehu) všech vod,
že smíte dát volnost býku i oslu!

Běda tobě, který loupíš, když tě nikdo neoloupil,
který pustošíš, když tě nikdo nezpustošil!
Až budeš hotov s loupením, budeš oloupen,
až dokončíš pustošení, budeš zpustošen!
Hospodine, bud nám milostiv,
na tebe jsme čekali!
Buď naším ramenem každého jitra
i naší spásou v době tísně!

Před mocným rachotem utekly národy,
když jsi povstal, rozptýlily se kmeny.
Tu se bude sbírat kořist, jako se sbírají sarančata,
jako skákají kobylky, tak se na ni skočí.

Vznešený je Hospodin, neboť přebývá na výsosti,
naplňuje Sión právem a spravedlností.

Budeš (prožívat) klidné doby:
bohatstvím, které dává záchranu, je moudrost a poznání,
bázeň před Hospodinem, to je poklad jeho.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 32,18.17; Jan 14,27

Můj lid bude sídlit v pokojném bydlišti, v bezpečných stáncích. * Dí-
lem spravedlnosti bude pokoj.

V. Svůj pokoj vám dávám: ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. * Dí-
lem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o Božím zjevení

Kristus naplňuje celé zjevení

Bůh, který skrze Slovo všechno tvoří a udržuje, dává ve stvořených věcech lidem trvalé svědectví o sobě. Protože chtěl otevřít cestu nadpřirozené spásy, zjevil kromě toho hned na počátku sám sebe prarodičům.

Po jejich pádu v nich vzbudil naději na spásu příslibem vykoupení a neustále pečoval o lidský rod, aby dal věčný život všem, kdo hledají spásu trpělivým konáním dobrých skutků.

Když nastal čas, povolal Abraháma, aby z něho vytvořil velký národ. Tento národ po době patriarchů vychovával prostřednictvím Mojžíše a proroků k tomu, aby ho uznal za jediného živého a pravého Boha, starostlivého Otce a spravedlivého soudce, a aby očekával slíbeného Spasitele. Tak po staletí připravoval cestu evangeliu. Potom, co mno-

hokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh ústy proroků, v této poslední době promluvil k nám skrze svého Syna.

Poslal totiž svého Syna, věčné Slovo osvěčující všechny lidi, aby přebýval mezi lidmi a zvěstoval jim Boží tajemství.

Ježíš Kristus, vtělené Slovo, *člověk k lidem* poslaný, *mluví slova Boží* a dovršuje dílo spásy, které mu Otec uložil.

Kdo vidí jeho, vidí i Otce. On tedy celou svou přítomností i tím, jak se projevoval slovy a skutky, znamením a zázraky, především však svou smrtí a svým slavným zmrtvýchvstáním a nakonec sesláním Ducha pravdy, uskutečňuje, a tím dovršuje zjevení a potvrzuje je božským svěděním, že totiž Bůh je s námi, aby nás vysvobodil z temnot hříchu i smrti a vzkřísil k věčnému životu.

Křesťanské dílo spásy tedy jako nová a konečná úmluva nikdy nepomine a nemůžeme už očekávat nějaké nové veřejné zjevení před slavným příchodem našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 30,20–21; Dt 18,15

Tvé oči uvidí tvého učitele. * Tvé uši uslyší rozkaz: »Toto je cesta, jděte po ní.«

V. Hospodin, tvůj Bůh, ti vzbudí proroka z tvého středu a z tvých bratrů. * Tvé uši.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

33,7–24

Budoucí spása

Hle, vyslanci (Jeruzaléma) křičí venku,
poslové pokoje hořce naříkají.

Opuštěné jsou cesty, nevidět chodce.

Zrušil smlouvu,

pohrdl svědky,

na nikoho nedbal.

Naříká země a vadne,

je zahanben Libanon a usýchá,

ze Šaronu se stala poušť,

o listí je odrán Bašan i Karmel.

»Nyní povstanu – praví Hospodin

nyní se zdvihnu, nyní se vzbudím.

Počnete seno, porodíte slámu,

můj duch vás stráví jak oheň.

Národy budou páleny jak vápno,
(jako) vysekané trní shoří v ohni.
Uslyšte, vzdálení, co jsem udělal,
blízcí, poznejte mou sílu!»

Dostali strach hříšníci na Siónu,
bázeň se zmocnila rouhačů:
»Kdo z vás se může zdržovat u šířajícího ohně,
kdo z vás se může zdržovat u věčného žáru?«

Ten, kdo jedná spravedlivě a mluví pravdu,
kdo pohrdá ziskem z vydírání,
kdo odmítá brát úplatek,
kdo si zacpává uši, aby neslyšel o krvi,
kdo zavírá oči, aby neviděl špatnost.
Ten bude přebývat na výšinách,
skalní pevnosti budou jeho útočištěm,
dostane chléb, nevyschne mu voda.

Tvé oči uzří krále v jeho lesku,
uvidí široširou zemi.
Se strachem bude pátrat tvé srdce:
»Kde je písař? Kde výběrčí?
Kde ten, který počítal věže?«
Už neuvidíš drzý národ,
národ temné řeči, že se nedá poslouchat,
(národ) drsného jazyka, že ho nepochopíš.

Pohled' na Sión, město našich svátků!
Tvé oči uzří Jeruzalém,
bezpečné sídlo,
nepřenosný stánek.

Jeho kolíky už nikdy nebudou vytaženy,
žádný z jeho provazů se nepřetrhne.

Protože tam je pro nás mocný Hospodin
namísto řek, širokých proudů.
Nepopluje po nich loď s vesly,
mohutná loď je nerozčeří.
Neboť Hospodin je náš soudce,
Hospodin je náš zákonodárce,
Hospodin je náš král, on nás vysvobodí.

Tvoje lana jsou uvolněna,
nemohou udržet stěžeň
ani rozvinout plachtu.
Tehdy slepí si rozdělí hojnou kořist,
chromí naloupí lup.

Nikdo z obyvatel neřekne: »Jsem slabý.«
Lidu, který tam bydlí,
bude nepravost odpuštěna.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Iz 33,22; Žl 97 (96),1

Hospodin je náš soudce, Hospodin je náš zákonodárce, Hospodin je náš král. * On sám přijde a vysvobodí nás.

V. Hospodin kraluje, ať zajásá země, ať se radují četné ostrovy. * On sám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Samo tvoje toužení je tvou modlitbou

Křičel jsem, protože sténalo mé srdce. To je skryté sténání, které člověk neslyší. Přece však jestliže je srdce do té míry zaměstnáno nějakým toužebným přemítáním, že se vnitřní rána v něm projeví zvučnějším hlasem, hledáme příčinu. Člověk si pak říká sám u sebe: Snad (srdce) nařiká pro tohle nebo se mu snad stalo tamhleto. Kdo tomu může porozumět, ne-li ten, kdo takové sténání vidí nebo mu naslouchá? Proto bylo řečeno, *křičel jsem, protože sténalo mé srdce*; jestliže totiž lidé někdy vůbec slyší člověka sténat, slyší většinou sténání těla, neslyší však sténání, vycházející ze stenů srdce.

Kdo poznal, odkud křik vycházel? Bylo dále řečeno: *Ty víš o každé mé touze.* Ne lidé, kteří nemohou vidět do srdce, ale *ty víš o každé mé touze.* Jestliže Otec, jenž vidí i to, co je skryté, ví o tvé touze, pak tě nemine jeho odplata.

Samo tvoje toužení je tvou modlitbou; a je-li toužení stálé, je stálá i modlitba. Apoštol totiž nemluví nadarmo o těch, kdo se modlí *bez přestání*. Znamená to, že musíme bez přestání klečat, vrhat se na zem nebo pozvedat ruce, když říká: *Bez přestání se modlete?* Tvrdíme-li, že se modlíme takhle, pak si myslím, že to bez ustání dělat nemůžeme.

Je však jiná, vnitřní, neustálá modlitba, a to je toužení. Ať děláš cokoli jiného, toužíš-li po onom svátečním klidu, neustáváš se modlit. Nechceš-li ustát v modlení, nepřestávej toužit.

Tvé stálé toužení je tvým stálým hlasem. Přestaneš-li milovat, zmlkneš. Kteří lidé zmlkli? Ti, o nichž bylo řečeno: *Protože se značné rozmohla nepravost, ochladne u mnoha lidí láska.*

Chlad lásky je mlčením srdce; planoucí láska je voláním srdce. Miluješ-li stále, stále voláš; voláš-li stále, stále toužíš; toužíš-li, máš na zřeteli pokoj.

Ty víš o každé mé touze. A co když ví o touze, nikoli však o sténání? Jak by to bylo možné, když sténání je vlastním hlasem touhy?

Proto následuje: *Mé sténání ti není skryté.* Tobě není skryté, je však skryté před mnohými lidmi. Vidíme někdy, že pokorný služebník Boží říká: *Mé sténání ti není skryté.* Ale někdy také vidíme, že se služebník Boží usmívá; znamená to snad, že toužení srdce zhynulo? Ne, jestliže v srdci trvá touha, trvá i sténání. Neproniká vždy k sluchu lidí, avšak nikdy se nevzdálí od sluchu Božího.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jsme na zemi jako cizinci, žijeme v Kristu, ale dosud jako poutníci na této zemi. Dokud nedojdeme k cíli, zpívejme tak, abychom nepřestali toužit, * neboť kdo touží, zpívá srdcem, i když jeho ústa mlčí.

V. Kdo však netouží, i když jeho křik doléhá k uším lidí, před Bohem je němý, * neboť.

V SOBOTU 3. TÝDNE A VE 4. NEDELI ADVENTNÍ SE UŽIJÍ ČTENÍ Z ODDÍLU OD 17. PROSINCE

4. Neděle adventní

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 1,67–79

Janův otec Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a pronesl tato prorocká slova:

»Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele,
neboť navštívil a vykoupil svůj lid!
Vzbudil nám mocného spasitele
z rodu svého služebníka Davida,
jak slíbil od pradávna ústy svých svatých proroků;
zachránil nás od nepřátel,
z rukou všech, kdo nás nenávidí.
Slitoval se nad našimi otci,
rozpomenul se na svou svatou smlouvu,
na přísahu, kterou se zavázal našemu otci Abrahámovi:
že nám dopřeje,
abychom mu beze strachu a vysvobození
z rukou nepřátel zbožně a spravedlivě sloužili
po všechny dny svého života.
A ty dítě, budeš prorokem Nejvyššího,
neboť půjdeš před Pánem připravit mu cestu,
dát jeho lidu poznání spásy

v odpuštění hříchů
z milosrdné lásky našeho Boha,
s kterou nás navštívil ten, který vychází z výsosti,
aby zazářil těm, kdo žijí v temnotě a v stínu smrti,
a uvedl naše kroky na cestu pokoje.«

Od 17. prosince do Narození Páně

17. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

45,1–13

Záchrana Izraele skrze Kýra

Tak praví Hospodin o svém pomazaném Kýrovi:

»Vzal jsem ho za pravou ruku,
abych mu podmanil národy,
abych odpásal bedra králů,
abych před ním otevřel vrata,
aby žádná brána nezůstala uzavřena.

Já půjdu před tebou,
pokořím hory,
rozbiji brány z bronzu,
zlomím závory ze železa.
Dám ti skryté poklady
a utajená bohatství,
abys poznal, že já jsem Hospodin,
Bůh Izraele, který tě zavolal jménem.

Pro svého služebníka Jakuba,
pro Izraele, svého vyvoleného,
zavolal jsem tě jménem,
poctil jsem tě, i když jsi mě neznal.
Já jsem Hospodin, jiný není,
není Bůh mimo mne.
Přepásal jsem tě, i když jsi mě neznal,
aby se poznalo od východu slunce i od západu,
že mimo mne jiný není.

Já jsem Hospodin, a nikdo jiný.
Tvořím světlo a působím tmu,
dávám štěstí a dopouštím neštěstí,
já, Hospodin, to všechno působím.

Rosu dejte, nebesa, shůry, oblaka, spusťte dešť práva;
ať se otevře země
a zplodí spásu,
ať spolu vyraší spravedlnost!
Já, Hospodin, jsem to stvořil.«

Běda tomu, kdo se hádá se svým tvůrcem,
střepina z hliněných nádob!

Řekne snad hlína hrnčířovi: »Co děláš?«

a »Tvé dílo nestojí za nic« ?

Běda tomu, kdo řekne otci:

»Co plodíš?«

a ženě: »Co rodiš?«

Tak praví Hospodin,

Svatý Izraele, jeho tvůrce:

»Chcete se mě ptát na budoucnost mých synů,
rozkazovat mi, co mají mé ruce dělat?

Já jsem učinil zemi

a na ní jsem stvořil člověka.

Mé ruce roztáhly nebesa

a dal jsem rozkazy všem jejich zástupům.

Já jsem ho vzbudil pro spravedlnost

a narovnáám všechny jeho cesty.

On vystaví moje město

a propustí mé vyhnance

bez kupní ceny a bez úplatku«

praví Hospodin zástupů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 45,8; srv. Mt 11,3

Rosu dejte, nebesa, shůry, oblaka, spusťte déšť práva. * Ať se otevře země a zplodí spásu.

V. Pošli, Hospodine, toho, který má přijít. * Ať se otevře.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Lva Velikého, papeže

Tajemství našeho smíření

Není nic platné říkat, že náš Pán, syn Panny Marie, je skutečným a dokonalým člověkem, jestliže nevěříme, že je člověkem z toho rodu, jak se o něm mluví v evangeliu.

Matouš totiž říká: *Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова*. A sleduje posloupnost jeho lidského původu tak, že dovádí řadu pokolení až k Josefovi, jemuž byla matka Pána zasnoubena.

Lukáš naopak probírá rodokmen opačným směrem a vrací se až k samému zakladateli lidského rodu, aby ukázal, že první Adam a poslední Adam jsou téže přirozenosti.

Všemohoucnost Božího Syna se k poučování a ospravedlnění lidí jistě mohla zjevit tak, jak se Bůh zjevoval patriarchům a prorokům v lidské podobě, když například vyzval k zápasu, když s nimi zaváděl hovor, když neodmítal přijmout pohostinství nebo když si vzal i předložené jídlo.

Tato zjevování se však byly pouze obrazy, které poukazovaly na toho člověka, o němž jako tajemná znamení naznačovaly skutečnost, že bude potomkem těchto předků.

Tajemství našeho smíření, o kterém bylo rozhodnuto už od věčnosti, se v žádném předobrazu nenaplnilo. Duch svatý totiž tehdy ještě neseštopil na Pannu ani ji nezastínila moc Nejvyššího, aby se v neposkvrněném lůně, kde si Moudrost zbudovala příbytek, *Slovo stalo tělem*; aby se spojením přirozenosti Boží s přirozeností služebníka v jednu osobu v čase narodil tvůrce času; a aby byl zrozen uprostřed všeho ten, *skrže něhož všechno povstalo*.

Kdyby byl totiž tento nový člověk, jenž vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé, nevezal na sebe našeho starého člověka, a maje stejnou podstatu s Otcem se neuvolil přijmout i stejnou podstatu s matkou, kdyby se byl nespojil – sám bez hříchu – s naší přirozeností, veškeré lidské pokolení by stále setrvalo v zajetí ďáblovy moci. Také bychom nemohli mít účast na jeho slavném vítězství, kdyby bylo vybojováno bez účasti naší přirozenosti.

Z tohoto podivuhodného účastenství nám zazářila svátost znovuzrození. Skrže téhož Ducha, skrže něhož byl počat a zrozen Kristus, rodíme se tedy duchovně i my.

Proto říká evangelista o věřících, že *se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 11,10; Lk 1,32

Objeví se kořen Jesse jako znamení národům; pohané ho budou hledat: * A jeho jméno bude slavné.

V. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida a bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky. * A jeho.

18. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

46,1–13

Hospodin proti babylónským modlám

Padl Běl, zhroutil se Nabo,
jejich modly (připadly) soumarům a dobytku.

Jejich sochy nesou jako břemena unavená (zvířata).
Zhroutily se, spolu padly,
nemohly zachránit ty, kdo je nesli;
samy půjdou do zajetí.

Slyš mě, Jakubův dome,
vy všichni, kteří jste zbyli z Izraelova domu,
které nosím od mateřského klína,
které chovám od mateřského lůna.
Až do (vašeho) stáří jsem stejný,
až do (vašich) šedin se budu (s vámi) vláčet.
Činil jsem (tak), ponesu (vás),
povleču se (s vámi) a zachráním (vás).

Ke komu mě přirovnáte, ke komu připodobníte,
s kým změříte, abychom si byli rovni?
Sypou z měšce zlato,
váží na váze stříbro,
najímají zlatníka, aby (z toho) udělal boha;
koří se a klanějí.
Berou ho na ramena a nesou,
stavějí na jeho místo,
on stojí a ze svého místa se nehýbá.
Když (někdo) k němu volá, neodpovídá,
z tísně ho nevysvobodí!

Pamatujte na to a zastyďte se,
vezměte si to k srdci, odpadlíci!
Rozpomeňte se na minulost odpradáвна,
že já jsem Bůh
a jiný Bůh není,
není mně podobného.

Od počátku oznamuji poslední věci,
dávno předtím to, co se ještě nestalo.
Říkám: »Můj úrdek se splní,
udělám všechno, co si přeji.«
Od východu povolám dravého ptáka,
z daleké země muže, kterého jsem zvolil.
Jak jsem řekl, tak to splním,
jak jsem si umínil, tak to provedu.

Slyšte mě, vy tvrdohlavci,
kteří jste vzdáleni od spravedlnosti.
Přiblížil jsem svou spravedlnost, není daleko,
má spása se neomešká.

Na Siónu udělím spásu
a Izraeli svou slávu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 46,12.13

Slyšte mě, vy tvrdohlavci, kteří jste vzdáleni od spravedlnosti. * Na Siónu udělím spásu a Izraeli ukážu svou slávu.

V. Přiblížil jsem svou spravedlnost, není daleko, má spása se neomešká. * Na Siónu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Diognetovi

Bůh zjevil svou lásku prostřednictvím svého Syna

Nikdo z lidí Boha ani nespatriil, ani o něm nedal zprávu, nýbrž on sebe sám zjevil. A zjevil se prostřednictvím víry, již jedině je umožněno Boha spatřit. Neboť Bůh, Pán a tvůrce všeho, ten, který všechno učinil a všemu dal svůj řád, lidi nejen miloval, nýbrž je i trpělivě snášel. Vždycky takový byl i je i bude, přívětivý a dobrý, neznalý hněvu a pravdivý. Právě on jediný je dobrý. Když pojal nějaký veliký a slovem nepopsatelný záměr, sdělil jej pouze svému Synu.

Proto se zdálo, dokud ve své moudrosti udržoval a střežil své úmysly ve skrytu, že o nás nedbá a že se o nás nestará. Avšak poté, kdy prostřednictvím milovaného Syna zjevil a učinil přístupným to, co bylo připraveno hned od počátku, poskytl nám najednou všechno: mohli jsme mít užitek z jeho dobrodiní, patřit na něj a chápat ho; kdo z nás by to byl kdy čekal?

I potom, co již pojal všechny své záměry a se Synem je rozvrhl, nechal nás až do nedávné doby nerozvážně se unášet nezřízenými hnutími, ježto jsme byli odvedeni z pravé cesty rozkošemi a vášněmi. Jistěže se nikterak z našich hříchů neradoval, nicméně je snášel. Jistěže onu dobu nepravostí neschvaloval, vytvářel však nynější čas spravedlnosti. Tehdy nás naše vlastní činy měly usvědčit, že nejsme hodni života, aby nás nyní za hodny života uznala Boží dobrota; tehdy se mělo zjevně prokázat, že na základě toho, co je v nás, do Božího království vejít nemůžeme, aby nám bylo darováno vejít tam Boží mocí.

Když se ale naplnila míra naší nepravosti a stalo se zcela zřejmým, že nám v její odplatu hrozí trest a smrt, a když přišla doba, předurčená Bohem k tomu, aby se začala osvědčovat jeho dobrota a moc (jak nezměrná je Boží mírnost a láska k člověku!), neměl nás v nenávisti, nezavrhl nás, nemstil se. Naopak nás trpělivě snášel, podepřel nás, slitoval se a sám vzal na sebe naše hříchy, vlastního Syna dal jako cenu

za naše vykoupení: svatého za hříšníky, zlem nezasaženého za zlosyny, spravedlivého za nespravedlivé, neporušitelného za porušitelné, nesmrtelného za smrtelné. Vždyť co jiného mohlo překrýt naše hříchy nežli jeho spravedlnost? U koho jiného jsme mohli my hříšní a bezbožní dojít ospravedlnění než u samotného Božího Syna?

Jaká je to slastná směna, jaké neprobadatelné ustanovení, jaká neočekávaná dobrodiní! Hříšnost mnohých se ukryje v jednom spravedlivém, a spravedlnost jednoho ospravedlní mnohé nespravedlivé!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 4,12; Iz 9,5

V nikom jiném není spásy. * Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli být spaseni.

V. Dostane jméno: podivuhodný rádce, mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje. * Neboť.

19. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

47, 1.3b-15

Nárek nad Babylónem

Sestup, seď v prachu,
panno, babylónská dcero,
seď na zemi, zbavena trůnu,
chaldejská dcero,
neboť už tě nebudou nazývat
změkčilou a rozmařilou.

»Pomstím se,
nikoho neušetřím«
praví náš vykupitel, jehož jméno je Hospodin zástupů,
Svatý Izraele.

Seď tiše a vejdi do tmy,
chaldejská dcero,
neboť už tě nebudou nazývat
vládkyní říší.

Rozhněval jsem se na svůj národ,
znesvětil jsem své dědictví,
vydal jsem ho do tvé moci.

Neměla jsi však s nimi soucit,
svě jařmo jsi velmi ztížila starci.
Řekla jsi: »Navěky budu paní!«

Na to, (co přijde), jsi nedbala,
na svůj konec jsi nemyslela.

Nyní tedy slyš, ty bujná,
která trůníš v bezpečí
a říkáš si v srdci: »Já jsem, a mimo mne nikdo!
Nebudu sedět jako vdova, nepoznám bezdětnost!«
Obojí na tebe přijde
náhle, jednoho dne:
bezdětnost i vdovství
tě stihnou naráz,
třebas je tvých kouzel mnoho
a velmi hojná tvá proklínání.

Spoléhalas na svou špatnost
a řekla jsi: »Nikdo mě nevidí!«
Tvá moudrost a tvé vědění,
ty tě svedly;
v srdci sis řekla:
»Já jsem, a mimo mne nikdo!«
Přijde na tebe neštěstí,
které nedokážeš odvrátit.
Padne na tebe zkáza,
kterou nelze zažehnat.
Přijde na tebe nenadále
nečekaná zhouba.

Jen se drž svých zaklínání
a spousty svých kouzel,
s kterými ses lopotila od mladosti.
Možná, že to bude na prospěch,
možná, že to bude na postrach.
Jsi už unavená množstvím svých předpovědí.
Ať tedy vystoupí a vysvobodí tě, kdo měří nebesa,
kdo pozorují hvězdy
a při každém novoluní oznamují,
co se ti stane.

Hle, jsou jako sláma,
oheň je spálí,
sami se nemohou zachránit
z moci plamene;
není to uhlí, od něhož by se dalo zahřát,
není to ohniště, k němuž by se dalo sednout.
Tak ti prospějí tvoji kouzelníci,

s kterými ses lopotila
od mladosti.

Každý bloudí na své cestě,
nikdo ti nepomůže.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 49,13; 47,4

Jásejte, nebesa, plesej, země, radostně se veselte, hory: * Hospodin se smilovává nad svými ubožáky.

V. Jeho jméno je: náš vykupitel, Hospodin zástupů, Svatý Izraele. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Vtělení Syna Božího nám přineslo spásu

Slávou člověka je Bůh; Bůh pak ukazuje svou činnost a veškerou svou moudrost a sílu na člověku.

Jako lékař se osvědčuje na nemocných, tak i Bůh se projevuje na lidech. Proto také říká Pavel: *Bůh dopustil, že všichni upadli do nevěry, aby všem prokázal milosrdenství.* Je to míněno vzhledem k člověku, který se provinil neposlušností vůči Bohu a ztratil nesmrtelnost, potom byl omilostněn a prostřednictvím Božího Syna se mu dostalo adoptivního synovství.

Tento člověk, bude-li bez nadutosti a vychloubání za pravou slávu považovat to, co bylo stvořeno, i toho, kdo to stvořil, totiž ze všech nejmocnějšího Boha, jenž všem poskytl to, že jsou, a setrvá-li v jeho lásce, poddanosti a ve vzdávání díků, obdrží od Boha ještě větší slávu a jeho sláva stále poroste, až se stane podobným tomu, jenž za něj zemřel.

Ten *vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé*, aby tak zavrhl hřích a jako už zavržený ho odstranil z těla. Pobízel člověka, aby se mu připodobnil, učinil ho *napodobitelem* Boha, svěřil mu Otcovy zásady vedoucí k patření na Boha a obdařil ho schopností důvěrně poznávat Otce. On, Boží Slovo, přebýval v člověku a stal se *Synem člověka*, aby podle Otcova přání navykl člověka přijímat Boha a Boha přebývat v člověku.

Proto jako *znamení* naší spásy *dal sám Pán* toho, který je narozený z Panny, Emanuel (to je »Bůh s námi«). Neboť Bůh sám přinesl lidem spásu, poněvadž sami ze sebe možnost spásy neměli. Proto Pavel, když mluví o slabosti člověka, říká: *Jsem si vědom, že v mém těle dobro nesídlí.* Tím naznačil, že dobrodiní naší spásy nepochází z nás, nýbrž z Boha. A dále říká: *Já nešťastný člověk, kdo mě vysvobodí od těla, pro-*

padlého této smrti? Nato uvádí vysvoboditele: *milost Ježíše Krista, našeho Pána.*

V tom smyslu praví také Izaiáš: *Posilněte skleslé ruce, ochablá kolena upevněte! Malomyslným řekněte: Vzmuzte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás.* To proto, že nikoli vlastními silami, nýbrž Božím přispěním jsme měli být spaseni.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

srv. Jer 31,10; 4,5

Slyšte, pohané, Hospodinovo slovo a hlásejte je ve všech končinách země; * i v dáli na ostrovech řekněte: *Náš Spasitel přijde.*

V. Zvěstujte, hlásejte, provolávejte a křičte; * i v dáli.

20. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

48,1–11

Jedině Hospodin je Bůh budoucího věku

Slyšte to, Jakubův dome,
vy, kteří se nazýváte Izraelovým jménem
a vyšli jste z Judových vod;
přísaháte v Hospodinově jméně,
vzýváte Izraelova Boha,
ale ne v upřímnosti a spravedlnosti.
Jmenují se totiž podle svatého města
a opírají se o Izraelova Boha,
jehož jméno je Hospodin zástupů.

Dávno jsem sdělil minulé události,
vyšly z mých úst
a ohlásil jsem je,
náhle jsem způsobil, že nastaly.
Protože jsem věděl, že jsi zatvrzelý,
že tvá šíje je šlacha ze železa
a tvé čelo z bronzu,
proto již dávno jsem ti to předpověděl;
dříve než se to stalo, jsem ti to ohlásil,
abys třeba neřekl: »Má modla to udělala,
přikázal to můj vyřezaný i (z kovu) odlitý bužek.«

Slyšel jsi o tom, (a teď) se na všechno dívej
nemáte to oznámit vy?
Od nynějška ti ohlašuji nové (události),

skryté, které neznáš.
Nyní byly stvořeny – ne odedávna;
předtím jsi o nich neslyšel,
abys třeba neřekl: »To už znám!«
Ani jsi o tom neslyšel, ani jsi to neznal,
ani se tvé ucho dávno (pro to) neotevřelo.
Vím totiž, že jsi zcela nevěrný
a nazýváš se »odpadlík od matčina lůna«.
(Jen) pro své jméno zadržím svůj hněv
a (pro) svou čest tě ušetřím,
abych tě nezahubil.
Hle, tříbil jsem tě, ale ne jako stříbro,
zkoušel jsem tě v peci soužení.
Kvůli sobě, kvůli sobě to udělám,
abych nebyl znesvěcen.
Jinému svou slávu nedám!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 48,10.11;54,8

Zkoušel jsem tě v peci soužení. Kvůli sobě, kvůli sobě to udělám, abych nebyl znesvěcen. * Jinému svou slávu nedám!

V. Ve výbuchu hněvu jsem skryl na chvíli před tebou svou tvář; ve věčné lásce se však nad tebou slituji. * Jinému.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bernarda, opata, obsažených v pojednání »Chvály panenské Matky«

Celý svět čeká na Mariinu odpověď

Slyšela jsi, Panno, že počneš a porodíš syna. Slyšela jsi, že se to nestane prostřednictvím člověka, nýbrž prostřednictvím Ducha svatého. Anděl očekává odpověď: je totiž čas, aby se vrátil k Bohu, jenž ho poslal. I my, ó Paní, očekáváme slovo slitování, my, které žalostně tísní odsuzující rozsudek.

A hle, nabízí se ti výkupná cena za naši spásu: budeme vysvobozeni ihned, budeš-li souhlasit. Všichni jsme byli stvořeni skrze věčné Boží Slovo, a hle, umíráme. Skrze tvou krátkou odpověď můžeme dojít obnovy, abychom mohli být znovu povoláni k životu.

Za to tě snažně prosí, dobrotivá Panno, politováníhodný Adam, vyhnaný z ráje, se svým ubohým potomstvem, za to tě prosí Abrahám i David. Za to žadoní i ostatní svatí otcové, vlastně tvoji otcové, vždyť

i oni přebývají v krajině stínu smrti. To očekává vkleče u tvých nohou celý svět.

Ne neopodstatněně, vždyť na tom, co řekneš, závisí útěcha ubohých, vykoupení zajatých, vysvobození odsouzených a konečně spása všech Adamových dětí, celého tvého rodu.

Dej spěšně odpověď, Panno! Odpověz rychle andělovi, a skrze anděla i Pánu. Odpověz slovo a přijmi Slovo. Prones své a počni božské. Vypuť pomíjející slovo a pojmi do sebe Slovo věčné.

Proč se zdráháš? Proč se chvěješ? Věř, vyznávej a přijmi. Nechtě pokora nabere odvalu, ostýchavost důvěru. Naprosto se nyní nehodí, aby panenská prostota zapomněla na moudrost. V této jediné věci se, moudrá Panno, neboj opovázlivosti. I když je mlčenlivá ostýchavost žádoucí, přece jen je nyní více zapotřebí prokázat zbožnost slovem.

Otevři, blahoslavená Panno, srdce víře, ústa vyznání, lůno Stvořiteli. Hle, ten, po němž touží všechny národy, klepe venku na dveře. Co kdyby pro tvé meškání přešel, a ty bys znovu musela s bolestí hledat toho, kterého tvá duše miluje? Vstaň, běž a otevři! Vstaň vírou, běž zbožností, otevři vyznáním.

A řekla: *Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 1,31,42

Přijmi slovo, Panno Maria, které ti anděl přináší od Boha: počneš a porodíš syna, on bude Bohem a zároveň člověkem. * Budeš požehnaná mezi všemi ženami.

V. Porodíš syna a neporušíš panenství; počneš, a vždycky zůstaneš matkou neporušenou. * Budeš.

21. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

48,12–21; 49,9b–13

Nový Exodus

Tak praví Hospodin:

»Slyš mě, Jakube,

Izraeli, jehož jsem povolal!

Já, já jsem první

a já jsem poslední.

Ano, má ruka položila základy zemi,
má pravice roztáhla nebesa.

Já je volám – a hned tu stojíš spolu!

Všichni se shromážděte a slyšte!

Kdo z nich to oznámil?

Hospodin ho miloval:

jeho vůli vyplní na Babylónu,
na Chaldejcích jeho velkolepé dílo.

Já, já jsem to řekl a povolal ho,
přivedl jsem ho a jeho cesta bude zdárná.

Přistupte ke mně a slyšte to:

Nemluvil jsem od začátku skrytě,
od té doby, kdy se tak stalo, byl jsem při tom.

A nyní Pán, Hospodin, mě poslal se svým duchem.«

Tak praví Hospodin, tvůj vykupitel, Svatý Izraele:

»Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, učím tě, abys měl úspěch,
vedu tě cestou, kterou máš jít.

Kdyby sis hleděl mých přikázání,
tvůj blahobyt by (se rozléval) jako řeka
a tvé štěstí jako mořské vlny;
bylo by jak písku tvých pokolení
a potomků z tvého těla jako jeho zrněk.
Nebylo by vyhynulo, nebylo by vyhlazeno
přede mnou tvé jméno.

Vyjděte z Babylóna, utečte od Chaldejců,
jásavým hlasem (to) zvěstujte,
ohlase to a roznešte
až do končin země.

Řekněte: ‚Hospodin vykoupil svého služebníka Jakuba.‘
Nežíznil, když je vedl po poušti,
vodě dal vytrysknout pro ně ze skály,
rozštěpil skálu, a voda tekla.

Budou se pást na cestách,
svou potravu (najdou) na holých pahorcích.
Nebudou mít hlad ani žízeň,
nebude je trýznit úžeh ani slunce.
Povede je ten, který se nad nimi slítoval,
a přivede je k pramenům vody.
Ze všech svých hor udělám cesty
a budou upraveny mé stezky.

Hle, tito přicházejí zdáli,
jiní ze severu a od západu,
tihle z jižní země.«

Jásejte, nebesa, plesej, země,
radostně se veselte, hory,

neboť Hospodin těší svůj národ,
smilovává se nad svými ubožáky.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 49,13;Žl72(71), 7

Jásejte, nebesa, plesej, země, radostně se veselte, hory, neboť Hospodin těší svůj národ, * smilovává se nad svými ubožáky.

V. V jeho dnech rozkvete spravedlnost a hojnost pokoje. * Smilovává se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Ambrože, biskupa, na Lukášovo evangelium

Návštěva Panny Marie u Alžběty

Když anděl zvěstoval Panně Marii tajné úradky, použil k posílení důvěry příkladu. Aby dokázal, že u Boha je možné všechno, co uzná za vhodné, oznámil jí, že starší, už neplodná žena počala.

Jakmile to Maria uslyšela, ihned se odebrala do hor; ne z nedůvěry k andělovu zjevení, či že by zprávu považovala za nejistou, nebo že by pochybovala o uvedeném příkladu, nýbrž plna blaha nad slíbeným darem, zbožné ochoty k službě a radostné nedočkavosti.

Kam by plná Boha spěchala, ne-li k výšinám? Milost svatého Ducha nezná váhavé jednání. A také se ihned prokazuje dobrodějně působení Mariina příchodu i přítomnosti Pána; vždyť *jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně a byla naplněna Duchem svatým.*

Povšimni si rozlišení i zvláštního významu jednotlivých slov. Hlas slyšela dříve Alžběta, ale Jan vnímal dříve milost. Alžběta slyšela podle řádu přirozenosti, Janův záchvěv radosti byl původu mystického. Ona vnímala příchod Mariin, on příchod Pána. Žena příchod ženy, dítě příchod dítěte. Ony o milosti hovoří, oni ji v lůně svých matek zakoušejí a působením výsady, které se dostalo jejich matkám, začínají prožívat tajemství spásy. A obě matky dvojím zázrakem prorokují pod vlivem ducha svých dětí.

Radostí se pohnulo dítě, matka je naplněna Duchem svatým. Matka nebyla naplněna Duchem svatým dříve než syn, avšak když jím byl naplněn syn, naplnil i matku. Zaplesal radostí Jan, zaplesal radostí i Mariin duch. Když se zaradoval Jan, naplňuje se Alžběta Duchem svatým. O Marii se dozvídáme, že se její duch zaradoval, ne že ji Duch naplnil, vždyť nepostižitelný už působil v matce nepostižitelným způsobem. Alžběta je naplněna Duchem svatým po početí, Maria před početím. *Blahoslavená, praví Alžběta, která jsi uvěřila.*

Ale i vy, kdo jste uslyšeli a uvěřili, jste blahoslavení. Každá duše totiž, která uvěří, počíná i rodí Boží Slovo i poznává jeho skutky.

Nechť má každý člověk Mariinu duši, aby velebila Pána; nechť má každý člověk Mariina ducha, aby se z Boha radoval. I když podle těla je jen ona sama Kristovou matkou, přece je podle víry Kristus plodem všech. Každá duše totiž přijímá Boží Slovo, jestliže neposkvrněna a prosta neřestí s neochvějnou svědomitostí střeží bezúhonnost.

Každá duše, která dokáže být taková, velebí Pána, jako velebila Pána duše Mariina a její duch našel radost v Bohu, jenž přinesl spásu.

Jak čtete i na jiném místě: *Velebte se mnou Hospodina*, velebíme Pána ne proto, že by bylo možno mu lidským hlasem něco přidat, ale proto, že je veleben v nás. Obrazem Boha je totiž Kristus, a jestliže duše učiní cokoli spravedlivého a zbožného, velebí Boží obraz, k jehož podobnosti je stvořena; a proto tím, že jej velebí, jakousi účastí na jeho velikosti se povznáší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1, 45.46; Žl 66(65),16

Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána. Maria řekla: * Velebí má duše Hospodina.

V. Pojdte, slyšte, chci vyprávět, co prokázal Bůh mé duši. * Velebí.

22. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

49,14–50,1

Obnova Siónu

Sión řekl: »Hospodin mě opustil,
Pán na mě zapomněl.«

Copak může zapomenout žena na své nemluvně,
není jí líto syna vlastního těla?

I kdyby ona zapomněla,
já přece na tebe nezapomenu!

Hle, vyryl jsem si tě do dlaní,
tvé hradby jsou stále přede mnou.
Pospíchají (sem) tvoji stavitelé,
ti, kdo tě bořili a ničili, z tebe vyjdou.

Pozdvihni své oči a dívej se kolem:
tito všichni se shromáždili, přišli k tobě.

»Jako že jsem živ – praví Hospodin
těmi všemi se oblečeš jako šperky,
jako nevěsta se jimi ozdobíš.«,

Neboť tvé trosky, tvé sutiny,
tvá zničená země
budou nyní těsné pro obyvatele
daleko budou ti, kdo tě hltali.
Ještě ti budou do uší mluvit
synové, (až skončí) tvoje bezdětnost:
»Mé místo je těsné;
ustup, ať mám kde bydlet!«
Řekneš si v srdci:
»Kdo mi je zrodil?
Byla jsem (přece) bezdětná, neplodná,
do zajetí odvedená.
Kdo je vychoval?
Vždyť jsem zůstala sama;
kde tihle byli?«

Tak praví Pán, Hospodin:
»Hle, pokynu rukou pohanům,
národům zdvihnu své znamení.
Přinesou tvé syny v náručí,
tvé dcery budou nesený na ramenou.
Králové budou tvými pěstouny,
královny tvými chůvami;
tváří k zemi se ti pokoří
a prach tvých nohou budou lízat.
Tu poznáš, že já jsem Hospodin.
Nezklamou se ti, kdo doufají ve mě.«

Může se kořist vyrvat rekovi,
či vyprostí se zajatec silákovi?
»A přece« – tak praví Hospodin
»i zajatec se může rekovi vyrvat
a může se vyprostit silákova kořist.
Já však budu bojovat s tvými protivníky,
já tvé syny vysvobodím.

Tvé trýznitele nakrmím jejich vlastním masem,
jako moštem se opojí vlastní krví,
aby každý poznal, že já jsem Hospodin, tvůj spasitel,
že tvým vykupitelem je mocný Jakubův (ochránce).«

Tak praví Hospodin:
»Kde je rozlukový lístek vaší matky,
kterým jsem ji zapudil?
Nebo kdo je mým věřitelem,
jemuž jsem vás prodal?

Hle, byli jste prodáni kvůli svým nepravostem, pro vaše nevěrnosti byla vaše matka zapuzena.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 49,15; Žl 27 (26),10

Copak může žena zapomenout na své nemluvně, není jí líto syna vlastního těla? I kdyby ona zapoměla, * já přece na tebe nezapomenu, praví Hospodin.

V. I kdyby mě otec s matkou opustili, Hospodin se mě ujme. * Já přece.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Bedy Ctihodného, kněze, na Lukášovo evangelium

Velebí má duše Hospodina

Maria řekla: Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli.

Praví: Pán mě povznesl tak velikým a tak neslýchaným darem, že se to nijak nedá vyjádřit slovy a stěží to může pochopit nejnvtřnější cit srdce. Proto z celé duše vzdávám díky a chválu. Na díky vynakládám všechno, co při rozjímání jeho nekonečné velikosti prožívám, cítím a rozeznávám. Neboť můj duch se raduje i z věčného božství téhož Ježíše, to jest Spasitele, jehož početím v čase se oplodňuje moje tělo.

Že mi učinil veliké věci ten, který je mocný; jeho jméno je svaté.

To se vztahuje k začátku chvalozpěvu, kde se říká: *Velebí má duše Hospodina*. Vždyť jenom ta duše, kterou Bůh chce zahrnout velikou milostí, je schopna velebit ho důstojným chvalozpěvem a obracet se na ty, kdo mají účast na stejném zaslíbení a záměru spásy, s povzbuzením a výzvou: *Velebte se mnou Hospodina, oslavujme spolu jeho jméno!*

Vždyť ten, kdo s pohrdáním odmítne podle svých možností velebit Pána, kterého poznal, a vyznávat svatost jeho jména, *bude nejmenším v království nebeském*. Jeho jméno pak se nazývá svaté z toho důvodu, že velikostí své jedinečné moci převyšuje Bůh každé stvoření a mádaleký odstup ode všeho, co učinil.

Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství.

Výstižně nazývá Izraele Hospodinovým služebníkem, neboť Bůh se ho ujal, aby ho spasil, ovšem poslušného a pokorného podle slov Ozeášových: *Služebníkem je Izrael, zamiloval jsem si ho.*

Neboť kdo s pohrdáním odmítá se ponížít, nemůže být spasen ani nemůže říci s prorokem: *Hle, Bůh mi pomáhá, Pán mě udržuje naživu. Kdo se poníží jako dítě, ten je v nebeském království největší.*

Jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.

Za potomstvo Abrahámovo označuje nikoli potomstvo tělesné, nýbrž duchovní. To znamená nejenom potomky zrozené z jeho těla, ale i ty, kdo kráčeji ve šlépějích jeho víry, ať s obřízkou, nebo bez ní. Vždyť i Abrahám ještě před obřízkou uvěřil a bylo mu to připočteno ke spravedlnosti.

Příchod Spasitele byl tedy slíben Abrahámovi a jeho potomstvu navěky, to znamená synům zaslíbení, jimž se říká: *Když patříte Kristu, jste Abrahámovo potomstvo a dědici podle zaslíbení.*

Je správné, že Pánův i Janův příchod ohlašují prorockým slovem jejich matky. Aby tak jako měl svůj počátek hřích, aby skrze ženy začínaly i dobré věci. A jestliže pro svedení jedné život zanikl, aby se světu vrátil, když se dvě předhánějí v oslavování Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,48–50

Blahoslavit mě budou všechna pokolení, * veliké věci mi učinil ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté.

V. A jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. * Veliké.

23. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

51,1–11

Synům Abrahámovým je přislíbena spása

Slyšte mě (všichni), kdo usilujete o spravedlnost, kdo hledáte Hospodina!

Pohleďte na skálu, z níž jste vytesáni,
na hlubokou jámu, z níž jste vykopáni!

Pohleďte na Abraháma, svého otce,
na Sáru, která vás porodila!

Jako jediného jsem ho povolal,
požehnal jsem mu a rozmnožil ho.

Proto se Hospodin slituje nad Siónem,
slituje se nad všemi jeho sutinami.

Změní jeho poušť v Eden,
jeho pustinu v zahradu Hospodinovu.

Zazní tam radost a veselí,
dikůvzdání a chvalozpěvy.

Věnujte mi pozornost, můj lide,
slyšte mě, národy!
Ode mne vyjde zákon,
svě právo ustanovím světlem pro národy.
Blízko je má spravedlnost,
vzešla má spása a má ramena budou národy soudit;
ostrovy budou ve mě doufat
a čekat na mé rámě.

Zdvihněte k nebi své oči
a pohleďte dolů na zem:
jako dým se nebesa rozplynou,
země se rozpadne jak oděv,
její obyvatelé stejně tak zhynou.
Má spása však potrvá navždy,
neskončí má spravedlnost.

Slyšte mě (všichni), kdo znáte spravedlnost,
lide, v jehož srdci je můj zákon!
Nebojte se pohany od lidí,
jejich urážek se nestrachujte!
Jak oděv je budou hlodat červi,
jak vlnu je sežerou moli.
Má spravedlnost však potrvá navždy,
má spása po všechna pokolení.

Povstaň, povstaň, sílu si oblékni,
Hospodinovo rámě,
povstaň jako za dávných dnů,
za odvěkých pokolení!
Což ty jsi nerozřálo Rahab,
neprobodlo draka?
Což jsi nevysušilo moře,
vody velkého oceánu?
Z mořské hlubiny jsi učinilo cestu,
aby přešli vykoupení.

Vrátí se ti, které vykoupil Hospodin,
s jáсотem přijdou na Sión,
věčné veselí bude jim věčtit hlavy,
dojdou radosti a veselí,
prchne starost a vzdychání.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 51,4.5;35,10

Věnujte mi pozornost, můj lide, slyšte mě, národy. * Blízko je má spravedlnost, vzešla má spása.

V. Vrátí se ti, které vykoupil Hospodin, s jásotem přijdou na Sión. * Blízko.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludaři Noetovi« od svatého Hippolyta, kněze*Tajemství skryté od věků bylo odhaleno*

Je jeden Bůh, bratři, a toho nepoznáme odjinud než ze svatých Písem. Snažme se proto zvědět všechno, co božská Písma oznamují, a poznat všechno, čemu učí. Věřme tak, abychom zrakem své víry viděli Otce takovým způsobem, jakým on chce být viděn; jakým způsobem chce, aby byl Syn oslavován, takovým jej oslavujeme; a jakým způsobem chce, aby byl dáván Duch svatý, takovým jej přijmeme. Při poznávání toho, co nám Bůh dává, neprosazujeme svou vlastní vůli ani svůj vlastní názor, ani s tím nezacházejme s násilím, ale chápeme to tak, jak nás on sám chtěl poučit skrze svatá Písma.

Protože byl sám a neměl nic, co by s ním sdílelo věčnost, rozhodl se Bůh stvořit svět. Svět stvořil Bůh myšlenkou, vůlí a slovem, vyvstal mu ihned, vzniklý tak, jak on chtěl. Nám tedy postačí vědět pouze to, že nic není stejně věčného jako on. Kromě něho nebylo nic, jen on sám ve vši své plnosti. Nebyl ovšem ani nerozumný, ani nemoudrý, ani bezmocný, ani bezradný. Bylo v něm všechno, on sám byl vším. Když chtěl a způsobem, jakým chtěl, zjevil v době, kterou sám u sebe určil, své Slovo, skrze něž všechno vytvořil.

Poněvadž měl toto Slovo v sobě a stvořenému světu bylo neviditelné, učinil je viditelným, když je poprvé vyslovil. Zrodil světlo ze světla, a tak poskytl tvorstvu Pána, svou vlastní myšlenku. Ten byl dříve viditelný pouze jemu, světu však byl neviditelný; on jej učinil viditelným, aby svět mohl být spasen, až jej uzří při jeho zjevení.

Právě on je Boží myšlenka, jež se poté, co vyšla, ukázala na světě v podobě Božího dítěte. Všechno povstalo jeho mocí, on sám však vychází z Otce.

Bůh dal Zákon a proroky. A když dal proroky, přiměl je mluvit vlivem Ducha svatého, aby prodchnuti Otcovou mocí zvěstovali Otcovy záměry a vůli.

Tak se tedy Boží Slovo stalo zjevným, jak praví svatý Jan. On vlastně stručně shrnuje to, co bylo řečeno proroky, a prokazuje přitom, že to je to Slovo, jehož mocí se vše stalo. Říká přece: *Na počátku bylo Slovo a to*

Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně, a bez něho nepovstalo nic. A dále říká: Svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 9,5,6; Jan 1,3

Dítě se nám narodí a bude se nazývat mocný Bůh: * Zasedne na trůn svého otce Davida a bude vládnout.

V. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. * Zasedne.

24. prosince

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

51, 17–52, 2,7–10

Jeruzalému je hlásána radostná zvěst

Probud' se, probud', vstaň, Jeruzaléme!
Pil jsi z Hospodinovy ruky kalich jeho hněvu;
číši opojení jsi pil a vyprázdnil.
Nevede ho nikdo
ze všech synů, které zrodil,
nedrží ho za ruku nikdo
ze všech synů, které vychoval.

To obojí tě stihlo
kdo s tebou bude mít soucit?
Zpustošení a zkáza, hlad a meč
kdo tě potěší?
Tvoji synové leží bez vlády
na rozích všech ulic
jako antilopa v síti,
zahrnuti Hospodinovým hněvem,
hrozbami tvého Boha.

Proto slyš to, ubohý
a opilý, ale ne vínem!
Tak praví tvůj pán,
Hospodin a tvůj Bůh, který se zastává svého lidu:

»Hle, vzal jsem z tvé ruky kalich opojení,
číši svého hněvu;
už ho nebudeš pít.
Dám ho do ruky tvých trýznitelů,
kteří ti říkali: ‚Sehni se, ať (přes tebe) přejdeme!‘

Svůj hřbet jsi učinil zemi,
cestou pro chodce.«

Povstaň, povstaň,
sílu si oblékni, Sióně!
Oblékni si svůj nádherný oděv,
Jeruzaléme, svaté město,
neboť už do tebe nevstoupí
neobřezaný a poskvrněný.

Z prachu se otřes, vstaň,
zajatý Jeruzaléme!
Zbav se okovů své šíje,
zajatá síónská dcero!

Jak je krásné (vidět) na horách
nohy posla, (který přináší) radostnou zprávu,
který zvěstuje pokoj,
hlásá blaho a oznamuje spásu,
který praví Siónu:

»Bůh tvůj kraluje!«
Slyš! Tvoji strážní pozdvihují hlas
a jásají spolu,
neboť vidí na vlastní oči,
jak se Hospodin vrací na Sión.

Radujte se a jásejte vespolek,
jeruzalémské trosky,
neboť Hospodin utěšil svůj lid,
vykoupil Jeruzalém.
Obnažil Hospodin své svaté rámě
před očima všech národů
a všechny končiny země
uzří spásu našeho Boha!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Ex 19,10.11 ;Dt 7,15; srv. Dan 9, 24

Hospodin praví: Posvěťte se, synové Izraele, zítra přijde Pán. * A sejme z vás všechnu slabost.

V. Zítra bude skončena nepravost země a bude vám vládnout Spasitel světa. * A sejme.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Věrnost vypučí ze země, spravedlnost shlédne z nebe

Probud' se, člověče! Pro tebe se Bůh stal člověkem. *Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých a Kristus tě osvítí.* Pro tebe, pravím, se Bůh stal člověkem.

Věčně bys byl mrtev, kdyby se nebyl narodil v čase. Nikdy bys nebyl vysvobozen z hříšného těla, kdyby na sebe nebyl přijal tělo, jako mají hříšní lidé. Byl bys věčným ubožákem, kdyby ti nebyl prokázal toto milosrdenství. Nebyl bys znovu ožil, kdyby nebyl vyšel vstříc tvé smrti. Byl bys klesl, kdyby ti nebyl oporou. Byl bys zahynul, kdyby nebyl přišel.

Slavme radostně příchod naší spásy a našeho vykoupení. Slavme svátek, ve kterém velký a věčný den přišel z velkého a věčného dne do tohoto našeho tak krátkého a pomíjivého dne.

Jeho nám Bůh poslal jako dárce spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.

Pravda vzešla ze země. Kristus, který řekl: *Já jsem pravda,* se narodil z Panny. *A spravedlnost shlédla z nebe.* Kdo věří v toho, který se narodil, ten dosáhne ospravedlnění ne sám ze sebe jakožto člověk, ale od Boha.

Pravda vzešla ze země, poněvadž *Slovo se stalo tělem.* *A spravedlnost shlédla z nebe,* poněvadž *každý dobrý úděl a každý dokonalý dar přichází shora.*

Pravda vzešla ze země, tělo z Marie. *A spravedlnost shlédla z nebe,* poněvadž *nikdo si nemůže nic vzít, není-li mu to dáno z nebe.*

Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijme v pokoji s Bohem, protože *spravedlnost a pokoj se políbily.* *Skrze Pána našeho Ježíše Krista,* protože *pravda vzešla ze země.* *Skrze něho totiž máme přístup k této milosti a pevně v ní stojíme.* *Naše chloubka je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha.* Pavel neříká: »naší slávy«, ale *slávy u Boha,* protože *spravedlnost nevyšla z nás, ale shlédla z nebe.* Proto *kdo se chlubí, ať se chlubí* ne sám sebou, ale *v Pánu.*

Proto při narození Pána z Panny oznamovali andělé: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení.*

Odkud ovšem pokoj na zemi, ne-li proto, že *pravda vzešla ze země,* to jest, že Kristus se narodil z těla? *On je náš pokoj: obě dvě části (židy i pohany) spojil v jedno,* abychom mohli být lidmi, ve kterých má Bůh zalíbení, láskyplně spojenými poutem jednoty.

Radujme se tedy z této milosti, aby naše sláva svědčila o našem dobrém svědomí. Nechlubme se sami sebou, ale chlubme se v Pánu. Proto je řečeno: *Ty jsi má sláva, ty mi pozvedáš hlavu.* Vždyť jaká nám od Boha mohla zasvitnout větší milost nežli ta, že maje jednorozeného Syna, učinil jej Synem člověka a naopak zase syna člověka učinil Synem Božím?

Hledej zásluhu, hledej příčinu, hledej spravedlnost; a dívej se pozorně, zda najdeš něco jiného nežli milost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 11,1.5.2

Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse, výhonek vypučí z jeho kořenů. * Spravedlnost bude provazem jeho beder a věrnost pásem jeho ledví.

V. Spočine na něm duch Hospodinův, duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly. * Spravedlnost.

Oktáv vánoční**25. prosince
Narození Páně**

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

11,1–10

Kořen Jesse

Toto praví Hospodin, Bůh:
 Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse,
 výhonek vypučí z jeho kořenu,
 spočine na něm duch Hospodinův:
 duch moudrosti a rozumu,
 duch rady a síly,
 duch poznání a bázně před Hospodinem.
 Má zálibu v bázni před Hospodinem.

Nebude soudit podle zdání očí,
 nebude rozhodovat podle doslechu,
 ale podle spravedlnosti bude soudit chudé
 a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi.
 Bude bít zemi holí svých úst,
 usmrtí bezbožného dechem svých rtů.
 Spravedlnost bude provazem jeho beder
 a věrnost bude pásem jeho ledví.

Vlk bude přebývat s beránkem,
 levhart si lehne vedle kozlátka,
 tele a lvíče budou žrát pospolu
 a malý chlapec je bude vodit.
 Pást se bude kráva s medvědicí,
 jejich mláďata ulehnou spolu,
 lev bude žrát jako býk plevy.
 Kojenec si bude hrát
 nad dírou zmije
 a nemluvně sáhne rukou
 do skrýše jedovatého hada.

Nikdo nebude škodit ani zabíjet
 na celé mé svaté hoře,
 protože poznání Hospodina naplní zemi,
 tak jako vody pokrývají moře.

Tehdy se objeví kořen Jesse
jako znamení národům;
pohané ho budou hledat
a jeho sídlo bude slavné.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dnes se nám narodil z Panny Marie Král nebes, aby povolal zbloudilého člověka zpět do nebeského království: * Zástupy andělů se radují, protože se lidstvu zjevila věčná spása.

V. Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, neboť Bůh má v nich zalíbení. * Zástupy.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Uvědom si, křesťane, svou důstojnost

Nejmilejší, náš Spasitel se dnes narodil. Radujme se! Kde se slaví narozeniny života, tam není dovoleno nechávat místo pro smutek. Tento život, když nás zbavil strachu ze smrtelnosti, přináší nám radost ze slíbené věčnosti.

Nikdo není vylučován z účasti na tomto nadšení, všichni mají tentýž společný důvod k radosti; neboť náš Pán, přemožitel hříchu a smrti, nikoho sice neshledal bez viny, ale přišel, aby všechny vysvobodil. Nechť plesá svatý, blíží se k palmě vítězství. Nechť se raduje hříšník, nabízí se mu milost. Nechť se vzbopí pohan, je volán k životu.

Boží Syn v plnosti času, stanovené podle nevyzpytatelného úradku Božího, vzal na sebe lidskou přirozenost, aby ji smířil s jejím tvůrcem. Tak měl být původce smrti ďábel poražen tou přirozeností, jejímž prostřednictvím zvítězil.

Plesající andělé při narození Pána zpívají *Sláva na výsostech Bohu a oznamují na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení*. Vidí totiž nebeský Jeruzalém vytvářený ze všech národů světa. Jak velkou radost nad tímto dílem nevýslovné Boží lásky má mít ve své nepatrnosti člověk, když se nad ním tolik radují ve své vznešenosti andělé?

Proto, nejmilejší, děkujeme Bohu Otci skrze jeho Syna v Duchu svatém, že nás pro své velké milosrdenství miloval a slitoval se nad námi. *I když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedl nás k životu zároveň s Kristem, abychom v něm byli novým stvořením, jeho novým výtvozem.*

Odložme tedy starého člověka s jeho skutky, a když se nám dostalo účasti na Kristově urozenosti, odřekněme se dřívějších způsobů života.

Uvědom si, křesťane, svou důstojnost. Stal ses spoluúčastným na božské přirozenosti, nevracej se tedy hanebným chováním do starého ponížení. Nezapomínej, jaké hlavy a jakého těla jsi údem. Pamatuj, žeš byl vyrván z moci temnot a přenesen do světla a království Božího.

Svatostí křtu ses stal chrámem Ducha svatého. Nedopusť, aby tak vznešený host pro tvé špatné skutky od tebe odešel a aby tě ďábel znovu uvrhl do svého otroctví; neboť výkupným za tebe je Kristova krev.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dnes nám sestoupil z nebe pravý pokoj. * Dnes se nebe rozzářilo nad celou zemí.

V. Dnes nám zazářil odedávna připravovaný den spásy, den věčné blaženosti. * Dnes.

EVANGELIUM SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 1,1–16

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова.

Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. Juda byl otec Fáresa a Žáry jejich (matka) byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův, Aram otec Aminadabův, Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, Salmón otec Boazův jeho (matka) byla Rachab. Boaz byl otec Obédův – jeho (matka) byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, Jesse otec krále Davida.

David byl otec Šalomounův – jeho (matka) byla žena Uriášova. Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, Uzijáh otec Jotamův, Jotám otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec Ámonův, Ámon otec Jošijáhův, Jošijáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství.

Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Šealtiel byl otec Zorobábelův, Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azorův, Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův, Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

Neděle v oktávu Narození Páně

anebo, není-li v oktávu neděle, 30.prosince

Svaté Rodiny: Ježíše, Marie a Josefa

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

5,21–6,4

Křesťanský život v rodině

Podřízujte se jeden druhému z úcty ke Kristu.

Ženy (ať jsou podřízeny) svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán. Muž je totiž hlavou ženy, podobně jako je Kristus hlavou církve, sám spasitel svého (tajemného) těla. Jako je církev podřízena Kristu, tak i ženy mají být svým mužům podřízeny ve všem.

Muži, (každý z vás) ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil a očistil koupelí ve vodě a slovem. Tím si chtěl církev připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady. Tak také muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo. Kdo má svou ženu rád, projevuje tím lásku sám sobě.

Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale dává mu jíst a přejí mu. Tak i Kristus (jedná) s církví, protože jsme údý jeho těla. *Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.* Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve. A proto každý z vás ať miluje svou ženu jako sám sebe a manželka ať zase svému muži projevuje úctu.

Děti, poslouvejte své rodiče, jak se to sluší u křesťanů, protože tak to má být. *Cti svého otce i matku* – to je první přikázání, (při kterém se slibuje) odměna: *aby se ti dobře vedlo a abys dlouho žil na zemi.*

A vy, otcové, nedrážděte svoje děti ke hněvu, ale vychovávejte je v kázní a napomínejte je (z pověření) Páně.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ef 6,12.3; Lk 2,51

Děti, poslouvejte své rodiče, jak se to sluší u křesťanů, protože tak to má být. * Cti svého otce i matku!

V. Ježíš šel s Marií a s Josefem do Nazareta a poslouchal je. * Cti.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy papeže Pavla VI. při pouti do Svaté země

Příklad Nazareta

Nazaretský dům je školou, v níž začínáme rozpoznávat Kristův život: je tudíž školou Evangelia.

Zde se totiž nejprve učíme dívat, poslouchat, rozjímat a do hloubky pronikat, jaká vznešená a tajemná síla je ukryta v tom velmi prostém, velmi pokorném a velmi krásném zjevení Božího Syna. Snad se ho pohnáhlu učíme i napodobovat.

Zde si vskutku osvojíme způsob a cestu jak snadno poznat, kdo je Kristus. Zde obzvláště chápeme, jak mnoho je třeba si všímat toho, co nějak souvisí s jeho pobytem mezi námi a jakoby jej vymezuje: jsou to místa, doba, zvyky, řeč, posvátné obřady a konečně všechno, čeho Ježíš použil k tomu, aby se stal světu zjevným. Zde všechno mluví, všechno něco znamená.

Zde zajisté, v této škole, chápeme, proč je třeba zachovávat duchovní kázeň, přeje-li si někdo řídit se učením Evangelia a stát se Kristovým žákem.

Jak rádi bychom se chtěli vrátit ke svému nejtělejšímu dětství a znovu se svěřit této pokorné a zároveň vznešené nazaretské škole! Jak mocná je naše touha moci obnovit v blízkosti Marie své snažení o pravou životní moudrost a o získání schopnosti chápat božské pravdy!

Avšak usedli jsme tu jenom jako poutníci a jsme nuceni vzdát se své touhy pokračovat v tomto domě v nikdy neukončeném vzdělávání se v poznání Evangelia. Přece však neodejdeme, aniž bychom si ve spěchu a jakoby pokradmu odnesli z nazaretského sídla nějaké stručné napomenutí.

Především učí tento dům mlčení. Kéž by v nás znovu ožila nejhlubší úcta k mlčení: vždyť je obdivuhodným a potřebným stavem mysli právě pro překotný a bouřlivý život v našem věku, kdy na nás útočí tolikerý křik, povykávání a vřava. Ach, ty nazaretské ticho, nauč nás nastálo se upřít k dobrým myšlenkám a soustředit se na duchovní nitro, provždy se řádně přichystat k naslouchání tajemným Božím záměrům a návodům pravých učitelů; nauč nás, nakolik je potřebná a platná příprava, učení, meditace, vlastní vnitřní řád života a modlitba, již v skrytu přihlíží samotný Bůh.

Mimoto tu poznáváme způsob domácího života. Nazaret nám zajisté může ukázat, co je to rodina, co znamená její společenství v lásce; jak závažná a skvělá je její krása, jak posvátná a neporušitelná je její podstata; může nám ukázat, jak vzácná je v rodině výchova, již nelze ničím jiným nahradit; může nás poučit o tom, jaké je vlastní poslání rodiny ve společenském řádu.

Posléze tu poznáváme kázeň při práci. Ty nazaretské sídlo, domove tesařova Syna, zde nejspíše si přejeme pochopit a oslavit sice přísný,

leč spásu přinášející zákon lidské práce; obnovit tu důstojnost práce takovým způsobem, aby ji pociťovali všichni; pod touto střechou si přejeme připomenout to, že práce nemůže být sama sobě cílem, nýbrž že svou svobodu a své výsadní postavení získává nejen vzhledem k hospodářským zřetelům, ale i vzhledem k tomu, čím je sama vedena ke svému skvělému cíli. Zde chceme konečně zvěstovat spásu dělníkům na celém světě a ukázat jim veliký vzor, našeho Pána Ježíše Krista, božského bratra, který se staví za všechny jejich spravedlivé požadavky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Kor 13,11; Ef 5,19; Kol 3, 23

Žijte radostně, zdokonalujte se, buďte přístupní napomínání, buďte svorní, žijte v pokoji: * ze srdce zpívejte a hřejte Pánu.

V. Cokoli děláte, dělejte jako pro Pána, a ne pro lidi. * Ze srdce.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉ RODINY

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 2,15–20

Když andělé odešli od nich do nebe, řekli si pastýři mezi sebou: »Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!« Pospíchali (tam) a našli Marii a Josefa i dítěátko položené v jeslich. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom.

Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.

29. prosince

Pátý den v oktávě Narození Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

1,1–14

Děkování a prosba

Pavel, z vůle Boží apoštol Krista Ježíše, a bratr Timotej křesťanům v Kolosách, věřícím bratřím v Kristu. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce.

Když se za vás modlíme, nepřestáváme děkovat Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista. Slyšeli jsme totiž o vaší víře ve spojení s Kristem Ježíšem a o vaší lásce ke všem věřícím, a to pro naději (na odměnu), kte-

rá je vám připravena v nebi. (O té naději) jste slyšeli už dříve při (hlásání) slova pravdy, radostné zvěsti, která k vám pronikla. A jako už přináší ovoce a šíří se na celém světě, tak je tomu také u vás od toho dne, kdy jste ji uslyšeli a správně poznali tuto Boží milost. Tak vás v tom vyučil Epafras, náš milý spoluslužebník. On nás spolehlivě zastoupil v této službě konané pro Krista a od něho také jsme se dověděli o vaší lásce, (kterou ve vás působí) Duch.

Proto od toho dne, kdy jsme (o tom) uslyšeli, nepřestáváme se za vás modlit a prosit (Boha), abyste dobře poznali jeho vůli (a aby se vám dostalo) všestranné moudrosti a duchovního pochopení. Tak povedete život hodný Pána a budete se mu ve všem líbit: poneseíte plody všech možných dobrých skutků a porostete v poznávání Boha. Jeho božská moc vám dá všestrannou sílu, abyste (všecky zkoušky) trpělivě vydrželi. Pak budete radostně děkovat Otcí, že vás uschoopil k účasti na dědictví věřících ve světle.

On nás totiž vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 1,12.13; Jak 1,17

Děkujeme Bohu Otcí; * on nás vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna.

V. Každý dobrý úděl, každý dokonalý dar přichází shora, sestupuje od Otce světél. * On nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

V plnosti času přišla i plnost božství

Projevila se dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem. Děkujeme Bohu, jehož působením tak oplýváme útěchou v tomto pozemském putování, v tomto vyhnanství, v této bídě.

Dokud se nezjevila jeho láska k lidem, dobrota byla skryta. Byla ovšem i předtím, vždyť i milosrdenství Páně je přece od věčnosti. Podle čeho se však dalo poznat, že je tak veliká? Byla slibována, ale nebyla pocítována. Proto v ni mnozí ani nevěřili. Vždyť *mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Pán skrze proroky, říká: To, co zamýšlím, je pro vaše blaho, a ne pro utrpení. Co však odpovídal člověk, když na něj doléhalo utrpení a neznal pokoje? Jak dlouho budete říkat: Pokoj, pokoj, a přece není pokoj? Pro tohle poslové pokoje hořce nařtkali, říká: Kdo uvěřil, co jsme slyšeli? Avšak nyní ať lidé uvěří alespoň tomu, co viděli vlastníma očima, protože výroky Boží jsou nejuvš spolehlivé. Vždyť přece aby nezůstal skryt ani zakalenému oku, rozestřel svůj stan na slunci.*

Hle, pokoj nikoli slibovaný, nýbrž seslaný, nikoli odkládaný na později, nýbrž daný, nikoli prorokovaný, nýbrž poskytnutý. Hle, Bůh Otec seslal na zem jakoby plný vak svého milosrdenství. Říkám vak, který se má protrhnout při umučení, aby se z něj vysypalo naše výkupné, jež je v něm ukryto. Zajisté vak, třeba malý, ale plný. Pravda, *bylo nám dáno malé dítě, ale přebývá v něm celá plnost božství*. Když totiž přišla plnost času, přišla i plnost božství. Přišlo v těle, aby se alespoň tak ukázalo tělesným tvorům, a až se zjeví jeho láska k lidem, aby byla rozpoznána jeho dobrota. Jakmile totiž vejde ve známost Boží láska k lidem, jeho dobrota nemůže nadále zůstat skryta. Vždyť čím mohl více doporučit svou dobrotu než tím, že vzal na sebe moje tělo? Moje, pravím, nikoli Adamovo tělo, to jest nikoli takové, jaké měl on před hříchem.

Co by mohlo takovou měrou objasnit jeho milosrdenství jako to, že vzal na sebe dokonce bídu? Co je tak plno slitovnosti jako to, že se kvůli nám Boží Slovo stalo uschlou trávou? *Pane, co je člověk, že na něho myslíš? Nebo proč se k němu skláníš svým srdcem?* Z toho ať člověk pozná, jak veliká je Boží péče o něj. Z toho ať pochopí, jak o něm Bůh smýšlí nebo co k němu cítí. Neptej se, člověče, na to, co trpíš ty, nýbrž co vytrpěl on. Z toho, co pro tebe učinil, poznej, jak si tě cenil; tak se ti ukáže jeho dobrota, jež pramení z lásky k člověku. Vždyť oč menším se učinil z lásky k lidem, o to větším se projevil ve své dobrotě. A čím více byl pro mne znevážen, tím je mi dražší. *Projevila se, říká apoštol, dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem*. Vskutku velkolepá a zjevná je Boží dobrota a láska k člověku! Velkolepý důkaz dobroty podal ten, jehož zásluhou byla lidská přirozenost spojena s Božím jménem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 1,5; Řím 8,29

Bůh nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista; * učinil to ze svého svobodného rozhodnutí, aby se vzdávala chvála jeho vznešené dobrotivosti.

V. Ty, které si napřed vyhlédl, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna. * Učinil.

30. prosince

Šestý den v oktávě Narození Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

1,15–2,3

Kristus je hlava církve, Pavel je jeho služebník

Kristus Ježíš je (věrný) obraz neviditelného Boha, dříve zrozený, než celé tvorstvo.

V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, (svět) viditelný i neviditelný:

ať jsou to (andělé) při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti.

Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho.

(Kristus) je dříve než všechno (ostatní)

a všechno trvá v něm.

A on je hlava těla, to je církve:

on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých.

Tak má ve všem prvenství.

(Bůh totiž) rozhodl, aby se v něm usídlila

veškerá plnost (dokonalosti),

a že skrze něho usmíří se sebou všecko (tvorstvo)

jak na nebi, tak na zemi

tím, že jeho krví (prolitou) na kříži zjedná pokoj.

I vy jste byli kdysi odcizeni (Bohu) a s ním pro (svoje) smýšlení a špatné skutky zne přáteleni. Ale teď on (i s vámi) obnovil dobrý poměr skrze (Kristovo) lidské tělo vydané na smrt. To proto, abyste byli před ním svatí, neposkvrnění a bezúhonní. Jen musíte vytrvat ve víře, opření o pevné základy, a nesmíte se nechat odvrátit od naděje, (kterou vám přineslo) evangelium, jak jste ho slyšeli a jak bylo kázáno všemu tvorstvu pod nebem, a já, Pavel, jsem se stal jeho služebníkem.

Teď sice pro vás trpím, ale raduji se (z toho), protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět (do plné míry) Kristových útrap; (má z toho prospěch) jeho tělo, to je církev. Do jejích služeb jsem se dal, jak to bylo ve shodě s Božím darem, který mi Bůh svěřil, abych vám plně oznámil Boží slovo, totiž to tajemství, které bylo skryté od věků a od pokolení, ale které teď bylo odhaleno jeho věřícím: těm Bůh chtěl oznámit, jaké bohatství (božské) slávy je pro pohany v tomto tajemství, že Kristus je ve vás, naděje na věčnou spásu. O něm my kážeme, každého člověka napomínáme, každého člověka učíme s veškerou moudrostí, abychom každého člověka učinili dokonalým ve spojení s Kristem. O to usilovně pracuji a zápasím, jak mi on k tomu dává svou sílu a jak se ona ve mně mocně projevuje.

Rád bych totiž, abyste si byli vědomi, jaké tvrdé boje svádím o vás, o Laodičany a tolik ostatních, kteří mě nikdy neviděli na vlastní oči. Chci je povzbudit v srdci, aby je pevně pojila láska, a dosáhli úplného poznání v celém jeho bohatství. Tak se dobře obeznámí s tím Božím tajemstvím, (totiž) o Kristu. V něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 1,18.17

Kristus je hlava církve, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. * Tak má ve všem prvenství.

V. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. * Tak má.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyvrácení všech herezí« od svatého Hippolyta, kněze

Slovo učiněné tělem nás činí účastnými božství

Nevěnujeme svou víru planým slovům ani se nedáváme unášet neuváženými popudy srdce nebo zaslepit lichotkami květnatých řečí; avšak slovům vyřčeným Boží mocí svou víru neodpíráme.

A právě takto mluvit uložil Bůh Slovu a Slovo promlouvalo Boží mocí. Svou řečí odvracelo člověka od neposlušnosti; nezotročovalo násilným donucováním, nýbrž povolávalo ke svobodě s dobrovolným rozhodováním.

Toto Slovo poslal Otec na konci věků, kdy si už nepřál, aby znělo z úst proroka nebo aby bylo nedostatečně chápáno z nejasných výroků. Naopak přikázal, aby se zjevilo i viditelně, aby je svět mohl spatřit, a tak být spasen.

O tomto Slově jsme se dozvěděli, že přijalo tělo z Panny a vzalo na sebe starého člověka, přetvořeného do nové podoby. Víme, že se stalo člověkem z téže hmoty jako my; kdyby totiž tomu tak nebylo, bylo by marné nás vybízet, abychom ho napodobovali jako svého učitele. Kdyby to byl člověk s odlišnou podstatou, proč by mně, který jsem se narodil sláb, přikazoval, abych jednal podobně jako on, a jak by přitom mohl být dobrý a spravedlivý?

Aby však nebyl pokládán za odlišného od nás, podstoupil i námahu práce, rozhodl se hladovět, neodmítl žíznit, odpočíval ve spánku, nevyhýbal se utrpení, podrobil se smrti a zjevil své vzkříšení. V tom všem přinášel své vlastní lidství jako obětní prvotinu, abys ty v utrpení neklesal na duchu, ale abys i ty, když doznáváš, že jsi člověk, očekával to, co Bůh prokázal jemu.

Když poznáš pravého Boha, budeš mít spolu s duší nesmrtelné a neporušené také tělo a získáš nebeské království, ty, jenž jsi život trávil na zemi a poznals nebeského krále. Tak budeš společníkem Boha a spoludědicem Krista, nebudeš otrokem rozkoší, utrpení a nemocí, protože ses stal bohem.

Všechna utrpení, která jsi přestál jako člověk, seslal Bůh proto, že jsi člověk. Co však souvisí s božstvím, to všechno slíbil Bůh, že ti poskytně, až se staneš účastným božství a nesmrtelným. To je ono »pozněj sebe sama«: poznávat Boha, který tě stvořil. Neboť koho on povolá, tomu poznání Boha přechází v poznání sebe sama.

Proto nesetrvávejte v nepřátelství vůči sobě a neváhejte se vzpamatovat. Vždyť Kristus *je Bohem nade vším*, on se rozhodl smýt z lidí hřích tím, že starého člověka přetvoří v nového; nazýval ho od počátku svým obrazem a skrze tuto podobnost projevil svou lásku k tobě. Budeš-li poslušen jeho závažných příkázání a staneš-li se dobrým napodobitelem toho, který je dobrý, budeš se mu podobat a on tě oslaví. Bůh, jenž i tebe učinil ke své vlastní slávě bohem, není chudým žebrákem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 1,14; srv. Bar 3,38

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. * Viděli jsme jeho slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

V. Syn Boží přišel na svět a žil mezi lidmi. * Viděli.

31. prosince

Sedmý den v oktávu Narození Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

2,4–15

Naše víra v Krista

Co říkám, říkám proto, aby vás nikdo nemohl mást klamnými důkazy. Vždyť i když jsem tělem od vás daleko, aspoň duchem jsem s vámi, a mám radost, když vidím, že je u vás dobrý pořádek a že vaše víra v Krista je pevná.

Jako jste přijali, že Kristus Ježíš je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním, v něm buďte zakořeněni a na něm stavějte, utvrzeni ve víře, jak jste v ní byli vyučeni, a nepřestávejte Bohu děkovat.

Dejte si pozor, aby vás nikdo nezotročil (tak zvanou) filosofií – je to jen klam a mam. Jsou to samé nauky lidské, (které se opírají) o prvočátky světa, ne o Krista.

A v něm totiž přebývá celá plnost božství tělesně, i vy jste v něm dosáhli plnosti. On je hlavou všech (andělských) knížat a mocností.

V něm jste byli obřezáni, ovšem ne obřízkou provedenou lidskýma rukama, ale obřízkou Kristovou, která spočívá v úplném svlečení hmotného těla: křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili v moc Boha, který ho vzkří-

sil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil nám všechny hříchy, zrušil dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž. Knížata a mocnosti (pekla) odzbrojil, veřejně je vystavil potupě a křížem nad nimi triumfoval.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 2,9.10.12

V Kristu přebývá celá plnost božství tělesně. * On je hlavou všech andělských knížat a mocností.

V. Křtem jsme byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jsme uvěřili v moc Boha. * On je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Den narození Pána, to je den zrození pokoje

Vznešený Boží Syn se pro nás ponížil a nepokládal za nedůstojné stát se dítětem! V průběhu let se stal dospělým mužem a dovršil svůj život slavným umučením a zmrtvýchvstáním. A přesto nás dnešní slavnost jeho narození z Panny Marie znovu vrací k počátku jeho lidského života. Když totiž s úctou oslavujeme příchod našeho Spasitele, znamená to, že slavíme náš vlastní počátek.

Kristovo narození znamená totiž počátek křesťanského lidu a narozeniny hlavy jsou i narozeninami těla.

I když každý jednotlivec má své pořadí mezi povolányi a všechny syny církve vzájemně od sebe dělí posloupnost času, přesto všichni, kdo patří do plného společenství věrných, které má svůj původ v křestním prameni, tak jako jsou s Kristem v utrpení spoluukřížováni, v jeho vzkříšení znovu přivedeni k životu a v jeho nanebevstoupení postaveni po Otcově pravici, tak se také v tomto narození spolu s ním narodili.

Vždyť kdokoli z věřících kdekoli na světě se znovu zrodí v Kristu, zanechává cesty původního starého člověka a znovuzrozením se stává člověkem novým. Nepatří už k potomstvu tělesného otce, ale k ratolesťem Spasitele, který se proto stal Synem člověka, abychom se my mohli stát syny Božími.

Kdyby k nám totiž v této poníženosti nesestoupil, nikdo by se k němu nedostal žádnými svými zásluhami.

Proto sama velikost daru pro svou nádheru vyžaduje od nás patřičnou úctu. Zajisté, jak učí svatý apoštol, *nepřijali jsme ducha tohoto světa, ale Ducha, který vychází z Boha. Tak můžeme poznat, co všechno*

nám Bůh dal darem. A on nemůže být zbožněji uctíván než tím, že mu nabídneme, co nám sám udělil.

Co však můžeme nalézt v pokladnici štědrosti Páně vhodnějšího k oslavě tohoto svátku nežli pokoj, který byl poprvé zvěstován zpěvem andělů při narození Pána?

Vždyť právě pokoj to je, jenž rodí Boží syny, živí lásku a plodí jednotu, je spočinutím blažených a příbytkem věčnosti. To je jeho vlastní dílo a obzvláštní dobrodiní, že spojuje s Bohem ty, které odloučil od světa.

Ti tedy, *kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha*, nechť přinesou Otci jako obětní dar svornost synů vytvářejících pokoj; a všichni, kdo byli přijati za vlastní, nechť se shromáždí v Prvorozenci nového stvoření, který nepřišel konat svou vůli, ale vůli toho, který ho poslal. Neboť Otcova milost přijala za dědice ne ty, kdo jsou nesvorní a navzájem odcizení, ale ty, kdo stejně smýšlejí a milují. Ti, kdo byli obnoveni podle jednoho obrazu, mají žít v duchovní jednotě.

Den narození Pána je dnem zrození pokoje; apoštol přece praví: *On je náš pokoj: obě dvě části spojil v jedno*, protože ať žid, anebo pohan, *skrze něho máme přístup k Otci v jednom Duchu.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 2,13–14.17

Vy, kteří jste kdysi byli vzdálení, stali jste se blízkými Kristovou krví. * Jen on je náš pokoj: obě dvě části (židy i pohany) spojil v jedno.

V. Přišel a zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko, i těm, kteří byli blízko. * Jen on.

1. ledna

Konec oktávu Narození Páně

Matky Boží, Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

2,9–17

Kristus se ve všem připodobnil bratřím

Vidíme, že Ježíš, který *byl trochu ponížěn pod anděly*, protože vytrpěl smrt, je *korunován slávou a ctí*, aby z milosti Boží za všechny (lidi) podstoupil smrt.

Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stej-

ný původ. Proto se neostýchá nazývat je svými bratry, když říká: *»Budu hlásat tvoje jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění budu tě chválit.«*

A opět:

»Já svou důvěru vložím v něho«.

A ještě zase:

»Hle, tady jsem já i moje děti, které mi dal Bůh«.

Protože sourozenci mají krev a tělo společné, i (Ježíš) přijal krev a tělo, aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí. Je přece jasné, že se neujal andělů, ale Abrahámových potomků. Proto se ve všem musel připodobnit (svým) bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha velebným milosrdným a věrným, a tak usmířoval hříchy lidu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 1,28

Blahoslavená jsi, Panno Maria, neboť jsi nosila stvořitele světa: *
Porodila jsi svého tvůrce a navěky zůstáváš pannou.

V. Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou! * Porodila.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Atanáše, biskupa

Slovo přijalo naše lidství z Marie

Slovo se ujalo Abrahámových potomků, proto se ve všem muselo připodobnit bratřím, říká apoštol, a vzít na sebe tělo podobné našemu. Právě proto je tu Maria, aby z ní toto tělo přijalo a jako vlastní je za nás obětovalo. Písmo připomíná narození a říká, zavinula ho do plének. Byly blahoslaveny prsy, které ho živily. Byla také přinesena oběť, protože lůno otevřel prvorozenec. Gabriel jí to zvěstoval jednoznačně, když neřekl prostě, co se narodí v tobě, aby to nebudilo dojem, že bylo tělo do ní vloženo zvenku, ale řekl z tebe, aby dal podnět k víře, že ten, který se narodí, narodí se z ní.

Stalo se to tak proto, aby Slovo přijalo naše lidství, přineslo je v oběť a zcela strávilo, a potom nám dalo účast na svém božství; takže apoštol mohl napsat tato slova: *Toto tělo porušitelné musí na sebe vzít neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít nesmrtelnost.*

To není žádný výmysl, jak se někteří domnívají, naprosto ne! Spasitel se přece opravdu stal skutečným člověkem a v tom je pramen spásy celé lidské přirozenosti. Naše spása není žádným vysněným preludem

a neznamená jen spásu těla, v Slově vzešla skutečně spása celého člověka, duše i těla.

Tělo Páně, jak se zrodilo z Marie podle Božích Písem, mělo tedy lidskou přirozenost, bylo skutečným tělem. Zajisté skutečným, poněvadž bylo totéž jako naše. Vždyť přece Maria je naší sestrou, protože všichni pocházíme z Adama.

Říká-li Jan: *Slovo se stalo tělem*, znamená to totéž, jako podobné výrazy na jiných místech; například u Pavla je napsáno: *Kristus vzal na sebe prokletí za nás*. Lidské tělo se nesmírně obohatilo spojením a sjednocením se Slovem: ze smrtelného se stalo nesmrtelným, bylo živočišné a stalo se zduchovnělým; ač povstalo ze země, prošlo nebeskými branami.

I když Slovo přijalo z Marie tělo, Trojice zůstane samozřejmě Trojicí, a nedochází u ní k přírůstku ani k úbytku; je přece stále dokonalá. V Trojici poznáváme jediné božství, a tak církev hlásá jediného Boha, Otce Slova.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 1,42

Svatá a neposkrvněná Matko Boží, nedovedu dost velebit tvé panenství, * neboť tys ve svém lůně nosila toho, kterého nebe nemohlo obsáhnout. V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého, * neboť.

EVANGELIUM SLAVNOSTI MATKY BOŽÍ, PANNY MARIE

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 1,18–25

S narozením Ježíše Krista to bylo takto:

Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: »Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.«

To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‚Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,‘ to znamená ‚Bůh s námi‘.

Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě. Ale nepoznal ji, dokud neporodila syna. A dal mu jméno Ježíš.

Doba vánoční po oktávu

Druhá neděle po Narození Páně

Slaví se mezi 2. a 5. lednem (pokud se Slavnost Zjevení Páně slaví 6. ledna). Čtení a zpěvy po čteních z příslušného kalendářního dne.

EVANGELIUM 2. NEDĚLE PO NAROZENÍ PÁNĚ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 2,22–35

Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli (Ježíše) do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: ‚Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!‘ Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata.

Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch svatý. Od Ducha svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha:

»Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka
podle svého slova v pokoji,
neboť moje oči uviděly
tvou spásu,
kterou jsi připravil
pro všechny národy:
světlo k osvícení pohanům
a k slávě tvého izraelského lidu.«

Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: »On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.«

2. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

2,16–3,4

Nikdo vás nesmí odsuzovat, když (se ne)držíte předpisů) o pokrmech a nápojích nebo když nezachovááte výroční svátky, novoluní a soboty. To všechno je přece jenom stín věcí budoucích, kdežto (jejich) skutečnost je Kristus. Nikdo vám nesmí upírat (právo na) vítěznou odměnu, nikdo z těch, kdo si libuje v pokořování sebe, v uctívání andělů, kdo je ve viděních jako doma. (Takový člověk) nemá proč se nadýmat, (protože to dělá pod vlivem) svého tělesného smýšlení, a nedrží se hlavy (Krista). Ta přece dává celému tělu přes klouby a šlachy všechno, co (tělo) potřebuje, a drží ho pohromadě, takže potom tělo roste vzrůstem, který působí Bůh.

Vy jste s Kristem už odumřeli těm prvopočátkům světa. Proč si tedy ještě – jako byste dosud žili ve světě – dáváte předpisovat: »Toho se nedotýkej!«, »Tohle jíst nesmíš!«, »Na to ani nesahej!« To jsou přece samé věci, které se zničí už tím, když se spotřebují. Nejsou to než předpisy a nauky lidské? Mají sice jméno moudrosti, ale je to jen pověra, pokořování sebe a trýznění těla podle vlastních výmyslů. Pro krocení tělesných choutek to nemá žádný význam.

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co (pochází) shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslte, co (pochází) shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 3,12; Lk 12,34

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. * Na to myslte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.

V. Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. * Na to.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O Duchu svatém« od svatého Basila Velikého, biskupa

Pán oživuje své tělo prostřednictvím Ducha

Kdo už nežije podle těla, ale dává se vést Božím Duchem, je nazýván Božím synem a je ve shodě s obrazem Božího Syna; o tom říkáme, že žije duchovně. Jako se schopnost vidět uplatňuje ve zdravém oku, tak je tomu i s působením Ducha v očištěné duši.

Jako přebývá slovo v našem duchu, někdy myšlené v našem nitru, jindy pronesené ústy, tak i Duch svatý.

Někdy podává svědectví spolu s naším duchem a volá v našich srdcích: *Abba, Otče*, jindy mluví sám místo nás podle slov: *Nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce*.

Jako se celek poznává podle částí, tak se i Duch poznává podle darů, které rozděluje. *Patříme přece k sobě všichni jako údy, ale máme rozmanité dary podle Boží milosti, která nám byla dána*.

Oko tedy nemůže říci ruce: Nepotřebuji tě!, nebo zase hlava nohám: Nepotřebuji vás! Všechny údy dohromady přece v jednotě Ducha spoluputují celek Kristova těla a podle svých darů si musí navzájem přinášet užitek.

Bůh totiž uspořádal jednotlivé údy v těle tak, jak chtěl on. Údy ovšem mají o sebe navzájem stejnou starost, vyplývající z duchovního společenství ve vzájemné lásce, jež jim byla vštípena. Proto *trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny ostatní údy; je-li některý úd vyznamenán, všechny ostatní údy se s ním radují*.

A jako jsou části v celku, tak jsme každý z nás v Duchu, *neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo*.

Jako v Synu patříme na Otce, tak v Duchu patříme na Syna. Klaníme-li se tedy v Duchu, ukazuje to, že naše mysl jedná ve světle, jak se můžeme poučit ze slov řečených Samaritance. Svedena zvyky své země, domnívala se totiž, že uctívání Boha je nutně spojeno s určitým místem. Náš Pán ji však vyvedl z omylu, řekl jí, že Boha je třeba *uctívat v Duchu a v pravdě*. Pravdou tu zjevně mínil sebe.

Jako tedy mluvíme o uctívání v Synu, jakožto v obrazu Boha a Otce, tak mluvíme i o uctívání v Duchu, protože on v sobě vydává svědectví o božství Pána.

A tak v pravém smyslu a přiměřeným způsobem, osvíceni Duchem patříme na jas Boží slávy; otisk obrazu nás přivádí k tomu, jemuž patří obraz i pečetidlo s toutéž podobou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 2,12.10; Ef 3,5

Nepřijali jsme ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha. Tak můžeme poznat, co všechno nám Bůh dal darem. * Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.

V. V dřívějších pokoleních to lidé nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvícení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí. * Duch.

3. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

3,5–16

Život nového člověka

Umrťvete všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou; pro tyto věci přichází Boží trest na neposlušné lidi. (Tou cestou) jste kráčeli kdysi také vy, když jste v tom žili. Ale teď i vy to všechno odložte: hněv, prchlivost, zlobu, nactiutrhačné a ošklivé řeči ze svých úst. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte (člověka) nového, který se obnovuje k (správnému) poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný; ale všecko a ve všem je Kristus.

Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto (odpouštějte) i vy. A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte (za to) vděční.

Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Gal 3,2728

My všichni, pokřtěni v Krista, oblékli jsme se v Krista: * všichni jsme jeden v Kristu Ježíši, našem Pánu.

V. Už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; * všichni.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Dvoji přikázání lásky

Přichází sám láskyplný Pán, učitel lásky, aby rychle uskutečnil své slovo na zemi, jak to o něm bylo předpověděno. Ukazuje, že Zákon a Proroci spočívají na dvou přikázáních lásky.

Uvažujte, bratři, se mnou, která jsou ta dvě přikázání. Musí vám totiž být dobře známá a ne, abyste si na ně vzpomínali jen tehdy, když

vám je připomínáme. Nesmějí být nikdy vymazána z vašich srdcí. Mějte vždy a všude na paměti, že musíme milovat Boha a bližního: *Boha celým srdcem, celou duší a celou myslí; a bližního jako sebe.*

Na toto je třeba stále myslet, uvažovat o tom, pamatovat si to, konat to a zachovávat. V pořadí přikázání je láska k Bohu na prvním místě, ale v pořadí našeho jednání je na prvním místě láska k bližnímu. Neboť ten, který ti v těch dvou přikázáních nařídil lásku, nedoporučil tvé lásce napřed bližního a potom Boha, nýbrž napřed Boha a pak teprve bližního.

Ty však Boha dosud ještě nevidíš, ale láskou k bližnímu dosahuješ toho, abys ho viděl. Láskou k bližnímu si očisťuješ oko, aby mohlo vidět Boha. *Jestli nemiluješ bratra, kterého vidíš, jak můžeš milovat Boha, kterého nevidíš, říká jasně Jan.*

Nuže, říká se ti: Miluj Boha. Namítneš-li mi: Ukaž mi toho, koho mám milovat, co jiného ti na to odpovím než to, co řekl sám Jan: *Boha nikdy nikdo neviděl?* Aby ses však nedomníval, že je pro tebe úplně nemožné vidět Boha, říká: *Bůh je láska; a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu.* Miluj tedy bližního a uvažuj v srdci, odkud se ta láska k bližnímu vzala. A tehdy spatříš Boha, jak jen je to možné.

Začni tedy milovat bližního. *Lámej svůj chléb hladovému, přijímej do svého domu nuzného, který je bez přístřeší, vidíš-li nahého, oblékni ho a nepohrdej vlastními přibuznými.*

Čeho tím dosáhneš, když to budeš dělat? *Tehdy vyrazí tvé světlo jako zora.* Tvým světlem je tvůj Bůh, je tvou jitřenkou, protože on ti zazáří po noci světa; on totiž nevychází ani nezapadá, protože trvá neustále.

Tím, že miluješ bližního a že se o něj staráš, konáš pouť. A kam putuješ, ne-li k Pánu Bohu, k tomu, kterého máme milovat celým srdcem, celou duší a celou myslí? K Pánu jsme sice ještě dosud nedošli, ale máme vedle sebe bližního. Snášej tedy toho, s kým jdeš, abys došel k tomu, se kterým toužíš trvale zůstávat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,10–11.16

Bůh si nás zamiloval dřív než my jeho a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. * Když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat.

V. Uvěřili jsme a poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Když nás

4. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

3,17–4,1

Život v křesťanské rodině

Cokoli mluvíte nebo konáte, všechno (dělejte) ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

Ženy, buďte svému muži podřízeny, jak se to sluší na křesťanky. Muži, mějte svou ženu rádi a nechovejte se k ní mrzoutsky. Děti, ve všem svoje rodiče poslouchajte, jak se to patří u křesťanů. Otcové, neдрážděte svoje děti, aby neztrácely odvalu. Otroci, poslouchajte ve všem svoje pozemské pány. Ne abyste sloužili jenom naoko, a tak se chtěli dělat pěknými v lidských očích, ale s upřímným srdcem, z bázně před Pánem. Cokoli děláte, dělejte z duše jako pro Pána, a ne pro lidi. Víte, že od Pána obdržíte za odměnu dědictví – (život věčný). Služte Kristu Pánu! Kdo totiž spáchal křivdu, sklídí to, čím ukřivdil; (u Boha) není stranictví.

Vy páni, dávejte otrokům, co se sluší a patří. Víte přece, že i vy máte Pána v nebi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 3,17

Cokoli mluvíte nebo konáte, * všechno dělejte ve jménu Pána Ježíše.

V. Skrze něho děkujte Bohu Otci. * Všecko.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pět set kapitol« od svatého Maxima Vyznavače, opata

Tajemství stále nové

Jen jednou se z milostivé dobroty Boží a jeho lásky k lidem narodilo Boží Slovo tělesně; neustále se však touží narodit duchovně v těch, kdo chtějí. Stává se dítětem, to jest přizpůsobuje se našim schopnostem, a zjevuje se nám podle toho, do jaké míry jsme s to je přijmout. Ne že by chtělo z nějaké nepřízně nebo nelásky skrývat svoji nezměrnou velikost, ale jako by měřilo a vážilo schopnost těch, kteří touží je spatřit. Pro velikou vznešenost tohoto tajemství zůstává však přesto pro všechny neproniknutelné.

Proto svatý apoštol při úvaze o síle tajemství moudře říká: *Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i navěky*. On věděl, že toto tajemství je stále nové a nikdy nezestárne tím, že by je rozum pochopil.

Rodí se Kristus Bůh, přijímá tělo obdařené rozumnou duší, a tak se stává člověkem. On, který dal věcem vzniknout z ničeho. Na východě zazáří hvězda viditelná i ve dne a vede mudrce na místo, kde se Slovo stalo tělem. Tak Slovo ukazuje, že to, co je obsaženo v Zákoně a Prorocích, tajemně převyšuje smyslové poznání a přivádí pohany k největšímu světlu poznání.

Slova Zákona a Proroků totiž, jsou-li zbožně chápána, jako hvězda s jistotou přivádějí k poznání vtěleného Slova ty, kdo jsou z Boží vůle povoláni mocí milosti.

Proto se Bůh stává dokonalým člověkem, aniž mění něco na přirozenosti, jen s jedinou výjimkou hříchu (který ostatně k přirozenosti člověka nepatřil), aby nabídkou těla jako návnady roznítil nenasytného draka, který už rozevívá tlamu, aby tělo pohltil. Tomu se ovšem mělo stát jedem, neboť božská moc v něm ukrytá znamená pro draka naprostou záhubu; na druhé straně lidské přirozenosti se mělo totéž tělo stát lékem, neboť táž božská moc jí navrácí původní milost.

Proto jako onen drak, když vychrlil jed své zloby na strom poznání, zničil přirozenost člověka, jenž ze stromu ochutnal, tak byl sám, když pojal úmysl pozřít tělo Páně, božskou mocí v něm ukrytou uvržen do záhuby.

Velké tajemství Božího vtělení zůstává stále tajemstvím. Vždyť jakým způsobem je Slovo svou osobou bytostně přítomno v těle, když přece toutéž osobou celé bytostně přebývá u Otce? Jak je možné, že totéž Slovo je celé svou přirozeností Bohem, a zároveň se i podle přirozenosti stalo celé člověkem? Přitom se naprosto nijak nezříká žádné z obou přirozeností: ani božské, podle níž je Bohem, ani naší, podle níž se stalo člověkem.

Tato tajemství chápe pouze víra. Ona je základnou pro ty skutečnosti, jež přesahují schopnosti a možnosti rozumu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 1,14.1

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi: * Viděli jsme jeho slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

V. Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh: * Viděli.

5. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

4,2–18

Zakončení listu

Buďte vytrvalí v modlitbě, buďte při ní bdělí a vděční. Modlete se také za nás, aby Bůh otevřel dveře našemu slovu, abychom mohli hlásat tajemnou (pravdu), to je Krista – kvůli tomu jsem teď v žaláři; (vyproste mi,) abych ji rozhlásil tak, jak je to moje povinnost.

Vůči těm, kdo nejsou křesťané, se chovejte rozvážně a hleďte v té věci využít vhodné příležitosti. Vaše řeč ať je vždycky laskavá a jadrná. Pak budete umět dát každému správnou odpověď.

Co je se mnou, podrobně vám řekne milovaný bratr Tychikos, věrný pomocník a spolumužník v Pánu. Právě proto ho k vám posílám, abyste měli zprávy, jak se mám, a aby přinesl vašemu srdci útěchu. (Posílám) s ním i vašeho krajana Onezima, věrného a milovaného bratra. Ti vám řeknou všechno, co se tady děje.

Pozdravuje vás Aristarchos, který je tady se mnou ve vězení, a Barnabášův bratranec Marek. O něm jsem vám už poslal vzkaz; přijde-li k vám, přijměte ho (s láskou). Dále vás pozdravuje Ježíš, zvaný Justus. Z bývalých židů jen oni spolu se mnou pracují pro Boží království, a tak se mi stali útěchou. Vzkazuje vám pozdrav váš krajan Epafras. Tento služebník Krista Ježíše nepřestává o vás v modlitbách zápasit, abyste byli pevní a zralí a s přesvědčením plnili vždycky Boží vůli. Ano, mohu to o něm dosvědčit, že velmi pracuje pro vás, pro Laodicejské a Hierapolské. Pozdravuje vás milovaný lékař Lukáš a Démas.

Vyřídte pozdrav bratřím v Laodiceji, zvláště Nymfovi a křesťanům, kteří se shromažďují v jeho domě. Až si tento list přečtete, postarejte se, aby si ho přečetli také v církevní obci laodicejské, a list laodicejský si také přečtete i vy. Archippovi řekněte: »Hleď, ať dobře zastáváš službu, kterou jsi dostal od Pána.«

(Připojuji) pozdrav vlastní rukou: Pavel. Pamatujte na moje pouta! Milost buď s vámi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Kol 4,3; srv. Žl 51 (50),17

Modleme se za sebe navzájem, aby Bůh otevřel dveře našemu slovu, * abychom mohli hlásat Krista.

V. Otevři naše rty, Bože, aby naše ústa zvěstovala tvou chválu, * abychom.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa*Patřením na Slovo budeme nasyceni*

Kdo z lidí poznal všechny poklady moudrosti a poznání utajené v Kristu a ukryté v chudobě jeho těla? Neboť *byl bohatý, ale stal se pro nás chudým, abychom jeho chudobou zbohatli*. Když totiž přijal smrtelnost a okusil smrt, představil se sice v chudobě; slíbil nám však bohatství, které mu nepřestalo patřit, i když se ho na čas zřekl.

Jak nesmírná je jeho dobrotivost! Uchovává ji těm, kdo se ho bojí, poprává ji těm, kdo v něho doufají!

Naše poznání je jen částečné, dokud nepřijde to, co je dokonalé. Proto, abychom byli schopni to pojmout a pochopit, ten, jenž je v božské přirozenosti rovný Otci, se stal podobným nám v přirozenosti služebníka, a nás tak přetváří k Boží podobě. Jediný Syn Boží tím, že se stal synem člověka, činí z mnoha lidských synů syny Boží. A těm, kteří se zrodili v otroctví, přináší skrze viditelnou podobu služebníka svobodu, aby mohli vidět podobu Boží.

Neboť *už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je*. Neboť k čemu jsou ty poklady moudrosti a poznání, k čemu to božské bohatství, ne-li k tomu, aby nás plně uspokojily? A k čemu to množství dobrotivosti, ne-li k tomu, aby nás nasýtilo? *Ukaž nám Otce, a to nám stačí*.

A v jednom žalmu mu jeden z nás či mezi námi nebo za nás říká: *Nasytím se, až se zjeví tvá sláva*. On však a Otec jsou jedno a kdo vidí jeho, vidí i Otce. Pán zástupů sám je tedy král slávy. Až nás promění, ukáže nám svou tvář; budeme spaseni, budeme nasyceni a víc už nebudeme potřebovat.

Dokud k tomu nedojde, dokud nám neukáže, co nám dostačí, dokud se nenapijeme dosyta z toho pramene života, do té doby kráčíme ve víře jako poutníci a žijeme v cizině od něho vzdáleni, hladovíme a žízníme po spravedlnosti. A dokud zatím jen s nevýslovnou dychtivostí toužíme spatřit Boží podobu, do té doby oslavujeme se zbožnou oddaností den jeho narození v podobě služebníka.

Nemůžeme ještě patřit na toho, jehož Otec *zplodil před jitřenkou*, shromáždíme se tedy k oslavě toho, který se v nočních hodinách narodil z Panny. Nechápeme dosud, že *před sluncem trvá jeho jméno*, uznejme tedy, že *na slunci je postaven jeho stan*.

Ještě ho nemůžeme uvidět jako Jednorozeného trvale zůstávajícího v Otci, vzpomínejme tedy na ženicha, jak vychází *ze své komnaty*. Ne-

jsme ještě hodni účastnit se hostiny našeho Otce, učme se tedy aspoň znát jesle našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 1,23; 5,20

Život se zjevil, my jsme ho viděli, Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. * Co jsme viděli, zvěstujeme i vám.

V. Víme, že Boží Syn přišel a dal nám rozum, abychom poznávali pravého Boha. My jsme v tom pravém Bohu skrze jeho Syna. On je pravý Bůh a věčný Život. * Co jsme.

6. ledna

Překládá-li se slavnost Zjevení Páně na neděli 7. nebo 8. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

42,1–8

Tichý Hospodinův Služebník

Hle, můj Služebník, kterého podporuji,
můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil.
Vložil jsem na něj svého ducha,
národům přinese právo.

Nebude křičet, nebude hlučet,
nedá se slyšet na ulici.
Nalomenou třtinu nedolomí,
doutnající knot neuhasí,
věrně bude ohlašovat právo.
Nezeslábne, nezmalátní,
dokud nezaloží na zemi právo.
Ostrovy čekají na jeho nauku.

Tak praví Bůh, Hospodin,
který stvořil nebe a roztáhl je,
rozprostřel zemi s tím, co na ní roste,
lidem na ní dává život
a dech těm, kteří po ní chodí:
»Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti,
vzal jsem tě za ruku,
utvořil jsem tě a ustanovil tě
(prostředníkem) smlouvy lidu a světlem národů,
abys otevřel oči slepým,

abys vyvedl vězně ze žaláře
a z věznice ty, kdo bydlí ve tmách.

Já jsem Hospodin, to je moje jméno.
Svou slávu jinému nedám
ani modlám svou chválu.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 12,18–21 (srv. Iz 42,1)

Hle, můj služebník, kterého jsem si vyvolil, můj milovaný, v něm jsem našel zalíbení. * V jeho jménu budou národy doufat.

V. Vložím do něho svého Ducha, aby hlásal právo národům. * V jeho.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa

Křtív křest

Křtív je ozáren světlem, dejme se spolu s ním ozářit i my. Křtív je křtív; sestupme spolu s ním, abychom spolu s ním i vystoupili.

Jan křtív, Křtív přistupuje: snad i proto, aby posvětil toho, kdo křtív. Zcela jistě však proto, aby do vody pohřbil starého Adama, dříve než nás a pro nás posvětil Jordán; a jako sám byl duch a tělo, tak aby byl také zasvěcen skrze Ducha a vodu.

Křtívitel se zdráhá. Ježíš stojí na svém. *Já bych měl být pokřtív od tebe*, říká lampa Slunci, hlas Slovu, přítel Ženichovi; ten, jenž je větší než všichni, kdo se narodili z ženy, Prvorozenci veškerého stvoření; ten, jenž se zaradoval už v mateřském lůně, tomu, jenž byl v mateřském lůně uctíván; nynější i budoucí předchůdce tomu, který se zjevil a který se bude zjevovat. *Já bych měl být pokřtív od tebe*. Dodej: a pro tebe. Věděl totiž, že se mu dostane křtív mučednictví a že mu jako Petrovi nebudou umyty jenom nohy.

Ale to už Křtív vystupuje z vody. Přitom nese s sebou vzhůru svět a hledí na rozevřená nebesa, jež byla Adamovi i jeho potomkům uzavřena stejně jako ohnivým mečem ráj.

Duch dosvědčuje božství, blíží se přece k sobě podobnému. Z nebe se ozývá hlas; odtud totiž pochází ten, jemuž se vydává svědectví. A v podobě holubice, viditelné v tělesné podobě, prokazuje Duch potcu i tělu, neboť také ono svou účastí na božství je Bohem; kromě toho před dávnými časy přinášela holubice radostnou zprávu o vysvobození od potopy.

Prokažme dnešního dne úctu Křtívovu křtív a řádně oslavme tento svátek.

Usilujte o úplné očistění a očišťujte se. Vždyť z ničeho jiného se Bůh neraduje tolik jako z nápravy a spásy člověka, jemuž jsou určena všechna (Boží) slova a tajemství. Jako světlo hvězd světu' buďte ostatním lidem živoucí silou, stojíce jako dokonalá světla vedle onoho velkého světla, zaplaveni světlem nebeským, ozářeni čistěji a jasněji Trojicí, jejíž jeden paprsek vyzařující z jediného božství jste nyní částečně přijali v Kristu Ježíši, našem Pánu, jemuž buď sláva a moc na věčné věky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dnes se otevřelo nebe, slané vody moře byly uzdraveny, země jásá, hory a pahorky se radují. * Kristus byl pokřtěn od Jana v řece Jordánu.

V. Prameny vod byly posvěceny, aby se člověk mohl stát novým stvořením. * Kristus.

7. ledna

Překládá-li se slavnost Zjevení Páně na neděli 8.ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

61,1–11

Hospodinův duch bude nad jeho služebníkem

Duch Páně, (duch) Hospodinův, je nade mnou,
protože mě Hospodin pomazal,
poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným,
obvázat ty, jimž puká srdce,
oznámit zajatým propuštění,
svobodu uvězněným,
hlásat Hospodinovo milostivé léto
a den pomsty našeho Boha,
potěšit všechny soužené,
zarmoucené na Siónu (obveselit),
dát jim věnec místo popela,
olej radosti místo smutku,
šat jásotu místo malomyslnosti.
Budou se nazývat »duby spravedlnosti«,
které Hospodin zasadil pro (své) oslavení.

Vystavějí odvěké zříceniny,
zbudují sutiny ze starých časů,
obnoví zničená města,
opuštěná od mnoha pokolení.

Ve vašich službách budou váš brav pást cizinci,
synové cizích národů budou vašimi rolníky a vinaři.
Vy se (však) budete nazývat »Hospodinovi kněží«,
bude se vám říkat »Služebníci našeho Boha«.
Budete požívat bohatství národů
a honosit se jejich slávou.

Místo své dvojnásobné potupy a pohany
budou nad svým údělem jásat;
proto obdrží dvojnásobný podíl ve své zemi,
budou mít věčnou radost.

Neboť já, Hospodin, miluji právo,
nenávidím loupež a nepravost.
Věrně odměním jejich práci,
uzavřu s nimi věčnou smlouvu.

Jejich rod bude známý mezi pohany
a jejich potomstvo uprostřed národů.
Kdo je spatří, všichni uznají:

»To je rod, jemuž Hospodin žehná!«

Radostí budu jásat v Hospodinu,
má duše zaplesá v mém Bohu,
neboť mi oblékl roucho spásy,
oděl mě šatem spravedlnosti
jako ženicha okrášleného věncem,
jako nevěstu ozdobenou šperky.

Jako země rodí rostlinstvo,
jako zahrada dává vzejít setbě,
tak Pán, Hospodin, dá vyrašit spravedlnosti
a slávě před všemi národy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 61,1; Jan 8,42

Duch Páně, duch Hospodinův, je nade mnou, protože mě Hospodin pomazal, poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, * obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným.

V. Já jsem vyšel od Boha a od něho přicházím. Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mě poslal * obvázat.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem

Nejmilejší bratři, náš Pán Ježíš Kristus, jenž zůstává navěky Stvořitelem všeho, se dnes narodil z matky, a tím se stal naším Spasitelem. Ze svého svobodného rozhodnutí se dnes pro nás narodil v čase, aby nás dovedl do věčnosti Otce. Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem. Aby člověk směl jíst chléb andělů, stal se Pán andělů člověkem.

Dnes se vyplnila ona prosba prorokova: *Rosu dejte, nebesa, shůry, oblaka dštěte Spravedlivého, otevři se, země, a vydej spasitele.* Stal se tedy tvorem ten, který je Stvořitelem, aby ten, který se ztratil, byl znovu nalezen. Takto se totiž člověk vyznává v žalmu: *Před svým pokořením jsem zhřešil.* Člověk zhřešil a stal se viníkem. Bůh se narodil jako člověk, aby byl viník zproštěn viny. Člověk tedy padl, ale Bůh sestoupil. Politováníhodným způsobem klesl člověk, ve slitovnosti však sestoupil Bůh. Člověk klesl pro svou pýchu, Bůh sestoupil se svou milostí.

Jaký je to zázrak, bratři moji, jaký je to div! V člověku se mění přírodní zákony. Rodí se Bůh, panna otěhotní bez muže, Boží slovo se snoubí s tou, která nepoznala muže. Stala se současně matkou i pannou. Stala se matkou, ale zůstala neporušená. Panna má syna, aniž poznala muže. Zůstala stále nedotčenou, ale ne neplodnou. Jediný se totiž narodil bez hříchu, ten, kterého bez mužova objetí zplodila poslušnost ducha, a nikoli žádostivost těla.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,14–15;1,9

My jsme očití svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa. * Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu.

V. On nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného. * Kdo vyznává.

6. ledna

nebo v neděli od 2. do 8. ledna

Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

60,1–22

Zjevení Hospodinovy slávy nad Jeruzalémem

Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou!
Hle, tma zahalí zemi

a temnota národy,
nad tebou však zazáří Hospodin,
jeho velebnost se zjeví nad tebou.

Národy budou kráčet v tvém světle
a králové v tvé vycházející záři.
Rozhlédni se kolem a podívej se:
ti všichni se shromáždili, přišli k tobě.
Zdaleka přicházejí tvoji synové,
na zádech jsou přinášeny tvoje dcery.

Spatříš to a zazáříš,
radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce,
neboť tě zaleje bohatství moře,
poklady národů přijdou k tobě.

Záplava velbloudů tě přikryje,
dromedáři z Midjanu a Efy,
přijdou všichni ze Sáby,
přinesou zlato a kadidlo,
rozhlásí Hospodinovu chválu.

Všechna stáda z Kedaru se k tobě shromáždí,
berani z Nebajotu ti budou k službě;
budou obětováni na mém oltáři k usmíření,
a (tak) oslavím svůj slavný dům.

Kdo jsou ti, kteří letí jak oblak,
jak holubi ke svým holubníkům?
Neboť mne budou očekávat ostrovy,
v jejich čele taršíšské lodi,
aby přivezly tvé syny z daleka,
s nimi jejich stříbro a zlato
pro jméno Hospodina, tvého Boha, a pro Svatého Izraele,
který tě oslavil.

Cizinci vystaví tvé hradby
a jejich králové ti budou sloužit.
Bil jsem tě sice ve svém hněvu,
ale ve své blahovůli jsem se slitoval nad tebou.

Stále budou otevřeny tvé brány,
nezavrou se ve dne ani v noci,
aby k tobě bylo přineseno bohatství od národů,
a jejich králové budou přivedeni.
Ano, zahyne národ a říše, která by ti nesloužila,
pohané budou do kořene vyhlazeni.

Nádhera Libanonu k tobě přijde,
cypřiše, jilmy, s nimi i jedle

k ozdobě mého chrámu;
tak oslavím podnož svých nohou.

V pokoře k tobě přijdou
synové tvých utlačovatelů;
skloní se k chodidlům tvých nohou
všichni, kdo tebou pohrdali.
Nazvou tě »Hospodinovo město,
Sión Svatého Izraele«.

Za to, že jsi byla opuštěná a v nenávisti,
že tebou nikdo neprocházel,
učiním tě chloubou na věky,
radostí po všechna pokolení.

Budeš sít mléko národů,
královským prsem budeš kojena.
Poznáš, že já jsem Hospodin, tvůj spasitel,
že tvým vykupitelem je mocný Jakubův (ochránce).

Místo bronzu přinesu zlato,
místo železa přinesu stříbro,
místo dříví bronz
a místo kamenu železo.

Tvou vrchností ustanovím pokoj
a tvými vladaři spravedlnost.

V tvé zemi se už neuslyší o násilí
ani o zpusošení a zkáze ve tvých končinách.
Své hradby nazveš spásou
a své brány chválou.

Už nebudeš potřebovat slunce, aby svítilo ve dne,
ani měsíční zář ti nebude svítit.
Hospodin ti bude světlem věčným,
tvůj Bůh bude tvou slávou.

Už nezapadne tvé slunce,
nebude ubývat tvého měsíce,
neboť Hospodin ti bude světlem věčným
a dny tvého smutku se skončí.

Všechen tvůj lid bude spravedlivý,
navěky dostanou do dědictví zemi,
bude to výhonek, který jsem zasadil,
dílo mých rukou k (mé) oslavě.

Z nejmenšího vyrostete tisíc,
nejnepatrnější v mocný národ:
já, Hospodin, to rychle způsobím v pravé době.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 60,1.3

Vstaň, rozsvít se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo * a Hospodinova velebnost září nad tebou.

V. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. *
A Hospodinova.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Bůh dal v celém světě poznat svou spásu

Milosrdná Boží prozřetelnost, rozhodnuta přispět v posledním čase hynoucímu světu, předurčila, aby byly v Kristu spaseny všechny národy.

Z těchto národů bylo kdysi svatému patriarchovi Abrahámovi slíbeno četné potomstvo, které se nemá narodit ze semene těla, ale z plodnosti víry. A bylo přirovnáno k množství hvězd proto, aby se od Otce všech národů očekávalo potomstvo nebeské a nikoli pozemské.

Ať vstoupí, ať vstoupí do rodiny patriarchů všichni pohané a požehnání potomstva Abrahámova, jehož se zřikají synové podle těla, ať přijmou synové zaslíbení. Ať se ve třech mudrcích klanějí svému Původci všechny národy světa. Ať poznají Boha nejen v Judsku, ale ať je poznán v celém světě, aby všude v Izraeli bylo veliké jeho jméno.

Proto tedy poučení tímto tajemstvím Boží milosti, nejmilejší, oslavujeme s opravdovou radostí den svých prvotin a počátek povolání pohanů. Děkujeme milosrdnému Bohu, že, jak praví apoštol, *nás uschope k účasti na dědictví věřících ve světle. On nás totiž vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna.* Protože, jak předpověděl Izaiáš, *pohanský lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzchází světlo.* A týž Izaiáš o nich říká Pánu: *Národy, které tě neznaly, budou tě vzývat; národy, které tě neznaly, přiběhnou k tobě.*

Tento den uviděl Abrahám a zaradoval se, když ve svém potomstvu, kterým je Kristus, poznal syny své víry, kteří mají být požehnání, a když spatřil, že se pro svou víru stal otcem všech národů. A tehdy vzdal čest Bohu a byl pevně přesvědčen, že *Bůh má dost moci, aby splnil, když něco slíbí.*

Tento den opěvoval v žalmech David slovy: *Všechny národy, které jsi učinil, přijdou a budou se ti klanět, Pane, a velebit tvé jméno.* A dále: *Hospodin uvedl ve známost svou spásu, před zraky pohanů zjevil svou spravedlnost.*

Víme, že toto se děje od té doby, kdy hvězda přiměla tři mudrce odejít z jejich vzdálených krajů a přivedla je, aby poznali Krále nebe i země a poklonili se mu. Její služba zajistí také nás k následování, abychom se, nakolik jen můžeme, dali do služeb této milosti, která všechny zve ke Kristu.

A v této snaze, nejmilejší, si máte navzájem všichni pomáhat, abyste v Božím království, do něhož se dospívá pravou vírou a dobrými skutky, zazářili jako synové světla. Skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť on žije a kraluje s Bohem Otcem a s Duchem svatým po všechny věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tento den je plný slávy, zjevil se Spasitel světa, jeho předpovídali proroci a klaněli se mu andělé: * Mudrci viděli jeho hvězdu, zaradovali se a přinesli mu dary.

V. Zazářil nám posvěcený den, pojďte, národy, a klaňte se Pánu. * Mudrci.

EVANGELIUM SLAVNOSTI ZJEVENÍ PÁNĚ

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 1,1-18

Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl života ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.

Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle.

Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali.

Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Jan o něm vydával svědectví a volal: »To je ten, o kterém jsem řekl: Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.«

Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náruči Otcově, ten (o něm) podal zprávu.

7. ledna

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

61,1–11

Hospodinův duch bude nad jeho služebníkem

Duch Páně, (duch) Hospodinův, je nade mnou,
protože mě Hospodin pomazal,
poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným,
obvázat ty, jimž puká srdce,
oznámit zajatým propuštění,
svobodu uvězněným,
hlásat Hospodinovo milostivé léto
a den pomsty našeho Boha,
potěšit všechny soužené,
zarmoucené na Siónu (obveselit),
dát jim věnec místo popela,
olej radosti místo smutku,
šat jásotu místo malomyslnosti.
Budou se nazývat »duby spravedlnosti«,
které Hospodin zasadil pro (své) oslavení.

Vystavějí odvěké zříceniny,
zbudují sutiny ze starých časů,
obnoví zničená města,
opuštěná od mnoha pokolení.

Ve vašich službách budou váš brav pást cizinci,
synové cizích národů budou vašimi rolníky a vinaři.
Vy se (však) budete nazývat »Hospodinovi kněží«,
bude se vám říkat »Služebníci našeho Boha«.
Budete požívat bohatství národů
a honosit se jejich slávou.

Místo své dvojnásobné potupy a pohany
budou nad svým údělem jásat;
proto obdrží dvojnásobný podíl ve své zemi,
budou mít věčnou radost.

Neboť já, Hospodin, miluji právo,
nenávidím loupež a nepravost.
Věrně odměním jejich práci,
uzavřu s nimi věčnou smlouvu.

Jejich rod bude známý mezi pohany
a jejich potomstvo uprostřed národů.

Kdo je spatří, všichni uznají:

»To je rod, jemuž Hospodin žehnal!«

Radostí budu jásat v Hospodinu,
má duše zaplesá v mém Bohu,
neboť mi oblékl roucho spásy,
oděl mě šatem spravedlnosti
jako ženicha okrášleného věncem,
jako nevěstu ozdobenou šperky.

Jako země rodí rostlinstvo,
jako zahrada dává vzejít setbě,
tak Pán, Hospodin, dá vyrašit spravedlnosti
a slávě před všemi národy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 61,1; Jan 8,42

Duch Páně, duch Hospodinův, je nade mnou, protože mě Hospodin pomazal, poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, * obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění, svobodu uvězněným.

V. Já jsem vyšel od Boha a od něho přicházím. Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mě poslal * obvázat.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa

Ten, který se chtěl pro nás narodit, nechtěl nám zůstat neznámým

Ačkoliv samo tajemství vtělení Páně obsahovalo v sobě vždy jasné známky božství, přece to, že Bůh přijal lidské tělo, dnešní slavnost zjevuje a odhaluje mnoha způsoby, aby smrtelný člověk, zahalený stále temnotami, z neznalosti neztratil to, co mohl přijmout a vlastnit výhradně prostřednictvím milosti.

Neboť ten, který se chtěl pro nás narodit, nechtěl nám zůstat neznámým. Objasňuje to proto takovým způsobem, aby se veliké tajemství dobroty nestalo příležitostí k velkému omylu.

Toho, kterého mudrc hledal zářícího mezi hvězdami, nalézá dnes plačícího v kolébce; toho, nad jehož skrytostí na nebesích se dlouho trápil, obdivuje dnes mudrc objeveného v plénkách.

Dnes přemýšlí mudrc v hlubokém úžasu o tom, co tu vidí: na zemi nebe a zemi povznesenou k nebi, člověka v Bohu a Boha v člověku. Vidí, že ten, jehož nemůže pojmout celý svět, je tu teď uzavřen v maličkém těle. A když to vidí, tajemnými dary vyznává, že věří a dál už nehloubá. Kadidlem vyznává Boha, zlatem krále a myrhou jeho budoucí smrt.

Proto se pohan, který byl posledním, stal prvním. Protože vírou mudrců byl tehdy zasvěcen počátek víry po-hanů.

Dnes vstoupil Kristus do řečiště Jordánu, aby smyl hřích světa. Sám Jan dosvědčuje, že kvůli tomu přišel: Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa. Dnes drží otrok Pána, člověk Boha, Jan Krista. Drží ho proto, aby sám přijal odpuštění, ne, aby je udělil.

Dnes zaznívá, jak říká prorok, Hospodinův hlas nad vodami. A jaký je to hlas? To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.

Dnes se vznáší nad vodami Duch svatý v podobě holubice. To proto, aby se z tohoto znamení poznávalo – tak jako kdysi Noemova holubice zvěstovala, že ustoupila potopa světa – že nyní skončilo trvajících ztroskotání světa. Tato holubice však nenese ratolest staré olivy jako ta Noemova, ale vylévá na hlavu původce (naší spásy) plnost nového pomazání, aby se tak naplnilo, co prorok předpověděl : Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem radosti před tvými druhy.

Dnes činí Kristus začátek nebeských znamení tím, že proměňuje vodu ve víno. Voda však měla být proměněna v tajemství krve, aby mohl Kristus podávat pijícím čistý nápoj z nádoby svého těla. A tak se měla naplnit slova prorokova: Jak je vzácný můj překypující kalich!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tři dary, které mudrci přinesli Pánu, naznačují tajemství jeho života a poslání: * Zlato ukazuje na jeho královskou moc; kadidlo na jeho kněžství a myrha na jeho pohřeb.

V. Mudrci se přišli poklonit původci naší spásy, ležícímu v jeslích a přinesli mu ze svých pokladů symbolické dary. * Zlato.

8. ledna

nebo úterý po neděli, na niž se přeložila slavnost Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

62,1–12

Blížkost vykoupení

Kvůli Siónu neumlknu,
kvůli Jeruzalému neutichnu,
dokud jeho spravedlnost nevzejde jak světlo,
dokud se jeho spása nerozhoří jak pochoděň.

Tu národy uvidí tvou spravedlnost
a všichni králové tvou slávu.

Obdaří tě novým jménem,
které určí Hospodinova ústa.
Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce,
královskou čelenkou v dlani svého Boha.

Nebudeš se již nazývat »Opuštěná«
a tvá zem »Osamělá«.
Tvým jménem bude »Mé zalíbení je v ní«
a jméno tvé země »V manželství daná«,
neboť si v tobě zalíbil Hospodin
a tvá země dostane muže.

Jako se jinoch snoubí s pannou,
tak se s tebou zasnoubí tvoji synové.
Jako se raduje z nevěsty ženich,
tak se tvůj Bůh zaraduje z tebe.

Na tvých hradbách, Jeruzaléme, jsem ustanovil strážné;
ani ve dne, ani v noci nikdy nesmějí mlčet.

Vy, kdo máte Hospodina upomínat, nedejte si pokoj,
nedejte pokoj jemu,
dokud nezaloží Jeruzalém,
dokud ho neučiní slavným na zemi!

Hospodin přísahal svou pravici,
svým mocným ramenem:
»Už nedám tvé obilí
za pokrm tvým nepřítelům,
cizinci nebudou pít tvé víno,
které jsi s námahou získal.
Ano, jen ti, kdo žali (obilí), budou z něho jíst
a chválit Hospodina,
jen ti, kdo sbírali (hrozny),
budou pít (víno) v nádvořích mé svatyně.

Projděte branami, projděte,
připravte lidu cestu.

Upravte silnici, upravte, vyberte kamení,
zdvihněte znamení národům!«

Hospodin ohlašuje až do končin země:

»Řekněte síónské dceři:
Hle, přichází tvá spása,
u sebe má svou mzdu,
před sebou má svůj zisk.
Nazvou je: ‚Svatý lid,
vykoupení od Hospodina.‘

Ty pak dostaneš jméno ‚Vytoužené, neopuštěné město‘.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 62,2.11.3

Národy uvidí tvou spravedlnost a všichni králové tvou slávu. * Hospodin ohlašuje až do končin země: »Hle, přichází tvá spása.«

V. Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce, královskou členkou v dlani svého Boha. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání připisovaného svatému Hippolytovi, knězi

Voda a Duch

K Janovi přišel Ježíš a byl od něj pokřtěn. Jaká neuvěřitelná událost! Nekonečný proud, který oblažuje Boží obec, je omýván trochou vody. Nepochopitelný pramen, jenž dává vzejít životu všech lidí a nemá konce, se ukryl ve skrovných a pomíjejících vodách.

Ten, jenž je všude přítomen a nikde není nepřítomen, nepochopitelný andělům a neviditelný lidem, přichází podle vlastního rozhodnutí ke křtu. *A hle, otevřelo se mu nebe a ozval se hlas: To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.*

Milován rodí lásku a nehmotné světlo rodí světlo nedostupné. To je ten, jenž byl nazván Josefovým synem a je mým Jednorozeným podle Boží podstaty.

To je můj milovaný Syn: onen hladový, jenž živí tisícové zástupy; zemdený, jenž zemdené občerstvuje; nemá, kam by hlavu položil, a všechno řídí svou rukou; trpí a léčí utrpení; na jeho hlavu dopadají políčky a jeho darem světu je svoboda; jeho bok je proboden a on napravuje bok Adamův.

Leč prosím, věnujte mi bedlivou pozornost: chci se totiž vrátit k prameni života a rozjímat o překypujícím prameni spásy.

Otec nesmrtnosti seslal na svět nesmrtného Syna, své Slovo; ten přišel k lidem, aby je omyl vodou a Duchem. Když nás obnovil k neporušitelnosti duše i těla, vdechl do nás ducha života a obklopil nás ze všech stran neporušitelnou výzbrojí.

Jestliže se tedy člověk stal nesmrtným, bude i bohem. A jestliže se obnoven koupelí vody a Ducha svatého stává bohem, poznáváme, že po zmrtvýchvstání bude také Kristovým spoludědicem.

Proto jako hlasatel dávám na vědomí a volám: Přistupte všechna pokolení národů k nesmrtnosti, kterou dává křest. Toto je voda spojená s Duchem, jež zavlažuje ráj, zúrodnuje zemi, dává rostlinám vzrůst

a živočichům plodnost. Mám-li všechno shrnout: znovuzrozením skrze tuto vodu člověk vstupuje do života, v ní byl pokřtěn i Kristus, do ní sestoupil Duch svatý v podobě holubice.

Kdo tedy s vírou sestupuje do této koupele znovuzrození, odřiká se ďábla a spojuje se s Kristem; odmítá nepřítel a vyznává, že Kristus je Bůh, svléká otroctví a odívá se darovaným synovstvím; od křtu se navrácí jasný jako slunce a vyzařuje paprsky spravedlnosti; a co je nejdůležitější, stává se synem Božím a spoludědicem Kristovým.

Jemuž buď sláva a moc spolu s jeho nejsvětějším, dobrým a životodárným Duchem nyní i vždycky i po všechny věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 1,32.34.33

Viděl jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. *
Já jsem to viděl a dosvědčuji: »To je Syn Boží.«

V. Ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: »Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.« * Já jsem.

9. ledna

nebo středa po neděli, na niž se přeložila slavnost Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

63,7–19

Připomenutí Boží lásky k opuštěnému lidu

Hospodinovu lásku chci hlásat,
Hospodinovy slavné činy,
za všechno, co nám Hospodin udělil,
za velkou štědrost pro dům Izraele,
kterou ukázal podle svého smilování,
podle množství své lásky.

Řekl: »Je to můj (vlastní) lid,
synové, kteří nikdy nezklamou.«
Proto se jim stal spasitelem.

Ve všelikém jejich soužení nebyl to posel, nebyl to anděl,
ale on sám je vysvobodil;
ve své lásce, v útrpnosti on sám je vykoupil;
zvedl je a nosil
ve všech dávných dobách.

Oni se však vzpírali
a uráželi jeho svatého ducha;
proto se jim změnil v nepřítele
a sám s nimi válčil.

Vzpomenul na dávné časy,
na Mojžíše a jeho národ:
Kde je ten, který je vyvedl z moře
s pastýřem svého stáda?
Kde je ten, který mu dal do nitra
svého svatého ducha?
Ten, který přivedl na Mojžíšovu pravici
své slavné rámě,
ten, který před nimi rozdělil vody,
aby si zjednal jméno věčné,
ten, který je vedl hlubinami
bez úrazu jako koně na poušti.
Jako stádo, které sestupuje údolím,
vedl je Hospodinův duch na (místo) odpočinku;
tak jsi vedl svůj lid,
abys oslavil svoje jméno.

Pohlédni z nebe a dívej se
ze svého svatého a slavného sídla:
Kde je tvá horlivost a tvá síla?
Přestala tvá horoucí láska
a tvé slitování se mnou.

Vždyť tys přece náš otec!
Abrahám nás nezná,
Izrael o nás neví,
ty, Hospodine, jsi náš otec;
»náš vykupitel«
je tvoje dávné jméno.

Proč jsi dopustil, Hospodine,
že jsme zbloudili z tvých cest,
že nám ztvrdlo srdce,
abychom před tebou neměli bázeň?
Usmíř se kvůli svým služebníkům
pro kmeny, které jsou ti vlastní!
Nakrátko ovládli (bezbožní) tvůj svatý lid,
naši nepřátelé pošlapali tvoji svatyni.
Stali jsme se (lidem) jako v dávné době,
kdy jsi nám nevládl
a kdy jsme neměli tvé jméno.

Kéž bys protrhl nebe a sestoupil!
Před tvou tváří by se rozplynuly hory.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 63,19; 59,11

Jsmo na tom tak, jako bys nám byl nikdy nevládl a my nebyli tvým lidem. * Kéž bys protrhl nebe a sestoupil.

V. Čekáme na právo, ale nepřichází; na spásu, ale vzdálila se od nás. *
Kéž bys.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy svatého Prokla Konstantinopolského, biskupa

Posvěcení vod

Kristus se zjevil světu. Vnesl do jeho chaosu řád, a tak učinil svět jasným a radostným. Hřích světa vzal na sebe a nepřítel světa srazil. Posvětil prameny vod a osvětil lidské duše. K divům připojil divy ještě větší.

Dnes se totiž země a voda podělily o Spasitelovu milost a celý svět je plný radosti; vždyt dnešní svátek připomíná světu ještě více divů než předcházející slavnost.

O slavnosti Spasitelova narození se radovala země, protože nesla v jeslích Pána veškerenstva; dnes o Zjevení Páně se nadmíru raduje voda. Raduje se proto, že v Jordánu se jí dostalo milosti posvěcení.

Při předchozí slavnosti jsme hleděli na křehké novorozeně, obraz naší křehkosti. Avšak o dnešním svátku vidíme dospělého, dokonalého muže v náznaku toho, jenž dokonalý vychází z dokonalého. Tehdy se Král oblékal do purpurového pláště těla; dnes se Pramen všeho halí do vod řeky Jordánu.

Nuže tedy, hleďte na nové neuvěřitelné divy: Slunce spravedlnosti se omývá v Jordánu, Oheň se noří do vody a Bůh je posvěcován člověkem.

Dnes se všechno stvoření ozývá chvalozpěvem a volá: *Požehnaný, kdo přichází v Hospodinově jménu.* Požehnaný, jenž přichází v každý čas: nepřichází přece nyní poprvé.

Kdo je to? Promluv jasně, blahoslavený Davide: *Bůh je Hospodin a zjevil se nám.* A neříká to jenom prorok David, ale také apoštol Pavel se připojuje k jeho svědectví a praví: *Projevila se Boží dobrotu, která přináší spásu všem lidem; a vede nás.* Ne některým, ale všem: neboť všem, Židům stejně jako Řekům, dává ochotně spásu prostřednictvím křtu, nabízejíc křest jako všem společné dobrodiní.

Nuže, pohleďte na podivuhodnou novou potopu, zjevně daleko významnější a mocnější, než byla ta za časů Noemových. Tehdy totiž voda potopy lidský rod zahubila; nyní však mocí toho, jenž byl pokřtěn, byli ti, které zaplavila voda křtu, povoláni ze smrti k novému životu. Tehdy holubice nesoucí olivovou ratolest jen ohlašovala libou vůni nejvyššího vládce, Krista; nyní však Duch svatý sestupující v podobě holubice nám přímo ukazuje milosrdného Pána.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dnes se nám zjevil Kristus, světlo ze světla, a Jan ho pokřtil v řece Jordánu. * Projevila se Boží dobrota, přinášející spásu všem lidem.

V. Otevřelo se nebe a bylo slyšet Otcův hlas. * Projevila se.

10. ledna

nebo čtvrtek po neděli, na niž se přeložila slavnost Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

63,19b–64,11

Prosebné volání po Božím příchodu

Kéž bys protrhl nebe a sestoupil!
Před tvou tváří by se rozplynuly hory.
Jako oheň zapaluje chrastí,
jako oheň přivádí do varu vodu,
tak dej poznat své jméno svým nepřátelům,
ať se před tebou třesou národy,
když budeš působit divy,
které jsme nečekali.

Sestoupil jsi a před tvou tváří se rozplynuly hory.
Od věků (nikdo) neslyšel,
k sluchu (nikomu) neproniklo,
oko nespatriilo, že by bůh, mimo tebe,
(tak) jednal s těmi, kdo v něho doufají.
Jdeš vstříc tomu, kdo s radostí jedná spravedlivě,
těm, kdo na tvých cestách pamatují na tebe.
Hle, ty ses rozhněval, protože jsme zhřešili,
byli jsme v hříších stále. Budeme zachráněni?

Byli jsme všichni jak poskvrnění,
jak špinavý šat byl každý náš dobrý skutek.
Zvadli jsme všichni jak listí,

nepravosti nás unášely jak vítr.
Nikdo nevzýval tvé jméno,
nikdo se nevzchopil, aby se k tobě přivinul,
neboť jsi před námi skryl svoji tvář,
nepravosti jsi nás vydal napospas.

A přece, Hospodine, ty jsi náš otec!
My hlína jsme – ty jsi nás hnětl,
dílo tvé ruky jsme všichni!
Hospodine, nehněvej se příliš,
nevzpomínej stále na nepravost,
pohlédni přece: všichni jsme tvůj lid!
Tvá svatá města se stala pouští,
Sión je opuštěn,
Jeruzalém zpustošen.

Náš dům, svatý a slavný,
kde tě chválili naši otcové,
stal se potravou ohně
a všechno nám milé se změnilo v trosky.
Hospodine, můžeš si toho nevšímat,
mlčet a tak nás ponížit?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Iz 56,1; srv. Mich 4,9; Iz 43,3

Jeruzaléme, brzy přijde tvá spása; proč hyneš zármutkem? Nemáš utěšitele, že se svjíš bolestí? * Já tě zachráním a vysvobodím, přestaň se bát.

V. Vždyť já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj vykupitel. * Já tě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Duch svatý seslán na všechny lidi

Tvůrce všehomíra pojal zajisté ten nejlepší úmysl, když se rozhodl sjednotit všechno v Kristu; chtěl znovu vrátit přirozenost člověka do původního stavu. Proto vedle jiných věcí slibuje, že ji znovu obdaří Duchem svatým. Jinak totiž nebylo možné dospět k trvalému stavu dobra.

A tak vymezuje čas, kdy na nás sestoupí Duch svatý, totiž čas Kristova příchodu, a slibuje to slovy: *V oněch dnech, rozumí se ve dnech našeho Spasitele, vyleji svého Ducha na všechny lidi.*

Když čas velkomyslné štědrosti přivedl Jednorozeného v těle na zem, to znamená (jako) člověka v souladu s Písmem svatým narozeného ze ženy, Bůh Otec znovu dal svého Ducha; první přijal Ducha Kristus jako prvotina obnovené přirozenosti. To přece dosvědčuje Jan Křtitel, když říká: *Viděl jsem, jak Duch sestoupil z nebe a zůstal na něm.*

O Kristu ovšem říkáme, že přijal Ducha jakožto člověk a jak náleželo člověku Ducha přijmout. Vždyť přestože je Synem Boha otce, zrozeným z jeho podstaty, a to už před tím, než přijal lidskou přirozenost, spíše vlastně přede všemi věky, přece poté, co se stal člověkem, nebylo mu zatěžko slyšet, jak k němu Bůh Otec promlouvá: *Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.*

O Kristu, jenž je Bohem z něho zrozeným před věky, tvrdí, že byl zrozen onoho dne, aby v něm nás přijal za syny; neboť v Kristu jako člověku byla celá lidská přirozenost. Stejně tak se praví o Otci, jemuž patří Duch jako vlastní, že znovu dal svého Ducha Synovi, abychom v něm získali Ducha my. Právě z té příčiny se ujal Abrahámových potomků, jak bylo napsáno, a ve všem se připodobnil svým bratřím.

Jednorozený tedy nepřijímá Ducha svatého pro sebe; jak jsme již řekli, Duch je přece jeho a je dáván v něm a skrze něho. Stal se však člověkem a vzal na sebe celou přirozenost, aby ji celou napravil tím, že ji uvede do původního stavu. Je tedy možno vidět, postupujeme-li rozumovou úvahou a dáváme-li se ujistit slovy Pisma svatého, že Kristus nepřijal Ducha pro sebe, ale spíše v sobě pro nás. Vždyť k nám veškeré dobro přichází jeho prostřednictvím.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 37,27–28; 36,27; Žid 8,8

Já budu jejich Bohem a oni budou mým lidem. Tak poznají národy, že já jsem Hospodin, který posvěcuje Izraele. * Vložím do vás nového Ducha.

V. S Izraelovým domem a s Judovým domem uzavřu smlouvu novou. * Vložím.

11. ledna

nebo pátek po neděli, na niž se přeložila slavnost Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

65,13–25

Nové nebe a nová země

Tak praví Pán, Hospodin:

»Hle, moji služebníci budou jíst,
vy však budete hladovět;
hle, moji služebníci budou pít,
vy však budete žíznit;
hle, moji služebníci se budou radovat,
vy se však budete stydět;
hle, moji služebníci budou jásat s radostí v srdci,
vy však budete křičet s bolestí v srdci
a naříkat se sklíčenou duší.

Svá jména zanecháte
mým vyvoleným k proklínání:
„Ať tě zabije Pán, Hospodin!“
Své služebníky však nazve jiným jménem.
Kdo se bude na zemi žehnat,
bude se žehnat při věrném Bohu;
kdo bude na zemi přísahat,
bude přísahat při věrném Bohu.
Neboť se zapomene na dřívější soužení,
zůstanou skrytá před mýma očima.

Hle, utvořím
nová nebesa a novou zemi,
nebude se vzpomínat na to, co minulo,
(nikomu) to nevstoupí na mysl.
Plesat a jásat budou navěky
nad tím, co stvořím:
neboť – hle – v jásot přetvořím Jeruzalém
a lid jeho v radost!
Plesat budu nad Jeruzalémem,
radovat se budu ze svého lidu.

Neuslyší se v něm
hlas pláče nebo křiku.
Nebude v něm dítě, (které by žilo) jen několik dní,
ani stařec, který nenaplní svá léta;
teprve (ve stáří) sta let
jinoch zemře,
za prokletého bude považován,
kdo se nedožije sta let.

Vystavějí si domy a budou (v nich) bydlet,
vysadí vinice a budou jíst jejich plody.
Nebudou stavět, aby jiný bydlet,
nebudou sázet, aby jiný jedl;
jako věk stromu bude věk mého lidu,

a co moji vyvolení svými rukama vytvoří,
to budou dlouho užívat.

Nebudou se namáhat nadarmo,
nebudou rodit pro náhlou smrt,
neboť budou pokolením požehnaným od Hospodina
a jejich potomci s nimi.
Dříve než budou volat,
já odpovím;
ještě budou mluvit,
a já (je už) vyslyším.

Vlk a beránek se budou pást spolu,
lev jako býk bude žrát plevy,
ale hadovi bude chlebem prach.
Nikdo nebude škodit ani pustošit
na celé mé svaté hoře«
praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 21,1.3.4

Viděl jsem nová nebesa a novou zemi; a uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: * Hle – Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat.

V. On jim setře každou slzu z očí: nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pominulo. Hle.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Maxima Turínského, biskupa

Tajemství křtu Páně

Evangelium podává zprávu, že si Pán přišel k Jordánu pro křest a že se chtěl dát v této řece zasvětit nebeským tajemstvím.

A je zákonité, že po narození Páně následovala tato slavná událost – třebaže k ní došlo s odstupem let, přesto patří k téže době – a mám za to, že i dnešní slavnost je třeba nazvat svátkem Kristova narození.

Neboť tehdy se narodil pro lidi, a dnes se tajemně znovuzrodil. Tehdy ho vydala světu Panna, dnes ho zplodilo Boží tajemství spásy. Když se rodí jako člověk, chová ho na klíně matka Maria. Když se rodí podle řádu Božího tajemství, objímá ho Bůh Otec svým hlasem a říká: *Toto je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouvejte.* Matka tedy hýčká dítě v měkkém klíně, Otec slouží Synu láskyplným svědectvím. Matka umožňuje klanění mudrcům, Otec ho zjevuje k uctívání národům.

Pán Ježíš přišel ke křtu a chtěl, aby bylo jeho svaté tělo obmyto vodou.

Někdo by mohl říci: Proč se ten, který je svatý, chtěl dát pokřtít? Poslýš tedy: Kristus nevstupuje do vody ke křtu proto, aby byl posvěcen vodou, ale proto, aby on sám vodu posvětil a svým očištěním aby očistil proud vody, již se dotýká. Kristovo posvěcení zajisté znamená zásadní posvěcení vodního živlu.

Když byl totiž omýván Spasitel, byla tím už tehdy všechna voda očištěna k našemu křtu. Byl očištěn sám pramen, aby se budoucím pokolením mohlo dostávat milosti očištné koupele. Kristus tedy křtem předchází a křesťanský lid jej má s důvěrou následovat.

Takto já chápu toto tajemství. Vždyť přece i ohnivý sloup šel napřed přes Rudé moře a synové Izraele jej bezpečnou cestou následovali. Sloup kráčel přes vodu první, aby připravil cestu těm, kdo putovali za ním. V této události bylo naznačeno tajemství křtu, jak říká apoštol. Když oblak zakrýval lidi a voda je nesla, byl to vlastně jakoby křest.

Ale toto všechno vykonal týž Kristus Pán jako teď. Jako tehdy předcházeli Izraelovy syny v ohnivém sloupu přes moře, tak nyní v sloupu svého těla předchází křesťanský lid křtem. Je to skutečně ten sloup, který tehdy osvěcoval oči těch, kdo šli za ním; nyní osvěcuje srdce věřících. Tehdy vytyčil bezpečnou stezku v příboji vln, nyní ve křtu posiluje kroky víry.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 1,29; Iz 53,11

Jan viděl Ježíše, jak jde k němu, a řekl: Hle, beránek Boží, * ten, který snímá hříchy světa.

V. On ospravedlní mnohé, neboť sám ponese jejich viny. * Ten, který.

12. ledna

nebo sobota po neděli, na niž se přeložila slavnost Zjevení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

66,10–14.18–23

Všeobecná spása

Plesejte s Jeruzalémem, jásejte nad ním,
všichni, kdo ho milujete,
radujte se s ním, radujte se,
všichni, kdo jste nad ním nařikali,
abyste sáli do sytosti

z prsu, který utěšuje,
abyste pili s rozkoší
ze zdroje jeho slávy.

Neboť tak praví Hospodin:

»Hle, přivalím na něj blaho jako řeku,
jako rozvodněný potok slávu národů.

Budete sát, ponесou vás na zádech
a na klíně vás budou laskat.

Jako matka utěšuje svého syna,
tak já vás potěším,

v Jeruzalémě naleznete útěchu.

Uvidíte (to) a vaše srdce se zaraduje,
jak tráva vypučí vaše kosti.

Hospodinova ruka se ukáže na jeho služebnících
a hněv na jeho nepřátelích.

Znám jejich skutky a jejich myšlenky. Přijdu, abych shromáždil všechny národy a jazyky. Přijdou a uzří mou slávu. Udělám na nich znamení a pošlu (některé) z těch, kdo se zachrání, k národům Taršíše, Putu, Ludu, Mešechu, Rosu, Tubalu, Javanu, k dálným ostrovům, k těm, kteří o mně neslyšeli mluvit a neviděli mou slávu. Budou hlásat národům mou slávu. Přivedou všechny vaše bratry ze všech národů jako dar Hospodinu na koních, na vozech, na nosítkách, na mezcích a na dromedárech na mou svatou horu do Jeruzaléma – praví Hospodin – jako když synové Izraele přinášejí v čistých nádobách dary do Hospodinova domu. A také z nich vezmu kněze a levity – praví Hospodin.

Neboť jako nová nebesa
a nová země, které udělám,
budou pevně trvat přede mnou,
praví Hospodin,

tak potrvá vaše potomstvo i vaše jméno.

O každém novoluní

a každou sobotu

přijdou všichni lidé, aby se klaněli před mou tváří»

praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 66, 18.19; Jan 17,6.18

Přijdu, abych shromáždil všechny národy a jazyky: * Uzří mou slávu a budou ji hlásat národům.

V. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Jako ty jsi mě poslal, i já jsem je poslal. * Uzří.

Z kázání biskupa Fausta z Riez*Svatba Krista a církve*

Třetího dne byla svatba. Co je tato svatba, ne-li zaslíbení spásy člověka a z toho vyplývající radost; spásy, kterou v tajemné symbolice čísla tři slavíme, když vyznáváme víru v Trojici nebo ve vzkříšení třetího dne?

Vždyť proto je i v jiném čtení z evangelia vítán tancem, hudbou a svatebním šatem návrat mladšího syna, a znamená to obrácení a přijetí pohanského lidu.

Proto sestupuje Kristus na zem *tak, jako vychází ženich ze své komnaty*, aby se po vtělení spojil s církví, až ji shromáždí z národů, a dal jí záruku i věno: záruku, když se Bůh spojil s člověkem; věno, když byl pro spásu člověka obětován. Zárukou rozumíme přítomné vykoupění, věnem život věčný. Pro ty, kdo to viděli, to byl zázrak; těm, kdo to pochopili, je to tajemství spásy. Díváme-li se totiž dobře, nabízí se nám v této vodě přímo podobnost s křtem a znovuzrozením. Když se totiž vzájemně jedno mění v druhé, když se tajemnou proměnou převádí stvoření nižšího řádu v něco lepšího, tehdy se uskutečňuje tajemství druhého zrození. Voda se náhle mění a sama později bude proměňovat lidi.

Kristovým zásahem tedy vzniká v Galileji víno; to znamená, že ustupuje zákon a nastupuje milost; mizí stín, vystupuje pravda; věci tělesné nabývají duchovního smyslu; zachování starozákonních předpisů přechází v Nový zákon. Jak praví svatý apoštol: *To staré pomínulo, nové nastoupilo*. A jako voda v oněch nádobách neztratila nic z toho, co byla, i když začala být něčím, co nebyla, tak ani Zákon potvrzený Kristovým příchodem nezaniká, ale zdokonaluje se.

Když se tedy nedostávalo vína, bylo poskytnuto víno jiné: víno Starého zákona je sice dobré, avšak víno Zákona nového je lepší. Starý zákon, který zachovávají Židé, zplaněl v literu; nový, k němuž náležíme, proměňuje dobrý život v milost.

Dobré je víno Zákona, to znamená dobré přikázání, jestliže slyšíš: *Miluj svého bližního a měj v nenávisti svého nepřítele*. Ovšem lepší a silnější je víno evangelia, jestliže slyšíš: *Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tob 13,9.11; Lk 13,29

Jeruzaléme, svaté město, skvělé světlo bude zářit ve všech končinách země, mnoho národů k tobě přijde zdaleka. * Přinesou dary nebeskému králi.

V. Přijdou od východu a od západu, od severu a od jihu. * Přinesou.

Neděle po 6. lednu

Křtu Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

42,19; 49,19

Tichý Hospodinův Služebník – světlo národů

Hle, můj Služebník, kterého podporuji,
můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil.

Vložil jsem na něj svého ducha,

národům přinese právo.

Nebude křičet, nebude hlučet,

nedá se slyšet na ulici.

Nalomenou třtinu nedolomí,

doutnající knot neuhasí,

věrně bude ohlašovat právo.

Nezeslábne, nezmalátní,

dokud nezaloží na zemi právo.

Ostrovky čekají na jeho nauku.

Tak praví Bůh, Hospodin,

který stvořil nebe a roztáhl je,

rozprostřel zemi s tím, co na ní roste,

lidem na ní dává život

a dech těm, kteří po ní chodí:

»Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti,

vzal jsem tě za ruku,

utvořil jsem tě a ustanovil tě

(prostředníkem) smlouvy lidu a světlem národů,

abys otevřel oči slepým,

abys vyvedl vězně ze žaláře

a z věznice ty, kdo bydlí ve tmách.

Já jsem Hospodin, to je moje jméno.

Svou slávu jinému nedám

ani modlám svou chválu.

Dřívější (předpovědi) se už splnily.
Oznamuji věci nové:
dříve než vyraší, vám je ohlašuji.«

Slyšte mě, ostrovy, dejte pozor, národy, které jste v dáli!
Hospodin mě povolal od matčina lůna,
již v mateřském životě mě nazval jménem.
Z mých úst udělal nabroušený meč,
ve stínu své ruky mě ukryl.
Ukoval mě v zaostřený šíp,
ve svém toulci mě schoval.

Řekl mi: »Jsi mým Služebníkem,
Izraelem, proslavím se tebou.«
Já však jsem pravil: »Nadarmo jsem se namáhal,
naprázdno, zbytečně jsem strávil svou sílu.
Mé právo je však jistě u Hospodina
a má mzda u mého Boha.«

Avšak nyní praví Hospodin,
který si ze mě utvořil Služebníka již v matčině lůně,
abych zas k němu přivedl Jakuba,
abych mu shromáždil Izraele.
Tak jsem ve cti u Hospodina,
(protože) Bůh můj je mou silou.

Řekl mi (tedy): »Nestačí, že jsi mým Služebníkem,
abys obnovil Jakubovy kmeny
a zbytky Izraele přivedl nazpět.
Proto tě dám národům jako světlo,
aby se má spása rozšířila až do končin země.«

Tak mluví Hospodin,
vykupitel Izraele, jeho Svatý,
k tomu, jehož život je v potupě,
kterého si lidé oškliví,
k otroku tyranů:
»Králové uvidí a vstanou,
(uvidí) i knížata a budou se klanět
kvůli Hospodinu, že je věrný,
(kvůli) Svatému Izraele, který tě vyvolil.«

Tak praví Hospodin:
»V době milosti jsem tě vyslyšel,
v čase spásy jsem ti pomohl,
chránil jsem tě a ustanovil (prostředníkem) smlouvy lidu,
abys zvelebil zemi
a jako dědictví rozdělil zpustošený úděl,

abys řekl vězňům: ‚Vyjděte!‘
 a těm, kteří jsou ve tmě: ‚Ukažte se!‘
 Budou se pást na cestách,
 svou potravu (najdou) na holých pahorcích.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 3,16.17; Lk 3,22

Jakmile byl Ježíš pokřtěn v Jordánu, otevřelo se nebe a Duch jako holubice spočinul na něm a ozval se hlas Otce: * To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.

V. Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: * To je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa

Kristův křest

Kristus je ozáren světlem, dejme se spolu s ním ozářit i my. Kristus je křtěn; sestupme spolu s ním, abychom spolu s ním i vystoupili.

Jan křtí, Kristus přistupuje: snad i proto, aby posvětil toho, kdo křtí. Zcela jistě však proto, aby do vody pohřbil starého Adama, dříve než nás a pro nás posvětil Jordán; a jako sám byl duch a tělo, tak aby byl také zasvěcen skrze Ducha a vodu.

Křtitel se zdráhá. Ježíš stojí na svém. *Já bych měl být pokřtěn od tebe*, říká lampa Slunci, hlas Slovu, přítel Ženichovi; ten, jenž je větší než všichni, kdo se narodili z ženy, Prvorozenci veškerého stvoření; ten, jenž se zaradoval už v mateřském lůně, tomu, jenž byl v mateřském lůně uctíván; nynější i budoucí předchůdce tomu, který se zjevil a který se bude zjevovat. *Já bych měl být pokřtěn od tebe*. Dodej: a pro tebe. Věděl totiž, že se mu dostane křtu mučednictví a že mu jako Petrovi nebudou umyty jenom nohy.

Ale to už Kristus vystupuje z vody. Přitom nese s sebou vzhůru svět a hledí na rozevřená nebesa, jež byla Adamovi i jeho potomkům uzavřena stejně jako ohnivým mečem ráj.

Duch dosvědčuje božství, blíží se přece k sobě podobnému. Z nebe se ozývá hlas; odtud totiž pochází ten, jemuž se vydává svědectví. A v podobě holubice, viditelné v tělesné podobě, prokazuje Duch počtu i tělu, neboť také ono svou účastí na božství je Bohem; kromě toho před dávnými časy přinášela holubice radostnou zprávu o vysvobození od potopy.

Prokažme dnešního dne úctu Kristovu křtu a řádně oslavme tento svátek.

Usilujte o úplné očištění a očišťujte se. Vždyť z ničeho jiného se Bůh neraduje tolik jako z nápravy a spásy člověka, jemuž jsou určena všechna (Boží) slova a tajemství. Jako světlo hvězd světu buďte ostatním lidem živoucí silou, stojíce jako dokonalá světla vedle onoho velkého světla, zaplaveni světlem nebeským, ozářeni čistěji a jasněji Trojicí, jejíž jeden paprsek vyzařující z jediného božství jste nyní částečně přijali v Kristu Ježíši, našem Pánu, jemuž buď sláva a moc na věčné věky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dnes se otevřelo nebe, slané vody moře byly uzdraveny, země jásá, hory a pahorky se radují. * Kristus byl pokřtěn od Jana v řece Jordánu.

V. Prameny vod byly posvěceny, aby se člověk mohl stát novým stvořením. * Kristus.

EVANGELIUM SLAVNOSTI KŘTU PÁNĚ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 3,23–38; 4,1

Když Ježíš začínal působit, bylo mu asi třicet let a byl – jak se myslelo – syn Josefův. (Josefovi předkové byli:) Heli, Mathat, Levi, Melchi, Janaj, Josef, Matatiáš, Amos, Nahum, Hesli, Nagaj, Mahat, Matatiáš, Semej, Jozech, Jóda, Joanan, Résa, Zorobábel, Šealtiel, Néri, Melchi, Adi, Kósam, Elmadam, Êr, Jesus, Eliezer, Jórim, Mathat, Levi, Simeon, Juda, Josef, Jónam, Eliakim, Melea, Měna, Matatha, Natham, David, Jesse, Obéd, Boaz, Sála, Násón, Aminadab, Admin, Arni, Chesron, Fáres, Juda, Jakub, Izák, Abrahám, Täre, Náchor, Seruch, Ragau, Fálek, Heber, Sala, Kainan, Arfaxad, Sem, Noe, Lámech, Metuzalém, Henoch, Járed, Maleleél, Kainan, Enós, Sét a Adam. Adam byl Boží.

Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého.

1. týden

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Sirachovcovy

1, 1–25 (řec. 1–20)

Tajemství Boží moudrosti

Všechna moudrost přichází od Boha
a je s ním navěky.
Písek moře a kapky deště
a dny staletí kdo může spočítat?
Výši nebes a šíři země,
hloubku moře kdo může změřit?
Dříve než to všechno byla stvořena moudrost,
zkušená rozvaha je od věčnosti.
Zdroj moudrosti je Boží slovo na výsostech,
věčné příkazy jsou její cesty.
Kořen moudrosti komu byl odhalen,
a záměry její kdo poznává?

Znalost moudrosti komu byla zjevena,
bohatou zkušenost kdo pochopil?
Pouze jeden je moudrý, nesmírně strašný,
ten, který sedí na svém trůnu Pán.

On ji stvořil,
viděl ji a spočítal
a vylil ji na všechna svá díla,
na vše, co žije, podle své štědrosti;
udělil ji těm, kteří ho milují.

Bázeň před Pánem je čest a sláva,
veselost a koruna radosti.
Bázeň před Pánem občerstvuje srdce
a přináší radost, veselí a dlouhý život.
Tomu, kdo se bojí Pána, nakonec bude dobře
a bude požehnán v den své smrti.

Počátek moudrosti je bát se Pána,
věrným byla vrozena už v mateřském lůně.
Mezi lidmi se usadila od pradávna,
věrně se přimkla k jejich potomstvu.
Naplnění moudrosti je bát se Pána,
opájí (lidi) svými plody.

Celý jejich dům plní skvosty
a špižirny svými plody.

Koruna moudrosti je bázeň před Pánem,
dává vzejít blahu a zdraví.
Dává vyprýštit vědě a moudré rozvaze,
rozhojňuje slávu těm, kdo ji mají.
Kořen moudrosti je bát se Pána
a její ratolest je dlouhý život.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sir 1, 1.7a.10.1a.9a (řec. 6.8.10.1)

Kořen moudrosti komu byl odhalen, a záměry její kdo poznává? Nejvyšší ji vylil na vše, co žije, * udělil ji těm, kteří ho milují.

V. Všechna moudrost přichází od Boha, a je s ním navěky. * Udělil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintňanům

Boží Slovo na výsosti je pramenem moudrosti

Budeme vytrvale a naléhavě prosit Stvořitele všeho, aby v celém světě bděl nad spásou těch, které počítá ke svým vyvoleným skrze svého milovaného služebníka Ježíše Krista. Skrze něho nás povolal z temnoty ke světlu, z nevědomosti k poznání slávy svého jména, abychom v jeho jméno doufali. V něm je prvopočátek všeho stvoření. Tys otevřel oči našich srdcí, abychom poznali, že ty jsi ten jediný *Nejvyšší mezi nejvyššími, Svatý mezi svatými. Ty ponižuješ pýchu domýšlivých a maříš úklady pohanů, pozvedáš ponížené a domýšlivé ponižuješ. Obohacuješ a ochuzuješ, vydáváš na smrt i obdaruješ životem. Jsi jediný dobrodinec duchů a Bůh všech tvorů; nahlížíš do propastí, bdíš nad lidskými skutky, pomáháš těm, kdo jsou v nebezpečí, a zachraňuješ zoufalé. Ty jsi stvořitel a pán všech duchů. Rozmnožuješ národy na zemi a ze všech jsi vyvolil ty, kteří tě milují skrze Ježíše Krista, tvého milovaného služebníka. Skrze něho jsi nás poučil, posvětil a vyvýšil.*

Prosíme tě, Hospodine, buď naším *pomocníkem a ochráncem*. Přispěj těm z nás, kteří jsou v soužení, nad poníženými se slituj, sklíčené pozdvihni, ukaž se prosícím, nemocné uzdrav. Ty v tvém lidu, kteří bloudí, uved na správnou cestu. Nasyť lačné, vysvoboď naše vězně, posilni bezmocné, utěš bázlivé. *Ať poznají všechny národy, že ty jediný jsi Bůh, Ježíš Kristus že je tvůj služebník a my tvůj lid, ovce tvé pastvy.*

Na poznatelných účincích jsi ukázal neměnný řád světa. Ty, Pane, jsi stvořil okrsek země, jsi věrný po všechna pokolení, spravedlivý v soudech, obdivuhodný v síle a velebnosti. Moudře tvoříš a rozumně udr-

žuješ, co jsi stvořil. Jsi dobrý ve všem, co je vidět, a laskavý k těm, kdo v tebe důvěřují. Milostivý a plný slitování, odpusť nám naše hříchy a nepravosti, poklesky a nedbalosti!

Nepočítej hříchy svých služebníků a služebnic, nýbrž nás očisť očistou své pravdy a *veď naše kroky, abychom žili v čistotě srdce a činili, co se líbí tobě i našim vládcům.*

Ano, Hospodine, *ukaz nám svou tvář k dobrému pokoji. Ať nás tvá mocná ruka střeží a tvé rameno ať nás ochrání před každým hříchem i před těmi, kteří nás nespravedlivě nenávidí.*

Dej svornost a pokoj nám i všem obyvatelům země, jako jsi dal našim otcům, když k tobě *volali ve víře a v pravdě.* Ty jediný nám můžeš prokázat tato i ještě větší dobrodiní. Tebe velebíme skrze velekněze a ochránce našich duší Ježíše Krista, skrze něhož buď tobě sláva a moc nyní i po všechna pokolení až na věky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 77 (76), 14–16

Který Bůh je tak veliký jako Bůh náš? * Ty jsi Bůh, který činí divy.

V. Národům jsi dal poznat svou moc, svým ramenem jsi vykoupil svůj národ. * Ty jsi.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

11,12–30 (řec. 12–28)

Důvěra v Boha

Kdo je slabý a potřebuje pomoc,
nemá sílu, topí se v bidě,
ale oči Páně na něj vlídně shlížejí.
Zdvihne ho z ponížení
a vyvýší jeho hlavu,
takže mnozí nad ním užasnou.

Dobro i zlo, život i smrt,
chudoba i bohatství jsou od Pána.
Od Pána je moudrost, rozvaha a poznání zákona,
láska a správné chování pochází od něho.

Pošetilost a temnota jsou stvořeny pro hříšníky;
ti, kdo se kochají zlem, zestárnou s ním.
Dary Páně zůstanou u zbožných
a jeho přízeň je učiní šťastnými navždy.
Někdo zbohatne šetřením a skrblictvím
a to je jeho odměna:

Řekne-li: »Našel jsem pokoj,
a nyní budu užívat svého jmění«,
neví, jak dlouho to potrvá,
všechno zanechá cizím a umře.

Zůstaň ve svém zaměstnání a uplatňuj se v něm,
zestárni ve svém povolání.

Neobdivuj skutky hříšníka,
ale důvěřuj v Pána a vytrvej ve své námaze,
protože snadné je v očích Páně
rychle, ba znenadání obohatit chudáka.

Požehnaní Páně je odměnou zbožnému
a v pravý čas rozkveté jeho naděje.

Neříkej: »Co bych se ještě namáhal,
co mi ještě nyní zbývá?«

Neříkej: »Mám všeho dost,
co by se mi nyní mohlo stát zlého?«

V čas štěstí se nepamatuje na neštěstí
a v čas neštěstí se nevzpomíná na štěstí.
Vždyť pro Pána je snadné v den skonání
každému odplatit podle jeho chování.
Zlý čas dává zapomenout na radost,
a při poslední hodině člověka se odhalí jeho skutky.
Před smrtí nikoho nenazývej šťastným,
protože člověk se pozná podle svého konce.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sir 11, 19–20 (řec. 19); Lk 12, 17. 18

Řekne-li boháč: »Našel jsem pokoj a nyní budu užívat svého jmění,« *
neví, jak dlouho to potrvá, všechno zanechá cizím a umře.

V. Uvažoval sám pro sebe: Strhnu své stodoly, vystavím větší a tam slo-
žím všechno své obilí i své zásoby. * Neví, jak dlouho to potrvá, všechno
zanechá cizím a umře.

DRUHÉ ČTENÍ

Z řeholních pravidel svatého Basila Velikého, biskupa

Schopnost milovat je nám vrozena

Láska k Bohu nepotřebuje učitele. Právě tak jako nás nikdo neučil
radovat se ze světla, toužit po životě, mít rád ty, kteří nás přivedli na
svět a vychovali. A podobně, vlastně daleko víc, ani touha po Bohu ne-
přichází zvenčí díky nějakému cvičení či vyučování, nýbrž od chvíle, kdy
žijí tvor, mám na mysli člověka, začíná existovat, je do nás v zárodku

vložena duchovní schopnost a potřeba milovat. Tuto schopnost podchycuje škola Božích přikázání, pečlivě ji pěstuje, rozumně žíví a s Boží pomocí ji přivádí k dokonalosti.

Líbí se mi vaše horlivost, nezbytná pro dosažení tohoto cíle. Dá-li Bůh, s přispěním vašich modliteb se pokusíme v moci Ducha svatého, která nám byla dána, rozdmýchat jiskěrku božské lásky, která je ve vás skryta.

Především si řekněme, že jsme už předem dostali od Boha sílu a schopnost plnit všechna přikázání, která nám dal. Takže si nemůžeme ani stěžovat, že se od nás žádá něco mimořádného, ani se pyšnit, že vracíme víc, než jsme dostali. Jestliže tedy těchto sil a schopností správně a náležitě užíváme, žijeme zbožným a ctnostným životem. Jestliže jich však užíváme špatně, řítíme se do neřesti.

Takže podstatu neřesti tvoří, když toho, co nám Bůh dal ke konání dobra, užíváme v rozporu s jeho přikázáními k něčemu zlému. Naopak ctnost, kterou od nás Bůh požaduje, spočívá v tom, že toho všeho budeme užívat v dobrém svědomí a podle přikázání Páně.

Tak, a nyní budeme v témže smyslu mluvit o lásce. Když jsme dostali příkaz milovat Boha, dostali jsme zároveň schopnost milovat, která je nám hned od samého prvního okamžiku vrozena. Nepotřebujeme k tomu vnější důkazy. Každý se totiž o tom může sám a na sobě přesvědčit. Toužíme přece přirozeně po tom, co je krásné a dobré, byť se každému může zdát krásným a dobrým něco jiného. Nikdo nás nemohl učit lásky k příbuzným a přátelům a ty, kteří nám prokazují dobro, zahrnujeme přece sami od sebe veškerou přízní.

Nuže, copak je něco obdivuhodnějšího než Boží krása? Nebo jaké pomyšlení je milejší a sladší než pomyšlení na Boží velkolepost? Je nějaká touha tak mocná a tak silná jako ta, kterou Bůh probouzí v duši, která byla očištěna od veškeré neřesti a rozechvělá láskou volá: *Jsem nemocná láskou?* Zcela nevyslovitelná a nepopsatelná je skvělost Boží krásy!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 18 (17), 2-3

Miluji tě, Hospodine, má sílo, * Hospodine, má skálo, mé útočiště, zachránce můj.

V. Můj Bože, má skálo, na niž se utíkám. * Hospodine.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

24, 1b–33 (řec. 1–23)

Moudrost ve stvoření a v dějinách Izraele

Moudrost se sama chválí
a slaví uprostřed svého lidu.
Otvírá svá ústa ve shromáždění Nejvyššího
a velebí se před jeho zástupy:

»Vyšla jsem z úst Nejvyššího,
jako mlha jsem přikryla zemi.
Na výsostech jsem se ubytovala,
na sloupu z oblaků mám svůj trůn.

Okruh nebe jsem sama obcházela
i nejhlubší propasti jsem procházela.
Vládla jsem na vlnách moře i na celé zemi,
u všech národů a kmenů.

U nich všech jsem hledala odpočinek,
u koho bych se mohla usadit.
Tu mi dal tvůrce veškerenstva rozkaz,
můj stvořitel mi poručil vztyčit stan.
Řekl mi: ‚Usaď se v Jakubovi,
v Izraeli měj své dědictví!‘

Před věky na počátku mě stvořil,
až navěky být nepřestanu.

Před ním ve svatostánku jsem konala svou službu
a pak na Siónu jsem obdržela sídlo.
Usadil mě v městě, které miloval jako mě,
v Jeruzalémě vykonávám svou moc.
V lidu plném slávy jsem zapustila kořeny,
v Pánově údělu, v jeho dědictví.

Vyrostla jsem jako cedr na Libanonu,
jako cypřiš na hermonských horách.
Vyrostla jsem jako palma v Engadi,
jak růžové keře v Jerichu,
jak spanilá oliva na rovině,
vyrostla jsem jako platan.
Voněla jsem jako skořice a vonný balzám,
jako nejjemnější myrha jsem šířila vůni,
jako galbanum, onyx a stakte,
jako dým kadidla ve svatostánku.

Jak terebint jsem roztáhla své větve,
jsou to větve půvabu a slávy.
Do vnady jsem vypučela jak réva,
z mých květů vyrostly bohaté a skvělé plody.

Přistupte ke mně, kdo po mně toužíte,
a nasýťte se mými plody.
Vždyť vzpomínka na mě je nad med sladší,
mít mě je nad plástev medu.
Kdo mě požívají, ještě lačněji,
kdo mě pijí, ještě žízní.
Kdo mě poslouchá, nebude zklamán,
nezhřeší, kdo se o mě snaží.«

To všechno je kniha smlouvy nejvyššího Boha,
zákon, který nám vyhlásil Mojžíš
jako dědictví pro Jakubovo společenství.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 14,6; Sir 24,14 (řec. 9)

Já jsem cesta, pravda a život. * Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.
V. Před věky na počátku mě stvořil, až navěky být nepřestanu. * Ni-
kdo.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu „Proti bludným naukám“ od svatého Ireneje, biskupa

Poznání Otce je zjevení Syna

Nikdo nemůže poznat Otce bez Božího Slova, to znamená, nezjeví-li ho Syn, a nikdo nemůže poznat Syna bez Otcovy dobré vůle. A tuto dobrou vůli Otce uskutečňuje Syn: Otec posílá, Syn je poslán a přichází. Otce, který je pro nás zcela neviditelný a nevymežitelný, poznává jeho vlastní Slovo; a protože je Otec nevypověditelný, sám Syn nám o něm řekl. A naopak, své Slovo zná jen Otec. To je ona dvojitá skutečnost, kterou nám Pán zjevil. Proto tedy Syn odhaluje svým zjevením poznání Otce. A poznání Otce je zjevení Syna, neboť všechno je zjeveno prostřednictvím Slova.

To byl důvod, pro který Otec zjevil Syna: aby se v něm on sám zjevil všem a aby všechny, kdo v něho věří (věřit v něho znamená konat jeho vůli), právem přijal do neporušitelnosti a věčné blaženosti.

Ve stvoření Slovo zjevuje Boha, jenž je stvořil, ve světě zjevuje Pána, jenž jej učinil, v každém výtvoru zjevuje Umělce, jenž jej vytvořil, v Synu zjevuje Otce, který ho zplodil. Všichni o tom sice stejně hovoří, ale přesto nemají stejnou víru.

Už skrze Zákon a proroky zvěštovalo Slovo stejně sebe i Otce. A ačkoli všichni lidé slyšeli stejně, přesto nevěřili stejně. Nakonec se Otec zjevil přímo ve svém Slově, které bylo viditelné a jehož se všichni mohli dotýkat, i když ne všichni v něj stejně uvěřili; všichni však viděli v Synu Otce, neboť neviditelnou skutečností Syna je Otec a viditelnou skutečností Otce je Syn.

Syn slouží Otci a všechno od počátku až do konce vede k naplnění. Bez něho nikdo nemůže poznat Boha. Neboť poznáním Otce je Syn a poznání Syna je v Otci a skrze Syna je zjeveno. Proto Pán řekl: *Nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn a ten, komu to Syn chce zjevit.*

„Chce zjevit“ se netýká pouze budoucnosti, jako by Slovo začalo zjevovat Otce až po narození z Marie. Má všeobecnou platnost a týká se času jako celku. Od počátku stojí Syn při svém díle a všem zjevuje Otce podle toho komu, kdy a jak Otec chce. A proto ve všem a skrze všechno je jeden Bůh Otec, jedno Slovo, to je Syn, a jeden Duch. A je jedna spása pro všechny, kdo v něho věří.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 1,18; Mt 11,27

Boha nikdo nikdy neviděl. * Jednorozený Bůh, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.

V. Nikdo nezná Otce, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit. * Jednorozený.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

42,15–43,13 (řec. 42,15–43,12)

Chvalozpěv na Boha Stvořitele

Chci připomínat díla Páně
a vypravovat, co jsem viděl.
Na rozkaz Páně povstala jeho díla
a tvorstvo poslouchá jeho vůli.
Zářící slunce shlíží na všechno
a sláva Páně naplňuje všechna jeho díla.
Svatí Páně nejsou schopni
vyprávět všechny jeho divy,
to, co Pán, Všemohoucí, pevně stanovil,
aby svět trval v jeho slávě.

Zkoumá hlubiny moře i (lidské) srdce,
a odkrývá jejich tajemství.

Nejvyšší zná všechno, co lze poznat,
a dívá se na znamení věků.

Oznamuje minulé i budoucí
a odhaluje stopy ke skrytým věcem.

Žádná myšlenka mu neujde,
není před ním skryté ani jedno slovo.

Uspořádal divy své moudrosti,
neboť on je od věčnosti do věčnosti.

Nelze mu přidat nebo ubrat
a nepotřebuje žádného rádce.

Jak milá jsou všechna jeho díla,
i když se z nich vidí jen jiskra.

To všechno žije a zůstává navěky,
všechno (jej) poslouchá za každých okolností.

Všechno je rozdílné, jedno od druhého,
nic neudělal s nedostatkem.

Jedna věc zdůrazňuje dokonalost druhé.

Kdo se nasytí, když se dívá na Boží krásu?

Nádhera na výsosti je čistá obloha,
skvostný je pohled na klenbu nebes.

Rozhlašuje (ho) slunce, když se ukazuje při východu,
podivuhodný výtvar, dílo Nejvyššího!

V poledne vysouší zemi,

kdo může obstát v jeho žáru?

Při pracích, při nichž je potřeba žár,
se dmýchá do pece,

slunce však vypaluje hory trojnásobně.

Vydechuje ohnivý žár,

vyzařuje paprsky, že až oslepují oči.

Velký je Pán, jeho stvořitel,

podle jeho slov pospíchá svou drahou.

I měsíc (svítí) vždy ve svou dobu,

určuje čas a je znamením navždy.

Podle měsíce se určují svátky,

dává světlo, kterého ubývá po úplňku.

Po každém novu se obnovuje, jak říká jeho jméno,

přibývá ho podivuhodně, když se mění,

je korouhví pro nebeské sbory,

září na nebeské klenbě.

Nádhera hvězd je okrasou nebe,
zářivě zdobí výšiny Páně.

Na slova Svatého plní svůj úkol
a neunavují se na svých hlídkách.

Podívej se na duhu a chval jejího tvůrce,
je překrásná ve svém lesku.

Skvostným obloukem běží kolem nebe,
napjaly ji ruce Nejvyššího.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 4,11

Pane, náš Bože, jsi hoden, abys přijal slávu, čest i moc, * protože jsi stvořil všechno, z tvé vůle to povstalo a bylo stvořeno.

V. Ty jsi stvořil nebe i zemi; ty jsi Pán celého světa. * Protože.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání „Proti pohanům“ od svatého Atanáše, biskupa

Boží Slovo všemu dává krásu, řád a soudržnost

Kristův Otec, nejsvětější a stojící vysoko nade vším stvořeným, je jako ten nejlepší kormidelník: svou moudrostí a svým Slovem, kterým je náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus, všude všechno řídí a spravuje, aby všechno směřovalo ke spáse, a všechno dělá tak, jak uznává za dobré. A dobré je všechno právě tak, jak se to stalo nebo jak to vidíme se dít, neboť taková je jeho vůle, jak jistě nikdo nepochybuje. Kdyby totiž byl pohyb stvoření beze smyslu a svět se jen nahodile zmítal, plným právem by se neměla přikládat žádná víra tomu, co bylo řečeno. Jestliže však byl svět založen na smysluplnosti, moudrosti a vědění a je vybaven veškerou krásou, nemůže být tím, kdo všechno takto stvořil a uspořádal, nikdo jiný než Slovo Boží.

Míním Slovo, živé a tvůrčí, Slovo samého Dobra, Boha veškerenstva; Slovo, které je sám Bůh, jenž vyslovuje sám sebe; Slovo, které je jiné než všechno, co vzniklo, a než všechno stvoření; vlastní a jediné Slovo dobrého Otce, jež celý tento svět stvořilo a svou prozřetelností osvěcuje. Je to totiž dobré Slovo dobrého Otce, a jako takové dalo všemu řád: spojilo navzájem protiklady a uspořádalo je v jediný soulad. Je to jediný a jednorozený Bůh, který vychází z Otce jako dobrý z dobrého pramene a všemu dává krásu, řád a soudržnost.

Bůh, který svým vlastním věčným Slovem všechno učinil a svému stvoření propůjčil jsoucnost, nedopustil, aby bylo vlastní přirozeností unášeno a zmítáno; vždyť tak by mohlo opět propadnout v nebytí. Ale protože je dobrý, celé stvoření svým Slovem řídí a udržuje, Slovem, které je sám Bůh, takže stvoření osvícené vedením, prozřetelností a sprá-

vou Slova může pevně setrvávat ve svém bytí. Stvoření totiž musí mít podíl na Otcově Slovu, které opravdu je, a toto Slovo všemu stvoření pomáhá, aby i ono mohlo být a nepřestalo existovat. To by se mu totiž přihodilo, kdyby je neudržovalo Slovo, které je *obrazem neviditelného Boha, prvorozené ze všeho stvoření*. Protože skrze ně a v něm má své bytí všechno, to, co je viditelné i co je neviditelné. A to Slovo je hlavou církve, jak učí služebníci pravdy ve svatých písmech.

Nuže, toto všemohoucí a nejsvětější Otcovo Slovo proniká všechny věci a všude se šíří jeho moc a osvěcuje všechno viditelné i neviditelné. Toto Slovo všechno objímá a všechno pevně drží, takže nic nezůstává mimo jeho moc. Naopak, všem a skrze všechny, každému zvláště a současně všem dohromady, dává život a udržuje ho.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Př 8,23–25.27.30

Od začátku, dříve než povstala země, než byly propasti, jsem se narodila, než byly prameny bohaté vodou, * dříve než byly zaklíněny hory, před pahorky mě Bůh zrodil.

V. Byla jsem tam, když rozpínal nebesa, s ním jsem všechno pořádala.

* Dříve.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

43,14–37 (řec. 13–33)

Přírodní jevy ukazují Boží velikost

Boží moc črtá blesky,
dává zazářit šípům svého soudu.

Proto se otvírají zásobárny
a mraky vylétají jako ptáci.

Svou mocí zahušťuje mraky
a drtí (je) v kameny krupobití.

Rachot jeho hromu děsí zemi,
jeho silou se třesou hory;

podle jeho vůle vane jižní vítr
i orkán severáku a vířící víchr.

Sype sníh jak hejno ptáků,
a ten padá na zem jak mračno kobylek.

Oko obdivuje krásu jeho bělosti,
nad jeho přívalem srdce žasne.

Jako sůl sype na zem i jinovatku,
která mrzne v trnité ostny.

Vane studený severák
 a na vodě se tvoří led;
 všude na vodní hladině se usazuje,
 povléká vodu jako krunýřem.
 Stravuje hory, vysouší poušť
 a spaluje trávu jak oheň.
 Vlaha však rychle všechno občerstvuje,
 padá rosa a po úpalu vrací život.

Podle svého úradku dal (Bůh) poklesnout moři
 a rozesadil na něm ostrovy.
 Mořeplavci vyprávějí o jeho nebezpečích
 a my žasneme, když tyto zvěsti slyšíme.
 Jsou tam zvláštní a úžasné věci,
 druhy všelijakých zvířat, ohromné obludy.

Božím působením končí vše zdárně,
 všechno je spořádáno na jeho rozkaz.
 Mohli bychom mluvit o mnohém,
 ale nedosáhneme konce
 souhrn řeči: »On je všechno.«
 Kde dostaneme sílu, abychom ho velebili?
 Vždyť On je větší než celé jeho tvorstvo.
 Pán je strašný a svrchovaně velký
 a jeho moc je úžasná.

Vy, kdo oslavujete Pána, chvalte ho,
 jak jen můžete, ale on vás předčí.

Vy, kdo jej velebite, přidejte na síle,
 neustávejte, neboť vystihnout ho nelze.
 Kdo ho viděl a může o tom vyprávět?
 Kdo ho může velebit, jak si zaslужuje?
 Je mnoho skrytých věcí, které jsou větší než tyto,
 neboť vidíme jen málo z jeho skutků.
 Vždyť Pán stvořil všechno
 a zbožným lidem udělil moudrost.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sir 43,29.30 (řec. 27.28)

Když chválíme Boha, mohli bychom mluvit o mnohém, ale nedosáhneme konce. * On je všechno.

V. Kde dostaneme sílu, abychom ho velebili? Vždyť on je větší než celé jeho tvorstvo. * On je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »Proti pohanům« od svatého Atanáše, biskupa*Skrze Slovo vytváří všechno opravdovou harmonii*

Z věcí, které už jsou nebo které vznikají, není nic, co by nevzniklo ve Slově a skrze Slovo a co by v něm a skrze ně své bytí neudržovalo, jak říká teolog: *Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic.*

Je to, jako když hudebník naladí lyru a umně spojuje hluboké tóny s vysokými a ty, co jsou uprostřed, ještě s dalšími, a vytváří tak jedinou harmonii. Podobně drží Boží moudrost celý svět jako lyru a spojuje to, co je ve vzduchu, s tím, co je na zemi, a to, co je na nebi, s tím, co je ve vzduchu, a dává částem navazovat na celky a všechno provádí svým pokynem a svou vůlí tak, že vytváří jeden svět a jeden světový řád plný krásy a harmonie. Samo Boží Slovo přitom bez pohnutí zůstává u Otce, samou podstatou své přirozenosti však uvádí všechno do pohybu podle toho, jak se zalíbí Otcí. Takže všechno dostává od něho život a existenci podle vlastní přirozenosti a skrze ně vzniká podivuhodná a vpravdě božská harmonie.

Abychom se tak nesmírnou věc pokusili nahlédnout pomocí příkladu, představme si nějaký veliký sbor. Sestává z rozličných lidí, z dětí, žen, starců i lidí mladých, a řídí jej jediný sbormistr; každý zpívá podle své přirozenosti a podle svých schopností: muž zpívá jako muž, dítě jako dítě, stařec jako stařec, mladík jako mladík. A přece vytvářejí všichni dohromady jediný souzvuk. Anebo si představme, jak naše duše v tomtéž okamžiku uvádí v činnost různé naše smysly, každý podle jeho funkce, takže se obracejí k nějaké přítomné věci všechny zároveň: oko se dívá, ucho naslouchá, ruka se dotýká, čich cítí vůni a chuť ochutnává; a často se zapojují i ostatní části těla, například nohy chodí. A právě tak je tomu i s celým stvořením. A třebaže tento příklad jistě pokulhává, měl by nám pomoci k hlubšímu pochopení věci.

Vskutku, všechno se udržuje pohromadě jediným mocným vzmachem Božího Slova, takže každá jednotlivost se děje podle toho, co je jí vlastní, a zároveň vzniká ze všech věcí jediný řád.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tob 12,6

Žehnejte Bohu a oslavujte ho přede všemi tvory * za to, co nám učinil dobrého.

V. Čestné je ukazovat Boží skutky a oslavovat jeho jméno. * Za to.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

44, 1b–2.16–45,6

Chvalozpěv na význačné muže: od Henocha do Mojžíše

Nyní chvalte slavné muže,
naše otce, podle dob, kdy žili.
Pán jim uštedřil mnoho slávy,
(ukázal) na nich svou velebnost od pradávna.

Henoch se líbil Pánu a byl přenesen (do nebe),
příklad kajcnosti pro své vrstevníky.

Noe byl uznán za zcela spravedlivého
jako výkupná cena v čas hněvu.
Kvůli němu zbytek zůstal na zemi,
kvůli smlouvě s ním skončila potopa.
Věčné smlouvy byly s ním uzavřeny,
že už nebude zničeno nic z toho, co žije.

Abrahám, slavný praotec mnoha národů,
nikdo mu není rovný slávou.
Zachovával Zákon Nejvyššího
a sjednal s ním smlouvu.

Na svém těle smlouvu ustanovil
a ve zkoušce osvědčil svou věrnost.
Proto se mu (Bůh) zavázal přísahou,
že v jeho potomstvu požehná národy,
že je rozmnoží jako písek na zemi,
že jeho potomstvo vyvýší jak hvězdy,
že jim dá majetek
od moře k moři,
od Řeky až na konec země.

A právě tak to smluvil s Izákem
kvůli Abrahámovi, jeho otci.
Požehnání všech předků
dal snést na Jakubovu hlavu.
Přirkl mu hodnost prvorozence
a určil mu dědictví.
Vymezil je kmenům,
rozdělil je dvanácti pokolením.

(Z Jakuba) dal vzejít Mojžíšovi, zbožnému muži,
který našel přízeň v očích všech lidí
a byl drahý Bohu i lidem

požehnaná buď památka na něj!
 Poctil ho slávou, kterou mají svatí,
 a udělal ho mocným na postrach nepřátelům.

Na jeho slova způsobil divy,
 před králem ho podporoval,
 pro svůj lid mu dal příkázání
 a ukázal mu svou slávu.

Posvětil ho pro jeho věrnost a oddanost
 a vyvolil ho ze všech lidí.

Dal mu slyšet svůj hlas
 a uvedl ho do oblaku.

Tváří v tvář mu dal příkázání,
 moudrý zákon života,
 aby naučil Jakuba smlouvě,
 Izraele svým ustanovením.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 6,3; 7,9;6,5

Slyš, Izraeli, svědomitě zachovávej, co ti přikázal Hospodin. * Pochop, že Hospodin, tvůj Bůh, je pravý Bůh, věrný Bůh, který zachovává smlouvu a lásku k těm, kdo ho milují.

V. Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem, celou duší a celou svou silou. * Pochop.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Od počátku Bůh všechny ospravedlnil vírou

Přidržíme se tedy jeho požehnání a pohledíme, po kterých cestách požehnání přichází. V duchu si připomeňme, co se stalo od počátku. Proč byl požehnan otec Abrahám? Zdali ne proto, že plný víry jednal spravedlivě a pravdivě? Izák se dal s důvěrou ochotně vést jako oběť, protože viděl, co nastává. Jakub kvůli bratrovi pokorně opustil svou zemi, odešel k Lábanovi, sloužil mu a byla mu dána vláda nad dvanácti pokoleními Izraele.

Každý, kdo nezaújatě prozkoumá všechny jednotlivosti, pozná velikost Božích darů. Neboť od Jakuba pocházejí všichni kněží i levité, kteří slouží při jeho oltáři; z něho je Pán Ježíš podle těla; od něho jsou králové, vládci a knížata z rodu Judova; ani ostatní jeho pokolení nejsou méně slavná, protože Pán slíbil: *tvé potomstvo rozmnožím jako hvězdy na nebi*. Všichni se tedy stali slavnými a velkými ne kvůli sobě samým, ani pro své skutky ani pro spravedlivé činy, které vykonali, nýbrž z je-

ho vůle. Ani my tedy, jeho vůlí v Ježíši Kristu povolání, se neospravedlňujeme sami sebou, ani svou moudrostí nebo rozumností, ani zbožností nebo skutky, které jsme vykonali s čistým srdcem, nýbrž vírou, kterou od věků všechny ospravedlnil všemohoucí Bůh: jemu buď sláva na věky. Amen.

Co tedy učiníme, bratři? Zanecháme snad dobrých skutků a upustíme od lásky? Nedopusť Hospodin, aby se nám to stalo, nýbrž pospěšme, abychom neúnavně a horlivě konali dobro. Neboť sám Tvůrce a Vládce veškerenstva se těší z toho, co učinil. Svou svrchovanou mocí upevnil nebesa a svou nepochopitelnou moudrostí je uspořádal; i zemi oddělil od vody, která ji obklopuje, založil ji na bezpečných základech své vůle, a zvířatům, která se na ní pohybují, nařídil, jak mají žít. Moře a tvory, které v něm stvořil, podřídil pod svou moc.

A jako bytost nade vše vynikající a rozumem ostatní převyšující stvořil svými svatými a bezúhonnými rukama člověka jako otisk své vlastní podoby. Neboť Bůh praví toto: *Učíňme člověka jako náš obraz, podle naší podoby. A stvořil Bůh člověka, jako muže a ženu je stvořil.* Když to vše dokončil, požehnal jim a řekl: *Množte se a naplňte zemi!* Pohledme, že všichni spravedliví byli ozdobeni dobrými skutky; i sám Pán se ozdobil dobrými skutky a zaradoval se. S tímto vzorem před očima tedy bez váhání plňme jeho vůli a ze vší své síly konejme dílo spravedlnosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Dan 9,4; Řím 8,28

Pán Bůh je Bůh silný a věrný, zachovává smlouvu a milosrdenství těm, kdo ho milují, * těm, kdo zachovávají jeho přikázání.

V. Těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému. * Těm, kdo.

2. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

1,1.6–18

Poslední Mojžíšovy řeči na Moabské poušti

Toto jsou slova, která pronesl Mojžíš k celému Izraeli v Zajordání, ve stepní pustině naproti Sufu mezi Paranem, Tofelem, Labanem, Chaserotem a Dizahabem:

»Hospodin, náš Bůh, k nám promluvil na Chorebu: ‚Dosti dlouho jste již pobýli na této hoře. Obráťte se a táhněte dál, vstupte na pohoří Amoritů a ke všem jejich sousedům na pustině, v pohoří i v přímořské nížině, v Negebu a na mořském pobřeží, jděte do kanaanské země a na Libanon až k velké řece, řece Eufratu. Hleď, předal jsem vám zemi. Jděte obsadit zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že ji dá jim a jejich potomstvu.‘

Pravil jsem vám: Nemohu se sám o vás starat. Hospodin, váš Bůh, vás rozmnožil, že je vás dnes tolik jako nebeských hvězd. Hospodin, Bůh vašich otců, ať vás ještě tisíckrát rozmnoží a požehná, jak vám slíbil. Jak však já sám bych mohl unést vaše stížnosti, obtíže a spory? Ustanovte si muže moudré, rozumné a zkušené v každém z vašich kmenů a já vám je postavím v čelo. Odpověděli jste mně: ‚Co jsi navrhl, to je dobré!‘

Vzal jsem tedy předáky vašich kmenů, moudré a zkušené muže, a ustanovil jsem je za vaše náčelníky, za velitele pluků, setnin, čet a družstev a za správce vašich kmenů. Tehdy jsem také přikázal vašim soudcům: Vyslechněte své bratry a sudte každého v rozepři s jeho bratrem i cizincem spravedlivě. Při soudu nebuďte straničtí, vyslechněte jak malého, tak velkého a nikoho se nebojte; soud je věcí Boží. Záležitost, která bude pro vás obtížná, předložte mně a já ji vyslechnu. Tehdy jsem vám přikázal všechno, co máte dělat.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 10,17; 1,17

Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů, Bůh veliký, silný a hrozný, * on nikomu nestrání a nebere úplatky.

V. Při soudu nikomu nenadržujte, vyslechněte malého stejně jako velkého; soud je věcí Boží. * On nikomu.

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Efe-sanům*(Nn. 2, 25, 2: Funk 1,175–177)**Ve svornosti jednoty*

Oslavujte ve všem Ježíše Krista, který oslavil vás, abyste dokonali v jedné poslušnosti a poddaní biskupu a knězi ve všem byli posvěceni.

Nepřikazuji vám to, jako bych něco znamenal. Neboť i když jsem v kovech pro jméno Ježíše Krista, nejsem v něm dokonalý. Teď však začínám být učedníkem a mluvím k vám jako k učitelům. Prospěje mi totiž, když mě posilníte vírou, napomenutím, trpělivostí a vytrvalostí. Ale protože mi láska nedá vůči vám mlčet, prosím napřed já vás, aby se vaše myšlení shodovalo s myšlením Božím. Neboť i Ježíš Kristus, náš nade vše dokonalý život, smýšlí jako Otec, a právě tak i všichni biskupové, ustanovení po všech krajích, smýšlejí jako Ježíš Kristus.

A tak je třeba, abyste žili v jednotě se smýšlením biskupovým, což také děláte. Vaše ctihodné kněžstvo, hodné Boha, je s biskupem v takové jednotě jako struny s kytarou. Proto vaše jednomyslnost a láskyplný soulad opěvují Ježíše Krista. A všichni buďte jedním sborem, abyste ve svorné harmonii, naladěni v jedné Boží tónině, jedním hlasem zpívali skrze Ježíše Krista Otcí, aby vám naslouchal a z vašich dobrých činů poznal, že jste údy jeho Syna. Je tedy prospěšné, abyste vždy byli v dokonalé jednotě, a tím abyste také vždy měli podíl na Bohu. Když jsem se já mohl za tak krátkou dobu tolik sblížit s vaším biskupem, ne po lidsku, ale duchovně, oč víc vám blahořečím za to, že jste spolu spojeni, tak jako církev s Ježíšem Kristem a jako Ježíš Kristus s Otcem, aby všechno bylo v souladné jednotě. Nikdo ať se nemýlí! Kdo není při oltáři, připravuje se o Boží chléb. A má-li modlitba jednoho či druhého takovou sílu, což teprve modlitba biskupa s celou církví!

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Ef 4,1.34*

Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali. * Horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje.

V. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. * Horlivě.

EVANGELIUM VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy*4,18.32–40*

Mojžíšova řeč k lidu

Mojžíš řekl lidu toto:

„Nyní, Izraeli, poslouchej nařízení a ustanovení, která vás učím zachovávat, abyste žili a šli obsadit zemi, kterou vám chce dát Hospodin, Bůh vašich otců. Nic nepřidáte k tomu, co vám prikazuji, a nic z toho neuberete, ale budete zachovávat příkazy Hospodina, svého Boha, které já vám prikazuji. Na vlastní oči jste viděli, co Hospodin učinil kvůli Bálpeorovi, že každého, kdo chodil za Bálpeorem, Hospodin, tvůj Bůh, vyhladil z tvého středu. Ale vy, kteří jste se přimkli k Hospodinu, svému Bohu jste dodnes všichni živi.

Hleď, naučil jsem vás nařízením a ustanovením, jak mně to nařídil Hospodin, můj Bůh, abyste podle nich jednali v zemi, do níž chcete vejít a obsadit ji.

Zachovávejte je a plňte, neboť tak budete v očích národů moudří a rozumní: uslyší o všech těchto nařízeních a řeknou: „Skutečně, moudrý a rozumný je tento velký národ!“ Neboť kde je tak velký národ, jemuž by byli bohové tak blízko, jako je Hospodin, náš Bůh, kdykoli ho vzýváme. A kde je tak velký národ, který by měl spravedlivá nařízení a ustanovení, jako je celé toto zákonodárství, které já vám dnes prohlašuji.

Ptej se dávných dob, které tě předcházely ode dne, kdy Bůh stvořil člověka na zemi: (ptej se) od jednoho konce nebes k druhému, stalo se někdy něco tak velkého nebo bylo něco podobného slyšet, aby nějaký národ slyšel hlas Boha, mluvícího z ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu? Nebo zkusil nějaký bůh přijít a vyvolit si národ uprostřed jiného národa zkouškami, znameními, divy, bitvami, mocnou rukou, napřaženým ramenem, úžasnými děsnými činy, jak pro vás to všechno učinil Hospodin, váš Bůh, před vašimi zraky v Egyptě? Bylo ti dopřáno vidět, abys poznal, že Hospodin je pravý Bůh; není jiného než on sám.

Z nebe ti dal slyšet svůj hlas, aby tě poučil; na zemi ti ukázal svůj veliký oheň a slyšel jsi z ohně jeho slova. Poněvadž miloval tvé otce, po nich si vyvolil jejich potomstvo a vyvedl tě sám svou velikou silou z Egypta, abys vyhnal před sebou národy, které byly větší a mocnější než ty, aby tě přivedl do jejich země a dal ti ji do majetku, jak je tomu dnes.

Uznej to dnes a uvaž v srdci: je to Hospodin, Bůh nahoře na nebi jako dole na zemi, není jiného Boha. Zachovávej jeho nařízení a jeho příkazy, které ti dnes prikazuji, abys byl šťastný ty a tvoji synové po tobě, abys dlouho žil na zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává navždy!“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 4,6; srv. Př 7,3

Zachovávejte příkazy Hospodina, svého Boha. * Tak budete v očích národů moudří a rozumní.

V. Poslouchejte nařízení Pána a napište si je do srdce jako do knihy. * Tak budete.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Efesanům

Mít víru v Krista a lásku

Snažte se tedy častěji scházet k eucharistii a k Boží oslavě. Když se totiž často shromažďujete, hrouť se moc satanova a jednota vaší víry láme jeho hrozbu. Není nad pokoj, ve kterém ztichne všechen boj nebešťanů i pozemšťanů.

Nic z toho vám není skryto, máte-li dokonalou víru v Ježíše Krista a lásku k němu. Ty dvě jsou počátkem a koncem života: víra je počátek, láska cíl. Jejich sjednocení je Bůh, a všechno ostatní, co je dobré, vyplývá z nich. Kdo má víru, nehřeší, a kdo miluje, nemůže nenávidět. *Strom se pozná podle ovoce*; tak se i ti, kteří se prohlašují za křesťany, poznají podle skutků. Neboť teď nejde o vyznání, ale o to, aby člověk žil v síle víry až do konce.

Lepší je mlčet a něčím být, než mluvit a nebýt nic. Dobře učí ten, jehož skutky jsou ve shodě s tím, co říká. Neboť je jeden učitel, který *řekl, a stalo se*;² ale i to, co učinil mlčky, je hodno Otce. V kom je slovo Ježíšovo, ten dokáže pravdivě slyšet i jeho mlčení, aby byl dokonalý: aby už tím, co říká, jednal, a tím, co neříká, aby byl poznáván. Pánu nic není skryto; zná i naše tajnosti. A tak všechno činme, jako by on v nás přebýval, abychom byli jeho chrámem a on byl v nás naším Bohem, jak tomu i je a jak se ukáže před naší tváří. Proto ho opravdu milujme.

Nemylte se, bratři moji! Kdo rozvracejí rodiny, *nedostanou podíl na Božím království*. Když ti, kteří tak z vůle těla činí, propadli smrti, tím spíš ti, kdo špatným učením kazí víru v Boha, za niž byl Ježíš Kristus ukřižován! Takový, protože se poskrvnil, půjde do neuhasitelného ohně a stejně i ten, kdo mu naslouchá.

Proto si Pán nechal pomazat hlavu, aby církvi vdechl neporušitelnost. Nedejte se umazat páchnoucím učením vládce tohoto světa; aby si vás neodvedl ze života do zajetí. Proč nejsme všichni moudří, když jsme dostali poznání od Boha, jímž je Ježíš Kristus? Proč pošetile hyneme a přehlízíme dar, který opravdu poslal Pán?

Můj duch, ač nehodný, patří kříži, který je pro nevěřící pohoršením, ale pro nás spásou a věčným životem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,17; 1 Kor 10,31

Cokoli mluvíte nebo konáte, * všechno dělejte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

V. Všecko dělejte k Boží oslavě. * Všecko dělejte ve jménu.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

6,4–25

Zákon lásky

Mojžíš řekl lidu:

»Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem, celou duší a celou svou silou! Ať tato slova, která ti dnes přikazují, zůstanou v tvém srdci! Opakuj je svým synům, mluv o nich, když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát. Přivaž je na svou ruku jako znamení a jako ozdobu mezi své oči. Napiš je na veřeje svého domu a na své brány!

Až tě přivede Hospodin, tvůj Bůh, do země, kterou přísahou zaslíbil dát tvým otcům Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, do velikých a krásných měst, která jsi nevystavěl, do domů plných všeho bohatství, které jsi nenaplnil, k vyhloubeným cisternám, které jsi nevysekal, do vinic a olivových sadů, které jsi nevsázal, až budeš jíst do sytosti, chraň se zapomenout na Hospodina, který tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Hospodina, svého Boha, se budeš bát, jemu sloužit a jen v jeho jménu přísahat!

Nesmíte chodit za jinými bohy z božstev těch národů, které jsou kolem vás, neboť uprostřed tebe je Bůh žárlivě milující, Hospodin, tvůj Bůh. Ať Hospodin, tvůj Bůh, nevzplane proti tobě hněvem a nevyhladí tě z povrchu země. Nepokoušejte Hospodina, svého Boha, jako jste ho pokoušeli v Masse. Musíte bedlivě dbát na přikazy Hospodina, svého Boha, na jeho dohody a nařízení, která ti přikázal. Budeš dělat jen to, co je správné a dobré v Hospodinových očích, aby se ti dobře vedlo až půjdeš obsadit tu dobrou zemi, o níž Hospodin přísahal tvým otcům, že z ní před tebou vypudí všechny tvé nepřátele; tak přece mluvil Hospodin.

Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to jsou ty dohody, zákony a ustanovení, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh, odpovíš svému

synu: ‚Byli jsme faraónovými otroky v Egyptě a Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou. Před našimi zraky činil Hospodin znamení a zázraky veliké a zlé proti Egyptu, proti faraónovi i proti celému jeho domu. Ale nás odtamtud vyvedl, aby nás uvedl sem a dal nám zemi, kterou přísězně přislíbil našim otcům. Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes. Bude se nám počítat za spravedlnost, budeme-li bedlivě dodržovat každý tento příkaz před Hospodinem, svým Bohem, jak nám přikázal.‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ž119(18),8.9; Řím 13,8.10

Hospodinův zákon je dokonalý, občerstvuje duši, Hospodinův příkaz je spolehlivý, nezkušenému dává moudrost. * Hospodinův rozkaz je jasný, osvětluje oči.

V. Kdo druhého miluje, splnil zákon. Naplněním zákona je láska. * Hospodinův.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Kdo může vystihnout pouto Boží lásky?

Komu je dána křesťanská láska, nechť plní Kristova přikázání. Kdo může vystihnout pouto Boží lásky? Kdo je schopen vyjádřit vznešenost jeho krásy? Výše, na kterou uvádí láska, je nevyslovitelná. Láska nás spojuje s Bohem, *láska přikrývá všechny hříchy*, láska všechno snáší, ve všem je trpělivá; v lásce není nic nečistého, nic domýšlivého; láska nezná rozkol, láska se nevzpouzí, láska koná všechno ve svornosti; láskou se všichni vyvolení Boží stali dokonalými, nic není Bohu milé bez lásky. V lásce nás Pán k sobě přijal; pro lásku, kterou k nám měl, dal Ježíš Kristus, náš Pán, z Boží vůle svou krev za nás, i tělo za naše tělo a duši za naše duše.

Vidíte, milovaní, jak veliká a obdivuhodná je láska! Pro její dokonalost není slov. Kdo je schopen, aby byl shledán plný lásky, kromě těch, které Bůh uzná za hodné? Vyprošujme si tedy od jeho milosrdenství, abychom jí byli shledáni plní, bez lidského stranictví, bezúhonní. Všechna pokolení od Adama až po tento den pominula; ale ti, kteří byli z Boží milosti dokonalí v lásce, mají místo mezi zbožnými; a ty uvidíme, až přijde Kristovo království. Je totiž psáno: *Vejděte na chvíličku do svých komůrek, dokud nepřejde můj hněv a mé rozhořčení; a vzpomenu si na dobrý den a vzkřísím vás z vašich hrobů.*

Blahoslavení jsme, moji milí, když plníme Boží přikázání ve svornosti lásky, aby nám pro lásku byly odpuštěny hříchy. Je totiž psáno: Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost, jehož hřích je přikryt. Šťastný je člověk, kterému Hospodin nepřičítá vinu, v jehož duli není klamu. To se týká těch, kteří jsou od Boha vyvoleni skrze Ježíše Krista, našeho Pána: jemu budiž sláva navěky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,16.7

My jsme uvěřili a poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.

V. Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. * Kdo zůstává.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

7,6–14; 8,16

Izrael, národ vyvolený

Mojžíš řekl lidu:

»Jsi lidem zasvěceným Hospodinu, svému Bohu; tebe si vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, abys mu byl zvláštním lidem mezi všemi národy na povrchu země. Hospodin si ve vás zalíbil, vyvolil si vás ne proto, že byste byli četnější než všechny národy; vždyť jste mezi všemi národy nejmenší! Jen z lásky k vám, a proto, že Hospodin zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům, vyvedl vás mocnou rukou a vykoupil z domu otroctví, z ruky faraóna, egyptského krále. Pochop tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je pravý Bůh, věrný Bůh, který zachovává smlouvu a lásku až do tisícího pokolení k těm, kdo ho milují, kdo dbají na jeho příkazy, ale trestá právě toho, kdo jej nenávidí, tím, že ho zahubí; nebude odkládat, ale potrestá právě toho, kdo jej nenávidí. Proto zachovávejte příkazy, zákony a ustanovení, které vám já dnes prikazuji, a plňte je!

Za to, že tato ustanovení budete poslouchat a bedlivě je dodržovat, bude Hospodin, tvůj Bůh, zachovávat tobě smlouvu a milosrdenství, jak přísahal tvým otcům. Bude tě milovat a bude ti žehnat a rozmnoží tě. Požehná plodu tvého života i plodu tvé role, tvému obilí, tvému moštu, tvému oleji, vrhu tvého skotu a přírůstku tvého bravu na zemi, o níž se přísahou zavázal tvým otcům, že ti ji dá. Budeš požehnaný nad každý jiný lid, nevyskytne se neplodný nebo neplodná u tebe ani u tvého dobytka.

Bedlivě dodržujte každý příkaz, který ti dnes prikazuji, abyste zůstali naživu, rozmnožili se a osadili zemi, kterou přísahou přislíbil Hospo-

din vašim otcům. Pamatuj na celou cestu, po níž tě vedl Hospodin, tvůj Bůh, čtyřicet let na poušti, aby tě pokořil, aby tě zkoušel, aby poznal, co je v tvém srdci, zda budeš zachovávat jeho příkazy, nebo ne.

Pokořil tě, dal ti pocítit hlad a nasytil tě manou, kterou jsi neznal ani ty ani tvoji otcové, aby tě poučil, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk může žít vším, co vychází z Hospodinových úst. Po těch čtyřicet let tvůj šat na tobě nezvetšel a noha ti neotekla. Uznej tedy ve svém srdci, že tě Hospodin, tvůj Bůh, vychovával, jako vychovává muž svého syna. Proto budeš dbát na příkázání Hospodina, svého Boha, chodit po jeho cestách a jeho se bát.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 4,10.16;srv. Iz 63,8.9

Bůh si nás zamiloval a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. * My jsme uvěřili a poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám.

V. Pán se nám stal spasitelem, on sám nás ve své lásce vykoupil.* My jsme.

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

(*Lumen gentium*, nn. 2.16)

Hle, já spasím svůj lid

Věčný Otec podle zcela svobodného a tajemného záměru své moudrosti a dobroty stvořil celý svět a rozhodl se povznést lidi k účasti na Božím životě. Neopustil je, ani když klesli do hříchu Adamova, ale neustále jim nabízel pomoc ke spáse – se zřetelem na Krista, Vykupitele, *jenž je obraz neviditelného Boha, dříve zrozený, než celé tvorstvo*. Všechny vyvolené totiž Otec již před začátkem času *vyhlédl a předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří*.

A stanovil, že ty, kdo věří v Krista, shromáždí ve svatou církev. Ta byla už od počátku světa předobrazována a připravována v dějinách izraelského lidu a ve Staré smlouvě, a když se naplnil čas, byla založena a vylitím Ducha se stala zjevnou a na konci věků bude slavně dovršena. Tehdy totiž, jak čteme u svatých otců, budou všichni spravedliví počínajíc Adamem, od spravedlivého Ábela až k poslednímu vyvolenému, shromážděni v obecné církvi u Otce.

Také i lidé, kteří ještě nepřijali evangelium, jsou různými způsoby přiřazováni k Božímu lidu.

Na prvním místě zajisté národ, s nímž Bůh uzavřel smlouvu a jemuž dal zaslíbení a z něhož vzal svůj lidský původ Kristus, tj. lid, pro své

praotce tak drahý Bohu ve svém vyvolení: neboť Bůh nelituje, že něco daroval ani že někoho povolal.

Plán spásy však zahrnuje i ty, kteří uznávají Stvořitele, a mezi nimi především muslimy, neboť ti vyznávají, že se drží víry Abrahámovy, a spolu s námi se klaní Bohu jedinému a milosrdnému, tomu, který bude lidi soudit v poslední den.

Bůh není daleko ani od těch, kteří ho hledají jako neznámého v náznamech a obrazech, vždyť Bůh dává všem život, dech a vůbec všechno a Spasitel chce, aby všichni lidé byli spaseni.

Věčné spásy mohou totiž dosáhnout všichni, kdo nemohou za to, že neznají Kristovo evangelium a jeho církev, avšak s upřímným srdcem hledají Boha a vlivem milosti se snaží ve skutečnosti plnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí. Boží prozřetelnost neodpírá pomoc nutnou ke spáse ani těm, kteří bez vlastní viny ještě nedospěli k výslovnému poznání Boha, ale snaží se žít správně, jistě ne bez Boží milosti.

Neboť všechno, co je u nich dobré a pravdivé, hodnotí církev jako přípravu na evangelium a jako dar od toho, jenž osvěcuje každého člověka, aby nakonec měl život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 1,9–10; Kol 1,19–20

Bůh sám u sebe ustanovil, až se naplní čas pro dílo spásy, že sjednotí v Kristu vše, * co je na nebi i na zemi.

V. Rozhodl, aby se v něm usídlila veškerá plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všechno, * co je.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

9,7–21.25–29

Hříchy lidu a Mojžíšova přímluva

Mojžíš řekl lidu:

»Pamatuj, nezapomeň, jak jsi rozlilil Hospodina, svého Boha, na poušti. Ode dne, kdy jsi vyšel z egyptské země, až do svého příchodu na toto místo jste byli vůči Hospodinu vzpurní. Rozlilili jste Hospodina na Chorebu. Hospodin se na vás rozhněval tak, že vás chtěl vyhladit. Když jsem vystoupil na horu, abych přijal kamenné desky, desky smlouvy, kterou s vámi Hospodin uzavřel, zůstal jsem na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chleba jsem nejedl a vodu nepil. A Hospodin mi dal obě kamenné desky psané prstem Božím, na nichž byla všechna slova, která k vám Hospodin mluvil na hoře zprostředku ohně v den shromáždění.

Po uplynutí čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí mi Hospodin dal obě kamené desky, desky smlouvy. A Hospodin mi řekl: ‚Vstaň a rychle odtud sestup, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, se vrhá do zkázy. Brzo sešli z cesty, kterou jsem jim přikázal, udělali si slitou modlu.‘ Dále mi Hospodin řekl: ‚Vidím, jak je tento lid tvrdošijný. Nech mě, já je vyhledám a vymažu jejich jméno pod nebem, z tebe učiním národ zdatnější a početnější než jsou oni.‘

Obrátil jsem se a sestoupil z hory, zatímco hora planula ohněm. Obě desky smlouvy jsem nesl v rukou. Tu jsem spatřil, jak jste zhřešili proti Hospodinu, svému Bohu. Udělali jste si býčka, slitou modlu! Brzo jste sešli z cesty, kterou vám přikázal Hospodin, váš Bůh. Uchopil jsem obě desky, odhodil jsem je a před vašimi zraky je roztránil. Pak jsem se vrhl před Hospodinem k zemi jako poprvé a ležel jsem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chleba jsem nejedl a vodu nepil, pro všechen váš hřích, kterým jste zhřešili, když jste se dopustili toho, co je zlé v Hospodinových očích, a tak jste ho urazili. Obával jsem se hněvu a rozhořčení, jímž se Hospodin proti vám rozlítíl, aby vás vyhledil. A Hospodin mě vyslyšel i tentokrát.

Hospodin se velmi rozhněval i na Áróna a chtěl ho zahladit. V oné době jsem se proto modlil i za Áróna. A váš hříšný výtvar, který jste udělali, toho býčka, jsem vzal a spálil v ohni, roztloukl jsem jej a rozemlel jsem jej nadobro až na jemný prach; prach z něho jsem vsypal do potoka, který stéká z hory.

Tu jsem se vrhal před Hospodina, čtyřicet dní a čtyřicet nocí jsem se vrhal před něho, protože Hospodin řekl, že vás vyhledá. Modlil jsem se k Hospodinu: Pane, Hospodine, neuvaluj zkázu na svůj lid, na své dědictví, které jsi vykoupil svou velikou mocí a vyvedl z Egypta pevnou rukou. Rozpomeň se na své služebníky, na Abraháma, Izáka a Jakuba, a nepřihlížej k zatvrzelosti tohoto lidu, k jeho zvůli a hříchu, aby neříkali v zemi, z níž jsi nás vyvedl: Protože je Hospodin nemohl uvést do země, kterou jim slíbil, a měl je v nenávisti, vyvedl je a na poušti je usmrtil. Oni jsou přece tvůj lid a tvé dědictví, které jsi vyvedl svou velikou silou a vztaženou paží.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 32, 11.13.14; 33,17

Mojžíš řekl: Hospodine, proč plane tvůj hněv proti tvému lidu? Rozpomeň se na Abraháma, na Izáka a na Izraele, kterým jsi přísahal: Celou tuto zemi dám vašemu potomstvu. * Hospodin se nad nimi slitoval a nedopustil neštěstí, kterým hrozil svému lidu.

V. Hospodin pravil Mojžíšovi: Našel jsi u mne milost a já tě znám jménem. * Hospodin se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe

Kristus stále žije a přimlouvá, se za nás

Nejprve bychom si měli všimnout toho, že na konci modlitby říkáme »skrže tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista« a že nikdy neříkáme »skrže Ducha svatého«. Zajisté to katolická církev neříká jen tak zbytečně, ale s odkazem na to tajemství, že *prostředníkem mezi Bohem a lidmi se stal člověk Ježíš Kristus, kněz navěky podle řádu Melchizedechova, který skrže vlastní krev jednou provždy vešel do svatyně. Ne do svatyně, která byla vytvořena lidskýma rukama jako znamení té pravé, ale do samého nebe, kde je po Boží pravici a přimlouvá se za nás.*

Tuto službu jeho velekněžského úřadu má na mysli apoštol, když říká: *Skrze něho tedy podáváme Bohu stále obět chvály, to je ovoce rtů, které chválí jeho jméno.* Jeho prostřednictvím tedy podáváme obět chvály a modlitby, neboť jeho smrtí jsme byli znovu usmířeni, když jsme předtím byli nepřátelé. Skrže něho se totiž může stát naše obět přijatelnou před Božím zrakem, neboť on sám se pro nás ráčil stát obětí. A proto nás svatý Petr napomíná a říká: *Vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrže Ježíše Krista.* A z toho důvodu tedy říkáme Bohu Otci: »Skrze našeho Pána, Ježíše Krista.«

Když se tu ovšem mluví o knězi, nač jiného se zde ukazuje, než na tajemství vtělení Páně, v němž Boží Syn, *ačkoli má božskou přirozenost, sám sebe se zřekl a vzal na sebe přirozenost služebníka.* Proč se tak ponížil, že *byl poslušný až k smrti*, a zmenšil se, až *byl trochu ponížěn pod anděly*, ačkoli byl božstvím roven Otci? Proto se zmenšil Syn, i když zůstal roven Otci, že se ráčil stát podobným člověku. Sám sebe zmenšil, když se sám sebe zřekl a vzal na sebe přirozenost služebníka. Kristovo zmenšení je tedy jeho zřeknutí se sebe sama. A to přece není nic jiného než přijetí přirozenosti služebníka. Kristu však zůstává přirozenost Boží, je Boží Jednorozený, a vedle Otce také jemu přinášíme obět. Zároveň ale přijal podobu služebníka a stal se knězem, takže skrže něho můžeme přinášet obět živou, svatou a bohubíbou. Nebyli bychom přece mohli přinášet žádnou obět, kdyby se byl sám Kristus nestal pro nás obětí. V něm je i naše lidská přirozenost skutečnou spasitelnou obětí. Neboť když ukazujeme, že naše modlitby jsou obětovány skrže věčného kněze, našeho Pána, vyznáváme zároveň, že má naše skutečné lidské tělo. Však také apoštol říká: *Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti za hříchy.* Když tedy říkáme »skrže tvého Syna« a dodáváme „neboť on s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého“, připomínáme tím jistě

onu bytostnou jednotu, kterou má Otec i Syn i Duch svatý. Z toho vyplývá, že Kristus, který za nás vykonal kněžskou službu, je týž, k jehož bytí podstatně náleží jednota s Otcem a Duchem svatým.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 4,16.15

Přistupujme s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost, * kdykoli potřebujeme pomoci.

V. Náš velekněz není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými, * kdykoli.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

10,12–11,9.26–28

Je třeba vyvolit si jedině Boha

Mojžíš řekl lidu:

»Nuže, Izraeli, co žádá od tebe Hospodin, tvůj Bůh? Jenom aby ses bál Hospodina, svého Boha, chodil po všech jeho cestách, abys ho miloval a sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší, abys zachovával Hospodinovy příkazy a jeho zákazy, které ti já dnes přikazuji k tvému dobru. Hle, Hospodinu, tvému Bohu, patří nebe a nebesa nebes, země i vše, co je na ní. Přece však Hospodin přilnul jen k tvým předkům z lásky k nim a po nich vyvolil jejich potomstvo, totiž vás, ze všech národů, jak je tomu dnes.

Obřežte si předkožku svého srdce a už nezatvrzujte svou šiji. Vždyť Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký, silný a hrozný, který nikomu nestrání a nebere úplatky, zjednává právo sirotku a vdově, miluje přistěhovalce a dává mu chléb a šat. Milujte přistěhovalce, neboť jste byli přistěhovalci v egyptské zemi. Hospodina, svého Boha, se boj, jemu služ, jeho se přidržuj a v jeho jménu přisahej! On je tvá chlouba, on je tvůj Bůh, jenž pro tebe vykonal tyto veliké a hrozné skutky, které viděly tvé oči. Tvoji předkové sestoupili do Egypta v počtu sedmdesáti osob, a nyní Hospodin, tvůj Bůh, tě rozmnožil jako hvězdy na nebi.

Miluj Hospodina, svého Boha, dbej na to, co ti uložil, na jeho zákony, ustanovení a příkazy po všechny dny.

Znáte dnes přece to, co vaši synové nepoznali a neviděli, totiž napomínám Hospodina, vašeho Boha, jeho velikost, jeho pevnou ruku a vztaženou paži, jeho znamení a činy, které vykonal uprostřed Egypta na faraónovi, králi egyptském, a celé jeho zemi, všechno, co učinil egyptskému vojsku, jeho koním a vozům, jak je zaplavil vodou Rákoso-

vého moře, když vás pronásledovali, ano, Hospodin je vyhubil tak tomu je dodnes; a co s vámi učinil na poušti, než jste přišli až na toto místo, a jak naložil s Datanem a Abiramem, syny Rubenovce Eliaba, jak země rozevřela svůj chřtán a pohltila je i s jejich rodinami a stany i s celým jejich majetkem, který měli, uprostřed celého Izraele.

Na vlastní oči jste přece spatřili celé to veliké Hospodinovo dílo, které vykonal. Dbejte proto na každý příkaz, který vám dnes udílím, abyste mohli vkročit do země, do níž táhnete, a obsadit ji, a abyste byli dlouho živi na půdě, o které Hospodin přísahal, že ji dá vašim otcům a jejich potomstvu, v zemi oplývající mlékem a medem.

Hle, já vám dnes nabízím požehnání a kletbu. Požehnání, když budete poslouchat příkazy Hospodina, vašeho Boha, které já vám dnes přikazuji. Kletbu, když příkazy Hospodina, vašeho Boha, poslouchat nebudete a ustoupíte z cesty, kterou vám já dnes přikazuji, a budete následovat cizí bohy, které jste neznali.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 4,19;5,3;2,5

Milujeme Boha, protože on napřed miloval nás. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání. * Jeho přikázání nejsou těžká.

V. Kdo jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti. * Jeho.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »O duchovní dokonalosti« od Diadocha z Fótiky, biskupa

Jedině Boha máme milovat

Kdo má rád sebe, nemůže milovat Boha; kdo však sebe nemá rád kvůli neskonale většímu bohatství lásky k Bohu, ten Boha miluje. Takový člověk nikdy nehledá svou slávu, ale slávu Boží. Kdo má rád sebe, ten svou slávu hledá; kdežto kdo má rád Boha, miluje slávu svého Stvořitele.

Vlastností citlivé duše, která miluje Boha, je stálé hledání této Boží slávy v plnění přikázání a radost z vlastní poníženosti, neboť Bohu náleží pro jeho vznešenost sláva, člověku pokora. Tou se člověk stává Bohu blízkým. Jestliže takto jednáme, budeme se radovat ze slávy Páně jako Jan Křtitel a budeme bez ustání opakovat: *On musí růst, já však se menšit.*

Znám jednoho člověka, který se sice trápí, že nemiluje Boha, jak by chtěl, ale přitom jej miluje do té míry, že je jeho duše ustavičně zachvá- cena vroucí touhou, aby byl Bůh v něm oslaven, on sám aby však ne-

byl ničím. A takový ten člověk zůstává, i když ho někdo chválí. Vždycky je si vědom, čím je. Ve své veliké touze po pokoře nemyslí na svou důstojnost. I když jinak slouží Bohu, jak se na kněze sluší a patří, z nesmírné touhy po lásce k Bohu naprosto zapomíná na svou hodnost a v pokoře ducha skrývá byť jen připomínku své důstojnosti v hlubině své lásky k Bohu, takže si ve své mysli neustále připadá jako služebník neužitečný, jako ten, komu tato hodnost nepatří; taková je jeho touha po pokoře. Tak si máme počínat i my: máme prchat před veškerou ctí a slávou pro nesmírná bohatství lásky k Bohu, který nás tak miloval.

Kdo miluje Boha z celého srdce, je od něho poznán. Skutečně, jak velikou kdo v hloubi duše zakouší Boží lásku, takovou i on Boha miluje. Od té chvíle takový člověk žije vroucí touhou po světle poznání, které proniká až k jádru věci. Takový člověk přestává o sobě vědět, je zcela proměněn Boží láskou. Žije tento život, jakoby nežil: žije sice v těle, ale láska přitahuje jeho duši stále blíže k Bohu. Jeho srdce spaluje oheň lásky, která jej neodolatelně poutá k Bohu. Boží láskou byl totiž naprosto osvobozen od sebelásky. *Když jsme byli ve vytržení, říká apoštol, bylo to mezi Bohem a námi, když jsme při smyslech, je to pro vás.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 3,16; 1 Jan 4,10

Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, * aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

V. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás.* Aby žádný.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

16,1 – 17

Slavení svátku

Mojžíš řekl lidu:

„Dbej na měsíc abíb (to je měsíc klasů), abys slavil Pesach Hospodinu, svému Bohu, protože tě Hospodin, tvůj Bůh, v měsíci abíbu vyvedl v noci z Egypta. Hospodinu, svému Bohu, budeš obětovat Pesach z bravu nebo skotu na místě, které Hospodin vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno.

Nebudeš při něm jíst nic kvašeného. Po sedm dní budeš při něm jíst nekvašené chleby, chléb poroby, neboť jsi chvatně vyšel z egyptské země. Po všechny dny svého života si budeš připomínat den, kdy jsi vyšel z egyptské země. Na celém tvém území se u tebe po sedm dní neuvidí kvas. Z masa, které připravíš prvního dne navečer, nezůstane

nic přes noc do rána. Nebudeš moci připravovat Pesach v kterémkoli ze svých měst, která ti dává Hospodin, tvůj Bůh. Jenom na místě, které Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno, připravíš Pesach večer při západu slunce v ten čas, kdy jsi vyšel z Egypta. Budeš vařit a budeš jíst na místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh. Ráno se pak vrátíš a půjdeš ke svým stanům. Šest dní budeš jíst nekvašené chleby, sedmého dne bude slavnostní shromáždění pro Hospodina, tvého Boha. Nebudeš vykonávat žádnou práci.

Odpočítáš si sedm týdnů. Od chvíle, kdy přiložíš srp ke stojícímu obilí, začneš počítat sedm týdnů. Pak budeš slavit Hospodinu, svému Bohu, slavnost týdnů. Dáš dobrovolně podle své možnosti z toho, v čem ti Hospodin, tvůj Bůh, požehná. A budeš se radovat před Hospodinem, svým Bohem, na místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam přebývalo jeho jméno, ty i tvůj syn a tvá dcera, tvůj otrok a tvá otrokyně, levita, který žije v tvých branách, i cizinec, sirotek a vdova, kteří jsou mezi vámi. Budeš si připomínat, že jsi byl v Egyptě otrokem. Proto budeš bedlivě dodržovat tato nařízení.

Slavnost stánků budeš slavit po sedm dní, až shromáždíš úrodu ze svého humna a lisu. Při své slavnosti se budeš radovat ty i tvůj syn a tvá dcera, tvůj otrok a tvá otrokyně, levita i cizinec, sirotek a vdova, kteří žijí v tvých branách. Sedm dní budeš slavit slavnost Hospodina, svého Boha, na místě, které Hospodin vyvolí. Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, ti požehná na veškeré tvé úrodě a při všem, co budeš dělat. Oddej se proto radosti.

Každý z vás, kdo je mužského pohlaví, se ukáže třikrát v roce před tváří Hospodina, tvého Boha, na místě, které on vyvolí: při slavnosti nekvašených chlebů, při slavnosti týdnů a při slavnosti stánků. A neukáže se před Hospodinem s prázdnou. Každý přinese, co může dát, podle požehnání Hospodina, tvého Boha, které ti udělil.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 16,14.15; Nah 2,1

Při své slavnosti se budeš radovat ty i tvůj syn i tvá dcera, levita i přistěhovalec, sirotek i vdova. * Hospodin ti požehná, oddej se proto radosti.

V. Hle, po horách přichází posel radosti, který zvěstuje pokoj. Slav, Judo, své slavnosti. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Čistá oběť církve

Oběť církve, o které Pán učil, že má být přinášena v celém světě, se před Bohem počítá za oběť čistou a jemu milou. Ne že by Bůh potřeboval naši oběť, ale protože ten, kdo obětuje, dochází v tom, co obětuje, slávy, jestliže je jeho dar přijat. Darem se totiž prokazuje králi úcta i láska. A takovou oběť chce Pán, abychom ve vši prostotě a nevinnosti obětovali; vždyť sám říká: *Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar.* Bohu se mají obětovat prvotiny jeho vlastního stvoření, jak říká Mojžíš: *Neukážeš se před Hospodinovou tváří s prázdnou.* Když člověk Bohu děkuje za to, čím ho obdařil, je to pro něj zároveň tou největší ctí, jaké se mu může dostat.

Oběti jako takové nebyly zrušeny. Byly tehdy a jsou i nyní: obětoval izraelský lid, obětuje i církve. Změnil se pouze způsob: neobětuji již otroci, ale svobodní. Pán je jeden a týž, ale oběť má svůj zvláštní charakter, jiný služebná oběť a jiný oběť svobodných, takže se i v obětech ukazuje, co je to svoboda. U Boha totiž není nic prázdného, nic bezvýznamného, nic, co by nemělo smysl. Takže dříve tedy ti nesvobodní zasvěcovali Bohu pouze desátky z toho, co měli, zatímco ti, kteří mají účast na svobodě, dávají Pánu k dispozici všechno, co jim náleží. Dávají radostně a svobodně ne proto, že je to něco menšího, ale protože mají naději na větší věci, jako ta chudá vdova, která vhodila všechno, z čeho měla být živa, do Boží pokladnice.

Máme tedy přinášet Bohu oběť a za vše děkovat Bohu, který nás stvořil. S čistým úmyslem a s vírou bez pokrytectví, v pevné naději a s vroucí láskou mu máme obětovat prvotiny toho, co mu patří, jeho stvoření. Ale takovou čistou oběť přináší Stvořiteli jedině církve, když mu s díkůčiněním přináší oběť z toho, co sám stvořil.

Obětuje mu, co je jeho, a zároveň hlásáme společenství a jednotu a vyznáváme vzkříšení těla a ducha. Jako pozemský chléb, když je nad ním vzýván Bůh, není už chlebem obyčejným, ale je eucharistií sestávající ze dvou skutečností, pozemské a nebeské, tak i naše těla, která eucharistií přijímají, nejsou již porušitelná, protože mají naději na vzkříšení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 10,1.14; Ef 5,2

Zákon obsahoval jen stín budoucích hodnot, a proto nemá sílu, aby svými oběťmi, které se pořád opakují, přivedl k dokonalosti ty, kdo přistupují k Bohu. * Kristus jedinou obětí přivedl k dokonalosti navždy ty, které posvětil.

V. Miloval nás a zcela vydal sebe za nás jako dar v oběť, velmi příjemnou vůni Bohu. * Kristus.

3. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

18,1–22

Levitě. Práví a nepráví proroci

Mojžíš řekl lidu:

»Levitští kněží, celý Léviův kmen, nebudou mít podíl ani dědictví s Izraelem. Budou živi ze zápalných obětí Hospodinových, a z jeho dědictví. Nebudou mít dědictví u svých bratrů. Jejich dědictvím bude sám Hospodin, jak jim přislíbil.

Kněžím podle práva náleží od lidu, od těch, kteří přinášejí k obětnímu hodu dobytče ze skotu nebo z bravu, toto: knězi dají plece, obě čelisti a žaludek. Budeš mu dávat prvotiny svého obilí, moštu a oleje i prvotiny své ovčí stříže. Vždyť si jej vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, ze všech tvých kmenů, aby po všechny dny stál on a jeho synové ve službě ve jménu Hospodinově.

Opustí-li levita kterékoliv své město z celého Izraele, kde bydlí, a po příchodu se mu zcela zalíbí na místě, které Hospodin vyvolí, bude konat službu ve jménu Hospodina, svého Boha, jako ostatní jeho bratři levité, kteří tam stojí před Hospodinem. Bude jíst týž podíl, kromě toho, co by prodal po otcích.

Až vstoupíš do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, neuč se jednat podle zlovyků oněch národů. Ať se u tebe nevyskytne nikdo, kdo by provedl svého syna nebo svou dceru ohněm, věstec obírající se věšt-bami, kouzelník ani hadač ani čaroděj ani zaklínač ani ten, kdo se dotpává duchů zemřelých, ani jasnovidce ani ten, kdo se dotazuje mrtvých. Každý, kdo činí tyto věci, se Hospodinu hnusí. Právě pro tyto ohavnosti Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vyháni ony národy. Budeš se dokonale držet Hospodina, svého Boha. Tyto národy, které si podrobíš, poslouchají kouzelníky a věstce, ale tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedovolil.

Hospodin, tvůj Bůh, ti vzbudí proroka, jako jsem já, z tvého středu, z tvých bratrů, toho budete poslouchat. To jsi právě žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorebu v den shromáždění, když jsi říkal: „Nemohu už slyšet hlas Hospodina, svého Boha, nemohu se už dívat na tento veliký oheň, abych nezemřel.“ Hospodin mi tehdy řekl: „Správně mluví. Vzbudím jim proroka, jako jsi ty, ze středu jejich bratrů a vložím svoje slova v jeho ústa a sdělí jim vše, co mu poručím. Kdo by však neposlechl mých slov, která bude mluvit ve jménu mém, toho poženu k zod-

povědnosti. Prorok, který by se opovážil mým jménem říkat, co jsem mu neporučil, nebo který by mluvil ve jménu jiných bohů, takový prorok musí zemřít!‘ Řekneš-li si ve svém nitru: ‚Jak poznáme slovo, které Hospodin nepromluvil?‘ Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovážlivě je mluvil ten prorok sám; nemusíš mít z toho strach.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 18,18; Lk 20,13; Jan 6,14

Vzbudím jim proroka a vložím svoje slova v jeho ústa. * Sdělí jim vše, co mu poručím.

V. Pošlu svého milovaného Syna. On je ten prorok, který má přijít na svět. * Sdělí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z konstituce II. vatikánského sněmu o liturgii

Kristus je přítomen ve své církvi

Kristus je stále přítomen ve své církvi, především v liturgických úkonech. Je přítomen v mešní oběti jak v osobě sloužícího kněze, neboť „tentýž se nyní obětuje skrze službu kněží, který se tenkrát obětoval na kříži“, tak zejména pod eucharistickými způsoby. Je přítomen svou mocí ve svátostech, takže když někdo křtí, křtí sám Kristus. Je přítomen ve svém slově: to zajisté mluví on, když se v církvi předčítá Písmo svaté. I tehdy je přítomen, když se církev modlí a zpívá, jak to sám slíbil: *Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*

Při tomto velkém díle, kdy se dokonale oslavuje Bůh a lidé se posvěcují, se vskutku Kristus vždycky spojuje se svou milovanou Nevěstou církví a ona svého Pána *vzývá* a skrze něho vzdává poctu věčnému Otci.

Právem se tedy liturgie chápe jako plnění kněžské služby Ježíše Krista, při kterém se viditelnými znameními naznačuje a způsobem každému z nich vlastním uskutečňuje posvěcení člověka a tajemné tělo Ježíše Krista, to jest hlava i údy, koná dokonalou veřejnou bohopoctu.

Proto je každé slavení liturgie činnost navýsost posvátná: je to dílo kněze Krista i jeho těla, církve, a jeho účinnosti se žádná jiná činnost církve nevyrovná ani co do jména, ani co do důstojnosti.

V pozemské liturgii jako bychom zakoušeli předchuť oné nebeské liturgie, která se slaví ve svatém městě Jeruzalémě, cíli našeho pozemského putování; *tam sedí Kristus po Boží pravici a vykonává službu ve svatyni, v pravém stánku.* V pozemské liturgii zpíváme se všemi nebeskými zástupy píseň o Hospodinově slávě a uctíváme památku svatých

v naději na podíl a společenství s nimi. *A očekáváme Spasitele, našeho Pána Ježíše Krista, až se ukáže jako náš život a my se ukážeme s ním ve slávě.*

Podle apoštolské tradice mající původ přímo ve dni Kristova vzkříšení slaví církev velikonoční tajemství každý sedmý den, a ten se právem nazývá dnem Páně nebo Boží nedělí. V ten den se mají věřící shromáždit, aby naslouchali Božím slovu a měli účast na eucharistii, aby tak slavili památku umučení, zmrtvýchvstání a oslavení Pána Ježíše a vzdávali díky Bohu, *že nás znovu zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději.* Takže den Páně je od počátku nejvlastnějším svátečním dnem, který se má zbožným věřícím stavět před oči a vštěpovat, aby se jim stal opravdovým dnem radosti a pracovního klidu. Jiné slavnosti nemají mít před ním přednost, ledaže jsou skutečně nanejvýš významné. Neboť den Páně je základem a jádrem celého liturgického roku.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kristus se modlí za nás jako náš kněz; modlí se v nás jako naše hlava; modlíme se k němu jako k svému Bohu. * Uvědomujeme si, že náš hlas je v něm a jeho hlas v nás.

V. Když v modlitbě rozmlouváme s Bohem, nesmíme z toho vylučovat Božího Syna. * Uvědomujeme si.

EVANGELIUM viz str. 522

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

24,1–25,4

Povinnosti vůči bližnímu

Mojžíš řekl lidu:

»Když si muž vezme ženu a ožení se s ní, ona však u něho nenalezne přízeň, neboť na ní shledal něco odporného, napíše jí rozlukový list, dá jí ho do rukou a vykáže ji ze svého domu. Ona vyjde z jeho domu, odejde a vdá se za jiného muže. Ale ten druhý muž k ní také pojme nenávisť, napíše jí rozlukový list, dá jí ho do rukou a vykáže ji ze svého domu. Anebo ten druhý muž, který si ji vzal za ženu, zemře. Tu její první manžel, který ji vykázal, si ji znovu za ženu vzít nemůže, když byla poskvrněna, neboť by to před Hospodinem byla ohavnost. Neuvalíš hřích na zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví.

Když se muž právě oženil, nebude vycházet do boje a nebude mu ukládán žádný úkol. Po jeden rok bude uvolněn pro svůj dům, aby se radoval se svou ženou, kterou si vzal.

Nikdo nesmí zabavit mlýnské kameny, spodní ani běhoun, neboť takový člověk jako by zabavil sám život.

Když bude někdo přistižen, že se zmocnil někoho ze svých bratří Izraelitů, hrubě s ním nakládal a prodal ho, tedy ten zloděj zemře; tak odstraníš zlo ze svého středu.

Měj se na pozoru při ráně malomocenství, abys velmi bedlivě dodržel všechno, o čem vás poučí levitští kněží. Bedlivě dodržujte, co jsem jim přikázal. Pamatuj, co Hospodin, tvůj Bůh, učinil Mirjamě na cestě, když jste táhli z Egypta.

Když poskytneš svému bližnímu nějakou půjčku, nevejdeš do jeho domu, abys na něm vymáhal zástavu. Zůstaneš venku a muž, kterému jsi půjčku poskytl, vynese ti zástavu ven. Jestliže je ten muž chudý, s jeho zástavou neulehneš. Vrátiš mu zástavu při západu slunce, aby ulehl ve svém plášti a žehnal ti. To bude tvá spravedlnost před Hospodinem, tvým Bohem.

Nebudeš utiskovat nádeníka, chudého a potřebného ze svých bratří ani přistěhovalců, kteří žijí v tvé zemi, v tvých městech. Dáš mu jeho mzdu ještě téhož dne, než nad ním zapadne slunce, neboť je chudý a svým životem na ní závisí, aby nevolal proti tobě k Hospodinu a aby na tobě nebyl hřích.

Nebudou usmrcováni otcové za syny a synové nebudou usmrcováni za otce, každý bude usmrčen pro vlastní hřích.

Nesmíš překrucovat právo přistěhovalce a sirotka, nesmíš brát do zástavy oděv vdovy. Pamatuj, žeš byl otrokem v Egyptě a že Hospodin, tvůj Bůh, tě odtamtud vykoupil, proto já ti přikazuji, abys tak jednal. Když budeš sklízet na poli svou žeň a zapomeneš na poli snop, nevrať se, abys ho vzal, patří to přistěhovalci, sirotku a vdově, aby ti požehnal Hospodin, tvůj Bůh, ve všem, co děláš. Když budeš srážet plody své olivy, nepátrej na větévkách po zbytcích, patří přistěhovalci, sirotku a vdově. Když budeš obírat svou vinici, nepaběrkuj po sobě, patří to přistěhovalci, sirotku a vdově. Pamatuj, žeš byl otrokem v egyptské zemi, proto já ti přikazuji, abys tak jednal.

Když mezi muži dojde ke sporu a oni se dostaví k soudu, aby je rozsoudili, ať je spravedlivý ospravedlněn a vinný odsouzen. Je-li viník hoden mrskání, dá ho soudce položit a mrskat za své přítomnosti; dá mu vysázet počet ran podle jeho viny. Smí jej dát zmrskat nejvýše čtyřiceti ranami, aby tvůj bratr nebyl před tebou zlehčen, kdyby mu při mrskání přidal více ran.

Při mlácení nedáš dobytčeti náhubek.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mk 12,29.33; Sir 35,4b5a(řec.23)

Náš Bůh je jediný Pán. * Milovat ho celým srdcem a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary.

V. Kdo prokazuje dobrodiní, vzdává oběť chvály. Vyhýbat se zlu, to se líbí Pánu. * Milovat.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě*Svatost manželství a rodiny*

Muž a žena díky manželskému svazku *nejsou už dva, ale jeden*: důvěrným osobním spojením a společnou činností si vzájemně pomáhají a prokazují službu, zakoušejí smysl své jednoty a den ze dne jí plněji dosahují.

Toto důvěrné sjednocení jakožto vzájemné darování dvou osob, a také dobro dětí, vyžadují úplnou věrnost a nerozlučnou jednotu manželů.

Kristus Pán této mnohotvárné lásce bohatě požehnal, neboť vytryskla z pramene lásky Boží a byla uspořádána po vzoru jeho vlastní jednoty s církví.

Jako kdysi Bůh vyšel vstříc svému lidu smlouvou lásky a věrnosti, tak nyní Spasitel lidstva a Snoubenec církve vychází vstříc věřícím manželům svátostí manželství. Nadále s nimi zůstává, aby tak, jako on miloval církev a sám sebe za ni vydal, i manželé milovali jeden druhého ve vzájemné oddanosti a trvalé věrnosti.

Opravdová manželská láska má účast na lásce božské a mocí Kristova vykoupení a spásonosným působením církve se usměřuje a obohacuje, takže spolehlivě vede manžele k Bohu, pomáhá jim a dává sílu k plnění jejich vznešeného úkolu otce a matky.

Právě proto křesťanské manžele posiluje a jakoby posvěcuje zvláštní svátost, aby dostáli povinností a důstojností svého stavu. V síle této svátosti plní svůj úkol v manželství a v rodině a prodchnuti Kristovým duchem, jenž naplňuje celý jejich život vírou, nadějí a láskou, spějí stále více k vlastní dokonalosti a vzájemnému posvěcení, a tím společně oslavují Boha.

Když rodiče dávají dobrý příklad a společně se modlí, také děti a všichni, kdo žijí v rodinném kruhu, snáze naleznou cestu k pravému lidství, k spáse a svatosti. A protože jsou manželé povoláni k důstojnosti otcovství a mateřství, mají svědomitě plnit povinnosti výchovy, zvláště náboženské, neboť ta je především úkolem rodičů.

Děti mají jako členové rodiny svůj podíl na posvěcení rodičů. Měly by jejich dobrodiní splácet opravdovou vděčností, úctou a důvěrou a v neštěstí i ve stáří při nich stát, jak se na děti sluší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 5,32.25b.33b

Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve. * Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni.

V. Muž ať miluje svou ženu jako sám sebe a manželka ať zase svému muži projevuje úctu. * Kristus.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

26,1–19

Vyznání víry Abrahámových synů

Mojžíš řekl lidu:

»Až přijdeš do země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává do vlastnictví, a obsadíš ji a usadíš se v ní, vezmeš z prvotin všech polních plodů, které vytěžíš ze své země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, vložíš je do koše a půjdeš k místu, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam přebývalo jeho jméno. Přijdeš ke knězi, který tam bude v těch dnech a řekneš mu: ‚Vyznávám dnes Hospodinu, tvému Bohu, že jsem vstoupil do země, o které přísahal Hospodin našim otcům, že nám ji dá.‘

Kněz vezme z tvé ruky koš a položí ho před oltář Hospodina, tvého Boha. Ujmeš se slova a vyznáš před Hospodinem, svým Bohem: ‚Můj praotec byl potulným Aramejcem, sestoupil do Egypta a přebýval tam v malém počtu osob jako přistěhovalec. Ale stal se tam národem velkým, mocným a početným. Egyptané však nás týrali, sužovali a podrobili tvrdému otroctví. Tehdy jsme křičeli k Hospodinu, Bohu našich otců, a Hospodin slyšel náš hlas, viděl naši bídu, lopotu a útlak. Hospodin nás vyvedl z Egypta mocnou rukou, napřaženým ramenem, šířil velký strach a působil znamení a divy. Přivedl nás na toto místo a dal nám tuto zem, zem oplývající mlékem a medem. Nyní hle přináším prvotiny plodů půdy, kterou jsi mi dal, Hospodine!‘ Položíš koš před Hospodinem, svým Bohem, a pokloníš se Hospodinu, svému Bohu. Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, tvůj Bůh, tobě a tvému domu, ty i levita i přistěhovalec, který bude mezi vámi.

Když pak třetího roku, v roce desátek, odvedeš všechny desátky ze své úrody a dáš je levitovi, přistěhovanci, sirotku a vdově, aby jedli v tvých branách a nasýtíli se, řekneš před Hospodinem, svým Bohem: ‚Vynesl jsem z domu, co bylo svaté, a dal jsem to levitovi a přistěhoval-

ci, sirotku a vdově, zcela podle tvého příkazu, který jsi mi dal. Nepřestoupil jsem ani neopomenul žádné z tvých přikázání. Nejedl jsem z toho, když jsem měl zármutek, neodstranil jsem z toho nic, když jsem byl nečistý, nedal jsem z toho nic pro mrtvého. Poslechl jsem Hospodina, svého Boha, a učinil jsem vše, jak jsi mi přikázal. Shlédni ze svého svatého obydlí, z nebes, a požehnej svému izraelskému lidu i půdě, kterou jsi nám dal, jak jsi přísězně slíbil našim otcům, tu zemi oplývající mlékem a medem.‘

Hospodin, tvůj Bůh, ti dnes poroučí, abys prováděl tato nařízení a ustanovení, zachovával je a plnil z celého svého srdce a z celé své duše.

Zavázal jsi dnes Hospodina k prohlášení, že bude tvým Bohem, když budeš chodit po jeho cestách, když budeš zachovávat jeho nařízení, příkazy a ustanovení a když ho budeš poslouchat. A Hospodin tě dnes zavázal, že mu chceš být zvláštním lidem, jak ti řekl, když budeš zachovávat všechny jeho příkazy. Nad všechny národy, které učinil, tě vyvýší ke slávě, cti a chvále, a ty budeš lidem zasvěceným Hospodinu, svému Bohu, jak to nařídil.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 2,9.10; Dt 7,7.8

Vy jste lid patřící Bohu jako vlastnictví. Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží. * Žili jste bez milosrdenství, teď však se jeho milosrdenství na vás projevilo.

V. Hospodin si vás vyvolil jen z lásky k vám a vykoupil vás z domu otroctví. * Žili.

DRUHÉ ČTENÍ

Z řeholních pravidel svatého Basila Velikého, biskupa

Jak se odvděčíme Hospodinu za to, co nám prokázal?

Může nějaké slovo plně vystihnout Boží dobrodiní? Je jich přece tak velké množství, že je nelze ani spočítat; a jejich velikost je taková, že stačí jedině z nich, abychom byli zavázáni nekonečnou vděčností tomu, který nám je prokazuje.

Jedno však nechceme a nemůžeme nechat upadnout v zapomenutí, a žádný z těch, kdo mají zdravý rozum a přemýšlejí, nemůže o tomto dobrodiní mlčet, i když se mu k tomu nedostává vhodných slov: Bůh stvořil člověka ke svému obrazu a podobnosti, prokázal mu čest, že může Boha poznávat, a ozdobil ho rozumem, a tím jej vyzdvihl nad ostatní živé tvory. Dal mu také schopnost těšit se z neuvěřitelné krásy ráje a ustanovil jej pánem nade vším, co je na zemi. Člověk se však ne-

chal přelstít hadem, upadl do hříchu a skrze hřích do smrti a do všeho, co s ní souvisí. A přesto jej Bůh neopustil. Jako první pomoc mu dal zákon, pak ho svěřil andělům, aby ho chránili a pečovali o něho. Posílal proroky, aby ho usvědčovali ze špatnosti a učili ctnosti; náporů zla vymycoval, zaslíbeními probouzel jeho zájem o dobro a nezřídká ukazoval na příkladech různých postav, k jakým koncům to obojí vede, aby jiné lidi předem varoval. A když jsme po tom všem přesto setrvali v nevěře, ani tehdy se od nás neodvrátil.

Boží dobrota nás neopustila, ani jsme nedokázali zničit jeho lásku k nám svou hloupostí, v níž jsme pohrdali poctami, jimiž nás zahrnoval, a chovali jsme se k svému dobrodinci urážlivě. Naopak jsme byli vytrženi ze smrti a navraceni životu skrze našeho Pána Ježíše Krista. A způsob, jakým nám bylo v této věci prokázáno dobrodiní, je ještě obdivuhodnější: *Ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka.*

A jinde: *On nesl naše utrpení, vzal na sebe naše bolesti, byl zraněn pro nás, abychom jeho ranami byli uzdraveni!* Nebo: *Vykoupil nás z kletby Zákona tím, že ono prokletí vzal na sebe za nás.* Podstoupil nejpoptnější smrt, aby nás přivedl k slavnému životu. Nestačilo mu však přitom, aby pouze vrátil mrtvé životu; dal jim navíc milost své božské důstojnosti a připravil jim věčné odpočinutí, které nesmírností štěstí převyšuje veškerou lidskou představu.

Jak se tedy odvděčíme Hospodinu *za všechno, co nám prokázal?* On je tak dobrý, že nežádá žádnou náhradu za to, co nám dal. Má dost na tom, že ho za to, co nám dal, milujeme. Mám-li říci, co pociťuji, když o tom všem uvažuji, zmocňuje se mě hrůza a strach: bojím se, že jsem svou duchovní nerozvážností a utrácením času na zbytečnosti ztratil Boží lásku a že Kristu dělám jen samou hanbu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 103 (102),2.4; Gal 2,20

Veleb, duše má, Pána a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní. * On vykupuje můj život ze záhuby, on mě věncí láskou a slitováním.

V. On mě miloval a za mě se obětoval. * On vykupuje.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

29,26.10-29

Zlořečení rušitelům smlouvy

Mojžíš svolal celý Izrael a řekl jim:

„Na vlastní oči jste viděli, co učinil Hospodin v egyptské zemi faraónovi a všem jeho služebníkům i celé jeho zemi, na vlastní oči jsi viděl veliké zkoušky, znamení a ony veliké zázraky. Ale Hospodin vám nedal srdce, aby chápalo, ani oči, aby viděly, ani uši, aby slyšely, až do tohoto dne.

Když jsem vás vodil čtyřicet let pouští, pláště vám nezvetšely a opánky ti na noze nezpuchřely. Nejedli jste chléb a nepili jste víno ani opojný nápoj, abyste poznali, že já jsem Hospodin, váš Bůh.

Vy všichni stojíte dnes před Hospodinem, svým Bohem, vaši představitelé podle vašich kmenů, vaši starší, vaši správci, všichni izraelští mužové, vaše děti, vaše ženy i tvůj host, který je ve tvém táboře, i tvůj drvoštěp a nosič vody, abys vešel ve smlouvu Hospodina, svého Boha, kterou Hospodin, tvůj Bůh, s tebou dnes pod kletbou uzavírá: že si z tebe dnes ustavuje svůj lid a chce ti být Bohem, jak k tobě mluvil a jak přísahal tvým otcům, Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi.

Avšak nejen s vámi uzavírám pod kletbou tuto smlouvu, jak s tím, který tu dnes s námi stojí před Hospodinem, naším Bohem, tak s tím, který tu dnes s námi není. Vždyť víte, jak jsme přebývali v egyptské zemi a jak jsme procházeli územím národů; sami jste jím prošli. Viděli jste jejich ohyždné a hnusné modly, dřevo a kámen, stříbro a zlato, které mají v úctě.

Ať není mezi vámi muž ani žena, čeleď ani kmen, jejichž srdce by se dnes odvrátilo od Hospodina, našeho Boha, takže by šli sloužit bohům těch národů. Ať není mezi vámi kořen plodící jed a pelyněk. Mohlo by se stát, že by někdo slyšel slova této kletby a v duchu by si liboval: ‚Budu mít pokoj i když si budu žít v zatvrzelosti srdce, vždyť to dopadne stejně s opilým jako se strízlivým.‘ Takovému nebude Hospodin ochoten odpustit. Tehdy vzplane Hospodinův hněv i jeho rozhorlení proti tomu muži a dolehne na něj každá kletba zapsaná v této knize a Hospodin vymaže zpod nebes jeho jméno. Hospodin ho k jeho ;káže odloučí od všech izraelských kmenů, podle všech kleteb smlouvy, zapsaných v knize tohoto Zákona. I řekne příští pokolení, vaši synové, kteří povstanou po vás, i cizinec, který přijde z daleké země, až uvidí rány té země a její nemoci, které na ni Hospodin dopustil, celou zemi spálenou sírou a solí, že není osévána, že v ní neklíčí a nevzchází žádná bylina, že je vyvrácená jako Sodoma a Gomora, Adma a Seboim, které vyvrátil Hospodin ve svém hněvu a rozhořčení, všechny národy řeknou: ‚Proč tak Hospodin s touto zemí naložil? Proč tento veliký planoucí hněv?‘ A odpovědí: ‚Proto, že opustili smlouvu Hospodina, Boha svých otců, kterou s nimi uzavřel, když je vyvedl z egyptské země, a šli sloužit jiným bohům a klaněli se jim, bohům, jež neznali a které jim neurčil. Proto Hospodin vzplanul proti té zemi hněvem a uvedl na ni všechno

zlořečení zapsané v této knize. V hněvu, v rozhořčení a ve velikém rozlícení je Hospodin vyvrátil z jejich země, jak je tomu dnes.‘

Skryté věci Hospodina, našeho Boha, staly se zjevnými nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto Zákona.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 3,1314; srv. Dt 8,14

Kristus vzal na sebe za nás ono prokletí, a tak se pohanům dostává požeňání, které bylo slíbeno Abrahámovi. * Vírou dostáváme slíbený dar: Ducha svatého.

V. Bůh nás vyvedl z egyptské země a vysvobodil z domu otroctví. * Vírou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Kde je velké provinění, tam je ještě větší milost

Kde jinde je bezpečný a jistý úkryt i odpočinek pro slabé než ve Spasitelových ranách? Tím bezpečněji tam mohu přebývat, čím víc je Spasitel schopen nás zachránit. Svět kolem nás hlučí, tělo nás svírá, ďábel klade nástrahy. Já však neklesám, neboť mé základy stojí na pevné skále. Zhřešil jsem velkým hříchem. Svědomí bude znepokojeno, ale nezděsí se, protože budu mít na paměti Pánovy rány. Vždyť přece byl zraněn pro naše nepravosti. A co je tak smrtelné, že by to nebylo Kristovou smrtí ze smrti vysvobozeno? Když si tedy uvědomím, že existuje tak mocný a účinný lék, nemohu se už děsit žádné zlé nemoci.

A proto je zřejmé, že se mýlil ten, který řekl: Větší je má nepravost, než abych si zasloužil milost. Jsme přece údy Kristovy a jako nepřisluší údu, aby rozhodoval o záležitostech hlavy, tak ani my nemůžeme rozhodovat o tom, co si od Krista zasloužíme, a hovořit o něčem, co není naší, ale jeho věci.

Já však s důvěrou čerpám ze srdce Páně to, čeho se mně samotnému nedostává, protože on oplývá milosrdenstvím a je mnoho míst, z nichž toto milosrdenství prýští. Probodli jeho ruce i nohy, otevřeli bok kopím; a z těchto štěrbin mohou sát med ze skály a olej z kamene nejtvrďšího, to znamená okusit a vidět, jak dobrý je Pán.

Přemýšlel a jeho myšlenky byly myšlenkami pokoje, ale já mu nerozuměl. Neboť kdo pochopil myšlení Páně? Kdo mu byl rádcem? Hřeb, který vše proniká, se mi však stal otvírajícím klíčem, takže vidím vůli Páně. A co mohu vidět tím otvorem? Křičí hřeb, křičí rána, že v Kristu je skutečně Bůh usmířován se světem. Meč pronikl jeho duši a přiblížilo se jeho srdce, takže již nemohl nemít soucit s mojí slabostí.

Zákoutí nitra se ukazují skrze otevřené rány těla. Ukazuje se ono velké tajemství lásky, *ona hlubina milosrdenství našeho Boha, s kterou nás navštívil ten, který vychází z výsosti*. Cožpak rány neodhalují nitro? A z čeho jiného než z tvých ran by jasněji vysvítalo, Pane, že jsi dobrý, shovívavý a nejvyšší milosrdný? Neboť nikdo nemá větší slitování než ten, který pokládá svůj život za ty, kdo propadli smrti a byli odsouzeni. Takže mou odměnou je slitování Páně. Nepostrádám zajisté odměnu, stejně jako on nepostrádal slitování. A jako je hojné slitování Páně, tak i já mám hojnost odměny. Vždyť jsem si přece vědom mnoha provinění. *Kde se však rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko štedřejší ukázala milost*. A jestliže *Hospodinova láska je od věků na věky*, také já *na věky chci zpívat o Hospodinových milostech*. A co moje spravedlnost? *Hospodine, budu hlásat jediné tvou spravedlnost*. Ta je totiž i mou spravedlností. Neboť ty sám ses mi stal spravedlností od Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 53,5; 1 Petr 2,24

Byl proboden pro naše nepravosti, rozdrčen pro naše zločiny, tížily ho tresty pro naši spásu,* jeho rány nás uzdravily.

V. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě.* Jeho.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

30,1–20

Příslib smilování a návratu z vyhnanství

Mojžiš řekl lidu:

„Jestliže se na tobě splní všechna ta slova, ať požehnání, nebo kletba, které jsem ti předložil, a vezmeš si je k srdci u všech národů, k nimž tě Hospodin, tvůj Bůh, vyhnal, a vrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, a budeš poslouchat ty i tvoji synové jeho hlas ve všem, co ti já dnes prikazuji, z celého svého srdce a z celé své duše, tu Hospodin, tvůj Bůh, změní tvůj osud a smiluje se nad tebou. Vrátí tě a shromáždí ze všech národů, mezi něž tě Hospodin, tvůj Bůh, rozptýlil. I kdybys byl vyhnán až na konec nebe, i odtamtud tě shromáždí Hospodin, tvůj Bůh, a odtamtud si tě vezme a uvede tě do země, kterou obsadili tvoji otcové, a ty ji znovu obsadíš a on ti bude prokazovat dobrodiní a rozmnoží tě víc než tvé otce.

Hospodin, tvůj Bůh, obřeže tvé srdce i srdce tvého potomstva, a budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a budeš živ. Všechny tyto kletby pak vloží Hospodin, tvůj Bůh,

na tvé nepřátele a na ty, kdo tě nenávisťně pronásledovali. Ty budeš opět poslouchat Hospodina a dodržovat všechny jeho příkazy, které ti dnes udílím. Hospodin, tvůj Bůh, ti dá nadbytek dobrého v každé práci tvých rukou, plodu tvého života a plodu tvého dobytka i plodin tvé role. Hospodin bude mít opět nad tebou radost z dobra, jako měl radost z tvých otců. Budeš poslouchat hlas Hospodina, svého Boha, a zachovávat jeho příkazy a nařízení, to, co je napsáno v knize tohoto Zákona, a obrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, celým srdcem a celou duší.

Neboť tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš ne snadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: ‚Kdopak nám vystoupí do nebe, aby nám ho snesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?‘ Není daleko za mořem, že bys musel říkat: ‚Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?‘ Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.

Hleď, předkládám ti dnes život a štěstí, smrt i neštěstí. Jestliže budeš poslouchat přikázání Hospodina, svého Boha, která já ti dnes přikazuji, a budeš milovat Hospodina, svého Boha, budeš-li chodit po jeho cestách a zachováš jeho přikázání, budeš žít a rozmnožíš se, a Hospodin, tvůj Bůh, ti požehná na zemi, do níž přicházíš, abys ji obsadil. Když se však tvé srdce odvrátí a nebudeš poslouchat, dáš-li se svést, aby ses klaněl jiným bohům a ctil je, oznamuji vám dnes, že jistě zahynete a nebudete žít dlouho na zemi, kterou se chystáte obsadit, až přejdete Jordán.

Nebe a zemi беру si dnes proti vám za svědka: Předkládám ti život, nebo smrt, požehnaní, nebo kletbu. Vyvol si život, abys žil ty a tvoje potomstvo. Miluj Hospodina, svého Boha, poslouchej jeho hlas a lni k němu, neboť jen tak budeš žít a dlouho zůstaneš na zemi, o níž přísahal Hospodin, že ji dá tvým otcům Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 29,13 14; Mt 7,7

Budete mě hledat, a naleznete mě, budete-li mě hledat celým svým srdcem. * Dám se vám nalézt praví Hospodin přivedu vás ze zajetí.

V. Hleďte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám. * Dám se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání neapolského biskupa Jana

Miluj Pána a kráčeť po jeho cestách

Pán je mé světlo a má spása, koho bych se bál? Byl velký ten služebník, který věděl, jakým způsobem a odkud se mu dostávalo světla a ja-

ký byl ten, který ho osvěcoval. Neviděl světlo, které spěje k soumraku, ale ono světlo, *které oko nevidí*. Mysli osvěcené tímto světlem nepadají do hříchů ani neklopýtají ve špatnostech.

Pán přece řekl: *Chodte, dokud máte u sebe světlo? A o jakém jiném světle mohl mluvit, než o sobě samém? To on řekl: Já jsem přišel na svět jako světlo*, aby ti, kteří se dívají, neviděli, ale slepí aby dostali světlo. Takže sám Pán je našim světlem. Slunce spravedlnosti, které svými paprsky prozářilo celou svou obecnou církev rozšířenou po celém světě. To o něm volal prorok: Pán je mé světlo a má spása, koho bych se bál?

Člověk, který má světlo uvnitř, nezakopne, nesejde z cesty, všechno snese. Kdo zdaleka vidí domov, vydrží všechna protiventství, nermoutí se pro časné starosti, ale je pevně zakotven v Bohu. Pokoří své srdce a všechno vydrží a ve své pokoře má trpělivost. Toto právě světlo, *které osvěcuje každého, kdo přichází na tento svět*, se dává těm, kteří se bojí, vlévá se, komu chce a kde chce, ukazuje se tomu, komu ho Syn chce zjevit.

Kdo přebýval v temnotách a ve stínu smrti, ve tmě zla a ve stínu hříchů, když vzejde světlo, děsí se, dělá si výčitky, stydí se a červená a říká: Pán je mé světlo a má spása, koho bych se bál? To je naše velká záchrana, bratři moji. Je to spása, která se nebojí slabosti ani neleká únavy ani nevidí bolest. Musíme tedy zcela a naprosto nejen jazykem, ale i myslí volat a říkat: Pán je mé světlo a má spása, koho bych se bál? Jestliže on sám osvěcuje a jestliže on sám zachraňuje, koho se budu bát? I kdyby přišly mraky pochybností, *Pán je mé světlo*. Mohou přijít, ale nic nezможou. Mohou na naše srdce útočit, ale nemohou nad ním zvítězit. I kdyby nás zaslepila žádostivost, Pán je mé světlo. On je skutečně naše síla, dává se nám a také my se dáváme jemu. Běžte k lékařům, dokud můžete, aby se vám nestalo, že nebudete moci, až budete chtít.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 9,10.4

Sešli, Bože, moudrost od svého slavného trůnu, aby mně pomáhala a se mnou pracovala. * Abych poznal, co je ti milé.

V. Dej mi moudrost, která vedle tebe sedí na trůně. * Abych poznal.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

31,1 15.23

Poslední slova Mojžíšova

Za Jordánem v moabské zemi řekl Mojžíš všemu Izraeli tato slova: Privil jim:

„Je mi dnes sto dvacet let a nemohu už vycházet a přicházet, a Hospodin mi řekl: ‚Tento Jordán nepřekročíš?‘ Hospodin, tvůj Bůh, sám půjde před tebou a vyhubí před tebou všechny tyto národy a zmocníš se jich. Jozue půjde před tebou, jak Hospodin poručil. Hospodin s nimi udělá to, co udělal se Sichonem a Ogem, králi amoritskými, i s jejich zemí: zničil je. Hospodin vám je vydá a vy s nimi naložíte zcela podle příkazu, který jsem vám dal. Buďte silní a stateční, nebojte se a neděste se před nimi, neboť Hospodin, tvůj Bůh, sám půjde s tebou, nenechá tě a neopustí!“

Potom Mojžíš zavolal Jozua a řekl mu před celým Izraelem: »Buď silný a statečný, neboť ty půjdeš s tímto lidem do země, o níž Hospodin přísahal jejich otcům, že jim tu zemi dá, a ty ji dáš jim jako majetek. Hospodin sám půjde před tebou, nenechá tě a neopustí. Neboj se a nechvěj se!«

I napsal Mojžíš tento Zákon a předal jej kněžím, levitům, kteří nosili archu Hospodinovy úmluvy i všem izraelským starším. Mojžíš jim přikázal: »Každého sedmého roku, v roce určeném k promíjení dluhu, o slavnosti stánků, až přijde celý Izrael, aby se ukázal před tváří Hospodina, tvého Boha, na místě, které vyvolí, budeš předčítat tento Zákon před celým Izraelem, aby jej slyšeli. Shromáždí lid, muže i ženy i děti i cizince, který žije v tvých branách, aby slyšeli a učili se bát Hospodina, vašeho Boha, a bedlivě dodržovali všechna slova tohoto Zákona. Též jejich synové, kteří ho ještě neznají, ať poslouchají a učí se bát Hospodina, vašeho Boha, po všechny dny, co budete žít v zemi, do níž přejdete přes Jordán, abyste ji obsadili.«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Hle, přiblížily se dny tvé smrti. Povělej Jozua a postavte se do stánku schůzky a já mu dám příkaz.« Šel tedy Mojžíš s Jozuem a postavili se do stánku schůzky. I ukázal se Hospodin ve stánku v oblakovém sloupu. Oblakový sloup stál nad vchodem do stánku.

Hospodin pak přikázal Jozuovi, synu Nunovu a řekl: »Buď rozhodný a udatný, neboť ty uvedeš syny Izraele do země, kterou jsem jim přísězně slíbil, a já budu s tebou.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 31,7.8; Př 3,26

Buď silný a statečný, Hospodin sám půjde před tebou, nenechá tě a neopustí. * Neboj se a nechvěj se!

V. Hospodin bude tvou oporou a uchrání tvou nohu před léčkou. * Neboj se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Komentáře k žalmům« od svatého Jana Fishera, biskupa a mučedníka*Podivuhodné skutky Boží*

Nejprve Bůh osvobodil izraelský národ z egyptského otroctví. Už při tom vykonal mnoho divů a znamení: dal jim přejít suchou nohou Rudé moře, na poušti je nasýtil pokrmem z nebe, manou a křepelkami; když trpěli žízní, dal z nejtvrďší skály vytrysknout nevysychajícímu prameni vody; dopřál jim vítězství nad všemi nepřáteli, kteří je sužovali válkou; způsobil, že Jordán na nějaký čas ustoupil zpět proti mocnému proudu svých vod; daroval jim zaslíbenou zemi a rozdělil ji podle počtu kmenů a rodů. Ale přestože jim toto všechno poskytl s takovou láskou a štědrostí, byli mu lidé nevděční. Jako by na to všechno zapoměli, zanedbávali bohoslužbu, odmítli uctívat svého Boha a nejednou se provinili zločinem modloslužby.

A potom osvobodil i nás. *Když jsme byli ještě pohané a byli jsme nezadržitelně přitahováni k němým modlám*, vyřadil nás z kmene divoké olivy pohanství, očistil nás od všech divokých výhonků, narouboval nás na pravou olivu národa židovského, a tak nás připojil ke kořeni své milosti a štědré hojnosti. A nakonec *ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jako vonnou, bohubílou oběť, aby nás vykoupil z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem.*

To všechno nejsou sice důkazy, ale jistě naprosto bezpečná svědectví o jeho převeliké lásce a dobrotě vůči nám. Ale my jsme přesto lidé velmi nevděční, dokonce jsme překročili všechny hranice nevděku. Nedbáme na jeho lásku, neuvědomujeme si velikost jeho dobrodiní, ale původce a štědrého dárce tak velikých darů málem zahrnujeme pohrdáním a máme v opovržení. Ba ani nesmírné milosrdenství, kterým bez ustání zahrnuje hříšníky, nás nepohne k tomu, abychom uspořádali svůj život a mravy podle jeho nejsvětějších přikázání.

Toto si opravdu zaslouží, aby to bylo zapsáno na věčnou památku pro příští generace. Ať si všichni, kdo v budoucnu ponosou jméno křesťanů, uvědomí, jak veliká je Boží dobrota vůči nám, a ať mu nikdy nepřestanou přinášet s celou církví oběť chvály.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 96(95), 13

Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívejte Hospodinu, všechny země. * Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno.

V. Vypravujte mezi pohany o jeho slávě, mezi všemi národy o jeho dívech. * Zpívejte.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z páté knihy Mojžíšovy

32,48–52; 34,1–12

Mojžíšova smrt

Ještě téhož dne promluvil Hospodin k Mojžíšovi: »Vystup zde na po-hoří Abarím, na horu Nebo, která je v moabské zemi, naproti Jerichu, a pohleď na kanaanskou zemi, kterou dávám synům Izraele do vlast-nictví. Vystup na tu horu, na ní zemřeš a budeš připojen ke svému lidu, jako zemřel tvůj bratr Áron na hoře Hóru, a byl připojen ke své-mu lidu, protože jste se mi zpronevěřili uprostřed Izraelitů u Vod svá-ru v Kádeši na poušti Sinu, že jste uprostřed Izraelitů nevzdali čest mé svatosti. Proto uzříš zemi jen odtud, ale tam do země, kterou dávám synům Izraele, nevstoupíš.«

Mojžíš vystoupil z moabských stepí na horu Nebo, na vrchol Pisga, který je proti Jerichu. Hospodin mu ukázal celou zemi: Gilead až k Da-nu, celou (zemi) Neftali, zemi Efraim a Manasse, celou zemi judskou až k západnímu moři, Negeb, okolí (Jordánu), planinu Jericha, města palem, až k Soaru. Hospodin mu řekl: »To je ta země, o níž jsem přísahal Abrahámovi, Izákovi a Jakobovi: ‚Dám ji tvému potomstvu.‘ Ukázal jsem ti ji, ale nepřejdeš tam.«

A Mojžíš, Hospodinův služebník, tam zemřel v moabské zemi podle Hospodinova slova. Pohřbili ho v Údolí v moabské zemi proti Bet Peo-ru, ale nikdo nezná jeho hrob až dodnes. Mojžíšovi bylo sto dvacet let, když zemřel, jeho oči nezeslábly, jeho životní síla nezmizela. Synové Iz-raele oplakávali Mojžíše na moabských stepích třicet dní. Potom skon-čila doba nářku a smutku nad Mojžíšem.

Jozue, syn Nunův, byl plný ducha moudrosti, neboť Mojžíš vložil na něj své ruce. Synové Izraele ho poslouchali, a tak vykonali příkaz, kte-rý dal Hospodin Mojžíšovi.

V Izraeli už nepovstal prorok, jako byl Mojžíš, s nímž Hospodin jed-nal tváří v tvář. Kolik bylo znamení a divů, jimiž ho pověřil Hospodin, aby je vykonal v egyptské zemi na faraónovi, na jeho služebnících a na celé jeho zemi! Jak silnou moc a jak velké úděsné skutky vykonal Moj-žíš před očima celého Izraele!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 1,14.16.17; Sir 24,33 (řec. 23)

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, * milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista.

V. Zákon vyhlásil Mojžíš jako dědictví pro Jakubovo společenství. *
Milost.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě
(Gaudium et spes, n. 18.22)

Tajemství smrti

Záhada lidského údělu nejvíce vystupuje tváří v tvář smrti. Člověka netrápí jenom bolest a postupná tělesná sešlost, ale také, a snad ještě více, strach z trvalého zániku. A tušení srdce ho vede správně, když se hrozí naprostého rozpadu a konečného zániku své osoby a odmítá je. Zárodek věčnosti, který v sobě nosí a jež nelze převést na pouhou hmotu, povstává proti smrti. Žádné výtopy techniky, byť sebeúčinnější, nedovedou utišit úzkost člověka a ani prodloužení biologického věku vůbec nemůže uspokojit jeho touhu po dalším životě, která mu nevykořenitelně tkví v srdci.

Tváří v tvář smrti všechny představy selhávají, avšak církev poučená Božím zjevením tvrdí, že člověk byl od Boha stvořen pro blaženost, jejíž naplnění je mimo hranice pozemské bíd. Kromě toho tělesná smrt, jíž by byl člověk ušetřen, kdyby nezhřešil, má být podle učení křesťanské víry přemožena, až všemohoucí a milosrdný Spasitel vrátí člověku spásu, o kterou se člověk svou vinou připravil. Bůh totiž člověka povolal a volá, aby k němu celou svou přirozeností přilnul ve věčném společenství neporušitelného božského života. Tohoto vítězství dosáhl Kristus, když vlastní smrtí vysvobodil člověka ze smrti a sám znovu vstal k životu. Dobře zdůvodněná víra tedy dává každému přemýšlejícímu člověku odpověď na jeho úzkost před tím, co ho v budoucnosti čeká; a zároveň mu poskytuje možnost být v Kristu ve společenství s milovanými bratry, které mu smrt již vzala, a dává mu naději, že u Boha dosáhl pravého života.

Na křesťana jistě doléhá nutnost a povinnost bojovat v mnoha trápeních proti zlu a vytrpět i smrt; ale ve spojení s velikonočním tajemstvím je připodobněn Kristově smrti a posiluje ho naděje, že jde vstříc vzkříšení.

A to neplatí jen pro křesťany, ale i pro všechny lidi dobré vůle, v jejichž srdci neviditelně působí milost. Kristus totiž zemřel za všechny a protože poslední povolání člověka je ve skutečnosti jen jedno, totiž božské, takže musíme být přesvědčeni, že Duch svatý dává všem možnost, aby způsobem, který Bůh zná, získali účast na tomto velikonočním tajemství.

Takové a tak veliké je tajemství člověka, které věřícím vyzařuje z křesťanského zjevení. Nuže skrze Krista a v Kristu se tedy osvětluje záhada bolesti a smrti, která nás, pokud neznáme jeho evangelium, tak drtí. Kristus vstal z mrtvých, svou smrtí smrt zničil a daroval nám život, abychom se v Synu stali syny a v Duchu mohli volat: *Abba, Otče*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 27(26), 1; 23 (22), 4

Hospodin je mé světlo a má spása, koho bych se bál? * Hospodin je záštita mého života, před kým bych se třásl?

V. I kdybych šel temnotou rokle, nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou.

* Hospodin je záštita.

4. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

1,1-2,12

Pavlova péče o církevní obec v Soluni

Pavel, Silván a Timotej soluňské církevní obci, která je ve spojení s Bohem Otcem a s Pánem Ježíšem Kristem. Milost vám a pokoj!

Stále děkujeme Bohu za vás za všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách. Před naším Bohem a Otcem vzpomínáme bez přestání, jak je vaše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše vytrvalá. Víme o vašem vyvolení, bratři Bohem milovaní. Když jsme vám přinesli evangelium, nebyla to jen pouhá slova, naopak: bylo to provázeno (projevy) moci, (činností) Ducha svatého a hlubokým přesvědčením. Vy sami víte, jak jsme se chovali mezi vámi kvůli vám.

A vy jste napodobovali nás i Pána, přijali jste nauku v mnohém soužení, s radostí Ducha svatého, takže jste se stali vzorem pro všechny věřící v Makedonii a Achaji. Od vás se přece slovo Páně rozšířilo nejen po Makedonii a Achaji, ale i po všech místech se roznesla (zpráva o tom), že jste uvěřili v Boha, takže my o tom už nemusíme nic říkat. Vždyť (tam lidé) sami o tom vypravují, jakého přijetí se nám u vás dostalo a jak jste se od model obrátili k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a pravému a vyčkávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, totiž Ježíše; ten nás vysvobozuje od blížícího se (Božího) hněvu.

Bratři, víte sami, že náš příchod k vám nebyl nadarmo. Naopak, po všem tom utrpení a urážkách, které jsme, jak víte, přestáli ve Filipech, odvážili jsme se s důvěrou v našeho Boha kázat vám radostnou Boží zvěst i přes mnohý těžký zápas. Když vás totiž povzbuzujeme, neprameňní to z nějakého falešného přesvědčení, z nějakých nepoctivých úmyslů, ani vás nechceme klamat. Ale Bůh nám svěřil evangelium, když nás napřed vyzkoušel, a proto se nechceme svým kázáním dělat pěknými v očích lidí, ale (chceme se líbit) Bohu, který zkoumá naše srdce. A proto, jak sami víte, jsme nikdy neužívali úlisných řečí, ani jsme nic nedělali ze skryté lakoty – Bůh je svědek! Nehledali jsme slávu u lidí, ani u vás, ani u jiných, ačkoli jako Kristovi apoštolově jsme vám mohli dát pocítit svou moc. Ale my jsme si mezi vámi počínali tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti. Tak jsme po vás toužili, že bychom vám

nejraději nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili.

Přece si ještě vzpomínáte, bratři, na naši vyčerpávající námahu: ve dne v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám hlásali Boží evangelium. Vy i Bůh jste svědky, jak jsme se k vám věřícím chovali náležitě, spravedlivě a bezúhonně. Vždyť víte, jak jsme každého z vás jako otec vlastní děti povzbuzovali, pobízeli a zapřísahali, abyste vedli život hodný Boha, který vás povolal do svého království a do své slávy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sol 1,9 10;3,12.13

Obrátili jste se k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a pravému a vyčkávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých. * On nás vysvobozuje od bližícího se Božího hněvu.

V. Ať ve vás Pán rozhojňuje stále víc a více lásku, ať posilní vaše srdce, abyste byli svatí.* On nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Smyrňanům

Kristus nás povolal do svého království a do své slávy

Ignác, zvaný též Theoforos, přeje církvi Boha Otce a milovaného Ježíše Krista, které se dostalo všech darů milosti, naplněné vírou a láskou, které žádný z darů nechybí, Bohem milované nositelce svatosti, která je v asijské Smyrně, ať se co nejvíce těší neporušenému duchu a Božímu slovu.

Oslavuji Ježíše Krista Boha, který vám dal takovou moudrost; poznal jsem totiž, že setrváváte v pevné víře, že jste jakoby tělem i duchem přibíti na kříži Pána Ježíše Krista a upevněni v lásce krví Kristovou, naplnění vírou v našeho Pána, který skutečně je *podle těla z rodu Davidova* a Boží Syn z vůle a moci Boží, který se skutečně narodil z panny, od Jana byl pokřtěn, *aby naplnil všechnu spravedlnost..* Za vlády Poncia Piláta a tetrarchy Heroda byl skutečně za nás přibit, a plodem tohoto Bohem pozeňnaného utrpení jsme my. Tak chtěl svým zmrtvýchvstáním na věky vztyčit znamení pro své svaté a věrné, ať ze židů nebo pohanů, v jednom těle své církve.

To všechno totiž vytrpěl pro nás, abychom byli spaseni; a trpěl skutečně, jako skutečně i sám sebe vzkřísil.

Vím a věřím, že je v těle i po zmrtvýchvstání. A když přišel k těm, kteří byli spolu s Petrem, řekl jim: »Sáhněte na mě, dotkněte se mě

a poznáte, že nejsem nehmotný přízrak !« A hned se ho dotkli a uvěřili, zcela přesvědčeni jeho tělem i duchem. Proto také smrtí pohrdali a ukázali se být nad ni povzneseni. Po zmrtvýchvstání však s nimi jedl a pil v lidském těle, ačkoliv duchovně byl sjednocen s Otcem.

To vám, milovaní, připomínám, i když vím, že vy také tak smýšlíte.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 2,19–20

Zákonu jsem umřel, abych žil pro Boha. Spolu s Kristem jsem ukřižován. * Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.

V. Život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval.* Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.

EVANGELIUM

VIZ STR. 522

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

2,13–3,13

Přátelský vztah Pavla a Soluňanů

Bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás i jeho účinky. Následujete totiž, bratři, křesťanské Boží církevní obce v Judsku: i vy jste přece stejně trpěli od vlastních krajanů jako oni od židů. (Ti lidé) zabili i Pána Ježíše i proroky a také nás odevšad vyháněli. Bohu se nelíbí a jsou se všemi lidmi znepřáteleni. My kážeme pohanům, aby mohli dojít spásy, a oni nám v tom brání. Tím jen víc a více doplňují míru svých hříchů. Boží trest však na ně přijde už co nevidět.

Bratři, na krátký čas jsme zůstali od vás odloučení, ale jen tělem, ne srdcem; tím více jsme se snažili zase vás uvidět, tak živá byla naše touha. Proto jsme k vám chtěli přijít – já, Pavel, ne jednou, ale vícekrát – ale satan nám to překazil. Což nejste i vy naše naděje, naše radost a naše koruna, kterou se budeme moci chlubit před naším Pánem Ježíšem, až zase přijde? Ano, vy jste naše sláva i radost.

Protože jsme to nemohli déle vydržet, rozhodli jsme se zůstat sami v Athénách a poslali jsme Timoteje, našeho bratra a Božího spolupracovníka (v hlásání) Kristovy radostné zvěsti, aby vás utvrdil a povzbudil ve víře tak, že by se nikdo nedal zvíkat těmito souženými. Vždyť sami víte, že to už je naše určení. Již tehdy, když jsme byli u vás, předem jsme vám říkali, že nás čeká soužení. A jak víte, tak se i stalo. Pro-

tože jsem to nemohl déle vydržet, poslal jsem k vám, abych se dověděl, (jak to stojí) s vaší vírou, zdali vás snad pokušitel nepokoušel, takže by pak naše námaha byla marná.

Teď se však Timotej vrátil od vás k nám a přinesl nám radostnou zprávu o vaší víře i o vaší lásce: jak nás uchováváte pořád v dobré paměti a že byste nás velmi rádi opět uviděli – stejně jako my vás! Při všech trampotách a při všem soužení nám přinesly útěchu (zprávy) o vás, bratři, a o vaší víře. Hned jsme zase okřáli, když jste pevní ve víře. Jak bychom mohli za vás Bohu dosti poděkovat za všechnu radost, kterou se kvůli vám radujeme před naším Bohem! Ve dne v noci se vroucně modlíme, abychom se mohli s vámi shledat a doplnit, co se ještě vaší víře nedostává.

Sám Bůh, náš Otec, i náš Pán Ježíš Kristus kéž nám upraví cestu k vám! A ve vás ať Pán rozhojňuje stále víc a více lásku jednoho k druhému i ke všem (lidem), jako ji i my (máme) k vám. Ať posilní vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Sol 3,12.13;2 Sol 2,17

Ať ve vás Pán rozhojňuje stále víc a více lásku jednoho k druhému i ke všem lidem, * abyste byli bezúhonní a svatí.

V. On sám ať potěší vaše srdce a utvrdí v každém dobrém činu i slovu. *
Abyste byli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu na žalmy, připisovaného svatému Hilariovi z Poitiers

Všichni věřící měli jedno srdce a jednu duši

Hle, jak je dobré a jak milé, když bratři bydlí pospolu. Je dobré a milé, když bratři bydlí pospolu, protože když jsou jednotní, shromažďují se ve společenství církve. Když se nazývají bratry, jsou jedna vůle ve svorné lásce.

Čteme, že právě toto bylo v prvním kázání apoštolů hlavní zásadou: *Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši.* Tak se to přece sluší na lid Boží; aby všichni pod jediným Otcem byli bratry, aby v jediném Duchu byli jedno, aby v jediném domě vystupovali jednomyslně a aby v jediném těle byli opravdu údy jednoho těla.

Je milé a dobré, když bratři bydlí pospolu. Prorok nám nabízí přirovnání o tom, jak je to dobré a milé, když říká: *Jak olej na hlavě, který stéká na vousy Arónovy, který stéká na lem jeho roucha?* Arónův olej, kterým byl pomazán na kněze, byl vyroben z vonných látek a Bůh určil,

aby se tohoto pomazání nejprve dostalo jeho veleknězi. Také náš Pán byl neviditelně pomazán, jako žádný z jeho přátel. A není to pomazání pozemské: Nebyl pomazán olejem z rohové nádoby, jak bývali pomazáni králové, ale byl pomazán *olejem radosti*. I Áron byl podle zákona teprve po tomto pomazání nazván christus (to znamená »pomazaný«).

A stejně jako toto pomazání ničí v každém srdci, do něhož bylo vlito, nečisté duchy, tak je i nám dáno, že skrze pomazání lásky přímo vydechujeme bohuľibou svornost, jak říká *apoštol: Jsme jako vonné kadidlo (vydechující) Krista*. Takže stejně jako Bůh nalezl zalíbení v pomazání prvního velekněze Árona, je mu dobré a milé, když bratři bydlí pospolu.

Áronovo pomazání stékalo z hlavy na vousy. Vousy jsou čestným znamením mužného věku. Ani nám se nesluší, abychom v Kristu byli nedospělí, leda abychom s ohledem na to, co bylo řečeno, byli jako děti co do špatnosti, ale ne co do rozumu. To o nevěřících apoštol říká, že jsou nedospělí, protože ještě nesnesou pevnou stravu a potřebují mléko: *Krmil jsem vás mlékem, ne tuhým pokrmem, protože byste ho nebyli snesli. Dokonce ani teď ho ještě nesnášíte*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 12,5; Ef 4,7; 1 Kor 12,13

I když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údý. * Každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát.

V. Všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni jedním Duchem.* Každému.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

4,1–18

Svatost života a naděje na vzkříšení

Bratři, prosíme vás a napomínáme v Pánu Ježíši: jak jste se od nás naučili, že máte žít, abyste se líbili Bohu, a jak i žijete, tak ať v tom vynikáte ještě více. Víte přece, které příkazy jsme vám dali z (moci) Pána Ježíše. Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení! Zdržujte se smilství; naučte se každý držet svoje tělo ve svaté kázni a počestnosti, ne ve chťivé žádostivosti jako pohané, kteří neznají Boha. Nikdo ať v té věci nezkracuje a nepodvádí svého bratra, protože Pán to všechno přísně trestá, jak jsme vám to už dříve pověděli a důrazně připomněli. Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení! Proto, když tím (příkazem) někdo pohrdá, nepohrdá člověkem, ale Bohem, který vám dává svého

svatého Ducha. O bratrské lásce není vám třeba psát, sám Bůh vás totiž poučil, abyste se navzájem milovali, a vy se také tak chováte ke všem bratřím v celé Makedonii. Ale povzbuzujeme vás, bratři, abyste v tom byli stále horlivější. Pokládejte za věc své cti, že budete žít pokojně, plnit svoje (povinnosti) a žít se prací svých rukou, jak jsme vám to přikázali. Tak ti, kdo nejsou křesťané, si vás budou vážit, a budete na všech nezávislí.

Nechceme vás, bratři, nechat v nevědomosti o těch, kteří už zemřeli. Nesmíte pro ně truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději. Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých, (věříme) také, že s Ježíšem přivede Bůh k životu i ty, kdo zesnuli ve spojení s ním. Říkáme vám to přece, jak nás Pán o tom poučil: My žijí, kteří se dožijeme příchodu Páně, nepředstihneme ty, kdo budou už mrtví. Až totiž bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Bůh sestoupí z nebe. Napřed vstanou zemřelí křesťané, potom my, kteří zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu. A pak už budeme s Pánem navždycky. Těšte se proto navzájem těmito slovy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sol 4,15; Mk 13,27; srv. Mt 24,31

Až bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe. * A shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od konce země až po konec nebe.

V. Až přijde Syn člověka, pošle své anděly s mohutným hlasem polnice.*
A shromáždí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Prvotiny vzkříšení v Kristu

Slovo Boží se stalo člověkem, a Boží Syn se stal Synem člověka, aby se člověk spojený s Božím Slovem a přijatý za syna, mohl stát synem Božím.

Nemohli jsme jinak obdržet účast na neporušitelnosti a nesmrtelnosti, než že jsme byli s neporušitelností a nesmrtelností spojeni. Ale jak bychom se mohli s neporušitelností a nesmrtelností spojit, kdyby se neporušitelnost a nesmrtelnost nejprve nestala tím, čím jsme my, aby tak to, co je porušitelné, bylo pohlceno neporušitelností a co je smrtelné, nesmrtelností a my dosáhli přijetí za syny?

Takže tento Boží Syn a náš Pán je zároveň Otcovo Slovo i Syn člověka, neboť se narodil jako člověk z Marie, která pocházela z lidského rodu a sama byla člověkem, a stal se tak Synem člověka.

Proto nám také sám Pán dal znamení dole z hlubin i nahoře z výšin, ačkoli je člověk nežádal, protože ani netušil, že by panna mohla nosit pod srdcem a přitom zůstat pannou a porodit syna, a to dítě že by mohlo být »Bůh s námi«, který sestoupil dolů na zem, aby hledal ztracenou ovci, své stvoření, a opět vystoupil vzhůru, aby přinesl a předal Otci takto nalezeného člověka. A on to učinil a sám se stal prvotinou vzkříšení člověka; aby tak jako vstala z mrtvých hlava, vstalo i celé ostatní tělo, to znamená celé lidstvo, až skončí čas kletby, která je stihla pro neposlušnost. Toto tělo má být pevně spojené klouby navzájem se zpevňujícími, růst a sílit Božím přispěním a každý z údů má mít v těle své vlastní a správné místo. Proto je u Otce mnoho příbytků, že je i mnoho údů v těle.

A tak když člověk selhal, byl Bůh velkodušný. Vždyť předem viděl vítězství, kterého se mu dostane prostřednictvím Slova. Když milost ukázala v slabosti svou sílu, podalo Boží Slovo důkaz o Boží dobrotě a velkolepé moci.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,20–22

Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. * Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. **V.** Jako pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. * Protože.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

5,1–28

CHOVÁNÍ SYNŮ SVĚTLA

Co se týká času a chvíle (příchodu Páně), není třeba, bratři, abychom vám o tom psali. Víte totiž sami velmi dobře, že onen den Páně přijde jako zloděj v noci. Až budou (lidé) říkat: »Je pokoj a bezpečí«, tu na ně znenadání přitrhne záhuba jako porodní bolesti na těhotnou ženu. Nebudou moci uniknout. Ale vy, bratři, nejste ve tmě, že by vás ten den překvapil jako zloděj. Vy všichni jste přece synové světla a synové dne, noc ani tma nemá nad námi (právo)! Nesmíme se tedy oddávat spánku jako ostatní, ale naopak: zůstaňme bdělí a střízliví.

Neboť ti, kdo spí, spí v noci, a kdo se opíjejí, opíjejí se v noci. My však, kteří patříme dni, buďme střízliví, odění pancířem víry a lásky

a přílbou naděje ve spásu. Bůh nás přece neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, ale abychom získali spásu skrze našeho Pána Ježíše Krista, který za nás umřel, abychom my žili spojeni s ním, ať už živí, nebo mrtví. Proto se navzájem potěšujte a jeden druhému duchovně prospívejte, jak už to ostatně děláte.

Prosím vás, bratři, abyste uznávali ty, kdo se mezi vámi namáhají, jsou v církevní obci vašimi představenými a napomínají vás. Mějte je ve zvláštní lásce pro jejich práci. Mezi sebou žijte v pokoji. Žádáme vás, bratři: kárejte lidi nespořádané, dodávejte odvahy malomyslným, ujímejte se slabých, buďte trpěliví vůči všem. Hleďte, ať nikdo nikomu neoplácí zlým za zlé, ale usilujte vždycky o dobro mezi sebou i ke všem. Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte (Bohu). Tak to Bůh pro vás chce v Kristu Ježíši. Nezhášejte (oheň) Ducha, nepodceňujte dary promlouvání z vnuknutí, ale všechno zkoumejte, a co je dobré, toho se držte. Varujte se zla, ať se objevuje pod jakoukoli tvářností.

Sám Bůh pokoje kěz vás dokonale posvěti. Ať si uchováte ducha neporušeného a duši i tělo neposkvrněné pro příchod našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolává, a on to také splní.

Bratři, modlete se i za nás. Svatým políbením pozdravte všechny bratry. Zapřísahám vás skrze Pána, abyste dali tento list přečíst všem bratřím.

Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sol 5,9; Kol 1,13

Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, ale abychom získali spásu skrze našeho Pána Ježíše Krista, * ten za nás umřel, abychom my žili spojeni s ním.

V. On nás vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna. * Ten za nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu „O duchovní dokonalosti“ od Diadocha z Fótiky, biskupa

Umění rozlišovat duchy se získává vnímavostí srdce

Světlo pravého poznání spočívá v neomylném rozlišování dobra a zla. A když tomu tak je, pak cesta spravedlnosti, vedoucí srdce k Bohu, který je Sluncem spravedlnosti, dovede posléze naši mysl až k nekonečnému světlu poznání, které se otvírá tomu, kdo s důvěrou hledá lásku.

Ti, kteří vstoupili do duchovního boje, musí neustále bránit své myšlení před přívaly rozmanitých hnutí, aby mysl dokázala rozlišovat myš-

lenky, které ji napadají. Ty, které jsou dobré a poslané od Boha, musí uložit do sklepení paměti, a ty, které jsou špatné a od zlého ducha, vyhodit ze zásobáren přirozenosti. Vždyť když je moře klidné, vidí rybáři až na dno, takže jim téměř žádná ryba neunikne. Když však je moře bičováno větry, skryjí rozbouřené vlny všechno, co by jinak za klidného bezvětří bylo výtečně vidět. V takové situaci je veškeré umění rybářů marné.

Pouze Duch svatý může očistit naše srdce. Jestliže totiž nepřijde ten, kdo je silnější, a nepřemůže zloděje, nikdy nebude jeho kořist zachráněna. Je tedy třeba za všech okolností usilovat, aby Duch svatý mohl spočinout v pokoji naší duše. To znamená, že při sobě musíme stále mít hořící světlo poznání. Bude-li stále zářit v hlubinách našeho nitra, budou všechny zákeřné a pokoutní útoky démonů nejen zjevné, ale navíc ztratí citelně na síle, jakmile na ně padne toto svaté a slavné světlo.

Proto apoštol říká: *Nezhášejte (ohně) Ducha*, to znamená: nezarmucujte svatého Božího Ducha zlými skutky a špatnými myšlenkami, ať se nepřipravíte o ochranu tohoto světla. Samozřejmě že ve skutečnosti nehasne to věčné a životodárné světlo svatého Ducha, ale jeho zármutek, to znamená jeho odvrácení od nás způsobuje, že naše mysl zůstává bez světla poznání temná a zahalená mrakem.

Čidlem duše je jakýsi neomylný smysl, jehož "prostřednictvím rozlišujeme věci. Je to jako s naším tělesným smyslem chuti. Když jsme zdraví, neomylně rozlišujeme, co je dobré a co špatné, a dáváme přednost tomu, co nám chutná. Tak také naše srdce, když začne pracovat v plném zdraví a zcela oproštěné od starostí může pocítit hojnost Boží útěchy a nezapomenutelně si uchovat v paměti tuto vnímavost, jejíž podstatou je láska, díky které může neomylně rozpoznat, na čem záleží; jak říká apoštol: *A za to se modlím, ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Tob 4,19; 14,8

Veleb Boha v každé době a žádej od něho, ať řídí tvé cesty. * Tvé záměry ať se shodují s tím, co chce on.

V. Snaž se konat, co je mu milé, věrně a ze všech svých sil.* Tvé záměry.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům 1,1-12

Pozdrav a děkování

Pavel, Silván a Timotej soluňské církevní obci, (která žije ve spojení s Bohem, naším Otcem, a s Pánem Ježíšem Kristem. Milost vám a pokoj od Boha Otce a od Pána Ježíše Krista.

Bratři, máme povinnost stále za vás Bohu děkovat. Patří se to, protože vaše víra dělá velké pokroky a vzájemná láska jednoho každého i všech vás se rozmáhá, takže na vás můžeme být v Božích církevních obcích hrdi pro vaši stálost a víru ve všech pronásledováních a souženích, která snášíte. V tom se právě ukazuje spravedlivý Boží soud: tak máte být uznáni za hodné Božího království, pro které trpíte.

Bude to přece projev Boží spravedlnosti, když vašim sužovatelům odplatí soužením a vám, kteří jste souženi, spolu s námi ulehčením, až se Pán Ježíš (znova) ukáže a (přijde) z nebe se svými mocnými anděly *v planoucím ohni, aby potrestal ty, kdo o Bohu nechtějí nic vědět*, i ty, kdo neposlouchají evangelium našeho Pána Ježíše. Těm se dostane za trest věčné záhuby: (budou vzdáleni) *od tváře Páně a* (nebudou účastni) *slávy, kterou ve své moci udělí*, až přijde v onen den, aby došel slávy ve svých věřících a aby na sebe soustředil obdiv u všech, kdo víru přijali, protože u vás naše svědectví došlo přijetí.

Proto se bez přestání za vás modlíme, aby vás učinil náš Bůh hodnými dober, ke kterým vás povolal, a svou mocí zdokonalil, že budete mít vždycky zálibu v (konání) dobra a vaše víra (aby se projevovala) skutky. Pak bude jméno našeho Pána Ježíše oslaveno skrze vás, a vy (budete oslaveni) skrze něho podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 2Sol., 10. 12; Žl 145(144), 13

Pán přijde, aby došel slávy ve svých věřících. * Jméno našeho Pána Ježíše bude oslaveno skrze nás, a my budeme oslaveni skrze něho.

V. Věrný je Hospodin ve všech svých slibech a svatý ve všech svých činech. * Jméno.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezi« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa*At' je ti kříž radosti i v době pronásledování*

Každý Kristův čin je chloubou obecné církve. Avšak chloubou nad všichni chlouby je kříž. To dobře věděl Pavel, když řekl: *At' je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem Kristovým.*

Byla to obdivuhodná věc, když slepý od narození nabyt u Siloe opět zraku; ale co ostatní slepí po celém světě? Byla to jistě veliká a nadpřirozená věc, když byl Lazar po čtyřech dnech vzkříšen. Této milosti se

ovšem dostalo pouze jemu; co však ostatní, kteří v celém světě umírali v důsledku hříchu? Obdivuhodné bylo, že se pět chlebů stalo zdrojem obživy pro pět tisíc lidí. Co to však znamenalo pro ty, kteří po celém světě trpěli hladem nevědomostí? Obdivuhodné bylo i to, že žena, která po osmnáct let byla spoutána Satanem, byla vysvobozena. Co to však znamenalo pro nás, kteří jsme byli spoutáni řetězy svých hříchů?

Slavné vítězství kříže však osvítilo ty, kteří byli slepí nevědomostí, osvobodilo všechny, které zotročoval hřích a vykoupilo všechny lidi na celém světě.

Za Spasitelův kříž se proto nestydíme, a spíše se jím chlubme. Slovo o kříži je pro Židy kámen úrazu, pro ostatní bláznovství; ale pro nás je spásou. Těm, kdo jsou na cestě k záhubě, je bláznovstvím, pro nás, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. Vždyť to nebyl pouhý člověk, kdo za nás umíral, ale Syn Boží, Bůh, jenž se stal člověkem.

Beránek zabitý podle nařízení Mojžíšova kdysi zadržel zhoubce opodál; ale což Beránek Boží, který snímá hřích světa, nečiní mnohem víc, když nás osvobozuje od hříchů? Jestliže krev obyčejného beránka působila spásu, čím spíše přináší spásu krev jednorozeného Syna?

Neodešel ze života z nezbytí ani nebyl obětován násilím, ale dobrovolně. Poslyš, co říká: *Mám moc život dát a mám moc zase ho přijmout.* Ze svobodného rozhodnutí šel na smrt, s radostí nad znamenitým dílem, s potěšením z koruny vítězství, plný štěstí ze spásy lidí. Za kříž se nestyděl, vždyť přinášel celému světu spásu. Nebyl to obyčejný člověk, kdo tu trpěl, ale Bůh, který se stal člověkem a byl poslušný až k smrti, slavné smrti kříže.

Nuže, neraduj se z kříže pouze v čase pokoje, ale měj stejnou víru i v době pronásledování. Nebuď Ježíšovým přítelem pouze v čase pokoje, a v čase bojů nepřitelem. Nyní přijímáš od svého štědrého duchovního krále odpuštění hříchů a bohatství milostí. Až tedy vypukne boj, bojuj statečně za svého krále.

Ježíš byl za tebe ukřižován, ačkoli byl bez hříchu. A ty se zdráháš jít na kříž pro toho, který byl ukřižován pro tebe? Ty neprokazuješ milost, vždyť napřed se jí dostalo tobě. Ty jen s díky splácíš dluh tomu, který byl na Golgotě ukřižován kvůli tobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 1,18.23

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. * My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc.

V. Kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. * My však.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

2,1-17

Den Páně

Bratři, pokud jde o dobu, kdy přijde náš Pán Ježíš Kristus a kdy my se u něho shromáždíme, prosíme vás: nenechte si tak snadno poplést hlavu, či se dokonce polekat nějakým proroctvím nebo listem prý od nás poslaným, jako by ten den Páně měl už nastat. Nedejte se žádným způsobem od nikoho oklamat. Napřed totiž musí nastat odpad a objevit se člověk skrz naskrz hříšný, propadlý záhubě, protivník, který se *povyšuje nade všecko*, co nese jméno Boží nebo čemu se vzdává náboženská úcta. Posadí se dokonce v Božím chrámě a bude se prohlašovat za Boha.

Když jsem byl ještě u vás, říkával jsem vám to. Nevzpomínáte si? Víte, co ho teď zdržuje, že se nemůže objevit před určeným časem. Tajemství špatnosti však už pracuje; napřed ovšem musí ustoupit z cesty ten, který ho dosud zdržuje.

A pak se objeví ten bezbožník, ale Pán Ježíš ho *zahubí dechem svých úst* a zničí svým slavným příchodem. (Onen bezbožník) – podporován satanem – vystoupí s velikou mocí, s falešnými divy a zázraky a všemi možnými bezbožnými pletichami (ke zkáze) těch, kdo jsou určeni k záhubě za to, že nepřijali lásku k pravdě, aby byli spaseni. Proto na ně Bůh dopustí vliv bludu, že uvěří naukám lživým. Tak propadnou trestu všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale dali přednost špatnosti.

Je to naše povinnost, abychom Bohu stále za vás děkovali, bratři Pánem milovaní, že vás vyvolil jako první, abyste došli spásy. (To se stalo tak, že) vás Duch posvětil a vy že jste uvěřili v pravdu. (Bůh) vás naším kázáním evangelia povolal k tomu, abyste dosáhli slávy našeho Pána Ježíše Krista.

Nuže, bratři, stůjte pevně a držte se těch zásad, v kterých jsme vás vyučili, ať už slovem nebo listem. Náš Pán Ježíš Kristus i Bůh, náš Otec, který nás miloval a ve své dobrotě nám dal nepomíjející útěchu a radostnou naději on sám ať potěší vaše srdce a utvrdí v každém dobrém činu i slovu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 24,30; 2 Sol 2,8

Objeví se znamení Syna člověka na nebi * a lidé uvidí Syna člověka přicházet s velikou mocí a slávou.

V. Pak se objeví bezbožník, ale Pán Ježíš ho zahubí dechem svých úst. * A lidé.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií připisovaných svatému Makariovi*Kéž dosáhnete dokonalé plnosti Kristovy*

Ti, kteří byli uznáni za hodné stát se Božími dětmi a zrodit se shůry z Ducha svatého a mají v sobě Krista, který je osvěcuje a činí z nich nové stvoření, ti jsou četnými rozmanitými způsoby vedeni Duchem svatým a v jejich srdci neviditelně působí milost, takže jsou plni duchovního pokoje.

Někdy však jako by je přepadl pláč a nářek nad lidským pokolením: modlí se za celé lidstvo a propukají v pláč a nářek, protože je rozněcuje duchovní láska ke všem lidem.

Jindy zase v nich Duch zažehne takovou radost a lásku, že kdyby to bylo možné, pojali by do svého srdce všechny lidi a ani by přitom nezrovnávali mezi dobrými a zlými.

Někdy se v pokoře ducha tak ponižují přede všemi lidmi, že se považují za nejbídnější a nejposlednější ze všech.

A jindy je Duch udržuje v nevýslovné radosti.

Někdy jsou jako nějaký udatný rek, který si obléká plnou královskou zbroj a vyráží do boje proti nepřítelům, statečně se s nimi utkává a vítězí nad nimi. Tak i duchovní člověk si bere nebeskou zbroj Ducha, napadá nepřátele a v boji s nimi si je podrobuje.

Někdy spočívá duše v hlubokém mlčení, klidu a míru. Prožívá čisté duchovní blaženost, nevýslovný pokoj a samou pohodu.

Jindy jí milost dává porozumění, nevýslovnou moudrost a nesdělitelné poznání Ducha, jaké žádný jazyk ani žádná ústa nemohou vypovědět.

A jindy se cítí jako každý jiný člověk.

Tak rozmanitě přebývá milost v lidech a vede duši nejrůznějšími způsoby: podle Boží vůle ji jednou občerstvuje, jindy podrobuje různým zkouškám, aby ji dokonalou, bezúhonnou a čistou dovedla k nebeskému Otci.

Vzývejme tedy i my Boha, modleme se k němu s láskou a velikou nadějí, aby nám dal nebeskou milost daru Ducha a aby nás tento Duch řídil a vedl k naplnění Boží vůle a rozmanitými způsoby nás občerstvoval svým pokojem. Aby nám milost tohoto vedení a cvičení a duchovní pokrok pomohly dosáhnout dokonalé plnosti Kristovy, jak říká apoštol: *Dosáhnout plné míry Kristových (darů).*

Vy máte Ducha, kterého dává Svátý. Duch svatý, kterého jste od něho přijali, zůstává ve vás. * Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. V. Nepotřebujete, aby vás někdo poučoval. Vás poučuje o všem jeho Duch. * Duch nám.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

3,1-18

Povzbuzení a rady

Bratři, modlete se za nás, aby se slovo Páně dále šířilo a bylo přijímáno s úctou, jak je tomu i u vás, a abychom byli osvobozeni od lidí zvrácených a zlých, neboť věřit není dáno všem. Ale Pán je věrný: on vás bude silnit a chránit od Zlého.

Spoléháme na vás, že s (pomocí) Páně děláte a budete dělat, co vám nařizujeme. A Pán ať řídí vaše srdce k Boží lásce a k tomu, abyste byli trpěliví tak, jako byl Kristus.

Bratři, přikazujeme vám jménem Pána Ježíše Krista: strážte se každého bratra, který žije nespořádaně, a ne podle zásad, které jste od nás přijali. Víte sami, jak nás máte napodobovat. Když jsme byli u vás, nezaháleli jsme ani jsme chleba nejedli od nikoho zadarmo. Naopak: ve dne v noci jsme se lopotili, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. Ne že bychom na to neměli právo, ale dáváme vám sami sebe za vzor, který byste mohli napodobovat. Ano, už tehdy, když jsme byli u vás, přikazovali jsme vám: »Kdo nechce pracovat, ať nejí.« A teď slyšíme, že někteří z vás žijí zahálčivě a vůbec nepracují, ale jsou velmi zaměstnání věcmi, do kterých jim nic není. Takovým (lidem) důrazně přikazujeme (mocí, kterou máme) od Pána Ježíše Krista, aby v klidu pracovali a jedli chléb, na který si sami vydělají.

A vy, bratři, se nenechte od konání dobrých skutků odradit únavou. Kdyby však někdo nechtěl poslechnout našich pokynů (obsažených) v tomto listě, na toho si dávejte pozor a nestýkejte se s ním, aby se zastyděl. Ale nepovažujte ho za nepřítele, nýbrž napomeňte ho jako bratra.

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a každým způsobem. Pán buď s vámi se všemi.

Já, Pavel, (jsem napsal) pozdrav vlastní rukou. Tak označuji každý svůj list, tak píšu. Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi se všemi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sol 2,13; Ef 1,13

Když jste uslyšeli Boží slovo,* vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží vždyť jím skutečně je.

V. Přijali jste slovo pravdy, radostnou zvěst o své spáse. * Vzali jste.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě*Řád lidské činnosti*

Jak lidská činnost z člověka vychází, tak k němu i směřuje. Neboť když člověk pracuje, nemění jenom věci a společnost, ale zdokonaluje i sám sebe. Mnohému se naučí, rozvíjí své schopnosti, vychází ze sebe a překračuje se. Takový růst je při správném pochopení vzácnější než vnější bohatství, které lze shromáždit. Člověk má větší cenu pro to, co je, než pro to, co má.¹ Podobně také všechno, co lidé dělají pro větší spravedlnost, širší bratrství a lidštější uspořádání společenských vztahů, je cennější než technický pokrok. Tento pokrok sice může poskytnout jakýsi materiální základ povznesení člověka, avšak sám není s to je uskutečnit.

Takže normou lidské činnosti je, aby byla podle Božího plánu a Boží vůle v souladu s opravdovým dobrem lidstva a přitom ponechala člověku jako jedinci i jako členu společnosti možnost plného rozvoje a naplnění vlastního povolání.

Mnoho našich současníků, jak se zdá, má obavu, že těsnější spojení lidské činnosti s náboženstvím ohrožuje autonomii lidí, společenských skupin a vědeckých disciplín.

Rozumíme-li autonomii pozemských skutečností to, že stvořené věci nebo společenské útvary mají své vlastní zákony a hodnoty, a člověk je má postupně rozpoznávat, používat jich a pořádat je, pak je požadavek takové autonomie naprosto oprávněný; není to totiž požadavek jenom dnešních lidí, ale je to i v souladu s vůlí Stvořitelovou. Vyplývá totiž ze samé stvořenosti všech věcí, že mají svou vlastní trvalost, pravdivost a hodnotu, své vlastní zákony a řád; to všechno má člověk respektovat a uzнат právo jednotlivých oborů vědy a techniky na vlastní metody.

Budíž nám proto dovoleno vyslovit politování nad některými postoji, které se někdy z nedostatečného pochopení pro oprávněnou autonomii vědy vyskytly i mezi křesťany. Vyvolaly totiž sváry a spory a dovedly mnoho duchů k názoru, že věda a víra jsou v rozporu.

Rozumí-li se však slovům o autonomii časných skutečností tak, že stvořené věci nejsou závislé na Bohu a že jich člověk může používat bez

vztahu ke Stvořiteli, pak každý, kdo uznává Boha, musí cítit, jak jsou takové názory mylné. Vždyť bez Stvořitele se stvoření ztrácí v nicotě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Dt 2,7; 8,5

Tvůj Bůh ti při veškeré práci tvých rukou žehná; * zná tvou cestu a je s tebou, abys v ničem nestrádal.

V. Vychovává tě, jako člověk vychovává svého syna. * Zná tvou.

5. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek listu svatého apoštola Pavla Galatanům

1,1–12

Evangelium hláсанé Pavlem

Pavel, apoštol (ustanovený) ne od lidí ani prostřednictvím nějakého člověka, ale skrze Ježíše Krista a Boha Otce, který ho vzkřísil z mrtvých, a všichni bratři, kteří jsou se mnou, galatským církevním obcím; milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista, který se obětoval za naše hříchy, aby nás zachránil z tohoto zlého světa, jak to chtěl Bůh, náš Otec jemu bud chvála na věčné věky. Amen.

Divím se, že se od toho, který vás povolal v Kristově milosti, tak rychle uchylujete k jinému evangeliu. Ale to naprosto není nějaké jiné (evangelium)! To vás jen jistí lidé matou a rádi by překroutili evangelium Kristovo. Ale i kdybychom vám my sami nebo anděl z nebe hlásali evangelium odchylné od toho, které jsme vám hlásali, bud proklet! Co jsem řekl, opakuji ještě jednou: Hlásá-li vám kdo evangelium odchylné od toho, které jste přijali, bud proklet! Snažím se teď, abych si získal přízeň u lidí? Anebo u Boha? Což se ucházím o to, abych byl pěkný u lidí? Kdybych ještě i teď chtěl být pěkný u lidí, nebyl bych Kristovým služebníkem.

Prohlašuji vám, bratři, že evangelium, které jsem vám hlásal, není dílo lidské: já jsem ho nepřijal ani se mu nenaučil od nějakého člověka, ale ze zjevení Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 1,3.11 12

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista. *
Evangelium, které jsem vám hlásal, není dílo lidské.

V. Nepřijal jsem ho od nějakého člověka, ale ze zjevení Ježíše Krista. *
Evangelium.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na list Galatanům

Rozumějme milosti Boží

Apoštol píše Galatanům proto, aby pochopili, že jenom působením Boží milosti již nejsou podrobeni předpisům Zákona. Když jim totiž

byla zvěstována milost evangelia, našli se někteří z obrízky, ač podle jména křesťané, kteří však dosud plně nepochopili dobrodiní milosti a chtěli být nadále pod břemeny Zákona. Tato břemena ovšem Pán Bůh neuložil těm, kteří sloužili ne spravedlnosti, ale hříchu. Spravedlivý zákon byl totiž dán pro nespravedlivé lidi, aby ukazoval jejich hříchy, nikoli aby je odstraňoval. Neboť hříchy odstraňuje jen milost z víry, která se projevuje láskou. Galaťany, kteří již byli pod mocí milosti, chtěli tamti znovu podrobit břemenům Zákona a tvrdili, že evangelium jim nic nepomůže, nedají-li se obřezat a nebudou zachovávat i ostatní tělesné židovské rituální předpisy.

Proto začali někteří Galaťané apoštola Pavla, který jim ukázal evangelium, podezřívat, jako by nezachovával kázeň ostatních apoštolů, kteří nutili pohany zachovávat židovské zvyklosti. Nátlaku těchto lidí podlehl i apoštol Petr a dal se svést k přetvářce, jako by si také on sám myslel, že pohanům evangelium nic nepomůže, nebudou-li zachovávat břemena Zákona. Ale apoštol Pavel právě v tomto listě říká, že jej od tohoto pokrytectví odvrátil. Stejná otázka je i v listě Římanům. Zdá se však, že přece jen s určitým rozdílem: Tam Pavel přímo rozsuzuje spor a urovnává hádky vzniklé mezi věřícími ze židovství a z pohanství.

V tomto listě však píše těm, kteří už podléhali vlivu autority křesťanů ze židovství, nutících je k zachovávaní Zákona. Galaťané jim začali věřit, že apoštol Pavel nehlásá pravdu, když nechce, aby se dávali obřezávat. Proto začíná svůj list takto: *Divím se, že se od toho, který vás povolal v Kristově milosti, tak rychle uchylujete k jinému evangeliu.*

Tímto úvodem tedy stručně naznačil, proč jim píše. Avšak již samotným pozdravem, kde se nazývá apoštolem ustanoveným *ne od lidí ani prostřednictvím nějakého člověka*, což nenajdeme v žádném jiném listě, dost jasně ukazuje, že ti, kteří je k něčemu takovému sváděli, nejsou z Boha, ale z lidí. A pokud jde o váhu jeho svědectví evangeliu, vyrovná se plně ostatním apoštolům, neboť to, že je apoštolem, není ani od lidí, ani skrze člověka, ale skrze Ježíše Krista a Boha Otce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 3,23.22.24

Než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, v očekávání víry, která se měla zjevit. * Vírou v Ježíše Krista se dostává zaslíbení těm, kdo věří.

V. Zákon byl naším vychovatelem pro Krista, abychom z víry došli ospravedlnění. * Vírou.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

1,13–2,10

Pavlovo povolání a apoštolát

Slyšeli jste, jak jsem se kdysi choval, když jsem byl ještě židem: pronásledoval jsem Boží církev, že to přesahovalo všechny meze, a snažil jsem se ji zničit. V horlivosti pro židovství jsem ve svém národě předstíhal mnoho svých vrstevníků, protože jsem byl daleko více než oni zaujat zvyklostmi po předcích. (Bůh) si mě však už v lůně mé matky vybral a svou milostí povolal a rozhodl, že mi zjeví svého Syna, abych o něm kázal radostnou zvěst pohanům. Neradil jsem se hned s lidmi ani jsem nešel nahoru do Jeruzaléma k těm, kteří byli apoštoly přede mnou. Odešel jsem do Arábie a pak se znova vrátil do Damašku.

Za tři roky potom jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Petra, a pobyl jsem u něho patnáct dní. Z ostatních apoštolů jsem však viděl jen Jakuba, bratra Páně. Dovolávám se Boha za svědka, že nelžu, co vám tady píšu. Pak jsem šel do krajín syrských a kilikijských. Křesťanským obcím v Judsku jsem však zůstal osobně neznám. Pouze slýchali: »Ten, který nás kdysi pronásledoval, teď sám hlásá tu víru, kterou dříve ničil.« A chválili kvůli mně Boha.

Potom jsem šel znovu po čtrnácti letech do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou také Tita. Šel jsem tam, protože se mi o tom dostalo zjevení. Předložil jsem jim tam evangelium, jak ho kážu mezi pohany, a v soukromí (jsem to vyložil) těm, kteří něco znamenají, zdali snad neběžím nebo jsem neběžel nadarmo. Ale ani Titus, který byl se mnou, nebyl přinucen dát se obřezat, ačkoli byl Řek. (Tu otázku rozvířili) vetřelí falešní bratři. Vloudili se mezi nás a slídili po naší svobodě, kterou máme v křesťanství, aby nás uvedli do otročení. Ale ani na okamžik jsme jim neustoupili a nepoddali se jim, aby vám zůstala pravda evangelia nezkráceně.

(A nebylo překážky ani) ze strany těch, kdo něco znamenají. Čím byli předtím, to se mě netýká; Bůh nedělá rozdíly v lidech. Ti tedy, kdo něco znamenají, nic dalšího mi neuložili. Spíše naopak. Viděli, že je mně svěřeno, abych hlásal evangelium mezi pohany, jako zase Petrovi mezi židy. Vždyť ten, který pomáhal Petrovi v apoštolátě mezi židy, pomáhal i mně mezi pohany. Poněvadž Jakub, Petr a Jan uznávané sloupy poznávali, že mám k tomu (od Boha) milost, podali mně i Barnabášovi pravici na znamení, že patříme k sobě: my že tedy máme být pro pohany, oni pro židy. Jenom nám (doporučili), abychom pamatovali na chudé. A to mi také vždycky leželo na srdci.

Boží milostí jsem to, co jsem, * a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem.

V. Ten, který pomáhal Petrovi v apoštolátě mezi židy, pomáhal i mně mezi pohany. * A jeho.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Breviloquium« od svatého Bonaventury, biskupa

Z poznání Ježíše Krista pramení pochopení celého Pisma svatého

Pismo svaté nevzniklo z lidských výmyslů, ale Božím zjevením, které vyšlo *od Otce světel, od něhož mají původ všechny rody na nebi i na zemi*. Z něho na nás proudí skrze jeho Syna, Ježíše Krista, Duch svatý. Skrze Ducha svatého, který rozdává a rozděluje dary každému, jak chce, je nám dána i víra, a skrze víru přebývá Kristus v našich srdcích. Toto je poznání Ježíše Krista, z něhož jakožto z počátku pramení síla a pochopení celého Pisma svatého. Proto je nemožné, aby někdo začal pronikat do jeho poznání, nemá-li napřed vlitou víru v Krista, která je jakoby svítilnou i branou, a také základem celého Pisma svatého. Právě víra je totiž v čase, dokud nejsme doma u Pána, pro všechna nadpřirozená osvětlení jak pevným základem, tak svítilnou, která určuje směr, a branou, kterou se vstupuje dovnitř. A podle velikosti víry je také třeba měřit velikost chápavosti, která nám od Boha byla dána. Aby totiž někdo nechápal *více, než co se patří, ale skromně ve shodě s tím, v jaké míře udělil Bůh každému víru*.

Smyslem nebo užitek Pisma svatého však není cokoli, ale plnost věčného štěstí. Neboť je to Pismo, v němž jsou slova věčného života. A ta byla napsána nejen proto, abychom věřili, ale i proto, abychom měli život věčný. A tam zajisté budeme vidět a milovat a všechny naše touhy se vyplní. A pak, až budou vyplněny, skutečně poznáme *lásku přesahující všechno poznání*, a tak dosáhneme *plné míry Božích (darů)*. Právě k této plnosti se nás snaží přivést Boží Pismo, jak to pravdivě říká apoštolova výše uvedená věta. Takže s tímto cílem a záměrem je třeba zkoumat Pismo svaté, vyučovat ho i naslouchat mu.

Abychom však dosáhli zmíněného ovoce a po správné cestě, po níž nás vede Pismo svaté, došli přímo k cíli, musíme začít od počátku. To znamená přistupovat k Otcí světel s čistou vírou a pokorně před ním sklonit své srdce, aby nám on sám skrze svého Syna v Duchu svatém dal právě poznání Ježíše Krista a s poznáním i jeho lásku. Jestliže budeme poznávat a milovat Krista, upevnění ve víře a zakotvení v lásce budeme s to poznat *šířku a délku, výšku i hloubku jeho svatého Pisma*

a skrze toto poznání dojít k tomu nejplnějšimu poznání nejsvětější Trojice a k nejvyšší lásce k ní. Právě k tomu směřuje touha všech svatých, v tom je i základ a souhrn veškeré pravdy a dobra.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 24,27.25

Ježíš začal od Mojžíše, probral všechny proroky * a vykládal, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje.

V. Řekl: Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! * A vykládal.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

2,11-3,14

Spravedlivý žije z víry

Když přišel Petr do Antiochie, přímo jsem proti němu vystoupil, protože si zasloužil výtku. Než totiž přišli jistí lidé z Jakubova okolí, jídal společně s pohanokřesťany. Ale když přišli, začal se stranit a odlučovat, protože měl obavy z oněch židokřesťanů. A s ním se začali tak neupřímně chovat i ostatní židokřesťané, takže dokonce i Barnabáš byl stržén tou jejich neupřímností. Když jsem však viděl, že jejich jednání není ve shodě s pravdou evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: »Ty jsi žid, a přesto žiješ jako křesťané z pohanství, a ne ze židovství. Jak tedy můžeš nutit pohany, aby zachovávali židovské zvyky!« My jsme ovšem rodem Židé, a ne »hříšníci pocházející od pohanů«. Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, (jak je nařizuje) Zákon. (Z toho důvodu) jsme přijali víru v Ježíše Krista. Tak jsme byli uznáni za spravedlivé proto, že jsme uvěřili v Krista, ne proto, že jsme dělali skutky Zákona. Pro skutky Zákona *nebude žádný člověk uznán za spravedlivého.*

My se tedy snažíme, abychom byli ospravedlněni v Kristu. (Ale kdyby se ukázalo), že přesto jsme hříšníci, nenapomáhá pak Kristus k něčemu hříšnému? Naprosto ne! Kdybych zase znovu stavěl to, co jsem dříve bořil, usvědčoval bych sám sebe jako viníka (před Zákonem). Vždyť skrze Zákon jsem Zákonu umřel, abych žil pro Boha. Spolu s Kristem jsem ukřižován. Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval. Já nepohrdám Boží milostí. Kdyby se totiž k ospravedlnění docházelo zachováváním Zákona, pak by Kristus umřel nadarmo.

Ach, vy pošetilí Galatané! Kdo vás to uhranul? Vždyť vám byl zrovna před očima vykreslen Ježíš Kristus ukřižovaný! Jen to bych od vás

rád věděl: dostali jste Ducha za skutky Zákona, anebo za víru, jak vám byla hlásána? To jste tak pošetili? Začali jste duchem, a teď končíte tělem? Tak veliké věci jste prožili, a všechno je nadarmo? V tom případě by to ovšem bylo nadarmo. Tedy ten, který vám uděluje Ducha a dělá mezi vámi zázraky, činí to za skutky Zákona, anebo za víru, jak vám byla hlásána?

Je tomu jako s Abrahámem: *Uvěřil Bohu a to mu bylo uznáno za spravedlnost.* Dobře rozumějte: ti, kdo jednají na základě víry, to jsou (pravě) Abrahámovy děti. Písmo totiž už předvíдалo, že Bůh uzná pohany za spravedlivé, když uvěří, a proto už předem Abrahámovi ohlásilo radostnou zvěst: *»Skrze tebe dojdou požehnání všechny národy.«* Proto ti, kdo jednají na základě víry, docházejí požehnaní s Abrahámem, který uvěřil.

Ti však, kdo se opírají o skutky Zákona, jsou všichni pod kletbou. Stojí přece (v Písmu): *»Proklet je každý, kdo vytrvale neplní všechno, co je psáno v knize Zákona.«* Je tedy zřejmé, že ze Zákona nebývá od Boha nikdo ospravedlněn, protože *spravedlivý bude žít z víry.* Zákon však nemá na zřeteli víru, ale (tam platí): *Kdo (ty předpisy) bude plnit, najde v nich život.* Kristus nás vykoupil z té kletby Zákona tím, že ono prokletí vzal na sebe za nás. Stojí totiž v Písmu: *»Proklet je každý, kdo visí na dřevě.«* Tak se pohanům dostává skrze Ježíše Krista požehnaní, které bylo slíbeno Abrahámovi, a my vírou dostáváme ten slíbený (dar): Ducha (svatého).

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 2,16.21

Člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon. * Pro skutky Zákona nebude žádný člověk uznán za spravedlivého.

V. Kdyby se k ospravedlnění docházelo zachováváním Zákona, pak by Kristus umřel nadarmo. * Pro skutky.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na první knihu Mojžišovu

Abraháмова obět

Abrahám vzal dříví na celopal, naložil je na svého syna Izáka a do rukou si vzal oheň a nůž. A tak oba šli spolu. To, že si Izák sám nese dříví k oběti, je předobraz: také Kristus si sám nesl kříž. A uvědomme si, že nést dříví k oběti je povinností kněze. Kristus se tak stává obětí i knězem zároveň. A co se dodává, že totiž odešli oba spolu, s tím také souvi-

sí. Když totiž Abrahám jako obětník nesl oheň a nůž, nešel Izák za ním, ale s ním, aby bylo patrné, že má oběť uskutečnit spolu s ním.

A co bylo dál? Příběh pokračuje: *Izák se obrátil na svého otce Abraháma a řekl: Otče. Toto synovo slovo je v takovém okamžiku slovem pokušitele. Považ jen, jak musel syn, který měl být obětován, takovým oslovením otce dojmout! I když byl Abrahám naprosto pevně rozhodnut setrvat ve víře, přece je v jeho odpovědi znát pohnutí, když říká: Co je, synu? Izák nato: Hle, tady je oheň a dříví, ale kde je ovce k celopalu? Abrahám odpověděl: Bůh si vyhlédne ovci k celopalu, synu.*

Je úchvatné, jak výstižně a obezřetně Abrahám odpověděl. Nevím, co přitom v duchu viděl, že nemluví v čase přítomném, ale budoucím: *Bůh si sám vyhlédne ovci.* Synovi, který se ptal na přítomnost, odvětil předpovědi budoucnosti. Bůh si přece v Kristu vyhlédl beránka.

Pak vztáhl Abrahám ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna. Ale Hospodinův anděl zavolal k němu z nebe a pravil: Abraháme! Abraháme! A on se ozval: Tady jsem!

(Anděl) pravil: Nevztahuj svou ruku na chlapce a nedělej mu nic zlého, neboť nyní vím, že se bojíš Boha. Srovnajme to s tím, co říká apoštol, když mluví o Bohu: Vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny. Pohleď, jak Bůh soutěží s lidmi ve vznešené velkodušnosti: Abrahám přinesl Bohu smrtelného syna, který neměl zemřít, Bůh vydal nesmrtelného Syna na smrt.

Abrahám pozdvihl své oči a hle za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Už jsme myslím výše řekli, že Izák zde zobrazuje Krista; ale zdá se, že tento beran jej znázorňuje rovněž. Ale stojí za to vědět, v čem je každý z nich Kristu podoben: jak Izák, který nebyl zabit, tak beran, který byl zabit. Kristus je přece Slovo Boží, avšak Slovo, které se stalo tělem. Kristus zajisté trpěl, ale v těle; a podstoupil smrt, ale bylo to jeho tělo. A to zde zobrazuje beran. Jak říká Jan: Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa. Kdežto Slovo si uchovalo svou neporušitelnost, to jest Kristus podle Ducha. A toho zde znázorňuje Izák. Kristus je tedy jak oběť, tak velekněz: podle ducha přináší Otcí oběť, podle těla je zároveň na oltáři kříže obětován.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Gn 22,6.8; Jan 19,17

Abrahám vzal dříví na celopal a naložil je na svého syna Izáka. * Bůh sám si vyhlédl ovci k celopalu.

V. Ježíš si nesl kříž a šel na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. * Bůh sám.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

3,15–4,7

Význam a poslání Zákona

Bratři, použijte příkladu z lidského života: Ani poslední vůli člověka, když je pořízena právoplatně, nemůže nikdo zrušit nebo k ní něco přidat. Zaslíbení však byla dána Abrahámovi *i jeho potomku*. (Písmo) neříká: „*i jeho potomkům*“, v množném čísle, nýbrž v jednotném: „*i tvému potomku*“, a tím je Kristus. Chci tedy říci toto: Zákon přišel teprve po čtyřech stech třiceti letech. Nemůže proto zrušit ustanovení, které Bůh platně učinil už dříve, protože tím by padlo to zaslíbení. Kdyby totiž dědický nárok pocházel ze Zákona, ne (zakládal by se) už na slibu; ale Abrahámovi ho dal Bůh zdarma právě slibem.

Co tedy se Zákonem? Ten byl přidán kvůli proviněním. (Měl trvat tak dlouho,) dokud se neobjeví potomek, na něhož se vztahovalo to zaslíbení. Andělé Zákona prohlásili a (byl oznámen) skrze prostředníka. Prostředníka však není třeba, kde je pouze jedna strana, Bůh však je jeden! Je snad proto Zákon proti Božím slibům? Naprosto ne! Kdyby totiž byl dán nějaký takový zákon, který by byl schopen dávat život, pak by ovšem ospravedlnění pocházelo skutečně ze Zákona. Písmo prohlásilo, že všichni jsou hříšníci. Tak se tedy vírou v Ježíše Krista dostává zaslíbení těm, kdo věří.

Ale než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, (v očekávání) víry, která se měla zjevit. Zákon byl naším vychovatelem pro Krista, abychom z víry došli ospravedlnění. Když však přišla víra, nejsme už pod vychovatelem. Vy všichni jste totiž Boží děti skrze víru v Ježíše Krista, vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši. A když patříte Kristu, jste tedy Abrahámovo potomstvo a dědici podle zaslíbení.

Můj výklad je tento: Pokud je dědic nedospělý, v ničem se neliší od otroka, ačkoli je pánem všeho. Podléhá poručníkům a správcům až do doby stanovené otcem. Tak to bylo i s námi: dokud jsme byli nedospělí, žili jsme pod vládou prvopočátků světa. Když se však naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal vám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: »Abba, Otče!« Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 3,27–28; Ef 4,24

Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek. * Všichni jste jeden v Kristu Ježíši.

V. Oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru jako skutečně spravedlivý a svatý. * Všichni.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listů svatého Ambrože, biskupa*Jsme dědici Boží, spoludědici Kristovi*

Ten, kdo s pomocí Ducha ničí záludnosti těla, říká apoštol, bude žít. A není divu, že bude žít, protože každý, kdo má Božího Ducha, stává se Božím dítětem. Je dítětem Božím proto, že nepřijímá ducha otroctví, ale ducha těch, kdo byli přijati za vlastní. O tom svědčí našemu duchu sám Duch svatý, který potvrzuje, že jsme Boží synové. To je ten Duch, který v našich srdcích volá *Abba, Otče*, jak je psáno v listě ke Galaťanům. Ale velkým svěděním o tom, že jsme Boží děti, je i to, že jsme *dědici Boží a spoludědici Kristovi*. Jeho spoludědicem je ten, kdo je společně s ním oslaven, a to je pouze ten, kdo utrpením za něho trpí společně s ním.

Aby nám dodal odvalu k utrpení, připojuje, že všechno, co trpíme, je menší a nelze to srovnat s dobrem, které nás čeká jako velká odměna za námahu a které se na nás zjeví; neboť až budeme přetvořeni k obrazu Božímu, budeme smět hledět tváří v tvář na jeho slávu.

A aby vyzdvihl velikost toho budoucího zjevení, dodává, že i stvoření očekává toto zjevení synů Božích. Nyní je sice podrobena marnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž v naději, neboť doufá, že od Krista dosáhne milosti služby nebo spíš že i ono bude vysvobozeno z otroctví porušení a přijato do svobody slávy dětí Božích, takže bude jediná svoboda stvoření i synů Božích, až se zjevně ukáže jejich sláva. Ale nyní, dokud se zjevení oddaluje, všechno tvorstvo společně sténá a očekává slávu našeho přijetí za syny a vykoupení. Jako matka před porodem nosí pod srdcem onoho ducha spásy a touží po jeho osvobození z otroctví marnosti.

Smysl je přece jasný: Všichni, kdo mají prvotiny Ducha, sténají v očekávání, že budou přijati za vlastní. A toto přijetí je vykoupením celého těla, až jako Boží děti díky přijetí za vlastní tváří v tvář uvidíme ono božské a věčné dobro. V církvi Páně už toto přijetí za syny existuje, když Duch volá *Abba, Otče*; jak stojí v listě Galaťanům. Ale bude dovršeno, až vstanou všichni do nepomijitelnosti, cti a slávy a budou smět patřit na Boží tvář. Tehdy opravdu člověčenství pozná, že je skutečně

vykoupeno. A proto se apoštol chlubí a říká: *Touto nadějí jsme byli spaseni*. Naděje totiž přináší spásu, stejně jako víra a o té je řečeno: *Tvoje víra tě zachránila*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 8,17; 5,9

Jsme dědici Boží a spoludědici Kristovi. * Musíme ovšem jako on trpět, abychom mohli spolu s ním dojít spásy.

V Budeme zachráněni skrze něho od Božího hněvu. * Musíme.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

4,8-31

Stará úmluva rodí k otroctví nová ke svobodě

Kdysi jste ve své neznalosti Boha otročili bohům, kteří ve skutečnosti vůbec bohové nejsou. Teď však, když jste Boha poznali, či spíše: když Bůh poznal vás, jak se můžete zase vracet k slabým a nuzným počátkům a chtít jim znova otročit? Slavíte dni a měsíce, doby a roky. Bojím se o vás, aby všechno moje lopocení u vás nebylo nadarmo.

Prosím vás, bratři: Buďte takoví, jaký jsem já; vždyť i já jsem byl takový, jací jste vy. V ničem jste mi neublížili. Víte přece, že jsem byl nemocen, když jsem vám poprvé hlásal evangelium. Byla to pro vás zkouška, když jste mě (viděli) v takovém tělesném stavu. A přesto jste mě s pohrdáním neodmítli, ale přijali jste mě jako Božího posla, jako samého Krista Ježíše.

Kam se podělo vaše (tehdejší) nadšení? Vždyť o vás mohu dosvědčit, že byste si vlastní oči vyloupali a mně je dali, kdyby to bylo možné. Stal jsem se vašim nepřitelem proto, že vám říkám pravdu? Ti (lidé) si vás horlivě všimají, ale nemají dobré úmysly. Rádi by vás odloučili (od nás), abyste se stali jejich horlivými přívrženci. Je to dobré, když si druhého někdo horlivě všimá, ovšem v dobrém a vždycky. (Já jsem to dělal) nejenom na tu chvíli, dokud jsem byl u vás. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. A přál bych si, abych byl nyní u vás a mohl s vámi mluvit přímo, protože si s vámi nevím rady.

Řekněte mi vy, kteří chcete žít pod Zákonem: Neslyšíte, co *Zákon říká*? Stojí přece v Písmu: »Abrahám měl dva syny; jednoho z otrokyně, druhého z manželky svobodné.« Syn z otrokyně se narodil způsobem přirozeným, syn z manželky svobodné však na základě zaslíbení. To v sobě tají ještě něco jiného: Ty (dvě ženy) představují dvě úmluvy; první z hory Sinaje ta rodí k otroctví: to je Hagar. Hagar (znamená) horu Sinaj, která je v Arábii. To se dobře hodí na nynější Jeruzalém, protože

ten se svými dětmi žije v otroctví. Jeruzalém, pocházející shora, je však svobodný a to je naše matka. Je totiž psáno:

»Raduj se neplodná, kterás nerodila, v jásot propukni ty, kterás nepoznala porodní bolesti. Neboť mnoho dětí bude mít žena opuštěná, více než ta, která má muže.«

A vy, bratři, jste jako Izák děti zaslíbení. Ale jako tehdy ten narozený způsobem přirozeným pronásledoval narozeného způsobem nadpřirozeným, tak je tomu i teď. Co však říká Písmo? *»Vyžeň otrokyni i jejího syna; nebude přece dědit syn otrokyně se synem (manželky) svobodné!«* Proto, bratři, nejsme dětmi otrokyně, ale (manželky) svobodné.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Gal 4,28.31;5,1; 2 Kor 3,17

Jsme jako Izák děti zaslíbení. Proto nejsme dětmi otrokyně, ale manželky svobodné. * Kde je duch Páně, tam je svoboda.

V. To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. * Kde je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na list Galatanům

Aby ve vás vznikla podoba Kristova

Apoštol říká: *Budte takoví, jaký jsem já.* Narodil jsem se jako Žid, ale když o tom uvažuji ve světle Ducha, nepřikládám takovým tělesným věcem vsutku žádnou váhu. *Neboť i já jsem jako vy,* to jest: jsem také člověk. Pak jim příhodně a jemně připomíná svoji lásku, aby ho neměli za svého protivníka. Říká totiž: *Bratři, ničím jste mi neublížili?* Jako by chtěl tím říci: *»Nemyslete si tedy, že vám chci ublížit já.«*

Navíc dokonce říká: *Děti moje, aby ho následovali přímo jako otce.* A pokračuje: *Znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy.* Tady vlastně promluvila jeho ústy matka církev, neboť i jinde říká: *Počínali jsme si mezi vámi tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti.*

Ve věřícím vzniká Kristova podoba vírou, utváří se ve vnitřním člověku povoláním ke svobodě milosti, který je tichý a má pokorné srdce, nechlubí se záslužností svých činů, která není k ničemu. Ale právě milostí v něm vzniká jakýsi zárodek zásluhy, takže může být jedním z těch nejmenších, o nichž Kristus říká: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších, pro mne jste udělali.* Kristova podoba vzniká v tom, kdo se připodobňuje Kristu. A Kristu se připodobňuje ten, kdo k němu přilne duchovní láskou.

Tak se napodobováním Krista stává tím, čím je sám Kristus, pokud to je na jeho úrovni vůbec možné. Jak říká *Jan: Kdo tvrdí, že zůstává v Kristu, má se i sám chovat, jak se choval on.*

Matka počne člověka k jeho podobě, a když se má v bolestech narodit, je tato podoba už hotová. Mohlo by nás tedy zarazit, proč apoštol říká: *Znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy.* Ale těmi porodními bolestmi rozumějme úzkosti a starosti, které s nimi měl, než se narodili v Kristu. A má je znovu, když vidí nebezpečí, že budou zvikláni a svedeni. Tato starost a péče, kterou přirovnává k porodním bolestem, potrvá ovšem jen dotud, *dokud nedorostou do zralé podoby Kristovy plnosti, takže už nebudou zmitáni závanem kdejakého učení.*

Takže slova *znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy,* se nevztahují k počátku jejich víry, protože do ní se už narodili, ale k jejímu upevnění a zdokonalení. Tyto porodní bolesti připomíná i jinde, když říká, jak na něho *denně doléhá starost o všechny církevní obce. Kdo cítí slabost, abych ji necítil já? Kdo je sváděn ke hříchu, aby to nepálilo i mne?*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 4,15; Př 4,18

Žijme podle pravdy a v lásce, * a tak porosteme po všech stránkách v něho, v Krista, který je naše hlava.

V. Cesta spravedlivých je jako světlo jitřenky, jejíž záře stoupá do bílého dne.* A tak.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

5,1-25

Pravá svoboda

To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. Buďte v tom tedy pevní a nenechte se zase zapřáhnout do toho otrockého chomoutu. Podívejte se, já, Pavel, vám říkám: Budete-li přijímat obřízku, Kristus vám nic neprospěje. A znova to zdůrazňuji každému, kdo se dá obřezat, že je pak povinen plnit celý Zákon. Když hledáte ospravedlnění v Zákoně, nemáte už s Kristem co dělat, vypadli jste z milosti. Ale my (ve deni) Duchem, opření o víru, očekáváme věčný život, v který doufáme. V křesťanství totiž nic neplatí, zdali jsi obřezán, nebo neobřezán, ale víra, která se projevuje láskou.

Běželi jste dobře. Kdo vám však zabránil držet se pravdy? K tomu vás nepohnul ten, který vás povolal. Malý kousek kvasu prokvasí celé těsto. Avšak já ve vás skládám svou důvěru (opřenou) o Pána, že se ve svém smýšlení nijak nezměníte. Ale ten, kdo vás mate, neujde trestu, ať je to kdokoli. Já sám, bratři, že dosud hlásám obřízku? Ale proč po-

tom stále ještě musím snášet pronásledování? Vždyť by tak přestalo to, co je na kříži tolik uráží! Ti, kdo vám nechtějí dát pokoj, ať se nechají třeba vyklestit!

Bratři, vy jste byli povoláni ke svobodě. Ta svoboda však nesmí být záminkou, abyste se vraceli k prosazování sebe. Spíše si navzájem posluhujte láskou.

Celý Zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: *Miluj svého bližního jako sebe*. Jestliže se však mezi sebou koušete a požíráte, dejte pozor, abyste jeden druhého nepohltili!

Chci říci toto: Žijte duchovně, a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží proti duchu, a duch zase proti tělu. Mezi nimi je vzájemný odpor, takže neděláte, co byste chtěli.

Jestliže se však necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem. K jakým skutkům vede tělo, je všeobecně známo. Je to: smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějnictví, nepřátelství, sváry, žárlivost, hněvy, ctižádost, nesvornost, stranictví, závist, opilství, hýření a jiné takové věci. Řekl jsem vám to už dříve a říkám to (ještě jednou): lidé, kteří takovéto věci dělají, nebudou mít podíl v Božím království. Ale ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost. Proti takovým věcem se nestaví žádný zákon.

Ti, kdo (náležejí) Kristu Ježíši, ukřížovali svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi. Protože Duch je naším životem, podle Ducha také jednejme!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 5,18.22.25

Jestliže se necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem. * Ovocem Ducha je láska, radost, pokoj.

V. Protože Duch je naším životem, podle Ducha také jednejme! * Ovocem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Poznej důstojnost své přirozenosti

Když se náš Pán Ježíš Kristus narodil jako pravý člověk, aniž by přitom přestal být pravým Bohem, stal se zárodkem nového stvoření a ve svém zrození dal lidskému rodu duchovní počátek. Což může naše mysl pochopit toto tajemství? A může snad nějaký jazyk vypovědět, jak veliká je to milost? Nepravost se vrací do nevinnosti, staroba do mládí, cizí jsou přijímáni za vlastní a dědictví připadá lidem zvenčí.

Probud' se, člověče, a poznej důstojnost své přirozenosti. Rozpomeň se, že jsi byl učiněn k obrazu Božímu; ten byl sice v Adamovi porušen, ale v Kristu znovu obnoven. Užívej viditelných stvoření, jak se sluší a patří, stejně jako užíváš zemi, moře, nebe, vzduch, prameny a řeky. A všechno, co na nich je krásné a podivuhodné, ať ti slouží ke chvále a slávě Stvořitelově.

Tělesného světla se dotýkej tělesným smyslem, ale celou silou své mysli objímej to pravé světlo, *které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět.* O tom světle říká Prorok: *Přistupte k němu a budete osvětleni a vaše tvář se nebude zardívat.* Jsme-li totiž chrámem Božím a Boží Duch v nás přebývá, má to, co má každý věřící ve své duši, větší hodnotu, než to, čemu se obdivuje na nebi.

Tím vás ovšem nenavádím, moji milí, ani vám neradím, abyste přehlíželi Boží díla, nebo dokonce ve věcech, které dobrý Bůh stvořil jako dobré, nacházeli něco, co by bylo v rozporu s vaší vírou. Užívejte však všech stvořených věcí a veškeré krásy tohoto světa rozumně a náležitě. *Věci viditelné, jak praví apoštol, přece pomínou, ale neviditelné budou trvat věčně.*

Nuže, jelikož jsme se narodili pro přítomnost, ale byli znovuzrozeni pro budoucnost, nepropadněme dobrou časnému, ale zaměřme se na dobro věčné. A abychom se mohli víc přiblížit k poznání své naděje, uvažujme o tom, co naši přirozenosti dala Boží milost. Slyšme, co říká apoštol: Jste už přece mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. S tím, který žije a kraluje s Otcem a Duchem svatým po všechny věky věků! Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 144 (143), 9; 118 (117), 28

Bože, novou píseň ti zazpívám, * na harfě s desíti strunami ti zahrají.

V. Ty jsi můj Bůh, děkuji ti; budu tě slavit, můj Bože! * Na harfě.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

5,25–6,18

Povzbuzení k lásce a horlivosti

Protože Duch je naším životem, podle Ducha také jednejme! Neshánejme se po slávě, není to k ničemu, nechovejme se k sobě navzájem vyzývavě, nebudme mezi sebou závistiví.

Bratři, kdyby někdo byl stržen náhle k nějakému poklesku, uveďte ho na správnou cestu v duchu mírnosti; jste přece lidé duchovní! Jen

si dávej pozor každý sám na sebe, aby ses nedostal do pokušení i ty! Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte Kristův zákon. Když si někdo o sobě myslí, že něco je, a zatím není nic, klame sám sebe. Každý ať si prozkoumá své vlastní dílo, a pak ať se chlubí každý jen sám sebou a ne na účet druhého. Vždyť každý má na nesení dost svých vlastních nedostatků.

Komu se dostává náboženského vyučování, má se všemožně starat ze svého majetku (o zaopatření) toho, kdo ho vyučuje. Nemylte se, Bůh se nenechá posmívat! Co kdo zasel, to také sklídí. Kdo totiž seje do svého těla, z těla sklídí záhubu. Kdo však seje do ducha, z ducha sklídí věčný život. Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, (dočkáme se) doby, kdy budeme sklízet. Dokud tedy máme ještě čas, prokazujeme dobro všem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny.

Tohle připisuji vlastnoručně, a všimněte si, jak velkým písmem to dělám. Všichni ti, co by se rádi udělali pěknými zachováváním těch vnějších věcí, nutí vás k tomu, abyste přijali obřízku. (Dělají to proto,) aby se vyhnuli pronásledování kvůli Kristovu kříži. Ale ani sami ti, kdo přijímají obřízku, Zákon nezachovávají. Rádi by však, abyste se dali obřezat, že se pak budou moci chlubit vašim tělem. Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřížován svět a já světu.

Vždyť ani obřízka nic není, ani neobřezanost, ale nové stvoření. A na všechny, kdo se v jednání budou řídit touto zásadou, ať přijde pokoj a milosrdenství, totiž na (pravé) Boží Izraelity.

A pro budoucnost ať mě už nikdo (s těmi věcmi) neobtěžuje! Vždyť já na svém těle nosím znamení, (že náležím) Ježíšovi.

Milost našeho Pána Ježíše Krista ať je s vámi, bratři! Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 6,78 Jan 6,63

Co kdo zasel, to také sklídí. Kdo seje do svého těla, z těla sklídí záhubu.

* Kdo seje do ducha, z ducha sklídí věčný život.

V. Co dává život, je duch, tělo nic neznamená. * Kdo seje.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání blahoslaveného Izáka z Hvězdy, opata

O vznešenosti lásky

Proč se, bratři, tak málo staráme o to, jak vzájemně hledat příležitosti ke spáse? Vždyť když vidíme, že někdo potřebuje více, měli bychom si více navzájem pomáhat a jeden druhému nosit břemena jako bratr

bratru. K tomu nás přece vybízí apoštol slovy: *Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte Kristův zákon. A jinde říká: Snášejte se navzájem v lásce.* To je přece ten zákon Kristův.

A když vidím u svého bratra něco, co nelze napravit, ať už je to pod tlakem okolností nebo pro slabost těla či nepevnost mravů, proč to trpělivě nesnáším a ochotně ho nepotěším, jak je psáno: *Jejich děti budou nesený na ramenou a utěšovány na kolenou?* Není to tím, že mi chybí právě ona láska, která všechno vydrží, trpělivě snáší a laskavě miluje?

Takový je skutečný zákon Kristův. On ve svém utrpení opravdu *nesl naše utrpení, ve své útrpnosti se obtížil našimi bolestmi?* Miloval ty, které nesl, a nesl ty, které miloval. Kdo však napadá bratra, který je v nouzi, nebo kdo využívá jeho slabostí všeho druhu, zcela nepochybně se podřizuje zákonu ďáblovu a naplňuje ho. Buďme proto k sobě navzájem snášenliví, bratrsky se milujme, snášejme navzájem své slabosti, ale pronásledujme zlo.

Každý způsob duchovního života, který s opravdovou poctivostí usiluje o lásku Boží a pro Boha také o lásku k bližnímu, je Bohu obzvlášť milý, ať se uskutečňuje podle jakýchkoli pravidel a v jakémkoli šatě. Je to přece láska, kvůli níž se všechno má nebo nemá stát, má nebo nemá změnit. Právě ona je jak počátek tak konec, východisko i cíl všeho směřování. Rozhodně není hříšné nic, co se děje opravdu kvůli lásce a z lásky.

A tuto lásku kéž nám milostivě v hojnosti dá ten, jemuž se bez lásky nemůžeme líbit a bez něhož nemůžeme vůbec nic. Ten žije a kraluje jako Bůh po všechny nekonečné věky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 3,11: Gal 5,14

To je poselství, které jste slyšeli už na začátku: * Máme se navzájem milovat.

V. Celý zákon ve své plnosti je obsažen v jediné větě: *Máme.

6. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Přísloví

1,17.20–33

Povzbuzení k přijetí moudrosti

Průpovědi Šalomouna,
syna Davidova, izraelského krále,
aby se poznala moudrost a kázeň,
aby se pochopily poučné řeči,
aby zjednaly vzorné vychování,
spravedlnost, právo a mravnost,
aby daly zkušenost nezkušeným,
mládeži prozíravost a obezřelost.
Když je slyší moudrý muž, ještě více zmoudří,
rozumný pak získá schopnost,
aby pochopil průpovědi a moudrá rčení,
slova mudrců i jejich tajemky.

Začátkem moudrosti je bázeň před Hospodinem,
znalostí a kázní pohrdají jen pošetilci.

Moudrost se ozývá na ulicích,
na náměstích povznáší svůj hlas.
Na vrcholu hradeb volá,
na křižovatkách v městě mluví:
»Jak dlouho budou hlupáci milovat hloupost,
v posměchu se kochat posměvači,
pošetilci nenávidět moudrost?
Přijmete-li mé výtky,
vyleji na vás svého ducha,
svoje myšlenky vám sdělím.
Volala jsem, ale vy jste se zdráhali,
vztahovala jsem ruku ale nikdo si toho nevšiml.
Nedbali jste na žádnou z mých rad,
nestáli jste o mé výtky.

Pak já se budu těšit z vašeho neštěstí,
vysměji se, až na vás přijde hrůza,
až vás stihne jako bouře úděs,
až se jako víchř dostaví zkáza,
až vás sevře úzkost a tiseň.«

Tu budou po mně volat, já však neodpovím,
budou mě hledat, ale nenaleznou,
neboť nenáviděli moudrost,
nevybrali si bázeň před Hospodinem.
Nelíbila se jim má rada,
pohrdli každou mou výtkou.
Ať jen okusí z plodů svého chování,
ať se nasytí svými záměry,
vždyť vlastní lenost zabije pošetilce,
hlupáky zahubí jejich bezstarostnost.
Kdo však mě slyší, bude žít v bezpečí,
v klidu, beze strachu před zlem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 3,18–19; 1,23.24

Domnívá-li se někdo z vás, že je moudrý, jak to chce tento svět, musí se napřed stát »pošetilým«. Jenom tak se stane moudrým. * Moudrost totiž, jak ji chce tento svět, je v očích Božích pošetilost.

V. Ale my kážeme Krista ukřižovaného, Boží moc a Boží moudrost. *
Moudrost.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Efréma, jáhna, k evangelní harmonii »Diattessaron«

Boží slovo je nevyčerpatelným zdrojem života

Bože, kdo by mohl zcela proniknout byt' jen jediný z tvých výroků? Toho, co zůstává mimo, je mnohem víc než toho, co jsme s to pojmout. Je to, jako když žízniví pijí z pramene. Boží slovo je mnohostranné a ti, kteří je přijímají, k němu přistupují z mnoha hledisek. Pán vykreslil své slovo mnoha barvami, aby každý, kdo se jím zabývá, na něm našel něco, co jej uchvátí. Ukryl ve svém slově nejrůznější bohatství, abychom z něho všichni ve svém úsilí mohli něco pro sebe vytěžit.

Boží slovo je stromem života, který ti ze všech stran nabízí své požehnané plody, a je jako skála, která se otevřela na poušti a všem kolem poskytla duchovní nápoj. Apoštol říká: *Jedli duchovní pokrm a pili duchovní nápoj.*

Nikdo, kdo dostane nějaký díl tohoto bohatství, by si neměl myslet, že je v Božím slově pouze to, co získal on. Spíš ať si uvědomí, že z toho všeho, co Boží slovo obsahuje, dokázal vytěžit jen toto málo. A také by proto, že se mu podařilo získat pro sebe jen tuto částičku, neměl říkat, že je nějak chudé a neplodné, nebo jím pohrdat, ale spíš děko-

vat za jeho bohatství, i když je není s to vyčerpat. Raduj se, že jsi Božím slovem nasycen, a nermuť se z toho, že tě jeho bohatství přesahuje. Ten, kdo má *žízeň*, se přece raduje z toho, že může pít, a nermoutí se z toho, že nemůže vypít celý pramen. Pramen má zdolat tvou *žízeň*, a ne aby tvá *žízeň* zdolala pramen. Když totiž uhasíš *žízeň*, aniž vyčerpáš pramen, můžeš pít znovu, až zase dostaneš *žízeň*. Kdežto kdybys zahnal *žízeň* tím, že bys celý pramen vypil, tvé vítězství by ti bylo jen ke škodě.

Děkuj za to, cos dostal, a nelituj toho, co zůstalo zatím nevyužito. Cos dostal a čehos dosáhl, je tvůj podíl; co zbylo, je tvé dědictví. Cos nemohl pro svou nedostatečnost dostat najednou, dostaneš jindy, jen když vytrváš. Nechtěj ve své chtivosti zhltnout naráz, co najednou zhltnout nelze. Ale také nebuď líný postupně čerpat z toho, co můžeš.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 1,25; srv. Bar 4,1

Slovo Páně trvá navěky. * Slovo evangelia, které vám bylo zvěstováno. **V.** Kniha Božích přikázání a zákon, který platí na věčné časy; všichni, kdo se ho drží, přijdou k životu. * Slovo evangelia.

EVANGELIUM VIZ STR. 524

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

3,1–20

Jak se nachází moudrost

Můj synu, nezapomínej na mé poučení,
ať tvoje srdce zachovává mé příkazy!
Přinesou ti dlouhý věk,
léta života a štěstí.

Kéž tě neopustí láska a věrnost,
uvaž si je na šíji,
napiš si je na desku srdce,
a nalezneš přízeň a zdar
před Bohem i lidmi.

Důvěřuj v Hospodina celým svým srdcem
a nespolehej na vlastní chytrost!
Mysli na něho při všech svých cestách
a on urovná všechny tvé stezky.
Nechtěj být moudrý ve vlastních očích,

boj se Hospodina a vzdaluj se zlého!
To bude prospěšné pro tvoje tělo,
to osvěží tvoje kosti.

Uctívej Hospodina dary ze svého majetku
tím nejlepším, co jsi získal.
Pak budou tvé sýpky oplývat obilím,
tvé kádě přetékat moštem.

Hospodinovým poučením nepohrdej, můj synu,
nehorši se, když tě kárá.
Hospodin kárá toho, koho má rád,
trestá nejmilejšího syna.

Šťastný je člověk, jenž dosáhl moudrosti,
ten, kdo vyniká poznáním.
Neboť lepší je získat moudrost než stříbro,
její výnos je nad zlato.
Je vzácnější nad perly,
všechny tvé poklady se jí nemohou rovnat.
Dlouhý věk má v pravici,
v levici bohatství, slávu.
Její cesty jsou půvabné,
k pokoji vedou její stezky.
Stromem života je těm, kdo se jí chápou,
cedrem je těm, kdo se k ní vinou.

Hospodin založil zemi moudrostí,
svou rozumností zbudoval nebe.
Podle jeho plánu vytryskl oceán
a oblaka dávají padat rose.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 3,11.12; Žid 12,7

Hospodinovým poučením nepohrdej, nehorši se, když tě kárá. * Hospodin kárá toho, koho má rád, trestá nejmilejšího syna.

V. Bůh s námi jedná jako se svými syny. Vždyť kterého syna otec nekárá? * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

O hledání moudrosti

Usilujme o pokrm, který nepomíjí; pracujme na díle naší spásy. Pracujme na vinici Páně, abychom mohli dostat denár denní mzdy. Usilujme o moudrost, která říká: *Kdo se o mě snaží, nezhrěší.. Svět je pole, říká Pravda. A tak na něm kopejme; je na něm skrytý poklad, vykopej-*

me její. Tím pokladem je moudrost, ta se přece loví z hlubin. Všichni ji hledáme, všichni po ní toužíme.

Chcete-li se ptát, bylo řečeno, ptejte se, vraťte se, přijďte. Ptáš se, odkud se máš vrátit? *Od svých žádostí se odvrát, praví Písmo.* Avšak jestliže nenacházím moudrost ve svých tužbách, ptáš se, kde ji naleznu? Má duše totiž po ní nesmírně touží; a jestliže se mi snad podaří ji nalézt, nebude mi stačit, že jsem ji našel, jestliže nevložím do svého klína míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou. To je jistě správné. *Neboť šťastný je člověk, jenž dosáhl moudrosti; ten, kdo vyniká poznáním.* Hledej ji tedy, dokud je k nalezení, a volej ji, dokud je blízko.

Chceš slyšet, jak je blízko? *Blízko tebe je to slovo, máš ho v ústech i ve svém srdci;* jen ho musíš hledat s čistým srdcem. Jestliže totiž najdeš srdcem moudrost, budou i tvá ústa oplývat moudrostí. Ale hleď, abys jí oplýval, ne abys jí přetékal nebo ji vyvrhoval.

Nalezl jsi přímo med, jestliže jsi našel moudrost. Jen ho nesněž mnoho, aby ses ho nepřejedl a nezvrátil ho. Jez tak, abys byl vždy hladový. Neboť sama moudrost říká: *Kdo mě požívají, ještě lačněji.* Nepřeceňuj to, co máš. Nepřejídej se, aby ti nebylo špatně, a hleď, aby ti nebylo odňato, co zdánlivě máš, kdybys předčasně přestal hledat. Dokud totiž můžeš moudrost hledat, protože je blízko, nesmíš ve svém hledání a vzývání ustávat. Aby to s tebou nedopadlo, jak praví Šalomoun: *Kdo snědl mnoho medu, tomu není dobře; tak i ten, kdo je hledačem velebnosti, bude tísněn slávou.*

Jako však je *šťastný člověk, jenž dosáhl moudrosti*, tak je blažený nebo dokonce ještě blaženější, *kdo uvažuje o moudrosti.* Právě to totiž vede k hojnosti.

Mají-li tvá ústa oplývat moudrostí a rozvážností, záleží na těchto třech věcech: musíš vyznávat vlastní hříšnost, dále musíš děkovat Bohu a chválit ho, a konečně musí tvá řeč sloužit poučení. Vždyť přece předně víra v srdci vede ke spravedlnosti, vyznání ústy vede ke spáse. A také: Spravedlivý nejdřív obviňuje sebe sama. Za druhé máme velebit Pána, a za třetí, máme-li k tomu dost moudrosti, máme vzdělávat bližního.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 7,10.11;8,2

Miloval jsem moudrost nad zdraví a krásu, chtěl jsem ji mít raději než denní světlo. * Spolu s ní se mi dostalo všeho dobra.

V. Miloval jsem ji a vyhledával od své mladosti, zamiloval jsem se do její krásy! * Spolu.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

8,15.12–36

Chvála věčné Moudrosti

Což nevolá Moudrost
a Poznání nezvedá svůj hlas?
Na vrcholu vyvýšenin, při cestě,
na křižovatkách stezek stojí,
u bran volá plným hlasem,
u příchodu do vrat nahlas křičí:

»K vám, lidé, volám
svou výzvu k lidskému pokolení:
Naučte se ze zkušenosti, nezkušení,
pošetilci, staňte se rozumnými!

Já, Moudrost, bydlím s Rozvážností,
jsem přítelkyní Obezřelosti.

(Kdo se bojí Hospodina, nenávidí zlo.)

Pýchu, zpupnost, špatné chování,
falešná ústa, to nenávidím.

U mne je rada a rozvážnost,
u mne je pochopení a zdatnost.

Skrze mne kralují králové
a mocní rozhodují podle práva.

Skrze mne vládnou vladaři
a velmoži soudí zemi.

Miluji ty, kdo mě mají rádi,
kdo mě hledají, naleznou mě.

U mne je bohatství a sláva,
pravé jmění a spravedlnost.

Lepší je můj plod než ryzí zlato,
můj výtěžek nad vytríbené stříbro.

Kráčím po cestě spravedlnosti,
prostředkem stezky práva,
abych obdařila své přátele bohatstvím
a jejich pokladnice naplnila.

Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů,
odpradávná před svými skutky.

Od věčnosti jsem utvořena,
od začátku, dříve než povstala země.

Než byly propasti, jsem se narodila,

než byly prameny, bohaté vodou,
dříve než byly zaklíněny hory,
před pahorky jsem se narodila,
dříve než učinil zemi a shromáždění vod,
první hroudy země.

Byla jsem tam, když rozpínal nebesa,
když nad propastí vyměřoval obzor,
když na výsostech upevňoval oblaka,
když dával sílu pramenům oceánu,
když určoval moři jeho meze,
aby vody nepřekročily jeho břehy,
když upevňoval základy země,
tu jsem u něho přebývala jak nejmilejší dítě,
den co den jsem byla jeho potěšením,
před ním jsem si v každou dobu hrála,
hrála jsem si na okruhu jeho země,
rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi.
Nuže tedy, synové, slyšte mě,
slyšte kázeň, staňte se moudrými,
a nepohrdejte jí!

Šťastni jsou ti, kdo střeží mé cesty.
Šťastný člověk, který mě slyší,
den ze dne bdí u mých dveří,
střeží veřeje mých bran.
Kdo mě hledá, nalezne život,
od Hospodina dosáhne přízně.
Kdo mě uráží, sám sobě škodí;
všichni, kdo mě nenávidí, milují smrt.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 8,22.23; Jan 1,1

Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, * od začátku, dříve než povstala země.

V. Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. *
Od začátku.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »Proti ariánům« od svatého Atanáše, biskupa

Poznání Otce skrze tvořící a vtělenou Moudrost

Jednorozená Moudrost Boží sama všechno tvoří a působí. Neboť všechno *jsi moudře učinil*, jak říká žalmista, a *země je plná tvého tvor-*

stva. Aby však věci, které vznikly, nejenom byly, nýbrž byly dobře, rozhodl se Bůh dát stvořeným věcem svoji Moudrost; do všech zároveň i do každé zvláště vložit jakýsi otisk a krásu její podoby, aby bylo naprosto jasné, že stvořené věci zdobí moudrost a že jsou hodny Boha.

Podobně jako je naše slovo obrazem Božího Slova, které je Synem Božím, je také stvořená moudrost v nás obrazem toho Slova, které je sama Moudrost. Protože schopnost našeho vědění a myšlení pramení v této Moudrosti, jsme schopni tuto tvůrčí Moudrost přijímat a poznávat skrze ni Otce. Jak říká náš Pán: *Kdo vyznává Syna, má také Otce a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mě poslal.* Protože tedy v nás a ve všech věcech byl stvořen takovýto otisk Moudrosti, je přirozené, že pravá tvůrčí Moudrost přijímá to, co je jejím otiskem, opět za své, když říká: *Pán mě vložil do svých děl.*

Protože v projevech Boží moudrosti, o které jsme mluvili, svět Boha pro samou »moudrost« nepoznal, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Neboť Bůh už nechtěl být poznáván jako v dřívějších dobách jenom v obrazu a náznaku moudrosti, který je ve stvořených věcech. Rozhodl se proto, aby sama pravá Moudrost na sebe vzala tělo a stala se člověkem, a ten aby podstoupil smrt na kříži. Tím měli všichni věřící napříště dostat možnost být zachráněni skrze víru, založenou v moudrosti kříže.

Je to táž Boží Moudrost, která dříve skrze svůj obraz vtisknutý do stvořených věcí (a tomu se říká stvoření) zjevovала sebe samu a skrze sebe i svého Otce. A když se později táž Moudrost jsoucí Slovem stala tělem, jak říká Jan, a toto Slovo, které se stalo tělem, zrušilo smrt a zachránilo náš rod, stala se Boží Moudrost a skrze ni i Otec ještě daleko zjevnější. Proto také říká: *Dej jim, ať poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.*

A tak se celá zem naplnila jeho poznáním. Neboť je jen jedno poznání: poznání Otce skrze Syna a poznání Syna dané od Otce. Otec se z něho raduje a touž radostí se raduje Syn v Otci, jak je psáno: *Nacházel ve mně zalíbení, den co den jsem se radoval před jeho tváří.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 2,6.9;Mt 23,10

Jako jste přijali, že Kristus Ježíš je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním. *
V něm přebývá celá plnost božství tělesně.

V. Jenom jeden je váš Učitel Kristus. * V něm.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

9,1–18

Moudrost a pošetilost

Moudrost si zbudovala palác,
opřela jej o sedm sloupů.

Pobila dobytek, smísila víno,
připravila také svůj stůl.

Poslala své služebnice volat
z vyvýšenin města:

»Kdo je nezkušený, ať sem přijde,
kdo je bez rozvahy, toho chci učit.

Pojďte, můj pokrm jezte,
víno, mnou nalité, pijte!

Nechte dětinství, a budete žít,
po cestě poznání chodte!«

Kdo kárá posměvače, dojde hanby,
kdo napomíná zločince, dělá si škodu.

Nekárej posměvače! Bude tě nenávidět!
Kárej moudrého, a bude tě mít rád.

Dej radu moudrému, a bude moudřejší,
pouč spravedlivého, a poroste v poznání.

Počátek moudrosti je bát se Hospodina,
poznat Svatého to je vědění.

Neboť skrze něj se tvé dni rozmnoží,
rozhojní ti léta života.

Jsi-li moudrý, jsi moudrý pro sebe,
jsi-li pošetilý, je to tvá škoda.

Paní Pošetilost je vášnivá,
svádí a je stále bez klidu.

Sedí u vchodu svého domu,
na trůnu na výšinách města,
zve pocestné,

ty, kdo chodí po přímé cestě:

»Kdo je nezkušený, ať sem přijde,
kdo je bez rozvahy, toho chci učit.

Kradená voda je sladká,
zakázaný chléb je chutný.«

A člověk neví, že u ní jsou mrtví,
že v hlubinách podsvětí jsou její hosté.

*ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ**Srv. Lk 14,16–17; Př 9,5*

Jeden člověk chystal velkou hostinu, a když byl čas k hostině, poslal svého služebníka, aby vyřídil pozvaným: * Pojďte, už je připraveno!

V. Pojďte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte! * Pojďte, už je.

Z komentáře Prokopia z Gazy, biskupa, ke knize Přísloví*Boží Moudrost nám namíchala víno a připravila stůl*

Moudrost si zbudovala palác. Mocný Bůh a Otec mající své bytí v sobě samém si za příbytek vybudoval jednak celý vesmír, kde přebývá s celou svou silou, jednak člověka, který byl stvořen k obrazu Božímu a podobnosti s ním a jehož přirozenost je zároveň viditelná i neviditelná.

Opřela jej o sedm sloupů. Člověku, jenž byl po dokončení celého stvoření utvořen podle Krista, Boží Moudrost dala sedmero darů Ducha svatého, aby v Krista věřil a zachovával jeho přikázání. Poznání budí ctnost a z ctnosti naopak vyplývá poznání. Tak se Dary Ducha duchovní člověk dotváří, neboť zralá víra mu dává pevný podíl nadpřirozeného dobra.

Tyto dary také zdokonalují přirozené světlo lidského ducha: Dar síly dává schopnost, abychom horlivě hledali Boží vůli, kterou bylo všechno stvořeno, a vždycky toužili ji z běhu věci poznat. Dar rady rozlišuje, co touto nejsvětější Boží vůlí je a co jí není, a umožňuje, abychom tuto nestvořenou a nesmrtelnou Boží vůli přijímali a podle ní mysleli, mluvili a žili. A dar rozumu působí, abychom ji schvalovali a na ni společně a odmítali vše, co je s ní v rozporu.

Smísila v číši své víno a připravila svůj stůl. Jako se v číši mísí víno s vodou, tak Moudrost spojila v člověku duchovní a tělesnou přirozenost a s poznáním stvořených věcí spojila v takovém člověku i poznání sebe samé jako příčiny všeho. Toto poznání opájí rozum jako víno vším, co se týká Boha. A tak ten, jenž je naším nebeským chlebem, sám živí naše duše ctností a opájí je a oblažuje svým učením. A to všechno bohatě prostírá k duchovní hostině všem, kdo se jí touží zúčastnit.

Poslala své služebníky, aby hlasitě zvěstovali pozvání na pohár vína. Boží Moudrost poslala apoštoly jako služebníky božské vůle zvěstovat radostnou zvěst evangelia přicházející od Ducha, a proto převyšující každý psaný i přirozený zákon. Boží Moudrost zve v Kristu všechny k sobě. V něm se jako v poháru pro míchání vína uskutečnilo podle tajemného plánu spásy podivuhodné spojení božské a lidské přirozenosti v jednu osobu, aniž se obě přirozenosti smísily. A Moudrost Boží ústy svých služebníků volá: *Komu schází moudrost, ať přijde ke mně.* Kdo si jako blázen ve svém srdci říká, že Bůh není, ať odvrhne svou nevěru, s vírou se ke mně obrátí a pozná, že jsem Stvořitel a Pán veškerenstva.

Toho, kdo nemá moudrost, zve: Pojdte, jezte se mnou chléb a pijte víno, které jsem vám namíchala. Těm, kterým scházejí skutky víry, říká Boží

Moudrost, aby se jejich poznání zdokonalilo: Pojdte, jezte mé tělo, neboť vám dodá sílu a výživu jako chléb. Pijte mou krev, neboť vás naplní radostí mého učení jako víno a přivede vás k podobnosti Boží; tato krev byla totiž podivuhodně namíchána s božstvím pro vaši spásu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Př 9, 12; Jan 6,35.56

Moudrost si zbudovala palác, opřela jej o sedm sloupů, smísila víno připravila také svůj stůl. * Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.

V. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. * Kdo přichází.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

10,6–32

Různé úvahy

Požehnaní spočívá na hlavě spravedlivého, ale ústa zločinců skrývají podvod.

S žehnáním se vzpomíná na spravedlivého, jméno zločinců však shnije.

Rozumný člověk přijímá rozkazy, zatímco tlučhuba si připravuje zkázu.

Kdo jedná upřímně, kráčí životem bezpečně, kdo však své cesty kroučí, přijde k pádu.

Kdo přimhuřuje oko, dělá škodu, kdo kárá otevřeně, uzdravuje.

Živým pramenem jsou ústa spravedlivého, ale ústa zločinců skrývají podvod.

Nenávist rozněcuje sváry, ale láska přikrývá všechny chyby.

Na rtech rozumného nalezneš moudrost, ale na záda nerozvážného patří hůl.

Moudří své vědomosti skrývají, ústa pošetilého hrozí však zkázou.

Majetek je pro boháče nedobytným městem, kdežto pro chudáky je neštěstím jejich bída.

Výdělek spravedlivého zachovává život, zato výtěžek zločince přivádí k zhoubě.

K životu kráčí, kdo dbá na kázeň, kdo však pohrdá výstrahou, bloudí.

Upřímné rty umlčují nenávisť,
ale kdo rozsévá pomluvy, je hlupák.
Velké zvanění se neobejde bez hříchu,
kdo drží své rty na uzdě, je moudrý.
Ryzí stříbro je jazyk spravedlivého,
srdce zločinců však nestojí za nic.
Rty spravedlivého živí mnohé,
kdežto pošetilci zemrou pro nerozvážnost.

Hospodinovo požehnání přináší bohatství,
vlastní námaha nic k tomu nepřidává.
Pošetilec s radostí tropí hanebnosti,
ale pro moudrého (je radost) být moudrým.
Čeho se zločinec bojí, to ho stihne,
ale touha spravedlivých se vyplní.
Jak mizí bouře, tak mizí i zlosyn,
spravedlivý má základ navěky.
Co zubům ocet a kouř očím,
to lenochům, kdo mu dávají příkaz.

Bázeň před Hospodinem prodlužuje život,
avšak ukrácena budou léta zločinců.
Očekávání spravedlivých skončí v radosti,
zato naděje zločinců zvadne.
Hospodinova vůle je dokonalému oporou,
postrachem těm, kdo tropí zlo.
Spravedlivý nikdy nezakolísá,
zločinci však nezůstanou bydlet v zemi.
Ústa spravedlivého pronášejí moudrost,
zvrhlý jazyk bude však vyrván.
Rty spravedlivého oplývají laskavostí,
ústa zločinců jsou samá zvrhlost.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 37 (36), 30.31; 112(111), 6.7

Ústa spravedlivého mluví moudře, jeho jazyk hovoří, co je správné. *

Boží zákon mu ovládá srdce.

V. Ve věčné paměti bude spravedlivý. Nemusí se obávat zlé zprávy. *

Boží.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Otevři svá ústa Božímu slovu

Neustále bychom měli srdcem i ústy uvažovat o moudrosti. Tvůj jazyk ať pronáší úsudek, zákon tvého Boha ať je v tvém srdci. Proto ti Písmo říká: *Mluv o nich* (tj. o Božích slovech), *když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát*. Mluvme tedy o Pánu Ježíši, neboť on je sama moudrost a slovo, Slovo Boží.

Je totiž psáno i toto: *Otevři svá ústa Božímu slovu*. Ať ten, kdo mluví Boží řečí a uvažuje o Božích slovech, přímo dýchá Bohem. Vždycky mluvme o Bohu. Když mluvíme o moudrosti, je to on; když o ctnosti, je to také on; když o spravedlnosti, je to opět on; když o míru, i to je on; když mluvíme o pravdě, životě a vykoupení, je to stále on.

Otevři svá ústa Božímu slovu, tak tedy je psáno. Ty je otevři, mluví on. Proto řekl David: *Uslyším, co ve mně mluví Pán*. A sám Syn Boží říká: *Otevři svá ústa a naplním je*. Ne všichni ovšem mohou dosáhnout dokonalé moudrosti jako Šalomoun, ani takové jako Daniel. Přece však je Duch moudrosti vléván úměrně všem, totiž všem, kdo věří. Jestliže věříš, máš Ducha moudrosti.

Vždycky, *když budeš přebývat doma*, uvažuj tedy a rozmlouvej o tom, co je Boží. Slovem domov můžeme myslet církev a kostel, ale také naše vlastní soukromí, abychom vedli také vnitřní rozhovor. Mluv s rozvahou, aby ses vyhnul hříchu, do něhož bys mohl upadnout skrze mnohomluvnost. Když sedíš, mluv k sobě, jako bys sám sebe soudil. Mluv na cestě, abys nikdy nebyl prázdný. Na cestě mluvíš, jestliže mluvíš v Kristu, neboť Kristus je cesta. Mluv na cestě k sobě, mluv ke Kristu. Poslouchej, jak s ním máš mluvit: *Přeji si, praví, aby se muži na každém místě modlili tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru*. Mluv, člověče, i když spíš, aby tě nezachvátil spánek smrti. Poslouchej, jak bys ve spánku měl mluvit: *Nepopřeji spánku svým očím, svým víčkům odpočinku, dokud nenaleznu místo pro Hospodina, přibýtek Mocnému Jakubovu*. Ať vstáváš či se procházíš, hovoř o něm, abys splnil, co se ti přikazuje. Poslouchej, jak tě Kristus povzbuzuje. Tvá duše říká: *Hlas mého bratra tluče na dveře*, a Kristus říká: *Otevři mi, má sestro, moje milá*. Poslouchej, jakým způsobem máš burcovat Krista: Duše říká: *Zapřísahám vás, jeruzalémské dcery, jestliže vzkřísíte a znovu obnovíte lásku*. Láska je Kristus.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 1,30–31; Jan 1,16

Bůh nám poslal Ježíše Krista jako dárce moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. * Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.

V. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. * Kdo se.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

15,89.16–17.25–26.29.33

Postavení člověka před Bohem

Oškliví si Hospodin oběť zlosynů,
ale modlitba upřímných se mu líbí.
Oškliví si Hospodin zločinné chování,
ale rád má toho, kdo tíhne za spravedlností.
Lépe je mít málo v bázni před Hospodinem
než mnohé poklady v nepokoji.
Lepší je mísa zeleniny podané s láskou
než tučná hovězina s nenávistí.

Hospodin vyvrací dům zpupných,
a upevňuje majetek vdovy.
Hospodin si oškliví špatné záměry,
ale příjemná mu jsou laskavá slova.
Daleko je Hospodin od zlosynů,
avšak slyší modlitbu spravedlivých.
Bázeň před Hospodinem je školou moudrosti,
pokora předchází slávu.

Člověk se v mysli připravuje na řeč,
ale od Hospodina přichází, co vysloví jazyk.
Čisté se zdá člověku všechno, co dělá,
ale Hospodin tříbí duchy.
Svěř Hospodinu své záležitosti,
a tvé úmysly se zdaří.

Všechno činí Hospodin pro svůj účel,
také zlosynovi (chystá) den zkázy.

Hospodin si oškliví každého, kdo se povyšuje v srdci,
jistě neujde trestu.

Stálou laskavostí se smývá vina,
bázní před Hospodinem se lze vyhnout zlému.

Schvaluje-li Hospodin chování nějakého člověka,
i jeho nepřátele s ním smíří.

Lepší je mít málo s poctivostí
než mnoho příjmu nespravedlivě.
Člověk se napřemýšlí, jak má kráčet,
ale jeho kroky řídí Hospodin.

Kdo se posmívá chudákovi, tupí jeho Tvůrce,
kdo se raduje z neštěstí, neujde trestu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 6,12.13; Př 15,33

Chraň se zapomenout na Hospodina, který tě vyvedl z domu otroctví. * Hospodina, svého Boha se budeš bát a jediné jemu sloužit.

V. Bázeň před Hospodinem je školou moudrosti, pokora předchází slávu. * Hospodina.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustína, biskupa, na první list Janův*Touha srdce mří Bohu*

Co máme vlastně slíbeno? *Budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.* Jazyk mluví, jak umí; ostatní ať si domyslí srdce. Vždyť co mohl říci i sám Jan, aby nám přiblížil toho, který jest? A co vůbec můžeme říci my lidé, kteří se mu svatostí nemůžeme ani zdaleka rovnat?

Spolehněme se tedy na ono pomazání svatým Duchem, pomazání, které nám do srdce vkládá, co nedokážeme vyslovit. A protože nyní ještě nemůžete vidět, soustřeďte své úsilí na touhu.

Celý život křesťana je svatá touha po dobru. To, po čem toužíš, zatím nevidíš; ale touhou nabýváš schopnost, aby tě to zcela naplnilo, až to přijde a ty to uvidíš.

Je to podobné, jako když chceš naplnit pytel nebo měch a vidíš, že toho, cos dostal, je hodně; pak ten pytel nebo měch nebo něco jiného roztahuješ, protože víš, že toho, co tam chceš dát, je hodně, a pytel je úzký. Snažíš se natahovááním zvětšit jeho objem. A stejně Bůh svým odkládáním zvětšuje tvou touhu a touhou rozšiřuje duši, aby při větší šíři více obsáhla.

Kéž nás tedy pronikne touha, bratři, vždyť máme být naplněni. Hleďte, jak Pavel rozpíná rámě, aby mohl obsáhnout to, co má přijít. Neboť říká: *Ne, že už bych toho dosáhl nebo že jsem už dokonalý. Bratři, já si nenamlouvám, že už jsem to uchvátil.*

Co tedy děláš v tomto životě, když jsi ještě nedosáhl cíle? *Ale o jedno mi jde: nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou.* Říká, že je napjatý a že běží za svým cílem. Nemyslí si, že by dokázal pochopit, *co oko nevidělo, ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslí.*“

Takový je náš život, že se cvičíme a připravujeme toužením. Ale svatá touha nás vycvičí jen potud, pokud své tužby odpoutáme od lásky k časným věcem. Už jednou jsme si řekli, že to, co se má začít naplňovat, má být napřed prázdné. Máš-li být naplněn dobrým, vylej nejdříve to špatné.

Dejme tomu, že tě Bůh chce naplnit medem; jsi-li plný octa, kam dáš med? Je třeba to, co bylo v nádobě, vylít, a nádobu řádně vyčistit, i když to, aby mohla přijmout něco nového, dá práci a vyžaduje dřinu.

Mluvme si o medu, mluvme o zlatě, mluvme o víně; ať říkáme o nevyhovitelném cokoli, ať cokoli chceme říci, řeč jde o Bohu. A řekneme-li Bůh, co jsme řekli? V této jediné slabice je všechno, co očekáváme. Cokoli tedy dovedeme říci, nikdy nestačí. Nuže, natahujme se k němu a otvírejte se mu, aby nás naplnil, až přijde. *Budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 37(36), 4–5

Raduj se v Hospodinu * a dá ti, po čem touží tvé srdce.

V. Hospodinu svěř svůj osud, v něho důvěřuj. * A dá ti.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

31,10–31

Chvála vzorné ženy

Řádnou ženu, kdo ji najde?
Větší cenu má než perly.
Srdce jejího manžela na ni spoléhá,
o zisk nemá nouzi.

Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu
po všechny dny svého života.

Shání vlnu a len,
pracuje radostnou rukou.

Je jako obchodní koráb,
zdaleka přiváží pokrm.

Ještě za noci vstává,
připravuje jídlo své rodině,
stravu svým služkám.

Obhlíží pole a získá ho,
z výtěžku svých rukou sází vinici.
Statečností si opásává boky
a svoje ramena tuží.

Pociťuje, že její snaha je výnosná,
v noci jí nehasne lampa.

Svéma rukama sahá po kuželi,
její prsty se chápou vřetena.
Svou dlaň otvírá ubožákovi,

své rámě nabízí chudákovi.
 Nebojí se o svůj dům, když sněží,
 vždyť dvojmo jsou oblečeni všichni z jejího domu.

Zhotovuje si přikrývky,
 oděna je v kment a purpur.
 Její manžel je u brány ve vážnosti,
 když zasedá s předními muži města.
 Tká a prodává jemná roucha,
 opasky dodává kupci.

Zdobí se silou a vážností,
 s úsměvem hledí vstříc budoucnosti.
 V moudrosti otvírá svoje ústa,
 na jazyku má laskavé poučení.
 Bdí nad chováním své rodiny,
 v zahálce nejí svůj pokrm.

Její synové se dostávají na přední místa, a proto ji chválí,
 též její muž, a proto jí žehná:
 »Zdatně si vede mnoho žen,
 ty však je předčíš všechny!

Půvab zklame, krása prchne,
 zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu.
 Dejte jí z výtěžku jejích rukou,
 neboť u bran ji chválí její díla.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 31,30.10

Půvab zklame, krása prchne, * žena, která ctí Hospodina zaslouží si chválu.

V. Větší cenu má než perly. * Žena.

DRUHÉ ČTENÍ

Z encykliky papeže Pavla VI. o předávání lidského života

Manželská láska

Pravá povaha a vznešenost manželské lásky se nám ukáže, uvažujeme-li o ní v jejím nejvyšším zdroji, v Bohu, *protože Bůh je Láska, je to Otec, od něhož mají původ všechny rody na nebi i na zemi.*

Manželství tedy není výtvozem náhody ani nevzniklo vývojem slepě působících přírodních sil. Je to moudré a prozíravé ustanovení Boha Stvořitele k uskutečňování záměrů jeho lásky k lidstvu. Manželé usilují výlučným osobním darováním sebe, které je jim vlastní, o takové osobní společenství, jímž se vzájemně zdokonalují a spolupracují s Bohem na plazení a výchově nových životů.

Pro pokřtěné pak manželství na sebe bere i důstojnost svátostného znamení milosti, poněvadž představuje spojení Krista a církve.

V tomto světle jasně vynikají charakteristické známky a potřeby manželské lásky, o nichž je třeba mít přesnou představu.

Především je to láska plně lidská, to jest současně smyslová i duchovní. Není to tedy pouhý výraz pudu nebo citového hnutí, ale též, a hlavně, úkon svobodné vůle. Taková láska se udržuje a roste radostmi a bolestmi každodenního života, takže se manželé stávají jakoby jedním srdcem a jednou duší a dosahují společně své lidské dokonalosti.

Dále je to láska bezvýhradná, to jest zcela zvláštní způsob osobního přátelství, v němž se manželé velkodušně podílejí na všem, bez nepatřičných výhrad nebo sobecké vypočítavosti. Kdo opravdu miluje svého manžela, nemiluje ho jen pro to, co od něho přijímá, ale pro něho samého. A dělá to s radostí, že ho může obohatit tím, že se mu sám dává.

Je to též láska věrná a výlučná až do smrti. Tak to chápou ženich a nevěsta v den, kdy na sebe dobrovolně a úplně vědomě berou úkol manželského svazku. Věrnost sice může být někdy těžká, ale nikdo nemůže popřít, že je vždycky možná, vznešená a záslužná. Příklad velmi mnohých manželů během staletí nejen ukazuje, že je ve shodě s povahou manželství, ale že je i zdrojem hlubokého a trvalého štěstí.

Konečně je to láska plodná, neboť není zcela vyčerpána vzájemným vztahem manželů, ale směřuje k pokračování a vzbuzování nových životů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,16.7

My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

V. Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. * Kdo zůstává.

7. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Kazatel

1,1–18

Marnost všech věcí

Úvahy Kazatele, Davidova syna, krále v Jeruzalémě.

»Marnost nad marnost,
praví Kazatel,
marnost nad marnost, všechno je marnost.«
Co má člověk z celé své námahy,
s kterou se plahočí pod sluncem?

Jedno pokolení odchází a druhé přichází,
země však trvá stále.

Slunce vychází a zapadá,
chvátá k svému místu, kde vychází.

Vítr věje k jihu a stáčí se na sever,
vítr stále krouží,

znovu obnovuje svůj běh.

Všechny řeky tečou do moře,
a moře se nikdy nenaplní.

Na místo, kde řeky vznikají,
opět se vracejí.

Všechno unavuje,

nelze to ani vypovědět;

oko se nenasytí díváním

ani ucho se nenaplní posloucháním.

Co bylo, zase bude,

co se stalo, zase nastane

není nic nového pod sluncem.

Vyskytne-li se něco,

o čem se řekne: »Hle, to je nové«

dávno to bylo v dobách, které byly před námi.

Zapomíná se na to, co minulo,

a stejně to bude s budoucností.

Nezůstane na ni vzpomínka u těch,
kteří budou následovat.

Já, Kazatel, jsem byl izraelským králem v Jeruzalémě. Uložil jsem si hledat a moudře zkoumat všechno, co se děje pod nebem. Je to obtížné

zaměstnání, které Bůh uložil lidem, aby ho splnili. Prohlížel jsem všechna díla, která se dějí pod sluncem, a hle všechno je marnost a chytání větru.

Co je křivé, nedá se narovnat, co schází, toho se nedopočteš. Řekl jsem si sám pro sebe: »Hle rozmnožil jsem a zvětšil svou moudrost víc nežli všichni, kteří vládli přede mnou v Jeruzalémě: má mysl pochopila mnoho moudrosti a vědy.« Uložil jsem si poznat moudrost i poznat hloupost a pošetilost a poznal jsem, že i tohle je chytání větru, protože mnoho moudrosti je mnoho starostí a se zvýšeným poznáním se zvyšuje i trápení.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kaz 1,14; 5,14; 1 Tim 6,7

Prohlížel jsem všechna díla, která se dějí pod sluncem, a hle všechno je marnost a chytání větru. * Člověk se vrátil nahý, jak vyšel ze života své matky; odejde tak, jak přišel.

V. Nic jsme si na svět nepřinesli a nic si z něho také nemůžeme odnést.*
Člověk.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pět set kapitol« od svatého Maxima Vyznavače, opata

Bez lásky je všechno marnost nad marnost

Láska je dobrý stav v duši, kdy duše nedává ničemu jinému přednost před poznáním Boha. Není ovšem možné, aby k této lásce dospěl někdo, jehož duše lpí na něčem pozemském.

Kdo miluje Boha, cení si jeho poznání víc než všeho, co stvořil, a nepřestává o toto poznání s toužebností a láskou usilovat.

Jestliže všechno, co je, bylo stvořeno od Boha a pro Boha, a jestliže Bůh daleko převyšuje to, co vzniklo jako jeho dílo, pak ten, kdo se spouští Boha, v každém ohledu lepšího, a oddává se horším věcem, dává tím najevo, že si Boha váží méně než věci, které Bůh stvořil.

Kdo mě miluje, praví Pán, bude zachovávat má přikázání A také: *To je mé přikázání: Milujte se navzájem!* Kdo tedy nemiluje bližního, nezachovává přikázání. Kdo ovšem nezachovává přikázání, ten ani nemůže milovat Pána.

Blahoslavený je člověk, který je s to milovat každého člověka stejnou měrou.

Kdo miluje Boha, miluje samozřejmě i bližního. Takový člověk ovšem nemůže strádat peníze, ale s božskou štědrostí je rozdává: poskytne každému z těch, kdo strádají.

Kdo podle Božího vzoru dává almužnu, nečiní rozdíl mezi hmotnými potřebami člověka dobrého a zlého, nebo spravedlivého a nespravedlivého, a rozdává každému podle náležité potřeby; i když z náklonnosti k dobru přece jen dává přednost tomu, kdo vyniká ctností a snahou, před tím, kdo je nešlechtný.

Láskyplné smýšlení se však neprojevuje jen štědrými almužnami, nýbrž daleko více poskytováním Božího slova a prokazováním služby v časných potřebách.

Kdo se opravdově a z celého srdce odřekne věcí tohoto světa a bez jakéhokoli pokrytectví s láskou pomáhá bližnímu, rychle se osvobodí od veškerých vášní a neřestí a jeho údělem bude Boží láska a poznání.

Kdo ve svém nitru našel Boží lásku, ten podle Božího muže Jeremiáše při následování Pána, svého Boha, neumdlí ani neochabne, ale vydrží naopak statečně všechnu námahu, příkon a bezpráví a v žádném případě nesmýšlí o nikom zle.

Neříkejte, praví Boží muž Jeremiáš, *že jste chrám Boží*. A ty také neříkej, že tě může spasit pouhá sama víra v našeho Pána Ježíše Krista. To je nemožné, musíš prokázat lásku k němu i v činech. Vždyť pokud jde o prostou víru: *I zlí duchové věří, a, přesto se třesou hrůzou*.

Úkolem lásky je z duše rád prokazovat svému bližnímu dobro, být velkodušný a trpělivý; a také užívat věcí správným způsobem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 13,34; 1 Jan 2,10.3

Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. * Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle.

V. Podle toho víme, že jsme poznali Krista, když zachováváme jeho přikázání. * Kdo miluje.

EVANGELIUM

VIZ STR. 525

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

2,13.12–26

Marná je rozkoš a lidská moudrost

Řekl jsem si ve svém srdci: „Nuže, zkusím tě s radostí; užívej rozkoše!“ A hle i to je marnost. O smíchu jsem řekl: „Jak je nesmyslný!“ A o radosti: „Jaký z ní prospěch?“

Snažil jsem se osvěžit své tělo vínem zatímco jsem myslí směřoval k moudrosti přidržel jsem se pošetilosti, dokud bych nepochopil, co je dobré pro lidi dělat tady dole po všechny dny života.

Uvažoval jsem o moudrosti, hlouposti a pošetilosti. Co udělá králův nástupce? To, co už dělal předtím. Poznal jsem, že moudrost předčí hloupost, jako světlo předčí tmu.

»Moudrý vidí před sebou, ale hlupák kráčí v temnotě.« Také jsem poznal, že všechny potkává stejný osud.

A řekl jsem si pro sebe: »I mne potká stejný osud jako hlupáka. Proč tedy být moudrý? Jaký užitek z toho?« A řekl jsem si pro sebe: »I tohle je marnost.« Vždyť se zrovna tak nevzpomíná dlouho na moudrého jako na hlupáka. Když uplyne nějaký čas, na všechno se zapomene. Moudrý právě tak umře jako hloupý.

Proto se mi zošklivil život, neboť nic se mi nelíbí, co se děje pod sluncem, všechno je marnost a chytání větru. Proto se mi zošklivila všechna má práce, kterou jsem tady vykonal a kterou musím zanechat tomu, kdo přijde po mně. Kdo ví, zda bude moudrý, nebo hloupý? A přece bude rozhodovat o celé mé práci, která mě stála námahu a píli (tady) pod sluncem. I to je marnost. Proto jsem ztratil všechnu naději ze své práce, kterou jsem vynaložil pod sluncem. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo.

Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

Nic není lepší pro člověka, než aby jedl a pil a měl se dobře za všechnu svou práci. A uvědomil jsem si, že i to je z Boží ruky. Neboť kdo by mohl jíst a pít bez Boha? Vždyť člověku, který je mu milý, dává moudrost, poznání a radost, ale hříšníkovi ukládá sbírat a shromažďovat, aby to nakonec zanechal tomu, kdo je milý Bohu. I to je marnost a chytání větru.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kaz 5,9; 1 Tím 6,10

Kdo miluje peníze, nenasytí se jimi, * kdo miluje bohatství, nemá z něho užitek.

V. Kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtili, zbloudilo ve víře a připravili si mnoho bolesti. * Kdo miluje bohatství.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na knihu Kazatel

Oči moudrého jsou upřeny k jeho hlavě

Jestliže duše pozvedne oči ke své hlavě a tou je Kristus, jak vykládá Pavel bude se těšit blaženému, jasnému vidění, neboť bude mít oči upřeny tam, kde není žádná temnota zla. Veliký Pavel i jiní, kteří se mu velikostí podobali, upírali oči k hlavě, a podobně všichni, kdo žijí, pohybují se a jsou v Kristu.

Tak jako ten, kdo je na světle, nemůže zároveň vidět tmu, právě tak se ani ten, kdo upřeně hledí na Krista, nemůže upnout na něco marného. Kdo totiž upírá oči k hlavě přičemž hlavou míníme počátek a základ všeho upírá oči k veškeré ctnosti (a Kristus je přece ctnost dokonalá), k pravdě, spravedlnosti, neporušitelnosti, k veškerému dobru. *Oči moudrého jsou na jeho hlavě, hlupák kráčí v temnotě.* Kdo si totiž nestaví světlo na svícen, ale dává je pod postel, ten si ze světla udělal temnotu.

Naproti tomu je i mnoho těch, kdo své úsilí obracejí ke vznešeným věcem a zaměstnávají se hleděním na to, co je skutečností nejskutečnější. A přesto je považují jakoby za slepé a neužitečné. Za takového se s chloubou prohlašuje i Pavel, když říká, že je blázen pro Krista. Ve své rozumnosti a moudrosti se nezaměstnával ničím z toho, oč se obvykle na této zemi snažíme. Proto říká: *My jsme blázni pro Krista.* To je jako by řekl: Jsme slepí ve věcech běžného života, protože hledíme vzhůru, máme oči upřené k hlavě. Proto neměl střechu nad hlavou ani stůl, proto byl chudý a bez domova, proto se lopotil o hladu a žízni.

A kdo by jej nepovažoval za ubohého, kdyby ho viděl v okovech, zmučeného ranami, zápasícího s vlnobitím na širém moři při ztroskotání lodí s pouty na rukou? Ale ani přitom, když prožíval mezi lidmi takové věci, nepřestával mít oči obrácené k hlavě, a říkal: *Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy, od lásky, která je v Ježíši Kristu? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití?* To je jako by řekl: Kdo mi vypíchne oči z hlavy a zasadí je na místo, po kterém se šlape?

Také nám Pavel přikazuje, abychom si počínali podobně, když nás vybízí, abychom *mysleli na to, co pochází shůry.* Je to jako by řekl: Mějte oči upřené k hlavě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Kaz 2,14; Jan 8,12*

Moudrý vidí před sebou, ale hlupák kráčí v temnotě. * Já jsem světlo světa.

V. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života. * Já jsem.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

3,1–22

Všechno má svůj čas

Všechno má svou dobu,
 každá činnost pod sluncem má svůj čas.
 Je čas k narození i čas k umírání,
 čas k sázení i čas ke sklizení zasetého.
 Je čas k zabýjení i čas k léčení,
 čas k boření i čas ke stavění.
 Je čas k pláči i čas k smíchu,
 čas k nářku i čas k tanci.
 Je čas k házení kamenů i čas k jejich sbírání,
 čas k objímání i čas k odřikání si objetí.
 Je čas k hledání i čas k ztrácení,
 čas k schovávání i čas k odhazování.
 Je čas k trhání i čas k sešívání,
 čas k mlčení i čas k mluvení.
 Je čas k milování i čas k nenávidění,
 čas k válce i čas k míru.

Jaký užitek ze své námahy má člověk, který pracuje?

Uvažoval jsem o zaměstnání, které dal Bůh lidem, aby se jím zabývali. Všechno činí vhodně ve svůj čas; i (zvěst) o věčnosti jim vložil do srdce, přece však nemohou proniknout dílo, které dělá Bůh od začátku do konce. Poznal jsem, že člověk nemá jiné dobro, než aby se radoval a měl se v životě dobře. Vždyť přece když někdo jí a pije a má se dobře při vši své námaze i to je dar Boží. Poznal jsem, že všechno, co Bůh dělá, zůstává na věky. Nic se k tomu nemůže přidat ani ubrat. Bůh však to dělá proto, aby se ho báli. To, co je, bylo už dávno; to, co bude, dávno už je. Bůh obnovuje, co zmizelo.

Ještě jinou věc jsem zpozoroval pod sluncem: místo práva nespravedlnost, místo spravedlnosti nepravost. Řekl jsem si pro sebe: „Bůh bude soudit spravedlivého i hříšníka, vždyť čas je určen pro každou činnost a každý skutek.“ Řekl jsem si pro sebe: Pokud jde o lidi, Bůh je zkouší a ukazuje, že jsou vlastně jen živočichy. Neboť osud lidí i zvířat je stejný: umřou jedni jako druzí. Dech života je všem stejný: Nemá přednost člověk před zvířetem, neboť všechno je marnost. Všechno skončí na jednom místě: všechno je z prachu a v prach se všechno vrátí.

Kdo ví, zda dech života lidí vystoupí nahoru a dech života zvířat sestoupí dolů, do země? Z toho jsem poznal, že jen to je dobré, aby se člo-

věk radoval ze svého konání, neboť to je jeho úděl. Kdo mu ukáže, co bude po něm?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 7,29.31; Kaz 3,1.20

Čas je krátký. Proto ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali, * neboť tento viditelný svět pomijí.

V. Všechno má svou dobu, všechno je z prachu a v prach se všechno vrátí. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na knihu Kazatel

Je čas k narození i čas k umírání

Jak je psáno, *je čas k narození i čas k umírání*. Kazatel tu hned na počátku krásně uzavírá svými slovy tyto nezbytné zásnuby, spojující zrození se smrtí. Neboť smrt následuje po narození nevyhnutelně a každé zrození se rozplývá v zánik.

Je čas k narození i čas k umírání, říká Kazatel. Kéž se i já narodím v pravý čas a zemřu v pravou hodinu! Nikdo přece nemůže říci, že Kazatel tu má na mysli zrození, které se stalo bez mé vůle, a přirozenou smrt a že jsou podle něho projevem dokonalé ctnosti. Neboť porod nezávisí na vůli ženy a smrt není následek svobodného rozhodnutí umírajících. A to, co není závislé na naší vůli, nemůže být nazváno ctností ani neřestí. Tím, co Kazatel říká, máme tedy rozumět správný čas zrození a pravý čas smrti.

Zdá se mi, že o správný a ne předčasný porod se jedná, když jak říká Izaiáš někdo počne z bázně Boží a v porodních bolestech duše zrodí svou spásu. V jistém smyslu jsme totiž svými vlastními rodiči, když dobrým předsevzetím a svobodným rozhodnutím sami sebe tvoříme či rodíme a přivádíme na svět.

A činíme to tím, že přijmeme do svého srdce Boha a staneme se Božími dětmi, dětmi slávy a moci, dětmi Nejvyššího. Naproti tomu se ovšem zrodíme předčasně jako nedonošené a slabé děti, nebude-li v nás jak říká apoštol vytvořena *podoba Kristova*. Neboť je třeba, jak rovněž říká apoštol, být dokonalým člověkem Božím.

Je-li již zřejmé, jak se v pravý čas rodíme, je už také každému jasné, jak v pravý čas umíráme. Kupříkladu pro svatého Pavla byl každý čas příhodný pro dobrou smrt. Ve svých dopisech volá, jako by se zapřísahal: *Den co den umírám jakože jste moje chloubu*. Anebo jinde: *Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt*. Každý z nás v sobě nese rozsudek smrti.

Přítom není žádným tajemstvím, jak Pavel každým dnem umíral: Nikdy nežil hříchu, ale stále umrtvoval údy svého těla a na vlastním těle nosil smrtelné utrpení Kristova těla; byl stále s Kristem přibit na kříž a nikdy nežil sobě, ale žil v něm Kristus. To je podle mého soudu příhodná smrt, která zprostředkovává pravý život.

Já usmrcuji a já oživuji, praví Hospodin aby nebylo pochyby, že být mrtev hříchu a dostat život z Ducha je opravdu Boží dar. Bůh totiž slibuje, že skrze smrt dá člověku život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 32,39; Zj 1,18

Já usmrcuji a já oživuji, když udeřím, tak i uzdravuji. * Není, kdo by vytrhl z mé ruky.

V. Mám klíče od smrti a podsvětí. * Není.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

5,9–6,8

Starosti s bohatstvím

Kdo miluje peníze, nenasytí se jimi, kdo miluje bohatství, nemá z něho užitek. I to je marnost. Kdo má hodně majetku, má hodně příživníků. Co z toho má vlastník? Jen se na majetek dívá. Příjemný je spánek dělníkovi, ať se nají málo nebo hodně. Přesycenost však nedopřeje boháčovi usnout.

Kruté zlo jsem viděl pod sluncem. Bohatství strážené pánem k vlastní škodě. Toto bohatství se nějakým neštěstím ztratí, a vlastní syn nemá z něho nic. Vráť se nahý, jak vyšel ze života své matky; odejde tak, jak přišel, a za všechnu svou námahu nedostane nic, co by vzal s sebou. I to je kruté zlo: odejde tak, jak přišel. Co bude mít z toho, že se namáhal do větru? Po všechny dny svého života jí v temnotě, v mnoha trápeních, v nemoci a mrzutosti.

Hle, co jsem uznal za dobré: Je hezké jíst, pít a mít se dobře při vši námaze, s kterou se člověk lopotí pod sluncem po všechny dny svého života, jak mu je určil Bůh. Ano, to je jeho úděl. Vskutku, každý člověk, jemuž dal Bůh bohatství, majetek a možnost se z něho těšit a užívat ho jako svůj podíl, ať se raduje při své lopotě, vždyť i tohle je dar Boží. Aspoň nebude mnoho vzpomínat na dny svého života, pokud Bůh zaměstnává jeho srdce radostmi.

Je jiné zlo, které jsem viděl pod sluncem, a to velmi trápí člověka. Bůh dává někomu bohatství, majetek a slávu, nic mu neschází, po čem

takový člověk zatouží, ale nedopřeje mu, aby se z toho těšil, bude to užívat cizí člověk. To je marnost a zlé neštěstí.

Kdyby někdo zplodil sto dětí, mnoho let byl živ a nespočet by bylo dnů jeho života, ale při tom se sám nenasytil dobrem a ani slušný pohřeb by nedostal, tu říkám lépe je nedonošenému plodu, který sice nadarmo přišel, zmizel v temnu a jehož jméno se kryje temnotou, ba který ani slunce neviděl a nepoznal, a přece je mu lépe než tomu člověku, i kdyby byl živ dvakrát tisíc let a přitom neokusil žádné dobro. Copak nespěje všechno na jedno místo? »Všechna práce lidí je jen pro jídlo, a přece duše se tím nenasytí.«

Jakou přednost má moudrý před hlupákem? Jakou přednost má chudák, který umí jednat s lidmi?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 30,8; Žl 31(30),15–16

Podvod a lež vzdal ode mne, Bože. * Ani bídu ani bohatství mi nedávej, jen to nutné mi dej k živobytí.

V. Hospodine, v tebe doufám; můj osud je ve tvé ruce. * Ani bídu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Jeronýma, kněze, ke knize Kazatel

Hleďte to, co je v nebesích

Každý člověk, jemuž dal Bůh bohatství, majetek a možnost se z něho těšit a užívat ho jako svůj podíl, ať se raduje při své lopotě, vždyť i tohle je dar Boží. Aspoň nebude mnoho vzpomínat na dny svého života, pokud Bůh zaměstnává jeho srdce radostmi. Ve srovnání s tím, kdo užívá svého majetku ve tmě starostí a s velkou nechutí k životu shromažďuje to, co pomíjí, je na tom podle Písma lépe ten, kdo se těší z věcí přítomných. Zde je totiž v jejich užívání alespoň malá rozkoš, tam však pouze veliké starosti. A Kazatel uvádí důvody, proč je to dar Boží, když někdo může s radostí užívat svého bohatství. Protože nebude mnoho vzpomínat na dny svého života.

Bůh ho totiž odvolává v radosti jeho srdce: nebude ve smutku a nebude ho sužovat přemítání, přítomná radost a rozkoš ho od toho odvrátí. Ale podle slov apoštola je lepší myslet na duchovní pokrm a duchovní nápoj daný od Boha a vidět v každé své námaze dobro. Neboť jen při veliké námaze a snažení se nám podaří nahlédnout skutečně dobré věci. A to je náš úděl, abychom se ve svém snažení a namáhání radovali. Ovšem, i když je to dobré, není to ještě plné dobro, *dokud se neukáže Kristus, náš život.*

Všechno lidské pachtění je pro ústa, duše se však nenaplní. Co má moudrý navíc proti hlupákovi a co má ze života chudák, než umět jít vstříc životu? Všechno, po čem se lidé na tomto světě pachtí, pohlít ústa, rozkoušou zuby a předají žaludku k trávení. A i když to jícen trochu potěší, rozkoš to působí zřejmě jen tak dlouho, dokud to máme v hrdle.

A duši toho, kdo jí, to nakonec beztoho nenaplní. Jednak i nadále touží po jídle a stejně mudrc ani hlupák nemohou žít bez jídla a chudák se nepídí po ničem jiném, než jak by utišil smysly svého ubohého těla, aby nehynulo hlady, jednak z tohoto nasycení ubohého těla nemá duše žádný užitek. S jídlem je na tom stejně mudrc i hlupák, a chudý jde tam, kde vidí bohatství.

Takže raději to pochopme jako výrok o církevním člověku: i když je vzdělán ve svatých Písmech a výsledek veškeré své práce okouší ve svých ústech, přece jeho duše není naplněna, neboť stále dychtí po učení. A v tom má moudrý víc než hlupák. Neboť ví, že je chudý tou chudobou, která se v evangeliu nazývá blahoslavenou a proto pospíchá, aby získal to, co je nutné pro život, kráčí po cestě strmé a úzké, která vede k životu, je chudý na špatné skutky a ví, kde přebývá náš život, Kristus.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kaz 6,7; Sir 23,6

Všechna práce lidí je jen pro jídlo, * duše se tím nenasytí.

V. Nechť mě nepolapí smyslnost a honba za rozkoší. * Duše.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

6,1–17,28

Nedělej se příliš moudrý

Čím více slov, tím více marnosti. Co však z toho člověk má? Kdo ví, co je dobré pro život člověka, pro těch pár dní jeho prchavého života, který prožívá jako stín? Kdo člověku oznámí, co bude po něm pod sluncem?

Lepší je dobré jméno než vonná mast,
den smrti než den narození.
Lépe je jít do domu smutku
než jít do domu hostiny,
protože v domě smutku končí každý člověk.
Ať to má na srdci každý, kdo žije.
Lepší je zármutek než smích,
neboť smutná tvář prospívá srdci.

Srdce moudrých je v domě smutku,
ale srdce hlupáků v domě radosti.

Lepší je slyšet důtku moudrého
než poslouchat zpěv bláznů.

Jako totiž praská trní pod hrcem,
tak se směje blázen.

Ale i to je marnost.

Nespravedlivý zisk dělá blázna z moudrého,
úplatek kazí srdce.

»Lepší je konec věci než její začátek,
lepší je mírnost než pýcha.«

Neukvap se v srdci k hněvu, neboť hněv bydlí v klínu hlupáků. Neříkej: »Jak to, že dřív bylo lépe než teď?« Není to moudré, že se takhle ptáš. Dobrá je moudrost s majetkem, prospívá těm, kdo jsou na světě. Jako chrání moudrost, tak chrání i peníze, poznání však má přednost: moudrost dává život svému pánu. Pohleď na Boží dílo: Kdo může narovnat, co Bůh zkřivil? V den štěstí buď dobré mysli, v den neštěstí uvažuj: obojí pochází od Boha, aby člověk nenašel, co by na něm káral.

Ve svých prchavých dnech jsem viděl všechno: Spravedlivého, jak umírá ve své spravedlnosti, a zlosyna, jak dlouho žije ve své nepravosti. Nebuď výstřední ve spravedlnosti, nedělej se příliš moudrý, proč by ses měl ničit? Nehřeš nadměru a nebuď pošetilý, proč bys měl předčasně umřít?

Je vhodné jednoho se držet a druhé nepouštět z ruky, neboť kdo se bojí Boha, s obojím má zdar. Moudrost dává moudrému větší sílu, než jí má deset vládců v městě. Jistě není nikdo tak spravedlivý na zemi, že by dělal jenom dobro a nikdy nehřešil. Také si nevšímej žádných tlačů, které se mluví, abys neslyšel svého služebníka, jak tě pomlouvá. Sám dobře víš, že mnohokrát i ty jsi pomlouvá druhé.

Toto všechno jsem chtěl hledat s moudrostí, proto jsem si řekl: »Chtěl bych se stát moudrým!« Ale moudrost je ode mě daleko. Daleko je, cokoli je (je to) hluboké přehluboké. Kdo to nalezne?

Znovu jsem v mysli uvažoval, jak poznat, zkoumat hledat moudrost i smysl věcí, a poznal jsem, že zlo je pošetilost a hloupost je bláznovství. A nalezl jsem, že trpčí než smrt je žena, která je plna osidel, její srdce je síť, její ruce jsou okovy. Kdo je milý Bohu, unikne jí, hříšník je však jí chycen. Hleď, to jsem našel říká Kazatel když jedno s druhým srovnám, abych našel smysl života. Ještě jsem hledal, ale nenalezl: Jednoho muže z tisíce jsem našel, ale ženu ani jednu jsem nenašel.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 20;9; Kaz 7,20; 1 Jan 1,8.9

Kdo může říci: Mám čisté svědomí, očistil jsem se od svého hříchu? *

Jistě není nikdo tak spravedlivý na zemi, že by dělal jenom dobro a nikdy nehřešil.

V. Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe; když však uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil. * Jistě.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pokyny« od svatého Kolumbána, opata

Nezměrná hlubokost Boží

Bůh je všude, naprosto nezměrný, a všude je nám velmi blízko, jak sám o sobě řekl: *Já jsem Bůh, který je blízko a ne daleko*. Nehledáme tedy Boha, který přebývá někde daleko od nás, ale toho, kterého máme uvnitř v sobě, jestliže si to ovšem zasloužíme. Sídlí v nás jako duše v těle, ale jen když jsme zdravými údy jeho těla, když jsme mrtví pro hříchy. Tehdy v nás skutečně přebývá ten, který řekl: *Budu v nich přebývat a budu kráčet uprostřed nich*. *Jsmeli* hodni, aby v nás byl Bůh, pak z něho opravdu máme život jako jeho živé údy. *V něm totiž*, jak říká apoštol, *žijeme, hýbáme se a jsme*.

Kdopak může proniknout tajemství Nejvyššího, jehož bytí je nevypověditelné a nepochopitelné? Kdo může prozkoumat Boží hlubiny? Kdo se může pochlubit, že zná nekonečného Boha, který všechno naplňuje a všechno obklopuje, všechno proniká a všechno převyšuje, všechno obsahuje a všemu se vymyká? *Boha nikdo nikdy neviděl, jaký je*. Ať si proto nikdo netroufá pátrat po tom, co je Božím tajemstvím, to znamená: co Bůh byl, jak byl a kdo byl. To jsou věci nevyslovitelné, nevyzpytatelné a neproniknutelné. Jen prostě, ale pevně věř, že Bůh je a bude takový, jaký byl, protože Bůh je nezměnitelný.

Kdo je tedy Bůh? Otec, Syn a Duch svatý, jediný Bůh. A víc o Bohu nebádej, protože ti, kdo chtějí poznat jeho nezměrné hlubiny, musejí nejprve uvažovat o povaze věci. Poznání Trojice lze právem přirovnat k mořské hlubině, jak o tom hovoří Mudrc: *Ó nezměrná hlubokosti, kdo tě pozná?* Neboť stejně jako se vymyká lidskému vidění hlubokost moře, nemůže žádné lidské poznání uchopit neproniknutelné božství Trojice. A proto říkám, že jestliže by snad někdo toužil znát to, čemu má věřit, ať si nemyslí, že to pozná mnohem lépe, když o tom bude mluvit, než když tomu bude prostě věřit. Hledaná božská moudrost se totiž ještě víc vzdálí, než byla.

Hledej proto nejvyšší vědění ne ve slovní disputaci, ale v dokonalém dobrém životě, ne jazykem, ale vírou, která vychází z prostého srdce a nezakládá se na dohaděch učené bezbožnosti. Jestliže bys totiž nevy-

slovného Boha hledal v nějakých rozkladech, vzdálí se od tebe více, než byl. Budeš-li však hledat ve víře, bude jeho Moudrost tam, kde bydlí, v branách, kde přebývá, alespoň zčásti bude k spatření. Takže Bůh je opravdu nějakým způsobem dosažitelný, a to když v něho, přesto že je neviditelný a nepochopitelný, věříme. Je totiž třeba věřit v Boha takového, jaký je, to jest neviditelného, i když ho zčásti lze vidět čistým srdcem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 36(35),67;srv. Řím 11,33

Hospodine, tvé milosrdenství sahá až do nebes, tvoje věrnost až k oblakům. * Tvá spravedlnost je jak Boží hory, tvé rozsudky jsou jak mořská hlubina.

V. Ó, jak bezedná je tvá štědrost, moudrost i poznání! Jak neproniknutelná jsou tvá rozhodnutí a neprobádatelné způsoby tvého jednání! * Tvá spravedlnost.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

8,5–9,10

Útěcha moudrého

Kdo zachovává příkaz, nezakusí zlo. Moudré srdce zná pravý čas, neboť pro každou záležitost je pravý čas, vždyť zlo velmi tísní člověka. Neví totiž, co se stane. Kdo by mu sdělil, kdy se co stane? Člověk nemá moc nad dechem života, aby ho zadržel, nemá moc nade dnem smrti, nemůže uniknout z bitvy. Ani nepravost nezachrání svého původce.

Toto všechno jsem viděl, když jsem si všimal všeho dění, které probíhá pod sluncem v čase, kdy člověk vládne nad člověkem k jeho škodě.

A tak jsem viděl zlosyny nesené k pohřbu, (viděl jsem však i) odcházet ze svatého místa a dostávat se do zapomenutí v městě ty, kdo jednali správně. I to je marnost. Poněvadž nejsou zločinné skutky trestány hned vzápětí, lidé mají plno chuti páchat zlo i proto, že hříšník si žije dlouho, třebaže spáchal zlo i stokrát. Přece však vím, že se budou mít dobře ti, kdo se bojí Boha právě proto, že se ho bojí. Ale zlosynovi se nepovede dobře, neprodouží svůj život jako stín, protože se Boha nebojí.

A přece se stává taková marnost na zemi: Jsou spravedliví, kterým se vede, jak by (to) zasluhovali zlosynové, a jsou zlosynové, kterým se vede, jak by (to) zasluhovali spravedliví. Říkám, že i to je marnost.

Proto jsem chválil radost. Není jiné štěstí pro člověka pod sluncem než jíst a pít a radovat se. To ať ho doprovází při jeho trápení ve dnech jeho života, který mu Bůh daroval pod sluncem.

Když jsem se snažil poznat moudrost, tu jsem viděl všechno, co se děje na zemi. Ani ve dne, ani v noci jsem nezavřel oči ke spánku. A poznal jsem, že nic z toho, co Bůh dělá pod sluncem, člověk nemůže odhalit. Ať se člověk namáhá hledáním sebevíc, nic neodhalí. I kdyby si mudrc myslel, že to pozná, nemůže odhalit nic.

O tom všem jsem uvažoval v srdci a poznal jsem, že spravedliví a moudří jsou se svými skutky v Boží ruce. Člověk nemůže poznat nic z toho, co se vztahuje na lásku nebo nenávisť. Obojí je před ním maršnost, protože všechny potkává stejný osud, spravedlivého i zlosyna, čistého i poskvrněného, toho, kdo obětuje, i toho, kdo neobětuje. Stejně se daří dobrému i hříšnému, tomu, kdo přísahá, i tomu, kdo se přísahy štítí.

Toto zlo je ve všem, co se děje pod sluncem, že všechno má stejný osud. I srdce lidí je plné zloby. Pošetile smýšlejí ve svých srdcích za svého života a potom jdou k mrtvým. Každý, kdo žije, má nějakou naději. Vždyť lepší je živý pes než mrtvý lev. Neboť živí aspoň vědí, že musí umřít, ale mrtví nevědí vůbec nic. Nedostanou odplatu, poněvadž tatam je vzpomínka na ně. Jejich láska, jejich nenávisť, jejich závist všechno je pro ně odbyto, nemají už podíl na ničem, co se děje pod sluncem.

A proto jez v radosti svůj chleba pij v dobré náladě své víno, neboť Bůh už tvé skutky ocenil. Vždycky nos bílé šaty (radosti), ať na tvé hlavě neschází olej.

Těš se v životě se svou milovanou manželkou po všechny dny svého prchavého bytí, které ti (Bůh) dal pod sluncem. To je totiž tvůj úděl v tomto životě, v trápení, v němž se lopotíš pod sluncem. Všechno, co můžeš, dělej podle svých sil, vždyť není ani činnost, ani uvažování, ani poznání nebo moudrost v podsvětí, kam kráčíš.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor2,9–10; Kaz 8,17

Zvěstujeme to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nikdy nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují. * Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všecko, i hlubiny Boží.

V. Nic z toho, co Bůh dělá pod sluncem, člověk nemůže odhalit. * Nám to.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Řehoře z Agrigenta, biskupa, na knihu Kazatel*Má duše jáásá v Pánu*

Jez v radosti svůj chléb a pij v dobré náladě své víno, neboť Bůh už tvé skutky ocenil.

Chceme-li vyložit toto slovo v bezprostředním a běžném smyslu, můžeme vlastně říci, že jde o přílehavé napomenutí. Kazatel nás v něm vyzývá, že máme žít v prostotě srdce a držet se učení upřímné víry v Boha, abychom mohli jíst svůj chléb s radostí a pít své víno s dobrou myslí, a nemáme upadat do zlovolných řečí ani žít křivě, ale naopak mít správné smýšlení a podle svých sil milosrdně a štědře pomáhat ubohým a chudým. Máme se prostě snažit dělat to, co působí potěšení samému Bohu.

Duchovní způsob výkladu nás ovšem vede k hlubšímu pochopení. Nabádá nás, abychom mysleli na nebeský a mystický chléb, který sestoupil z nebe a přinesl světu život, a také abychom pili s dobrou myslí duchovní víno, to, které vyteklo z boku pravého vinného kmene v době spasitelného umučení. Radostná zvěst naši spásy o tom říká: *Ježíš vzal chléb, požehnal a řekl svým svatým učedníkům a apoštolům: Vezměte, jezte. To je mé tělo, které je za vás lámáno na odpuštění hříchů; podobně vzal i kalich a řekl: Pijte z něho všichni. Toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Ti, kteří jedí tento chléb a pijí toto mystické víno, se skutečně radují a jáásají a mohou volat: Vložil jsi radost do našeho srdce.*

A podle mého názoru také v knize Přísloví právě na tento chléb a na toto víno narážela Boží Moudrost a náš Spasitel Kristus je sama zosobnělá Boží Moudrost když se mystická účast na Slově naznačuje slovy: *Pojďte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte.* A všichni, kdo jsou hodni mít na této hostině podíl, mají neustále nosit bílé šaty, to znamená skutky světla, jimiž mají zářit jako světlo, jak říká Pán v evangeliu: *Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích?* A že mají mít ustavičně hlavy bohatě pomazané olejem? To je Duch pravdy, který je má opatrovat a chránit před každým pokušením hřichu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 16(15), 89.5

Nezakolísám, když je mi Hospodin po pravici. * Proto se raduje mé srdce, má duše plesá.

V. Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší. * Proto.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

11,7–12,14

Úvahy o stáří

Sladké je světlo a milé pro oči je vidět slunce. Ano, i když někdo žije mnoho let, ať se ve všech raduje, ať si vzpomene, že pochmurných dnů bude hodně. Všechno, co se stane, je marnost.

Raduj se, jinochu, ve svém mládí, ať tě rozveseluje srdce v tvém jinošství. Jdi tam, kam tě vede tvé srdce, sleduj to, co těší tvé oči, ale věz, že ode všeho tě Bůh odvolá ke skládání účtů. vzdal starost ze svého srdce, zažeň bolest ze svého těla, neboť mladost a bujarost je marnost.

Pamatuj na svého Tvůrce ve dnech svého mládí, než přijdou zlé doby a dostaví se léta, o kterých řekneš: »Nemám je rád,« než se zatmí slunce a světlo, měsíc a hvězdy, než se s deštěm mraky navrátí, kdy se budou chvět strážci domu, kdy se shrbí silní muži, přestanou pracovat prořídle mlečky a zatmí se těm, kdo hledí z oken, zavřou se dveře navenek, když zeslábné zvuk mlýnku, zastaví se trylek ptáka a zmlknou všichni zpěvaví ptáci. I z výšek bude strach a bázeň z cesty.

Mandloň zbělí květem, ztěžka se vleče kobyłka, kapara je bez účinku, neboť člověk odchází do svého věčného příbytku, nařikači již obcházejí po ulicích, než se přetrhne stříbrný řetěz, roztrhne lampa ze zlata, rozbije vědro u pramene a zlomí kolo u cisterny. Pak se vrátí prach do země, odkud vzešel, a duch se vrátí k Bohu, který ho dal.

Marnost nad marnost praví Kazatel všechno je marnost.

Kromě toho, že Kazatel byl moudrý, ještě učil lidi vědění, mnoho naslouchal, přemýšlel a skládal četná přísloví. Kazatel se snažil nalézt bystrá slova a vhodně napsat slova pravdy.

Výroky mudrců jsou jako bodce, sbírky pouček jsou jako zaražené hřebíky, jsou dány od jednoho pastýře. Co nad to je, toho se chraň, můj synu! Nepřestává se (totiž) psát mnoho knih; přílišné uvažování unavuje tělo.

Závěrem všeho slyš toto: Boj se Boha a zachovávej jeho přikázání, to je úkol každého člověka. Vždyť Bůh povolá na svůj soud každý skutek, všechno, co je skryté, ať je to dobré, nebo špatné.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 71 (70), 17.9; Žl 16 (15), 11

Bože, učils mě od mého mládí, až dosud hlásám tvé podivuhodné činy.

* Nezavrhuj mě v čas stáří.

V. U tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast. * Nezavrhuj.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Řehoře z Agrigenta, biskupa, na knihu Kazatel*Přistupte k Pánu a budete osvětleni*

*Sladké je světlo a milé pro oči je vidět slunce, říká Kazatel. Kdyby světlo zmizelo, svět by přestal být světem a život životem. To dobře věděl Mojžíš, člověk, který směl hledět na Boha, a proto řekl: *Bůh viděl, že světlo je dobré.* My však musíme myslet na veliké, pravé a věčné světlo, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět, to jest na Krista, Spasitele a Vykupitele světa. Ten se stal člověkem a sestoupil až do nejjazších končin lidského bytí. Proto David říká: *Zpívejte Bohu, velebte jeho jméno, upraťte cestu tomu, který sestupuje k západu. Jeho jméno je Hospodin, jásejte před ním.**

Kazatel tedy nazval světlo sladkým a předpověděl, že pro nás bude dobré, až na vlastní oči uvidíme Slunce slávy, totiž toho, který v čase svého božského vtělení řekl: *Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.* A jinde: *Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět.* Takže skrze tento obraz světla Slunce, které vidíme tělesnými očima, bylo zvěstováno duchovní Slunce spravedlnosti; to bylo opravdu tím nejsladším sluncem pro ty, kterým bylo dáno být jeho učedníky a vidět ho na vlastní oči, jak žije a přebývá mezi lidmi jako každý jiný člověk, i když nebyl jako každý jiný. Byl přece pravý Bůh, a proto vracel slepým zrak, chromým dával opět chodit a hluchým slyšet, očišťoval malomocné a mrtvé navracel pouhým slovem životu.

Ani dnes není skutečně nic sladšího, než upírat k němu duchovní zrak, nazírat ho a v duši přemýšlet o jeho čiré božské kráse, neboť toto obecenství a společenství naplňuje jasem a krásou, srdce přetéká blažeností, duše se věncí svatostí, vzrůstá schopnost poznání, až posléze všechno zaplaví Boží radost vyplňující všechny dny našeho pozemského života.

Právě to naznačil moudrý Kazatel, když řekl: I když člověk žije mnoho let, ať se ve všech raduje. Ano, Slunce spravedlnosti je zdrojem veškeré radosti pro ty, kteří z něho nespouštějí oko. Prorok David o tom říká: *Jásají před Bohem a veselí se v radosti.* A jinde: *Radujte se, spravedliví, z Hospodina, sluší se, aby ho dobří chválili.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 34(33), 4.6; Kol 1,12-13

Velebte se mnou Hospodina, oslavujme spolu jeho jméno! * Pohleďte k němu, ať se rozveselíte, vaše tvář se nemusí zardívat hanbou.

V. On vás uschoptil k účasti na dědictví věřících ve světle, on nás totiž vytrhl z moci temnosti. * Pohleďte.

8. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Job

1, 1–22

Job přichází o svůj majetek

V zemi Hus žil muž jménem Job. Byl to muž bezúhonný, čestný, bohobojný a varoval se zlého. Narodilo se mu sedm synů a tři dcery. Měl ve svém stádu sedm tisíc kusů brávy, tři tisíce velbloudů, pět set párů skotu a pět set oslic. Měl i velmi mnoho čeledí a vynikal mezi všemi syny Východu.

Jeho synové měli ve zvyku pořádat každý ve svém domě hostinu, jak na ně přišla řada, a posílali pozvání svým třem sestřám, aby s nimi hodovaly. Když uplynuly dny hodů, posílal Job (pro své děti) a obřadně je očišťoval. Časně ráno obětoval zápalnou oběť za každého z nich, neboť říkával: »Kdo ví, zda moje děti nezhrěšily a neurazily ve svém srdci Boha.« Tak dělával Job pokaždé.

Jednou se Boží synové shromáždili u Hospodina. Přišel s nimi i satan. Hospodin řekl satanovi: »Odkud přicházíš?« A satan odpověděl Hospodinu: »Procházel jsem zemí a potuloval jsem se po ní.« Tu řekl Hospodin satanovi: »Všiml sis mého služebníka Joba, že mu není na zemi podobného? Je to muž bezúhonný, čestný, bohobojný a varuje se zlého.«

Satan odpověděl Hospodinu: »Copak je Job bohobojný zadarmo? Nechráníš ho ze všech stran, jeho dům a vše, co má? Žehnáš jeho podnikání a jeho stáda se na zemi množí. Jen vztáhni svou ruku a dotkni se všeho, co má, (a uvidíš), zda ti nebude zlořečit do tváře!« Tu řekl Hospodin satanovi: »Hle, do tvé moci dávám vše, co má: jenom na něho samého nevztahuj svou ruku!« A satan od Hospodina odešel.

Jednou, když (zase Jobovi) synové a dcery hodovali v domě nejstaršího bratra, přišel posel k Jobovi a oznámil: »Když býci orali a oslice se pásly vedle nich, Sabejci zaútočili, uloupili je a čeledř pobili mečem; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě tento (posel) mluvil, když přišel druhý a řekl: »Boží oheň spadl z nebe, sežehl ovce i čeledř, a pohltil je; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě ten mluvil, když přišel třetí a řekl: »Chaldejci sešikovali tři tlupy, vyrazili na velbloudy, uloupili je a čeledř pobili mečem; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě ten mluvil, když přišel čtvrtý a řekl: »Tvoji synové a dcery hodovali v domě svého nejstaršího bratra. A tu se z pouště přihnala velická vichřice, obořila se na čtyři rohy domu, takže se zřítíl na děti, a ty zahynuly; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Tu Job vstal, roztrhl si šat, oholil svou hlavu, padl na zem, klaněl se a řekl: »Nahý jsem vyšel z lůna své matky a nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno buď pochváleno.«

Tak Job v ničem nezhrěšil a neřekl nic, co by se o Bohu neslušelo.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 2,10; 1,21

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme? * Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno buď pochváleno.

V. Nahý jsem vyšel z lůna své matky a nahý se tam vrátím. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Člověk bezúhonný, poctivý a bohabojný

Někteří lidé jsou tak prostí, že nevědí, co je správné. Ale tím se vzdalují od nevinnosti skutečné prostoty a nemohou dosáhnout opravdové poctivosti. Neboť když se nedovedou zabezpečit opravdovou poctivostí, nemohou si v prostotě ani uchovat bezúhonnost.

A proto Pavel napomíná učedníky a říká: *Přeji si, abyste byli zběhlí v dobrém, ale nezkušení ve zlém.* A dále říká: *Přestaňte být co do soudnosti jako malé děti! Co se týká špatnosti, v tom ať jste jako nemluvněta.*

Proto také sama Pravda přikazuje učedníkům: *Budte opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice.* Obojí tak nutně spojil v jediné napomenutí: aby zchytralost hada podpořila bezelstnost holubice, a naopak prostota holubice aby mírnila hadí lstivost.

Proto Duch svatý nezjevil lidem svou přítomnost jen v podobě holubice, ale i ohněm. Holubice totiž znázorňuje prostotu, oheň horlivost. Ukazuje se nám tedy v holubici i v ohni: neboť ti, kdo jsou plni Ducha, stojí ve službách mírnosti a prostoty, ale s horlivostí a přímostí vzplnou proti hříchům těch, kdo páchají zlo.

Člověk bezúhonný, poctivý a bohabojný se varuje zlého. Každý, kdo směřuje k věčné vlasti, žije nepochybně jako člověk bezúhonný a poctivý. Bezúhonný v jednání, poctivý ve víře; bezúhonný v pozemském dobru, poctivý ve vznešených věcech, které zakouší v hloubi srdce. Někteří lidé totiž nejsou bezúhonní při konání dobrých skutků, protože za ně nehledají vnitřní odměnu, ale vnější uznání. A proto správně říká

moudrý muž: *Běda hříšníkovi, který kráčí po dvou cestách.* Po dvojí cestě vchází jako hříšník ten, kdo sice svými skutky koná něco Božího, ale jeho smýšlení je světské.

Dobře je také řečeno: *Člověk bohobojný se varuje zlého.* Neboť svatá církev vyvolených začíná cesty své bezúhonnosti a poctivosti bázní, ale dovršuje je láskou. V církvi svaté platí, že se zlem se zásadně rozejdeme tehdy, když se z lásky k Bohu rozhodneme, že již nechceme hřešit. Zatímco když konáme dobro spíše ze strachu, ještě jsme se se zlem zcela nerozešli. Hřešíme totiž už tím, že bychom rádi hřešili, kdyby to bylo bez trestu.

Když se tedy říká o Jobovi, že se bojí Boha, správně se také uvádí, že se vyhýbá zlu. Protože následuje-li po strachu láska, potom vinu, která zůstává v mysli, potlačí zamýšlené předsevzetí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 13,21; 2 Mak 1,4

Ať vás Bůh zdokonalí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli. * Ať v nás působí, co je mu milé skrze Ježíše Krista.

V. Ať otevře vaše srdce pro svůj zákon a pro své přikázání. * Ať v nás.

EVANGELIUM

VIZ STR. 526

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

2,1–13

Joba zasaženého zhoubnými vředy navštěvují přátelé

Jednoho dne se Boží synové zase shromáždili u Hospodina. Přišel s nimi i satan. Hospodin řekl satanovi: „Odkud přicházíš?“ A satan odpověděl Hospodinu: »Procházel jsem zemí a potuloval jsem se po ní.«

Tu řekl Hospodin satanovi: »Všiml sis mého služebníka Joba, že mu není na zemi podobného? Je to muž bezúhonný, čestný, bohobojný a varuje se zlého. Dosud setrvává ve své bezúhonnosti, zbytečně jsi mě navedl, abych ho trápil.« I odpověděl satan Hospodinu: »Kůži za kůži, všechno, co člověk má, dá za svůj život. Jen vztáhni svou ruku a dotkni se jeho kostí a masa (a uvidíš), zda ti nebude zlořečit do tváře!« Tu řekl Hospodin satanovi: »Hle, je v tvé moci, jen jeho života ušetří!«

Satan odešel od Hospodina a zasáhl Joba zhoubnými vředy od chodidla až po temeno hlavy. A (Job) si bral stěpinu, aby se jí škrábal, když sedával na hromadě smetí.

Jeho žena mu řekla: »Dosud se držíš té své bezúhonnosti? Proklej Boha a zemřil!« I řekl jí: „Mluvíš jako blázen! Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?“ V tom ničem Job svými rty nehřešil.

Tu uslyšeli tři Jobovi přátelé o celém tom velkém neštěstí, které ho stihlo, a proto přišel každý ze svého kraje: Elifaz z Temanu, Bildad ze Šuachu a Sofar z Nány. Smluvili se spolu, že ho přijdou potěšit a polítovat. (Již) zdaleka ho uviděli, ale nepoznali ho. I dali se do hlasitého pláče, roztrhli svůj šat a posypali si hlavy popelem. Seděli u něho na zemi sedm dní a sedm nocí a nikdo mu ani slovo neřekl, neboť věděli, že jeho bolest je převeliká.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 38 (37), 2.3.4.12

Hospodine, netrestej mě ve svém hněvu, vždyť se do mě zaryly tvé šípy.

* Pro tvůj hněv není na mém těle zdravého místa.

V. Moji přátelé a druhové se vyhýbají mému neštěstí, i moji příbuzní se mě straní. * Pro tvůj.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?

Když Pavel v sobě pozoroval bohatství vnitřní moudrosti a zároveň viděl, jak navenek je jen porušitelným tělem, řekl: *Poklad máme v nádobě hliněné*. Nu, a u blaženého Joba? Na povrchu cítila hliněná nádoba rány vředů, ale přitom zůstal uvnitř poklad neporušený. Navenek sice praskají rány, ale uvnitř se nepřetržitě tvoří poklad moudrosti, a z něho vyvěrají na povrch slova svatého vědění, která praví: *Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?* Dobrem myslí Boží dary, ať už časné nebo věčné, a zlem nazývá časné rány. Pán o tom mluví skrze proroka takto: *Já jsem Hospodin, jiný není. Tvořím světlo a působím tmu, dávám štěstí a dopouštím neštěstí*.

Tvořím světlo a působím tmu, protože když bič bolesti navenek vytváří temnoty, uvnitř se jako důsledek poučení rozžihá světlo duše. *Dávám štěstí a dopouštím neštěstí*, neboť pokoj s Bohem je nám vrácen tehdy, když to, co Bůh tak dobře stvořil, ale po čem člověk tak nedobře zatusil, se nám obrátí v rány, které jsou pro nás špatné. Hřichem jsme zajisté ztratili jednotu s Bohem; je tedy dobré, abychom se za pomoci ran s ním opět smířili: když se nám každá věc, ačkoli dobře stvořená, obrátí v bolest, naše napravená duše se s tvůrcem pokoje pokorně opět smíří.

Ale je třeba si dobře všimnout v Jobových slovech toho, jak dovednou úvahou se brání přemlouvání své manželky, když říká: *Dobro be-*

reme od Boha, a zlo brát nemáme? V soužení je totiž velikou útěchou, jestliže si uprostřed protivenství připomeneme dary svého Stvořitele. A nic, co nás potká bolestného, nás nezlomí, jestliže se nám v mysli co nejrychleji vynoří představa Božího daru, který nás pozvedá. O tom je totiž psáno: *Ve dnech štěstí nezapomínej na neštěstí a ve dnech neštěstí nezapomínej na štěstí.*

Neboť každý, kdo přijímá dary, aniž by se zároveň bál, že mohou přijít také rány, nechá se unést radostí do velké výše, ale povznesený v radosti potom náhle se prudce zřítí. A koho stíhají rány a on se v čase trápení vůbec netěší z darů, které se mu poštěstilo dostat dříve, tomu zpusťoší mysl naprosté zoufalství.

Takže je tedy třeba spojovat obojí, aby vždy bylo jedno druhému oporou: aby trápení v neštěstí zmírňovala vzpomínka na Boží dar a předtucha trápení a strach z něho aby tlumily radost z daru. Nuže, chce-li svatý člověk uprostřed ran zkonejšit zjitřenou mysl, přemýšlí v bolestech neštěstí o kráse darů a říká si: *Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Job 2,10; 1,21–22

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme? * Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno bud pochváleno.

V. Tak Job v ničem nezhrěšil a neřekl nic, co by se o Bohu neslušelo. * Hospodin.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

3,1–26

Jobův nářek

Potom Job otevřel svá ústa a proklel svůj den. Job se ujal slova a řekl:

„Zhynout měl den, kdy jsem se narodil,
a noc, která řekla: ‚Počat je chlapec‘
Ten den se měl stát temnotou,
neměl se o něho starat Bůh nahoře,
nemělo nad ním zasvitnout denní světlo.
Mělo si ho přivlastnit šero a tma,
mělo se na něho položit mračno,
mělo ho vyděsit zatmění ve dne.
Tu noc mělo uchvátit temno,
neměla se spojit se žádným dnem roku,

neměla vejít do počtu měsíců.
 Ano, ta noc měla být neplodná,
 neměl se v ní rozeznít jásos.
 Proklít ji měli, kdo zaklínají dny,
 kdo mají moc vydráždit draka.
 Zatemnit se měly hvězdy jejího svítání,
 marně měla čekat na světlo,
 neměla patřit na řasy jitřenky.
 Neboť nezavřela brány lůna mé matky,
 neskryla soužení před mýma očima.

Proč jsem nezemřel při východu z lůna,
 nevyšel z života, abych hned zhynul ?
 Proč mně kolena vyšla v ústrety,
 proč prsy, aby mě kojily?
 Neboť nyní bych ležel v pokoji,
 spal bych a odpočíval
 s králi a rádci světa,
 kteří stavějí pro sebe hrobky,
 anebo s velmoži, kteří oplývají zlatem,
 stříbrem plní své domy.
 Nebo bych zmizel jako zahrabaný plod,
 jako nemluvnata, která nespátřila světlo,
 tam, kde přestává zuření zločinců,
 kde odpočívají ti, jimž ochably síly,
 spolu se zajatci, které už netrápí strach,
 neslyší tyranův křik.
 Malí a velcí jsou si tam rovni
 a otrok je zbaven pána.

Proč soužení dostávají světlo
 a život ti, kdo mají zármutek v nitru,
 kdo touží po smrti, a ona nepřichází?
 Raději než poklady by ji vyhrabat chtěli,
 radovali by se až k jáсотu,
 plesali by, kdyby našli hrob.

To se stává muži, před nímž je skryto, co má dělat,
 kterého Bůh uzavřel ze všech stran,
 neboť místo chleba jsem dostal údělem nářek
 a mé vzdechy tryskají jako voda.

Hrůza, které jsem se hrozil, mě stihla,
 z čeho jsem měl strach, dolehlo na mě.
 Nemám oddech, nemám klid,
 nemám odpočinek už zase nové vzrušení. „

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 3,24–26; 6,13

Místo chleba jsem dostal údělem nářek a mé vzdechy tryskají jak voda. Hrůza, které jsem se hrozil, mě stihla, z čeho jsem měl strach, dolehlo na mě. * Nemám oddech, nemám klid.

V. Hle, sám v sobě nenalézám pomoc, opora je mi odepřena. * Nemám.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Tobě je zjevné, Pane, jaký jsem

Ty mě znáš, Pane, kéž bych tě mohl poznat, *jako znáš ty mne*. Tys síla mé duše; vstup do ní a přizpůsob si ji, aby byla tvým majetkem a vlastnictvím *bez poskvrny a vrásky*. V tom je má naděje, a proto mluvím; a v té naději se raduji, když se raduji dobře. Ale o ostatních věcech tohoto života platí, že čím více se pro ně nařiká, tím méně si to zaslouží, a čím méně se pro ně nařiká, tím víc by to bylo třeba. *Hle, miloval jsi pravdu*, protože kdo jedná podle ní, jde ke světlu. Chci ji činit před tebou ve vyznání celým srdcem a před mnoha svědky svým perem.

Před tvýma očima, Pane, je obnažena celá propast lidského vědomí. Co by ti ve mně mohlo zůstat skryto, i kdybych ti to nechtěl vyznat? Jen bych sobě zakrýval tebe, nikdy ne tobě sebe. Takto však, když můj nářek svědčí o tom, že se sám sobě nelíbím, stáváš se ty mým světlem a mou radostí, tím, koho miluji a po kom toužím; takže za sebe se stydím, sebe se zříkám a volím si tebe a nechci se líbit tobě ani sobě, jen podle tvého.

Tobě je zjevné, Pane, jaký jsem; a co očekávám od svého vyznání, jsem už řekl. Nevyznávám se ti mluvením a slovy těla, to mluví má duše a křičí mé myšlenky, a tvé ucho je slyší. Neboť jsem-li zlý, pak vyznat se ti není nic jiného než nelíbit se sobě. A jsem-li dobrý, pak vyznat se ti není nic jiného, než nepřipisovat to sobě. *Protože ty, Hospodine, zehnáš spravedlivému*, ale nejdřív ho jako *hříšníka ospravedlňuješ*. A tak se mé vyznání, Bože můj, děje před tvou tváří mlčky i nahlas: mlčí, protože nehlučím slovy, ale mé srdce křičí.

Ty do mne, Pane, vidíš skrz naskrz, protože i když platí, že *nikdo z lidí nezná lidské nitro, leda lidský duch, který je v člověku*, přece je v člověku ještě něco, co nezná ani duch člověka, který je v něm. Zato ty, Pane, víš o člověku všechno, neboť tys ho učinil. Ačkoli však před tvou tváří sebou pohrdám a považuji se za prach a popel, přece o tobě vím něco, co sám o sobě nevím.

Ano, *nylní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ne ještě tváří v tvář*. Pro to dokud ještě žiji daleko od tebe, jsem sobě blíží než tobě. Přece však

vím, že ti nic nemůže ublížit; zato o sobě nevím, kterým pokušením dokážu odolat, a kterým nedokážu. Ale má naděje je v tom, že jsi věrný a nenecháš nás pokoušet nad to, co bychom mohli unést, nýbrž se zkouškou že nám připravíš i východisko, abychom mohli obstát.

Kéž tedy vyznávám, co o sobě vím, a kéž vyznávám i to, co o sobě nevím. Neboť co o sobě vím, vím díky tvému světlu, a co o sobě nevím, nebudu vědět, dokud se moje noc nepromění před tvou tváří v jasné poledne.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 139 (138), 1.2.7

Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš. * Poznáváš mé myšlenky již zdálky.

V. Kam se mohu uchýlit před tvým duchem, kam až utéci před tvou tváří?

* Poznáváš.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

7,1-21

Job znechucen životem volá k Bohu

Job se ujal slova a řekl:

„Což nejsou svízele údělem člověka na zemi,

dni jeho jako dni nádeníka?

Jak otrok touží po stínu,

jak nádeník čeká na svou výplatu,

tak jsem dostal v úděl měsíce bída

a noci soužení byly mně přiděleny.

Když uléhám, říkám si: Kdy asi vstanu?

Když končí večer, sytím se neklidem do úsvitu.

Mé tělo se obléklo do hniloby a šupin prachu,

má kůže svraskala a mokvá.

Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský člunek,

plynou bez naděje.

Pamatuj, že můj život je jako dech,

mé oko již nikdy neuzří štěstí.

Okno, které by mě chtělo vidět, mě už nespattří,

tvé oko mě hledá, ale já už nejsem.

Odlétá oblak a mizí,

ten, kdo sestoupí do hrobu, již z něho nevystoupí.

Nevrátí se už do svého domu,

jeho příbytek ho už neuvidí.

Proto již nemohu zdržet svá ústa,
v soužení svého ducha budu mluvit,
naříkat v úzkostech duše.

Copak jsem moře či mořská obluda,
že proti mně staviš strážce?

Když si myslím, že útěchu najdu na lůžku,
že moje lože mi pomůže snášet soužení,
tu mě děsíš ve snách,
ve vidinách mě strašíš,
že by mé hrdlo dalo přednost uškrcení
a mé kosti (by daly přednost) smrti.

Chřadnu, dlouho nebudu žít,
nech mě, vždyť mé dny jsou jen závan větru.
Co je člověk, že ho tak ceníš,
že si ho všímáš ?

Každého jitra ho zkoušíš,
každou chvíli ho zkoumáš.

Kdy už mě necháš o samotě,
(kdy) mi dáš pokoj, abych aspoň slinu mohl polknout?

Jestliže jsem hřešil, co jsem ti udělal,
tobě, který hlídáš lidi?

Proč sis mě vzal za cíl útoků,
proč jsem na obtíž?

Proč tedy neodpustíš moji urážku,
nepromineš mou vinu?

Vždyť brzo ulehnu do země,
když mě budeš hledat, už nebudu.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 7,5.7.6

Mé tělo se obléklo do hniloby a šupin prachu, má kůže svraskala a mokvá. * Pamatuj, Bože, že můj život je jako dech.

V. Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský čluněk, plynou bez naděje. *
Pamatuj.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Všechnu svou naději skládám do tvého velkého milosrdenství

Kde jsem tě našel a poznal? Neměl jsem tě přece na paměti, dokud jsem tě nepoznal. Nuže, kde jsem tě našel a poznal, ne-li v tobě nade mnou? Nikde není to pravé místo, a tak odcházíme, a přicházíme, a ni-

kde není to pravé místo. Ty, Pravdo, vždy a všude vedeš všechny, kdo u tebe hledají radu, odpovídáš všem, kdo hledají radu v nejrůznějších věcech.

Ty odpovídáš jasně, ale ne všichni jasně slyší. Všichni se ptají, na co chtějí, ale ne vždycky slyší to, co chtěli. Nejlepší z tvých služebníků není ten, komu jde nejvíc o to, aby slyšel, co chce, ale aby chtěl, co slyší.

Pozdě jsem si tě zamiloval, Kráso tak stará, a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval. Vždyť tys byl u mne uvnitř, já však byl venku a hledal tě tam. Já ohyzdný jsem se honil za krásami, které jsi stvořil. Byls u mne, ale já nebyl u tebe. Vzdalovalo mne od tebe, co nebýt v tobě, nebylo by vůbec. Volal jsi a křičel, až jsi prorazil mou hluchotu. Skvěl jsi se a zářil, až jsi zahnal mou slepotu. Voněl jsi, až jsem se nadechl a toužím po tobě. Ochutnal jsem a hladovím i žízním. Dotkl ses mne a zahorel jsem touhou po tvém pokoji.

Když se k tobě přimknu celou svou bytostí, nečeká mne nikde bolest ani námaha; a můj život bude živý, naprosto plný tebe. Ano, koho ty naplňuješ, toho pozvedáš; a jen proto, že tě ještě nejsem plný, jsem sám sobě na obtíž. Mé žalostné radosti zápasí s radostnými bolestmi a já nevím, kdo z nich zvítězí.

Běda mi, Pane, smiluj se nade mnou! Mé špatné bolesti zápasí s dobrou radostí a já nevím, kdo z nich zvítězí. Běda mi, Pane, smiluj se nade mnou! Běda mi! Hle, podívej se, že neskrývám své rány: vždyť ty jsi lékař, a já jsem nemocný, ty jsi slitovník, a já jsem politováníhodný.

Což nejsou svízele údělem člověka na zemi? Kdo by si přál mít trápení a nouzi? Příkazuješ nám, abychom je snášeli, ne milovali. Nikdo nemá rád to, co snáší, i když to snáší rád. I když má radost, že něco snáší, přece by byl raději, kdyby nebylo co snášet. V neštěstí toužím po štěstí, ve štěstí se bojím neštěstí. Kde je mezi tím ta střední cesta, kde by lidský život nebyl zkouškou? Běda štěstí tohoto světa, dvakrát běda pro strach z neštěstí a pro zkaženou radost. Běda neštěstí tohoto světa, dvakrát a třikrát běda pro touhu po štěstí, i proto, že samo neštěstí je tvrdé a schopnost je snášet ztroskotává. Což nejsou svízele údělem člověka na zemi a zkouška bez oddechu?

A tak je všechna moje naděje jen v tvém velkém milosrdenství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pozdě jsem si tě zamiloval, Kráso tak stará, a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval! * Ty jsi volal a křičel, až jsi prolomil mou hluchotu.

V. Všechnu svou naději skládám v tvé slitování. * Ty jsi.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

11,1–20

Sofar vykládá obvyklý názor na utrpení

Slova se ujal Sofar z Nány a řekl:
»Má zůstat mnohomluvnost bez odpovědi
a pravdu má mít mluvka?
Tvé tlachy že by umlčely muže?
Žvaníš a nikdo tě neusadí?
Říkáš: ‚Pravda je to, co tvrdím:
jsem nevinný v Božích očích.‘
Kdyby tak promluvil Bůh
a své rty otevřel proti tobě!
Zjevil by ti tajemství moudrosti,
neboť dávají obdivuhodnou radu,
a pochopil bys, že Bůh ti odpouští velkou část viny.
Našel jsi snad, co je v Bohu nepřístupné,
dospěl jsi snad k dokonalosti Všemocného?
Nad nebesa je vyšší co pořídíš?
Než podsvětí hlubší co poznáš?
V rozsahu je delší než země
a širší než moře.

Jestliže Bůh přichází a vrhá do pout,
jestliže volá na soud, kdo mu může bránit?
On zná ničemné lidi,
vidí zločin a všímá si ho.
I prázdná hlava se dá poučit
a moudrým se stává i hloupý člověk.
Když připravíš své srdce
a k němu vztáhneš své dlaně,
když odstraníš zločin ze své ruky,
nestrpíš nepravost ve svém stanu,
tu ze špíny povzneseš svou tvář,
budeš neochvějný, beze strachu.
Pak zapomeneš na utrpení,
vzpomeneš na ně jako na vodu, která uplynula.
Tvůj život bude zářit víc než o polednách,
i tam se ti rozjasní v jitřní světlo.
Budeš žít s důvěrou v to, co tě čeká,
rozhlédneš se a v bezpečí si lehneš.

Odpočineš si, nikdo tě nebude děsit;
mnozí se budou ucházet o tvou přízeň.
Zato bezbožníkům z pláče pohasnou oči,
nebudou mít kam se uchýlit,
zbude jim jen naděje, že vydechnou duši.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 4,8.9–10

Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. * Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni.

V. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle. * Býváme sráženi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Mnohotvárný je zákon Páně

Kéž by ti Bůh zjevil, jak mnohotvárný je jeho zákon Jak jinak tady máme chápat Boží zákon než jako lásku? Vždyť s její pomocí si vždycky v srdci najdeme, jak se mají skutečně dodržovat přikázání života. O tomto zákoně říká přece sama Pravda: *Toto je mé přikázání: Milujte se navzájem.* A Pavel o něm říká: *Naplněním zákona je láska.* A jinde zase říká: *Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte zákon Kristův.* Proto Kristův zákon nemůže být chápán případněji než jako láska, kterou skutečně naplňujeme tehdy, když z lásky neseme břemena svých bratří.

Ale o stejném zákoně se říká, že je mnohotvárný, protože láska ve své opravdové horlivosti zahrnuje všechny ctnosti a dobré skutky. Začíná vskutku od dvou základních přikázání, ale rozšíří se na bezpočet jiných.

Právě tuto mnohostrannost zákona dobře vystihuje Pavel, když vypočítává: *Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy.*

Láska je *shovívavá*, protože klidně snáší zlo, které utrpěla. Je *dobrosrdečná*, protože za zlo štědrě odplácí dobrem. *Nezávidí*, protože ten, kdo na tomto světě po ničem netouží, neumí závidět pozemské úspěchy. *Nenadýmá se pýchou*, protože tak nesmírně dychtí po zisku duchovní odměny, že se pro vnější dary nevyvyšuje. *Nevychloubá se*, protože kdo se oddává výlučně lásce k Bohu a bližnímu, nezná se k němu, co by bylo nesprávné.

Nedělá, co se nepatří, protože se tak horlivě zabývá tím, co má uvnitř, že navenek vůbec nedychtí po cizím. Nemyslí jen a jen na sebe, protože nedbá o nic z toho, co zde přechodně má, jako by to bylo cizí, neboť za vlastní uznává jenom to, co jí zůstává navěky. Nerozčiluje se, protože i když ji zraní bezpráví, nedá se strhnout k žádným myšlenkám na pomstu, neboť za velkou námahu očekává jednou větší odměnu. Zapomíná, když jí někdo ublíží, protože s láskou utvrzuje své srdce v čistotě, vytrhává z něho i s kořeny všechnu nenávist a nesnese, aby v duši přebývalo něco, co ji znečišťuje.

Má zármutek, když se dělá něco špatného, protože touží všechny jen milovat a neraduje se ze zkázy protivníků. Ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy, protože miluje ostatní tak jako sebe, a když vidí u jiných něco dobrého, raduje se, jako by dosáhla dalšího svého vlastního úspěchu. Opravdu mnohotvárný je tento Boží zákon.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 13,8.10; Gal 5,14

Nebudte nikomu nic dlužni jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. * Naplněním zákona je tedy láska.

V. Celý zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: Miluj svého bližního jako sebe. * Naplněním.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

12,1-25

Job odpovídá, že Boží prozřetelnost přesahuje všechnu lidskou moudrost

Job se ujal slova a řekl:
 »Opravdu, vy jste dokonalí lidé,
 s vámi vymře moudrost!
 Ale já mám rozum jako vy,
 v ničem za vámi nejsem.
 Kdo by nebyl podobně nadán?
 Svému bližnímu mám být pro posměch
 já, který vzýval Boha, aby mě slyšel,
 pro posměch já – spravedlivý, bezúhonný?
 Nešťastný zaslouží potupu myslí si šťastný
 úder patří ubožákům.

V klidu jsou stany kořistníků,
 v bezpečí jsou ti, kdo dráždí Boha,
 kdo proti Bohu zdvívají ruku.

Jen se ptej na to zvířat, a ta tě poučí,
nebeského ptactva, a to ti oznámí,
nebo mluv k zemi, a ta ti odpoví,
budou ti to vypravovat mořské ryby.
Kdo by v tom všem nepoznal,
že to způsobila Hospodinova ruka?

V jeho ruce je všechno živé;
dech každého smrtelníka.

Copak ucho nezkoumá slova
a neochutnává patro pokrm?
Je moudrost jen u starců,
znamená dlouhý věk rozumnost?
Jen u Boha je moudrost a síla,
on má radu a důmysl.

Když on boří, už se to nevystaví,
když někoho zavře, nikdo už neotevře.
Když zadrží vodu, nastává sucho,
když ji vypustí, země je zpustošena.

U něho je moc a úspěch,
na něm závisí ten, kdo bloudí i svádí.
Hlupáky dělá z rádců,
rozumu zbavuje vládce.
Ozdoby strhuje králům,
zástěru (ponížení) jim přivazuje kolem beder.
Do bídy přivádí kněze,
siláky sráží k pádu.
Výmluvným odnímá výřečnost,
úsudek bere starcům.
Vylévá potupu na urozené,
rozvazuje pás velmožům.

Tajnosti zjevuje z temnot,
co je ve stínu, vyvádí k světlu.
Povyšuje národy a zas je hubí,
dává jim vyrůst a pak je opouští.
Odnímá rozum vůdcům lidu,
nechá je bloudit v pustině bez cest,
takže tápají v temnotách,
jak opilci vrávorají.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 12,13.14; 23,13

Jen u Boha je moudrost a síla, on má radu a důmysl. * Když on boří, už se to nevystaví, když někoho zavře, nikdo už neotevře.

V. On rozhodl kdo ho zadrží? Co si přeje, to uskuteční. * Když on.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job*Vnitřní svědek*

Komu se vysmívá jeho přítel tak jako mně, bude volat Boha, a ten ho vyslyší. Když se slabě myslí dostane za dobré skutky závanu lidské přízně, často ji to odvádí k vnějším radostem. Klade pak svůj vnitřní cíl až na druhé místo a bez zábrán se s potěšením věnuje tomu, co slyší zvenčí, takže se neraduje ani tak z toho, že se stává blaženou, jako z toho, že se to o ní říká. A tím, že dychtivě naslouchá hlasům, které ji chválí, opouští vlastně to, čím už začala být. A vzdaluje se od Boha právě v tom, v čem se zdála být před Bohem nejvíce hodna chvály.

Ale někdy se duch trvale snaží o dobré dílo, a přesto trpí lidským posměchem. Dělá obdivuhodné věci, a dostává se mu za to nadávek, takže místo aby ho chvála lákala vyjít ven, zahánějí ho urážky, aby se stáhl do sebe. A tím pevněji zakotvuje vnitřně v Bohu, čím méně nachází venku místo, kde by spočinul. Veškerá naděje se pak upíná ke Stvořiteli a člověk se uprostřed posměchu a spílání dovolává jedině vnitřního svědka. A duše pokořeného člověka je Bohu tím blíž, čím víc se vzdaluje lidské milosti a přízni. Rychle se hrouží do modlitby a vnějším tlakem se taví a čistí, takže může lépe pronikat do toho, co je uvnitř.

Výstižně se tady proto říká: *Komu se vysmívá jeho přítel tak jako mně, bude volat Boha a ten ho vyslyší.* Když totiž ničemově zahrnují šlechetné lidi výtkami, jenom jim ukazují, koho se mají dovolávat jako svědka svých činů. Ozbrojí-li se sklíčená mysl modlitbou, zjednává si v srdci nebeské vyslyšení právě tím, co ji navenek zcela zbavuje lidské chvály.

Ale všimněme si, jak prozřetelně se tam vkládá *tak jako mně*. Je totiž dost lidí, které také trápí posměch, a přece nedocházejí u Boha sluchu. Neboť jestliže se posměch rodí následkem provinění, rozhodně z něho nemůže vzniknout žádná zásluha.

Je totiž na posměch prostota spravedlivého. Moudrost tohoto světa znamená zakrývat srdce lstí a slovy zahalovat vlastní smysl, co je lež vydávat za pravdu a pravdu prohlašovat za klam.

Moudrost spravedlivých naopak znamená nic navenek nepředstírat a slovy odkrývat vlastní smysl, milovat pravdu takovou, jaká je, a lži se vyhýbat, z lásky prokazovat dobro a zlo raději velmi shovívavě snášet než konat, nehledat žádnou pomstu za bezpráví a urážku pro pravdu považovat za zisk. Ale takováto přímota spravedlivých je na posměch, protože moudří tohoto světa nepovažují upřímnost za ctnost, ale za hloupost. Neboť všechno, co se dělá v čistotě srdce, mají zcela jistě za projev hlouposti; a cokoliv je v činech člověka v souladu s pravdou, připadá pozemské moudrosti jako pošetilost.

Nenávidím kdejakou neřestnou cestu. * Svítilnou mým nohám je tvé slovo a světlem mé stezce.

V. Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života. * Svítilnou.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

13,13–14,6

Job se dovolává Božího soudu

Job odpověděl svým přátelům:

»Mlčte a nechte mě mluvit,
ať mě cokoli stihne.

Ve svých zubech ponesu své tělo,
na svou dlaň položím svou duši.

Může mě zabít, nemám však jinou naději,
jak své chování před ním obhájit.

Již to je mi k prospěchu,
že se nesmí před ním objevit rouhač.

Slyšte mé slovo,
mému výkladu popřejte sluchu!
Nuže, připravil jsem svou při (k soudu),
vím, že budu uznán spravedlivým.
Kdyby ještě někdo chtěl se mnou se přít,
pak bych už raději mlčel a zemřel.

Jen dvou věcí mě ušetří,
a pak se před tebou nebudu skrývat:
Svou ruku vzdal ode mě,
ať mě neděsí hrůza z tebe!
Pak se ptej, a já odpovím,
nebo já budu mluvit, a ty mně odpověz!
Kolik je mých nepravostí a hříchů?
O mé nevěrnosti a vině mě pouč!
Proč skrýváš svou tvář,
máš mě za svého nepřítele?
Chceš děsit list odváť větrou,
či pronásledovat suché stéblo,
že trpký osud mně předpisuješ
a přisuzuješ viny mého mládí?

Do klády svíráš mé nohy,
špehuješ všechny mé cesty,
značíš si stopy mých nohou.
Můj život je jako měch, který se rozpadá,
jako oděv, který mol rozežírá.

Člověk zrozený z ženy
má život krátký a plný neklidu.
Jako květ vypučí, zvadne,
prchá jako stín a nevydrží.
A přece na něj otvíráš své oči
a ženeš ho na soud se sebou?
Kdo může z nečistoty udělat čisté?
Jistě nikdo.

Když už jsou určeny jeho dni
a u tebe je počet jeho měsíců,
když už jsi mu stanovil cíl, který ho nemine,
tedy aspoň se od něho odvrát a nech ho,
ať jako nádeník užívá svého dne.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 13,20.21; Jer 10,24

Bože, nebudu se před tebou skrývat; svou ruku vzdal ode mě, * ať mě neděsí hrůza z tebe.

V. Potrestej mě, Hospodine, ale s mírou, ne ve svém hněvu. * Ať mě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů svatého Zenona Veronského, biskupa

Job je předobrazem Krista

Milovaní bratři, nakolik je nám to dáno poznat, Job je předobrazem Krista. Ostatně srovnání nám pomůže odhalit pravdu.

Job byl od Boha nazván spravedlivým; Kristus je spravedlnost sama a z jeho pramene pijí všichni svatí. Právě o něm přece bylo řečeno: *Vzejde vám slunce spravedlnosti*, Job byl nazván pravdivým; ale Pán je pravda sama a sám o sobě v evangeliu říká: *Já jsem cesta a pravda*

Job byl bohatý; ale kdo je bohatší než Pán? Všichni bohatí jsou jeho služebníci a patří mu celý svět a všechna příroda, jak říká blažený David: *Hospodinu náleží země i to, co je na ní, svět i ti, kdo jej obývají*. Joba ďábel třikrát pokoušel: a jak vypráví evangelista, podobně se snažil třikrát pokoušet i Pána. Job ztratil všechn svůj majetek; a Pán z lásky k nám opustil své nebeské statky a učinil se chudým, aby nás učinil bohatými. Jobovy syny zahubil rozběsněný ďábel; a Pánovy syny, pro-

roky, zabilo zběsilé pokolení farizeů. Job byl poskvrněn vředy; a Pán vzal na sebe tělo a byl znevážen a pošpiněn hříchy celého lidského rodu.

Joba vybízela vlastní manželka, aby hřešil; a Pána nutila synagóga, aby následoval zkaženost starších. O Jobovi se vypravuje, jak se mu jeho přátelé posmívali; a Pánu se vysmívali kněží, ti, kteří ho měli oslavovat bohoslužbou. Job seděl na hnojišti plném červů; Pán také pobýval na skutečném hnojišti v bahně tohoto světa mezi opravdovými lidskými červy, kteří přímo překypují nejrůznějšími zločiny a neřestmi.

Job dostal zase zpátky zdraví i všechno jmění; avšak Pán svým vzkříšením daroval těm, kdo v něho věří, nikoli pouhé zdraví, ale nesmrtelnost, a opět získal vládu nad veškerou přírodou, jak o tom sám svědčí, když říká: *Všechno je mi dáno od mého Otce*. Job zplodil náhradou další syny; také Pán stvořil po prorocích nové syny, svaté apoštoly. Blažený Job odpočinul v pokoji; Pán však zůstává, požehnaný na věky, před věky a od věků a po všechny věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 12, 12; 2 Kor 6,45

Vytrvale běžme o závod, který je nám určen.* Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti.

V. Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci všestrannou vytrvalostí, v souženích, v nesnázích, v úzkostech, v ranách, v žalářích. * Mějme.

9. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

28,1–28

Pravá moudrost je jen u Boba

Job řekl:

„Ano, stříbro má své naleziště
a jsou místa, kde se rýžuje zlato.
Železo se dobývá ze země
a ruda se taví na měď.
(Člověk) skoncuje s temnotou,
až do nejzazších končin pátrá
po rudě v hlubokém stínu.
Vzdálen od lidských sídel hloubí šachtu,
bez opory nohou visí (na provaze),
daleko od lidí se klátí.
Země, z níž roste obilí,
je v hlubinách rozbijena ohněm.

Její skály obsahují safír,
i hroudy zlata v sobě chová.
Stezku (tam) orel nezná,
nezahlédne ji oko supy,
nepůjdou po ní divoké šelmy
ani lev nepřejde po ní.
Po křemenu vztahuje (člověk) svou ruku,
převrací od kořene hory.
Ve skalách razí štoly,
vše, co je cenné, vidí jeho oko.
Ucpává místa, odkud se derou vody,
vynáší na světlo skryté věci.

Ale moudrost odkud přichází,
kdepak se najde poznání?
Člověk k ní nezná cestu,
nenajde se v zemi živých.

Oceán praví: ‚Ve mně není‘;
a moře říká: ‚U mne se nenachází‘.
Nezaplatí se za ni zlatem,
její cenu nelze vyvážit stříbrem.

Nelze ji ocenit kovem z Ofiru,
 safírem nebo sardonyxem.
 Nevyrovná se jí zlato a sklo,
 je odhadována výše než zlaté nádoby.
 Nelze myslet ani na korál a křišťál,
 pytlíček moudrosti je nad perly.
 Nevyrovná se jí topas z kušské krajiny,
 nelze ji ocenit ryzím zlatem.

Moudrost tedy odkud přichází,
 kdepak se najde poznání?
 Skrytá je očím všech smrtelníků,
 je utajena před ptactvem nebes.
 Smrt a podsvětí říkají:
 „Náš sluch zachytil o ní jen zprávu.“
 Bůh sám zná k ní cestu,
 on ví, kde se najde.
 Vždyť on obhlíží zemské končiny,
 všechno pod nebem vidí.
 Když prudkost určil větrům,
 míru stanovil vodám,
 když deštům dal hranici
 a cestu hřímajícím mrakům,
 tu ji uzřel a zjevil,
 určil ji a prozkoumal,
 člověku pak řekl:
 „Hle, bázeň před Pánem to je moudrost,
 varovat se zlého to je obezřelost.““

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 2,7; 1,30

Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství a skrytá. * Bůh ji už před léty předurčil k naší slávě.

V. Jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako dárce moudrosti. * Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě

Velký jsi, Pane, a veškeré chvály hodný; velká je tvá moc a tvá moudrost je bez míry. Chce tě chválit člověk, částečka tvého stvoření, člověk, který v sobě nosí a šíří svoji smrtelnost jako svědectví svého hříchu

i svědectví toho, že se pyšným protivíš. A přece tě chce člověk, částečka tvého stvoření, chválit. To ty působíš, že chválit tě je nám potěšením; neboť tys nás stvořil pro sebe, a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.

Dej mi, Pane, poznat a pochopit, co je přednější, zdali tě vzývat nebo tě chválit, zda je přednější tě poznávat nebo tě vzývat. Ale kdo by tě mohl vzývat, jestliže tě nezná? Kdo tě totiž nezná, mohl by vzývat něco jiného. Anebo tě spíš máme vzývat, abychom tě poznali? *Ale jak mohou vzývat toho, v něhož neuvěřili? Jak mohou uvěřit bez kazatele?*

Kdo hledají Hospodina, budou ho chválit. Kdo ho hledají, najdou ho, a kdo ho najdou, budou ho chválit. Kéž tě, Pane, hledám ve svém vzývání a kéž tě vzývám ve víře v tebe, tak jak jsi nám byl zvěstován. Vzývá tě, Pane, má víra, kterou jsi mi dal, kterous do mne vlil lidstvím svého Syna a službou svého kazatele.

A jak mám vzývat svého Boha, svého Boha a Pána? Budu ho přece zvát k sobě, když ho budu vzývat. A kde je ve mně místo, kam by mohl přijít můj Bůh? Kam by ke mně mohl vstoupit Bůh, který učinil nebe i zemi? Cožpak je ve mně něco, Pane Bože můj, co by tě mohlo pojmout? Pojmou tě snad nebesa i země, které jsi učinil a v nichž jsi učinil i mne? Anebo to, že bez tebe není vůbec nic, naopak způsobuje, že jsi ve všem, co existuje?

Ale proč tedy vlastně prosím, abys ke mně přišel? Vždyť i já jsem, a nemohl bych přece být, kdybys ve mně nebyl. Já nejsem ještě v podsvětí, ale ty jsi i tam. Neboť *i když sestoupím do podsvětí, i tady jsi.* Takže bych nebyl, Bože můj, vůbec bych nebyl, kdybys ty nebyl ve mně. Anebo bych spíše nebyl, kdybych nebyl v tobě, *od něhož a skrze něhož a pro něhož je všechno?* I tak je to, Pane, i tak. Kam tě mám zvát, jsem-li v tobě? A odkud ke mně máš přijít? Kam mimo nebe a zemi bych musel odejít, aby ke mně odtud přišel můj Bůh, který řekl: *Já naplnuji nebe i zemi?*

Kdo mi dá v tobě spočinout? Kdo mi dá, abys přišel do mého srdce a opil je, abych zapomněl na svoji bídu a objal tebe, své jediné dobro? Čím pro mne jsi? Smiluj se nade mnou, ať o tom mohu mluvit. A čím jsem pro tebe já, že mi prikazuješ, abych tě miloval, a že se na mne hněváš, když to nedělám, a hrozíš mi nesmírným neštěstím? Což nestačí už to, že tě nemiluji?

Běda mi! Řekni mi pro své milosrdenství, Pane Bože můj, čím pro mne jsi. *Řekni mé duši: Já jsem tvá spása?* Promluv tak, ať to slyším. Hle, uši mého srdce se obracejí k tobě; otevři je a *řekni mé duši: Já jsem tvá spása.* Potěším se tím hlasem a budu se tě držet. Neskrývej přede mnou svoji tvář: chci umřít, abych nezemřel, a mohl patřit na tvou tvář.

Koho mám na nebi kromě tebe? Když jsem u tebe, nevábí mě země. Touhou hyne mé tělo i duše. * Bůh je navždy skála mého srdce a můj podíl.

V. Řekni mé duši: Já jsem tvá spása. * Bůh.

EVANGELIUM VIZ STR. 526

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

29,1–10; 30,1.9–23

Job si nařiká na své soužení

Job pokračoval ve své řeči a řekl:
 »Kéž by mi bylo jak v dřívější době,
 v dnech, kdy mě Bůh střežil,
 když mi nad hlavou zářilo jeho světlo,
 v jehož jasu jsem krácel v temnotě,
 když jsem byl v plné síle,
 když Bůh chránil můj stan,
 když byl Všemohoucí ještě se mnou,
 kolem mě byly mé děti,
 když ve smetaně jsem brodil své nohy
 a skála vylévala potoky oleje.

Když jsem se ubíral k městské bráně
 a na náměstí jsem usedl do svého sedadla,
 mladí, jak mě viděli, ustoupili,
 staří povstali a zůstali stát.

Vznešení přerušili řeč,
 dlaň si kladli na ústa.

Ustal hlas velmožů,
 jazyk jim přilnul k patru.

Ale nyní se mi vysmívají
 ti, kteří jsou mladší než já,
 jejichž otce jsem neměl za hodné,
 aby se přidružili ke psům mého stáda.

Nyní jsem se jim stal k posměchu,
 sloužím jim za předmět klepů.

Štítí se mě, vyhýbají se mi,
 nestydí se plivnout mi do tváře.

Odhodili ohledy a trápí mě,

popustili si přede mnou uzdu.
 Chátra se vedle mě napařuje,
 připravují cestu k mé zkáze.
 Boří mi stezku,
 napomáhají mému neštěstí
 a nikdo jim nebrání.
 Přicházejí jak širokou trhlinou,
 valí se dovnitř jako bouře.

Obořují se na mě hrůzy,
 jak vichr zmizelo mé štěstí,
 jak oblak prchlo mé blaho.
 A nyní se ve mně rozplývá má duše,
 zmocnil se mě čas bídy.
 Bolest proniká mé kosti v noci,
 hlodají mě útrapy, nemají klidu.
 Celou silou mě chytá (Bůh) za šat,
 drží mě za okraj spodního roucha.
 Hodil mě do bláta,
 podobám se prachu a popelu.

Volám k tobě o pomoc – neslyšíš,
 naléhám ani pak o mě nedbáš.
 Změnil ses mi v tyrana,
 pronásleduješ mě svou násilnickou rukou.
 Zdviháš mě do výše, dáváš mě unášet větrem
 a děsíš mě bouří.

Vždyť vím, že mě na smrt chceš vydat,
 na místo, kde se shromažďuje všechno živé.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 30,17.16; 7,16

Bolest proniká mé kosti v noci, hlodají mě útrapy. * Zmocnil se mě čas bídy.

V. Nech mě, Bože, vždyť mé dny jsou jen závan větru. * Zmocnil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovních naučení svatého Doroteje, opata

Pravou příčinou rozčilování je vždycky to, že nikdo neobviňuje sám sebe

Tažme se, bratři, jak to, že tak často slyšíme nepříjemná slova a necháme to přejít bez sebemenšího znepokojení, jako bychom nic neslyšeli, a jindy zase, jakmile je uslyšíme, jsme hned rozrušeni a dotčeni. Nuže, jaký je důvod této rozdílnosti? Je jen jeden anebo je jich víc? Pod-

le mého náhledu je důvodů a příčin mnoho, ale jedna z nich přímo ploidí všechny ostatní. Kdosi o tom říká: »Všechno to pramení ze stavu, ve kterém se člověk právě nachází.« Vysvětlím to.

Stane se například, že někdo skončí modlitbu nebo rozjímání a nachází se, jak se říká, v dobrém rozpoložení. Pak svého hašteřivého bratra snáší a všechno přechází bez rozčilování. Jiný zase má svého bratra rád, a proto s největší trpělivostí snáší všechno, co mu tento bratr působí. Někdy také může někdo snášet bratra z pohrdání, když tím, kdo mu chce činit příkoří, pohrdá a znevažuje vše, co od něho pochází, jeho samého téměř nepovažuje za člověka a nepočítá ani s ním, ani s tím, co říká a co dělá. Toto pohrdání sice chrání před rozrušením, je však očividně zhoubné.

Rozhořčení na bratra, který nás zneklidňuje, může tedy pocházet buď z našeho nedobrého duchovního rozpoložení anebo z odporu vůči tomu bratrovi. Je jistě ještě mnoho dalších příčin, které by bylo možné uvést. Kdybychom to však zkoumali pečlivě, je pravou příčinou rozčilování vždycky to, že nikdo z nás neobviňuje sám sebe.

Právě z toho pramení všechny naše obtíže a sklíčenost a právě proto někdy nemůžeme nalézt žádný klid. Nedivme se, když nám svatí lidé říkají, že neexistuje žádná jiná cesta k pokoji než právě tato. Na mnoha příkladech ostatně vidíme, že nikdo, kdo šel jinou cestou, pokoj nenašel. Jen my nečinně toužíme po pokoji a domníváme se, že jsme ho našli a že jdeme tou pravou cestou, a přitom jsme ve všem tak netrpěliví a vůbec nedokážeme obviňovat sami sebe.

Tak je to. Člověk může mít všechny ctnosti a vykonat tisíce dobrých skutků, jestliže se však nebude držet této cesty, nikdy nedojde pokoje a nepřestane trápit sám sebe a druhé a všechna jeho námaha vyjde nazmar.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 1,8.9; Př 28,13

Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe. * Když však uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil, a protože je spravedlivý.

V. Kdo tají své zločiny, nemá zdar. * Když.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

31,18.13–23.35–37

Job zdůrazňuje svou spravedlnost

Job řekl:

„Smlouvu jsem uzavřel se svýma očima,
že nebudu na pannu chtivě hledět.

Jaký úděl Bůh posílá shůry,
jaký osud přičkne Všemohoucí z nebes?

Nehrozí snad neštěstí zločinci,
zkáza těm, kdo činí nepravosti?

Nevidí snad on mou cestu,
nepočítá všechny mé kroky?

Jestliže jsem kráčel ve lži,
jestliže spěchala má noha za klamem,
ať mě Bůh zváží na poctivé váze
a uzná mou bezúhonnost.

Jestliže sešly mé kroky z cesty,
mé srdce se dalo strhnout očima,
jestliže na mých dlaních ulpěla špína,
pak ať jiný jí, co jsem naseł,
ať má setba je vytrhána.

Jestliže jsem pohrdl právem svého služebníka,
své služby, když měli se mnou spor,
co bych si počal, až Bůh povstane k soudu,
co bych mu odpověděl, až bude vyšetřovat?
Což i (mého služebníka) nestvořil v lůně můj Tvůrce,
nehnětl ho stejný Bůh v životě matky?
K potřebám slabých jsem nebyl necitelný,
očím vdovy jsem nedal zahynout touhou,
své sousto jsem nejídal sám,
sirotek se mnou se o ně dělil.

Vždyť (Bůh) jak otec mě vychovával od mého mládí,
od mateřského lůna se o mě staral.

Když jsem viděl ubožáka bez oděvu,
když se chudák neměl čím přikrýt,
což jeho bedra mně nežehnala,
nehřál se vlnou mých ovcí?
Jestliže jsem hrozil svou rukou nevinnému,
protože jsem viděl oporu v bráně,
pak ať mi rámě vypadne z plece,
ať se můj loket zlomí ve svém kloubu,
neboť děsná by byla má záhuba od Boha,
před jeho velebností bych nemohl obstát.

Kéž by mě někdo slyšel!

To je mé poslední slovo! Kéž se mi Všemohoucí ozve!
Můj protivník ať podá žalobu!

Jistě ji ponesu na svém rameni,
jako korunu si ji ovinu (kolem hlavy),
zpravím ho o každém kroku,
přijdu k němu jako kníže!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 31,35.4

Kéž by mě někdo slyšel. * Kéž se mi Všemohoucí ozve!

V. Nevidí snad on mou cestu, nepočítá všechny mé kroky? * Kéž se mi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovních naučení svatého Doroteje, opata

Falešný duchovní mír

Jakou radost a jaký klid zakoušívá ten, kdo obviňuje sám sebe! Když se mu stane něco nepříjemného, když je odsuzován, když utrpí nějakou škodu nebo hanbu, když na něho dolehne jakékoli jiné soužení, už předem uznává, že si to plně zaslouží a vůbec se nevzrušuje. Existuje nad to větší klid a vyrovnanost?

Můžete mi namítnout: »A co když mě nějaký bratr trápí a já přes všechno zpytování neshledávám, že bych mu k tomu zavdal nějakou příčinu? Proč bych si měl dávat nějakou vinu?«

Každý, kdo se zpytuje pečlivě a s bázní Boží, rozhodně zjistí, že nikdy není zcela bez viny, a přijde na to, že vždycky k tomu zavdal nějakou příčinu buď skutkem nebo slovem nebo postojem. Ale i kdyby zjistil, že se ničím z toho v té chvíli neprovinil, určitě tomu bratrovi ublížil jindy, ať už v této nebo i jiné záležitosti, anebo že ublížil nějakému jinému bratru. A že proto právem teď trpí, i když třeba pro jiné hříchy, které napáchal jindy v hojnosti. Jak jsem řekl, jestliže zpytujeme s bázní Boží a pečlivě své svědomí, shledáme, že na všem máme vinu.

Někdo se může ptát, proč by se měl obviňovat, když se mu třeba stane, že je plný pokoje a blaženého klidu, a tu přijde bratr a řekne mu nějaké nepříjemné nebo zraňující slovo, on je nemůže snést, a tak se rozhněvá a rozčílí; považuje to za správné a zdůvodňuje si to: »Kdyby ke mně nepřišel a nemluvil na mne a neznerváděl mě, nikdy bych nehřešil.«

To je směšné a nepodložené uvažování. Copak ten, kdo na něho promluvil, zasel do něho vášeň? Pouze mu tu vášeň, která v něm byla, ukázal, aby se z ní, bude-li chtít, mohl kát. Takový člověk se podobá zkaženému pšeničnému chlebu: zvenku se sice ještě leskne a vypadá pěkně, ale jakmile ho někdo rozlomí, ukáže se, že je uvnitř plesnivý.

Tak je to i s tím, kdo si myslí, že žije v klidu a míru, ale má v sobě vášeň, o níž neví. Stačí, když přijde bratr a prohodí nějaké nepříjemné slovo, a hned se všechnen hnís a hniloba ukrytá v srdci vyvalí navenek. Chce-li proto dosáhnout milosrdenství, musí činit pokání, očistit se a snažit se o polepšení. Pak uvidí, že by měl svému bratrovi spíše děkovat, než mu křivdit, protože mu přinesl velký užitek.

A opravdu. Napříště již pro něho nebudou pokušení tak těžká, a čím větší bude dělat pokroky, tím budou zkoušky pro něho lehčí. Neboť když duše činí pokroky, stává se silnější a schopnější snášet všechny přicházející těžkosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 4,4.5

Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn.

* Úsudek o mně patří Pánu.

V. On vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách. *
Úsudek.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

32,16; 33,1–22

Elihu mluví o Božích úradcích

Ti tři muži přestali odpovídat Jobovi, protože považoval sám sebe za spravedlivého. Tu Elihu, Barachelův syn z Buz z kmene Ram, se na Joba rozhněval; jeho hněv vzplál proto, že se před Bohem dělal spravedlivým. I na jeho tři přátele se rozhněval, poněvadž nenalezli odpověď a Joba jen odsuzovali. Když mluvili s Jobem, Elihu vyčkával, protože byli věkem starší než on. Když však Elihu viděl, že ti tři mužové nemají co odpovédět, rozhněval se.

A tehdy se ujal slova Elihu, Barachelův syn z Buz, a řekl:

»Jsem věkem nejmladší, vy jste starci,
proto jsem se ostýchal a váhal
vám povědět, co vím.
Slyš tedy, Jobe, mou řeč,
popřej sluchu všem mým slovům.
Pohleď, otvírám ústa,
můj jazyk hovoří v hrdle.
Promluvím z upřímnosti srdce,
rty mé vypovědí čistou pravdu.
Boží duch mě stvořil,
dech Všemocného mě oživuje.

Můžeš-li, odpověz mi,
 připrav se na mě a proti mně povstaň!
 Vždyť já jako ty jsem z Boha,
 i já byl uhněten z hlíny.
 Ať tě neděsí strach ze mne,
 má vážnost tě nemusí tížit.

Řekl jsi však slyšel jsem to na vlastní uši
 vnímal jsem zvuk tvých slov:

„Jsem čistý, bez zločinu,
 bezúhonný, nemám vinu.
 Ale On si proti mně bere záminku,
 jedná se mnou jak s nepřítelem.
 Do klády svírá mé nohy,
 špehuje všechny mé cesty.“

Hleď, odpovím ti, v tom se mýlíš,
 vždyť větší je Bůh než člověk.
 Pročpak mu vyčítáš,
 že ti neodpovídá na každé slovo?
 Ať už Bůh mluví tak, či onak,
 člověk na to nedává pozor.

Ve snu nebo v nočním vidění,
 když se na lidi snáší hluboký spánek,
 když usínají na lůžku,
 tu otvírá ucho lidí,
 děsí je výstrahou,
 aby člověka odvrátil od zločinu,
 aby vyhladil z něho pýchu,
 aby mu zachránil duši před propastí,
 jeho život před zlým koncem.

Je zkoušen bolestí na svém lůžku,
 v jeho kostech neustává boj.
 Jeho duše si oškliví pokrm,
 jeho chuť (si hnusí) i vábivé jídlo.
 Jeho tělo se očividně tratí,
 ukazují se kosti, které dřív nebylo vidět.
 Jeho duše se blíží zániku,
 jeho život smrtelným křečem.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 11,33–34

Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! * Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání!

V. Neboť kdo pochopí jednání Páně? Kdo mu byl rádcem? * Jak neproniknutelná.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job*Správné učení se varuje pýchy*

Slyš, Jobe, mou řeč, popřej sluchu všem mým slovům. Pro učení domýšlivých je příznačné, že neumějí pokorně předkládat to, čemu učí, a že to, co poznávají jako správné, nedovedou správně podat. Jejich slova totiž prozrazují: když učí, připadají si, jako by seděli na samém vrcholu nějaké výšiny a z vysoka shlížejí na ty, které učí, jako by byli kdesi hluboko pod nimi. Nechtějí s nimi rozmlouvat jako rádcové, ale jako vládcové, kterým se sotva uráčilo promluvit.

Správně jim říká Pán ústy Proroka: *Panovali jste nad nimi násilně a surově.* Ano, násilně a surově vládnou ti, kdo se nesnaží své podřízené klidně a rozumně napravovat, ale snaží se je drsně a panovačně lámat.

Naopak, správné učení se již v myšlenkách naprosto rozhodně varuje zla pýchy, neboť ví, že šípy jeho slov s veškerou prudkostí míří přímo proti původci a učiteli pýchy. A má se zajisté na pozoru, aby pyšnými mravy nevyznávalo toho, kterého v srdci posluchačů svatými slovy pronásleduje. Usiluje o pokoru, která je učitelkou a matkou všech ctností; aby ji nejen hlásalo slovy, ale i osvědčovalo životem. A tak k učedníkům hledajícím pravdu hovoří spíše chováním než řečmi.

Také Pavel mluví v listě Soluňanům, jako by zapomněl na vznešenost vlastního apoštolského úřadu, a říká: *Počínali jsme si mezi vámi něžně.* A jinde říká apoštol Petr: *Budte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje.* A aby zdůraznil, že je třeba při znalosti nauky dodržovat také určitý způsob vyučování, dodal: *ale (čňte to) s jemností a skromností; musíte mít přitom sami dobré svědomí.*

A to, co říká Pavel učedníkovi: *Narizuj to a vyučuj s veškerým důrazem,* neznamená, že by ho vybízel k vládě moci, ale k vážnosti autority života. Neboť s mocí se vyučuje, když se něco napřed dělá, a pak se teprve o tom mluví. A když nám svědomí svazuje jazyk, ubírá to učení na věrohodnosti. Apoštol tedy neukládal učedníkovi, aby ukazoval moc pyšným kázáním, ale aby jeho věrohodnost plynula z dobrých skutků.

Proto také je psáno o našem Pánu: *Učil totiž jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona a farizeové.* Neboť jedině on, on samojediný mohl mluvit o dobru s mocí, protože nikdy z žádné slabosti nespáchal nic špatného. Z božské moci měl přece to, co nám skrze nevinnost svého člověčenství zprostředkoval.

Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou. * Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným.

V. Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. * Bůh.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

38,1–30

Bůh odpovídá Jobovi

Hospodin odpověděl Jobovi z (hlubin) bouře a řekl:
„Kdo to zatemňuje prozřetelnost
slovy bez rozmyslu?

Opásej svá bedra jako hrdina,
zeptám se tě, ty mi odpověz!

Kdes byl, když jsem zakládal zemi?

Pověz to, když jsi tak moudrý!

Kdo určil její rozměry, ty přec to musíš vědět!

Kdo na ní roztáhl měřicí provaz?

Na čem jsou položeny její základy,

kdo zasadil její základní kámen,

když sborem zajásaly jitřní hvězdy

a zaplesali všichni Boží synové?

Kdo zahradil moře branami,

když vytrysklo, vyšlo z lůna,

když jsem je oblékl mraky jak šatem,

temnotou (přikryl) jak plénkami,

když jsem pro ně vylámal hranice

a položil závoru s bránou?

Řekl jsem: Až sem smíš přijít, ne dál,

zde se má tříštit bujnost tvých vln.

Dával jsi někdy rozkazy jitru,

ukázal zoře místo, na němž má stát,

aby uchopila okraje země

a z ní vytrásla zločince?

(Ona) mění zemi jak hlínu pod pečeti,

jak oděv ji barví.

Bere se hříšníkům jejich světlo,

láme se rozpráhlé rámě.

Pronikl jsi až k pramenům moře,
 v jeho hlubinách jsi kráčel?
 Otevřely se ti brány smrti,
 uzřel jsi brány temnot?
 Díval ses na zemské dálavy?
 Pověz, znáš to všechno?
 Kde je cesta k příbytku světla,
 kdepak je místo temnot,
 abys je přenesl do jejich území
 nebo jim ukázal cestu tam, kde bydlí?
 Ty to víš, vždyť tenkrát ses narodil,
 tvých dnů je veliký počet!

Pronikl jsi k skladištím sněhu
 a uzřel jsi zásobárny krupobití,
 které jsem uchoval pro doby úzkosti,
 pro den boje a války?
 Kde je cesta, na které se rozdělují vichry,
 odkud se žhavý vítr šíří po zemi?
 Kdo vyrývá řečiště záplavám,
 dělá dráhu hřímajícím mrakům,
 že prší na neobývanou zemi,
 na step, kde nežije člověk,
 že se napojí bídná pustina,
 že vypučí bujná zeleň?

Má snad déšť otce,
 rodí někdo krůpěje rosy?
 Z čího lůna vychází led,
 kdo plodí jiní nebes?
 Voda tuhne jako v kámen,
 povrch oceánu. „

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 9,20; Job 38,3

Člověče, kdopak ty vůbec jsi, že si troufáš přit se s Bohem! * Copak může říci výrobek mistrovi: Proč jsi mě udělal zrovna takto?

V. Opásej svá bedra jako hrdina, zeptám se tě, ty mi odpověz! * Copak.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Církev vychází jako jitřenka

Svítání nebo jitřenka tvoří přechod od temnot ke světlu. A tak se nikoli neprávem celá církev vyvolených označuje za úsvit či jitřenku. Vždyť právě ona je vedena od noci nevěry ke světlu víry a jako jitřenka se po temnotách noci otevírá jassem nebeské slávy dennímu světlu. Dobře se proto říká v Písni písní: Kdo je to: vychází jak zora. Právě svatá církev, která spěchá za vítěznou odměnou nebeského života, byla nazvána jitřenkou, neboť opouští temnoty hříchů a září světlem spravedlnosti.

Při této úvaze o svítání nebo jitřence máme však k úvaze ještě něco hlubšího. Jitřenka a svítání totiž sice oznamují, že noc již minula, ale přece ještě neukazují plný denní jas. Jestliže zahánějí temnotu a vítají světlu, představují vlastně směr světlu a tmy. Nuže, co jiného jsme my všichni, kteří jdeme v tomto životě za pravdou, ne-li jitřenka a svítání? Již sice děláme ledacos, co patří ke světlu, ale přece jsme se ještě nezavili některých zbytků tmy. Ústy proroka se Bohu říká: *Nikdo z živých není před tebou spravedlivý*. A jinde je psáno: *Každý z nás často chybuje*.

A Pavel když říká: *Noc pokročila*, nedodává „den nastal“, ale *den se přiblížil*. Když tedy neříká, že po ústupu noci přišel den, ale pouze že se den přiblížil, nepochybně tím dává najevo, že on sám, byť po temnotách, je dosud přede dnem, čili ve svítání.

Svatá církev vyvolených bude plně dnem teprve tehdy, až se do ní již nebude mísit stín hřichu. Bude plně dnem tehdy, až zazáří dokonalým jassem vnitřního světlu. Proto je právem označována jako jitřenka, to znamená něco na přechodu, neboť se říká: *Ukázal jsi zoře místo*. Ten, komu se totiž ukazuje jeho místo, je jistě odněkud volán jinam. A jaké místo má jitřenka, ne-li zprostředkovávat dokonalé světlu věčného vidění? A když bude dovedena až tam, nemá již nic z temnoty přestálé noci. Jitřenka dychtí po tom, aby došla na své místo, jak říká žalmista: *Má duše žízni po živém Bohu. Kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?* Jitřenka například spěchala, aby dospěla k tomu místu, které již poznala, když Pavel říká, že je plný touhy zemřít a být s Kristem. A jinde říká: *Pro mě život je Kristus a smrt ziskem*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,3.6.9

Kdykoli na vás vzpomenu, děkuji svému Bohu. * Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše.

V. Za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek. * Jsem.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

40,1–14; 42,16

Job se podřizuje Bohu

Hospodin odpověděl Jobovi a řekl:

»Copak se bude přít s Všemocným nějaký hanobitel?
Kdo chce činit výtky Bohu, ať na to odpoví!«

Job tedy odpověděl Hospodinu a řekl:

»Ach, jsem příliš malý, co ti mám odpovědět?
Na ústa si kladu ruku.

Řekl jsem jedno slovo? Už nebudu pokračovat.
Řekl jsem dvě? Nic už nepřipojím.«

Tu odpověděl Hospodin Jobovi z (hlubin) bouře a řekl:

„Opásej svá bedra jako hrdina,
zeptám se tě, ty mi odpověz!
Chceš skutečně mé právo obrátit v nic,
prohlásit, že nemám pravdu, abys ji dostal ty?
Má snad tvé rámě sílu Boha,
dovedeš tak zahřmít jako hřímá on?
Ozdob se slávou a vznešeností,
oděj se nádherou a velebností!

Dej zadržet výbuchům své zlosti,
jediným pohledem zdrť všechno zpupné!
Jediným pohledem pokoř vše zpupné!
Na místě zdeptej bezbožníky!
Zahrab je všechny do prachu,
jejich tváře uzavři v temnu!
Pak i já tě budu oslavovat,
že dokážeš zvítězit svou pravicí. „

Tu odpověděl Job Hospodinovi a řekl:

„Vím, že zmůžeš všechno,
že ti není nemožný žádný záměr.
Kdo by mohl neznalostí zatemňovat prozřetelnost?
Přesto jsem mluvil o věcech, jimž nerozumím,
vyšších než já, které nemohu chápat.

Prosím, poslouvej, já budu mluvit,
zeptám se tě, ty mi odpověz!

Zvěděl jsem o tobě jen podle doslechu,
ale nyní tě zří moje oči.

Proto odvolávám a projevuji lítost v popelu a v prachu.“

Zvěděl jsem o tobě jen podle doslechu, ale nyní tě zří moje oči. * Proto odvolávám a projevuji lítost v popelu a v prachu.

V. Mluvil jsem o věcech, jimž nerozumím. * Proto.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů Balduina, biskupa v Canterbury

Pán rozsuzuje myšlenky a úmysly srdce

Pán zná všechny myšlenky a úmysly našeho srdce. On sám je nepochybně zná všechny, my však poznáme jenom ty, o nichž nám on dává milostí rozlišování rozeznat, jaké jsou. Ale duch, který je v člověku, nezná všechno, co v člověku je, a pokud jde o jeho myšlenky, ať souhlasné či nesouhlasné, nesmýšlí vždycky tak, jak je to podle skutečnosti. A myšlenky, které duševním zrakem vnímá, nerozlišuje přesně, neboť vnitřní zrak člověka je zakalený.

Z vlastních myšlenek nebo od jiného člověka či od pokušitele se do nás totiž často může vloudit pod rouškou zbožnosti něco, co si před Božím zrakem nezaslouží odměnu ctnosti. Avšak existují všelijaké napodobeniny skutečných ctností, a také napodobeniny neřestí, které si s naším vnitřním zrakem zahrávají a jakoby nějakým mámením nám tak otupují bystrost mysli, že nedobrá věc pak často zdánlivě vyhlíží jako dobrá a naopak něco, co není špatné, vypadá jako zlé. A to je právě součást naší bídy a nevědomosti, která by nás měla trápit a které bychom se měli velice obávat.

Je totiž psáno: *Jsou cesty, které se zdají člověku správné, ale jejich konec vede do pekla.* Svatý Jan nás proto napomíná, abychom se varovali tohoto nebezpečí, a říká: *Zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha.* Kdo však může zkoumat, zdali ten který duch pochází od Boha, nemá-li od Boha dar rozlišování duchů, aby mohl důkladně a se správným úsudkem zkoumat duchovní myšlenky, náklonnosti a úmysly? Rozlišování je vskutku matkou všech ctností a potřebuje ho každý z nás, ať již pro řízení života někoho jiného, nebo pro usměrnění či nápravu života vlastního.

Myšlení o tom, co je třeba dělat, je správné, jestliže se řídí pokynem Božím a úmysl je dobrý, jestliže směřuje prostě k Bohu. A tak tělo našeho života a všeho našeho konání bude nakonec celé plné světla, jestliže bude čisté naše oko. Čisté oko ovšem znamená vidění a upřímnou prostotu: že totiž díky správnému myšlení vidíme, co je třeba dělat, a že v dobrém úmyslu děláme upřímně a prostě to, co se nesmí dělat obojetně. Správné myšlení nepřipouští omyl, dobrý úmysl vylučuje pře-

tvářku. A to je to právě rozlišování, když se snoubí správné myšlení s dobrým úmyslem. Takže všechno je třeba dělat ve světle rozlišování, jako v Bohu a před Bohem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mich 6,8; Řím 12,2

Človče, řeklo se ti, co je dobré, co Hospodin od tebe žádá: * spravedlivě jednat, milovat milosrdenství a pokorně kráčet se svým Bohem.

V. Obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, co je bohubíbe a dokonalé, * spravedlivě.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

42,7–16

Bůh Joba ospravedlňuje před jeho protivníky

Když to všechno řekl Hospodin Jobovi, obrátil se Hospodin k Elifazovi z Temanu a pravil mu: »Zlobím se na tebe a na tvé dva přátele, že jste o mně správně nemluvili jako můj služebník Job. Proto si nyní vezměte sedm býčků a sedm beranů: jděte k mému služebníkovi Jobovi a obětujte je jako celopal za sebe. Job, můj služebník, se za vás pomodlí, abych já kvůli němu vás nepotrestal, že jste o mně nemluvili správně jako můj služebník Job.« Šli tedy Elifaz z Temanu, Bildad ze Šuachu a Sofar z Námy a udělali, co jim Hospodin přikázal. A Hospodin jim kvůli Jobovi odpustil.

Hospodin pak obnovil Jobův blahobyť, protože se za své přátele modlil, a dal Jobovi všeho dvojnásobně. I přišli k němu všichni jeho bratři a všechny jeho sestry a všichni dřívější známí. Hodovali v jeho domě, těšili ho a prokazovali mu soucit pro všechno to neštěstí, které na něho Hospodin dopustil, a dali mu každý po jedné kesitě a po zlatém prstenu.

A Hospodin požehnal Jobovi nakonec víc než dříve, neboť měl čtrnáct tisíc kusů brávy, šest tisíc velbloudů, tisíc párů skotu a tisíc oslic. Měl pak ještě sedm synů a tři dcery. První dal jméno Jemina, druhé Kassia a třetí Keren happuch. V celém kraji nebylo krásnějších žen nad Jobovy dcery. Otec jim dal podíl na dědictví s jejich bratry. Potom žil Job ještě sto čtyřicet let a viděl své děti a vnuky, čtyři pokolení. I zemřel Job jako stařec ve vysokém věku.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Job 42,7.8

Hospodin řekl Elifazovi: Ty a tvoji přátelé jste o mně nemluvili správně jako můj služebník Job. * On se za vás pomodlí.

V. Na něho vezmu ohled, a nepotrestám vaši nerozumnost. * On se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Tomáše Akvinského, kněze, na Janovo evangelium

Cesta, kterou se dojde k pravému životu

Naši cestou je sám Kristus, a proto říká: *Já jsem cesta*. A má to vskutku dobrý důvod, neboť *skrze něho máme přístup k Otcí*.

Protože se však tato cesta nemíjí cílem, ale je s ním spojená, Kristus dodává, že je i pravda a život. A tak on sám je zároveň cestou i cílem. Cestou je ve svém lidství, cílem ve svém božství. Jako člověk říká: *Já jsem cesta*, a jako Bůh dodává *pravda a život*. Tím obojím totiž vhodně označuje cíl pozemské cesty.

Neboť cíl této cesty je i cílem lidské touhy. Každý člověk přece touží zejména po dvou věcech: předně po poznání pravdy, což je vlastní právě člověku, a dále po pokračování existence, což je společné všem bytostem. Kristus je cesta, kterou se dojde k poznání pravdy, neboť on sám je přece pravda. *Veď mě, Pane, v pravdě a budu kráčet po tvé cestě*. A Kristus je také cesta, kterou se dojde k životu, neboť on sám je přece život: *Ukázal jsi cestu k životu*. A proto za cíl této cesty označil pravdu a život. Ale to obojí bylo výše řečeno o Kristu: předně že on sám je život proto se praví, že *v něm byl život*, a pak že on je pravda, neboť *byl světlem lidí*. A světlo je pravda.

Jestliže tedy hledáš, kudy bys měl jít, drž se Krista, protože on je cesta: *Toto je cesta, jděte po ní*. A Augustin říká: *Jdi skrze člověka a dojdeš k Bohu*. Aspoň se po cestě belhat je určitě lepší než usilovně jít, ale mimo cestu. Protože kdo se belhá po cestě, i když postoupí jen o kousek, blíží se k cíli. Kdo však jde mimo cestu, čím rychleji běží, tím více se od cíle vzdaluje.

A jestliže hledáš, kam bys měl jít, přimkni se ke Kristu, protože on je pravda, která je cílem naší touhy: *Pravdu pronášejí má ústa*. Jestliže hledáš, kde bys mohl trvale zůstat, přimkni se ke Kristu, protože on je život: *Kdo mě hledá, nalezne život, od Hospodina dosáhne přízně*.

Přimkni se tedy ke Kristu, chceš-li být v bezpečí. Pak nebudeš moci sejít z cesty, protože právě on je cesta. Takže ti, kdo se k němu přimknou, nesejdou na scestí, ale kráčeji po správné cestě. A také je nic nezmýlí, protože on sám je pravda a veškeré pravdě učí. Říká totiž: *Já jsem se proto narodil, a proto jsem přišel, abych vydal svědectví pravdě*. A také je nic neuvede ve zmatek, protože on je život a dárce života, jak sám svědčí: *Já jsem přišel, aby měli život a aby ho měli v hojnosti*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Job 42,11.12; 1 Kor 10,13

K Jobovi přišli jeho dřívější známi a prokazovali mu soucit pro všechno neštěstí, které na něho Hospodin dopustil. * Hospodin požehnal Jobovi nakonec víc než dříve.

V. Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také sílu, jak ji snášet. * Hospodin.

Začátek doby svatopostní

Popeleční středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

58, 1–12

Půst, jaký se líbí Bohu

Toto řekl Pán, Bůh:

»Volej plným hrdlem, nepřestávej,
jak polnice povznes svůj hlas!
Vyčti mému lidu jeho nepravost,
Jakubovu domu jeho hříchy!

Neboť den co den mě hledají
a usilují poznat mé cesty
jako lid, který jedná spravedlivě
a neopouští zákon svého Boha.
Žádají ode mě spravedlivé soudy
a touží po blízkosti Boha.

„Proč se postíme, když to nevidíš,
proč se trápíme, když na to nedbáš?“

Hle, v postní dny vyřizujete své záležitosti
a trýzníte všechny své dělníky!
Hle, k sváru a hádce se postíte,
a bijete zločinnou pěstí.
Přestaňte se takhle postit,
a váš hlas bude slyšet až do výšin.

Je tohle půst, jaký se mně líbí,
den, v němž se člověk umrtvuje?
Sklonit hlavu jako rákos,
ustlat si na žínici a prachu?
Tohle nazveš postem,
dnem milým Hospodinu?

Či není půst, jaký si přeji, (spíš) toto:
rozvázat nespravedlivá pouta,
uvolnit uzly jha,
utiskované propustit na svobodu,
zlomit každé jařmo?
Lámat svůj chléb hladovému,
popřát pohostinství bloudícím ubožákům;
když vidíš nahého, obléci ho,
neodmítat pomoc svému bližnímu?

Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora,
tvá jizva se brzy zacelí.

Před tebou půjde tvá spravedlnost
a za tebou Boží sláva.

Tehdy budeš volat, a Hospodin odpoví,
křičet o pomoc, a on řekne: ‚Zde jsem!‘

Přestaneš-li utlačovat,
ukazovat prstem,
křivě mluvit,
nasytiš-li svým chlebem hladového,
ukojíš-li lačného,
tehdy v temnotě vzejde tvé světlo,
tvůj soumrak se stane poledním jasem.

Hospodin tě stále povede,
v nedostatku ukojí tvou touhu,
posílí tvé údy.
Budeš jako zavlažovaná zahrada,
jako (živé) zřídlo,
jehož voda nevysychá.

Co od věků leží v troskách, tvůj rod znovu vystaví,
obnovíš základy (zdiva) zašlých pokolení.
Budou tě nazývat: Ten, který zazdívá trhliny,
ten, který obnovuje trosky k přebývání.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 58,6.7.9; Mt 25, 31.34.35

Tohle je púst, jaký se mně líbí, praví Pán: Lámej svůj chléb hladovému,
popřej pohostinství bloudícím ubožákům. * Potom budeš volat, a Hos-
podin ti odpoví, křičet o pomoc, a on ti řekne: Zde jsem.

V. Až přijde Syn člověka, řekne těm po své pravici: Pojdte, neboť jsem
měl hlad, a dali jste mi najíst. * Potom.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Čiňte pokání

Pohledme na Kristovu krev a uvědomme si, jak je drahá jeho Otcí,
neboť byla vylita pro naši spásu a přinesla milost pokání celému svě-
tu.

Projděme všechna lidská pokolení a poznáme, že pokolení za pokole-
ním dával Hospodin možnost pokání těm, kteří se chtěli k němu obrátit.
Noe se stal hlasatelem pokání a ti, kdo ho uposlechli, byli zachrá-

něni. Jonáš ohlásil zkázu obyvatelům Ninive; ti se káli ze svých hříchů a svými modlitbami Boha usmířili, a tak přestože nepatřili k Božimu lidu, dostalo se jim spásy.

O pokání mluvili skrze Ducha svatého služebníci Boží milosti a sám Pán veškerenstva pravil o pokání dokonce s přísahou: *Jako že jsem živ, praví Hospodin, nemám zalíbení v hříšnickově smrti, ale aby změnil své chování. A přidal výrok plný dobroty: Odvrátte se, dome izraelský, od své nepravosti. Řekni synům mého lidu: Budou-li vaše hříchy sahat od země až do nebe a budou-li červenější než purpur a černější než smuteční šat a vy se ke mně z celého srdce obrátíte a řeknete: Otče!, vyslyším vás jako svůj svatý lid.*

Protože tedy chce, aby všichni jeho milovaní měli účast na pokání, pevně tak ustanovil svou všemohoucí vůli.

Proto se podrobme jeho velebné a slavné vůli a padněme na kolena v prosbách o jeho slitování a laskavost a odevzdejme se jeho milosrdenství a upustme od marného usilování a řevnivosti a závisti vedoucí k smrti.

Nuže, pokořme se, bratři, a odložme všecku domýšlivost a nadutost, pošetilst i hněvivost a číňme, co je psáno; neboť Duch svatý praví: *Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí, ať se silný nechlubí svou silou, ať se boháč nechlubí svým bohatstvím. Kdo se chce chlubit, ať se chlubí v Pánu, ať ho hledá a jedná podle práva a spravedlnosti.* A především buďme pamětlivi slov Pána Ježíše, která pronesl, když učil dobrotě a trpělivosti.

Neboť zajisté řekl: *Buďte milosrdní, abyste došli milosrdenství; odpouštějte, aby bylo odpuštěno vám! Jak činíte, tak bude učiněno vám; jak dáváte, tak bude dáno vám; jak soudíte, tak budete souzeni; jak laskaví jste, takové laskavosti dojdete; jakou měrou měříte, takovou bude naměřeno vám.*

Tímto přikázáním a těmito pokyny se v pokoře posilněme, abychom žili poslušní jeho svatých slov. Neboť svaté slovo praví: *Na koho shlédnu? Jen na pokorného, tichého, plného úcty před můjmi slovy.*

Poněvadž se nám tedy dostalo podílu na tolika velikých a slavných činech, směřujme usilovně k pokoji, jenž nám byl od počátku dán za cíl; neztrácejme z očí Otce a Stvořitele celého světa a držme se jeho velikolepých a nade vše bohatých darů pokoje a jeho dobrodiní!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 55,7; Jl 2,13; srv. Ez 33,11

Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změni své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje. * Protože Pán, náš Bůh, je dobrotivý a milosrdný, slituje se v neštěstí.

V. Bůh nemá zalíbení v hříšnickově smrti, ale aby hříšník své chování změnil, a byl živ. * Protože.

Čtvrtek po Popeleční středě

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek druhé knihy Mojžíšovy

1,122

Útlak izraelského lidu

Toto jsou jména Izraelových synů, kteří s Jakubem přišli do Egypta; každý přišel se svou rodinou: Ruben, Simeon, Levi a Juda, Isachar, Zabulon a Benjamin, Dan a Neftali, Gad a Aser. Všechny, kdo pocházeli od Jakuba, bylo sedmdesát lidí; Josef byl (už) v Egyptě. Potom zemřel Josef i všichni jeho bratři a celé to pokolení. Izraelští synové byli plodní, rozrostli se, rozmnožili a byli velmi zdatní, takže se jimi naplnila země.

V Egyptě se dostal k vládě nový král, který nevěděl nic o Josefovi. Řekl svému národu: »Hle, národ synů Izraele je příliš četný a silný na nás. Jednejme vůči němu obezřetně, aby se nerozmnožil a v případě války se nepřidal k našim nepřátelům, s námi nebojoval a neodešel ze země.«

Ustanovili tedy nad nimi dozorce pro roboty, aby je týrali robotou. Stavěli faraónovi zásobovací města Pithon a Rameses. Čím více však je týrali, tím víc se množili a rostli, takže Egypťané se hrozili synů Izraele. Tyranií si je podrobili, ztrpčovali jim život tvrdou prací (s přípravou) hlíny, cihel a všelijakou prací na poli, vůbec je dřeli tyransky.

Egyptský král poručil hebrejským porodním pomocnicím, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Pua: »Když budete Hebrejkám pomáhat při porodu a zjistíte, že je to chlapec, usmrťte ho, když to bude děvče, ať je naživu!« Ale porodní pomocnice se bály Boha, nejednaly podle rozkazu egyptského krále a nechávaly chlapce naživu.

Král si zavolal porodní pomocnice a řekl jim: »Copak to děláte, že necháváte chlapce naživu?« Porodní pomocnice odpověděly faraónovi: »Hebrejky nejsou jako egyptské ženy: Jsou tělesně silné a rodí dříve, než k nim přijde porodní pomocnice.« Bůh prokazoval porodním pomocnicím dobrodiní a lid se množil a byl velmi zdatný. Protože se porodní pomocnice bály Boha, popřál zdar jejich rodinám.

Ale farao poručil všemu svému lidu: »Každého narozeného chlapce hoďte do řeky (Nilu), každé děvče však nechte naživu!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gn 15,13–14; srv. Iz 49,26

Bůh řekl Abrámovi: Tvoji potomci budou žít jako cizinci v zemi, která nebude jejich; budou tam žít v otroctví a v pokoření po čtyři sta let. * Já budu soudit národ, kterému budou otročit.

V. Jsem tvůj zachránce a vykupitel. * Já budu.

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže*Duchovní očišťování postem a milosrdenstvím*

Nejmilejší, *země je plná Hospodinovy milosti*. To platí v každé době. Vždy příroda je každému věřícímu přímo školou uctívání Boha. Nebe i země, moře a vše, co je v nich, dosvědčují dobrotu a všemohoucnost svého původce a podivuhodná krása služebných živlů nutí rozumného tvora k tomu, aby náležitě vzdával Tvůrci díky.

A přesto se nám v těchto dnech, kterým tajemství obnovy člověka vtisklo mimořádný charakter a které podle pevného řádu těsně předcházejí velikonočnímu svátku, zvláště ukládá, abychom se ještě lépe připravili a duchovně očistili.

Přímo k podstatě velikonočních svátků totiž patří, že se celá církev má radovat z odpuštění hříchů. To platí nejenom pro ty, kteří se znovu rodí ze svátostného křtu, ale i pro ty, kteří již dříve byli přijati za Boží děti.

I když z nás totiž vytváří nové lidi zásadním způsobem koupel znovuzrození, přece se všichni potřebujeme každodenně očišťovat od řezu smrtelnosti. A není mezi námi nikdo, kdo by se na své cestě kupředu neměl snažit, aby byl stále lepší. Celkově je třeba zaměřit všechno úsilí k tomu, aby při oslavě dne vykoupení nebyl nikdo v zajetí svých starých chyb.

Proto tedy, nejmilejší, to, co má dělat každý křesťan v každé době, je nyní třeba dělat ještě horlivěji a zbožněji, aby se apoštolské ustanovení o čtyřicetidenním postu neplnilo pouze újmou v jídle, ale abychom se co nejvíce zdržovali zlého.

Není nic užitečnějšího než spojit s rozumným a svatým postem skutky milosrdenství. Tímto společným slovem milosrdenství rozumíme nej-různější chvályhodné skutky zbožnosti a lásky, takže i při nestejných možnostech mohou věřící prokázat stejného ducha milosrdenství.

Neboť lásce, kterou jsme zavázáni stejně vůči Bohu i vůči člověku, nikdy nestojí v cestě tolik překážek, že by nemohla svobodně usilovat o dobro. Podle andělských slov: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle* se každý člověk posvěcuje nejen tím, že má dobrou vůli, ale i tím, že uskutečňuje pokoj, když bližním, kteří strádají jakoukoli nouzí, prokazuje účinnou lásku.

Skutky lásky mají značně široké pole působnosti. Opravdovým křesťanům se tu nabízí velké množství možností, takže se na dávání almužny mohou podílet nejen bohatí, kteří žijí v nadbytku, ale i středně zámožní a chudí. Neboť i když nemají pro štedrost stejné hmotné prostředky, jsou přece stejní ve svém smýšlení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Postní doba nám otevřela brány ráje; prožijme ji v duchu modlitby a pokání, * abychom se v den vzkříšení mohli radovat s Pánem.

V. Jednejme vždycky jako Boží služebníci, * abychom.

Pátek po Popeleční středě

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

2, 1–22

Mojžíšovo narození a jeho útěk

Jeden muž z kmene Levi si vzal ženu z téhož kmene. Žena počala a porodila syna. Když viděla, jak je hezký, skrývala ho po tři měsíce. Poněvadž ho už dál tajit nemohla, obstarala pro něj papyrusový košík, vymazala asfaltem a smolou, uložila do něho dítě a položila do rákosí na břehu Nilu. Jeho sestra se postavila opodál, aby se dověděla, co se s ním stane.

Faraónova dcera sestoupila, aby se vykoukala v Nilu, zatímco se její služebnice procházely podél Nilu. Když uviděla v rákosí košík, poslala svou služku, aby ho vzala. Otevřela ho a uviděla dítě, a hle – chlapeček pláče. Bylo jí ho líto a řekla: »To je nějaké hebrejské dítě!« Jeho sestra řekla faraónově dceři: »Mám jít a zavolat ti kojnou z hebrejských žen, aby dítě pro tebe odkojila?« Faraónova dcera odpověděla: »Jdi!«

Děvče šlo a zavolalo matku dítěte. Faraónova dcera jí řekla: »Vezmi toto dítě a koj ho pro mě a já ti za to zaplatím.« Žena dítě vzala a kojila ho. Když chlapec dorostl, přivedla ho k faraónově dceři, ta ho přijala za syna a dala mu jméno Mojžíš. Řekla totiž: » Vytáhla jsem ho z vody.«

V té době, když Mojžíš dospěl, vyšel ke svým krajanům; byl svědkem jejich robotování a viděl, jak Egypťan bil Hebrejce, jednoho z jeho krajanů. Obrátil se na všechny strany, a když nikoho neviděl, Egypťana zabil a zahrabal do písku. Druhého dne vyšel, a hle – dva hebrejští muži se spolu rvali. »Proč biješ svého druha?« zeptal se útočnicka. Ale ten mu odpověděl: »Kdopak tě ustanovil za našeho náčelníka a soudce? Chceš mě zabít, jako jsi zabil Egypťana?« Mojžíš dostal strach a řekl si: »Přece se ta věc rozhlásila!«

Faraó se o této záležitosti doslechl a usiloval Mojžíše zabít, ale Mojžíš před faraónem utekl a zdržoval se v zemi Midjan; přišel tedy do země Midjan a posadil se u (jedné) studny. Midjanský kněz měl sedm dcer. (Ty) přišly, aby načerpaly (vodu) a naplnily jí žlaby k napojení stáda svého otce. Přišli však pastýři a odehnali je. (Tu) Mojžíš vstal, ujal se jich a napojil jejich stádo.

Když (dcery) přišly k svému otci Reuelovi a (on) se jich zeptal: »Co se stalo, že dnes přicházíte tak brzo?«, řekly: »Jeden Egyptan nás vysvobodil z rukou pastýřů. Dokonce nám i načerpal (vodu) a napojil stádo.« Zeptal se dcer: »Kde je? Proč jste ho tam nechaly? Zavolejte ho, ať s (námi) pojí!«

A Mojžíš souhlasil s tím, že u něho zůstane. Reuel dal Mojžíšovi svou dceru Sipuru (za ženu). Porodila syna a (Mojžíš) mu dal jméno Geršom, protože řekl: »Jsem přistěhovalcem v cizí zemi.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 11,24–25.26.27

Když Mojžíš dospěl, vedla ho víra k tomu, že odmítl prohlásit se jako syn faraónovy dcery; raději chtěl snášet spolu s Božím lidem protivenství, než mít nějaký přechodný prospěch z toho, že by se dopustil hříchu. * To proto, že měl zrak upřený na budoucí odplatu.

V. Byl přesvědčen, že když snáší potupy jako Mesiáš, má to větší cenu než všechny poklady Egypta. Víra způsobila, že odešel z Egypta. * To proto.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie připisované svatému Janu Zlatoústému, biskupovi

Modlitba je světlem duše

Modlitba, rozmluva s Bohem, je největší dobro. Znamená totiž společenství a jednotu s Bohem. A jako září tělesné oči, hledí-li do světla, tak i duše upřená na Boha září jeho nevýslovným světlem. Nemluvím ovšem o modlitbě vázané na vnějšek, ale o té, jež vychází ze srdce; jež se neomezuje na určitou dobu nebo hodinu, ale děje se bez ustání, ve dne v noci.

Nestačí se totiž soustředit na Boha pouze tehdy, kdy se oddáváme modlitbě. Také když jsme zaměstnáni jakýmikoli povinnostmi, ať už je to péče o chudé či jiné starosti anebo užitečné dobročinné dílo, je třeba dát se pronikat touhou po Bohu a myšlenkou na něj. Neboť všechno, co Boží láska ochutí jako sůl, se pak stane tím nejlahodnějším pokrmem pro Vládce veškerenstva. Věnujeme-li Bohu co nejvíce času, můžeme se neustále po celý život těšit z užitku, který z toho plyne.

Modlitba je světlem duše, je pravým poznáním Boha a prostřednicí mezi Bohem a lidmi. Duše se jí pozvedá až vzhůru do nebes, s nevýslovnou láskou objímá Pána a jako dítě volající s pláčem po matce touží po nebeském mléku. Vyslovuje svá nejvlastnější přání a dostává dary, které přesahují vše viditelné a přirozené.

Modlitba je naším ctihodným prostředníkem u Boha, dodává srdci odvahu, upokojuje duši. Ale mluvím-li o modlitbě, nedomnívej se, že jde o slova. Modlitba je touha po Bohu, je to nevýslovná láska, která nepochází z lidí, ale má původ v božské milosti. Apoštol o ní říká: *Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit.*

Daruje-li Pán někomu takovouto modlitbu, je to bohatství, o něž jej nikdo nemůže připravit, nebeský pokrm, který sytí duši. Okusil-li jej kdo, navzdýcky bude toužit po Pánu, jako by jeho srdce zachvátil prudký oheň.

Když se chceš takto začít modlit, vymaluj svůj domov mírností a pokorou, osvětlí jej světlem spravedlnosti a dobrými skutky jej vyzdob jako ryzím zlatem. Namísto mramoru a mozaiky jej okrášlí vírou a velkodušností. A když to všechno zastřešíš modlitbou, bude stavba domu hotová. Takže Pán bude mít přichystaný dokonalý příbytek a ty ho přijmeš jako ve skvostném královském paláci. Z jeho milosti jako bys již měl v chrámu své duše umístěný jeho věrný obraz.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pláč 5,2021a; Mt 8,25

Proč bys na nás zapomínal na věky, proč bys nás opouštěl na dlouhé doby? * Vrať nás, Hospodine, k sobě, a my se vrátíme.

V. Pane, zachraň nás, hyneme. * Vrať.

Sobota po Popeleční středě

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

3,1–20

Bůh povolává Mojžíše a zjevuje mu své jméno

Mojžíš pásl stádo svého tchána Jithra, midjanského kněze. Když jednou vyhnal stádo za step, přišel k Boží hoře Chorebu. Tu se mu zjevil Hospodinův anděl v plameni ohně, který (šlehal) ze středu keře. Díval se, a hle keř hořel plamenem, ale neshořel.

Mojžíš si řekl: »Půjdu se podívat na ten zvláštní zjev, proč keř neshoří.« Když Hospodin viděl, že se přichází podívat, zavolal ze středu keře: »Mojžíši, Mojžíši!« A on odpověděl: »Tady jsem!« (Bůh) řekl: »Nepřibližuj se sem, zuj opánky ze svých nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.« A pokračoval: »Já jsem Bůh tvého otce, já jsem Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův!« Mojžíš zahalil svou tvář, neboť se bál pohlédnout na Boha.

Hospodin pravil: »Viděl jsem bídu svého lidu, který je v Egyptě, slyšel jsem jejich nárek na bírice; ano, znám jejich bolesti. Proto jsem se-

stoupil, abych je vysvobodil z ruky Egyptanů a vyvedl je z oné země do země úrodné a širé, do země oplývající mlékem a medem, do míst Kananejců, Chetitů, Amoritů, Perizitů, Chivitů a Jebuzitů. Křik synů Izraele pronikl ke mně, viděl jsem útlak, kterým je Egyptané utiskují. Jdi tedy, já tě posílám k faraónovi, abys můj lid, syny Izraele, vyvedl z Egypta.«

Mojžíš pravil Bohu: »Kdo jsem já, abych šel k faraónovi a vyvedl syny Izraele z Egypta?« (Bůh) Mojžíšovi odpověděl: »Já budu s tebou a to ti bude znamením, že tě posílám. Až vyvedeš lid z Egypta, budete se klanět Bohu na této hoře.«

Mojžíš pravil Bohu: »Hle, já přijdu k synům Izraele a řeknu jim: ‚Posílá mě k vám Bůh vašich otců.‘ Když se zeptají: ‚Jaké je jeho jméno?‘ – co jim mám říci?« Bůh pravil Mojžíšovi: »Já jsem, který jsem!« A dodal: »Tak řekneš synům Izraele: ‚Ten, který jest, posílá mě k vám.‘« A ještě pravil Bůh Mojžíšovi: »Tak řekneš synům Izraele: ‚Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakobův, posílá mě k vám!‘ To je moje jméno na věky, to je můj název po všechna pokolení.

Jdi a shromáždí přední muže Izraele a řekni jim: ‚Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahámův, Izákův a Jakobův se mi zjevil a řekl: ‚Stále myslím na vás a na to, co se s vámi stalo v Egyptě. Rozhodl jsem se, že vás vyvedu z trápení Egyptanů do země oplývající mlékem a medem.‘ Uposlechnou tvých slov a ty půjdeš s předními muži Izraele k egyptskému králi a řeknete mu: ‚Hospodin, Bůh Hebrejů, se nám zjevil. Dovolu nám jít do pouště cestu tří dnů, abychom obětovali Hospodinu, našemu Bohu.‘

Já vím, že egyptský král vám nedovolí jít, leda přinucen silnou rukou. Vztáhnu svou ruku a budu bít Egypt všemi svými zázraky, které v něm způsobím, a potom vás propustí.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 3,14; Iz 43,11

Bůh pravil Mojžíšovi: Já jsem, který jsem. * Tak řekneš synům Izraele: Ten, který jest, posílá mne k vám.

V. Já jsem Hospodin, kromě mne není spasitel. * Tak řekneš.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Boží přátelství

Náš Pán, Boží Slovo, přivedl lidi nejprve do služby Boží, ale potom je z této služebnosti osvobodil. Sám to říká svým učedníkům: *Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Přátelství s Bohem dává těm, kteří v něm žijí, neporušitelnost.*

Na počátku tedy Bůh stvořil Adama ne proto, že by potřeboval člověka, nýbrž proto, aby měl někoho, koho by zahrnoval svým dobrodiním. Nejen před Adamem, ale před stvořením vůbec oslavovalo Otce Slovo. A Slovo, které je u Otce, oslavoval Otec. Tak to říká Pán: *Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět.*

Také když nám Pán přikázal, abychom ho následovali, nebylo to proto, že naši službu potřeboval, ale proto, aby nám dal spásu. Následovat Spasitele znamená mít účast na spáse, jako jít za světlem znamená mít účast na světle.

Ti, kteří jsou ve světle, nedávají tomu světlu světlo ani záři, ale sami jsou jím osvěcováni a ozařováni; nic mu nedávají, pouze přijímají dobrodiní světla.

Tak je tomu i se službou Bohu. Bohu nemůže nic dát, nepotřebuje ji. Těm však, kteří mu slouží a následují ho, dává život, neporušitelnost a věčnou slávu. Těm, kteří mu slouží, prokazuje své dobrodiní právě proto, že mu slouží, a těm, kteří ho následují, právě proto, že ho následují. Sám od nich však nic nepřijímá, neboť je (bohatý,) dokonalý a nic nepotřebuje.

Jestliže však Bůh chce, aby mu lidé sloužili, je to proto, aby ve své dobrotě a milosrdenství mohl těm, kteří v službě vytrvají, prokazovat dobro. Neboť stejně jako Bůh nepotřebuje nic, potřebuje člověk Boží společenství.

Slávou člověka totiž je, že může být s Bohem a sloužit mu. Proto Pán řekl svým učedníkům: *Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás.* Tím naznačil, že nikoli oni jeho oslavovali svým následováním, ale sami byli vyznamenáni tím, že směli následovat Božího Syna. K tomu jim ještě řekl: *Chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i oni, aby viděli mou slávu.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 10,12; Mt 22,38

Toto žádá od tebe Hospodin, tvůj Bůh: * abys miloval Hospodina, svého Boha, a sloužil mu celým svým srdcem a celou svou duší.

V. To je největší a první přikázání. * Abys miloval.

1. týden svatopostní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

5,1-6,1

Zesílený útlak lidu

Mojžíš a Árón šli a řekli faraónovi: »Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Propust' můj lid, ať slaví můj svátek na poušti.‘« Farao odpověděl: »Kdo je Hospodin, že mám uposlechnout jeho hlasu a propustit Izraele? Neznám Hospodina a Izraele nepropustím!« Řekli: »Bůh Hebrejů se s námi setkal; dovol nám jít do pouště tři dny cesty a (tam) obětovat Hospodinu, našemu Bohu, aby nás snad nestihl morem nebo mečem.« Egyptský král se na ně obořil: »Mojžíši a Áróne, proč odvracíte lid od jeho práce? Jděte ke své robotě!« A farao dodal: »Až příliš je už (toho vašeho) lidu v zemi. A vy mi je chcete odvádět od roboty!«

A ještě v ten den farao poručil dozorcům nad lidem a jejich zapisovatelům: »Nedávejte už těm lidem slámu k výrobě cihel jako dřive, ať sami jdou a slámu si sbírají. Uložte jim vyrobit počet cihel jako dřive, nic z toho neslevte! Jsou líní, a proto křičí: ‚Pojďme a obětujme našemu Bohu!‘ Ať těžce dřou, nezdržují se a nestarají o hloupé řeči!«

Dozorci nad lidem a zapisovatelé vyšli a řekli lidu: »Tak praví faraó: ‚Už vám nebudu dávat slámu. Sami jděte a berte si slámu, kde ji najdete. Ale z vašeho pracovního úkolu nic se vám nesleví!« Lid se rozešel po celé egyptské zemi, aby sbíral ze strnišť slámu. A dozorci je nutili: »Každý den splňte celý svůj pracovní úkol, jak tomu bylo dřive, když jste dostávali slámu!« Zato zapisovatelé ze synů Izraele, které nad nimi ustanovili faraónovi dozorci, byli bití. Těm vytýkali: »Proč jste včera a dnes nevyrobili stejný počet cihel jako dřive?«

Zapisovatelé ze synů Izraele přišli a stěžovali si faraónovi: »Proč tak jednáš se svými služebníky? Slámu už nedostáváme, a přesto se nám říká: ‚Vyrábějte nám cihly!‘ Hle, tvoji služebníci jsou bití a tvůj lid je obviňován.« Farao odpověděl: »Jste líní, ano, jste líní! Proto říkáte: ‚Půjďme a budeme obětovat Hospodinu!‘ Hned jděte pracovat, slámu nedostanete, ale (předepsaný) počet cihel musíte odvést!«

Zapisovatelé ze synů Izraele viděli, že se dostali do zlého postavení, neboť slyšeli: Nic se vám nesleví z denního počtu vašich cihel! Když vycházeli od faraóna, potkali Mojžíše a Áróna, kteří tam na ně čekali, a spustili: »Ať se na vás Hospodin podívá a soudí: Zošklivili jste nás

v očích faraónových i v očích jeho služebníků. Podali jste jim meč, aby nás pobili.«

Mojžíš se vrátil k Hospodinu a řekl: »Pane, proč týráš tento lid? Pročpak jsi mě poslal? Od té doby, kdy jsem šel k faraónovi, abych mluvil ve tvém jménu, týrá tento lid. A vůbec jsi svůj lid nevysvobodil!«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Teď uvidíš, co udělám faraónovi. Propustí (Izraelity mou) silnou rukou, (mým) napřaženým ramenem je vyžene ze své země.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 5, 1.3

Mojžíš stanul před faraónem a řekl: Tak praví Hospodin: * Propust' můj lid, ať slaví můj svátek na poušti.

V. Pán, Bůh Hebrejů, mne poslal k tobě a řekl: * Propust'.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

V Kristu jsme byli pokoušeni, v něm jsme přemohli ďábla

Slyš, Bože, můj nářek, všimni si mé prosby. Kdo to říká? Zdá se, že jeden. Jedná se však opravdu jen o jednoho? *Od končin země volám k tobě, když chřadne mé srdce.* Tedy: zřejmě ne jeden. Avšak přece pouze jeden, protože Kristus je jeden a my všichni jsme jeho údy. Vždyť jak by mohl jeden člověk volat ze všech končin země? A tak tím, kdo volá ze všech končin, se míní ono dědictví, o kterém je řečeno samotnému Synu: *Požádej mě, a dám ti v dědičný majetek národy, do vlastnictví končiny země.*

Tedy Kristovo vlastnictví, Kristovo dědictví, Kristovo tělo, jediná Kristova církev, ona jednota, kterou tvoříme – ta volá od končin země. A co volá? To, co jsem uvedl výše: *Slyš, Bože, můj nářek, všimni si mé prosby; od končin země volám k tobě. Od končin země, to znamená odevšad.*

Proč však volám? *Když chřadne mé srdce.* Tím se ukazuje, že církev nežije ve všech národech po celém světě ve velké slávě, ale ve velkém pokušení.

Náš život nemůže být během této pozemské pouti bez pokušení; cesta kupředu totiž vede jen přes naše zkoušky a jenom ten, kdo byl podroben zkoušce, ví, co v něm je. Vítězné koruny se dostane jen těm, kdo zvítězí, zvítězit však může jen, kdo podstoupí zápas, a k zápasu je třeba protivníka a zkoušek.

Onen volající od končin země má sice v srdci úzkost, ale není opuštěn. Pán se totiž rozhodl, že kvůli nám, kteří jsme jeho tělem, sám pře-

dem půjde naší cestou v tom svém těle, ve kterém zemřel, vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa; aby tak údy s důvěrou očekávaly, že i ony se dostanou tam, kam je přešla hlava.

Tím tedy, že dopustil, aby ho ďábel pokoušel, přetvořil nás v sebe. Četli jsme v evangeliu, jak byl náš Pán Ježíš Kristus pokoušen na poušti od ďábla. Ďábel Krista pokoušel v plném slova smyslu. V Kristu jsi totiž byl pokoušen i ty: Z tebe si totiž Kristus vzal tělo, ze sebe ti dal spásu; z tebe si vzal smrt, ze sebe ti dal život; z tebe si vzal urážky, ze sebe ti dal pocty. Tedy z tebe si vzal zkoušky, ze sebe ti dal vítězství.

Jestliže jsme byli v něm pokoušeni, v něm také přemůžeme ďábla. Vidiš, že Kristus byl podroben zkoušce, a nevidíš, že zvítězil? Věz, že v něm jsi byl podroben zkoušce i ty, a věz, že v něm také vítězíš. Kristus se ovšem nemusel dát od ďábla pokoušet. Kdyby však nebyl pokoušen, nebyl by ti dal příklad a poučení, že máš možnost v pokušení zvítězit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jer 1,19; 39,18

Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě; * neboť já budu s tebou – praví Hospodin – abych tě vysvobodil.

V. Nepadneš mečem, ale zachrániš svůj život. * Neboť.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 13,22–33

Ježíš se ubíral od města k městu, od vesnice k vesnici, učil a pokračoval v cestě do Jeruzaléma. Někdo se ho zeptal: »Pane, je málo těch, kdo budou spaseni?« Řekl jim na to: »Usilujte o to, abyste vešli těsnými dveřmi! Říkám vám: Mnoho se jich bude snažit vejít, ale nebudou moci. Jakmile se pán domu zvedne a zavře dveře, a vy zůstanete venku a začnete tlouci na dveře a volat: ‚Pane, otevři nám!‘, odpoví vám: ‚Neznám vás, odkud jste.‘ Tu začnete říkat: ‚(Vždyť) jsme s tebou jedli a pili a učil jsi u nás na ulicích!‘ Ale on vám odpoví: ‚Nevím, odkud jste. Pryč ode mě, všichni jste páchali nepravostí!‘ Tam bude pláč a skřípění zubů, až uvidíte, jak Abrahám, Izák, Jakub a všichni proroci jsou v Božím království, ale vy budete vyhnáni ven. A přijdou od východu a od západu, od severu a od jihu a zaujmou místo u stolu v Božím království. Ano, jsou poslední, kteří budou prvními, a jsou první, kteří budou posledními.«

V tu chvíli k němu přišlo několik farizeů a řekli mu: »Odejdi odtud, protože Herodes tě chce zabít!« Odpověděl jim: »Jděte a řekněte té lišce: ‚Vyháním zlé duchy a uzdravuji dnes a zítra, a třetího dne dosáhnu

svého cíle. Avšak dnes, zítra a pozítří musím pokračovat v cestě, protože není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém.«

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

6,2–13

Bůh neopouští svůj lid

Bůh promluvil k Mojžíšovi takto: »Já jsem Hospodin. Zjevil jsem se Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi jako Bůh všemohoucí. Ale své jméno Jahve (Hospodin) jsem jim neoznámil. Také jsem s nimi sjednal smlouvu, že jim dám zemi kananejskou, zemi, kde (jen) přebývali, kde žili jako přistěhovalci. Ale slyšel jsem i náрек synů Izraele, které Egyptané zotročili, a vzpomněl jsem si na svou smlouvu.

Proto řekni synům Izraele: Já jsem Hospodin a vyvedu vás z roboty Egyptanů, vysvobodím vás z jejich otroctví a vykoupím vás napřaženým ramenem a velikými tresty. Vezmu si vás za (svůj) lid a budu vám Bohem. Tak poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvede z roboty Egyptanů. Potom vás přivedu do země, o které jsem přísahal, že ji dám Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, a dám ji vám, abyste v ní přebývali (jako ve vlastní). Já Hospodin.«

Mojžíš to tak řekl synům Izraele, ale pro malomyslnost ducha a těžké otroctví Mojžíše neposlouchali.

Tu Hospodin řekl Mojžíšovi: »Jdi a mluv k faraónovi, egyptskému králi, aby propustil syny Izraele ze své země.« Mojžíš Hospodinu odpověděl: »Hle – (ani) synové Izraele mě neposlouchají, jak mě bude poslouchat farao? (Vždyť) nedovedu obratně mluvit!«

Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Árónovi a dal jim příkaz pro syny Izraele i pro faraóna, egyptského krále, aby vyvedli syny Izraele z egyptské země.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Petr 2,9.10; srv. Ex 6,7.6

Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví; kdysi jste nebyli jeho lid teď však jste lid Boží. * Vezmu si vás za svůj lid a budu vám Bohem.

V. Já, Pán, vás vyvedu z roboty Egyptanů a vysvobodím vás napřaženým ramenem. * Vezmu.

Z promluvy svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa*Buďme k sobě navzájem dobří jako Pán k nám*

Uvědom si, odkud máš své bytí, odkud to, že dýcháš, že myslíš a chápeš, a co je nejdůležitější, že poznáváš Boha, že doufáš v nebeské království, v rovné postavení s anděly, v možnost patřit na Boží slávu; zatím sice jakoby v zrcadle a v náznacích, pak ovšem v plnosti a jasů. Věz, že jsi dítětem Božím a spoludědicem Kristovým, a mám-li se to opovázat říci, že jsi dokonce zbožštěl. Odkud máš tohle všechno? A od koho?

Nebo – abych mluvil o něčem menším a viditelném – či je to zásluha a či je to dar, že můžeš hledět na krásu nebe, na východ i západ slunce, na putující měsíc a množství hvězd a na soulad a řád, který v tom všem vládne jako při hře na lyru?

Kdo ti dal děšť, úrodnou zemi, pokrm, umění, domov, zákony, stát, život v míru a civilizaci a rodinný život v lásce a přátelství?

Odkud se ti dostalo toho, že si můžeš zvířata zkrotit, aby ti sloužila, i že jsou ti dána za pokrm?

Kdo tě ustanovil pánem a králem všeho, co je na zemi?

Kdo věnoval to všechno – abych nepřipomínal jednotlivosti – čím člověk vyniká nad ostatní živočichy?

Není to Bůh? A ten nyní za to od tebe žádá především a místo všeho ostatního, abys byl dobrý k lidem. Cožpak bychom se nemuseli stydět, jestliže jsme toho od něho tolik přijali a máme naději, že mnoho dalšího dostaneme, kdybychom mu nenabídlí ani to jediné, totiž lásku k lidem? On se nestydí zvát se naším otcem, třebaže je Bůh a Pán, a my bychom se neznali ani k těm, kdo jsou s námi téhož rodu?

V žádném případě, bratři a přátelé moji, nesmíme špatně hospodařit s tím, co nám Bůh daroval, abychom nikdy nemuseli vyslechnout Petrova slova: *Zastýdte se, kdo jste se zmocnili cizího majetku, hleďte následovat spravedlnost Boží, a nikdo nebude chudý.*

Nestravujme se shromažďováním a opatrováním majetku, zatímco jiné stravuje bída, aby nás pak Boží muž Amos nějak nestíhal svými přísnými a výhrůžnými slovy, jako když říkal: *Slyšte, vy, kdo říkáte, kdypak už bude po (slavnosti) novoluní, abychom mohli prodávat; a po sobotě, abychom mohli otevřít sýpky?*

Napodobujme ten nejvyšší a první Boží zákon, podle něhož Bůh sesílá děšť na spravedlivé i na hříšníky a dává slunci vycházet pro všechny stejně, širou zemi, prameny, řeky a lesy otevřel všem pozemským tvorům, vzduch ptactvu a vodu těm, jejichž život je s ní spjat, a všechny bohatě obdaroval základními prostředky k životu, aniž by byly podříze-

ny něčí moci, nebo podléhaly nějakému zákonu, nebo byly omezeny nějakými hranicemi; naopak stanovil, aby byly společné, rozsáhlé a hojné, a tudíž po všech stránkách dostačující. To proto, aby rovností obdarování vyzdvihl rovnoprávné postavení všeho stvoření a aby ukázal bohatství své dobroty.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 6,35; Mt 5,45; Lk 6,36

Milujte své nepřátele, prokazujte dobrodiní a půjčujte a nic nečekejte zpět, abyste byli syny svého Otce, * neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým.

V. Buďte tedy milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. * Neboť.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

6,29–7,25

První trest na Egyptány

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Já jsem Hospodin! Pověz faraónovi, egyptskému králi, všechno to, co ti řeknu!« Mojžíš ale Hospodinu odpověděl: »Vždyť nedovedu obratně mluvit, jak by mě farao poslouchal?«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Hle, ustanovil jsem tě jako boha pro faraóna a tvůj bratr Árón bude tvým prorokem. Ty budeš mluvit všechno, co ti poručím, a tvůj bratr Árón bude mluvit k faraónovi, aby propustil syny Izraele ze své země. Ale já faraónovi zatvrdím srdce a rozmnožím svá znamení a divy v egyptské zemi. Farao vás neposlechne. Položím svou ruku na Egypt a vyvedu své zástupy, svůj lid, syny Izraele za velikých trestů z egyptské země. Tak Egyptané poznají, že já jsem Hospodin, až vztáhnu svou ruku na Egypt a vyvedu syny Izraele z jejich středu.«

Mojžíš a Árón udělali naprosto všechno tak, jak jim Hospodin poručil. Mojžíš byl stár osmdesát let a Árón třiaosmdesát let, když jednali s faraónem.

Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi: »Když vám farao řekne: ‚Prokažte se znamením‘, řekneš Árónovi: ‚Vezmi svou hůl a hod' ji před faraóna, a stane se hadím netvorem!« A tak přišli Mojžíš a Árón k faraónovi a udělali, jak poručil Hospodin: Árón hodil svou hůl před faraóna a jeho služebníky a ta se změnila v hadího netvora.

Ale i farao zavolal mudrce a kouzelníky a také tito egyptští čarodějové udělali svými kouzly podobně. Každý hodil svou hůl a ta se změnila v hadího netvora. Ale Árónova hůl jejich hole pohltila. Faraónovo srdce se však zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl.

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Faraónovo srdce je zatvrzelé, odmítá lid propustit. Jdi k faraónovi ráno; vyjde k vodě. Postav se proti němu na břehu řeky. Hůl, která se proměnila v hada, budeš držet v ruce. Řekneš mu: ‚Hospodin, Bůh Hebrejů, poslal mě k tobě se vzkazem: Propuť můj lid, aby mi obětovali na poušti, a hle – až dosud jsi neposlechl. (Proto) tak praví Hospodin: Podle toho poznáš, že já jsem Hospodin: udeřím holí, kterou mám v ruce, do vody v řece a ta se změní v krev. Ryby, které jsou v řece, leknou a řeka bude zapáchat, že z ošklivosti nebude Egyptanům možné pít vodu z řeky.‘«

Hospodin (také) poručil Mojžíšovi: »Řekni Árónovi: Vezmi svou hůl a vztáhni ruku nad egyptské vody, jejich, nad řeky, průplavy, bažiny a nad každou vodní nádrž: promění se v krev a bude krev po celé egyptské zemi, i v dřevěných a kamenných nádobách.« Mojžíš a Árón udělali tak, jak Hospodin poručil: zdvihl hůl a udeřil do vody v řece před očima faraóna a všech jeho služebníků: všechna voda v řece se změnila v krev. Všechny ryby v řece lekly a řeka zapáchala, takže Egyptané nemohli pít vodu z řeky a krev byla po celé egyptské zemi.

Ale egyptští kouzelníci udělali svými kouzly podobně; faraónovo srdce se zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl. Faraó se obrátil, odešel do svého domu a nevzal si to k srdci. Všichni Egyptané kopali kolem řeky a (hledali) vodu k pití, neboť vodu z řeky nemohli pít. A tak se naplnilo sedm dní po tom, co udeřil Hospodin řeku.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 16,45.6.7

Anděl vylil svou misku na řeky a na prameny vod: proměnily se v krev. A uslyšel jsem, jak anděl říká. * Spravedlivý jsi, Pane, a Svatý, protože jsi vynesl tento rozsudek.

V. A uslyšel jsem, jak jiný anděl volá od oltáře: Ano, Pane, Bože vševládný, správné a spravedlivé jsou tvé soudy. * Spravedlivý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Ten, který nám daroval život, nás také naučil modlitbě

Příkázání evangelia nejsou nic jiného, bratři nejmilejší, než božské učení, základy budování naděje, opěry zpevňující víru, pokrmy posilující srdce, kormidla udržující směr, prostředky k získání spásy. Tím, že na zemi poučují učenlivou mysl věřících, přivádějí je do nebeského království.

Z Boží vůle bylo již ústy Božích služebníků proroků řečeno mnoho věcí, které by měly dojít sluchu. Ale oč důležitější je to, co říká sám Boží Syn, co Boží Slovo, které dávalo promlouvat prorokům, prohlašuje vlastními ústy! Nepřikazuje již, aby připravili cestu tomu, který přichází, ale sám přichází a otvírá a ukazuje nám cestu. A tak my, kteří jsme dříve bezradně a slepě bloudili v temnotách smrti, máme nyní ve světle paprsku milosti kráčet cestou života, vedeni a řízeni samým Pánem.

On nám kromě jiných spasitelných napomenutí a Božích přikázání, jimiž se staral o spásu svého lidu, dal také vlastní návod, jak se modlit, sám nás upozornil a poučil, oč máme prosit. Ten, který nám daroval život, naučil nás také modlitbě, a to se stejnou laskavostí, s níž nás zahrnul i vším ostatním. Chtěl totiž, abychom byli snáze vyslyšeni, když se k Otci obracíme s prosbou a modlitbou, které nás naučil Syn.

Předpověděl také, že přichází hodina, kdy skuteční ctitelé budou uctívat Otce v Duchu a v pravdě. A splnil, co slíbil. Neboť jestliže jsme na základě jeho posvěcení přijali ducha a pravdu, můžeme také na základě toho, co nám zanechal, Boha pravdivě a duchovně uctívat.

Vždyť ve které modlitbě může být více Ducha než v té, kterou nám dal Kristus, ten, který nám poslal i samého Ducha svatého? A v které prosbě je pro Otce více pravdy než v té, kterou pronesl vlastními ústy Syn, jenž sám je pravda? Takže modlit se jinak, než jak nás on naučil, je nejen hloupost, ale i provinění; však také on sám důrazně prohlásil: *Odrhujete Boží přikázání, abyste se drželi svého podání*

Proto se, bratři nejmilejší, modleme tak, jak nás tomu naučil božský Učitel. Modlitba je Bohu milá a blízká, když se modlíme slovy, která pocházejí od něho, když k jeho sluchu stoupá modlitba Kristova.

Ať Otec pozná v naší prosbě slova svého Syna: ten, který sídlí hluboko v srdci, ať je i v hlase. A protože ho máme u Otce jako přimluvce za naše hříchy, když jako hříšníci žádáme odpuštění svých provinění, užívejme slov svého přimluvce. Říká přece, že *o cokoli požádáme Otce v jeho jménu, dá nám to*. Oč snadněji tedy dosáhneme toho, zač v Kristově jménu prosíme, jestliže budeme prosit jeho vlastní modlitbou?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 16,24; 14,13

Dosud jste o nic neprosili ve jménu mém. * Proste, a dostanete, aby se vaše radost naplnila.

V. Za cokoli budete prosit ve jménu mém, to všechno udělám, aby Otec byl oslaven v Synovi. * Proste.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

10,21–11,10

Bůh trestá Egypt tmou a ohlašuje smrt prvorozců

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Vztáhni ruku k nebi, aby nastala v egyptské zemi tma tak hustá, že ji bude možné hmatat!« Mojžíš vztáhl ruku k nebi a nastala hluboká temnota v celé egyptské zemi po tři dny. Jeden neviděl druhého a nikdo se nemohl hnout ze svého místa po tři dny, ale všichni synové Izraele měli světlo tam, kde přebývali.

Farao zavolal Mojžíše a Áróna a řekl jim: »Jděte a obětujte Hospodinu. Jenom váš brav a skot zde zůstane; i vaše děti mohou jít s vámi.« Mojžíš odpověděl: »I kdybys dal do našich rukou oběti a celopaly, abychom je obětovali Hospodinu, našemu Bohu, přece i naše stáda půjdou s námi, ani kopyto (tu) nezůstane, neboť z nich vezmeme a budeme obětovat Hospodinu, našemu Bohu. My (sami) nevíme, co budeme obětovat Hospodinu, dokud nepřijdeme na to místo.«

Ale Hospodin zatvrdil faraónovo srdce a nechtěl je propustit. Farao zvolal: »Jdi pryč ode mě! Chraň se znovu vidět moji tvář! V ten den, kdy ji uvidíš, zemřeš!« Mojžíš odpověděl: »Tak se stane, jak jsi řekl: tvoji tvář už nevidím!«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Ještě jednou ranou stihnu faraóna a Egypt, a potom vás odtud propustí, dokonce přinutí vás vyjít. Poruč tedy lidu, aby si každý vyžádal od svého souseda a každá od své sousedky předměty ze stříbra a ze zlata; Hospodin vzbudí u Egyptanů přízeň k lidu.« Sám Mojžíš byl velmi vážený v egyptské zemi, v očích faraónových služebníků i v očích lidu.

Mojžíš řekl (ještě faraónovi): »Tak praví Hospodin: ‚Uprostřed noci projdu Egyptem; každý prvorozenec v egyptské zemi zemře, od prvorozence faraónova, který má sedět na jeho trůnu, až do prvorozence služky, která mele u mlýnku, i všechno prvorozené u dobytka. Po celé egyptské zemi nastane veliký křik, jaký ještě nebyl a jaký už nebude. Ale u synů Izraele neštkne pes ani na člověka, ani na dobytek, abyste poznali, že Hospodin podivuhodně rozlišuje mezi Egyptany a Izraelity. Pak sestoupí všichni tito tvoji služebníci ke mně a pokloní se mi s prosbou: Vyjdi ty a všechen lid, který jde za tebou. Potom vyjdu!« A (Mojžíš) vyšel od faraóna s rozhněvanou tváří.

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Farao vás neposlechne, a tak se stane mnoho mých znamení v egyptské zemi.« Mojžíš a Árón učinili všechna tato znamení před faraónem, ale Hospodin zatvrdil faraónovo srdce, takže syny Izraele ze své země nepropustil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 18,4; 17,20; 18,1

Ti, kteří drželi ve vězení tvé syny, si zaslouhovali být zbaveni světla. *
Vždyť skrze tvůj lid měl svět dostat nehynoucí světlo Zákona.

V. Nad Egyptany se prostírala tíživá noc, tvoji svatí však přebývali
v nejjasnějším světle.* Vždyť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homiletických pojednání biskupa Afraata*Obřízka srdce*

Zákon a smlouva se v minulosti zcela měnily. Neboť Bůh změnil první smlouvu s Adamem a uzavřel novou s Noemem. Jinou zase s Abrahámem, ale i tu změnil a dal novou Mojžíšovi. Když pak mojžíšská úmluva nebyla dodržována, dal poslednímu pokolení smlouvu, která už neměla být nikdy nahrazena jinou. Takže Adamovi dal Bůh příkaz, aby nejedl ze stromu života, Noemovi na znamení smlouvy sklenul mezi mraky duhu, Abrahámovi, kterého si již dříve vyvolil pro jeho víru, dal později obřízku jako znamení a pečeť pro potomstvo. Mojžíš měl velikonočního beránka, smírnou oběť za lid.

Všechny tyto smlouvy se ovšem jedna od druhé lišily. Další obřízka, kterou doporučuje ten, který nabídl všechny ty smlouvy, je ta, o které řekl prorok Jeremiáš: *Odstraňte předkožku vašeho srdce.* 'A jestliže byla pevná úmluva, kterou Bůh učinil s Abrahámem, pevná a spolehlivá je i tato (o které mluví Jeremiáš) a nelze ji dále měnit, ať už kvůli těm, kteří nejsou vázáni zákonem o obřízce, nebo kvůli těm, kteří mu podléhají.

Bůh dal přece Mojžíšovi zákon s příslušnými ustanoveními a příkazy. Ale když ho (Izraelité) nezachovávali, zákon a jeho ustanovení zrušil a přislíbil, že dá novou smlouvu, která bude odlišná od té předchozí, ačkoli ten, kdo ji nabízí, je v obou případech stejný. A toto je ta zaslíbená úmluva: *Poznají mě všichni od nejmenšího do největšího.* A v této úmluvě už neexistuje tělesná obřízka jako znamení pro lid. Zjistujeme, můj nejmilejší, že Bůh v různých pokoleních stanovil zákony, které byly v platnosti, dokud on sám chtěl. Ale později zastaraly, jak o tom říká apoštol: *Boží království existovalo v minulosti v různých dobách v rozličných podobách.*

Náš Bůh je pravdivý a jeho ustanovení jsou nejvšíc důvěryhodná; každá jeho smlouva byla ve svém čase uzavřena jakožto pevná a pravá. A tak ti, kteří byli obřezáni ve svém srdci, žijí a jsou znovu obřezáváni v pravém Jordánu, a tím je křest na odpuštění hříchů.

Když Jozue, syn Nunův, přešel s lidem Jordán, obřezal lid kameným nožem. Ježíš, náš Spasitel, podruhé obřezal obřízkou srdce národy, které v něho uvěřily a byly omyty křtem a obřezány *mečem, to jest jeho slovem, které proniká hlouběji než jakýkoli dvojsečný meč.*

Jozue, syn Nunův, převedl lid do země zaslíbené. Ježíš, náš Spasitel, přislíbil zemi života všem, kteří přejdou pravý Jordán a uvěří a dají si obřezat předkožku svého srdce.

Blahoslavení jsou tedy ti, kdo byli obřezáni ve svém srdci a znovu se narodili z vody druhé obřízky. Ti totiž dostanou dědictví s Abrahámem, věrným vůdcem a otcem všech národů, protože jemu byla jeho víra připočtena za spravedlnost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 8,8.10; 2 Kor 3,3

Uzavřu s Izraelovým domem smlouvu novou: svoje zákony jim vložím do myslí. * Do srdce jim je napíšu, ne inkoustem, ale Duchem živého Boha.

V. Dám svůj zákon ne na deskách kamenných, ale na jiných deskách: v lidských srdcích. * Do srdce jim je napíšu, ne inkoustem, ale Duchem živého Boha.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

12,1–20

Hospodinova Pascha a příkaz o nekvašených chlebech

Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi v egyptské zemi: »Tento měsíc bude pro vás začátkem měsíců; bude to pro vás první měsíc v roce. Řekněte celému společenství Izraele:

„Desátého dne tohoto měsíce ať si každý opatří beránka pro rodinu, beránka pro dům. Jestliže však je rodina tak malá, že beránka sníst nestačí, ať si vezme ze sousedství, které je (tomu) domu nejbližší, tolik osob do počtu, kolik stačí beránka sníst.

Beránek ať je bezvadný, ve stáří jednoho roku, sameček. Můžete ho vzít z jehňat nebo kůzlat. Uchováte ho až do čtrnáctého dne tohoto měsíce, kdy ho k večeru zabije celé shromážděné společenství Izraele. Pak ať vezmou trochu jeho krve a pomažou jí obě veřeje i příčný trám (nad nimi) v domech, kde ho budou jíst.

Ať jedí maso tu noc, ať ho jedí pečené na ohni s nekvašenými chleby a hořkými bylinami. Nesmíte ho jíst za syrova nebo uvařeného ve vodě, ale jen upečeného v ohni, i hlavu s nožkami a vnitřnostmi. Nic z něho nenecháte na ráno. Co by z něho zbylo do rána, spalte v ohni. Budete

ho pak jíst takto: Mějte přepásaná bedra, obuv na nohou a hůl v ruce, a jezte ve spěchu. Neboť je to Hospodinova Pascha (Přejítí).

Oné noci přeju egyptskou zemi a pobiji všechno prvorozené v egyptské zemi jak u lidí, tak u dobytka. Nad všemi egyptskými bohy vykonám soud. Já, Hospodin. Pro vás však bude krev (beránka) sloužit jako znamení na domech, že tam přebýváte. Když uvidím krev, přeju vás, a tak uniknete ničící ráně, až budu zabíjet po egyptské zemi.

Tento den si uchováte jako památný a budete ho slavit jako Hospodinův svátek. Budete ho slavit po všechna svá pokolení jako ustanovení věčné.

Sedm dní budete jíst nekvašené chleby. Už prvního dne odstraníte kvas ze svých domů. Kdokoli by od prvního do sedmého dne jedl z kvašeného (těsta), bude vyloučen z Izraele. V první den budete mít bohoslužebné shromáždění a (také) sedmý den budete mít bohoslužebné shromáždění. V těch (dnech) nesmíte vykonávat žádnou práci kromě té, která je třeba k přípravě jídla.

Zachovávejte (příkaz) o nekvašených chlebech, neboť právě v ten den jsem vyvedl vaše zástupy z egyptské země. Ten den budete zachovávat po všechna svá pokolení jako ustanovení věčné. Od večera čtrnáctého dne prvního měsíce až do večera jednadvacátého dne toho měsíce budete jíst nekvašené chleby. Po sedm dní se nenajde ve vašich domech nic kvašeného. Kdokoli by jedl z kvašeného (těsta), bude vyloučen ze společenství Izraele, ať už je to přistěhovalec, nebo někdo z vás. Nic kvašeného nesmíte jíst; ve všech svých příbytcích smíte jíst (jen) nekvašené chleby.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 5,8.9; 1 Petr 1,18.19

Starci padli před Beránkem a zpívali píseň novou: * Pane, vykoupil jsi nás Bohu svou krví.

V. Byli jsme vykopeni ne stříbrem nebo zlatem, ale drahou krví Krista jako bezúhonného a neposkrvněného beránka. * Pane.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Asteria z Amaseje, biskupa

Napodobujme Pána v jeho pastýřské péci

Jestliže toužíte horlit pro Boha, protože jste učiněni k jeho obrazu, napodobujte jeho příklad. Vy, kteří jste křesťany a již tímto jménem se hlásíte k lidskosti, napodobujte Kristovu lásku.

Pohleďte na bohatství jeho dobroty. Protože chtěl přijít k lidem prostřednictvím člověka, poslal před sebou Jana, aby hlásal pokání a vedl

k němu, a před Janem všechny proroky, aby učili lidi, že se mají vzpamatovat a vrátit na správnou cestu, že se mají obrátit a nést lepší ovce.

Brzy nato přišel on sám a osobně, vlastními ústy volal: *Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.* A jak přijal ty, kdo slyšeli jeho hlas? Ochtově jim odpustil hříchy, rychle, ba okamžitě je osvobodil od toho, co je sužovalo. Slovo je posvětilo a Duch je utvrdil, starý člověk byl pohřben ve vodě a nově zrozený rozkvétl milostí.

A co pak následovalo? Z nepřítele se stal přítel, z cizince syn, bezbožník se zasvětil Bohu a stal se zbožným.

Napodobujme Pána v jeho pastýřské péči. Rozjímejme nad evangelií; jako v zrcadle tam uvidíme příklad lásky a dobroty, naučme se jim.

V podobenstvích a obrazných vyprávěních tam totiž vidím pastýře, který pase sto ovcí, a když se jedna zatoulala od stáda a zabloudila, nezůstal s těmi, které se v pořádku pásly, ale vydal se ji hledat; překonal mnoho údolí a srázů, slezl vysoké a strmé hory, a křížem krážem procházel pustinami a s velkou námahou hledal tak dlouho, až zbloudilou našel.

A když ji konečně našel, nebil ji, ani ji žádným násilím nehnal ke stádu, nýbrž ji vzal na ramena, polaskal ji a zanesl do stáda. A z té jedné nalezené měl větší radost než z množství ostatních. Rozvažujme o tom, co je zahaleno a ukryto pod pláštíkem podobenství. Tato ovce zřejmě nenaznačuje ovci jako takovou a ani pastýř vůbec neznamena pastýře, ale něco jiného.

Tyto příklady obsahují něco posvátného. Upomínají nás totiž, že nemáme považovat lidi za beznadějně ztracené a že se nemáme chovat lhostejně k těm, kteří se octnou v nebezpečí, ani nebýt liknaví poskytnout jim pomoc, ale naopak, když se odchýlí od správného způsobu života a bloudí, že je máme přivést zpět na cestu, radovat se z jejich návratu a připojit je k množství těch, kteří žijí správně a zbožně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zach 7,9; Mt 6,14

Suďte spravedlivě, * prokazujte si navzájem lásku a milosrdenství.

V. Jestliže odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec. * Prokazujte.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

12,21–36

Pobití prvorozců

Mojžíš svolal všechny přední muže Izraele a řekl jim: »Jděte a obstarajte si ovci pro každou rodinu a obětujte velikonoční oběť. Vezmete svazek yzopu, namočíte ho do krve v misce a namažete krví z misky hořejší břevno a oboje veřeje. Nikdo nesmí vyjít z dveří svého domu až do rána. Hospodin bude přecházet, aby bil Egyptany, a když uvidí krev na břevnu a obou veřejích, přejde Hospodin vchod a nedovolí Zhubci, aby vešel do vašich domů a tam pobíjel. Zachovávejte toto nařízení, ať platí jeho zákon tobě i tvým synům navěky.

Zachovávejte tento zvyk, až přijdete do země, kterou vám Hospodin dá podle svého slibu. A když se vás zeptají vaši synové: ‚Co znamená tento zvyk?‘ – řeknete: ‚Je to velikonoční oběť pro Hospodina, který přešel domy Izraele v Egyptě, když pobíjel Egyptany, ale našich domů ušetřil.‘ A lid padl na kolena a klaněl se. Synové Izraele odešli a poslechli; jednali podle toho, co Hospodin poručil Mojžíšovi a Árónovi.

Uprostřed noci Hospodin pobil všechno prvorozené v egyptské zemi. Od prvorozence faraóna, který měl sedět na jeho trůnu, až po prvorozence vězně, který byl v žaláři; i všechno prvorozené z dobytka. Farao vstal v tu noc i všichni jeho dvořané a všichni Egyptané. Velký křik nastal v Egyptě, neboť nebylo domu, kde by se nenašel mrtvý.

Farao povolal v noci Mojžíše a Áróna a řekl: »Seberte se a vyjděte ze středu mého lidu: Vy i synové Izraele. Jděte obětovat Hospodinu, jak jste žádali. Vezměte si i svůj brav a skot, jak jste žádali; jděte a požeňte i mně.« Egyptané nutili lid, aby si s odchodem ze země pospíšil, neboť si říkali: »Všichni zemřeme!« Lid tedy vzal své těsto, dříve než vykynulo, a díže zabalené do pláštů (vložili) na ramena. Synové Izraele jednali podle Mojžíšova příkazu a vyžádali si od Egyptanů nádoby ze stříbra a ze zlata i oděvy. Hospodin zjednal lidu přízeň v očích Egyptanů, takže jim vyhověli. (Tak) Egyptany obrali.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 12,7.13; 1 Petr 1,18.19

Krví beránka pomažou synové Izraele obě veřeje i příčný trám nad nimi v domech, kde budou beránka jíst. * Pro vás bude krev beránka sloužit jako znamení.

V. Byli jste vykoupeni drahou krví Krista jako neposkvrněného beránka. * Pro vás.

Ze spisu »Zrcadlo lásky« od blahoslaveného Elreda, opata v Rievaulx*Bratrská láska se má připodobňovat lásce Kristově*

Vrcholem bratrské lásky je láska k nepřátelům. A nic nás k ní nepovzbuzuje tolik, jako když vděčně rozjímáme o podivuhodné trpělivosti Kristově. Vždyť ten, jenž *krásou vyniká nad lidské syny*, trpělivě nastavil svou sličnou tvář slinám bezbožníků; ten, jenž pouhým mrknutím oka všechno řídí, si trpělivě nechal od ničemu zavázat oči a zbičovat boky; ten, před nímž se třesou knížata a mocnosti, si trpělivě nechal korunovat hlavu ostrým trním, trpělivě se vystavil nadávkám a urážkám a stejně trpělivě přijal kříž, hřeby, kopí, žluč a ocet. Při tom všem zůstal tichý, mírný a pokojný.

Nakonec *byl veden tak jako ovce na porážku a zmlkl jako beránek před střihačem a neotevřel svá ústa.*

Když někdo slyší ten podivuhodný hlas plný něhy, lásky a nezměnitelného klidu, jak říká: *Otče, odpusť jim*, jak by hned se vši láskou neobjal své nepřátele? *Otče, říká, odpusť jim.* Mohlo se snad přidat k této modlitbě víc mírnosti a lásky?

A Kristus přece přidal. Nestačilo mu prosit, chtěl i omlouvat. *Otče, řekl, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.* Jsou sice velcí hříšníci, ale malí ve své soudnosti. Proto: *Otče, odpusť jim.* Křičují, ale nevědí, koho křičují. Neboť *kdyby to poznali, nikdy by Pána slávy neukřižovali.* Proto: *Otče, odpusť jim.* Domnívají se, že je to zločinec, který porušuje zákon, rouhač, který si přisvojuje božství, svůdce lidu. Skryl jsem před nimi svou tvář a oni nepoznali mou velebnost. Proto: *Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.*

Nuže má-li se mít člověk opravdu rád, ať se neničí žádnou tělesnou zálibou. A aby nepodléhal žádostivosti svého těla, ať celou svou touhu upíná ke kráse těla Páně. Aby pak dokonaleji a příjemněji spočinul v radostech bratrské lásky, ať sevře do náruče pravé lásky i své nepřátele.

Ale aby tento božský oheň v neustálém bezpráví neochladl, ať má stále před očima své mysli klidnou trpělivost svého milovaného Pána a Spasitele.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Iz 53,12; Lk23,34*

Sám sebe vydal na smrt a dal se přičíst ke zločincům. * Nesl hříchy mnohých a prosil za viníky.

V. Ježíš řekl: Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí. * Nesl.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

12,37–49; 13,11–16

Hospodin vyvedl svůj lid z egyptské země a oznámil ustanovení o velikonoční oběti a o prvorozcích

Synové Izraele se dali na cestu z Ramesu směrem na Sukkot. Bylo jich šest set tisíc mužů schopných boje, kromě jejich rodin. Táhl s nimi početný zástup neizraelitů, i mnoho bravu a skotu, veliká stáda. Z těsta, které vzali z Egypta, upekli nekvašené placky, poněvadž nevykynulo. Byli totiž z Egypta vyhnáni a nemohli se zdržovat a připravit si živobytí.

Doba, po kterou přebývali synové Izraele v Egyptě, trvala čtyři sta třicet let. Po čtyřech stech třiceti letech, právě téhož dne, vyšly všechny Hospodinovy zástupy z egyptské země. Pro Hospodina byla to noc bdění, když je vyváděl z egyptské země. Tato noc je (zasvěcená) Hospodinu jako sváteční bdění (závazné) pro všechny syny Izraele po všechna jejich pokolení.

Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi: »To je ustanovení pro velikonoční oběť: žádný cizinec z ní jíst nesmí. Ale každého koupeného otroka obřežeš, a tak jíst může. Ale ten, kdo nedávno přišel, a najatý dělník z ní jíst nesmí! V témž domě se bude jíst, nic z masa ven nevyneseš a ani kost z ní nezlomíte. Celé společenství Izraele ať tak jedná! Jestliže bude u tebe bydlet přistěhovalec a bude chtít slavit velikonoční oběť pro Hospodina, ať se každý muž dá obřezat a pak může být připuštěn k jejímu slavení a bude jako jeden z vás. Žádný neobřezanec však z ní jíst nesmí! Stejný zákon bude (platit) pro vás jako pro přistěhovalce, který mezi vámi bydlí!«

Mojžíš řekl lidu: »Až tě Hospodin přivede do kananejské země, jak přísahal tobě i tvým otcům, až ti ji dá, odevzdáš Hospodinu všechno, co otvírá lůno, každého prvorozeného samce při vrhu tvého dobytka (zasvětiš) Hospodinu. Za každého prvorozeného osla dáš beránka; jestliže nevykoupíš, musíš ho zabít (zlomením šíje). Všechno prvorozené z člověka u svých synů musíš vykoupit!

Když se tě v budoucnu zeptá tvůj syn: ‚Co to (znamená)?‘, řekneš mu: ‚Hospodin nás vyvedl silnou rukou z Egypta, z domu otroctví. Když se totiž farao zatvrdil a (nechtěl) nás propustit, Hospodin pobil všechno prvorozené v egyptské zemi, od prvorozence člověka až do prvorozence dobytka. Proto obětuji Hospodinu všechny samce, kteří otvírají lůno, a vykupuji každého prvorozence ze svých synů.‘ Bude to jako znamení

na tvé ruce a jako stuha mezi tvýma očima na připomínku, že nás Hospodin silnou rukou vyvedl z Egypta.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Lk 2,22.23.24

Rodiče přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, * jak je psáno v Zákoně Páně: Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu.

V. Podali za něho oběť Hospodinu: pár hrdliček nebo dvě holoubata. * Jak je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Nejhlubší otázky, které si lidstvo klade

Dnešní svět se jeví zároveň jako mocný i slabý, schopný nejlepšího i nejhoršího, neboť se mu otvírá cesta k svobodě nebo otroctví, k pokroku nebo úpadku, k bratrství nebo nenávisti. Mimoto si člověk uvědomuje, že je na něm, aby správně usměrňoval síly, které sám vyvolal a které ho mohou buď rozdrtit, anebo mu sloužit. Proto si klade některé otázky.

Rozpory, jimiž trpí dnešní svět, souvisí s hlubší rozporností, jež tkví v srdci člověka.

Neboť v člověku samém je mnoho činitelů, které se mezi sebou střetávají. Zatímco na jedné straně zjišťuje, že je mnohostranně omezen, neboť je bytost stvořená, cítí na druhé straně, že je ve svých touhách neomezený a povoláný k vyššímu životu.

Mezi mnoha věcmi, které ho lákají, je nucen neustále volit a některých se zříkat. Navíc je slabý a hříšný, a tak často dělá, co nechce, a nedělá, co by dělat chtěl. Proto sám v sobě trpí rozpolceností, a z té vzniká tolik vážných rozbrojů také ve společnosti.

Dost lidí odvádí od zřetelného uvědomění tohoto dramatického stavu jejich praktický materialismus, anebo jim třeba brání bída, která na ně tíživě doléhá, aby se nad ním vůbec zamysleli.

Mnozí se domnívají, že naleznou klid v některém z různých výkladů světa, které se jim nabízejí.

Někteří zase očekávají, že lidstvo dospěje k pravému a plnému osvobození pouhým lidským přičiněním, a jsou přesvědčeni, že budoucí vláda člověka nad světem splní všechna přání lidského srdce.

Nechybějí ani takoví, kteří se vzdali naděje nalézt smysl života a vychvalují odvalu těch, kteří se domnívají, že lidská existence postrádá

jakýkoli opravdový význam a snaží se jí dát celkový smysl jen na základě vlastního rozumu.

Tváří v tvář dnešnímu vývoji světa však neustále roste počet lidí, kteří si kladou a s novou naléhavostí pocítují nejzákladnější otázky: Co je člověk? Jaký je smysl bolesti, zla, smrti, které přes všechny dosažené pokroky trvají? Nač ona vítězství, tak draze dosažená? Čím může člověk přispět společnosti a co od ní může očekávat? Co přijde po tomto pozemském životě?

A církev věří, že Kristus, jenž pro všechny zemřel a vstal z mrtvých, dává člověku skrze svého Ducha světlo a sílu, aby mohl dostát svému nejvyššímu povolání, a věří, že lidem nebylo dáno pod nebem jiné jméno, v němž by došli spásy.

Věří také, že klíč, střed a cíl celých lidských dějin je v jejím Pánu a Učiteli. Kromě toho církev tvrdí, že za všemi změnami je mnoho věcí, které se nemění a které mají svůj poslední základ v Kristu, jenž je stejný včera, dnes i na věky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,55–56.57; Pláč 3,25

Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec? Ten bodec smrti je hřích. Ale Bohu díky! * On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

V. Dobrotivý je Hospodin k těm, kdo v něho doufají, k duši, která ho hledá. * On nám.

2. týden svatopostní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

13,17–14,9

Cesta pouští k Rákosovému moři

Když faraó propustil lid, Bůh je nevedl cestou do země Filištanů, ačkoli je nejkratší. Myslel si, že by lid ztratil odvahu, kdyby uviděl, (že proti němu povstávají) války, a vrátil by se do Egypta. Bůh vedl lid oklikou pouštní cestou k Rákosovému moři, a (tak) synové Izraele vystoupili v pořádku z egyptské země. Mojžíš vzal s sebou Josefovy kosti, neboť (on) s přísahou zavázal syny Izraele: »Hospodin se vás ujme, proto vynesete s sebou odtud mé kosti.« Odtáhli ze Sukkot a utábořili se v Etamu na kraji pouště.

Hospodin šel před nimi ve dne v sloupu oblakovém, aby jim ukazoval cestu, a v noci v sloupu ohnivém, aby jim svítil – a tak mohli jít ve dne i v noci. A nikdy před lidem nezmizel oblakový sloup ve dne ani ohnivý sloup v noci.

Hospodin mluvil k Mojžíšovi: »Řekni synům Izraele, aby se vrátili a utábořili před Pihachirotem, mezi Migdolem a mořem před Bál Safonem; naproti němu se utáboříte u moře. Faraó řekne o synech Izraele: ‚Bloudí po zemi, zavřela se za nimi poušť.‘ Zatvrdím faraónovo srdce a bude je pronásledovat. Oslavím se (vítězstvím) nad faraónem a celým jeho vojskem. Egyptané poznají, že já jsem Hospodin!« A tak to udělali.

Když bylo egyptskému králi oznámeno, že lid utekl, změnil se názor faraóna i jeho dvořanů na lid a řekli: »Co jsme to jen udělali, že jsme Izraele propustili z našeho otroctví!« Dal zapřáhnout do svého vozu a své lidi vzal s sebou. Vzal šest set nejlepších vozů a všechny válečné vozy egyptské a na všech byla vybraná posádka. Hospodin zatvrdil srdce faraóna, egyptského krále, takže pronásledoval syny Izraele, oni však vytrhli (chráněni) vztaženou rukou (Boží). Egyptané – všichni koně, faraónovy vozy, jeho jezdci a vojsko – je pronásledovali a dostihli je v táboře u moře u Pihachirotu před Bál Safonem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 114(113), 1,2; Ex 13,21

Když Izrael vytáhl z Egypta, Jakubův dům z cizáckého lidu, * Juda se stal Boží svatyní, Izrael Božím panstvím.

V. Hospodin šel před nimi v oblakovém sloupu, aby jim ukazoval cestu.
* Juda.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Zákon byl dán skrze Mojžiše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista.

Pán ukazuje svou slávu před svědky, které si vybral. A jeho tělo, které má stejnou podobu jako tělo ostatních lidí, září takovým jasem, že jeho tvář vypadá jako slunce a šat se svou bělostí podobá sněhu.

Při tomto proměnění šlo především o to, aby se srdce učedníků nepohoršilo nad křížem, a aby ponížení dobrovolného utrpení neotřásl vírou těch, kterým byla zjevena jedinečnost skryté důstojnosti.

Neméně měla ovšem Prozřetelnost na mysli položení základů naděje pro svatou církev: Celé Kristovo tělo mělo poznat, jakého proměnění mu bude dopřáno, a údy měly očekávat, že budou mít podíl na slávě, jakou již nyní září hlava.

Právě o tom mluvil Pán, když řekl o velebnosti svého příchodu: *Tedy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce.* A svědčí o tom i svatý apoštol Pavel, když říká: *Jsem přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás.* A jinde: *Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.*

Apoštolové tedy měli být utvrzeni a přivedeni k plnému poznání. Z tohoto zázraku však vyplývá ještě další poučení.

Ukázali se totiž také Mojžiš a Eliáš, tedy Zákon a Proroci, a rozmlouvali s Pánem. Přítomností těchto pěti mužů se tak dokonale splnilo to, co bylo řečeno: *Každou výpověď potvrzují dva nebo tři svědkové.*

A co může být jistějšího a spolehlivějšího, než když výpověď dotvrzuje společný hlas polnice Starého i Nového zákona a s učením evangelia se shodují oba nástroje dávného zvěstování?

Stránky obojí smlouvy si totiž navzájem svědčí. Toho, jež slibovala dřívější znamení pod rouškou tajemství, jasně a zřetelně ukazuje záře přítomné slávy.

Neboť, jak říká svatý Jan, *Zákon byl dán skrze Mojžiše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista.* V něm se totiž vyplnila i zaslíbení prorocích obrazů i smysl nařízení Zákona. Neboť Kristus dokazuje svou při-

tomností, že prorocství jsou pravdivá, a působí svou milostí, že příkázání jsou uskutečnitelná.

Ať se tedy hlásáním svatého evangelia upevňuje víra všech a nikdo ať se nestydí za Kristův kříž, jímž byl svět vykoupen.

Ať se také nikdo nebojí trpět pro spravedlnost ani ať neztrácí naději ve slíbenou odměnu. Protože skrze námahu se přichází k odpočinku a skrze smrt k životu. Vždyť Kristus vzal na sebe všechnu naši lidskou slabost. Jestliže tedy vytrváme v jeho víře a lásce, i my přemůžeme, co on přemohl, a dostaneme, co přislíbil.

A tak ať už máme zachovávat příkázání nebo snášet protivenství, vždy ať nám v uších zní přítom hlas Otce, který řekl: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení, toho poslouvejte.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 12,22.44.25; Žl 95 (94),8

Přistoupili jste k Ježíši, prostředníku nové smlouvy. * Nezdráhejte se poslouchat toho, kdo mluví.

V. Jestliže neunikli trestu ti, kteří odmítali toho, kdo jim sděloval Boží nařízení na zemi, tím méně my, odvrátíme-li se od toho, kdo mluví z nebe. * Nezdráhejte se.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Marka

Mk 8,27–38

Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: »Za koho mě lidé pokládají?« Řekli mu: »Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.« Zeptal se jich: »A za koho mě pokládáte vy?« Petr mu odpověděl: »Ty jsi Mesiáš!« Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neříkali.

Potom je začal poučovat, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po třech dnech že vstane z mrtvých. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat. On se však obrátil, pohleděl na učedníky a pokáral Petra: »Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské.«

(Ježíš) si zavolal lidi i své učedníky a řekl jim: »Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Neboť jakou dá člověk náhradu za svou duši? Kdo by se však styděl za mě a za má slova před tímto nevěrným a hříšným pokolením, za toho se bude stydět také Syn člověka, až přijde ve slávě svého Otce se svatými anděly.«

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

14,10–31

Prošli středem moře po souši

Když se farao přiblížil, synové Izraele se podívali, a hle – Egypťané táhnou za nimi. Velmi se báli a křičeli k Hospodinu. Řekli Mojžíšovi: »Copak nebylo v Egyptě místo k pohřbení, že jsi nás vzal umřít na poušť? Cos nám to udělal, že jsi nás vyvedl z Egypta? Copak jsme ti neřekli už v Egyptě: 'Dej nám pokoj! Chceme otročit Egypťanům, neboť je pro nás lépe jim otročit než umřít na poušti!'« Mojžíš řekl lidu: »Nebojte se, vzmužte se, a uvidíte záchranu od Hospodina, kterou vám dnes připraví. Egypťany, které dnes vidíte, už neuvidíte navěky, Hospodin bude bojovat za vás a vy budete jen mlčky přihlížet.«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Co ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál! A ty zdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozděl ho, aby synové Izraele mohli jít středem moře po souši. A já zatvrdím srdce Egypťanů, takže půjdou za nimi. Ukážu svou moc na faraónovi, na celém jeho vojsku, na jeho vozech a jezdcích, aby Egypťané poznali, že já jsem Hospodin, když ukážu svou moc na faraónovi, na jeho vozech a jezdcích.«

Boží anděl, který šel před táborem Izraelitů, změnil místo a šel za nimi. Také oblačný sloup změnil místo a položil se za ně. Přišel tak mezi tábor Egypťanů a mezi tábor Izraelitů. Byl mlžnou tmou, ale osvětloval noc, takže po celou noc se jedni nepřiblížili k druhým.

Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře a Hospodin hnal moře prudkým žhavým větrem po celou noc zpět a moře vysušil. Vody se rozdělily a voda stála jako zeď po pravici i po levici, takže synové Izraele šli středem moře po souši. Egypťané je následovali. Všichni faraónovi koně, jeho vozy a jezdci šli za nimi středem moře. Když nadešla doba ranní hlídky, pohleděl Hospodin z ohnivého a oblačného sloupu na tábor Egypťanů a způsobil zmatek v jejich tábore; zadržl jim kola u vozů, takže mohli pokračovat v jízdě jen s velkými obtížemi. Proto Egypťané křičeli: »Utečme před Izraelem, vždyť Hospodin bojuje za ně proti Egypťanům!«

Hospodin nařídil Mojžíšovi: »Vztáhni svou ruku nad moře, aby se vody vrátily na Egypťany, na jejich vozy i jezdce!« Když tedy Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo časně zrána na své původní místo. Egypťané prchali proti němu a Hospodin je vrhl doprostřed moře. Vody se valily nazpět a zaplavily vozy i jezdce a celé faraónovo vojsko, které se hnalo za nimi do moře; a nezbyl z nich ani jeden. Sy-

nové Izraele však prošli středem moře po souši a voda jim stála jako zeď po pravici i po levici.

Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům. Lid se bál Hospodina a věřil jemu i jeho služebníkovi Mojžíšovi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 15,1.2.3

Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený, koně i jezdce svrhl do moře. * Hospodin je má síla, stal se mou spásou.

V. Hospodin je hrdina ve válce, jeho jméno je Všemohoucí. * Hospodin je má síla.

DRUHÉ ČTENÍ

Z katechezí svatého Jana Zlatouštěho, biskupa

Mojžíš a Kristus

Židé viděli zázraky; i ty je teď uvidíš, ale větší a mnohem skvělejší než ty, které spatřili Židé, když vycházeli z Egypta. Neviděls, jak se s celou svou válečnou mocí topí faraón, zato jsi viděl tonout ďábla i s jeho mocí. Židé prošli mořem, ty jsi prošel smrtí; oni byli vytrženi z moci Egyptanů, tys byl osvobozen z moci démonů; Židé se zbavili otročení cizímu národu, tys unikl mnohem horšímu otroctví hříchu.

Chceš ještě odjinud poznat, že jsi byl uznán za hodná daleko větších věcí? Židům tenkrát nebylo dáno patřit na Mojžíšovu oslavenou tvář, přestože byl stejně jako oni jen služebník a byl jejich soukmenovec, zatímco ty hledíš na tvář samého Krista v jeho slávě. I Pavel přece volá: *My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně.*

I Židy tehdy provázel Kristus, nás ovšem nyní provází daleko více. Je totiž Pán tehdy doprovázel kvůli Mojžíšovi, nás provází nejenom kvůli Mojžíšovi, nýbrž i pro vaši vlastní poslušnost. Je čekala po Egyptu poušť, tebe čeká po odchodu nebe. Oni měli vynikajícího vůdce a velitele v Mojžíšovi; také my máme svého Mojžíše: sám Bůh nás vede a je našim nejvyšším velitelem.

A co bylo pro Mojžíše tehdy příznačné? *Mojžíš*, jak říká Písmo, *byl nejmírnější ze všech lidí na zemi.* Řekne-li někdo totéž i o druhém Mojžíšovi, nedopustí se omylu. Vždyť s ním stále byl sám nekonečně mírný Duch, jako s ním soupodstatný a sourodý. Tenkrát Mojžíš vztáhl ruce k nebi, a snesl se chléb andělů, mana. Naš druhý Mojžíš také vztahuje ruce k nebi, a přináší pokrm věčný. Mojžíš udeřil do skály, a vyvedl proudy vod; Kristus se sotva dotkne stolu, jako by však udeřil do sto-

lu duchovního, a dává vytrysknout proudům Ducha. Proto stojí stůl uprostřed, jako pramen, aby zástupy ovcí mohly ze všech stran pramen obklopit a s radostí pít z jeho spásonosných vln.

Když je tu tedy takový pramen a tolik života, stůl je plný tisícového dobra a ze všech stran nám plynou duchovní dary, přistupme s upřímným srdcem a s čistým svědomím, aby se nám dostalo milosti, milosrdenství a pomoci v pravý čas, z milosti a dobroty jednorozeného Syna, našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Skrze něho a s ním buď Otcí i oživujícímu Duchu sláva, čest a moc nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 11, 24–25.26.27

Když Mojžíš dospěl, vedla ho víra k tomu, že odmítl prohlásit se jako syn faraónovy dcery; raději chtěl snášet spolu s Božím lidem protivenství, než mít nějaký přechodný prospěch z toho, že by se dopustil hříchu. * To proto, že měl zrak upřený na budoucí odplatu.

V. Byl přesvědčen, že když snáší potupy jako Mesiáš, má to větší cenu než všechny poklady Egypta. Víra způsobila, že odešel z Egypta. * To proto.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

16,1–18.35

Cesta pouští k Sinaji: křepelky a mana

Celé společenství synů Izraele se dalo na cestu z Elim a patnáctého dne druhého měsíce po jejich východu z egyptské země přišlo na poušť Sin, která je mezi Elim a Sinajem.

A celé společenství synů Izraele reptalo na poušti proti Mojžíšovi a Áronovi. Synové Izraele jim řekli: »Kéž bychom zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali u hrnců masa a jídávali chléb dosyta, Vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste umořili celé shromáždění hladem!«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Hle, jako déšť vám sešla chléb z nebe. Ať lidé vyjdou a každý den si nasbírají dávku na den. (Tak) je chci zkoušet, zda půjdou v mém zákoně, nebo ne. Když šestého dne připraví to, co přinesou, bude to dvojnásobek toho, co sesbírali na jeden den.«

Mojžíš a Áron řekli všem synům Izraele: »Večer poznáte, že Hospodin vás vyvedl z egyptské země; a ráno uvidíte Hospodinovu slávu. Neboť Hospodin slyšel, že reptáte proti němu. My však co jsme, že proti nám reptáte?« A Mojžíš dodal: »Hospodin vám dá večer maso k jídlu a ráno

chléb k nasycení, protože Hospodin slyšel, že reptáte proti němu. Neboť co jsme my? Vaše reptání není proti nám, ale proti Hospodinu.« Mojžíš pravil Árónovi: »Řekni celému společenství synů Izraele: „Přistupte před Hospodina, neboť slyšel vaše reptání!“ Když mluvil Árón k celému společenství synů Izraele, obrátili se k poušti, a hle – Hospodinova velebnost se ukázala v oblaku.

Hospodin pravil Mojžíšovi: »Slyšel jsem reptání synů Izraele. Řekni jim toto: K večeru budete jíst maso a zrána se nasytíte chlebem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh.«

Když nastal večer, přilétly křepelky a pokryly celý tábor. Zrána padla rosa na tábor kolem dokola. Pokrývka z rosy se rozplynula, a hle – na povrchu pouště bylo cosi drobného, šupinatého, jemného jako jíní na zemi. Když to synové Izraele viděli, ptali se navzájem: »Manhu« («Co je to») – neboť nevěděli, co to je. Mojžíš jim řekl: »To je chléb, který vám Hospodin dává k jídlu. To je ustanovení, které Hospodin přikázal: »Každý ať si ho nasbírá, kolik stačí k najedení: gomor na hlavu podle počtu jednotlivců, každý ať vezme podle (toho, kolik je vás) ve stanu.«

Synové Izraele tak udělali a nasbírali jeden víc a druhý méně. Pak měřili gomorem: nepřebývalo tomu, kdo (nasbíral) víc, a neměl nedostatek ten, kdo (nasbíral) méně, každý nasbíral, kolik mohl sníst.

Synové Izraele jedli manu čtyřicet let, dokud nepřišli do země, kde měli bydlet; jedli manu, dokud nepřišli na hranice kananejské země.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 16,20; Jan 6,32

Svůj lid jsi živil andělským pokrmem a neustále jsi jim poskytoval hotový chléb z nebe, * pokrm, který je schopný dát všchnu rozkoš a ukojit každou chuť.

V. Chléb z nebe vám nedal Mojžíš, ale pravý chléb z nebe vám dává můj Otec; * pokrm.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Utrpení celého těla Kristova

Volal jsem k tobě, Pane, vyslyš mě. To můžeme říci všichni. Neříkám to však jen já, říká to celý Kristus. Ale spíše je to řečeno ve jménu jeho těla. Neboť když zde byl, jako člověk se modlil a modlil se k Otci ve jménu svého těla; a při modlitbě mu z celého těla kanuly krůpěje krve, jak je psáno v evangeliu: *Ježíš se vroucně modlil a potil se krví.* Co je to však ta krev tryskající z celého těla, ne-li utrpení mučedníků celé církve?

Volal jsem k tobě, Pane, vyslyš mě; všimni si mé prosby, když k tobě budu volat. Myslíš sis, že ses už dost navolal, když jsi jednou řekl: Volal jsem k tobě? Volal jsi, ale nemyslíš si, že tím jsi již v bezpečí. Ovšem, skončí-li se trápení, skončí se i volání. Protože však soužení církve i Kristova těla trvá až do konce tohoto světa, neříká se pouze: Volal jsem k tobě, vyslyš mě, nýbrž i: všimni si hlasu mé prosby, když k tobě budu volat.

Má modlitba ať je před tebou jako kadidlo, mé zvednuté dlaně jako večerní oběť.

Těmito slovy se obvykle míní sama hlava, to ví každý křesťan. Když se totiž den nachyloval k večeru, položil Pán na kříži svůj život, aby jej opět přijal, neztratil jej nedobrovolně. Jenže jsme přitom byli míněni také my sami. Co totiž viselo na kříži, ne-li to, co měl společného s námi? Což je vůbec možné, že by se Bůh Otec vzdal jediného Syna a že by ho opustil? Vždyť je s ním přece jeden Bůh! To přece naši slabost přibíjel na kříž, tam, jak praví apoštol, *starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován*, a byl to právě hlas našeho lidství, jenž zvolal ono *Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil*.

To je tedy ta večerní oběť: utrpení Páně, Kristův kříž, spasitelná krvavá oběť, celopal milý Bohu. A tuto večerní oběť učinil Pán ve svém vzkříšení obětí jitrní. Upřímná modlitba vytrysklá z věřícího srdce stoupá tudíž vzhůru jako zápalná oběť na svatém oltáři. Není nic příjemnějšího než vůně Kristova. A stejně mají vonět všichni, kdo v něj věří.

Starý člověk v nás, tak znějí apoštolova slova, *byl spolu s ním ukřižován, aby ztratila svou moc hříšná přirozenost a my abychom už hříchu neotročili*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 2,19–20

Spolu s Kristem jsem ukřižován. * Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.

V. Žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval.

* Už nežiji.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

17,1–16

Voda ze skály a bitva s Amalečany

Celé společenství izraelských synů táhlo z pouště Sin na Hospodinův rozkaz od stanoviště ke stanovišti a utábořilo se v Refidim. Nebyla tam voda, aby se lidé napili. Hádali se s Mojžíšem a řekli: »Dej nám vodu, ať se napijeme!« Mojžíš jim řekl: »Co se hádáte se mnou a proč

pokoušíte Hospodina?« Lid tam tehdy žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. Řekli: »Pročpak jsi nás vyvedl z Egypta? Abys zahubil nás, naše děti a náš dobytek žízni?«

Mojžíš volal k Hospodinu: »Co mám dělat s tímto lidem? Ještě trochu a ukamenuji mě!« Hospodin řekl Mojžíšovi: »Vyjdi před lid v doprovodu několika starců z Izraele, vezmi si do ruky hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, a jdi! Hle, já tam budu stát před tebou na skále na Chorebu, udeříš do skály, vytryskne z ní voda a lid se napije.« Mojžíš tak udělal před očima izraelských starců. Nazval pak jméno toho místa Massa a Meriba kvůli hádce izraelských synů a kvůli tomu, že pokoušeli Hospodina tím, že říkali: »Je Hospodin uprostřed nás, nebo ne?«

Amalečané však přitáhli a bojovali s Izraelem v Refidim Mojžíš řekl Jozuovi: »Vyber si muže a zítra vyjdi bojovat s Amalečany, já se (zatím) postavím na vrchol pahorku s Boží holí v ruce.«

Jozue vykonal, co mu rozkázal Mojžíš, a bojoval s Amalečany. Mojžíš, Árón a Chur však vystoupili na vrchol pahorku. Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězil Izraelité. Když ruce spouštěl, vítězili Amalečané. Ruce Mojžíšovy se však unavily; vzali tedy kámen, položili pod něho a on se na něj posadil. Árón a Chur podpírali jeho ruce, každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly pevné až do západu slunce.

Jozue porazil ostřím meče Amalečany a jejich válečné sbory. Hospodin řekl Mojžíšovi: »Napiš to na památku do knihy a vštěp to Jozuovi, že zpod nebe vyhladím vzpomínku na Amalečany.« Mojžíš vystavěl oltář a dal mu jméno: *Hospodin je má zástava*. A řekl: »Protože se ruka (zdvihla) proti Hospodinovu trůnu – Hospodin (povede válku proti Amalečanům od pokolení do pokolení.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 12,3.4; srv. Jan 4,14

S radostí budete čerpat vodu z pramenů spásy. * V onen den řeknete: Děkujte Hospodinu a vzývejte jeho jméno!

V. Voda, kterou vám dám já, stane se ve vás pramenem vody tryskající do života věčného. * V onen den.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Na předobrazech se Izrael učil žít v bázni Boží a vytrvale Bohu sloužit

Když na samém počátku stvořil Bůh člověka, stvořil ho proto, aby jej zahrnul svými dary. Patriarchy vyvolil proto, aby je spasil. Předem si vytvářel svůj lid, když učil nevědomé následovat Boha. Ustanovoval proroky, aby zvykal člověka být nositelem Božího Ducha na zemi a mít

společenství s Bohem. Bůh nikoho nepotřebuje, ale těm, kteří potřebují jeho, nabízí své společenství. Těm, v nichž našel zalíbení, vykreslil jako architekt plán díla spásy: těm, kteří nevěděli v Egyptě kudy kam, se sám stal průvodcem na cestě, těm, kteří se na poušti bouřili, dal příhodný zákon, těm, kteří vstoupili do zaslíbené země, se postaral o patriční dědictví a všem, kteří se vracejí k Otci, zabíjí vykrmené tele a dává přinést nejlepší oděv. Tak mnoha způsoby mistrně komponuje lidstvu symfonii spásy. Proto Jan ve Zjevení říká: *A jeho hlas je jako hukot množství vod.* Neboť opravdu mnohé jsou vody Božího Ducha, vždyť bohatý a veliký je Otec.

A tím vším prochází Slovo a štědře přispívá na pomoc těm, kteří jsou mu podřízeni, a všemu stvoření dává příhodné a patriční zákony.

A tak dal Bůh vyvolenému lidu zákony a předpisy týkající se stánku, stavby chrámu, ustanovení levitů, obětí krvavých i nekrvavých, očišťování a všeho, co souviselo s bohoslužbou.

On sám nic z toho nepotřeboval, neboť v něm je od počátku všechna plnost dobra, a dřív, než přišel Mojžíš, byla mu vlastní všechna líbezňá vůně i všechny druhy libovonných dýmů. A protože se lid tak snadno vracel k modlám, vychovával si jej: mnoha zásahy je učil být Bohu věrný a sloužit mu, pomocí druhotného je volal k prvotnímu, to znamená, že pomocí předobrazů je vedl ke skutečnosti, pomocí časného k věčnému, pomocí tělesného k duchovnímu a pomocí pozemského k nebeskému.

Tak to bylo řečeno Mojžíšovi: *Hleď, abys všechno udělal podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.*

Celých čtyřicet dní se učil porozumět Božím slovům nebeským znamením, duchovním obrazům a předobrazům věcí budoucích. Pavel k tomu říká: *Pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus.* A když prošel události, o nichž se jedná v Zákoně, dodává: *To se jim přihodilo jako výstražný příklad, a bylo to napsáno jako poučení pro nás, kteří žijeme v době po slední.* Na předobrazech se tedy učili žít v bázni Boží a vytrvale Bohu sloužit. A tak Zákon byl pro ně jak proroctvím budoucích věcí, tak i výchovným prostředkem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 3,24–25.23

Zákon byl našim vychovatelem pro Krista, abychom z víry dostali ospravedlnění. * Když však přišla víra, nejsme už pod vychovatelem.

V. Než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, v očekávání víry, která se měla zjevit. * Když.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

18,1327

Mojžíš ustanovuje lidu soudce

Mojžíš zasedl, aby soudil lidi; lidé stáli před Mojžíšem od rána do večera.

Když Mojžíšův tchán viděl všechno, co Mojžíš pro lidi dělal, řekl: »Jak to jednáš s lidmi? Proč sedíš sám, a všechen lid čeká od rána do večera?«

Mojžíš odpověděl tchánovi: »Lidé ke mně přicházejí, aby se dotazovali Boha. Jestliže mají (nějakou) záležitost, přicházejí ke mně, abych mezi nimi soudil, a já jim oznamuji Boží zákon a jeho příkazy.«

Ale Mojžíšův tchán řekl: »Není dobré, co děláš! Vysiluješ sebe i tento lid, který je s tebou, neboť se vyčerpáváš a nemůžeš to zastat sám. Jen mě poslechni a poradím ti a Bůh bude s tebou. Zastupuj lid před Bohem v tom, co k Bohu patří, a přednášej Bohu jejich záležitosti. Vysvětluj jim zákony a příkazy a poučuj je o cestě, kterou mají jít, a o skutcích, které mají konat. Ale vyhlédni si mezi veškerým lidem schopné muže, bohabojné, důvěryhodné, kteří se nedají podplatit. Ustanov je za náčelníky nad tisíci, nad sty, nad padesáti a nad deseti. Ti ať stále vyřizují (záležitosti) lidí. Všechno důležité ať předkládají tobě a všechno obyčejné ať vyřizují sami; tak si ulehčíš, když s tebou ponesou (zodpovědnost). Když to uděláš, splníš Boží rozkaz, zvládneš to a také všichni lidé se budou spokojeně vracet domů.«

Mojžíš poslechl svého tchána a udělal všechno, co mu poradil. Vybral si z celého Izraele schopné muže a ustanovil je za představené nad lidem, za náčelníky nad tisíci, nad sty, nad padesáti a nad deseti. Ti stále vyřizovali běžné záležitosti lidí. Obtížnější záležitosti předkládali Mojžíšovi a sami rozhodovali jen v obyčejných.

Mojžíš se rozloučil se svým tchánem a ten šel do své země.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Nm 11,25; Ex 18,25

Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil k Mojžíšovi; vzal z ducha, který spočíval na něm, a dal ho sedmdesáti mužům. * Když na nich duch spocínul, dostali se do prorockého vytržení.

V. Mojžíš si vybral z celého Izraele schopné muže a ustanovil je za představené nad lidem. * Když na nich.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Hilaria z Poitiers, biskupa, na žalmy*O pravé bázni Boží*

*Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo kráčí po jeho cestách. Všimněme si, že kdykoli je v Písmu řeč o bázni Boží, není nikdy ponechána osamoceně, jako by nám sama mohla stačit k dokonalé víře. Vždy toho mnoho předchází nebo následuje, a z toho poznáváme smysl a naplnění této bázně. To vidíme i z toho, co říká Šalamoun v Príslovích: *Budeš-li volat po vědě a toužit po poznání budeš-li ho hledat jako stříbro, jako za poklady po něm slídit, pak pochopíš bázeň před Hospodinem.**

Z toho je patrné, že k bázni Boží vede několik stupňů.

Takže nejdříve máme volat po moudrosti, celou námahu volby svěřit rozumu, hledat moudrost a ze všech sil po ní pátrat. Teprve pak je možné pochopit bázeň Boží. Rozhodně se tou bázní nemyslí strach, jak ho lidé obecně chápou.

Strach je projevem lidské slabosti, která se bojí, že se přihodí něco, co nechceme, aby se stalo. Ale existuje a budí jej v nás vědomí viny, právo mocnějšího, útok silnějšího, možnost nemoci, napadení divou zvěří nebo utrpení způsobené nejrůznějším zlem.

Tomuto strachu se jistě nemusíme učit, je nám vlastní z naší přirozené slabosti. Ani se neučíme, čeho se máme obávat, ale samy ty skutečnosti, kterých se bojíme, v nás vzbuzují strach.

Avšak o bázni Boží je psáno: *Pojďte, děti, a slyšte mě, naučím vás bát se Hospodina.* Bázni Boží je tedy třeba se učit, protože je předmětem vyučování. Nespočívá na hrůze, ale na způsobu učení. A nepravě v přirozeném strachu, ale má svůj počátek v zachovávaní přikázání, v činorodém bezúhonném životě a v poznávání pravdy.

Pro nás však spočívá všechna bázeň Boží v lásce a dokonalá láska je dovršením této bázně. A vlastním úkolem naší lásky k Bohu je toto: poslouchat napomenutí, zachovávat přikázání, důvěřovat v zaslíbení. Slyšme ostatně Písmo, jak říká: *Nuže, Izraeli, co žádá od tebe Hospodin, tvůj Bůh? Jenom aby ses bál Hospodina, svého Boha, chodil po všech jeho cestách, abys ho miloval a zachovával jeho příkazy celým svým srdcem a celou svou duší, aby se ti vedlo dobře.*

Cest Páně je tedy mnoho, ačkoli on sám je přece cesta. Neboť když o sobě mluví, sám se nazývá cestou a hned ukazuje proč, když říká: *Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.*

Mnoho cest je proto třeba zkoumat a mnoho jich vyzkoušet, abychom našli tu jednu, která je dobrá, to znamená, abychom po cestách mnoha učení došli na tu jedinou, která vede k věčnému životu. Neboť

různé jsou cesty v Zákoně, různé v prorocích, různé v evangeliích, různé v učení apoštolů a v rozličných dílech učitelů, a blahoslavení jsou všichni, kdo po nich kráčeji v bázni Boží.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 2,19; Lk 1,50

Ti, kdo se bojí Pána, snaží se mu líbit, * ti, kdo jej milují, sytí se jeho zákonem.

V. Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. * Ti, kdo.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

19,1–19; 20,18–21

Bůh nabízí lidu smlouvu na hoře Sinaj

Třetího měsíce od východu synů Izraele z egyptské země přišli jednoho dne na sinajskou poušť. Dali se na cestu z Refidim, a když přišli na sinajskou poušť, utábořili se na poušti. Izrael se tam utábořil před horou.

Mojžíš vystoupil k Bohu a Hospodin na něj zavolal z hory: »Tak řekneš Jakubovu domu a oznámíš synům Izraele: Sami jste viděli, co jsem udělal Egyptanům, jak jsem vás nesl na orlích křídlech a dovedl vás k sobě. Nuže, budete-li mě skutečně poslouchat a mou smlouvu zachovávat, budete mým vlastnictvím mezi všemi národy, neboť mně patří celá země. Budete mi královstvím kněží a svatým lidem. To jsou slova, která řekneš izraelským synům.«

Mojžíš přišel, svolal přední muže v lidu a předložil jim všechna tato slova, která mu přikázal Hospodin. A všechen lid společně odpověděl: »Všechno, co Hospodin mluvil, uděláme!« Mojžíš oznámil slova lidu Hospodinu a Hospodin mu řekl: »Přijdu k tobě v hustém mraku, aby lid slyšel, až budu s tebou mluvit, a aby i tobě vždycky věřili.«

Mojžíš oznámil Hospodinovi odpověď lidu. Hospodin pravil Mojžíšovi: »Jdi k lidu, posvěť ho dnes a zítra a nechť vyperou své šaty! Ať jsou připraveni pro den třetí, neboť třetího dne sestoupí Hospodin před očima všeho lidu na horu Sinaj. Určíš kolem lidu hranici a řekneš: Neopovažte se vystoupit na horu. Ani jejího úpatí se nedotýkejte! Kdo se hory dotkne, musí umřít! Ani ruka se jí nesmí dotknout; (kdo se dotkne), bude ukamenován nebo proboden šípy: ať je to člověk, ať je to dobytče, nesmí žít! Ať lidé vystoupí na horu teprve po zatroubení na roh!«

Mojžíš sestoupil z hory k lidu a lid posvětil. Když si vyprali šaty, řekl lidu: »Buďte připraveni na třetí den a nedotýkejte se ženy!«

Když nastalo ráno třetího dne, bylo slyšet hromobití, bylo vidět blesky i černý mrak nad horou a mohutně zazníval zvuk polnice. Všechn lid v táboře se trásl. Mojžíš vyvedl lid z tábora vstříc Bohu a zůstali stát na úpatí hory. Hora Sinaj byla celá zahalena v kouř, poněvadž Hospodin na ni sestoupil v ohni. Vystupoval z ní kouř jako dým z pece a celá hora se velmi trásla. Zvuk polnice se mocně šířil a sílil. Mojžíš začal mluvit a Bůh mu za hromu odpovídal.

Všechn lid pozoroval hřmění, blesky, zvuk polnice a horu (zahalenou) kouřem. Lid se bál, trásl se a stál zdaleka. Řekli Mojžíšovi: »Mluv s námi ty a my budeme poslouchat, ať s námi nemluví Bůh, abychom nezemřeli.« Mojžíš lidu odpověděl: »Nebojte se, neboť Bůh přišel, aby vás zkoušel, aby ve vás byla bázeň před ním a abyste nehřešili.« Lid stál zdaleka a Mojžíš přistoupil k mraku, kde byl Bůh.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ex 19,5,6; 1 Petr 2,9

Budete-li mě poslouchat a mou smlouvu zachovávat, budete mým vlastnictvím mezi všemi národy. * Budete mi královstvím kněží a svatým lidem.

V. Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví. * Budete mi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Hospodinova smlouva

V Deuteronomiu říká Mojžíš lidu: *Hospodin, náš Bůh uzavřel s námi na Chorebu smlouvu. Tuto smlouvu neuzavřel Hospodin s našimi otci, ale s námi.*

Proč neuzavřel smlouvu s otci? Protože *zákon nebyl ustanoven pro spravedlivé.* A otcové byli spravedliví, podstatu zákona měli vepsánu do srdcí a do duší: milovali Boha, který je stvořil, a vůči bližnímu se nedopouštěli nespravedlnosti. Nepotřebovali tedy usměrňující předpisy, neboť spravedlnost Zákona měli v sobě.

Když však tato spravedlnost a láska k Bohu upadly v zapomenutí a v Egyptě úplně vyhasly, bylo nutné, aby se Bůh ze své nesmírné lásky k člověku projevil živým slovem.

Mocí vyvedl svůj lid z Egypta, aby se člověk znovu stal Božím učeníkem a následovníkem. A ty, kteří pochybovali, trestal, aby lid nepohrdal svým Tvůrcem.

Živil ho manou, aby se mu dostalo pokrmu duchovního, jak říká Mojžíš v Deuteronomiu: *Nasytil tě manou, kterou neznali tvoji otcové,*

aby tě poučil, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk může žít vším, co vychází z Hospodinových úst.

Přikázal milovat Boha a uložil být spravedlivý vůči bližnímu, aby člověk nežil v nespravedlnosti a nestal se nehodným Boha. Pomocí desatera vedl člověka, aby žil v důvěrném přátelství s ním a ve svornosti se svým bližním. A to vše dělal jen pro dobro člověka, neboť Bůh od člověka nic nepotřebuje.

Všechno to vskutku činilo člověka slavným a doplňovalo mu, čeho se mu ještě nedostávalo, totiž plné lásky k Bohu, zatímco Bohu to nepřinášelo nic. Bůh přece nepotřebuje lásku člověka, ale je to člověk, komu schází sláva Boží; a té může dosáhnout pouze službou Bohu. Proto Mojžíš dále lidu říká: *Vyvol si život, abys žil ty i tvoje potomstvo. Miluj Hospodina, svého Boha, poslouvej jeho hlas a lni k němu; neboť v tom spočívá tvůj život a délka tvých dnů.*

A aby Pán člověka do tohoto života uvedl, sám o své vůli vyhlásil pro všechny platné příkazy desatera. Stejně závazné zůstávají i pro nás; jeho tělesným příchodem byly rozšířeny a obohaceny, nikoli zrušeny.

Pokud jde o výroky, vedoucí k otrocké službě zákona, které oznámil v samotě Mojžíšovi a jeho prostřednictvím lidu, ty tehdy vhodně sloužily jejich výchově, jak sám Mojžíš říká: *A mně Hospodin v oné době přikázal učit vás nařízením a ustanovením.*

Nyní však to, co vedlo k otroctví nebo bylo pouze znamením, novým zákonem svobody zrušil. To však, co se týká přirozeného zákona a svobody a co je obecně platné, obohatil a rozšířil. Udělil lidem nesmírnou milost: stali se Božími dětmi, poznávají Boha jako Otce, mohou ho milovat z celého srdce a bezvýhradně jít za jeho Slovem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Hospodinův služebník Mojžíš se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, * aby mohl přijmout zákon Hospodinův.

V. Mojžíš vystoupil na horu Sinaj k Hospodinu a byl tam čtyřicet dní a čtyřicet nocí, * aby mohl.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

20,1–17

Desatero Božích přikázání

Bůh vyhlásil všechna tato přikázání: »Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.

Nebudeš mít jiné bohy mimo mě.

Neuděláš si modlu, totiž žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý. Stihám vinu otci na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají mé příkazy.

Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.

Pamatuj na den sobotní, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci, ani ty, ani tvůj syn a tvá dcera, ani tvůj otrok a tvá otrokyně, ani tvůj dobytek, ani přistěhovalec, kterého jsi přijal k sobě. V šesti dnech totiž učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto Hospodin dni sobotnímu požehnal oddělil ho jako svatý.

Cti svého otce i svou matku, abys dlouho žil na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

Nezabiješ.

Nezvizoložíš.

Nepokradeš.

Nevydáš křivé svědectví proti svému bližnímu.

Nebudeš dychtit po domu svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního, ani po jeho otroku, ani po jeho otrokyni, ani po jeho býku, ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 19(18),8.9; Řím 13,8.10

Hospodinův zákon je dokonalý, občerstvuje duši, Hospodinův příkaz je spolehlivý, nezkušenému dává moudrost. * Hospodinův rozkaz je jasný, osvětluje oči.

V. Kdo druhého miluje, splnil zákon; naplněním zákona je tedy láska.

* Hospodinův rozkaz.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O útěku před světem« od svatého Ambrože, biskupa

Přimkněme se k Bohu, on je jediným opravdovým dobrem

Kde je srdce člověka, tam je i jeho poklad. Pán totiž nikdy neodmítá dávat dobro těm, kteří ho prosí.

Pán je přece dobrý, a zvláště dobrý je k těm, kdo se ho drží. Přilněme tedy k němu a buďme s ním celou svou duší, celým srdcem, s veškerou silou, abychom byli v jeho světle a viděli jeho slávu a byli naplněni milostí nejvyšší radosti. Nuže, k tomuto dobru pozvedejme své duše, ať v něm jsme a v něm žijeme, ať se k němu přimkneme, neboť převyšuje

každý rozum a každé pomýšlení a je plný ustavičného pokoje a klidu. A tento pokoj převyšuje vše, nač lze pomyslet a co lze pocítit.

To je dobro, které všechno proniká, a všichni v něm žijeme a jsme na něm závislí a nic už nad ně není, neboť je božské. Nikdo totiž není dobrý kromě jediného Boha, a proto co je dobré, je Boží, a co je Boží, je dobré. Proto je řečeno: *Otvíráš ruku, a sytí se dobrými dary*. Skrze Boží dobrotu se nám totiž dostává všech opravdu dobrých věcí, a to bez příměsi jakéhokoli zla.

Tyto dobré věci slibuje věřícím Písmo, když říká: *Budete jíst z dobrodiní země*.

S Kristem jsme zemřeli; neseme na svém těle Kristovu smrt, aby se na nás ukázal také jeho život. Nežijeme tedy již svůj vlastní život, ale život Kristův, život v nevinnosti, život v čistotě, život prostý a plný všech ctností. S Kristem jsme vstali k novému životu, v něm tedy žijme, v něm vystupme vzhůru, aby nás had usilující uštknout naši patu nemohl na zemi nalézt.

Prchejme odtud. Duchovně můžeš utéci, i když tě tu tělo drží. Můžeš být zároveň zde i u Pána, jestliže k němu přilne tvá duše, jestliže ve svých myšlenkách půjdeš za ním, jestliže ho věrně, nikoli jen na oko budeš následovat, jestliže se k němu budeš utíkat; vždyť je přece naším útočištěm a silou ten, jemuž říká David: K tobě jsem se uchýlil a nebyl jsem zklamán.

A protože Bůh, který je naším útočištěm, je v nebi a trůní nad nebesy, musíme odsud utíkat k němu, tam, kde je mír, kde je odpočinutí od namáhavé práce, kde můžeme slavit velké odpočinutí podle slov Mojžíšových: *Co země v odpočinutí sama zplodí, bude vaší potravou*. Neboť odpočinutí v Bohu a patření na jeho radost, to jsou pravé hody, plné blaženosti a pokoje.

Utíkejme jako jeleni k pramenům vod. Po čem žíznil David, po tom ať žízní i naše duše. Kdože je ten pramen? Slyš, co David říká: Neboť u tebe je pramen života. A tomuto prameni ať řekne má duše: *Kdy už smím přijít a spatřit tvou tvář?* Tím pramenem je totiž Bůh.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 22,37; Dt 10,12

Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. * To je největší a první přikázání,

V. Co žádá od tebe Hospodin? Jenom aby ses bál Hospodina, svého Boha, abys ho miloval a sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší. * To je.

3. týden svatopostní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

22,20–23,9

Příkazy Zákona smlouvy

Toto praví Hospodin:

»Nesužuj přistěhovalce a neutiskuj ho, neboť sami jste byli přistěhovalci v egyptské zemi. Neublížujte vdově a sirotku. Kdybys jim ublížil, že by si mně stěžovali, uslyším jejich stížnost, můj hněv vzplane, zahubím vás mečem, a vaše ženy budou vdovami a vaši synové sirotky.

Půjčíš-li peníze někomu z mého lidu, chudákovi, který bydlí vedle tebe, nechovej se k němu jako lichvář. Nežádej od něho úrok.

Vezmeš-li si jako zástavu plášť svého bližního, vrať mu ho do západu slunce. Je to pro něho jediná pokrývka, plášť pro jeho tělo. V čem by měl spát? Bude-li si mně stěžovat, uslyším ho, neboť jsem soucitný.«

Bohu nezlořeč a knížete svého lidu neproklínej!

Hojnost svého humna a lisu neodkládej (odevzdat) a prvorozence ze svých synů mi dej! Stejně tak uděláš se svým býkem a bravem; sedm dní zůstane u své matky a osmého dne mi ho odevzdaš. Buďte mi svatými muži; zvíře roztrhané na poli nesmíte jíst, hodíte ho psům!

Nepřijímej lživou výpověď, nespojuj svou ruku s bezbožníkem a nevyovědej klamným svědectvím. Nenásleduj většinu v (páchání) zla: nesuď podle výpovědi většiny, abys neporušil právo. Nenadržuj ani chudákovi v jeho při.

Jestliže potkáš zatoulaného býka nebo osla svého nepřítele, přiveď ho k němu. Jestliže vidíš osla svého odpůrce, že leží pod břemenem, neobcházej ho, ale pomoz mu ho zdvihnout.

Nepřekrucuj právo svého chudáka v jeho při.

Vzdaluj se lži. Nevinného a spravedlivého nezabíjej neboť od bezbožníka se odvracím. Nepřijímej úplatek neboť zaslepuje (i) lidi s dobrým zrakem a převrací slova spravedlivých.

Neutiskuj přistěhovalce, vždyť znáte, jak jim je v duši, neboť jste (sami) byli přistěhovalci v egyptské zemi.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 82 (81), 34; srv. Jak2,5

Zastávejte se utiskovaného a sirotka, ubohému a chudému pomáhejte k právu. * Vysvobodte utlačeného a nuzného, z moci bezbožných ho vytrhněte.

V. Bůh vyvolil chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí s dědici království. * Vysvobodte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Samařská žena přišla navázat vodu

Přichází žena. Obraz církve dosud neospravedlněné, již se však spravedlnosti již záhy dostane. O tom se totiž jedná v této řeči. Přichází, setkává se s neznámým a ten s ní začíná rozmlouvat. Oč vlastně jde, podívejme se, proč vůbec *přichází samařská žena navázat vodu*. Samařani nepatřili k židovskému národu, byli pro Židy cizinci. Je příznačné, že tato žena, která byla obrazem církve, pocházela z jiného národa. Církev totiž měla vzejít ze všech národů, židovskému národu zůstala cizí.

Snažme se tedy v té samařské ženě slyšet sami sebe, snažme se v ní sami sebe poznat a v ní za sebe Bohu děkovat. Ona totiž byla jen obrazem, ne skutečností, protože předem naznačovala, co se mělo stát. Uvěřila totiž v toho, který z ní učinil pro nás předobraz. *Přichází tedy navázat vodu*. Přišla prostě navázat vodu, jak to dělají jiné ženy i muži.

Ježíš jí řekl: »Dej mi napít.« Jeho učedníci totiž odešli do města, aby koupili něco k jídlu. – Samařská žena mu odpověděla: »Jak to? Ty, Žid, žádáš o napítí mne, Samaritánku?« Židé se totiž se Samaritány nestýkají.

Vidíte, jak si byli cizí: Židé nepoužívali ani jejich nádob. Proto se žena, která měla nádobu na nabírání vody, podivila, že Žid ji požádal, aby mu dala napít. To totiž Židé nedělávali. Ten, jenž ji požádal o vodu, žíznil však po její víře.

Slyšme nyní, kdo prosí o vodu. *Ježíš jí řekl: Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: »Dej mi napít, spíše bys ty poprosila jeho, aby ti dal živou vodu.*

Žádá: dej mi napít, a přitom nabízí, že dá napít. Nemá, a potřebuje dostat, a zároveň má nadbytek, že může dávat. Říká: *Kdybys znala Boží dar*. Tímto Božím darem je Duch svatý. Ježíš mluví s ženou dosud v náznacích, pozvolna však už vstupuje do jejího srdce. Snad už ji dokonce učí. Může být příjemnější a laskavější pobídka? *Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: »Dej mi napít, spíše bys poprosila jeho, aby ti dal živou vodu.*

Jakou to nabízí vodu, ne-li tu, o níž se říká *u tebe je pramen života?* A jak by mohli žíznit, *kdo pijí z hojnosti tvého domu?*

Sliboval tedy nějaký nápoj a nasycení Duchem svatým, ona však ještě nechápala. A co mu ve své nechápavosti odpověděla? *Žena mu řek-*

la: Pane, dej mi tu vodu, abych už nikdy neměla žízeň a nemusela sem chodit čerpat. Potřeba nutí se lopotit, ale slabost se tomu vzpírá. Kéz by byla slyšela: Pojdte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Ježíš totiž chtěl, aby se už nelopotila, ale ona ještě nechápala.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 7,37–39;4,13

Ježíš zvolal: Kdo žízni, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří; proudy vod potečou z jeho nitra. * To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili.

V. Kdo se napije vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. * To řekl.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Marka.

Mk 9,30–48

Ježíš šel se svými učedníky dál a procházeli Galilejí, ale on nechtěl, aby o tom někdo věděl. Poučoval totiž své učedníky a říkal jim: »Syn člověka bude vydán lidem do rukou a zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane.« Oni však té řeči nerozuměli, ale báli se ho zeptat.

Potom přišli do Kafarna. Když byl v domě, zeptal se jich: »O čem jste cestou rozmlouvali?« Oni mlčeli, protože cestou mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo z nich je největší. (Ježíš) se posadil, zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: »Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.« Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: »Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.«

Jan mu řekl: »Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu. Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem.« Ježíš však řekl: »Nebraňte mu! Přece žádný, kdo ve jménu mém vykoná zázrak, nemůže pak hned o mně mluvit špatně. Kdo není proti nám, je s námi. Kdokoli vám podá číši vody proto, že jste Kristovi, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.

Kdo by svedl ke hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří ve mne, pro toho by bylo lépe, aby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře.

Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez ruky, než abys přišel s oběma rukama do pekla, do neuhasitelného ohně.

Svádí-li tě tvoje noha, usekni ji! Je pro tebe lépe abys vešel do života bez nohy, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla.

Svádí-li tě tvoje oko, vyloupni ho! Lépe, abys vešel do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde jejich červ nehyne a oheň nehasne.«

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

24,1–18

Sjednání smlouvy na hoře Sinaj

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Vystup k Hospodinu ty a Árón, Nádab a Abiu a sedmdesát izraelských starších. Kľaňte se zdálky. Mojžíš ať přistoupí k Hospodinu sám; ostatní ať nepřistoupí, ani lid ať s ním nevystoupí!«

Mojžíš tedy přišel a sdělil lidu všechna Hospodinova slova a ustanovení. Lid odpověděl jedním hlasem: »Splníme všechno, co mluvil Hospodin!« Mojžíš pak všechna Hospodinova slova napsal; časně zrána pak vstal: postavil pod horou oltář a dvanáct pamětních kamení podle dvanácti kmenů Izraele.

Poslal jinochy ze synů Izraele, aby obětovali celopaly a přinesli býčky jako pokojné oběti Hospodinu. Mojžíš vzal polovici krve, vлил ji do obětních misek a (zbylou) polovicí krve postříkal oltář. Pak vzal knihu smlouvy a četl ji nahlas lidu. A oni řekli: »Poslušně splníme všechno, co mluvil Hospodin. Potom vzal Mojžíš krev, pokropil lid a řekl: »Hle, to je krev smlouvy, kterou s vámi sjednal Hospodin podle všech těchto slov.«

Vystoupil Mojžíš a Árón, Nádab a Abiu a sedmdesát z izraelských starších. Spatřili Boha Izraele a pod jeho nohama bylo (cosi) jako podlaha vytvořená ze safirů, (cosi) jako čisté nebe. (Bůh) nevztáhl ruku na vybrané (muže) ze synů Izraele. Mohli Boha vidět. (Dokonce) i jedli a pili.

Hospodin však řekl Mojžíšovi: »Vystup ke mně na horu a zůstaň tam. Dám ti desky z kamene; zákon a přikázání, které jsem napsal k jejich poučení.« Mojžíš a jeho služebník Jozue vstali; když Mojžíš vystupoval na horu, řekl starším: »Zůstaňte tady, dokud se k vám nevrátíme. Máte u sebe Árona a Chura. Když bude mít někdo něco k projednání, ať se obrátí na ně.«

Když Mojžíš vystoupil na horu, zahalil horu mrak. Hospodinova velebnost spočívala na hoře Sinaji a mrak ji zahalil na šest dní. Sedmého dne (Bůh) zavolal Mojžíše zprostřed mraku. Před očima synů Izraele se zjevila Hospodinova velebnost jako šířající oheň na vrcholu hory.

Mojžíš vešel do mraku, vystoupil na horu a byl tam čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sir 45,5.6 (řec. 5); Sk 7,38

Bůh dal Mojžíšovi slyšet svůj hlas a uvedl ho do oblaku. * Tváří v tvář mu dal příkázání, moudrý zákon života, aby naučil Jakuba smlouvě, Izraele svým ustanovením.

V. To je ten, který ve shromáždění lidu na poušti byl prostředníkem mezi andělem, který k němu mluvil na hoře Sinaji, a mezi našimi otci.
* Tváří.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Basila Velikého, biskupa

Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu

Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí, ať se silný nechlubí svou silou, ať se boháč nechlubí svým bohatstvím. V čem však potom spočívá pravá chloubka a v čem je velikost člověka? Tím ať se chlubí, kdo se chce chlubit: že má rozum a zná mne, že já jsem Hospodin, říká Bůh.

To je tedy vznešenost člověka, jeho sláva a velikost, když pravdivě pozná, co je skutečně velké, přilne k tomu a hledá slávu u Pána slávy. Apoštol totiž říká: *Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu* a předtím: *Kristus se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.*

Dokonalá a neporušená chloubka v Pánu spočívá v tom, že se člověk nevynáší pro svou spravedlnost, že ví, že jí pozbyl a že je ospravedlněn jen skrze víru v Krista.

A tak se Pavel přímo chlubí tím, že vlastní spravedlností pohrdá a že hledá spravedlnost, která je skrze Krista, tu která je z Boha, spravedlnost založenou na víře: aby poznal Krista a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení, aby vzal na sebe podobu jeho smrti, a dosáhl tak zmrtvýchvstání.

Tady padá veškerá nadutost pýchy. Není ti ponecháno zhola nic, čím by ses mohl vychloubat, člověče. Tvá chloubka a naděje spočívají v tom, že budeš umrtvovat vše, co je tvé, a usilovat o budoucí život v Kristu. Počátek tohoto života již máme, jsme v něm a žijeme jej zcela v Boží milosti a z jeho obdarování.

Neboť je to Bůh, který v nás působí, že chceme, i to, že pak jednáme, abychom se mu mohli líbit. Opět tu Bůh zjevuje skrze svého Ducha svou moudrost, kterou od věčnosti určil pro naše oslavení.

Bůh dává sílu ve všech námáhách. *Pracoval jsem více než všichni ostatní, říká Pavel; vlastně ne já, nýbrž Boží milost se mnou.* A Bůh vysvobozuje z nebezpečí i tam, kde končí veškerá lidská naděje. *Dokonce jsme sami nad sebou už vynesli rozsudek smrti – to proto, abychom nespolehali sami na sebe, nýbrž na Boha, který křísí mrtvé. On nás už z tolika nebezpečí života zachránil a také zachrání.* Ano, v něj skládáme naději, že nás i nadále bude zachraňovat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 15,3; Jan 17,3

Z poznání tebe, Bože, plyne svrchovaná spravedlnost. * Poznávat tvou moc je kořen nesmrtelnosti.

V. Věčný život je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. * Poznávat.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

32,1 – 20

Zlaté tele

Když lid viděl, že Mojžíš dlouho z hory nesestupuje, shromáždili se k Árónovi a řekli mu: »Nuže, udělej nám bohy, kteří by šli před námi, protože nevíme, co se přihodilo Mojžíšovi, tomu člověku, který nás vyvedl z egyptské země.« Árón jim odpověděl: »Sejměte zlaté náušnice z uší svých žen, synů a dcer a přineste mi je!«

Všechn lid tedy sejmul zlaté náušnice, které měli na uších, a přinesli je Árónovi. Vzal jim je z rukou, připravil formu a odlil z toho sochu býčka. Řekli: »To jsou tvoji bohové, Izraeli, kteří tě vyvedli z egyptské země!« Když to Árón uviděl, zbudoval před ním oltář a dal provolat: »Zítra bude Hospodinova slavnost!« Nazítří časně vstali, obětovali celopaly a přinesli pokojné oběti. Pak si lid sedl, aby jedl a pil. Nakonec se dali do nevázaného reje.

Hospodin promluvil k Mojžíšovi: »Sestup dolů, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, přivodil si zkázu. Uhnuli brzo z cesty, kterou jsem jim přikázal. Ulili si býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: Izraeli, to je tvůj Bůh, který tě vyvedl z egyptské země.« Hospodin řekl dále Mojžíšovi: »Viděl jsem tento lid, je to lid tvrdé šíje. Nebraň mi, ať vzplane můj hněv proti nim, ať je vyhubím; z tebe však udělám veliký národ.«

Mojžíš konejšil Hospodina, svého Boha, slovy »Hospodine, proč pláne tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl velikou silou a mocnou rukou z egyptské země? Proč mají říkat Egyptané: Do zkázy je vyve-

dl, aby je povraždil v horách, aby je vyhubil z povrchu země. Upust' od svého planoucího hněvu, slituj se nad svým lidem, jemuž hrozí zkáza. Rozpomeň se na Abraháma, na Izáka a na Izraele, své služebníky, kterým jsi sám při sobě přísahal a vyhlásil: Rozmnožím vaše potomstvo jako nebeské hvězdy a celou tuto zemi, jak jsem řekl, dám vašemu potomstvu, a zdědí ji navěky.« A Hospodin se nad nimi slitoval a nedopustil neštěstí, kterým hrozil svému lidu.

Mojžíš sestupoval z hory, v rukou dvě desky svědectví, desky psané po obou stranách, na jedné i na druhé straně. A ty desky byly dílo Boží, a to písmo bylo písmo Boží, vyryté na deskách.

Tu Jozue slyšel, jak lid hlučí, a řekl Mojžíšovi: »V táboře je válečný ryk.« Ale on odpověděl: »To nejsou zpěvy vítězů, to nejsou žalozpěvy poražených, já slyším zpěv dvou sborů.« Když se Mojžíš přiblížil k táboru a uviděl tele i tance, vzplanul hněvem, odhodil desky z rukou a pod tou horou je roztřískal. Potom vzal tele, které udělali, a spálil ho v ohni, rozemlel na prach, nasypal na vodu a dal pít synům Izraele.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 106(105), 20.21.22; Řím 1,21.23

Zaměnili svoji Slávu za sochu býka, který požívá trávu. * Zapomněli na Boha, který je zachránil, který v Egyptě vykonal divy, úžasné skutky u Rudého moře.

V. Jejich nemoudrá mysl se zatemnila, když změnili vznešeného, nesmrtelného Boha za pouhé vyobrazení něčeho pomíjivého. * Zapomněli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa

Modlitba klepe na dveře, půst vyprošuje, milosrdenství dostává

Bratři, jsou tři věci, na nichž stojí víra, spočívá zbožnost a trvá ctnost: modlitba, půst a milosrdenství. Kvůli čemu modlitba klepe, to půst vyprošuje a milosrdenství dostává. Modlitba, milosrdenství a půst, to je trojice tvořící jednotu a dávající si navzájem život.

Neboť duši modlitby je odříkání a životem odříkání je slitovnost. Nikdo ať je neodtrhuje, nemohou být odděleny. Kdo má jen jedno z nich a nemá zároveň i ostatní, nemá vlastně nic. Takže ten, kdo se modlí, ať se i postí. Kdo se postí, ať se i slitovává. A ať slyší prosebníka, kdo sám chce být vyslyšen. Boží sluch si otevírá, kdo vlastní sluch nezavírá tomu, který ho prosí.

Kdo se postí, měl by vědět, co všechno to vlastně znamená: že má mít soucit s hladovým, když chce, aby Bůh cítil s jeho vlastním hladem. Že se sám má slitovávat, kdo doufá ve slitování. Kdo hledá spravedlnost,

že jí sám má činit. Kdo chce, aby mu bylo dáno, že sám má dávat. Je špatný prosebník, kdo jinému odpírá, oč sám pro sebe žádá.

Člověče, tvé milosrdenství by se mělo řídit následujícím pravidlem: Jakým způsobem, nakolik a jak rychle chceš ty sám dosáhnout milosrdenství, tak rychle, tolik a takovým způsobem se ty slitovávej nad druhými.

Nuže tedy, modlitba, milosrdenství a půst ať jsou naši jedinou záštitou u Boha, naši jedinou obhajobou i naši jedinou modlitbou v trojí podobě.

A tak co jsme nedbalostí ztratili, získávejme zpět postem a odříkáním. Obětujme v odříkání svou duši neboť není nic lepšího, co bychom mohli Bohu nabídnout, jak dosvědčuje i Prorok, když říká: *Obětí Bohu je zkroušený duch, zkroušeným a pokorným srdcem Bůh nepohrdne.*

Obětuj svou duši Bohu, člověče, a nabídni mu oběť postu a odříkání; ať je to oběť čistá, oběť svatá, oběť živá, která by zároveň zůstala tobě i byla dána Bohu. Kdo by toto Bohu nedal, nebude ospravedlněn, protože ten, kdo chce dát samého sebe, má vždycky co nabídnout.

Abyste však tato osobní oběť byla přijata, musí být spojena s milosrdenstvím: půst nevydá plody, není-li zavlažován milosrdenstvím, trpí suchem, jestliže milosrdenství vysychá. Co je dešť pro půdu, to je milosrdenství pro půst. Ten, kdo se postí, by marně zušlechťoval srdce, očišťoval tělo, vykořeňoval chyby, zaséval ctnosti; jestliže by nepřidal proudy milosrdenství, nesklidí žádnou úrodu.

Člověče, když se postíš, věz, že jestliže se postíš tvé milosrdenství, trpí újmou celé tvé pole; a co ve svém milosrdenství rozdáš, mnohonásobně se vrátí do tvé sýpky. Hleď tedy, abys neztrácel tím, že schraňuješ, ale shromažďuj si tím, že rozdáváš. Věz, že když dáváš chudákovi, dáváš sobě. Protože co nenecháš druhému, to nebudeš mít.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tob 12,8.9

Dobrá je modlitba s postem a almužna. * Almužna očišťuje od každého hříchu.

V. Ti, kdo rozdávají almužnu, budou nasyceni životem. * Almužna.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

33,711.18–23; 34,49.29–35

Hospodin promlouval k Mojžíšovi, jako když člověk rozmlouvá se svým přítelem

Mojžíš vzal stan a postavil ho mimo tábor v jisté vzdálenosti od něho a nazval ho stanem schůzky. Když se kdokoli chtěl poradit s Hospodinem, vycházel ke stanu schůzky, který byl mimo tábor.

Kdykoli Mojžíš vycházel ke stanu, všichni lidé povstávali a každý zůstal stát u vchodu do svého stanu a pozorně hleděli za Mojžíšem, až vešel do stanu. Kdykoli Mojžíš vešel do stanu, sestupoval oblakový sloup a stál u vchodu do stanu a (Hospodin) rozmlouval s Mojžíšem. Všichni lidé viděli oblakový sloup stát u vchodu do stanu; tu všichni lidé povstávali a klaněli se, každý u vchodu do svého stanu. A Hospodin promlouval k Mojžíšovi tváří v tvář, jako když člověk rozmlouvá se svým přítelem. Potom se (Mojžíš) vracel do tábora. Ale jeho služebník, mládenec Jozue, syn Nunův, neopouštěl vnitřek stanu.

Mojžíš řekl Hospodinovi: »Ukaž mi svou velebnost!« (Bůh) odpověděl: »Předvedu před tebou celou svou nádheru a vyslovím před tebou Hospodinovo jméno. Svou přízeň dávám tomu, komu chci, a smilovávám se nad tím, kdo se mi zamlouvá.« A dodal: »Mou tvář vidět nemůžeš; žádný člověk nemůže vidět mou tvář a zůstat naživu.« Dále řekl Hospodin: »Tady je u mě místo, postav se na skálu. Až bude přecházet má velebnost, postavím tě do skalní trhliny a svou dlaní tě zakryji, dokud nepřejdu. Pak svou dlaň odtáhnou a uvidíš mě zezadu, ale má tvář se neukáže.«

Mojžíš časně ráno vstal a vystoupil na horu Sinaj, jak mu přikázal Hospodin; v ruce měl dvě kamenné desky. Tu sestoupil Hospodin v oblaku, (Mojžíš) se tam vedle něho postavil a vzýval Hospodinovo jméno. Potom (Hospodin) prošel kolem něho a zvolal: »Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný! Prokazuje lásku tisícům, stíhá vinu otců na synech, na synech synů do třetího i čtvrtého pokolení.« Mojžíš se rychle vrhl k zemi, klaněl se a řekl: »Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás. Ano, je to lid tvrdé šije, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví.«

Když Mojžíš sestupoval z hory Sinaj, měl dvě desky svědectví v ruce. Při sestupu z hory nevěděl, že pleť jeho tváře září od rozhovoru s Hospodinem. Árón a všichni synové Izraele viděli Mojžíše, jak září pleť jeho tváře, a báli se k němu přistoupit. Teprve až je Mojžíš zavolal, obrátil se k němu Árón se všemi náčelníky (izraelského) společenství a Mojžíš s nimi mluvil. Po nich přistoupili všichni synové Izraele a on jim přikázal vše, o čem s ním Hospodin na hoře Sinaji rozmlouval.

Když s nimi Mojžíš přestal hovořit, dal si na tvář závoj, Kdykoli Mojžíš vstupoval před Hospodina, aby s ním mluvil, odkládal závoj až do svého odchodu; pak vycházel, aby mluvil k synům Izraele, co mu bylo přikázáno. Synové Izraele viděli Mojžíšovu tvář, jak zářila její pleť; po-

tom si Mojžíš dával na tvář závoj až do chvíle, kdy přicházel, aby mluvil s Hospodinem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 3,13.15.16.18

Mojžíš si kladl na tvář roušku; dodnes leží rouška na srdci Izraelitů. * Až se obrátí k Pánu, rouška bude odstraněna.

V. My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. Působí to Duch Páně. * Až se obrátí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z apologie »Kniha Autolykovi« od svatého Theofila z Antiochie, biskupa

Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha

Řekneš-li »Ukaž mi svého Boha«, odpovím ti »Ukaž mi svého člověka a já ti ukážu svého Boha«. Ukaž tedy, jsou-li tvé duchovní oči vidoucí a zdali tvé srdce umí naslouchat.

Vždyť přece i ti, kdo hledí tělesnými očima, vnímají všechno, co se děje v tomto pozemském životě, a zkoumají, jak se co od čeho liší: světlo od tmy, bílé od černého, ošklivé od krásného, uspořádané od toho, co je bez ladu a skladu, uměřené od neuměřeného, to, co nějak přebujelo, od toho, co je neúplné. Totéž lze říci také o tom, co se týká sluchu: o zvuku vysokém i hlubokém a o tom, co zní příjemně. A stejné je to s nasloucháním srdce a viděním duše; takže Boha lze opravdu vidět.

A tak ti, kteří mohou Boha vidět, na něho skutečně patří, jen mají-li duchovní oči dokořán. Oči mají totiž všichni, ale někdo je má zastřené temnotou, takže nevnímá sluneční světlo. Z toho, že slepí nevidí, však přece neplyne, že slunce nesvítí; to musí připisat slepci sami sobě a svým očím. Také ty máš duchovní zrak zastřený tmou hříchů a vlastních zlých skutků.

Duše člověka musí být čistá jako vyleštěné zrcadlo. Jestliže se dá do kovového zrcadla rez, člověk v něm svou tvář nespátí. A stejně pronikne-li do člověka hřích, nemůže takový hříšník uvidět Boha.

Chceš-li ovšem, můžeš se uzdravit. Svěř se lékaři, ten už zákal z tvého duchovního oka odstraní. A kdože je ten lékař? Je to Bůh, neboť ten svým Slovem a svou Moudrostí uzdravuje a dává život. Bůh skrze Slovo a Moudrost učinil všechno, protože jeho slovem vznikla nebesa, dechem jeho úst všecken jejich zástup. Jeho moudrost všechno převyšuje. Hospodin založil zemi moudrostí, svou rozumností zbudoval nebe. Podle jeho plánu vytryskl oceán a oblaka dávají padat rose.

Jestliže si to všechno uvědomíš, člověče, a budeš žít čistě, svatě a spravedlivě, můžeš vidět Boha. Nejprve ovšem musí zavítat do tvého srdce víra a bázeň Boží, a pak přijde poznání. Až odložíš vše smrtelné a oblečeš se v nesmrtelnost, pak ti bude dáno vidět Boha. Neboť Bůh vzkřísí s duší i tvé tělo k nesmrtelnosti; staneš se nesmrtelným a uvidíš Nesmrtelného, jestliže mu teď uvěříš.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 2 Kor 6,2.4.51

Hle, teď je doba příhodná, hle, teď je den spásy! Osvědčujme se jako Boží služebníci * zbrojí spravedlnosti, silou Boží;

V. Všestrannou vytrvalostí v bdění a postech, čistotou, poznáváním, slovem pravdy, * zbrojí.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

34,10–28

Hospodin obnovuje svou smlouvu

Bůh řekl Mojžíšovi: »Hle, sjednám smlouvu před celým tvým lidem; způsobím divy, které se nikdy nestaly na celé zemi a před žádným národem, aby všechen lid, uprostřed kterého žiješ, viděl Hospodinovo dílo, to strašné, co skrze tebe udělám.

Zachovej to, co ti dnes přikazuji: Hle, já před tebou vyženu Amority, Kananejce, Chetity, Perizity, Chivity a Jebuzity. Dej si pozor, abys neuzavíral přátelství s obyvateli země, do níž přicházíš, aby ti to uprostřed tebe nebylo ke zkáze. Proto jejich oltáře rozboříte, jejich posvátné kameny rozbijete, jejich posvátné kůly skácíte.

Nebudeš se klanět jinému bohu, neboť Hospodin – jeho jméno je Žárlivý – je žárlivý Bůh. Nesjednávej smlouvu s obyvateli země, aby tě, až budou smilnit se svými bohy a obětovat jim, (někdo) nezavolal a nejedl jsi z jejich obětí. Z jejich dcer nevezmeš (manželku) pro své syny, aby jejich dcery nesmilnily se svými bohy a nesvedly vaše syny ke smilnění s jejich bohy.

Neodliješ si z kovu žádného boha.

Zachovej slavnost nekvašených chlebů; sedm dní budeš jíst nekvašené chleby, jak jsem ti přikázal, v určený čas v měsíci abibu, neboť v měsíci abibu jsi vyšel z Egypta.

Všechno, co otvírá lůno a je mužského rodu, patří mně: všechno prvorozené z tvého stáda, ať je to býk, nebo beránek. Za prvorozeného osla dáš beránka; jestliže nevykoupiš, musíš ho zabít (zlomením šíje).

Všechno prvorozené ze svých synů musíš vykoupit! Neobješí se před mou tváří s prázdnýma rukama.

Šest dní budeš pracovat, sedmý den budeš odpočívat, a to i v čas orby a sklizně.

Budeš slavít slavnost týdnů s prvotinami pšeničné žni a slavnost sklizně na přelomu roku.

Všichni, kdo jsou u tebe mužského rodu, objeví se třikrát v roce před tváří Pána, Hospodina, Boha Izraele. Až před tebou vyženu všechny pohany a rozšířím tvé území nikdo nevpadne do tvé země v době, kdy třikrát do roka vystoupíš, abys viděl tvář Hospodina, svého Boha.

Nevyleješ krev své oběti nad (něčím) kvašeným. Nesmí zůstat něco z oběti při slavnosti velikonočního beránka do rána.

Nejlepší z plodin své země přineseš do domu Hospodina, svého Boha; nesmíš vařit kůzle v mléku jeho matky.«

Potom Hospodin řekl Mojžíšovi: »Napiš si tato slova, neboť na základě těchto slov jsem sjednal smlouvu s tebou a s Izraelem.«

Mojžíš byl s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nejedl chléb a nepil vodu. Napsal na desky slova smlouvy, desatero přikázání.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 1,17.18; 2 Kor 3, 18

Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista.

* Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Syn, který spočívá v náruči Otcově, ten o něm podal zprávu.

V. My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. * Boha.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě« od kněze Tertuliána

Duchovní oběť

Modlitba je duchovní oběť, která zcela zatlačila do pozadí to, co se obětovalo dříve. *Nač je mi množství vašich obětí? – praví Hospodin. Už mám dost žertev beranů a tuku jehňat, a krev býků a kozlů už nechci. Kdopak to žádal z vašich rukou?*

Co skutečně Bůh žádal, o tom svědčí evangelium. *Nastává hodina, kdy opravdoví ctitelé budou uctívat Otce v duchu a v pravdě. Bůh je totiž duch, a proto také hledá takové ctitele.*

My jsme jeho skuteční ctitelé a opravdoví kněží, když se v duchu modlíme a v duchu modlitbu obětujeme. A to je oběť, která Bohu náleží a je mu příjemná, kterou žádal a o které mluvil.

Takovou modlitbu máme přinášet na Boží oltář spolu s hymny a žalmy, která vychází z upřímného srdce, je živena vírou, podpořena opravdovostí, skutečně bezúhonná a čistá, korunovaná láskou a doprovázená dobrými skutky. Ta pak dosáhne u Boha všeho.

Co by odepřel Bůh modlitbě, která vychází z ducha a pravdy, když ji sám vyžaduje? Čteme a slyšíme a jsme přesvědčováni o tom, jaké jsou důkazy její působivosti.

Dřívější modlitba chránila před ohněm, dravými šelmami a hladem, neměla však ducha Kristova.

O co více tedy zmůže modlitba křesťanská. Nepřivádí doprostřed plamenů anděla s chladivou rosou, nezachraňuje před lvími tlamami ani nepřenáší jídlo ženců, těm, kdo hladoví. Nikterak nezbavuje v utrpení pocitu bolesti, ale trpícím, sužovaným a ztrápeným dává sílu vydržet a rozmnožuje milost, takže věřící poznává, co od Boha dostává, když ví, že trpí pro jméno Boží.

Kdysi modlitba působila rány, zaháněla vojska nepřátel, zadržovala blahodárný déšť. Nyní však modlitba spravedlivého odvrací všechny Boží hněv, zastává se nepřátel, prosí za pronásledovatele. Proč by bylo divné, že dovede vymoci z nebe proudy vod, když uměla vyprosit i oheň? Modlitba je to jediné, co Boha přemáhá; ale Kristus nechtěl, aby působila zlo, všechna její síla má působit dobro.

A tak modlitba především zachraňuje duše zemřelých před smrtí věčnou, posiluje slabé, uzdravuje nemocné, posedlé vysvobozuje z moci zlého ducha, otvírá závory vězení, nevinným rozvazuje pouta. Dále pak zahlazuje viny, odhání pokušení, zastavuje pronásledování, ustrašeným dodává odvahy, velkodušné naplňuje štěstím, ty, kdo jsou na cestách, přivádí k cíli, utiňuje vlnobití, ochromuje zločince, podporuje chudé, usměrňuje bohaté, pozvedá padlé, zachycuje padající, drží stojící.

Modlí se všichni andělé, všechno stvoření; dobytčata a šelmy při vstávání klekají, a když vycházejí ze stájí a doupat, nelení vzhlednout k nebesům a po svém rozeznít svůj hlas. I ptáci, když vzlétají, rozeznou křídla do tvaru kříže, vznesou se k nebi a zpívají svou ptačí modlitbu.

Co tedy dále říkat o modlitbě. I sám Pán se modlil. Jemu buď čest a sláva na věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 4,23–24

Opravdoví Boží ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě. *
Vždyť Otec si vyžaduje takové své ctitele.

V. Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě. *
Vždyť.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

35,30–36,1; 37,19

Předměty pro službu ve svatyni a archa

Mojžíš řekl synům Izraele: »Hleďte, Hospodin výslovně povolal Basaleela, syna Uriho, vnuka Churova z pokolení Judova. Obdařil ho Božím duchem, aby měl schopnost, dovednost a zručnost pro každou práci, aby vymyslel a zhotovil (předměty) ze zlata, stříbra a mědi, aby opracoval a zasadil drahokamy a obráběl dřevo a zhotovil každé umělecké dílo. Dal mu schopnost, aby učil (jiné) on a Choliab, syn Achisama-chův z pokolení Danova. Obdařil je schopností pro každou práci řemeslnou, uměleckou, výšivkářskou na purpuru fialovém, nachovém a karminovém a na kmentu i (pro práci) tkalcovskou. Mohou vytvořit každé dílo a vyhotovit k tomu návrhy.«

Besaleel, Choliab a všichni dovední muži, které Hospodin obdařil schopností a dovedností, aby uměli zhotovit každé dílo pro službu ve svatyni, dali se do práce podle toho, co jim Hospodin přikázal.

Besaleel zhotovil archu z akáciového dřeva dva a půl lokte dlouhou, jeden a půl lokte širokou a jeden a půl lokte vysokou. Potáhl ji uvnitř i zvenku čistým zlatem a kolem ji opatřil zlatou lištou. Odlil pro ni čtyři zlaté kruhy k jejím čtyřem nohám: dva kruhy na jedné straně a dva kruhy na druhé straně. Také zhotovil tyče z akáciového dřeva, potáhl je zlatem a tyče prostrčil do kruhů na stranách archy, aby se archa dala nosit.

Zhotovil i slitovnici z ryzího zlata: dva a půl lokte dlouhou a jeden a půl lokte širokou. Na obou stranách slitovnice zhotovil dva cheruby z vytepaného zlata. Jeden cherub byl na jednom konci slitovnice a druhý cherub na druhém konci. Udělal cheruby na obou koncích slitovnice. Cherubové měli křídla rozepjatá nahoru a svými křídly slitovnici přikrývali. Jeden (byl obrácen) k druhému a dívali se na slitovnici.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 84 (83), 2.3; 46 (45)A

Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů! Touží, ba prahne má duše po Hospodinových síních. * Mé srdce i mé tělo s jásotem tíhnou k živému Bohu. V. Přesvatý je stánek Nejvyššího: Bůh je v jeho středu, nepohne se. * Mé srdce.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job*Tajemství, které nám dává život*

Blažený Job je předobrazem církve; mluví přitom jednou jako její tělo, jednou jako hlava. Chvilí třeba hovoří o jejich údech, a náhle promluví jako hlava. To platí i o tomto výroku: *To vše jsem vytrpěl, ačkoliv mé ruce jsou bez hříchů, i když mé prosby k Bohu byly čisté.*

Bez viny byly také ruce toho, který nikdy nezhřešil a v jehož ústech nebylo lži, a přece pro naše vykoupení na sebe vzal bolest kříže. Ten jediný ze všech pronášel k Bohu čisté prosby, neboť i uprostřed bolestného utrpení se modlil za své pronásledovatele slovy: *Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.*

Co k tomu dodat? Cožpak si lze představit čistší modlitbu, než když se někdo milosrdně přimlouvá i za ty, kteří mu působí bolest? Došlo přece až k tomu, že krev našeho Vykupitele, kterou zuřiví nepřátelé prolili, později jako věřící přijímají a hlásají o něm, že je Boží Syn.

O této krvi se vhodně dodává: *Země, nepřikrývej krev mou, ať bez konce zní můj nářek.* A hříšníkovi bylo řečeno: *Země jsi a do země se vrátíš.*

A tato země krev našeho Vykupitele neskryla, protože každý hříšník, který přijímá tuto cenu za své vykoupení, vyznává a chválí svého Vykupitele a ze všech sil jej hlásá svým bližním.

Země neskryla jeho krev také proto, že svatá církev začala již ve všech částech světa hlásat tajemství svého vykoupení.

Je třeba si všimnout i toho závěru: *Ať bez konce zní můj nářek.* Sama krev vykoupení, kterou přijímáme, je totiž tím křikem našeho Vykupitele. Proto také Pavel říká: *Pokropení krví, která mluví důrazněji než krev Ábelova.* O krvi Ábelově bylo kdysi řečeno: *Hlas krve tvého bratra volá ke mně ze země.*

Ale Ježíšova krev mluví důrazněji než Ábelova, protože Ábelova krev žádala za bratrovraždu smrt vlastního bratra, zatímco krev Páně prosila o život pronásledovatelů.

Aby v nás tedy tajemství utrpení Páně nebylo bez užitku, máme toho, jež přijímáme, napodobovat, a hlásat ostatním, co uctíváme.

Vždyť jeho nářek v nás přestává znít, jestliže jazyk mlčí o tom, čemu mysl uvěřila. Ale aby v nás tento křik nepřestal znít, je třeba, abychom každý podle svých možností hlásali bližním tajemství, které nám dává život.

Hlas krve tvého Syna, našeho bratra, volá ze země k tobě, Bože. * Požehnaná země, která otevřela svá ústa, a přijala krev Vykupitele.

V. Byli jste pokropeni krví, která mluví důrazněji než krev Ábelova. * Požehnaná.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

40,16–38

Hospodinův oblak zahalil stan schůzky

Mojžíš učinil všechno přesně tak, jak mu Hospodin přikázal.

První den prvního měsíce druhého roku byl příbytek Boží postaven. Mojžíš postavil příbytek (tako): rozmístil podstavce, zasadil desky, zastrčil závory a vztyčil sloupy. V příbytku rozprostřel stan a nahoru na stan umístil pokrývku, tak jak mu přikázal Hospodin. Vzal svědectví (desky Zákona) a vložil je do archy, tyče prostrčil k arše a nahoru na archu dal slitovnici. Když přinesl archu do příbytku, zavěsil vnitřní oponu a tak zastřel archu svědectví, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. Do stánku schůzky dal na severní stranu stůl, vně před oponu. Na něm narovnal vrstvu chleba před Hospodina, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. I svícen postavil do stánku schůzky proti stolu na jižní stranu příbytku. Nasadil lampy před Hospodina, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

Také zlatý oltář umístil do stánku schůzky před oponu Zapálil na něm kadidlo z vonných látek, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. Ke vchodu do příbytku zavěsil (vnější) oponu. V nádvoří příbytku, (to je) stánku schůzky, postavil oltář pro celopaly a obětoval na něm celopaly i nekrvavé oběti, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. Mezi stánek schůzky a oltář umístil nádrž a nalil tam vodu k umývání. Mojžíš, Árón a jeho synové si tam myli ruce i nohy, myli se, když přicházeli do stánku schůzky a když přistupovali k oltáři, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. Zřídil (i) nádvoří kolem příbytku a oltáře. Zavěsil oponu ke vchodu do nádvoří. (Tak) dokončil Mojžíš (celé) dílo.

Tu oblak zahalil stan schůzky a Hospodinova velebnost naplnila příbytek. Mojžíš nemohl přistoupit ke stanu schůzky, neboť se nad ním vznášel oblak a Hospodinova velebnost naplnila příbytek.

Kdykoli se oblak z příbytku zvedl, synové Izraele vytáhli, a tak to dělali po celou dobu svého putování. Jestliže se oblak nezvedl, nevytáhli

až do dne, kdy se zdvihl. Hospodinův oblak byl nad příbytkem ve dne a oheň v noci před očima celého domu Izraele po celou dobu putování.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 10,1.2; Ex 40,32.33

Všichni naši praotcové byli pod oblakem, všichni prošli mořem. * Všichni přijali Mojžíšův křest v oblaku.

V. Hospodinova velebnost naplnila příbytek, neboť všechno zahalil oblak. *Všichni.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa

Služme Kristu v chudých

Blahoslavení milosrdní, praví Písmo, neboť oni dojdou milosrdenství. Mezi blahoslavenstvími nepatří milosrdenství v žádném případě mezi poslední. Nebo: Blaze tomu, kdo si všímá chudáka a ubožáka. A jinde: Blaze muži, který se slitovává a půjčuje. A na jiném místě: Spravedlivý pokaždé se ustrne a půjčí. Chopme se rychle toho požehnání, ať je vidět, že jsme pochopili, a buďme k druhým dobří!

Ani noc ať nepřerušuje konání tvého milosrdenství. *Neříkej: Teď jdi, pak přijď, až zítra ti dám.* Nechť nic nevstupuje mezi předsevzetí a dobrý skutek. Konání dobra je to jediné, co nesnese odkladu.

Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům. A dělej to rád a s ochotou. Bylo přece řečeno: Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí. Milost dobrého skutku se ti zdvojnásobí, vykonáš-li jej ochotně a rychle. Kdežto nabízí-li někdo něco nerad nebo z donucení, není to milé ani pěkné.

A tak se musíme radovat, a ne rmoutit, kdykoli prokazujeme dobrodiní. Bylo řečeno: *Přestaneš-li utlačovat, ukazovat prstem, to znamená lakomě a malicherně zkoumat nebo otálet a reptat, co se stane? Něco velikého a obdivuhodného! Jaká a jak veliká odměna tě za to čeká! Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora, tvá jizva se brzy zacelí.* A kdo by netoužil po světle a po uzdravení?

Myslíte-li proto, Kristovi služebníci, bratři a spoludědici, že mě máte v něčem poslechnout, pak tedy navštívíme Krista, pokud je čas, pečujme o Krista, živme Krista, odívejme Krista, Krista si získávejme a Kristu prokazujme úctu. Avšak nejen při stole jako někteří, nejen balzámy jako Maria, ne jenom hrobem jako Josef z Arimatie, ani věcmi potřebnými k pohřbu, jako Nikodém se svou polovičatou láskou ke Kristu, ani zlatem, kadidlem a myrhou, jako to učinili mágové před všemi těmi, o nichž byla řeč. Pán veškerenstva chce přece milosrden-

ství, nikoli obětí, a milosrdenství je mu nad desetitisíce obětovaných tučných beránek. Prokazujme mu tedy milosrdenství – v těch, kdo jsou chudí a v přítomné chvíli se octli v ponížení, aby nás, až jednou odtud odejdeme, přijali do věčných příbytků, právě skrze Krista, našeho Pána. Jemu buď sláva navěky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,35.40; Jan 15,11

Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě, a ujali jste se mě. * Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.

V. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. * Amen, pravím.

4. týden svatopostní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z třetí knihy Mojžíšovy

8,1–17; 9,22–24

Posvěcení Aróna a jeho synů na kněze

Hospodin promluvil k Mojžíšovi: »Vezmi Aróna i s jeho syny, též roucha a olej pomazání i býčka k oběti za hřích, dva berany a košík nekvašených chlebů, a shromáždí celé společenství ke vchodu do stánku schůzky.«

Mojžíš učinil, jak mu Hospodin přikázal. Všichni se shromáždili ke vchodu do stánku schůzky a Mojžíš jim řekl: »Toto nám přikázal Hospodin udělat.«

Pak vyzval Mojžíš Aróna a jeho syny, aby přistoupili, a omyl je vodou. Přehodil mu suknicí a přepásal ho šerpou, oblékl mu řízu, vložil na něj nárameník a přepásal ho tkaným pásem nárameníku; opásal ho jím. Navlékl mu také náprsník a do náprsníku dal posvátné losy urím a tumím. Na hlavu mu nasadil turban a dopředu na turban připevnil zlatý květ, svatou čelenku, jak přikázal Mojžíšovi Hospodin.

Potom vzal Mojžíš olej pomazání, pomazal příbytek s veškerým příslušenstvím a posvětil je. Sedmkrát jím stříkl na oltář a pomazal oltář i všechno jeho náčiní i nádrž s podstavcem, aby je posvětil. Nalil též trochu oleje pomazání na Arónovu hlavu a pomazal ho, aby ho posvětil. Pak vyzval Mojžíš Arónovy syny, aby přistoupili, oblékl jim suknicí, přepásal je šerpou a vstavil jim na hlavu mitry, jak přikázal Mojžíšovi Hospodin.

Potom dal přivést býčka k oběti za hřích a Arón i jeho synové vložili ruce na hlavu býčka určeného k oběti za hřích. Porazili ho a Mojžíš vzal krev, prstem potřel rohy oltáře a očistil oltář od hříchu. Krev vyлил ke spodku oltáře a posvětil jej k vykonávání smířčích obřadů. Vzal také všechn tuk, který je na vnitřnostech, jaterní lalok i obě ledviny s jejich tukem a Mojžíš to na oltáři obrátil v obětní dým. Ale býčka, jeho kůži, maso a výměty spálili na ohni mimo tábor, jak přikázal Mojžíšovi Hospodin.

Potom pozvedl Arón ruce k lidu a dal jim požehnání. A sestoupil z místa, kde obětoval oběť za hřích a oběť zápalnou i pokojnou. Mojžíš s Arónem nato vešli do stánku schůzky. Když vyšli, dali lidu požehnání. Vtom se ukázala všemu lidu Hospodinova sláva. Od Hospodina vy-

šel oheň a strávil na oltáři zápalnou oběť i obětovaný tuk. Všechn lid to spatřil, rozjásal se a padli na tvář.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 7,23.24; Sir 45,7a.8bc (řec. 6.7bc)

Mnozí se stávali kněžími, protože umírali, a nemohli jimi být stále; * Kristus však je navěky, a proto jeho kněžství nepřechází na nikoho jiného.

V. Pán povýšil Árona, svěřil mu kněžský úřad v lidu a oblažil ho ctí. * Kristus.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Kristus je cesta ke světlu, cesta k pravdě, cesta k životu

Pán krátce říká: *Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.* Těmito slovy jednak něco přislíbil, jednak něco přikázal. Čiňme tedy, co přikázal, a nedomáhejme se nestoudně toho, co slíbil. Mohl by nám totiž při svém soudu říci: »Učinil jsi snad, co jsem přikázal, že se domáháš toho, co jsem slíbil?« Nuže, cos vlastně přikázal, náš Pane Bože? »Následuj mě«, zní odpověď. Žádal jsi radu pro život. Pro jaký jiný život, než ten, o němž bylo řečeno: *U tebe je pramen života.*

Jednejme tedy neprodleně a následujme Pána! Rozvažme si pouta, která nám brání ho následovat. Kdo si však dovede rozvázat takové uzly, pokud mu nepomůže ten, o němž je řečeno *rozvázal jsi moje pouta* a o němž se v jiném žalmu praví: *Hospodin vysvobozuje vězně, Hospodin napřimuje sklíčené.*

A za kým půjdou ti, jimž byla uvolněna pouta, takže se mohou znovu napřimit, ne-li za světlem, z něhož zaznívá hlas: *Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě.* Neboť Pán vrací slepým zrak. Právě tedy prohlédáme, protože máme léčivou mast víry. Předtím to už byla Ježíšova slina smíšená se zemí, kterou byl pomazán ten, který byl slepý od narození. I my jsme se z Adama narodili slepí a potřebujeme, aby nám Ježíš vrátil zrak. Smísil slinu se zemí: *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.* Smísil slinu se zemí; proto bylo předpověděno: *Pravda povstane ze země.* Pán však řekl: *Já jsem cesta a pravda a život.*

Plně se nasytíme pravdou, až ji uvidíme tváří v tvář. Neboť i to nám bylo slíbeno. Vždyť kdo by si troufal doufat v něco, co by sám Bůh ve své lásce neslíbil a nedal?

Uvidíme tváří v tvář. Apoštol říká: *Nyní vidíme jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář.* A apoštol Jan ve svém listu říká: *Milování, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme*

však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. To je velké zaslíbení!

Jestliže miluješ, následuj! »Miluji«, říkáš, »ale kudy mám za ním jít?« Kdyby ti tvůj Pán a Bůh řekl: »Já jsem pravda a život« a ty bys toužil po pravdě a po životě, jistě by ses snažil nalézt cestu, po níž bys k němu došel, a řekl by sis: »Pravda je něco velikého a také život je něco velikého, ale jak jen jich může má duše dosáhnout?«

Ptáš se jak? Vzpomeň si, že napřed řekl: *Já jsem cesta*. Než ti tedy řekl, kam máš jít, řekl ti nejdřív kudy. *Já jsem cesta*, praví. Cesta kam? *A pravda a život*. Napřed řekl kudy máš jít, a potom, kam přijdeš. Já jsem cesta, já jsem pravda, já jsem život. Zůstává u Otce, proto pravda a život. A stal se člověkem, proto cesta.

Neříká se ti, že máš-li se dostat k pravdě a životu, musíš pracně hledat cestu. Nic takového se ti neříká, nýbrž »Vstávej, lenochu! Cesta k tobě přišla sama a vyburcovala tě ze spánku. A jestliže tě vyburcovala, vstaň a chod!«

Snad se pokoušíš chodit, ale nemůžeš, protože tě bolí nohy. Proč tě však bolí? Není to tím, že je chtivost honila cestou necestou? Slovo Boží však uzdravilo i chromé. »Já mám nohy zdravé«, namítneš snad, »ale nevidím žádnou cestu.« On však i slepým vrátil zrak.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 119(118), 104–105; Jan 6,69

Nenávidím kdejakou neřestnou cestu. * Tvé slovo je svítilnou mým nohám a světlem mé stezce.

V. Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života. * Tvé slovo.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Marka

Mk 10,32–45

(Učedníci) byli na cestě do Jeruzaléma a Ježíš pospíchal před nimi; byli zaraženi a následovali ho s bázní. Vzal si stranou zase svých Dvanáct a začal jim mluvit o tom, co na něj čeká: »Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a učitelům Zákona. Odsoudí ho k smrti a vydají pohanům a budou se mu posmívat a plivat na něj a zbičují a zabijí ho, ale po třech dnech vstane.«

Tu k němu přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: »Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil, oč tě požádáme.« Odpověděl jim: »Co chcete, abych pro vás udělal?« Řekli mu: »Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.« Ale Ježíš jim řekl: »Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?« Oni mu odpověděli: »Můžeme!« Ježíš jim řekl: »Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu

ponořen, ponořeni budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno.«

Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a na Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: »Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži jim dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.«

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z třetí knihy Mojžíšovy

16,2–28

Den smíření

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Promluv ke svému bratru Árónovi, ať nevstupuje v libovolné době do svatyně dovnitř za oponu před příkrov, který je na arše, aby nezemřel, až se objevím v oblaku nad příkrovem.

Jen tak smí Árón přistupovat ke svatyni: s mladým býčkem k oběti za hřích a s beranem k oběti zápalné. Oblékne si posvátnou lněnou suknicí, pod ní bude mít na těle lněné spodky, přepáše se lněnou šerpou a ovine si lněný turban. Jsou to posvátná roucha. Celý se omyje vodou, než je oblékne.

Od společenství izraelských synů vezme dva kozly k oběti za hřích a jednoho berana k oběti zápalné. Potom přivede Árón býčka jako svou oběť za hřích, aby za sebe a za svůj dům vykonal smířcí obřady. Vezme i oba kozly a postaví je před Hospodina, u vchodu do stánku schůzky. O obou kozlech bude Árón losovat: jeden los pro Hospodina, druhý pro Azázela. Pak přivede Árón kozla, na kterého padl los pro Hospodina, a připraví jej v oběť za hřích. Kozel, na kterého padl los pro Azázela, bude postaven živý před Hospodina, aby na něm vykonal smířcí obřady a vyhnal jej k Azázelovi na poušť.

Potom přivede Árón býčka jako svou oběť za hřích, aby za sebe a za svůj dům vykonal smířcí obřady, a porazí ho jako svou oběť za hřích. Vezme z oltáře, od Hospodina, kadidelnici plnou žhavého uhlí a dvě hrsti jemného kadidla z vonných věcí a přinese to dovnitř za oponu; kadidlo vloží na oheň před Hospodina a oblak z kadidla zahalí příkrov, který je na arše úmluvy. A tak nezemře. Potom vezme trochu krve z býčka a stříkne ji prstem na příkrov z přední strany a před příkrov stříkne prstem trochu krve sedmkrát.

Pak porazí kozla, oběť za hřích lidu, a přinese jeho krev dovnitř za oponu. S jeho krví naloží stejně jako s krví býčka; stříkne ji na příkrov a před příkrov. Tak vykoná smírčí obřady za svatyni pro nečistotu izraelských synů, pro jejich přestoupení se všemi jejich hříchy.

Stejně bude postupovat při stánku schůzky, který je mezi nimi, uprostřed jejich nečistot. Nikdo z lidí nesmí být ve stánku schůzky, když vejde do svatyně k vykonávání smírčích obřadů, dokud nevyjde. Tam vykoná smírčí obřady za sebe i za svůj dům a za celé izraelské shromáždění. Potom vyjde k oltáři, který je před Hospodinem, a vykoná smírčí obřady za něj. Vezme trochu krve z býčka a krve z kozla a potře rohy oltáře dokola. Sedmkrát na něj stříkne prstem trochu krve. Tak jej očistí od izraelských synů a posvěti ho.

Když dokončí smírčí obřady za svatyni, za stánek schůzky a za oltář, přivede živého kozla. Árón vloží obě ruce na hlavu živého kozla. Vyzná nad ním všechny nepravosti izraelských synů a všechna jejich přestoupení se všemi jejich hříchy a vloží je na hlavu kozla: pak ho dá připraveným mužem vyhnat do pouště. Kozel na sobě ponese všechny jejich nepravosti do odlehlé země. Toho kozla vyžene na poušť.

Potom vstoupí Árón do stánku schůzky a svlékne lněná roucha, která si oblékl při vstupu do svatyně, a zanechá je tam. Celý se omyje vodou na posvátném místě a obleče si své šaty. Pak vyjde, vykoná zápalnou oběť za lid a smírčí obřady za sebe i za lid. Tuk z oběti za hřích obrátí na oltáři v obětní dým. Ten, kdo vyhnal kozla pro Azázela, vypere si šaty a celý se omyje vodou. Teprve pak smí vstoupit do tábora.

Býčka k oběti za hřích i kozla k oběti za hřích, jejichž krev byla přinesena do svatyně k smírčím obřadům, dá vynést ven za tábor. Jejich kůže, maso i výměty spálí ohněm. Ten, kdo je spálil, vypere si šaty a celý se omyje vodou. Teprve pak smí vstoupit do tábora.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 9,11.12.24

Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví. * Vešel jednou provždy do svatyně a získal nám věčné vykoupění.

V. Kristus nevešel do svatyně, zbudované lidskýma rukama, ale do svého nebe. * Vešel.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na třetí knihu Mojžíšovu

Kristus velekněz se nám stal smírnou obětí

Jednou do roka odchází velekněz od lidu a vstupuje na místo, kde je slitovnice (tj. příkrov na arše úmluvy) a nad slitovnicí cherubové a kde je archa úmluvy a kadidlový oltář. Nikdo tam nesmí vstoupit, vyjma velekněze.

Vzpomeňme přítom na našeho pravého velekněze, Pána Ježíše Krista, jak když žil v těle, byl celý rok s lidem, ten rok, o němž sám říká: *Pán mě poslal zvěstovat chudým radostnou zvěst a vyhlásit milostivé léto Hospodinovo a den odpuštění* – a jak v tom roce jedenkrát, v den smíření, vstoupil do velesvatyně; tj. po splnění svého božského poslání vystoupil nad nebesa a vstoupil k Otci, aby u něho získal smíření pro lidský rod a prosil ho za všechny, kdo v něho věří.

Toto smíření, které náš Pán lidem u Otce vydobyl, má na mysli apoštol Jan, když píše: *Moje milé děti. Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřešili-li však někdo, máme přimluvce u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy.*

Podobně i Pavel připomíná smíření, jehož se nám dostalo, když říká o Kristu: *Bůh ho ustanovil jako smírnou obět v jeho krvi, která působí skrze víru.* A tak pro nás trvá den smíření až do konce světa.

Boží slovo říká: *Velekněz vloží kadidlo na oheň před Hospodina a oblak z kadidla zahalí příkrov, který je na arše úmluvy; a tak nezemře; potom vezme trochu krve z býčka a stříkne ji na příkrov směrem k východu.*

Zde se vysvětluje, jak se ve Starém zákoně konal obřad, jímž se lidé snažili dosáhnout u Boha smíření. Ty však, kterýs přišel ke Kristu, pravému veleknězi, jenž ti získal Boží slitování a usmířil tě s Otcem svou krví, nezůstávej u krve tělesné, ale spíše se uč znát krev Slova a slyš, jak ti ono samo říká: *To je má krev, která se za vás prolévá na odpuštění hříchů.*

Není také bez zajímavosti, že se krví býčka kropí směrem k východu. Vždyť právě od východu se ti dostalo smíření. Odtud je totiž muž, zvaný *vycházející*, který se stal prostředníkem mezi Bohem a lidmi.

Jsi zde tedy zván, abys vždycky hleděl k východu, kde ti vychází Slunce spravedlnosti a kde se ti vždycky rodí světlo. Abys totiž nikdy nechodil ve tmě a aby tě poslední den nezastihl v temnotách. Aby se k tobě nevkradla noc a mrak nevědomosti, ale abys vždy žil ve světle vědění, abys měl pořád jasný den víry a stále setrval ve světle lásky a pokoje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žid 6,20; 7,2.3

Jako předchůdce vstoupil pro nás do svatyně Beránek bez poskvrny. *
Stal se veleknězem podle řádu Melchizedechova na věčné věky.

V. On je Král spravedlnosti, jeho království bude bez konce. * Stal se.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z třetí knihy Mojžíšovy

19,1–18.31–37

Povinnosti vůči bližním

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Mluv k celému společenství izraelských synů a řekni jim:

Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý!

Každý měj v úctě svou matku a svého otce.

Dbejte na mé dny odpočinku. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

Neobracejte se k bůžkům a nedělejte si lité obrazy bohů. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

Až budete přinášet Hospodinu oběť pokojnou, obětujte ji tak, aby ve vás našel zalíbení. V den oběti a v následující den se maso sní. Co by zůstalo do třetího dne, bude spáleno ohněm. Jestliže by se přece jedlo třetího dne, je závadné; Hospodin nenajde v obětníkovi zalíbení. Kdo by z něho jedl, ponese následky své nepravosti, neboť znesvětil, co je svaté Hospodinu. Bude vyobcován ze svého lidu.

Až budete ve své zemi sklízet obilí, nepožneš své pole až do samého kraje a nebudeš paběrkovat, co zbylo po žni. Ani svou vinici úplně nevybíráš, nebudeš na své vinici paběrkovat spadaná zrnka; ponecháš je pro chudáka a pro přistěhovalce. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

Nekraďte, nelžete, nepodvádějte jeden druhého! Nepřísahaňte podvodně na mé jméno, znesvětili byste jméno svého Boha! Já jsem Hospodin!

Neutiskuj svého bližního a neolupuj ho! Ať u tebe nezůstane do rána mzda tvého nádeníka! Nezlořeč hluchému a před slepce nedávej překážku, ale boj se svého Boha. Já jsem Hospodin!

Nedopouštěj se křivdy na soudu, nenadržuj chudákovi a nestraň velmožovi! Sud' svého bližního spravedlivě! Svě krajany neobcházej s pmlouvou, neusiluj o život svého bližního. Já jsem Hospodin!

K svému bratru neměj nenávisť, ale otevřeně ho napomeň, aby ses kvůli němu neobtěžil hříchem. Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Já jsem Hospodin!

Neobracejte se k duchům zemřelých a nevyhledávejte věštce a neznečišťujte se jimi. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

Před šedinami povstaň a starci vzdej poctu. Boj se svého Boha. Já jsem Hospodin.

Bude-li přebývat s tebou ve vaší zemi někdo jako přistěhovalec, nebudete mu škodit. Ten, kdo bude s vámi přebývat jako přistěhovalec, bude vám jako jeden z vás domorodců. Budeš ho milovat jako sebe sa-

mého, protože i vy jste byli přistěhovalci v zemi egyptské. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

Nedopustíte se bezpráví při soudu, při měření, vážení a odměřování. Budete mít správné váhy, správná závaží, správné míry velké i malé. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země.

Proto dbejte na všechna má nařízení a všechny mé řady dodržujte. Já jsem Hospodin.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 5,14.13; Jan 13,34

Celý Zákon ve své plnosti je obsažen v jediné větě: Miluj svého bližního jako sebe. * Posluhujte si navzájem láskou Ducha.

V. Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. * Posluhujte si.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

O dobrou lásky

V Janově evangeliu Pán říká: *Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem.*

A v listě téhož apoštola čteme: *Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska.*

Ať se tedy věřící nad tím zamyslí a podrobí opravdové zkoušce nehlubší zákoutí svého srdce. A jestliže podle svého svědomí v sobě najdou něco z ovoce lásky, ať nepochybují o tom, že mají v sobě Boha. A aby byli stále více schopni přijmout takového hosta, ať se jejich srdce rozšiřuje vytrvalými skutky milosrdenství. Jestliže totiž Bůh je láska, nemá mít naše láska žádnou hranici, protože božství se nedá uzavřít do žádných hranic.

Moji milí, každý čas je jistě vhodný ke konání skutků lásky. Avšak tyto dny k tomu vybízejí obzvlášť. Ti, kteří touží slavit velikonoční tajemství našeho Pána s čistou duší i tělem, ať se co nejvíce snaží získat právě tuto milost, protože v lásce je vrchol a souhrn všech ctností a protože láska přikrývá množství hříchů.

Když se tedy chystáme slavit to největší ze všech tajemství, kdy krev Ježíše Krista smyla naše hříchy, připravme nejdříve obětní dary milosrdenství: to, co nám dala Boží dobrota, dávejme i my těm, kteří se na nás provinili.

Buďme nyní také štedřejší k chudým a laskavější k těm, kteří trpí různými slabostmi. Pak bude mnoho lidí děkovat Bohu a nasycení nuzných doporučí Bohu naše posty. Žádná zbožnost věřících totiž ne-

těší Pána více, než ta, která se stará o chudé; a kdekoli Bůh nachází milosrdnou starostlivost, tam poznává obraz své božské lásky.

Nebojte se, že se tímto vydáním zmenší vaše prostředky. Štědrost sama o sobě je totiž ohromným majetkem. A nemůže se stát, že by nebylo co rozdávat tam, kde živobytí dává i dostává sám Kristus. Neboť při každém takovém dile spolupracuje ta ruka, která chléb lámáním zvětšuje a vydáváním rozmnožuje.

Ten, kdo dává almužnu, ať je klidný a veselý, protože největší zisk bude mít ten, kdo si pro sebe ponechá nejméně. Svatý apoštol Pavel přece o tom říká: *Ten, který poskytuje rozsévací semeno a chléb k jídlu, poskytne i vám osivo a dá vzrůst plodům vaší štědrosti v Kristu Ježíši, našem Pánu. Neboť on žije a kraluje s Otcem a Duchem svatým na věky věků, amen.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 6,38; Kol 3,13

Dávejte, a dostanete: * míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou vám dají do klína.

V. Pán odpustil vám, proto odpouštějte i vy. * Míru.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Ze čtvrté knihy Mojžíšovy

11,46.10–30

Duch Hospodinův sestoupil na sedmdesát izraelských starců

Davu, který se mezi ně vmísil, se zmocnila žádosťivost. Také synové Izraele řekli: »Kdo nám dá maso k jídlu? Vzpomínáme si na ryby, které jsme zadarmo jedli v Egyptě, na okurky, melouny, pór, cibuli a česnek. Nyní hyneme, nic tady není, jen tu manu máme na očích.«

Mojžíš slyšel, jak lidé pláčou, každá rodina u vchodu do svého stanu. Hospodinův hněv se velmi rozpálil, i Mojžíš byl tím velmi dotčen a řekl Hospodinu: »Proč jednáš se svým služebníkem tak zle, proč nenacházím milost ve tvých očích, že nakládáš břímě celého tohoto národa na mě? Copak já jsem počal všechen tento lid nebo já jsem ho zrodil, že mi říkáš: ‚Nes je ve svém náručí, jako nosí chůva kojence, (nes je) do země, kterou jsi přísahou zaslíbil jejich otcům?‘ Odkud mám vzít maso, abych ho dal všemu tomuto lidu, který přede mnou pláče a říká: ‚Dej nám k jídlu maso!‘ Já sám nemohu nést všechen tento lid, neboť je pro mě příliš těžký. Jestliže chceš se mnou takto jednat, to mě raději zabij, jestliže jsem našel milost v tvých očích, abych už neviděl své neštěstí!«

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Shromáždí mi z izraelských starců sedmdesát mužů, o kterých víš, že jsou zkušení a vůdci lidu. Vezmi je ke stánku schůzky. Postaví se tam s tebou. Já sestoupím a budu tam s tebou mluvit. Vezmu z ducha, který je nad tebou, a vložím ho na ně, aby s tebou nesli břímě lidu, neponeseš je ty sám.

A lidu řekneš: Posvěťte se pro zítřek. Budete jíst maso, protože jste s pláčem volali k Hospodinu: ‚Kdo nám dá najíst masa? Jak dobře nám bylo v Egyptě!‘ Hospodin vám dá maso a najíte se. Nebudete je jíst jen jeden den, ani dva dny, ani pět dní, ani deset dní, ba ani dvacet dní, ale po celý měsíc, až vám poleze z chrípí a zhnusí se vám. To proto, že jste zavrhli Hospodina, který je mezi vámi, když jste před ním s pláčem volali: ‚Proč jsme jen odešli z Egypta?‘

Mojžíš namítl: »Šest set tisíc pěších je v lidu, uprostřed něhož jsem, a ty řekneš: Dám jim maso a budou jíst po celý měsíc! To se pro ně budou porážet ovce a skot, aby se na všechny dostalo? Nebo se pro ně vychytají všechny ryby v moři, aby se na všechny dostalo?« Hospodin Mojžíšovi odpověděl: »Což ruka Hospodinova je na to krátká? Hned uvidíš, uskuteční-li se mé slovo, nebo ne.«

Mojžíš tedy vyšel ven a oznámil Hospodinova slova lidu. Shromáždil sedmdesát mužů z izraelských starců a rozestavil je kolem stánku. Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil k Mojžíšovi; vzal z ducha, který spočíval na něm, a dal ho sedmdesáti mužům starcům. Když na nich duch spočinul, dostali se do prorockého vytržení, ale později se to už nestalo.

Dva muži z nich zůstali v táboře, jmenovali se Eldad a Medad. I na nich spočinul duch, neboť byli mezi těmi, kdo byli písemně určeni. Nevýšli však ke stánku úmluvy a dali se do prorokování v táboře. Tu příběhl jeden chlapec a oznámil Mojžíšovi: »Eldad a Medad prorokují v táboře«

Jozue, syn Nunův, Mojžíšův služebník od mládí, řekl: »Pane můj, Mojžíši, zabraň jim v tom!« Mojžíš mu odpověděl: »To tak žárlíš kvůli mně? Kéž by Hospodin udělal z celého národa proroky, kéž by dal Hospodin spočinout svému duchu na nich!« Potom se Mojžíš vrátil s izraelskými starci do tábora.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jl 3,1.2; Sk 1,8

Vyleji svého ducha na všechny lidi, vaši synové i dcery budou prorokovat. * V oněch dnech vyleji svého ducha.

V. Dostanete moc Ducha svatého a budete mými svědky až na konec země. * V oněch dnech.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listů svatého Maxima Vyznavače, opata*Milosrdenství Páně vůči kajícím*

Všichni zvěstovatelé pravdy a ti, kdo se stali služebníky Boží milosti, každý ve své době od počátku až po naše časy hlásali k našemu užítíku spasitelnou Boží vůli; a ti všichni říkají, že nic není Bohu tak milé a drahé, jako když se k němu lidé obracejí s upřímnou kajícíností.

A že pokání je božštější než cokoli jiného, že je dokonce prvním a jediným znamením nekonečné Boží dobroty, to nám nejvíc chtěl ukázat sám ten, který je mocným Slovem Boha a Otce. Přímou nevýslovným způsobem se k nám snížil a ráčil s námi sdílet náš lidský život a konal, trpěl a mluvil všechno, čeho bylo třeba, aby nás – nepřátele a odpůrce – smířil s Bohem Otcem a aby nás – vyhnané z blaženého života – opět do něho uvedl.

Nejenže totiž svými divy léčil naše neduhy a nejenže v utrpení vzal na sebe naše slabosti, a ač sám byl bez viny, jako provinilec smrti splatil náš dluh a osvobodil nás od mnoha hrozných vin, nýbrž nás také rozličnými způsoby učil, aby vyjádřil svou vůli, že se mu máme stát podobnými v opravdovém lidství a v dokonalé vzájemné lásce.

A proto zaznělo jeho volání: *Nepřišel jsem povolat k obrácení spravedlivé, ale hříšníky.* Nebo: *Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.* A také že přišel najít a zachránit to, čemu hrozí záhuba, že byl poslán k ovcím, které se ztratily z Izraelova domu. A že přišel, aby v nás obnovil Boží obraz, skrytý pod páchnoucím kalem smyslností, ukázal v náznaku podobenství o drachmě. A pak: *Amen, pravím vám, že zavládne radost na nebi i na zemi nad jedním hříšníkem, který činí pokání.*

Proto člověka, který upadl mezi lupiče, a ti ho svlékli donaha a zbili, až zůstal polomrtvý, ošetřil vínem, olejem a obvazy, vysadil na vlastního soumara a zavezl k hostinskému; zaplatil také, co by stačilo na jeho ošetřování, a přislíbil, že při svém návratu zaplatí i další výlohy.

Proto vypráví, jak se předobří otec sklonil k navracejícímu se marnotratnému synu, jak ho objal, protože se k němu vracel s kajícíností, jak ho znovu ozdobil nádherou otcovské slávy, aniž mu cokoli vyčítal za to, co bylo.

Proto když našel ovci, která se zaběhla z Božího stáda a bloudila po horách a kopcích, nepřivedl ji zpátky do ovčince tak, že by ji honil, unavoval a trápil, ale vzal ji na svá vlastní ramena a se soucitem a láskou ji zachránil pro ostatní stádo.

Proto řekl: *Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi v srdci, a já vás občerstvím.* A dále: *Veźměte na sebe mé jho; jhem nazývá příkázání, to znamená život řízený zásadami evangelia, a břemenem*

to, co se zdá být na kajícnosti obtížné. Práví, *vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.*

A když učí o Boží spravedlnosti a dobrotě, přikazuje: *Buďte svatí, buďte dokonalí, buďte milosrdní – jako váš nebeský Otec.* A také: *Od-pouštějte, a bude vám odpuštěno.* A jinde: *Co chcete, aby lidé dělali vám, to i vy dělejte jim.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Ez 33,11

Trápil bych se, kdybych nevěděl o tvém milosrdenství, Bože. * Tys řekl: Nemám zalíbení v hříšnickově smrti, ale aby hříšník své chování změnil a byl živ.

V. Ženu kananejskou a celníka jsi vyzval k pokání. * Tys řekl.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Ze čtvrté knihy Mojžíšovy

13,1–3a.17–33

Průzkum zaslíbené země

Hospodin řekl Mojžíšovi na poušti Faran: »Pošli několik mužů, aby prozkoumali kananejskou zemi, kterou chci dát synům Izraele. Pošlete po jednom muži z jejich otcovských pokolení, vždy jejich předáka!«

Mojžíš je tedy na rozkaz Hospodinův poslal z Faranské pouště. Všichni ti muži byli představiteli izraelských synů. Poslal je prozkoumat kananejskou zemi a řekl jim:

»Jděte vzhůru Negebem, vystupte pak na pohoří a zjistěte, jaká to je země a jaký lid v ní sídlí; zda je silný nebo slabý, zda je ho málo nebo mnoho; a zda je země, v níž sídlí, dobrá nebo zlá, též zda jsou města, v nichž sídlí, otevřená nebo opevněná; též zda je země úrodná či neúrodná, zda v ní jsou stromy nebo ne. Buďte odvážní a přineste něco z ovoce té země!«

Byl totiž čas raných hroznů. Šli tedy a prozkoumali zemi od pouště Sinu až k Rechobu při cestě do Chamatu. Šli vzhůru Negebem a jeden z nich přišel až k Hebronu, kde žili Achíman, Šešaj a Talmaj, potomci Anakovi; Hebron byl vystavěn sedm let před egyptským Soanem. Přišli až k údolí Eškolu, kde uřízli ratolest s jedním vinným hroznem, dva ji museli nést na tyči a několik granátových jablek a fiků. To místo se nazývá Eškolské údolí (to je Údolí hroznu) podle hroznu, který tam izraelští synové odřízli.

Po čtyřiceti dnech, když zemi prozkoumali, se vrátili. Vyhledali Mojžíše, Árona a celé společenství synů Izraele na poušti Faran v Kadeši a podali zprávu jim a celému společenství a ukázali jim ovoce země.

Vyprávěli mu: »Přišli jsme do země, do níž jsi nás poslal. Země skutečně oplývá mlékem a medem a zde máte její ovoce. Ale lid, který v zemi přebývá, je silný, města jsou opevněná a velmi veliká, také jsme tam viděli Anakovy potomky. Jih země obývají Amalečané, na pohoří přebývají Chetitě, Jebuzitě a Amoritě a u moře i podél Jordánu bydlí Kananejci.«

Kaleb uklidňoval lid, který reptal na Mojžiše, a řekl: »Jen vytáhněme a dobuďme tu zemi, neboť to mužem dokázat!« Ale ostatní, kteří ho doprovázeli, říkali: »Nemůžeme vytáhnout na ty lidi, vždyť jsou silnější než my!«

O zemi, kterou prozkoumali, rozšířili u synů Izraele falešnou zprávu. Říkali: »Země, kterou jsme prošli, abychom ji prozkoumali, je země, která požívá své obyvatele, a všichni lidé, které jsme v ní viděli, jsou velké postavy. Viděli jsme tam obry, Anakovy syny z pokolení obrů. Jako kobyly jsme si připadali, a tak jsme vypadali i v jejich očích.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Dt 1,31–33.26

Nechtěli jste věřit Hospodinu, svému Bohu, * ale on se o vás na poušti staral a ukazoval vám cestu.

V. Vzpírali jste se rozkazu Hospodina, svého Boha, * ale on.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Rozjímání o utrpení Páně

Pravý ctitel utrpení Páně ať hledí na ukřižovaného Ježíše očima svého srdce tak, že ztotožní své tělo s Kristovým.

Celá země ať se chvěje při popravě svého Vykupitele, ať pukají skály nevěřících srdcí a ti, na kterých ležela tíha hrobu smrtelnosti, ať vyskočí, když kámen, který jim stál v cestě, byl odvalen. Ať se už také objeví ve svatém městě, to jest v Boží církvi, znamení budoucího vzkříšení, a co se má jednou stát s naším tělem, ať se nyní stane s naším srdcem.

Nikommu ze slabých není odepřeno vítězství kříže a není nikdo, komu by nepomohla Kristova modlitba. Vždyť pomohla i mnoha těm, kteří proti němu soptili. Tím spíše pomůže těm, kdo se k němu obracejí.

Byla odstraněna nevědomost, zmírněna nesnadnost a Kristova svatá krev uhasila onen ohnivý meč, který uzavíral krajinu života. Temnota dávné noci ustoupila pravému světlu.

Křesťanský lid je zván k bohatství ráje a všem, kteří se znovu narodili, se otevřel návrat do ztracené vlasti, jen když si člověk sám nezavře cestu, kterou si svou vírou mohl otevřít i zločinec.

Ať nás záležitosti tohoto života ani příliš nesužují, ani nenaplňují pýchou, aby nám nebránily následovat celým srdcem příklad našeho Vykupitele. Vždyť nekonal ani nesnášel nic, co by nebylo pro naši spásu, aby tak síla, která byla v hlavě, byla i v těle.

Předně je tu skutečnost, že božství přijalo naši přirozenost; *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*. Kdo z lidí by pak měl být vyloučen z Božího milosrdenství, kromě toho, kdo v něho neuvěří? A kdo nemá společnou přirozenost s Kristem, jestliže přijal toho, který na sebe vzal přirozenost člověka, a jestliže se znovu narodil z toho Ducha, z kterého pochází sám Kristus? A dále: Kdo by na něm nepoznával vlastní slabosti? Kdo by neviděl, že jestliže Kristus jedl, odpočíval ve spánku, rmoutil se a sou-citně plakal, že na sebe vzal přirozenost služebníka?

A protože tato přirozenost měla být vyléčena ze starých ran a očištěna od poskvrny hříchu, stal se zároveň jednorozený Syn Boží Synem člověka, aby mu nechyběla ani celá skutečnost lidství ani plnost božství.

Je to naše tělo, co leželo mrtvé v hrobě, co třetího dne znovu vstalo a co vystoupilo nad všechny nebeské výšiny až na pravici Otcovy velebnosti. A tak i my, jestliže jdeme cestou jeho přikázání a nestydíme se přiznat to, co v tělesné slabosti brání naši spásu, budeme povýšeni k účasti na jeho slávě. Neboť se zjevně vyplní to, co prohlásil: *Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 1,18.23

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. * My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc.

V. My kážeme Krista ukřížovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. * My však.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Ze čtvrté knihy Mojžíšovy

14,1-25

Reptání proti Mojžíšovi a Mojžíšova přmluva za lid

Veškeré společenství se dalo do křiku a hlasitě plakalo celou onu noc.

Všichni izraelští synové reptali proti Mojžíšovi a Árónovi a celé společenství jim vyčítalo: »Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi nebo na této poušti! Kéž bychom zemřeli! Proč nás Hospodin přivedl do této země? Abychom padli mečem? Aby se naše ženy a děti staly kořistí? Nebylo by pro nás lepší vrátit se do Egypta?« I řekli si vespolek: »Ustanovme si vůdce a vraťme se do Egypta!«

Tu padli Mojžíš a Árón na tvář před celým shromážděním společenství izraelských synů. Jozue, syn Nunův, a Kaleb, syn Jefunův, dva z těch, kdo dělali průzkum v zemi, roztrhli svá roucha a domlouvali celému společenství izraelských synů: »Země, kterou jsme při průzkumu procházeli, je země převelice dobrá. Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Je to země oplývající mlékem a medem. Nevzpírejte se přece proti Hospodinu. Nebojte se lidu té země. Sníme je jako chleba. Jejich ochrana od nich odstoupila, kdežto s námi je Hospodin. Nebojte se jich!«

Celé společenství však křičelo, aby je ukamenovali. Vtom se všem izraelským synům ukázala při stánku schůzky Hospodinova sláva. Hospodin řekl Mojžíšovi: »Jak dlouho mě bude tento lid znevažovat? Jak dlouho mi nebude věřit přes všechna znamení, která jsem uprostřed něho konal? Budu ho bít morem a vydědím jej, a z tebe učiním větší a zdatnější národ, než je on.«

Mojžíš však řekl Hospodinu: »Uslyší o tom Egyptané, neboť z jejich středu jsi vyvedl tento lid svou mocí, a budou o tom vykládat obyvatelům této země. Ti slyšeli, že ty, Hospodine, jsi uprostřed tohoto lidu, že ty, Hospodine, se zjevuješ tváří v tvář. Tvůj oblak stojí nad nimi, v sloupu oblakovém chodíš před nimi ve dne a v sloupu ohnivém v noci. Když tento lid do jednoho usmrtíš, národy, které slyšely o tobě zprávu, řeknou: Protože Hospodin nebyl s to uvést tento lid do země, kterou přísežně zaslíbil, pobil je na poušti.«

Nuže, nechť se prosím vyvýší tvá moc, Panovníku, jak jsi prohlásil. Řekl jsi: ‚Hospodin je shovívavý a nesmírně milosrdný, odpouští vinu a přestupek, ale viníka nenechá bez trestu, vinu otců stíhá na synech do třetího i čtvrtého pokolení.‘ Promiň prosím tomuto lidu vinu podle svého velikého milosrdenství, jako jsi mu ji odpouštěl od Egypta až sem.«

Hospodin odpověděl: »Na tvou přimluvu promíjím. Avšak, jakože jsem živ, Hospodinova sláva naplní celou zemi. Proto žádný z mužů, kteří viděli mou slávu a má znamení, jež jsem činil v Egyptě i na poušti, a pokoušeli mě už aspoň desetkrát a neposlouchali mě, nespatri zemi, kterou jsem přísežně zaslíbil jejich otcům. Nespatri jí žádný, kdo mě znevažoval. Jen svého služebníka Kaleba, protože byl jiného ducha a cele se mi oddal, uvedu do země, do níž vstoupil, a jeho potomstvo

ji obsadí. V dolině sídlí Amalečané a Kananejci; zítra se tedy obraťte a táhněte pouští dál cestou k Rákosovému moři.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 103 (102), 8.9.13.14

Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý. Nechce se přit ustavičně ani se hněvat navěky. * Jako se smilovává otec nad syny, tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.

V. Neboť on ví, z čeho jsme utvořeni, má v paměti, že jsme jen prach. * Jako.

DRUHÉ ČTENÍ

Z velikonočních listů svatého Atanáše, biskupa

Jednotou výry činí velikonoční tajemství blízkými všechny, kdo jsou si tělesně vzdáleni

Jak je slavné a krásné, bratři, že po jednom svátku slavíme druhý, na jednu modlitbu navazujeme jinou, že se od jednoho postu dostáváme k dalšímu a že po jedné slavnosti přichází nová. A tak nastává opět ten čas, který nám nabízí nový začátek, neboť nás zve znovu slavit svaté velikonoce, při nichž byl Pán obětován. Sytíme se jím sice stále jako chlebem života a naše duše se jako z pramene osvěžuje jeho drahocennou krví, přesto však stále žízníme a vždycky znovu toužíme. A on se všech žíznivých ujímá a ve své dobrotě zve každé žíznící srdce na sváteční slavnost: *Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije*. Tak přece zní výrok našeho Spasitele. Nejen tedy, že kdokoli přistoupí, uhasí svou žízeň, ale ať poprosí kdykoli, s radostí je mu dovoleno, aby ke Spasiteli přišel. Milost tohoto svátku se neomezuje na jediný den a jeho jasný paprsek nezapadá, ale vždycky je připraven osvětit duši, která po tom touží. Síla tohoto světla se ustavičně mocně projevuje na těch, jejichž srdce bylo osvěceno a kteří ve dne v noci naslouchají božským knihám, tak jako člověk, o němž se mluví v žalmu jako o blaženém: *Blaze tomu, kdo nechodí, jak mu radí bezbožní, nepostává na cestě, kudy chodí hříšní, a nezasedá ve shromáždění rouhačů, ale má zalíbení v Hospodinově zákoně a o jeho zákoně přemítá dnem i nocí*.

Bůh, který pro nás, moji drazí, tento svátek na počátku ustanovil, nám jej také dopřává každým rokem slavit. Ten, který vydal svého Syna na smrt, aby nás spasil, dává nám z téhož důvodu i svátek, který si v průběhu roku vždy touto dobou připomínáme. Tento svátek nás provází těžkostmi, na něž ve světě narážíme; a Bůh nám dopřává radost ze spasení, která z tohoto svátku vyzařuje, neboť nás shromažďuje kolem jediného stolu a na všech místech nás duchovně spojuje, takže se můžeme společně modlit a společně děkovat, jak se to ve svátek

sluší a patří. Je to zázrak jeho dobroty: k tomuto svátku shromažďuje totiž všechny z velkých dálek a ty, kdo si snad zůstávají tělesně vzdálení, činí jednotou víry blízkými.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Sof 3,8.9; Jan 12,32

V den, kdy vstanu jako svědek, tehdy očistím rty národům, * aby všichni vzývali Hospodinovo jméno a svorně mu sloužili.

V. Až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě, * aby všichni.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Ze čtvrté knihy Mojžíšovy

20,1–13;21,49

Voda ze skály a měděný had

V prvním měsíci přišlo celé společenství izraelských synů na poušť Sin. Lid se usadil v Kadeši. Maria tam zemřela a byla tam pochována.

Nebylo vody pro takové množství, srotili se tedy proti Mojžíšovi a Árónovi. Lidé se s Mojžíšem hádali a říkali: »Kéž bychom zemřeli, jako zahynuli naši bratři před Hospodinem! Proč jste přivedli Boží obec na tuto poušť, abychom zde zemřeli my i náš dobytek? Proč jste nás vyvedli z Egypta, abyste nás přivedli na toto ošklivé místo? Není to místo k setí, je bez fíkovníků, vinic, granátovníků, a ani vodu nemáme k pít!«

Mojžíš a Árón přišli ze shromáždění ke vchodu do stánku schůzky a padli na svou tvář. Ukázala se jim Hospodinova sláva a Hospodin řekl Mojžíšovi: »Vezmi si hůl a shromáždí všechny, ty a tvůj bratr Árón. Před nimi poručte skále, aby vydala svou vodu. Vyvedeš jim vodu ze skály a napojíš všechny i jejich dobytek.«

Podle rozkazu Mojžíš vzal hůl, která byla před Hospodinem, s Árónem shromáždil všechny před skálu a řekl jim: »Slyšte, buřiči! Vyvedeme vám z této skály vodu?« Mojžíš zvedl svou ruku, udeřil dvakrát holí do skály, a vytryskla hojná voda. Pili všichni lidé i jejich dobytek.

Hospodin však řekl Mojžíšovi a Árónovi: »Protože jste mi nevěřili, že bych se mohl osvědčit před očima izraelských synů jako svatý, neuvedete toto množství do země, kterou jim chci dát.« To jsou vody Meriby (= Hádky), kde se izraelští synové hádali s Hospodinem a kde jim dal důkaz své svatosti.

Od hory Hor táhli směrem k Rákosovému moři, aby obešli zemi Edomitů, a lid už omrzelo být stále na cestě. Lidé mluvili proti Bohu i Mojžíšovi: »Proto jste nás vyvedli z Egypta? Abychom umřeli tady na poušti. Není chléb ani voda. Už máme dost té hladové stravy.«

Hospodin poslal proto na lid jedovaté hady, jejichž uštknutí způsobilo smrt mnoha lidí z Izraele. Lidé přišli k Mojžíšovi a řekli: »Hřešili jsme, když jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modli se k Hospodinu, aby od nás odstranil hady.« A Mojžíš se modlil za lid. Hospodin řekl Mojžíšovi: »Udělej si hada a vztyč ho na kůl; každý uštknutý, když se na něj podívá, zůstane na živu.« Mojžíš zhotovil měděného hada, vztyčil ho na kůl, a když had někoho uštkl a ten pohlédl na měděného hada, zůstal na živu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 3,14.15.17

Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, * aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.

V. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. * Aby každý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Veškerá lidská, činnost se musí očistit a zdokonalit velikonočním tajemstvím

Souhlasně se zkušeností všech dob přináší Písmo svaté lidstvu důkladné poučení, že lidský pokrok, který je velikým dobrem člověka, s sebou nese i velké pokušení: kde totiž došlo k porušení řádu hodnot a dobré se smísilo se zlým, dbají jednotlivci i skupiny jen o vlastní zájmy a ne o zájmy ostatních.

Tak dochází k tomu, že svět už není místem opravdového bratrství a člověkova vzrůstající moc hrozí zničit samo lidstvo.

Jak se dá tento neutěšený stav překonat? Křesťané prohlašují, že se musí veškerá lidská činnost, která je vlivem pýchy a nezřízené sebelásky dennodenně ohrožena, očistit a zdokonalit Kristovým křížem a zmrtvýchvstáním.

Člověk, který byl Kristem vykoupen a v Duchu svatém se stal novým stvořením, může a má milovat i věci, které Bůh stvořil. Přijímá je od Boha a hledí na ně s takovou úctou, jako by právě vycházely z Boží ruky.

Je za ně svému Dobrodinci vděčný a užívá stvořených věcí a těší se z nich v duchu chudoby a vnitřní svobody. To ho uvádí do pravého vlastnění světa: jako by neměl nic, a zatím má všechno. *Všecko je vaše. Vy však patříte Kristu a Kristus Bohu.*

Boží Slovo, kterým bylo všechno stvořeno, se stalo tělem a přebývalo v lidském světě; jako dokonalý člověk vstoupilo do světových dějin, po-

jalo je v sebe a v sobě je soustředilo jako pod jednou hlavou. To on nám zjevuje, že *Bůh je láska*, zároveň nás učí, že základním zákonem lidské dokonalosti, a tedy také přetvořením světa, je nové přikázání lásky.

Ty, kdo věří Boží lásce, ujišťuje, že se cesta lásky otevírá všem lidem a že snaha o uskutečnění všelidského bratrství není marná. Zároveň nás vybízí, abychom tuto lásku neuplatňovali jen ve velkých věcech, ale především v každodenním běžném životě.

Pro všechny nás hříšníky podstoupil smrt a svým příkladem učí, že je také třeba nést kříž, který tělo a svět kladou na ramena těm, kdo hledají mír a spravedlnost.

Zmrtvýchvstáním se Kristus stal Pánem, jemuž byla dána všechna moc na nebi i na zemi, a mocí svého Ducha nyní dále působí v srdcích lidí; nejenže v nich vyvolává touhu po budoucím věku, ale zároveň také oživuje, očisťuje a posiluje ušlechtilé úmysly, jimiž se lidské společenství snaží učinit svůj život lidštějším a tomuto cíli podřídí celou zemi.

Dary Ducha jsou však různé: jedny volá k tomu, aby podali viditelné svědectví touhy po nebeském domově a uchovávali ji, aby byla v lidském společenství živá, jiné vyzývá, aby se věnovali pozemské službě člověku a touto službou vytvářeli předpoklady pro nebeské království.

Všechny ovšem osvobozuje, aby nedbali na sebe a využívali všech sil země pro život člověka, a tak směřovali do budoucna, kdy se lidstvo samo stane Bohu příjemnou obětí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Kor 5,15; Řím 4,25

Kristus zemřel za všechny, * aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých.

V. Byl vydán na smrt pro naše hříchy, a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění. * Aby ti.

5. týden svatopostní

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek listu Židům

1,1–2,4

Syn Boží vyniká nad anděly

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Pán v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna. Jeho ustanovil dědicem všeho a skrze něj také stvořil svět. On je odlesk jeho (božské) slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem. Když vykonal očistu od hříchů, zasedl na výsostech po pravici (Boží) velebnosti a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje svou důstojností, které se mu trvale dostalo.

Vždyť komu z andělů kdy (Bůh) řekl:

*„Ty jsi můj syn,
já jsem tě dnes zplodil?“*

A dále:

„Já mu budu otcem a on mi bude synem.“

A až bude opět uvádět svého prvorozeného na svět, řekne:

„Ať se mu klanějí vsichni Boží andělé!“

O andělich (žalmista) mluví takto:

*„Užívá větrů jako svých poslů
a ohnivých plamenů jako svých služebníků“,
ale o Synovi říká:*

„ Tvůj trůn, Bože, trvá na věčné věky“

*a „Žezlo spravedlnosti je žezlo jeho království.
Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost;
proto tě pomazal Bůh, tvůj Bůh,
olejem radosti před tvými druhy.“*

A dále:

*„Ty jsi, Pane, na počátku položil základy zemi
a dílem tvých rukou jsou nebesa.*

Ta pominou, ale ty zůstáváš;

nebesa zetlí jak oděv,

jako plášť je svineš

a vymění se jako šaty.

Ty však (zůstáváš) stále týž a tvá léta nepřestanou.“

Kterému andělovi kdy řekl:

»*Sed' mi po pravici,*

dokud ti nepoložím jako podnož k nohám tvé nepřátele«?

Což nejsou všichni (andělé) jen duchové, posláni k tomu, aby sloužili těm, kdo mají jako dědictví dostat spásu? Proto mnohem více pozornosti musíme věnovat tomu, co jsme slyšeli, abychom se snad neminuli s přístavem (spásy). Když už to, co oznámili andělé, mělo svou platnost – takže všichni, kdo to přestoupili nebo to nechtěli slyšet, byli potrestáni, jak zasloužili – mohli bychom uniknout my, kdybychom se chovali nevšímavě k tak vznešené spáse? Začal ji (přece) hlásat sám Pán a nám ji (odevzdali) jako spolehlivou ti, kdo to sami slyšeli. Přitom sám Bůh to potvrzoval znamenými, zázraky a rozmanitými (projevy) moci, ano i dary Ducha svatého, které on rozděluje, jak sám chce.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 1,3; 12,2

Ježíš Kristus je odlesk Otcovy slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem. * Když vykonal očistu od hříchů, zasedl na výsostech po pravici Boží velebnosti.

V. Ten, od něhož pochází naše víra, místo radosti, která se mu nabízel, vzal na sebe kříž. * Když.

DRUHÉ ČTENÍ

Z velikonočních listů svatého Atanáše, biskupa

Nadcházející svátek Páně neslavme slovy, ale skutky

Slovo, které se pro nás stalo vším, je nám nablízku. Je to náš Pán Ježíš Kristus, ten, který slibuje, že bude stále s námi. Vždyť přece říká: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.* A stejně jako je naším pastýřem, veleknězem, cestou a branou a stal se pro nás vůbec vším, právě tak je i naším svátkem a slavností, jak říká Apoštol: *Vždyť náš velikonoční beránek Kristus je už obětován,* ten, který byl očekávan. Ale zazářil nám také jako odpověď na prosby žalmisty volajícího: *Radosti má, vytrhni mne z obležení nepřátel.* To je pravá radost a to je skutečná slavnost: zapuzení všeho zla; každý má k takové radosti dospět, a proto musí žít bezúhonně a mít stále na paměti pokoj bázně Boží.

Tak také žili svatí: po celou dobu svého života se radovali jako ve svátek. Jeden z nich, blažený David, vstával ne jednou, ale sedmkrát za noc a v modlitbách vzýval Boha. Jiný zase, veliký Mojžiš, jásal a zpíval hymny a chvály za vítězství nad faraónem a nad těmi, kteří Hebrejce utlačovali těžkou robotou. A konečně další, jako veliký Samuel nebo blažený Eliáš, s opravdovou radostí konali posvátnou bohosluž-

bu. Svým dobrým životem dosáhli svobody a účastní se nyní nebeské slavnosti; radují se ze svého někdejšího putování po zemi stínů a znají již, jaký je rozdíl mezi skutečností a předobrazem.

Jakou cestou se však při nynější slavnosti dáme my? A když se blížíme k tomuto svátku, koho budeme mít za vůdce? Jistě nikoho jiného než toho, jehož společně nazýváme svým Pánem, Ježíše Krista, neboť on sám říká: *Já jsem cesta*. On je ten, který na sebe vzal hříchy světa, jak praví svatý Jan. On očisťuje naše duše, jak o tom jinde mluví prorok Jeremiáš: *Stoupněte si na začátku cest a dívejte se, ptejte se, která cesta je dobrá, a na ní najdete obnovení svých duší*.

Když byli nečistí kdysi pokropeni krví kozlů a posypáni popelem z jalovic, mohli být očisťeni pouze tělesně. Nyní však milost Božího Slova očisťuje každého v plnosti. Půjdemo-li za tímto Slovem, můžeme již zde jakoby v předsíních nebeského Jeruzaléma předem připravovat onen věčný svátek. Stejně jako svatí apoštolové, kteří následovali svého vůdce Spasitele tak, že byli a dosud jsou učiteli této milosti. Vždyť říkali: *My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou*. Podobně i my následujeme Pána; a jeho svátek neslavíme pouze slovy, ale i skutky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

SrV. Žid 6,20; Jan 1,29

Jako předchůdce vstoupil pro nás do svatyně beránek bez poskvrny. *
Stal se veleknězem podle řádu Melchizedechova na věčné věky.

V. Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa. * Stal se.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mat 21,33–46

Poslyšte jiné podobenství: Byl jeden hospodář a ten vysázal vinici. Obehnal ji plotem, vykopal v ní jámu pro lis a vystavěl strážní věž, pronajal ji vinařům a vydal se na cesty. Když se přiblížilo vinobraní, poslal k vinařům své služebníky vyzvednout z ní výtěžek. Ale vinaři jeho služebníky popadli, jednoho zbili, druhého zabili, třetího ukamenovali. (Hospodář) poslal tedy jiné služebníky, ještě ve větším počtu než poprvé, ale naložili s nimi zrovna tak. Naposled k nim poslal svého syna; myslel si: „Na mého syna budou mít ohled.“ Když však vinaři uviděli syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojdte, zabijme ho, a jeho dědicství bude naše!“ A popadli ho, vyhnali ven z vinice a zabili. Až pak přijde pán té vinice, co asi s těmi vinaři udělá?« Odpověděli mu: »Krutě ty zlosyny zahubí a svou vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou ve svůj čas odvádět výtěžek.« Ježíš jim řekl: »Nečetli jste nikdy v Písmu:

„Kámen, který stavitelé odvrhli, stal se kvádrem nárožním. Učinil to Pán a v našich očích je to podivuhodné“?

Proto vám říkám: Vám bude Boží království odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. A kdo na ten kámen padne, ten se potluče, a na koho padne, toho rozdrťí.«

Když velekněží a farizeové uslyšeli tato jeho podobenství, poznali, že mluví o nich. Hleděli se ho zmocnit ale měli strach z lidu, protože (lidé) ho považovali za proroka.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

2,5–18

Ježíš, původce spásy, se připodobnil svým bratřím

Bůh nepodřídil budoucí svět, o němž mluvíme, andělům. Někdo totiž vydal kdesi toto svědectví:

»Co je člověk, že na něj pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?

Jenom trochu jsi ho ponížil pod anděly; slávou a ctí jsi ho korunoval; všechno jsi mu podřídil pod nohy.«

Ve (slovesch) *»podřídil mu všechno«* (je obsaženo), že nenechal nic, co by mu podřízeno nebylo. Teď sice ještě nevidíme, že všechno je mu podřízeno. Vidíme však, že Ježíš, který byl trochu ponížen pod anděly, protože vytrpěl smrt, je korunován slávou a ctí, aby z milosti Boží za všechny (lidi) podstoupil smrt.

Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se neostýchá nazývat je svými bratry, když říká:

»Budu hlásat tvoje jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění tě budu chválit.«

A opět:

»Já svou důvěru vložím v něho.«

A ještě zase:

»Hle, tady jsem já i moje děti, které mi dal Bůh.«

Protože sourozenci mají krev a tělo společné, i (Ježíš) přijal krev a tělo, aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí. Je přece jasné, že se neujal andělů, ale Abrahámových potomků. Proto se ve všem musel připodobnit (svým) bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha veleknězem milosrdným

a věrným, a tak usmířoval hříchy lidu. A protože sám prožíval utrpení a zkoušky, dovede pomáhat těm, na které zkoušky přicházejí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 2,11.17;srV. Bar 3,38

Ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se Kristus musel ve všem připodobnit svým bratřím, * aby se stal veleknězem milosrdným a věrným.

V. Bůh se ukázal na zemi a stýkal se s lidmi. * Aby se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Komentáře k žalmům« od svatého Jana Fishera, biskupa a mučedníka

I když někdo zhřešil, máme přimluve u Otce

Ježíš Kristus je náš velekněz a jeho drahé tělo je naše oběť, kterou obětoval na oltáři kříže pro spásu všech lidí. Krev, která byla prolita pro naše vykoupení, nebyla krví telat nebo kozlů, jako ve Starém zákoně, ale krví nejnevinnějšího beránka, našeho spasitele Ježíše Krista.

Chrám, v němž náš velekněz přinesl posvátnou oběť, nebyl vytvořen lidskýma rukama, ale vystavěn mocí samotného Boha. Vždyť svou krev prolil před očima celého světa. A to je ten zvláštní chrám vybudovaný samotnou rukou Boží.

A tento chrám má dvě části: jednou z nich je země, kterou nyní obýváme, druhá je nám smrtelníkům dosud neznámá.

Nejprve totiž Kristus přinesl oběť zde na zemi, když podstoupil překrutnou smrt. A potom oblečen v nový oděv nesmrtelnosti vstoupil s vlastní krví do velesvatyně, to jest do nebe. Tam také před trůn nebeského Otce přinesl tuto krev nesmírné ceny, kterou sedmkrát vylil za všechny lidi propadlé hříchu.

Tato oběť je Bohu tak milá a příjemná, že jakmile ji spatřil, nemohl se nad námi okamžitě nesmilovat a všem opravdovým kajícím ne-projevit svou shovívavost.

Nadto je to i oběť věčná. Nepřináší se pouze jednou za rok, jako tomu bývalo u Židů, ale k naší útěše každý den, ba dokonce každou hodinu a minutu, aby naše útěcha byla dokonalá. Proto apoštol dodává: *Tím nám získal věčné vykoupení.*

A na této svaté a věčné oběti mají účast všichni, kdo mají opravdovou lítost nad tím, čím se provinili, a dali se na pokání, všichni, kdo se pevně rozhodli, že už nebudou hřešit, ale neochvějně vytrvají v započatém úsilí o dosažení ctností.

Svatý Jan to potvrzuje slovy: *Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste ne-hřešili. Zhřeš-li však někdo, máme přimluve u Otce: Ježíše Krista sprá-*

vedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 5,10.8.9

Jestliže jsme s Bohem byli usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě znepřáteleni, * tím spíše – po usmíření – budeme zachráněni jeho životem.

V. Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníky. * Tím spíše.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

3,1–19

Mějme společenství s Kristem

Svatí bratři, vám se dostalo účasti v nebeském povolání. Pozorujte tedy apoštola a velekněze našeho vyznání Ježíše; on je věrný tomu, který ho ustanovil, tak jako i Mojžíš (byl věrný) v celém Božím domě. Ježíšovi však patří větší sláva než Mojžíšovi, jako stavitel domu má větší čest nežli dům sám. Každý dům totiž musí být od někoho stavěn, ale ten, kdo postavil všechno, je Bůh. Mojžíš byl skutečně věrný v celém jeho domě, ale byl (jen) služebník: měl vydat svědectví o tom, co (Bůh) chtěl (v budoucnosti) vyjevit. Kristus však (je věrný) jako Syn nad jeho domem. A ten jeho dům jsme my, když si ovšem (až do konce pevně) uchováme radostnou důvěru s hrdostí na to, v co doufáme.

Jak říká Duch svatý:

»Až uslyšíte dnes jeho hlas,
nezatvrzujte svoje srdce, jako kdysi (na místě) vzpoury, jako v den
pokušení na poušti;

tam mě vaši otcové pokoušeli a chtěli důkazy,
ačkoli čtyřicet roků viděli, co jsem konal.

Proto jsem se na to pokolení rozhněval

a řekl jsem: Jejich srdce pořád bloudí

a nechtějí rozumět mým záměrům.

A tak jsem ve svém hněvu přísahal:

Nevejdou na místo, kde by si u mě mohli odpočinout.«

Dejte pozor, bratři, aby nikdo z vás neměl srdce zlé a nevěřící, takže by odpadl od živého Boha. Spíše se navzájem povzbuzujte den co den, pokud ještě trvá ono »dnes«, aby se nikdo z vás nezatvrdil sveden hříchem. Vždyť máme společenství s Kristem, jen když si uchováme pevně až do konce svou počáteční důvěru.

Když se tam říká:

»Až uslyšíte dnes jeho hlas,
nezaturzujte svoje srdce, jako kdysi (na místě) vzpoury«,

(kdo se míní) těmi, co se bouřili, ačkoli to slyšeli? Což to nebyli všichni ti, kdo vytáhli z Egypta pod Mojžišovým vedením? A na kohopak se hněval po čtyřicet let? Ne na ty, kdo se dopustili hříchu a jejichž mrtvoly pak padly na poušti? A komupak prohlásil s přísahou, že nevedou na místo, kde by si u něho mohli odpočinout? Nebyli to ti, kdo ho nechtěli poslouchat? Tak vidíme, že nemohli vejít, protože jim (chyběla) víra.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 3,6; Ef 2,21

Bůh ustanovil Krista, svého Syna, nad svým domem. * A ten jeho dům jsme my.

V. V Kristu je celá stavba spojena a vyrůstá ve svatý chrám. * A ten.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Kristův kříž je zdrojem všeho požehnání, příčinou všech milostí

Duch pravdy osvětluje náš rozum, a proto bychom se měli s čistým a svobodným srdcem nechat proniknout slávou kříže, která září na nebi i na zemi. Svým vnitřním zrakem bychom měli prohlédnout, co to znamená, když Pán o svém nadcházejícím umučení řekl: *Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven*. A dále: *Nyní je moje duše rozehvěna. Co mám říci? Otče, vysvoboď mě od té hodiny? Ale právě kvůli té hodině jsem přišel. Otče, oslav svého Syna*. A když se z nebe ozval Otcův hlas: *Oslavil jsem a ještě oslavím*, řekl Ježíš těm, kteří stáli okolo: *Ten hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám. Nyní nastává soud nad světem, nyní bude vládce tohoto světa vypuzen. A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě*.

Obdivuhodná je moc Kristova kříže, nevýslovná je sláva jeho utrpení! V kříži je místo Kristova soudu, odsouzení světa i moc Ukřižovaného.

Přitáhl jsi, Pane, všechno k sobě; to, co se v jediném židovském chrámě konalo v nejasných náznacích, měl všude slavit zbožný lid všech národů v nezastřené plnosti svátosti.

Skvělejší zajisté než stav levitů je stav jáhnů, vznešenější než důstojnost starších je důstojnost kněží a posvátnější než pomazání veleknězi je pomazání biskupů. Protože tvůj kříž je zdrojem všeho požehnání, je příčinou všech milostí. Skrze něj se věřícím dostává v slabosti síla, v potupě sláva, ve smrti život. Už přestalo množství krvavých obě-

tí. Všechny rozdílné oběti nahrazuje jediná oběť tvého těla a krve, protože ty jsi pravý *Beránek Boží, který snímá hříchy světa*; a naplňuješ v sobě veškerá tajemství: takže jako je jen jedna oběť místo všech, je také ze všech národů jen jedno království.

Vyznejme tedy, nejmilejší, to, co blažený učitel národů, apoštol Pavel, slavně vyhlásil, když řekl: *Na tuto nauku je spolehnutí a zaslouží si, aby se jí naprosto věřilo: Kristus přišel na tento svět, aby zachránil hříšníky*.

Neboť Boží milosrdenství vůči nám je tím podivuhodnějším, že Kristus nezemřel za spravedlivé ani za svaté, ale za nespravedlivé a bezbožné. Ale protože božskou přirozenost nemohl zasáhnout osten smrti, svým lidským zrozením přijal Kristus to, co mohl za nás obětovat.

Už dávno přece naší smrti hrozila moc Kristovy smrti, když bylo řečeno skrze proroka Ozeáš: *Ó smrti, já budu tvou smrtí, já budu tvou zkázkou, podsvětí*. Podřídil se totiž sice svou smrtí zákonům říše mrtvých, ale svým vzkříšením je zrušil. Zničil věčné trvání smrti, z věčné ji proměnil v časnou. *Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 2, 14–15; Jan 12, 23

Dlužní úpis, který svědčil proti nám, zrušil Kristus tím, že ho přibil na kříž. * Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven.

V. Knížata a mocnosti pekla odzbrojil, veřejně je vystavil potupě a křížem nad nimi triumfoval. * Přišla.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

6, 9–20

Boží věrnost, naše naděje

Milovaní, jsme o vás přesvědčeni, že jste (ve stavu) lepším, který směřuje ke spáse. Bůh není nespravedlivý, že by zapomněl na to, co jste vykonalí, a na (vaši) lásku, kterou jste kvůli němu projevovali, když jste prokazoval a stále prokazujete služby spolukřesťanům. Přejeme si jen, aby každý z vás projevował stejnou horlivost do té doby, kdy se naplní (naše) naděje až do konce; abyste neochabli, ale (spíše) napodobovali ty, kteří pro (svou) víru a trpělivost dostanou dědictví, které mají slíbeno.

Když totiž dal Bůh Abrahámovi slib a neměl nikoho vyššího, při kom by mohl přísahat, přísahal při sobě samém: *»Zahrnu tě jistě požehná-*

ním a velmi tě rozmnožím.« (Abrahám) trpělivě čekal, a dosáhl toho, co mu bylo slíbeno.

Když přísahají lidé, (dovolávají se) někoho vyššího, a přísaha je jim zárukou, kterou končí každý spor. Když tedy Bůh chtěl zvláště zřejmě ukázat dědicům svého zaslíbení, že jeho rozhodnutí je nezměnitelné, zaručil se přísahou. Tyto dvě nezměnitelné skutečnosti (vyklučují), že by Bůh mluvil lež. (Proto se) s důvěrou pevně opřeme o (nalezené) útočiště a jistě dosáhneme vytoužených (hodnot), které jsou nám určeny. (V této naději) máme bezpečnou a pevnou kotvu pro duši. Ona proniká až do samého vnitřku (nebeské velesvatyně), kam pro nás jako předchůdce vstoupil Ježíš, velekněz navěky podle řádu Melchizedechova.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 6,19.20; 7,24.25

Ježíš, velekněz navěky podle řádu Melchizedechova, jako předchůdce vstoupil pro nás až do samého vnitřku nebeské velesvatyně. * Je stále živ, aby se za nás přimlouval.

V. Má kněžství navěky, proto také je schopen přinést navždy spásu těm, kdo skrze něho přicházejí k Bohu. * Je stále.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Ježíš Kristus se modlí za nás i v nás a my se modlíme k němu

Bůh nemohl dát nám lidem větší dar, než když své Slovo, jímž všechno stvořil, učinil naší hlavou a nás s ním spojil jako jeho údy. A tak je Slovo i Synem Božím i Synem člověka: je spolu s Otcem jeden Bůh, spolu s lidmi jeden člověk. Když tedy v modlitbách vzýváme Boha, nesmíme od něho oddělovat jeho Syna, a když se modlí Synovo tělo, nesmí od sebe oddělovat svou hlavu. Neboť jediným Spasitelem svého těla je náš Pán Ježíš Kristus, Syn Boží. Ten se modlí za nás i v nás a my se modlíme k němu.

Modlí se za nás jako náš kněz. Modlí se v nás jako naše hlava. My se modlíme k němu jako k svému Bohu.

Poznejme tedy svůj hlas v něm i jeho hlas v nás. A když se v Písmu, zvláště u proroků, říká o Pánu Ježíši Kristu něco, co vypadá jako nějaké Boha nedůstojné ponížení, neváhejme mu to přisoudit; on sám přece neváhal stát se jedním z nás. Vždyť jemu slouží veškeré tvorstvo, poněvadž skrze něho všechno povstalo.

Myslíme na jeho vznešenost a božství, když slyšíme: *Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic.* Jestliže však

myslíme na toto nejmýš vznešené a všechnu dokonalost tvorů převyšující božství Syna Božího, nezapomínejme na jiná místa Písma, jež nám ho ukazují, jak pláče, modlí se a vyznává.

A přesto se zdráháme mu taková slova připisovat, protože se nám nechce sestoupit do hlubin jeho ponížení poté, co jsme právě rozjímali o jeho božství. Jako bychom mu křivdili, kdybychom uznali, že vskutku vyřkl ta zcela lidská slova ten, k němuž se obracíme, když vzýváme Boha. A tak často váháme a snažíme se smysl Písma změnit. Nenacházíme však v Písmu nic než to, co se ke Kristu stále vrací a brání se od něho odchýlit.

Vzpamatujme se tedy a probuďme svoji víru. A vizme, že ten, o němž jsme krátce předtím rozjímali jako o Bohu, *vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti. A když visel na kříži, vzal za svoje slova žalmu: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil.*

Modlíme se tedy k němu jako k Bohu, on sám se modlí jako člověk a služebník. Jednou Stvořitel, jednou tvor, Neměnný, ale přijímající proměnlivou přirozenost stvoření a vytvářející s námi jednoho člověka – on hlavu, my tělo. Nás a sebe učinil jedním člověkem, hlavou a tělem. Modlíme se tedy k němu, skrze něho a v něm. Říkáme při tom slova modlitby spolu s ním a on je říká spolu s námi.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 16,24.23

Dosud jste o nic neprosili ve jménu mém. * Proste, a dostanete, aby se vaše radost naplnila.

V. Amen, amen, pravím vám: O cokoli budete prosit Otce ve jménu mém, dá vám. * Proste.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

7,1–10

Velekněz Melchizedech

Melchizedech byl král Sálemu a kněz Boha Nejvyššího. Když se Abrahám vracel po porážce králů, vyšel mu vstříc a požehnal mu. Abrahám mu přídělil ze všeho desátek. (Jméno Melchizedech) se vykládá »král spravedlnosti« a král Sálemu zase (znamená) »král pokoje«. Neuvádí se jeho otec, matka, rodokmen, kdy začal žít a kdy skončil; a tím se podobá Božímu Synu a zůstává knězem navždy.

Uvažte jen, jak velký musí být ten, jemuž dal Abrahám jako desátek nejlepší část z kořisti, on, patriarcha! Léviovní potomci, kterým se do-

stává kněžského poslání, mají sice právo (stanovené) v Zákoně, že mohou vybírat desátky od lidu, to je od vlastních bratří, kteří přece také pocházejí od Abraháma. Ale (tady) dostává od Abraháma desátek někdo, jenž nepochází z jejich středu, a uděluje požehnání tomu, kdo byl nositelem příslibení! O tom přece není vůbec sporu, že požehnání dostává nižší od vyššího!

(A dále:) tady dostávají desátek lidé smrtelní, tam však někdo, o němž se svědčí jako o živém. (A konečně:) když dal desátek Abrahám, dal ho tím – abych tak řekl – i Levi, ačkoliv on smí sám desátky vybírat. Byl totiž ještě v bedrech svého praotce, když mu Melchizedech přišel naproti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Gn 14,18; Žid 7,3; 6,20

Melchizedech, král Sálemu, kněz Boha Nejvyššího, přinesl chléb a víno, a podobá se Božímu Synu. * Zůstává knězem navždy.

V. Kristus je velekněz podle řádu Melchizedechova. * Zůstává.

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Církev, viditelná svátost spasitelné jednoty

Hle, blíží se dni, praví Hospodin, kdy sjednám s Izraelovým a Judovým domem novou smlouvu ... Vložím svůj zákon do jejich nitra, napíšu jim ho do srdce. Budu jejich Bohem a oni budou mým lidem ... Neboť mě poznají všichni od nejmenšího až do největšího, praví Hospodin. Tuto novou smlouvu uzavřel Kristus, novou úmluvu ve své krvi; ze Židů i pohanů si povolal lid, aby ne podle těla, nýbrž v Duchu rostl v jednotu a byl novým lidem Božím. Ti, kdo věří v Krista, kdo se znovu narodili skrze slovo živého Boha, ne ze semene pomíjejícího, ale nepomíjejícího, ne z těla, ale z vody a Ducha svatého, tedy vytvářejí rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví ..., který kdysi nebyl jeho lidem, teď však je to lid Boží.

Tento mesiášský lid má svou hlavu – Krista, *ten byl vydán na smrt pro naše hříchy, a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění*, nyní slavně vládne na nebi, neboť získal jméno, které je nade všechno jméno. Tento lid má svůj stav – důstojnost a svobodu Božích dětí, v jejichž srdci přebývá Duch svatý jako v chrámě. Má svůj zákon – nové přikázání milovat tak, jak nás miloval Kristus. A má svůj cíl – Boží království, jemuž dal pozemský počátek sám Bůh a které má dále růst, až je on sám také dokonán na konci času, kdy se ukáže Kristus, náš život, a kdy *také tvorstvo bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody*

ve slávě Božích dětí. A tak ačkoli tento mesiášský lid vůbec nezahrnuje všechny lidi a nejednou představuje malé stádečko, je pro celé lidské pokolení naprosto bezpečným zárodkem jednoty, naděje a spásy. Kristus ho ustavil jako společenství života, lásky a pravdy, činí z něho nástroj vykoupení všech lidí a posílá jej do celého světa jako světlo světa a sůl země.

A jako už byl starý tělesný Izrael putující kdysi pouští nazýván Božím shromážděním, tak také nový duchovní Izrael, putující v tomto čase a vyhlížející trvalé město, které přijde, je nazýván církví Kristovou. Sám ji totiž získal svou krví, naplnil svým Duchem a vybavil vhodnými prostředky viditelné a společenské jednoty. Shromáždění těch, kdo s vírou vzhlížejí k Ježíši jako k původci spásy a zdroji jednoty a pokoje, svolal Bůh a ustavil církev, aby byla pro všechny společně a pro každého zvláště viditelnou svátostí této spasitelné jednoty.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 2,9.10; Žl 33(32),12

Vy jste lid patřící Bohu jako vlastnictví. * Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží, žili jste bez milosrdenství, teď však se jeho milosrdenství na vás projevilo.

V. Blaze národu, jehož Bohem je Hospodin, blaze lidu, který si Bůh zvolil za svůj majetek. * Kdysi.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

7,11–28

Kristovo věčné kněžství

Kdyby se bylo dosáhlo spravedlnosti kněžstvím levitským – neboť lid přijal Zákon za jeho (působení) – nač by ještě musel být ustanovován nějaký jiný kněz podle řádu Melchizedechova, o kterém by se už nemohlo říci, že je knězem podle řádu Árónova?

Neboť mění-li se kněžství mění se nutně i Zákon. A (skutečně) ten, o němž to (všechno) bylo řečeno, patří k jinému kmeni, z kterého nekonal nikdo službu u oltáře. Je přece všem známo, že náš Pán pochází z (kmene) Judova, a o kněžích z tohoto kmene Mojžiš nic neřekl.

A to je ještě zřejmější, protože se objevuje jiný kněz Melchizedechovi podobný, který se jím stal ne podle předpisu o tělesném původu, nýbrž mocí života nezničitelného. Vždyť (o něm) je dosvědčeno: *„Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova!“*

Tím se ovšem ruší dřívější nařízení jako slabé a neužitečné – Zákon totiž nic neudělal dokonalým – avšak místo toho přichází lepší naděje, kterou se přibližujeme k Bohu.

(A platí to) tím více, že (se to nestalo) bez přísahy; ti (druzí) se totiž stali kněžími bez přísahy, ale Ježíš se jím stal s přísahou od toho, který mu řekl:

»Pán přísahal a nebude toho litovat:

ty jsi kněz navěky «.

A proto se stal Ježíš ručitelem lepší smlouvy.

Dříve se mnozí stávali kněžími, protože umírali, a nemohli tedy jimi být stále; (Ježíš) však je navěky, a proto jeho kněžství nepřechází na někoho jiného. Proto také je schopen přinést navždy spásu těm, kdo skrze něho přicházejí k Bohu, neboť je stále živ, aby se za nás přimlouval.

Ano, právě takového velekněze jsme potřebovali: aby byl svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků, vyvýšený nad nebesa, který nemá zapotřebí, jako (jiní) velekněží, stále a stále podávat oběti nejprve za hříchy vlastní a teprve potom za (hříchy) lidu. (Ježíš) to učinil jednou provždy, když sám sebe přinesl v oběť. Zákon totiž ustanovuje za velekněze lidi, kteří jsou (podrobeni) slabosti; ale ona přísaha – pozdější než Zákon – (ustanovuje) Syna, který dosáhl dokonalosti navždy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 5,5.6; 7,20.21

Kristus si nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: * Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.

V. Druzí se stali kněžími bez přísahy, ale Ježíš se jím stal s přísahou od toho, který mu řekl: * Ty jsi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Petrovi o víře« od svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe

Sám sebe přinesl jako oběť za nás

Sama nejsvětější Trojice, jediný Bůh Starého i Nového zákona, vyžadovala od našich otců, aby jí přinášeli krvavé oběti. V těchto obětech se totiž naznačoval převzácný úkon oné oběti, v níž se sám Bůh Syn hodlal ve svém lidství milostivě obětovat za nás.

Podle apoštolského učení totiž *sám sebe vydal za nás jako dar v oběť, velmi příjemnou vůni Bohu*. Sám skutečný Bůh a skutečný velekněz, který kvůli nám vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví býků a kozlů, ale se svou vlastní krví. Právě to naznačoval dříve židovský velekněz, když každým rokem vstupoval s krví do velesvatyně.

To je přece ten, který v sobě jediném poskytl vše, o čem věděl, že je to nutné k našemu vykoupení. Sám zároveň kněz i oběť, sám zároveň Bůh i chrám: kněz, neboť skrze něho jsme byli usmířeni; oběť, neboť jím jsme byli usmířeni; chrám, neboť v něm jsme byli usmířeni; a Bůh, neboť s ním jsme byli usmířeni. Sám je tedy knězem, obětí i chrámem, protože to všechno znamená Bůh ve svém lidství. Není však Bohem sám, protože tím je spolu s Otcem a Duchem svatým ve svém kněžství.

Pevně se toho tedy drž a nikdy nepochybuji, že se samo jednorozné Boží Slovo, které se stalo člověkem, nabídlo Bohu za nás jako dar v oběť, velmi příjemnou vůni Bohu. Jemu spolu s Otcem a Duchem svatým obětovali patriarchové, proroci a kněží ve Starém zákoně zvířecí oběti. Jemu s Otcem a Duchem svatým, s nimiž má jediné božství, nepřestává nyní v Novém zákoně přinášet svatá a obecná církev po celém světě ve víře a lásce oběť chleba a vína.

V oněch dřívějších krvavých obětech bylo již totiž naznačeno tělo Kristovo, které on, sám bez hříchu, chtěl přinést v oběť za naše hříchy, a jeho krev, kterou chtěl prolít na odpuštění našich hříchů. V této oběti máme díkyvzdání a památku těla Kristova za nás obětovaného, i jeho krve za nás vylité z milosti samého Boha. O něm říká apoštol Pavel ve Skutcích apoštolů: *Dbejte na sebe i na celé stáde, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, abyste spravovali Boží církev, kterou si Kristus získal vlastní krví.*

V oněch dřívějších obětech bylo obrazně naznačeno, co nám má být darováno. V této oběti se zjevně ukazuje, co nám již Bůh daroval. V oněch dřívějších obětech se zvěstovalo, že Syn Boží má být zabit za hříšníky, v této se zvěstuje, že již byl za hříšníky zabit, jak svědčí apoštol: *Kristus přece v ten čas, když jsme ještě byli slabí, zemřel za bezbožníky.* A dále: *Byli jsme s Bohem usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě znepřáteleni.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 1,21–22; srv. Řím3,25

Kdysi jste byli odcizeni Bohu a s ním pro svoje smýšlení a špatné skutky znepřáteleni. Ale teď on s vámi obnovil dobrý poměr skrze Kristovo lidské tělo vydané na smrt. * To proto, abyste byli před ním svatí, neposkvrnění a bezúhonní.

V. Bůh ho ustanovil jako smírnou oběť, která se uskutečnila prolitím jeho krve a působí skrze víru. * To proto.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

8,1–13

Kristovo kněžství nové smlouvy

Hlavní věc při tom, o čem mluvíme, je toto: Máme takového velekněze, který zaujal místo po pravé straně trůnu (Boží) velebnosti v nebi a vykonává službu ve svatyni, v pravém stánku, který postavil Pán, ne člověk.

Každý velekněz totiž bývá ustanoven k tomu, aby podával dary a oběti. Proto (i Ježíš) musí mít něco, co by podával jako oběť. Kdyby však byl na zemi, vůbec by nemohl být knězem, protože už (zde) jsou ti, kdo dary přinášejí, jak to předpisuje Zákon. Oni ovšem konají kněžskou službu (ve svatyni), která se té nebeské jen podobá a je (pouhým) jejím stínem. Když měl Mojžíš zbudovat stánek, dal mu přece (Bůh) rozkaz: *„Dej pozor a udělej všecko podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.“*

(Ježíš) tedy dosáhl o to vznešenější kněžské služby, oč lepší je smlouva, kterou on zprostředkoval a která spočívá na vznešenějších příslibech. Kdyby totiž ona dřívější (smlouva) byla bez vady, nebylo by ji třeba nahrazovat jinou.

Ale (Bůh) jim vytýká: *„Hle – přijdou dni – praví Pán kdy s Izraelovým domem a s Judovým domem uzavřu smlouvu novou: a nebude to smlouva, jakou jsem sjednal s jejich předky v den, kdy jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. To proto, že oni nezůstali smlouvě se mnou (věrní). Přestal jsem si jich (proto) všímat – praví Pán. Taková bude smlouva, kterou sjednám s Izraelovým domem po těch dnech – praví Pán: Svoje zákony jim vložím do mysli, do srdce jim je napíšu. Budu jejich Bohem a, oni budou mým lidem! Nikdo už nebude svého spoluobčana poučovat, nikdo už nebude svému bratru říkat: ‚Poznej Pána!‘ Neboť všichni mě budou znát, od nejmenšího až po největšího. Jejich nepravosti jim odpustím a na jejich hříchy už nevzpomenu.“*

Když tedy (Bůh) mluví o nové (smlouvě), prohlašuje tím tu dřívější za zastaralou. Co je však zastaralé a ztrácí sílu, je blízko zániku.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 8,1.2; srv. 9,24

Máme takového velekněze, který zaujal místo po pravé straně trůnu Boží velebnosti v nebi. * A stará se tam o naše záležitosti u Boha.

V. Neboť Kristus nevesel do svatyně, zbudované lidskýma rukama, která je jenom napodobeninou té pravé, ale do samého nebe. * A stará se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa*Budeme účastni velikonočního hodu Beránkova*

Budeme účastni velikonočního hodu Beránkova. Zatím sice ještě obzvláště, nicméně s větší zjevností nežli ve Starém zákoně. Neboť Pascha Mojžišova Zákona, nebojím se to říci, byla jen nejasným předobrazem nynějších velikonočí. O něco později ho však budeme účastni dokonaleji a jasněji, to až s námi bude Slovo slavit onen nový hod v Otcově království, kdy nám odkryje a naučí nás znát věci, jež nám nyní sdělilo jen neúplně. A slavení velikonočního hodu Beránkova je stále něčím novým, nakolik jsme to nyní schopni chápat.

My se máme učit chápat, jaké je to hodování, Slovu přísluší učit a vštěpovat toto učení svým učedníkům. Učení je totiž pokrmem i pro toho, kdo jej poskytuje.

Nuže tedy, staňme se i my účastnými zákona, ale podle evangelia, nikoli podle litery; dokonale, ne nedokonale; navěky, ne na čas. Zvolme si hlavní město, ne Jeruzalém pozemský, nýbrž nebeský; ne tedy ten, který je nyní zdupán vojsky, nýbrž ten, jež chválí a oslavují andělé.

Přinášejme oběti, ale ne mladá telata a beránky, jimž rostou rohy a kopyta; na těch je mnoho neživého a necitlivého; ale spolu s nebeskými zástupy obětujme Bohu oběť chvály na nebeském oltáři. Rozhrňme první závěs, přistupme ke druhému a nahlédněme do velesvatyně.

A abych řekl to nejdůležitější – obětujme Bohu sebe, ano den za dnem obětujme sebe samé i veškerá svá hnutí. Berme všechno doslova, utrpením napodobujme Kristovo utrpení, krví uctívejme krev Kristovu, ochotně vystupujme s Kristem na kříž.

Jsi-li Šimon z Kyrény, vezmi kříž a jdi za ním.

Byl-liš jako zločinec spolu s ním ukřižován, jakožto dobrý člověk v něm uznej Boha. Byl-li on také pro tebe a tvůj hřích počítán za jednoho z hříšníků, ty se pro něho staň spravedlivým. Padni na kolena před tím, jenž pro tebe visí na kříži; a jestliže visíš, hled' i ze špatnosti něco získat. Smrtí si vykup spásu. Vejdi s Ježíšem do ráje, abys poznal, co jsi ztratil. Pohled' na tamní krásu a reptala nech i s jeho rouháním zemřít venku.

Jsi-li Josef z Arimatie, požádej toho, kdo dal Ježíše přibít na kříž, aby ti dal jeho tělo, ať máš smírnou oběť celého světa.

Jsi-li Nikodém, ten tajný noční ctitel Páně, pomaz' jej pohřebními mastmi.

Jsi-li některá z Marií, Salome nebo Jana, hned na úsvitu prolévej slzy. Snaž se první spatřit odvalený kámen a snad i anděly nebo dokonce samotného Ježíše.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 13,1213; 12,4

Ježíš podstoupil utrpení za bránou, aby vlastní krví posvětil lid. *

Vyjděme tedy k němu mimo tábor a snášejme urážky jako on.

V. Vždyť jste v boji proti hříchu ještě nekladli odpor až do krve. *

Vyjděme.

Svatý týden

Květná Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

10,1–18

Naše posvěcení skrze Kristovu oběť

Zákon obsahoval jen stín budoucích hodnot, ne však tyto věci ve skutečnosti. A proto nemá vůbec sílu, aby svými oběťmi, stále stejnými, které se rok co rok pořád opakují, přivedl k dokonalosti ty, kdo přistupují (k Bohu). Ty oběti by přece už (dávno) musely přestat, protože by svědomí už nic nevyčítalo těm, kteří Boha uctívají, když už jednou byli (od hříchů) očištěni. (Místo toho) se však při těch obětech každý rok vyvolává vědomí hříchů. Neboť krev býků a kozlů nemůže hříchy odstranit.

A tak (Kristus), když přicházel na svět, řekl:

»Dary ani oběti jsi nechtěl,
ale připravils mi tělo.
V celopalech a v obětech za hřích
jsi neměl zálibu.
Proto jsem řekl: Tady jsem,
abych plnil, Bože, tvou vůli,
jak je to o mně psáno ve svítku knihy.«

Po prvních slovech: *»Dary ani oběti, celopaly ani oběti za hřích jsi nechtěl a neměls v nich zálibu«* – a přece to (všechno) se obětuje podle Zákona – hned dodává: *»Tady jsem, abych plnil tvou vůli.«* To první ruší, aby ustanovil to druhé. A touto *»vůli«* jsme posvěceni obětováním těla Ježíše Krista jednou provždy.

Každý (jiný) kněz stojí denně ve službě a znovu a znovu přináší stejné oběti, které však vůbec nemají sílu, aby zahladily hříchy. Avšak (Kristus) podal za hříchy jednu jedinou oběť, a pak se navzdýcky posadil po Boží pravici a teď už jen čeká, *»až mu budou jeho nepřátelé položeni k nohám jako podnož«*. Jedinou obětí totiž přivedl k dokonalosti navždy ty, které posvětil.

Ale i Duch svatý nám to dosvědčuje. Když totiž řekl: *»Tuto smlouvu sjednám s nimi po těch dnech – praví Pán: svoje zákony jim vložím do srdce a do mysli jim je napíšu«*, pak dodává: *»a na jejich hříchy a nepravosti už nevzpomenu.«* Kde však je odpuštění hříchů, není už (třeba) oběti za hřích.

Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo. V celopalech a v obětech za hřích jsi neměl zálibu. Proto jsem řekl: * Tady jsem, abych plnil, Bože, tvou vůli.

V. Krev býků a kozlů nemůže odstranit hříchy; proto Kristus při svém příchodu na svět řekl: * Tady jsem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Ondřeje Krétského, biskupa

Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský

Pojďte a vystupme spolu na Olivovou horu, pospěšme naproti Kristu vracejícímu se dnes z Betánie a kráčeujícímu dobrovolně vstříc svému svatému a požehnanému utrpení, aby tak dovršil tajemství naší spásy.

Přichází tedy, dobrovolně se vydává na cestu do Jeruzaléma. Je to ten, který kvůli nám sestoupil z nebe, aby nás ze dna bídy povznesl spolu se sebou *vysoko nad všechna knížata, mocnosti, síly a jak se jen jmenují*, jak vykládá Písmo.

Nepřichází však jako někdo na vrcholu slávy, s pýchou a okázalostí. *Nebude se hádat*, praví Písmo, *ani křičet, na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas*, ale bude mírný a pokorný, jeho příchod bude zdobit prosté chování i vzhled.

Nuže tedy, pospěšme spolu s tím, jenž chvátá k svému umučení, a napodobme ty, kteří mu vyšli vstříc. Ne však tím, že bychom mu na cestu prostírali olivové ratolesti, koberce, pláště nebo palmové větve, ale tím, že my sami se mu podle svých sil prostřeme na cestu, s duchem zkroušeným a s upřímným srdcem i pevnou vůlí, abychom přijali přicházející Slovo, abychom do sebe pojali Boha, i když ho nikdy nelze obsáhnout.

Vždyť ten, jenž je mírný, má radost, že se nám mohl ukázat ve své mírnosti. *Zapadl* do naší naprosté nicotnosti, aby mohl přijít a důvěrně se s námi stýkat a pro své příbuzenství s námi nás pozvednout a přivést opět k sobě.

I když poté, co nás svou krví očistil a jako prvotina se za nás obětoval, *vystoupil do nebeských výšin k východu*, jak se o něm říká – zřejmě do vlastní božské slávy, přece nechtěl přestat projevovat lidskému rodu svou lásku, a tak zároveň se sebou povýšil i lidskou přirozenost pozvedaje ji z propasti země od slávy ke slávě.

Tak tedy prostřeme Kristu na cestu sebe samé. Neprostírejme neživá roucha nebo bezduché ratolesti, neprostírejme větvoří; je to hmo-

ta, která po použití ztrácí svěžest a potěší oči jen na několik hodin. Ale oděni jeho milostí neboli jím samým – neboť *vy všichni, pokřtěni v Krista, oblékli jste se v Krista* – my sami se prostřeme jako roucha a položíme se mu k nohám.

A jestliže jsme byli dříve od hříchu rudí jako šarlat, a když nás očistil spasitelný křest, zběleli jsme pak jako vlna, nepřinášejme již vítězi nad smrtí palmové ratolesti, ale odměnu za vítězství.

Den za dnem opakujme po židovských dětech i my mávající duchovními ratolestmi své duše posvátné volání: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 12,12.13; Mt 21,8.9

Když se lidé dověděli, že Ježíš jde do Jeruzaléma, vyšli mu naproti. Veliké množství lidu pak prostřelo své pláště na cestu, jiní sekali ze stromů ratolesti, stlali je na cestu a volali: * Hosana Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!

V. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly:* Hosana.

EVANGELIUM

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 8,21–30

Dále jim Ježíš řekl: »Já odcházím. Budete mě hledat, ale zemřete ve svém hříchu. Kam jdu já, tam vy přijít nemůžete.« Židé říkali: »Chce si snad vzít život, že prohlašuje: ‚Kam jdu já, tam vy přijít nemůžete?‘« A on jim řekl: »Vy jste zdola, já jsem shora. Vy jste z tohoto světa, já z tohoto světa nejsem. Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Ano, jestliže neuvěříte, že jsem to já, zemřete ve svých hříších.«

Zeptali se ho: »Kdo (tedy) jsi?« Ježíš jim odpověděl: »Stále vám to říkám. Měl bych o vás hodně co mluvit a co soudit; ale ten, který mě poslal, je pravdivý, a já mluvím k světu to, co jsem slyšel od něho.« Nepochopili, že k nim mluvil o Otci. Ježíš jim řekl: »Až povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že jsem to já a že sám ze sebe nic nekonám, ale tak mluvím, jak mě naučil Otec. A ten, který mě poslal, je se mnou. Nenechal mě samotného, protože já stále konám to, co se mu líbí.« Když tak mluvil, mnozí v něho uvěřili.

Pondělí Svatého týdne

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

10,19–39

Vytrvalost ve víře. Očekávání soudu

Když máme, bratři, důvěru, že můžeme vejít do svatyně Ježíšovou krví, cestou novou a živou, kterou nám otevřel skrze oponu, to znamená skrze své tělo, a (když máme) tak vynikajícího kněze nad Božím domem, přistupujme s upřímným srdcem a s plnou vírou; naše srdce je očištěné od zlého svědomí a tělo omyté v čisté vodě. Držme se pevně naděje, kterou vyznáváme, protože věrný je ten, kdo nám ten slib dal! Starejme se jeden o druhého a pobízejme se k lásce a k dobrým skutkům. Neopouštějte vaše společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale navzájem se povzbuzujte, a to tím spíše, když vidíte, jak se ten den blíží.

Neboť jestliže dobrovolně hřešíme, když jsme jasně poznali pravdu, není už možná oběť za hříchy, ale jen hrozné očekávání soudu a spalujícího ohně, který stráví odpůrce Boží. Kdokoli pohrdne Zákonem Mojžíšovým, po (výpovědi) dvou nebo tří svědků, propadne bez milosrdenství smrti. Považte, oč hroznější trest si zaslouží ten, kdo by šlapal po Božím Synu, kdo by pokládal za něco všedního krev smlouvy, skrze kterou se mu dostalo posvěcení, a kdo by se posmíval Duchu milosti? Vždyť známe dobře toho, který řekl: *»Mně patří pomsta, já odplatím!«* A jinde: *»Pán bude soudit svůj lid«*. Jak hrozné je upadnout do rukou živého Boha!

Vzpomeňte si na minulé doby, kdy se vám dostalo světla, jak jste museli mnoho zápasit a trpět: jednak tím, že jste byli veřejně tupeni a utiskováni, jednak že jste se na tom podíleli s těmi, kterým se tak vedlo. Soucitně jste pomáhali uvězněným a s radostí jste snesli, když sami jste byli oloupeni o svůj majetek, neboť jste věděli, že máte majetek lepší a trvalý.

Neztrácejte proto důvěru, vždyť ji čeká velká odměna. Potřebujete vytrvalost, aby se vám, až vykonáte Boží vůli, dostalo splnění slibu.

»Vždyť už jen chvílku, malou chvílku, a přijde ten, který má přijít, a neomešká se.

Můj spravedlivý však bude žít z víry.

Ale kdyby se ze strachu vzdaloval, nebudu v něm mít zalíbení.«

My přece nepatříme k těm, kteří se ze strachu vzdalují, a tak jdou k záhubě, ale k těm, kdo věří, a tím si zachrání život.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 10,35.36; Lk 21,19

Neztrácejte důvěru. * Potřebujete vytrvalost, aby se vám, až vykonáte Boží vůli, dostalo splnění slibu.

V. Trpělivostí zachráníte svou duši. * Potřebujete.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa*Chlubme se i my křížem Páně*

Utrpení našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista je zárukou slávy a školou trpělivosti.

Co víc si mohlo přát srdce věřících od milosti Boží? Jedinému Božímu Synu, věčnému jako Otec, nebylo dost, že se jako člověk narodil z člověka; on navíc rukama lidí, jež sám stvořil, dokonce zemřel.

Co nám Pán slibuje, je něco velikého. Ale daleko větší je to, co se – jak víme – kvůli nám již stalo. Kdo byli a čím byli hříšníci, když za ně Kristus zemřel? A kdo by mohl pochybovat, že dá svatým svůj život, když jim už předtím daroval svou smrt? Proč se lidská křehkost zdráhá uvěřit, že lidé jednou budou žít s Bohem? Vždyť je mnohem neuvěřitelnější to, co se již stalo, že totiž Bůh za lidi zemřel!

Vždyť kdo je Kristus, ne-li to Slovo, o kterém se praví: *»Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh ?«* Toto Boží Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi! Kristus by totiž nebyl mohl za nás zemřít, kdyby od nás nepřijal smrtelné tělo. Tak mohl nesmrtelný zemřít, tak chtěl dát smrtelníkům život: než nám dá účast na svém bohatství, stal se napřed účastným naší chudoby. Neboť my jsme v sobě neměli zdroj života, on v sobě neměl smrt.

Vzájemným sdílením tak s námi Kristus uskutečnil podivuhodnou směnu: on si od nás vzal, co mu přineslo smrt, my od něho budeme mít život.

Nejenže se tedy nemáme stydět za smrt našeho Pána a Boha, naopak, musíme na ni složit všechnu svou naději a být na ni nejvš hrdí. Jestliže v nás Pán našel smrt a přijal ji od nás, dal nám také spolehlivou záruku, že nám v sobě dá život, který sami ze sebe mít nemůžeme.

Vždyť nás tak miloval, že ač sám bez hříchu, podstoupil za nás hříšníky, co jsme si za své hříchy zasloužili; jak by nám nedal, co náleží spravedlnosti, jestliže ospravedlňuje? Jak by nám ten, jehož sliby jsou naprosto spolehlivé, nedal jednou odměnu svatých, když na sebe – ač v něm nebylo nepravosti – vzal tresty hříšníků?

Bez bázně tedy, bratři, vyznávejme, ba přímo hlásejme, že Kristus byl ukřižován za nás. Mluvme o tom ne se strachem, ale s radostí, ne se studem, ale s chloubou.

Apoštol Pavel poznal, čím je třeba se chlubit, a doporučil nám to. Bylo mnoho velkých a božských věcí, které nám měl o Kristu připomínat. A přece neřekl, že se máme chlubit Kristovými mocnými skutky, např. že jako Bůh ve spojení s Otcem stvořil svět, nebo i když se stal

člověkem, že měl v rukou vládu nad veškerým světem; ale řekl: *Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tvému kříži se klaníme, Pane, a uctíváme tvé slavné umučení. * Smiluj se nad námi, vždyť jsi za nás trpěl.

V. Přispěj na pomoc svým služebníkům, vždyť jsi je vykoupil svou přdrahou krví. * Smiluj se.

Úterý Svatého týdne

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

12,1-13

Mějme oči upřeny na Ježíše

Nesmírné je množství těch, kteří se na nás dívají! Odhoďme proto všechno, co by nás mohlo zatěžovat, hřích, do kterého se (člověk) snadno zaplete, a vytrvale běžme o závod, který je nám určen. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti. Místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž a nic nedbal na urážky; nyní sedí po pravé straně Božího trůnu. Myslete na toho, který snesl, když mu hříšní lidé prudce odporovali, abyste neumdléváli a vnitřně neochabovali.

Vždyť jste v boji proti hříchu ještě nekladli odpor až do krve. Zapomněli jste, že Bůh vás povzbuzuje jako své syny: *«Když tě Pán vychovává, můj synu, neber to na lehkou váhu, ani neklesej na mysl, když tě kárá. Pán totiž trestá toho, koho má rád, a šlehá každého, koho uznává za svého syna.»*

V té kázni vytrvejte! Bůh s vámi jedná jako se svými syny. Vždyť kterého syna otec nekárá? Všechny (děti) procházejí takovou kázní. Kdybyste tedy byli bez ní, byli byste děti cizí, ne synové. Mimo to: každého z nás vychovával náš pozemský otec (přísně, a přesto) jsme ho měli v úctě. Nemáme se proto tím spíše podřizovat Otci naší duše, abychom dosáhli života? (Pozemský otec) nás vychovával jen pro krátkou dobu, (a to tak,) jak se mu to zdálo vhodné, (nebeský Otec) však chce pro nás jen to nejlepší, abychom se stali účastnými jeho svatosti. Pokud ovšem (taková přísná) výchova trvá, nezdá se radostná, nýbrž bolestná, ale potom to nese těm, kdo jí prošli, ovoce míru, totiž spravedlnost.

Posilněte proto ochablé ruce a klesající kolena. Připravte pro své kroky přímé stezky, aby se chromý (úd) nevymkl, ale spíše uzdravil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 12,2; Flp 2,8

Ježíš místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž a nic nedbal na urážky; * nyní sedí po pravé straně Božího trůnu.

V. Ponižil se a byl poslušný až k smrti. * Nyní.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O Duchu svatém« od svatého Basila Velikého, biskupa

Je pouze jedna smrt za spásu světa a pouze jedno zmrtvýchvstání

Spasitelný plán, který má náš Bůh a Spasitel s člověkem, spočívá ve vyvedení člověka ze situace, do níž se dostal po pádu, a v návratu k přátelství s Bohem, jemuž se odcizil svou neposlušností. Proto přišel Kristus na svět jako člověk, proto žil tak, jak to známe z evangelia, proto trpěl, byl ukřižován, pohřben a vstal z mrtvých: aby člověk šel za Kristem, a tak se zachránil a byl znovu přijat mezi Boží děti.

K dokonalému životu je tedy nutno následovat Krista a to nejen příklad jeho života, jeho mírnosti, pokory a trpělivosti, ale i jeho smrti. Tak to říká Kristův následovník Pavel: *On umřel, i já mu chci být v tom podobný. Potom dosáhnu i vzkříšení z mrtvých.*

Ale jakým způsobem jsme mu podobní v jeho smrti? Křestním ponořením byli jsme spolu s ním pohřbeni. Jak dochází k tomuto spolupohřbení a jaký užitek z takového následování? Především je nutné skoncovat s tím, jak jsme dosud žili. To však není možné, jestliže se někdo nenarodí znova, jak říká Pán. Znovuzrození, jak už samo slovo naznačuje, je začátkem nového života. Proto než tento nový život začneš, musíš skoncovat s předešlým. Je to něco podobného jako u závodníků: když doběhnou na konec závodní dráhy, otáčejí se zpátky a mezi oběma opačnými pohyby mají jakési zastavení a oddech; také při změně života se ukazuje nutnost, aby mezi dřívější a nový život vstoupila smrt; ta totiž ukončuje to, co bylo, a otvírá budoucnost.

A jakým způsobem můžeme sestoupit jako Kristus mezi mrtvé? Tím, že Kristův pohřeb napodobíme křtem. Vždyť tělo křtěnců je ve vodě jakoby pohřbíváno. Křest obrazně naznačuje odložení skutků těla, jak říká apoštol: *Byli jste obřezáni, ovšem ne obřízkou provedenou lidskýma rukama, ale obřízkou Kristovou, která spočívá v úplném svečení hmotného těla: křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu.* Křest také očišťuje duši od nečistoty pocházející z tělesnosti smýšlení, jak je psáno: *Umyj mě, a budu bělejší než sníh.* Víme tedy, že je pouze jeden spasitelný křest; neboť je pouze jedna smrt za spásu světa a pouze jedno zmrtvýchvstání a křest je jejich obrazem.

My všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti. * Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání.

V. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. * Neboť.

Středa Svatého týdne

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

Přístup na horu živého Boha

Usilujte o pokoj se všemi (lidmi) a o svatost, bez které nikdo neuvidí Pána. Dávejte pozor, aby se nikdo (svou liknavostí) nepřipravil o Boží milost a nevybujel žádný jedovatý kořen a nerozšířil tak nákazu u mnoha (lidí). Ať se nikdo nedopouští smyslnosti, ani nesmýšlí světsky jako Ezau: za trochu jídla prodal prvorozenecká práva. Víte dobře, jak rád by potom dostal požehnání, (ale) byl odmítnut; na věci už nemohl nic změnit, ačkoli se o to s pláčem pokoušel.

Nepřistoupili jste k hmotné hoře, (z které) šlehal oheň a která (byla zahalena) mračnou temnotou a bouří, a přitom za zvuku trouby byly prohlášeny předpisy. (Když to všechno Izraelité) slyšeli, zdráhali se (poslouchat a prosili), aby (Bůh) už k nim nemluvil. Nemohli totiž snést příkaz: *«Kdyby se i jen zvíře dotklo této hory, musí být ukamenováno»*. A to, co viděli, bylo tak hrozné, že Mojžíš řekl: *«Celý se třesu strachem.»* Vy však jste přistoupili k hoře Siónu a k městu živého Boha, k nebeskému Jeruzalému: ke shromáždění obrovského množství andělů a k obci prvorozenců, kteří jsou zapsáni v nebi; (přistoupili jste) k soudci, Bohu všech, k duším spravedlivých, kteří už dosáhli cíle, a k Ježíši, prostředníku nové smlouvy, a byli jste pokropeni krví, která mluví důrazněji než krev Ábelova.

Nezdráhejte se poslouchat toho, kdo mluví! Jestliže neunikli (trestu) oni, kteří odmítali toho, kdo jim sděloval Boží nařízení na zemi, tím méně my, odvrátíme-li se od toho, kdo mluví z nebe! Tehdy jeho hlas zatřásl zemí; teď však slibuje: *«Zatřesu ještě jednou, a to nejen zemí, ale i nebem»*. Slovy »ještě jednou« naznačuje, že bude odstraněno to, čím se zatřese – protože to bylo jen přechodné, a že (trvale) zůstane to, čím už otrást nepůjde.

Nám se tedy dostalo neotřesitelně (trvalého) království. Projevujeme proto vděčnost tím, že budeme Bohu sloužit tak, jak se mu to líbí: s bázní a s uctivostí. Vždyť »*náš Bůh je oheň stravující.*«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 5,23.24; srv. Žid 12,22

Zatímco hora planula ohněm, přistoupili Izraelité k Mojžíšovi a řekli : * Hle, Hospodin, náš Bůh nám ukázal svou slávu a velikost.

V. Vy však jste nepřistoupili k hmotné hoře, z které šlehal oheň, ale k městu živého Boha, k nebeskému Jeruzalému. * Hle, Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Plnost lásky

Nejmilejší bratři, dokonalou lásku, kterou se máme navzájem milovat, vymezil Pán slovy: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život..* Z toho plyne, co týž evangelista Jan říká ve svém listě, že totiž *jako Kristus položil svůj život za nás, máme i my položit život za bratry.* Máme se tedy navzájem milovat, jak nás miloval ten, jenž za nás položil život.

V Šalomounových Přísloviích čteme: *Když usedneš, abys jedl s vladařem, dobře si povšimni, co je před tebou prostřeno, a pak si ber s vědomím, že i ty máš něco takového připravit.* O jaký jiný vladařův stůl se tu může jednat než o ten, z něhož přijímáme tělo a krev toho, jenž za nás položil život? A co znamená k němu usedat, ne-li přistupovat s pokorou ? A co znamená všimat si, co je před tebou prostřeno, ne-li náležitě si vážít tak velikého daru? A brát si s vědomím, že i ty máš připravit něco takového, neznámá jistě nic jiného, než co jsem řekl, že totiž máme položit život za své bratry, jako Kristus položil svůj život za nás. Také apoštol Petr říká: *Kristus za nás trpěl a zanechal nám příklad, abychom šli v jeho šlépějích.* To tedy znamená připravit něco takového. Tak jednali v horoucí lásce mučedníci. Jejich památku nemůžeme slavit jen tak nadarmo. Chceme-li při hostině, z níž se i oni nasytili, také přistoupit ke stolu Páně, musíme stejně jako oni připravit něco takového.

Když si je tedy při stolu Páně připomínáme, nečiníme to jako u ostatních, kteří odpočívají v pokoji, že bychom se za ně modlili, ale spíše tak, aby se oni modlili za nás, abychom šli v jejich stopách, neboť oni projevíli plnost lásky, o které Pán řekl, že nemůže být nad ni větší. Poskytli totiž svým bratřím to, co sami dostali ze stolu Páně.

Tomu se ovšem nesmí rozumět v tom smyslu, že bychom se snad mohli rovnat Kristu, i kdybychom mu vydali svědectví vlastní krvi. On totiž měl moc svůj život dát a znovu ho nabýt, zatímco my nežijeme ani tak dlouho, jak bychom si přáli, a umíráme proti své vůli; umíraje vzápětí sám v sobě smrt přemohl, my jsme ze smrti vysvobozování jeho smrtí; jeho tělo se nerozpadlo, naše tělo se však po smrti rozpadne a jen skrze něho oblékne neporušitelnost na konci světa. On nás nepotřeboval, aby nás spasil, my bez něho nemůžeme činit nic. On se pro nás ratolesti stal vinným kmenem a my bez něho nemůžeme žít.

Konečně, i když bratři umírají za bratry, krev žádného mučedníka se neprolévá za hříchy bratří. To učinil jen Kristus za nás. V tomto ohledu nám neučinil nic k napodobování, ale k naší vděčné radosti. Když tedy mučedníci za své bratry prolili krev, dali jim tím jenom to, co sami dostali ze stolu Páně. A tak se milujme vespolek, jako Kristus miloval nás: že sebe sama za nás vydal.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Jan 4,9.11.1C

V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. * Když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat.

V. Bůh si nás zamiloval a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. * Když.

Čtvrtek Svatého týdne

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

4,14–5,10

Kristus velekněz

Máme vynikajícího velekněze, který prošel až do (nejvyššího) nebe: je to Ježíš, Boží Syn. Proto se pevně držíme (svého) vyznání. Náš velekněz není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, ale nikdy (se nedopustil) hříchu. Přistupujme tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost, kdykoli potřebujeme pomoci.

Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti za hříchy. Protože sám je stejně podroben slabosti, je schopen cítit s chybujícími a bloudícími. A proto musí podávat oběti za hřích sám za sebe jako za ostatní lidi.

Nikdo si však nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha jako Áron. Tak si ani Kristu nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale (dal mu ji) ten, který mu řekl:

»Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil«, jak říká i na jiném místě: »Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova«.

V době, kdy jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc ho od smrti vysvobodit, a byl vyslyšen pro svou úctu (k Bohu). Ačkoli to byl Syn (Boží), naučil se svým utrpením poslušnosti. Když tak dokonal (své dílo), stal se příčinou věčné spásy pro všechny, kteří ho poslouchají. Byl od Boha prohlášen veleknězem podle řádu Melchizedechova.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 5,8.9.7

Kristus, ačkoli byl Syn Boží, naučil se svým utrpením poslušnosti. * Stal se příčinou věčné spásy pro všechny, kteří ho poslouchají.

V. V době, kdy jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním vroucí modlitby, a byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu. * Stal se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z velikonoční homilie biskupa Melitona ze Sard

Obětovaný Beránek nás vyrval ze smrti k životu

Proroci předpověděli mnoho o velikonočním tajemství, kterým je Kristus. Jemu buď sláva na věčné věky. Amen. Přišel z nebe na zem kvůli trpícímu člověku. Toho si oblékl v panenském lůně a jako člověk přišel na svět. Skrže tělo podrobené utrpení na sebe vzal utrpení trpícího člověka a tělesná utrpení zničil. A duchem, který nemohl zemřít, usmrtil vražednou smrt.

Byl přiveden jako beránek a zabit jako ovce. Vysvobodil nás z poddanství světa jako z Egypta a zachránil nás z ďábelského otroctví jako z ruky faraónovy. Pečetí vlastního Ducha označil naše duše a pečetí své krve údy našeho těla.

Kristus je ten, který zahanbil smrt a ďábla zanechal v nářku jako Mojžíš faraóna. On je ten, který zasadil ránu nepravosti a nespravedlnost odsoudil k neplodnosti tak jako Mojžíš Egypt.

Kristus je ten, který nás vyrval z otroctví ke svobodě, z temnoty ke světlu, ze smrti k životu, z tyranie k věčnému království. Učinil z nás nové kněžstvo a lid vyvolený navěky. Kristus je velikonoční Beránek naší spásy.

Kristus je ten, který v mnoha mnoho vytrpěl: v Ábelovi byl zavražděn, v Izákovi mu byly svázány nohy, v Jakubovi musel pobývat v ci-

zině, v Josefovi byl prodán, v Mojžíšovi jako dítě odložen, v beránkovi zabít, v Davidovi pronásledován, v prorocích zneuctěn.

Kristus je ten, který se v Panně stal člověkem, který byl pověšen na dřevo a pohřben do země, který vstal z mrtvých a vystoupil do výšin nebes.

Kristus je ten nový beránek, který neotevřel ústa, ten beránek zabítý, narozený z Marie, krásné ovečky. On je ten, který byl vybrán ze stáda a vlečen na porážku, který byl večer obětován a v noci pohřben; ten, kterému nebyly na dřevě zlámány kosti, a pod zemí se nerozpadl v prach; ten, který vstal z mrtvých a vzkřísil člověka z nejhlubšího hrobu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Řím 3,23–25; Jan 1,29

Všichni jsou hříšníky a nedostává se jim Boží slávy. Z Boží milosti však docházejí ospravedlnění zdarma, protože je vykoupil Kristus Ježíš. * Jeho ustanovil Bůh jako smírnou oběť, která se uskutečnila prolitím jeho krve a působí skrze víru.

V. Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa. * Jeho.

Velikonoční triduum

Velký pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

9,11–28

Kristus, velebněz budoucích hodnot, vešel jednou provždy do svatyně se svou vlastní krví

Kristus přišel jako velebněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán (lidskýma) rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému (světu), a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupění. Jestliže už (samo) pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kteří jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému.

A proto on je prostředníkem nové smlouvy. Svou smrtí dal zadosti- učinění za hříchy (spáchané) v době, kdy ještě platila dřívější smlouva. Tím se povoláním dostává (splnění) slibu o věčném dědictví. Aby totiž (vstoupila v platnost) závěť, musí být napřed prokázána smrt toho, kdo tu závěť udělal. Ta závěť je přece platná až po jeho smrti; dokud on žije, nemá jeho závěť právní účinnost. Proto ani první smlouva nebyla uzavřena bez krve. Neboť když Mojžíš ohlásil celému shromáždění všech nařízení Zákona, vzal yzop se šarlatovou vlnou a pokropil jak knihu samu, tak všechen lid krví telat a kozlů (smíchanou) s vodou a řekl: » *Toto je krev smlouvy, kterou s vámi uzavřel Bůh*«. Podobně pokropil krví i stánek a všechno bohoslužebné nářadí. A skoro všechno – jak Zákon nařizuje – se očisťuje krví a bez prolití krve není odpuštění.

Takhle se tedy muselo očisťovat to, co nebeskou svatyni jen připomínalo, ale nebeská svatyně sama (vyžaduje) oběti vzácnějších, než jsou tyto. Neboť Kristus nevešel do svatyně, zbudované (lidskýma) rukama, která je jenom napodobeninou té pravé, ale do samého nebe, aby se teď staral o naše záležitosti u Boha. A není (třeba), aby víckrát obětoval sám sebe, jako velebněz vchází do velesvatyně rok co rok s cizí krví, jinak by byl musel trpět už mnohokrát od stvoření světa. Ale zjevil se teď na konci věků jednou provždy, aby svou obětí odstranil hřích. A jako je lidem určeno, že musí jednou umřít, a pak (nastane) soud, podobně je tomu i u Krista: když byl jednou podán v oběť, aby na sebe vzal hři-

chy celého množství lidí, objeví se podruhé – ne už pro hříchy – ale aby (přinesl) spásu těm, kteří na něho čekají.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 53,7.12

Byl týrán, ale podrobil se a neotevřel svá ústa jako beránek vedený na porážku; byl vydán na smrt, * aby dal život svému lidu.

V. Sám sebe vydal na smrt a dal se přičíst k hříšníkům. * Aby dal.

DRUHÉ ČTENÍ

Z katechezí svatého Jana Zlatouštěho, biskupa

Moc krve Kristovy

Chceš poznat moc Kristovy krve? Pak se vraťme k jejímu předobrazu, k dávným příběhům, jak se odehrály v Egyptě.

Zabijte, říká Mojžíš, beránka, na němž není vady, a jeho krví pomazte dvěře. Co to znamená? Že krev zvířete je schopna spasit rozumného člověka? Zajisté, říká, ale nikoli proto, že je to krev, nýbrž proto, že je předobrazem krve Páně. Jestliže ďábel nyní uvidí nikoli krev předobrazu rozetřenou po dveřích, nýbrž krev pravdy nanesenou ústy věrných na dvěře chrámu, v němž spočívá Kristus, což se tím spíše nestáhne zpět?

Chceš poznat moc této krve i z jiné strany? Pohleď, odkud zpočátku vytékala a z jakého pramene vytryskla: z výšin kříže, z boku Páně. Jak je psáno, když Kristus zemřel a byl ještě na kříži, přistoupil voják, probodl kopím bok a nato vytekla voda a krev. První byla symbolem křtu, druhá svatých tajemství (eucharistie). Onen voják tedy probodl bok, prorazil stěnu svatého chrámu a já jsem našel poklad a získal bohatství. Tak tomu bylo i s Beránkem: Židé ho zabili a mně ta oběť přinesla spásu.

Z boku vytekla voda a krev. Toto tajemství nesmíš, můj milý, přejít jen tak beze všeho. Mám ještě dále co mluvit o tajemstvích: řekl jsem, že ona krev a voda jsou symboly křtu a svatých tajemství. Z nich obou se zrodila církev v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým, to jest skrze křest a svatá tajemství. A symboly křtu a svatých tajemství vycházejí z boku. Ze svého boku tedy Kristus vytvořil církev, jako vytvořil z Adamova boku Evu.

Proto i Mojžíš, když hovoří o prvním člověku, říká: *Kost z mých kostí a tělo z mého těla*; tím nám naznačuje bok Páně. Vždyť jako vzal kdysi Bůh z boku a vytvořil ženu, tak nám dal krev a vodu ze svého boku a vytvořil církev. A jako tenkrát vzal z boku, když Adam spal a nevěděl o sobě, obdobně i nyní dal krev a vodu až po své smrti.

Viděli jste, jakým způsobem se Kristus zasnoubil se svou nevěstou? Viděli jste, jakým pokrmem nás všechny živí? Týž pokrm nás utváří i živí. A jako krmí žena toho, koho porodila, vlastní krví a mlékem, tak i Kristus neustále živí svou krví ty, jimž dal život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 1,18 19; Ef 2,18; 1 Jan 1,7

Nebyli jste vykoupeni nějakými věcmi pomíjejícími, stříbrem nebo zlatem, ale drahou krví Krista jako bezúhonného a neposkvrněného beránka. * Skrze něho máme všichni přístup k Otci v jednom Duchu.

V. Krev Ježíše Krista, Syna Božího, nás očišťuje od každého hříchu. * Skrze něho.

Bílá sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

4,1–13

Pospěšme si, abychom vešli na místo Božího odpočinku

Príslibení, že je možno vejít na místo (Božího) odpočinku, (trvá dále). Proto se bojme, aby snad někdo z nás nemyslel, že se tam nemůže dostat. Ta radostná zvěst (platí) totiž stejně nám jako (Izraelitům na poušti). Jenomže jim nic nepomohlo, že to slyšeli; pouze to vyslechli, ale scházela jim přítom víra. Na to místo odpočinku totiž vejdemo, jen když věříme, jak to (Bůh) řekl:

»A tak jsem ve svém hněvu přísahal:

Nevejdou na místo, kde by si u mě mohli odpočinout.«

Je to (ono odpočinutí) po stvoření světa, když (Bůh) svoje dílo dokončil. (V tom smyslu) se kdesi říká o sedmém dnu: *»Odpočinul Bůh sedmého dne ode všech svých prací«*; tady však čteme: *»Nevejdou na místo, kde by si u mě mohli odpočinout.«* Zůstává tedy (možnost), že tam někteří vejdou, ale ti, kterým už dříve ta radostná zvěst (platila), tam nevešli, protože byli neposlušní. A právě proto (Bůh) zase znova stanoví jakýsi *»den«*: *»Dnes«* říká to ústy Davida po dlouhé době, jak už bylo dříve řečeno

»až uslyšíte dnes jeho hlas, nezatvrzujte svoje srdce!«

Kdyby je byl totiž Jozue uvedl na to místo odpočinku, nemluvil by (Bůh) o jiném, pozdějším dnu. Zůstává proto (v platnosti) onen sváteční odpočinek, (vyhrazený) Božím lidu; neboť kdo vejde na místo jeho odpočinku, ten si také odpočine od svých prací, jako Bůh si odpočal od svých.

Pospěšme si tedy, abychom vešli na to místo odpočinku; ať nikdo nepodlehne takovému příkladu neposlušnosti. Boží slovo je plné ži-

vota a síly, ostřejší než každý dvojsečný meč: proniká až k rozdělení duše a ducha, kloubů a morku, a pronáší soud i nad nejvnitřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími. Není tvora, který by se před Bohem mohl ukrýt, před jeho očima je všechno nahé a odkryté a jemu se budeme zodpovídat.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mt 27,66.60.62

Když byl Pán pohřben, přivalili před vchod do hrobky velký kámen * a postavili na stráž vojáky.

V. Zajistili hrob tím, že zapečetili kámen * a postavili.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starobylé homilie na Velkou a svatou sobotu

Sestoupení Páně do pekel

Co se to děje? Na zemi je dnes veliké ticho. Veliké ticho a samota. Veliké ticho, protože Král spí. Země se zděsila a zmlkla, protože vtělený Bůh usnul a vyburcoval ty, kteří od věků spalí. Vtělený Bůh zemřel a otrásl říši mrtvých.

Jistě jde hledat praotce lidstva jako ztracenou ovci. Jistě chce navštívit ty, kdo se nacházejí v naprostých temnotách a ve stínu smrti; jistě přichází vysvobodit z bolestí uvězněného Adama spolu s uvězněnou Evou, jako Bůh i Evin syn.

Pán k nim vešel vyzbrojen vítězným křížem. Jakmile ho praotec Adam uviděl, v úžasu se bil v prsa a na všechny volal: »Můj Pán ať je se všemi!« A Kristus Adamovi odpovídá: »I s tebou.« Chápe ho za ruku a burcuje ho slovy: *Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvíti.*

Já jsem tvůj Bůh a pro tebe jsem se stal tvým synem; pro tebe a pro ty, kteří se mají z tebe narodit nyní říkám a s veškerou mocí poroučím těm, kdo byli v poutech: Vyjděte ven. A těm, kdo byli v temnotě: Mějte světlo. A spícím: Vstaňte.

Přikazuji ti: Probud' se, spáči, přece jsem tě neučinil proto, abys prodléval spoutaný v podsvětí. Vstaň z mrtvých, neboť já jsem život těch, kdo zemřeli. Vstaň, dílo mých rukou, vstaň můj obraze učiněný k mé podobě. Vstaň a vyjděme odtud. Neboť tys ve mně a já v tobě, jsme přece jedna nedílná osoba.

Pro tebe jsem se stal já, tvůj Bůh, tvým synem. Pro tebe jsem já, Pán, přijal tvou podobu služebníka. Pro tebe jsem já, který jsem na nebi, přišel na zem a do podsvětí. Pro tebe, člověče, jsem byl jako člověk, bez pomoci, odložený mezi mrtvé. Pro tebe, který jsi vyšel ze zahrady jsem byl ze zahrady vydán Židům a v zahradě ukřižován.

Pohled na můj poplivaný obličej, to jsem snesl pro tebe, abych v tobě obnovil dřívější dech. Pohled na mé zpolíčkované tváře; to jsem snesl, abych tvou porušenou podobu obnovil opět k svému obrazu.

Pohled na má zbičovaná záda; to jsem snesl, abych odstranil břemeno hříchů tížící tvá ramena. Pohled na mé ruce šťastně přibité ke kmeni kříže; to pro tebe, jenžs kdysi nešťastně vztáhl svou ruku ke kmeni v ráji.

Usnul jsem na kříži a kopí proklálo můj bok. To pro tebe, který jsi usnul v ráji a nechal vyvést ze svého boku Evu. Můj bok vyléčil ránu ve tvém boku. Můj spánek tě vyvede ze spánku podsvětí. Mé kopí zadrželo kopí namířené proti tobě.

Vstaň, vyjděme odtud! Nepřítel tě vyvedl z rajske země; já už tě neusadím do ráje, ale na nebeský trůn. On tě zahnal od stromu života, který byl předobrazem; avšak já jsem sám život, a hle, jsem s tebou spojen. Určil jsem cheruby, aby tě opatrovali jako služebníci a přikazují jim, aby tě měli v takové úctě, jaká přináleží Bohu.

Trůn s cheruby je uchystán, nosiči jsou pohotově a připraveni, svatební komnata je vystrojena a jídla přichystána. Věčné stánky a příbytky jsou vyzdobeny, poklady věčných statků otevřeny a nebeské království je připraveno už od věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Odešel náš pastýř, pramen živé vody, při jeho smrti se zatmělo slunce; přemohl toho, který držel v zajetí prvního člověka. * Dnes náš Spasitel vyvrátil z veřeji brány smrti.

V. Rozrazil závory říše zemřelých a zničil moc ďáblou. * Dnes.

Neděle Zmrtvýchvstání Páně

POUZE PRO TY, KDO SE NEMOHOU ÚČASTNIT VELIKONOČNÍ VIGILIE

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

14,15–15,1

Synové Izraele šli středem moře po souši

Hospodin pravil Mojžíšovi: »Co ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál! A ty zdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozděl ho, aby synové Izraele mohli jít středem moře po souši. A já zatvrdím srdce Egyptanů, takže půjdou za nimi. Ukážu svou moc na faraónovi, na celém jeho vojsku, na jeho vozech a jezdcích, aby Egyptané poznali, že já jsem Hospodin, když ukážu svou moc na faraónovi, na jeho vozech a jezdcích.«

Boží anděl, který šel před táborem Izraelitů, změnil místo a šel za nimi. Také oblačný sloup změnil místo a položil se za ně. Přišel tak mezi tábor Egyptanů a mezi tábor Izraelitů. Byla tma a mlha. Tak přešla noc a po celou noc se jedni nepřiblížili k druhým.

Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře a Hospodin hnal moře prudkým žhavým větrem po celou noc zpět a moře vysušil. Vody se rozdělily a voda stála jako zeď po pravici i po levici, takže synové Izraele šli středem moře po souši. Egyptané je následovali. Všichni faraónovi koně, jeho vozy a jezdci šli za nimi středem moře.

Když nadešla doba ranní hlídky, pohleděl Hospodin z ohnivého a oblačného sloupu na tábor Egyptanů a způsobil zmatek v jejich tábore; zadrhl jim kola u vozů, takže mohli pokračovat v jízdě jen s velikými obtížemi. Proto Egyptané křičeli: »Utečme před Izraelem, vždyť Hospodin bojuje za ně proti Egyptanům!«

Hospodin nařídil Mojžíšovi: »Vztáhni svou ruku nad moře, aby se vody vrátily na Egyptany, na jejich vozy i jezdce!« Když tedy Mojžíš vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo časně zrána na své původní místo. Egyptané prchali proti němu a Hospodin je vrhl doprostřed moře. Vody se valily nazpět a zaplavily vozy i jezdce a celé faraónovo vojsko, které se hnalo za nimi do moře, a nezbyl z nich ani jeden. Synové Izraele však prošli středem moře po souši a voda jim stála jako zeď po pravici i po levici.

Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům. Lid se bál Hospodina a věřil jemu i jeho služebníkovi Mojžíšovi.

Tehdy zazpíval Mojžíš se syny Izraele tuto píseň Hospodinu:

Ant. Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený.

KANTIKUM

Ex 15,16.17-18

Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený, * koně i jezdce svrhl do moře.

Hospodin je má síla, jej opěvuji, * stal se mou spásou.

On je můj Bůh, a já ho chválím, * Bůh mého otce, a já ho oslavuji.

Hospodin je hrdina ve válce, * jeho jméno je Hospodin.

Faraónovy vozy a jeho vojsko svrhl do moře, * výkvět jeho reků byl potopen v Rákosovém moři.

Hlubiny je přikryly, * zřítily se do propasti jako kámen.

Tvá pravice, Hospodine, ukazuje svou moc a sílu, * tvá pravice, Hospodine, drtí nepřátele.

Přivedeš a zasadiš svůj lid na hoře, na svém vlastnictví, * na místě, kde si, Hospodine, budeš své sídlo,

ve svatyni, Pane, kterou vystavěly tvé ruce. * Hospodin bude kralovat navěky a navždy.

Ant. Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

36,16–17a. 18–28

Pokropím vás očistnou vodou a dám vám nové srdce

Hospodin mě oslovil:

»Synu člověka, když bydlel Izraelův dům ve své vlasti, poskvrnil ji svým chováním i svými skutky. Proto jsem na ně vyliil svůj hněv pro krev, kterou prolili na zemi, znesvěcenou jejich modlami. Rozptýlil jsem je mezi národy, do zemí rozehnal, soudil jsem je podle jejich chování a skutků. Kamkoli však přišli mezi národy, znesvěcovali mé svaté jméno, neboť se říkalo: Je to lid Hospodinův, a přece museli vyjít z jeho země! Slitoval jsem se tedy nad svým svatým jménem, znesvěceným od Izraelova domu mezi národy, k nimž přišli.

Proto řekni Izraelovu domu: Tak praví Pán, Hospodin: Nedělám to pro vás, Izraelův dome, ale pro své svaté jméno, které jste znesvětili mezi národy, k nimž jste přišli. Posvětim své veliké jméno, znesvěcené mezi národy. Vy jste ho mezi nimi znesvětili! Tu poznají národy, že já jsem Hospodin – praví Pán, Hospodin – až na vás před jejich očima dokážu, že jsem svatý!

Vezmu vás z národů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do vaší vlasti. Pokropím vás očistnou vodou a budete čisti od všech svých nečistot, očistím vás od všech vašich model.

Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím do vás svého ducha a způsobím, že budete žít podle mých zákonů, zachovávat má přikázání a plnit je. Budete bydlet v zemi, kterou jsem dal vašim otcům, budete mým lidem a já budu vaším Bohem.«

Ant. Jako laň prahne po vodách bystřin, tak prahne duše má po tobě, Bože!

Žalm 42 (41),3.5bcd; 43 (42),3.4

Má duše žízní po Bohu, po živém Bohu: * kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?

Vzpomínám, jak jsem putoval v zástupu, * jak jsem je vodíval k Božímu domu

s hlasitým jáсотem a chvalozpěvem * ve svátečním průvodu.

Sešli své světlo a svou věrnost: ty ať mě vedou * a přivedou na tvou svatou horu a do tvých stanů.

Pak přistoupím k Božimu oltáři, * k Bohu, který mě naplňuje radostí.

Oslavím tě citerou, * Bože, můj Bože!

Ant. Jako laň prahne po vodách bystrin, tak prahne duše má po tobě, Bože!

TŘETÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

6,3–11

Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá

Bratři!

My všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem.

Neboť jestliže jsme s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání. Vždyť přece víme, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby ztratila svou moc hříšná přirozenost a my abychom už hříchu neotročili. Neboť kdo umřel, je osvobozen od hříchu.

Jestliže jsme však s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít. Víme totiž, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Když umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha. Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.

Ant. Aleluja, aleluja, aleluja.

Žalm 118 (117),12.16ab + 17.22–23

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, * jeho milosrdenství trvá navěky.

Nechť řekne dům Izraelův: * »Jeho milosrdenství trvá navěky.«

Hospodinova pravice mocně zasáhla, * Hospodinova pravice mě pozvedla.

Nezemřu, ale budu žít * a vypravovat o Hospodinových činech.

Kámen, který stavitelé zavrhlí, * stal se kvádem nárožním.

Hospodinovým řízením se tak stalo, * je to podivuhodné v našich očích.

Ant. Aleluja, aleluja, aleluja.

ČTVRTÉ ČTENÍ

Slova svatého evangelia podle Matouše

28,1–10

Byl vzkříšen z mrtvých a jde před vámi do Galileje

Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zděsili a klesli jako mrtví.

Anděl promluvil k ženám: »Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, ukřížovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.«

(Ženy) rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům.

Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: »Buďte zdraví!« Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: »Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí.«

Velikonoční oktáv

Pondělí velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek prvního listu svatého apoštola Petra

1,1-21

Pozdrav a díkyvzdání

Petr, apoštol Ježíše Krista, vyvoleným (žijícím) v rozptýlení jako cizinci v Pontu, v Galacii, Kapadokii, Asii a Bitýnii, které Bůh Otec si napřed vyhlédl a Duch posvětil, aby poslušně přijali (víru, a byli tak účastni smlouvy) a pokropeni krví Ježíše Krista. Milost a pokoj ať se ve vás rozmáhá!

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, (na dědictví) skvělé a trvalé. Je pro vás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc (a vede) ke spáse, která se má ukázat (nyní) v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky, aby se vyzkoušela vaše víra, vzácnější než pomíjející zlato, které přece bývá čištěno v ohni. Až se pak zjeví Ježíš Kristus, bude vám to ke chvále, slávě a cti. Toho milujete, ačkoli jste ho neviděli; v něho věříte, třebaže ho ještě nevidíte. Zato budete jásat v nevýslovné a zářivé radosti, až dosáhnete cíle své víry, totiž spásy duše.

Jak se tato spása (uskuteční), to se snažili poznat a to zkoumali už proroci. Předpovídali o těch dobrodiních, (kterých se mělo dostat) vám. Zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti poukazoval Kristův Duch, (který) v nich (působil), protože on už předem potvrdil, že Kristus musí trpět a pak být oslaven. Dostalo se jim zjevení, že tuto službu konají ne pro sebe, ale pro vás – a teď jsou vám (ty pravdy) zvěstovány od hlasatelů evangelia skrze Ducha svatého poslaného z nebe. (Jsou to pravdy), do kterých i andělé touží důkladněji nahlédnout.

Mějte proto ochotnou mysl, (na věci se dívejte) střízlivě a celou svoji naději upněte k tomu Božímú daru, kterého se vám dostane, až se zjeví Ježíš Kristus. Jste-li poslušné děti, nepřizpůsobujte se (špatným) vášním z minulého života, kdy jste ještě neměli poznání. Ale v celém svém chování buďte svatí, jako je svatý ten, který vás povolal. Stojí přece v Písmu: *»Buďte svatí, neboť já jsem svatý.«* Když říkáte Otec tomu, který soudí nestranně každého podle jeho činů, žijte v bázni po dobu svého vyhnanství. Víte přece, že jste ze svého prázdneho způsobu ži-

vota, jak jste ho zdělili po předcích, byli vykoupeni ne snad nějakými (věcmi) pomíjejícími, stříbrem nebo zlatem, ale drahou krví Krista jako bezúhonného a neposkvrněného beránka. On byl ovšem k tomu vyhlédnut už před stvořením světa, ale pro vás se objevil (teď) na konci časů. Skrze něho jste uvěřili v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a oslavil, takže když věříte, můžete zároveň v Boha i doufat.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 1,3.5

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, * takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději. Aleluja.

V. Protože máte víru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse. * Takže.

DRUHÉ ČTENÍ

Z velikonoční homilie biskupa Melitona ze Sard

Velikonoční zvěstování Krista,

Pochopte, nejmilejší: velikonoční tajemství je nové i staré; věčné i časné; pomíjivé i nepomíjivé; smrtelné i nesmrtelné.

Staré je podle Zákona, nové podle Slova; časné je svou předobrazností, věčné svou milostí; pomíjivé je v obětování ovce, nepomíjivé v životě Páně; smrtelné je v jeho pohřbení, nesmrtelné v jeho zmrtvýchvstání.

Zákon je sice starý, ale Slovo je nové; předobraz je časný, ale milost je věčná; ovce je pomíjivá, nepomíjivý je však Pán, který jako beránek byl obětován, ale jako Bůh vstal z mrtvých.

Zajisté *jako ovce byl veden na porážku*, a přece nebyl ovce; a jako *němý beránek*, a přece nebyl beránek. Předobraz totiž pominul a objevila se pravda: místo beránka Bůh a místo ovce člověk. A v člověku Kristus, který vše spojuje.

Obětování beránka, slavení velikonoce i všechno, co je psáno v Zákoně, mělo tedy za cíl Ježíše Krista. Kvůli němu se dalo všechno v Zákoně starém a ještě více v řádu novém.

Vždyť Zákon se stal Slovem a Starý se stal Novým, přitom oba vzešly ze Siónu a z Jeruzaléma. Příkázání přešlo v milost a předobraz se změnil ve skutečnost: beránek v Syna, ovce v člověka a člověk v Boha.

Ačkoli byl Bůh, vzal na sebe Pán podobu člověka a trpěl místo trpícího, dal se spoutat místo zajatce a odsoudit místo viníka. Byl pohřben místo pohřbeného, ale vstal z mrtvých a mocným hlasem zvolal: *Kdo mě odsoudí? Ať přistoupí ke mně*. Já jsem odsouzeného osvobodil, já jsem vrátil život mrtvému, já jsem vzkřísil pohřbeného. Kdo mi může

odporovat? Já jsem Kristus, říká, jsem ten, který zničil smrt, slavil vítězství nad nepřítelem a rozdrtil peklo. Siláka jsem spoutal a člověka vytrhl do nebeských výšin. Já, říká, já jsem Kristus.

Pojďte tedy, lidé všech národů, svázání hříchů, a přijměte odpuštění těch hříchů. Vždyť já jsem vaše odpuštění, já jsem spasitelná velikonoční oběť, já jsem beránek za vás obětovaný. Já jsem vaše očistění a váš život; já jsem vaše světlo a vaše spása. Já jsem váš král. Pozvednu vás do nebeských výšin, vzkřísím vás k životu a ukáži vám Otce, jenž je na nebesích; svou pravici vás znovu pozvednu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 13,32–33; 10,42;2,36

Zaslíbení, která Bůh dal našim otcům, vyplnil, když vzkřísil Ježíše. * On je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. Aleluja.

V. Pánem a Mesiášem ustanovil Bůh právě toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali. * On je.

Úterý velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

1,22–2,10

Život Božích dětí

Očistili jste se poslušností vůči pravdě, abyste byli schopni nestrojené bratrské lásky. Mějte se proto navzájem rádi upřímně a vroucně. Vždyť se vám dostalo nového života, a to ne plodivou silou pomíjející, ale nepomíjející: živým a neproměnným Božím slovem. Neboť *každý člověk je jako tráva a všechna jeho nádhera jako květ trávy. Tráva uschne a květ opadá, ale slovo Páně trvá navěky* totiž slovo (evangelia), které vám bylo zvěstováno.

Nechte proto všeho, co je špatné, každou neupřímnost, přetvářku, závist a všechno pomlouvání; jako novorozené děti žádejte duchovní, nefalšované mléko, abyste jím rostli ke spáse. Vždyť *jste okusili, jak dobrý je Pán.*

K němu přistupujte, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvem, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: *„Hle, kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán.“*

Vám tedy, protože věříte, (přináší) čest, ale těm, kdo nevěří, je to

»kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klo-pýtá«.

Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli ur-čeni.

Vy však jste *rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid pa-tríci Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten*, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste *nebyli (jeho) lid*, teď však jste *lid Boží, žili jste bez milosrdenství*, teď však se jeho *milosrdenství na vás projevilo*.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 2,5.9

Staňte se živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvem, * které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. Ale-luja.

V. Vy jste rod vyvolený, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, královské kněžstvo, * které přináší.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Anastázia Antiochijského, biskupa

Kristus musel trpět, a tak vejít do své slávy

Když Kristus ukázal slovy i skutky, že je pravý Bůh a Pán veške-renstva, řekl svým učedníkům cestou do Jeruzaléma: *Ted' jdeme do Je-ruzaléma a tam bude Syn člověka vydán pohanům, velekněžím a učitelům Zákona. Ti ho zbičují, budou se mu posmívat a ukřižují ho*. Tato slova odpovídala prorockým předpovědím, podle kterých se měl jeho odchod uskutečnit v Jeruzalémě. Od samého počátku tedy svaté Písmo předpovídalo Kristovu smrt a jeho utrpení před smrtí a ta-ké to, co se stalo po jeho smrti s jeho tělem. Přitom ovšem předesí-lá, že ten, komu se to všechno stane, je Bůh, tedy někdo, kdo nemů-že trpět a je nesmrtelný. A tak pouze tehdy, když si uvědomíme, že byl Bůh a zároveň se skutečně stal člověkem, můžeme pravdivě a náležitě vyznávat oboje, totiž i že trpěl, i že trpět nemohl, a osvětlit si, jak Boží Slovo, které jinak nemohlo trpět, přišlo k utrpení. Neboť jinak nemohl člověk dojít spásy. A toto věděl jen Kristus sám a ti, kterým on to zjevil. On totiž zná všechno, co se týká Otce, vždyť Duch zkou-má hlubiny Boží.

Kristus přece musel trpět, a jeho utrpení naprosto nemohlo chy-bět, jak on sám potvrdil, když ty, kteří nevěděli, že Mesiáš musí trpět, a tak vejít do své slávy, nazval nechápavými a pošetilými. Vyšel za-

jistě spasit svůj lid a opustil slávu, kterou měl u Otce, dříve než byl svět. A spása byla dovršením, které se nutně mělo uskutečnit skrze utrpení a mělo být připsáno původci našeho života, jak učí Pavel, když říká: On je původce života, který skrze utrpení došel dokonalosti. A tak se zdá, že sláva jednorozeného Syna, již se jakoby na čas pro nás zřekl, mu byla vrácena skrze kříž, když se stal člověkem. Neboť když svatý Jan vykládá ve svém evangeliu, jaká to byla voda, o níž Spasitel mluvil, když řekl *proudy vod potečou z nitra toho, kdo věří*, dodává: *To řekl o Duchu svatém, ježž měli přijmout ti, kdo v něho uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl dán, protože Ježíš nebyl ještě oslaven*. Slávou tu nazývá smrt na kříži. Proto když se Pán předtím, než podstoupil smrt kříže, modlil, prosil Otce, aby ho oslavil slávou, kterou měl u něho dřív, než byl svět.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 2,10; Zj 1,6; Lk 24,26

Bylo jistě vhodné, aby Bůh přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. * Jemu buď sláva a vláda na věčné věky. Aleluja.

V. Mesiáš musel trpět, a tak vejít do své slávy. * Jemu buď.

Středa velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

2,11–25

Ved'te vzorný život

Milovaní, jako cizince a přistěhovalce vás napomínám: zdržujte se tělesných žádostí, protože ony bojují proti duši. Ved'te mezi pohany vzorný život. Oni sice o vás mluví jako o špatných lidech, ale když budou pozorovat, že konáte dobro, budou velebit Boha v den navštívení.

Kvůli Pánu se podřizujte každému lidskému zřízení: ať už je to král jako svrchovaný vládce, nebo místodržitelé, kteří jsou od něho posíláni trestat zločince a vyznamenávat ty, kdo jednají správně. Vždyť tak to chce Bůh, abyste svým dobrým chováním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. (Jednejte) jako lidé svobodní, a ne jako lidé, kteří svobodou zakrývají svou špatnost, ale chovejte se jako Boží služebníci.

Všechny ctěte, bratry milujte, Boha se bojte, krále mějte v úctě.

Vy, kdo sloužíte, poslouchejte s všemožnou (povinnou) úctou své pány, a to nejen dobré a mírné, ale i tvrdé. Neboť to je zásluha, jestliže někdo snáší špatné zacházení a trpí nezaslouženě s vědomím, že to od něho Bůh žádá. Jakápak by to byla sláva, kdybyste snášeli rány za

to, že jste jednali špatně! Když děláte dobře, a přesto musíte trpět, je to milé Bohu. K tomu jste přece byli povoláni.

Vždyť i Kristus trpěl za vás
a zanechal vám tak příklad,
abyste šli v jeho šlépějích.

On nezhřešil

a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.

Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel,
když trpěl, nevyhrožoval,
ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě.

On sám na svém těle vynesl

naše hříchy na dřevo (kříže),

abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě.

Jeho ranami jste uzdraveni.

Byli jste kdysi *jako bludné ovce*, ale nyní jste se vrátili
k pastýři a strážci svých duší.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Petr 2,21.24

Kristus za nás trpěl a zanechal nám tak příklad. * Jděme v jeho šlépějích. Aleluja.

V. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. * Jděme.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starobylé velikonoční homilie

Kristus původce vzkříšení a života

Když Pavel uvažuje o štěstí znovunabyté spásy, volá: *Skrze Adama vstoupila do tohoto světa smrt, skrze Krista byla světu vrácena spása.* A jinde: *První člověk jsa z prachu země byl pozemský, druhý člověk jsa z nebe je nebeský.* A dodává: *Jako jsme nesli podobu pozemského, to jest starého člověka v hříchu, tak nesme podobu nebeského, to jest držíme se spásy člověka Bohem přijatého, vykoupeného, obnoveného a očištěného v Kristu, jak říká též apoštol: Prvotinou je Kristus, původce vzkříšení a života, po něm následují ti, kdo jsou Kristovi, to jest ti, kdo žijí v jeho čistotě a jsou si jisti nadějí jeho vzkříšení, že s ním budou mít v nebesích podíl zaslíbené slávy. Jak to říká v evangeliu i sám Pán: Kdo mě následuje, nezahyne, ale přejde ze smrti do života.*

Takže Spasitelovo umučení znamená spásu pro život člověka. Proto také chtěl za nás zemřít, abychom v něho věřili a žili navěky. Chtěl být

na čas, čím jsme my, abychom dosáhli jeho věčnosti, kterou nám slíbil, a žili navždy s ním.

Právě to je milost nebeských tajemství a to je dar velikonoční, v tom je žádoucnost hlavního svátku roku a počátek všeho, co se rodí.

Proto ti, kdo se zrozením v koupeli života narodili svaté církvi, znovuzrození jako čisté děti, v nevinnosti duše hlasitě jášají. Proto čistí otcové a cudné matky plodí skrze víru nesčetné mladé pokolení.

Proto září pod stromem víry z hlubin čistého pramene jas svící. Proto jsou pokřtění posvěcováni nebeskou milostí a živi se slavným tajemstvím duchovního hodů.

Proto jediný lid, který chová svatá církev ve svém lůně, v bratrském společenství vzývá jediného Boha v Trojici a zpívá s Prorokem žalm velikonočního svátku: *Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho.*

Jaký že je to den? Ten, který nám dal počátek života, pramen a původce světla, ano, samého Pána Ježíše Krista, neboť ten o sobě řekl: *Já jsem den, a kdo chodí ve dne, neklopýtá.* To znamená, že kdo ve všem následuje Krista, dojde v jeho stopách až k trůnu věčného světla. Vždyť také ještě za svého pozemského života za nás prosil Otce: *Otče, chci, aby tam, kde jsem já, se mnou byli také ti, kteří ve mne uvěřili; aby tak jako ty ve mně a já v tobě, byli i oni v nás.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,47.49.22

První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe.* My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak poneseme i podobnost s tím, který je z nebe. Aleluja.

V. Jako pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. * My jsme.

Čtvrtek velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,1-17

Následování Krista

Ženy ať poslouchají svého muže. Pak i takoví, kteří nechtějí víru přijmout, budou získáni beze slov chováním své ženy, když budou pozorovat, že s nimi jednáte s úctou a že žijete čistě. Když se zdobíte, nesmí to být jen navenek: že byste si dělaly umělé účesy vlasů, věšely na sebe zlaté šperky a oblékaly si nádherné šaty. Spíše (se má krásnit) srdce (ozdobami) nepomíjejícími: dobrotou a tichostí ducha. Tohle má u Boha cenu! Tak se kdysi krásličovaly svaté ženy, které skládaly svou naději

v Boha a byly svému muži podřízeny: tak Sára byla Abraháma poslušná a nazývala ho svým pánem. Jste její dcery, když jednáte dobře a ne necháte se od toho odstrašit.

Podobně vy, muži: žijte se svou ženou s rozvážností, protože ona je pohlaví slabší. Chovejte se k ní s (náležitou) úctou jako k spoludědičce milosti, to je života (věčného), aby vaše modlitby nenarážely na překážky.

A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání.

Neboť *»kdo chce milovat život*

a prožívat krásné dni,

musí dávat pozor na svůj jazyk, (aby neříkal) nic špatného,

a na své rty, aby nemluvily falešně.

Ať se vyhýbá zlu a dělá dobro,

ať hledá pokoj a usiluje o něj.

Neboť oči Páně (jsou obráceny) na spravedlivé,

a jeho uši k jejich prosbám,

ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo.«

A kdo by vám mohl ubližovat, když se budete horlivě snažit, abyste jednali dobře? I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaze vám! Nebojte se jich, když vám vyhrožují, a nedejte se zneklidnit. Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení – chtěli to tak Bůh – za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 6,22.23; 1 Petr 3,14

Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět, když vás vyloučí ze svého středu, potupí a vaše jméno vyškrtnou jako prokleté kvůli Synu člověka. * Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu. Aleluja.

V. I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaze vám! * Radujte se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z jeruzalémských katechezí pro nově pokřtěné

Křest, znamení Kristova umučení

Byli jste přivedeni ke svaté koupeli, kde se uděluje božský křest, jako byl Kristus přenesen od kříže k připravenému hrobu.

A každému z vás byla položena otázka, zda věří ve jméno Otce, Syna i Ducha svatého. Složili jste spasitelné vyznání víry a třikrát jste byli ponořeni do vody a opět jste se vynořili. Tím jste obrazně a symbolicky naznačili Kristův třídní pobyt v hrobě.

Náš Spasitel dlel v útrobách země tři dny a tři noci; a tak jste i vy napodobili v prvním vynoření první den, který strávil Kristus v zemi, a ponořením noc. Neboť jako v noci už člověk nevidí, ale ve dne se pohybuje ve světle, tak jste při ponoření neviděli nic jako v noci a při vynoření jste se ocitli jako ve dne. V témže okamžiku jste zemřeli a zároveň se narodili. Ona spasitelná voda se pro vás stala hrobem i mateřským lůnem.

A hodí se na vás to, co řekl Šalomoun v jiné souvislosti: *Je čas k narození i čas k umírání.* U vás je však tomu naopak: je čas zemřít a je čas se narodit. Stejný čas způsobil oboje, současně se smrtí proběhlo vaše zrození.

Jak nová a neslýchaná je to věc! Nezemřeli jsme skutečně, ani jsme nebyli skutečně pohřbeni, ani jsme nebyli skutečně ukřižováni a nevstali jsme z mrtvých. Stalo se to pouze obrazně, v napodobení. A přece to přináší skutečnou spásu.

Kristus byl skutečně ukřižován a opravdu pohřben a opravdu vstal z mrtvých. A nám bylo toto všechno uděleno z milosti; napodobením bereme účast na jeho umučení a získáváme skutečnou spásu.

Jak úžasná je to láska k lidem! Kristus si nechal probít hřeby své neposkvřené ruce i nohy a musel snášet bolest, a mně je bez bolesti a námahy jen pro účast na jeho bolestech udělena spása.

Nikdo ať si tedy nemyslí, že křest spočívá jen v odpuštění hříchů a v milosti přijetí za Boží děti. Takový byl křest Janův, který přinášel jen odpuštění hříchů. My však přece velmi dobře víme, že tak jako slouží křest k odpuštění hříchů a zjednává nám dar Ducha svatého, je také obrazem a vyjádřením Kristova utrpení. Právě proto i Pavel volá: *Copak nevíte, že my všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti? Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jsou jako beránci, kteří právě došli k prameni života, a prozpěvují: Aleluja. * Jsou prozářeni novým světlem. Aleluja.

V. Stojí před Beránkem, oděni bílým rouchem a s palmami v rukou. * Jsou prozářeni.

Pátek velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,18–4,11

Očekávání Kristova příchodu

Kristus vytrpěl jednou smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. Byl sice usmrčen podle těla, ale podle ducha dostal nový život. V tom (duchu) šel a přinesl zprávu duším uvězněným. Oni kdysi nechtěli poslechnout, když Bůh v Noemově době shovívavě vyčkával, zatímco se stavěla archa. Jen několik osob, celkem osm, se v ní zachránilo skrze vodu. Voda, která (tehdy byla) předobrazem křtu, i nám nyní přináší spásu. Ne že by (křest) smýval špínu (z těla), ale vyprošuje nám u Boha, aby bylo čisté naše svědomí, a (působí to) zmrtvýchvstání Ježíše Krista. On se odebral do nebe, je po Boží pravici a jsou mu podřízeni andělé, mocnosti i síly.

Protože tedy Kristus prošel tělesným utrpením, ozbrojte se i vy takovým smýšlením, že kdo tak trpěl, s hříchem už skoncoval, aby už po zbývající čas života nehověl pozemským žádostem, ale vůli Boží. Dost dlouho už jste v minulosti plnili vůli pohanů a žili prostopášně, dychtili jste (po špatnostech), opíjeli jste se, hodovali, (pořádali) pitky a (oddávali se) nedovolenému uctívání model. Teď se tomu (pohané) nemohou vynadivit, že s nimi už nehýříte a nevrháte se do stejného bahna jako oni. Proto vám nemohou přijít na jméno. Ale budou muset skládat účty tomu, který je připraven soudit živé i mrtvé. Neboť proto byla i mrtvým hlásána radostná zvěst, aby mohli být souzeni podle těla jako lidé, ale žít podle ducha jako Bůh.

Brzo už bude konec všemu. Ovládejte se tedy a (na věci) se dívejte střízlivě, (abyste se mohli věnovat) modlitbě. Především se mějte navzájem vroucně rádi, protože láska příkrývá všechny hříchy. Buďte jeden k druhému pohostinní bez reptání. Navzájem si pomáhejte podle (míry Božích) darů jako dobří správcové rozmanité Boží milosti. Kdo má (dar) řeči, (ať si je vědom, že přednáší) slovo Boží. Kdo slouží, (ať si je vědom,) že pověření k tomu přijal od Boha, aby tak byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista. Jemu (patří) sláva a vláda na věčné časy. Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 3,18,22

Kristus vytrpěl smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. * Byl sice usmrčen podle těla, ale podle ducha dostal nový život. Aleluja.

V. On je po Boží pravici, zvítězil nad smrtí, aby se nám dostalo dědictví věčného života. * Byl sice.

Z jeruzalémských katechezí pro nově pokřtěné*Pomazání Duchem svatým*

Když jste byli pokřtěni v Krista a v Krista jste se oblékli, stali jste se podobnými Božímu Synu. Protože nás totiž Bůh předurčil k tomu, abychom byli přijati za jeho děti, připodobnil nás oslavenému tělu Kristovu. Když jste tedy získali podíl na Kristu, to jest Pomazaném, právem se spolu s ním nazýváte pomazanými. To o vás řekl Bůh: *Nedotýkejte se mých pomazaných.*

A Kristovými pomazanými jste se stali tehdy, když jste přijali pečeť Ducha svatého. Všechno se na vás vykonalo obrazně, jste přece Kristovými obrazy. Když se v řece Jordánu dotkla jeho vod líbezná vůně Kristova božství, Kristus se omyl, vystoupil z vody a sestoupil na něho sám Duch svatý; podobný spočinul na podobném.

Podobně i vám bylo po vystoupení z posvátné křestní koupele dáno pomazání křížem jako obraz toho, kým byl pomazán Kristus. A to je Duch svatý. To o něm prorokoval blažený Izaiáš, když jménem Páně řekl: *Duch Páně je nade mnou, protože mě pomazal, poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným.*

Kristus nebyl pomazán od lidí ani nebyl pomazán olejem nebo skutečnou masťou, ale pomazal ho Otec a pomazal ho Duchem svatým, protože už před věky byl Kristus ustanoven za spasitele celého světa. Tak o tom mluví Petr: *Bůh pomazal Duchem svatým Ježíše z Nazareta.* A prorok David volal: *Tvůj trůn, Bože, trvá na věčné časy, žezlo tvé vlády je žezlo nestranné. Miluješ spravedlnost, nenávidíš nepravost, proto tě Bůh, tvůj Bůh pomazal olejem radosti před tvými druhy.*

Kristus byl pomazán duchovním olejem radosti, to jest Duchem svatým. Ten se nazývá olejem radosti proto, že on sám je původcem duchovní radosti. A vy jste byli pomazáni skutečnou masťou a dostali jste tak podíl s Kristem a stali se Kristovými druhy.

Ale nemysli si, že je to pouhá obyčejná masť. Potom, co byla nad touto svatou masťou pronesena modlitba, není to už prostá, neřkuli obyčejná masť, ale vzácný dar Kristův a dar Ducha svatého, jehož božská přítomnost jí dodává účinnosti. A tou masťou je ti symbolicky pomazáno čelo a jiné smysly. A zatímco se tělo maže viditelnou masťou, duše se posvěcuje svatým a oživujícím Duchem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 1,13-14; 2Kor1,22

Dostalo se vám potvrzení od slíbeného Ducha svatého, je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. * Tak se dovrší naše vykoupení, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili ke chvále jeho božské velebnosti. Aleluja.

V. Bůh nám vtiskl svou pečeť, a tak nám vložil do srdce Ducha jako záruku. * Tak se dovrší.

Sobota velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

4,12-5,14

Napomenutí duchovním představeným a věřícím

Milovaní, vůbec se tomu nedivte, když musíte procházet očistnou výhní, jako by to bylo něco neobvyklého. Spíše se z toho radujte, že tím máte účast na utrpení Kristově, abyste také mohli radostně jásat při jeho slavném zjevení. Když musíte snášet urážky pro Kristovo jméno, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, to je Duch Boží. Ať nikdo z vás netrpí proto, že zavraždil nebo okradl, že někomu ublížil nebo jen že se míchal do záležitostí druhých lidí. (Trpí-li však,) že je křesťanem, za to se stydět nemusí; spíše ať Boha velebí, že je křesťanem.

Přišel totiž čas, aby začal soud od Božího domu. (Začíná-li však) napřed od nás, jak teprve dopadnou ti, kdo se zdráhali poslušně přijmout Boží evangelium! Jestliže se stěží zachrání spravedlivý,

jak se bude moci ukázat na světle člověk bezbožný a hříšník?

A tak ti, kdo trpí podle Boží vůle, ať se poroučejí dobrými skutky (do ochrany) věrného Stvořitele.

Vaše duchovní představené vybízím – já sám duchovní představený jako oni, svědek Kristových utrpení a účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: paste Boží stádce vám svěřené (a vykonávejte nad ním dohled), ne proto, že musíte, ale dobrovolně, jak to chce Bůh, ne pro špinavý zisk, ale ochotně; ne jako dědiční páni ve svém údělu, ale buďte svému stádcí vzorem. Až se pak objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy.

Podobně vy, věřící: poslouchajte své duchovní představené. Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným.

Pokorně se proto skloňte pod mocnou rukou Boží, a on vás povýší, až k tomu přijde čas. »Na něj hoďte všechnu svou starost«, vždyť jemu na vás záleží. Buďte strážliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako

řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou. Víte přece, že vaši bratři po (celém) světě musejí také tak trpět.

Když teď nakrátko snesete utrpení, Bůh, dárce veškeré milosti, který vás pro (zásluhy) Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě, sám vás zdokonalí, utuží, utvrdí a upevní. Jemu patří vláda na věčné věky. Amen.

Píšu vám toto krátké psaní prostřednictvím Silvána, kterého pokládám za věrného bratra; chtěl jsem vám dodat odvahy a dosvědčit vám, že toto je pravá Boží milost; stůjte v ní! Spoluvyvolená (církvní obec) babylónská vás pozdravuje, rovněž Marek, můj syn. Pozdravte se ve spolek políbením lásky. Pokoj vám všem, kteří jste spojeni v Kristu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Petr 4,13; Lk 6,22

Radujte se, že máte účast na utrpení Kristově, * až se zjeví jeho sláva, budete radostně jásat. Aleluja.

V. Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět kvůli Synu člověka.

* Až se zjeví.

DRUHÉ ČTENÍ

Z jeruzalémských katechezí pro nově pokřtěné

Nebeský chléb a kalich spásy

Té noci, kdy byl zrazován, vzal náš Pán Ježíš Kristus chléb, vzdal nad ním díky, rozlámal jej a dal svým učedníkům se slovy: Vezměte si a jezte, toto je moje tělo. A vzal kalich, vzdal nad ním díky a řekl: Vezměte si a pijte, toto je má krev. Jestliže tedy sám prohlásil a řekl o chlebu Toto je moje tělo, kdo by se potom mohl odvážit o tom přít? A jestliže o tom sám ujistil a řekl Toto je má krev, kdo by o tom kdy mohl pochybovat a říkat, že to jeho krev není?

A proto je přijímejme s naprostým přesvědčením jako Kristovo tělo a jeho krev. Neboť ve způsobě chleba dostáváš tělo a ve způsobě vína dostáváš krev; a tak když přijmeš Kristovo tělo a jeho krev, budeš s ním mít společné tělo a společnou krev. Tak se vskutku stáváme nositeli Krista, protože jeho tělo a krev pronikly celé naše tělo a podle svatého Petra se stáváme účastnými Boží přirozenosti.

Jednou, když Kristus rozmlouval se Židy, řekl: *Nebudete-li jíst mé tělo a pít mou krev, nebudete v sobě mít život.* Ale oni nepochopili, že to bylo řečeno v duchovním smyslu, a pohoršeně odešli pryč v domnění, že je Kristus vybízí, aby jedli lidské maso.

Také ve Staré úmluvě byly předkladné chleby, ale ty patřily ke Starému zákonu a skončily. Zato máme v Novém zákoně nebeský chléb

a kalich spásy, které posvěcují i tělo. A stejně jako je chléb příhodný pro tělo, vyhovuje duši Slovo.

Nehleď proto na eucharistický chléb a víno jako na prosté a obyčejné způsoby; jsou to skutečně tělo a krev Ježíše Krista, jak to sám Pán tvrdil. A i kdyby ti to smysly namlouvaly, víra ti dodá pevnou jistotu.

Takto bys měl být poučen a dát se proniknout skálopevnou vírou, že to, co vypadá jako chléb, chléb není, třebaže to tak chutná, ale že je to Kristovo tělo; a že to, co vypadá jako víno, víno není, třebaže to tak chutná, ale že je to Kristova krev. A protože o tom už dávno zpíval žalmista David: *Chléb dodává sílu srdci člověka a jeho obličej se leskne olejem*, přijmi ten chléb jako chléb duchovní a posilni svoje srdce a tváří své duše dodej lesku.

Kéž září z tvé odhalené tváře jas čistého svědomí, ať se v ní zrcadlí odlesk Kristovy slávy, abys kráčel od slávy ke slávě v Kristu Ježíši, našem Pánu. Jemu budiž čest i moc i sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 22,19; Ex 12,27

Ježíš vzal chléb, vzdal díky, lámal ho, dával jim a řekl: To je mé tělo, které se za vás vydává. * To konejte na mou památku. Aleluja.

V. Když se vás zeptají vaši synové: Co znamená tento zvyk? – řeknete: Je to velikonoční oběť pro Hospodina, který přešel domy Izraele v Egyptě. * To konejte.

Druhá neděle velikonoční

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

3,1–17

Nový život

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, milujte to, co (pochází) shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co (pochází) shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou; pro tyto věci přichází Boží trest na neposlušné lidi. (Tou cestou) jste kráčeli kdysi také vy, když jste v tom žili. Ale teď i vy to všechno odložte: hněv, prchlivost, zlobu, nactiutrhačné a ošklivé řeči ze svých úst. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte (člověka) nového, který se obnovuje k (správnému) poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo

Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný; ale všecko a ve všem je Kristus.

Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto (odpouštějte) i vy. A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte (za to) vděční.

Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Cokoli mluvíte, všecko (dělejte) ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 3,1.2.3

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. * Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Aleluja.

V. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. * Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Aleluja.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Nové stvoření v Kristu

Chci promluvit k vám, kteří jste se v Kristu právě narodili, k vám maličkým v Kristu, neboť vy jste potomstvo církve, dar lásky Otcovy i plodnosti Matčiny, bohumilý výhonek, nový přírůstek Božího stáda, vy jste květ naší cti i plod naší práce, vy jste má radost a má koruna, vy všichni, kdo tu pevně stojíte v Kristu.

Oslovím vás slovy apoštolovými: *Oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo tak, že by to vyvolávalo žádosti.* Abyste i v životě nosili Krista, do něhož jste se oblékli při svátosti. *Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši.*

Takovou moc totiž má tato svátost. Je to svátost nového života, který se začíná v tomto životě odpuštěním všech minulých hříchů a dovršuje se při vzkříšení z mrtvých. *Byli jste tedy křestním ponořením do Kristovy smrti spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých, tak i vy musíte žít novým životem.*

Po této cestě jdete zatím ve víře, neboť pokud jste v tomto smrtelném těle, nejste doma u Pána. Ale sám ten, k němuž směřujete, je vaší bezpečnou cestou, Ježíš Kristus ve svém lidství, které pro nás s láskou na sebe vzal. A těm, kdo ho v bázni ctí, připravil mnoho radosti a blaženosti. Ta se otevře a naplní všem, kdo v něho doufají, neboť to, čeho se nám nyní dostalo v naději, dostaneme v plnosti.

Dnes je osmý den od vašeho duchovního zrození, dnes bude potvrzeno vtisknutím pečete víry, jako jí u našich praotců byla obrázka osmého dne po narození. Vždyť i sám Pán svým zmrtvýchvstáním vtiskl pečeť dni Páně, když se vzkříšením zbavil tělesné smrtelnosti a probudil k životu nikoli nějaké jiné, ale své vlastní tělo, které už nemělo zemřít. Ten den Páně byl od jeho umučení třetí, ale v počítání od sabatu osmý a zároveň první.

Takže ani vy nemáte ještě v držení skutečnost, ale máte již bezpečnou naději, protože máte posvátné znamení této skutečnosti a dostali jste závdavek Ducha. A proto když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde Kristus sedí po Boží pravici. O to usilujte, ne o to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,34; Řím 6,11

Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. * Až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Aleluja.

V. Považujte se za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem. * Až se ukáže.

.EVANGELIUM 2. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Slova svatého evangelia podle Marka

16,1–20

Ježíš Nazaretský, ukřižovaný, byl vzkříšen

Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby ho šly pomazat. Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. Říkaly si mezi sebou: »Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?« Když se podívaly, spatřily, že je kámen odvalen. Byl totiž velmi veliký,

Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. On však jim řekl: »Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného? Byl vzkříšen, není tady. Zde je to místo, kam ho položili. Ale jděte a povězte jeho učed-

níkům, i Petrovi: Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl.«

Ženy vyšly z hrobky a daly se na útěk, protože na ně padl strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály.

(Ježíš) po svém zmrtvýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili.

Potom se v jiné podobě zjevil dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. Ti se vrátili a oznámili to ostatním, ale ani jim nevěřili.

Konečně se zjevil i jedenácti (apoštolům), když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: »Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady (do ruky), a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vzkládat ruce, a uzdraví se.«

Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrdil jejich slova znameními, která je provázela.

2. týden velikonoční

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Zjevení svatého apoštola Jana

1, 1–20

Vidění Syna člověka

Zjevení Ježíše Krista, jež mu Bůh udělil, aby svým služebníkům ukázal, co se musí vbrzku stát; on to prostřednictvím svého anděla naznačil svému služebníkovi Janovi. A ten slavnostně prohlašuje, že všecko to, co viděl, řekl Bůh a dosvědčil Ježíš Kristus. Blaze předcitateli i posluchačům (tohoto) proroctví, kteří zachovávají, co je v něm psáno, protože ta doba už je blízko.

Jan sedmi církevním obcím v Asii: milost vám a pokoj od toho, který je, který byl a který přijde, a od sedmi duchů před jeho trůnem a od Ježíše Krista, svědka hodného víry, prvorozeného z mrtvých a vládce nad pozemskými králi.

Tomu, který nás miluje, který nás svou krví zbavil hříchů a udělal z nás královský (národ) a kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen.

Hle, přichází v oblacích! Každé oko ho uvidí, i ti, kdo ho probodli, a budou pro něj naříkat všechna pokolení na zemi. Ano, amen.

Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Vševládný.

Já, Jan, váš bratr, účastník (vašich) soužení, Království i trpělivosti v Ježíši, dostal jsem se pro (hlásání) Božího slova a pro svědectví o Ježíšovi na ostrov, který se jmenuje Patmos,. (A jednou) v den Páně jsem upadl do vytržení a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako (zvuk) polnice: »Své zjevení napiš do knihy a pošli sedmi církevním obcím: do Efesu, do Smyrny, do Pergama, do Tyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodiceje.«

Obrátil jsem se, abych se podíval po tom hlase, který ke mně mluvil. A když jsem se obrátil, uviděl jsem sedm zlatých svícňů a uprostřed těch svícňů (postavu) podobnou Synu člověka, oblečenou do řízy a přepásanou na prsou zlatým pásem. Jeho hlava a vlasy byly bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako ohnivý plamen, jeho nohy jako z mosazi rozžhavené v peci, jeho hlas jako hukot množství vod. V pravé ruce držel sedm hvězd, z úst mu vycházel ostrý dvojsečný meč a jeho tvář zářila jako slunce v plné své síle.

Když jsem ho uviděl, padl jsem mu k nohám jako mrtvý. On na mě položil pravici a řekl: »Nic se neboj! Já jsem První i Poslední, Živý. Byl jsem mrtev, a hle – jsem živ na věky věků a mám klíče od smrti a podsvětí. Napiš tedy své vidění: nynější i to, které přijde později. Tajemný význam těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, a těch sedmi zlatých svícňů je tento: sedm hvězd jsou andělé sedmi církevních obcí, sedm svícňů je sedm církevních obcí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 1,5.6; Kol 1,18

Kristus nás miluje a svou krví nás zbavil hříchů. * Jemu buď sláva a vláda na věčné věky. Aleluja.

V. On je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. * Jemu buď.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starobylé velikonoční homilie

Duchovní velikonoce

Velikonoce, které jsme oslavili, jsou příčinou spásy všech lidí, počínaje prvním člověkem, kterého všichni v sobě chováme a který ve všech nás ožívá.

Ony staré velikonoce byly jen částečné a časově omezené a jsou obrazem a znamením velikonoc dokonalých a věčných; byly zamýšleny jako předobraz skutečnosti, která nastává právě nyní. Jestliže však je skutečnost už zde, je třeba, aby předobraz včas ustoupil. Tak jako by nikdo při příchodu krále nepokládal za slušné nevšímat si vlastního ži- věho krále a sklánět se před jeho obrazem.

Z toho je přece zřejmé, jak daleko zůstává předobraz pozadu za skutečností; vždyť předobraz je oslava kratičkého života židovských prvorozenců, kdežto vlastní velikonoce jsou slavností věčného života všech lidí.

Není přece nic velikého, když nakrátko unikne smrti někdo, kdo musí stejně o málo později zemřít. Je však veliké uniknout smrti docela, jak se to děje nám, za něž *byl obětován velikonoční beránek Kristus*.

Už sám název tohoto svátku, Pascha, je-li správně vyložen, vyzdvihuje jeho zvláštní význam. Výraz pascha znamená totiž přechod, protože domy Hebreů přešel onen zhoubce, který zabíjel prvorozené. U nás jde také o přechod, a to opravdový, protože nás, vzkříšené Kristem k věčnému životu, přechází zhoubce už jednou provždy.

A co znamená – uvážimeli hned vztah ke skutečnosti že ona doba, kdy došlo k obětování beránka a záchraně prvorozenců, stanoví začá-

tek roku? Znamená to, že také pro nás je oběť skutečného velikonočního beránka počátkem věčného života.

Rok je totiž symbolem celého věku, neboť probíhá v kruhu, stále se vrací sám k sobě a na žádném konci nespočine. A když se Kristus jako otec budoucího věku za nás obětoval, jako by náš dřívější život zbavil trvání a koupelí znovuzrození nám dává začátek nového života, podle podobenství své smrti a svého vzkříšení.

A tak každý, kdo ví, že za něho byl obětován velikonoční beránek, ať klade začátek nového života do okamžiku, kdy právě pro něho byl Kristus obětován. A je pro něho obětován tehdy, když poznává milost a chápe, že touto obětí byl zrozen život.

A když to poznal, potom ať se snaží začít žít nově a nevrací se už zpět ke starému životu, jehož konec nadešel. *Vždyť jsme přece odumřeli hříchu. Jak bychom v něm ještě mohli žít?*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 5,78; Řím 4,25

Odstraňte starý kvas, aby se z vás stalo nové těsto. Vždyť náš velikonoční beránek – Kristus – je už obětován. * Proto slavme svátky s upřímností a životem podle pravdy. Aleluja.

V. Byl vydán na smrt pro naše hříchy, a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění. * Proto.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

2,1-11

Vzkaz církevním obcím v Efesu a ve Smyrně

Andělovi církevní obce v Efesu napiš:

Toto praví ten, který drží sedm hvězd ve své pravici a který kráčí uprostřed sedmi zlatých svícňů: Znam tyje skutky, tvou lopotu i tvou trpělivost. (Vím,) že nemůžeš snést ty špatné (lidi); podrobil jsi zkoušce ty, kdo se vydávají za apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou to lháři. Máš trpělivost a vydržel jsi (mnoho) pro mé jméno a neochabl jsi. Ale mám proti tobě, že jsi upustil od své první lásky. Upamatuj se tedy, z jaké výše jsi spadl, obrať se a jednej zase jako dříve. Jinak, jestliže se neobrátiš, přijdu (brzo) na tebe a pohnu tvým svícнем z jeho místa. (Dobré) však je to, že nenávidíš jednání mikulášovců, které i já nenávidím.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím: Kdo zví-těží, tomu dám jíst (ovoce) ze stromu života, který je v Božím ráji.

Andělovi církevní obce ve Smyrně napiš:

Toto praví První i Poslední, který byl mrtev, a ožil: Znáám tvé soužení a tvou chudobu – ale vždyť jsi bohatý! – i tupení od těch, kteří si říkají židé, ale nejsou, (spíše) je to lid satanův. Nic se neboj utrpení, které na tebe čeká: ďábel se chystá k tomu, že některé z vás uvrhne do žaláře, abyste byli vyzkoušeni a budete mít soužení deset dní. Buď věrný až do smrti, a dám ti za odměnu život.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím: Kdo zvítězí, tomu neuškodí druhá smrt.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 2,10.11; Sir 4,33 (řec. 28)

Buď věrný až do smrti, a dám ti za odměnu život. * Kdo zvítězí, tomu neuškodí druhá smrt. Aleluja.

V. Až do smrti bojuj za pravdu a Bůh bude bojovat za tebe proti tvým nepřítelům. * Kdo zvítězí.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Kniha Monimovi« od svatého Fulgencia, biskupa v Ru-spe

Svatost jednoty a lásky

Duchovní stavba Kristova těla se uskutečňuje v lásce. Vždyť přece podle slov svatého Petra *se ze živých kamenů staví duchovní chrám, abychom byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, které jsou Bohu příjemné skrze Ježíše Krista*. A za tuto duchovní stavbu neprosíme nikdy vhodněji, než když samo tělo Kristovo, to jest církev, obětuje ve svátosti chleba a kalicha vlastní Kristovo tělo a jeho krev: *Kalich totiž, který pijeme, je účastí na Kristově krvi, a chléb, který lámeme, je účastí na těle Páně. Protože je jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, a všichni máme účast na jednom chlebě*.

A proto prosíme, aby tatáž milost, která způsobila, že církev se stala Kristovým tělem, také učinila, aby všechny údy těla zůstávaly spojeny v lásce a setrvaly v jednotě.

Právem přitom prosíme, aby se nám tohoto daru dostalo prostřednictvím toho Ducha, který je jediným Duchem Otce i Syna. Neboť svatá Trojice je svou přirozenou podstatou jednotá, rovnost a láska, je to přece jeden jediný a pravý Bůh. A tato Trojice sdílí tuto jednomyslnost a posvěcuje ty, které přijímá za vlastní.

A proto je řečeno: *Láska Boží je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán*.

Duch svatý, který je jediný v Otci i v Synu, působí totiž v těch, kterým dal milost Božího dětství, totěž, co vykonal v těch, o nichž čteme

ve Skutcích apoštolů, že přijali téhož Ducha. O nich se tam říká: *Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši.* Jedno srdce a jednu duši vytvořil z množství věřících v Boha jediný Duch Otcův i Synův, který je spolu s Otcem a Synem jeden Bůh.

Proto i apoštol říká, že tato duchovní jednota má být ve svazku pokoje pečlivě uchovávána. Napomíná přece Efesany: *Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali; buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení pou-tem pokoje. Jen jedno je tělo, jen jeden Duch.*

Bůh zajisté opatruje svou lásku, kterou rozlil skrze Ducha svatého ve své církvi. Tím si zároveň činí z této církve milou obětí; vždycky může přijímat milost duchovní lásky a skrze ni samu sebe ustavičně podávat jako obětí živou, svatou a Bohu milou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 17,21.22.18

Ať jsou všichni jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě. * A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno. Aleluja.

V. Jako jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. * A slávu.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

2,12–29

Vzkaz církevním obcím v Pergamu a v Tyatirách

Andělovi církevní obce v Pergamu napiš:

Toto praví ten, který má dvojsečný ostrý meč: Víím, kde bydlíš: tam, kde je trůn satanův. Ale pevně se držíš mého jména a nezapřelš víru ve mne ani tehdy, kdy Antipas, můj věrný svědek, byl usmrčen u vás, kde bydlí satan. Mám však přece něco málo proti tobě: máš tam (lidi), kteří se drží učení Baláma, jenž poradil Balákovi jak svést Izraelity k tomu, aby jedli z masa obětovaného modlám a dopouštěli se smilství. Tak máš i lidi, co se podobně drží názorů mikulášovců. Obrat se tedy, jinak přijdu brzo na tebe a budu s nimi bojovat mečem svých úst.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím: Kdo zví-těží, tomu dám ze skryté many; a dám mu (také) bílý kamínek, na tom kamínku bude vyryto nové jméno, které nezná nikdo jiný než ten, kdo ho dostane.

Andělovi církevní obce v Tyatirách napiš:

Toto praví Boží Syn, který má oči podobné ohnivému plamenu a nohy jako z mosazi: Zním tvoje skutky a lásku, víru, službu a trpělivost

(v souženích); tvoje skutky stále rostou a množí se. Ale mám proti tobě, že trpíš Jezabelu, ženu, která se vydává za prorokyni a svými názory svádí mé služebníky, aby smilnili a jedli z masa obětovaného modlám. Poskytl jsem jí čas, aby se dala na pokání, ale nechce se obrátit a nechat smilnění. Hle, potrestám ji těžkou nemocí a ty, kteří s ní cizoloží, velikým soužením, nebudouli dělat pokání za to, co s ní páchali, a její děti zahubím. Tak poznají všechny církevní obce, že já zkoumám ledví i srdce, a že odplatím každému z vás podle vašich skutků. Ale vám ostatním v Tyatirách, kdo odmítáte ono učení a kdo jste nepronikli do satanových hlubin, jak oni říkají, (vám pravím toto): Žádné jiné břemeno už na vás nevěžím. Jen se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu. Tomu, kdo zvítězí a zůstane věrný mým skutkům až do konce, dám moc nad pohany: bude jim vládnout železným prutem, budou rozbiti jako nádoby z hlíny, (podobně) jako jsem já dostal (tuto moc) od svého Otce, a dám mu jitrní hvězdu.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 2, 18.23; 22, 12

Toto praví Boží Syn, který má oči podobné ohnivému plamenu: Já zkoumám ledví i srdce, * a odplatím každému z vás podle vašich skutků. Aleluja.

V. Hle, přijdu brzy a moje odplata se mnou. * A odplatím.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Kristus žije ve své církvi

Nejmilejší, není pochyb o tom, že Syn Boží přijal lidskou přirozenost a spojil se s ní tak, že jeden a tentýž Kristus je nejen v onom člověku, který je prvorozený ze všeho stvoření, ale i ve všech svých svatých. A jako nelze oddělovat hlavu od údů, tak ani údy od hlavy.

I když to, že Bůh je všechno ve všem, neplatí o životě časném, ale věčném, přece přebývá již nyní ve svém chrámu, to jest v církvi, a nemůže od ní být odloučen, jak sám slíbil, když řekl: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*

Takže všechno, co Boží Syn učinil a učil, aby smířil svět s Bohem, neznáme jenom ze zkoumání minulosti, ale také to zakoušíme v mocném působení toho, co se děje nyní.

Je to Kristus, narozený působením svatého Ducha z panenské Matky, kdo tímž Duchem oplodňuje svou neposkvrněnou církev, aby se

ve křtu rodilo nesčetné množství Božích dětí, o nichž je řečeno: *Kdo se zrodil ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.*

Je to on, skrze něhož se celému světu dostává požehnání daného Abrahámovu potomstvu, neboť všichni byli přijati za syny; a patriarcha se stává otcem národů a synové zaslíbení se rodí z víry, ne z těla.

Je to on, kdo si ze všech národů, které jsou pod nebem, žádný národ nevyjímaje, vytváří jedno stádo svatých ovcí a každodenně naplňuje to, co slíbil, když řekl: *Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř.*

Ríká sice v první řadě svatému Petrovi: *Pas moje ovce*, přece však jako jediný Pán sám řídí všechnu pastýřskou práci. Ty, kdo přicházejí ke skále, žijí tak utěšenou a šťavnatou pastvou, že nesčetné ovce čerpají sílu z hojnosti jeho lásky a neváhají zemřít za jméno pastýře, stejně jako dobrý pastýř položil život za své ovce.

Je to Kristus, od něhož pochází nejen slavná statečnost mučedníků, ale i víra všech, kteří se znovu narodili ve svátosti znovuzrození.

A toto je správné slavení velikonočního Beránka s nekvašenými chleby upřímnosti a pravdy; když nové stvoření odloží kvas staré špatnosti a žije se tělem a krví samotného Pána.

Neboť účast na těle a krvi Kristově nepůsobí nic jiného, než že přecházíme v to, co přijímáme, a že toho, s nímž jsme zemřeli a byli pohřbeni a s nímž jsme byli vzkříšeni, nosíme vždycky a všude ve své duši i na svém těle.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 10,14; Ez 34,11.13

Já jsem dobrý pastýř; * znám svoje ovce a moje ovce znají mne. Aleluja.

V. Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Vyvedu je z národů a budu je pást. * Znám.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

3,1–22

Vzkaz církevním obcím v Sardech, ve Filadelfii a v Laodiceji

Andělovi církevní obce v Sardech napiš:

Toto praví ten, který má sedm Božích duchů a sedm hvězd: Znám tvé skutky; máš jméno, jako bys žil, ale jsi mrtvý. Probud' se a utvrď zbytek, který je už na umření. Shledal jsem totiž, že tvoje skutky nejsou dokonalé před mým Bohem. Nuže, vzpomeň si (na nauku, kterou) jsi přijal a slyšel; zachovávej (ji) a změň se! Neprobudíšli se však, přijdu

jako zloděj, a ty nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu. Přesto však máš v Sardech několik lidí, kteří si šaty neposkvrnili; ti budou se mnou chodit v bílých šatech, protože jsou (toho) hodni. Kdo zvítězí, bude tedy oblečen do bílého; jeho jméno nevymažu z knihy života, ale budu se k němu znát před svým Otcem a jeho anděly.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím.

Andělovi církevní obci ve Filadelfii napiš:

Toto praví Svatý, Věrný, který má Davidův klíč; když on otevře, nikdo nemůže zavřít, když on zavře, nikdo nemůže otevřít. Znímám tvé skutky: otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít. Mnoho síly sice nemáš, ale přece jsi zachoval moje slovo a nezapřel jsi mě. Já přinutím některé z lidí satanových – oni, lháři, si říkají židé, ale nejsou – přinutím je, aby přišli, padli ti k nohám a poznali, že jsem si tě zamiloval. Protože jsi zachoval nařízení o mé trpělivosti, i já tě zachovám v hodině zkoušky, která má přijít na celý svět, aby vyzkoušela obyvatele země. Přijdu brzo! Drž pevně, co máš, aby (ti) nikdo nevzal tvou korunu. Kdo zvítězí, z toho udělám sloup v chrámě svého Boha a nikdy už (z něho) nevyjde; napíšu na něho jméno svého Boha a jméno města svého Boha, nového Jeruzaléma, který sestupuje z nebe od mého Boha, a také svoje nové jméno.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím.

Andělovi církevní obce v Laodiceji napiš:

Toto praví Amen, svědek spolehlivý a věrný, začátek Božího stvoření. Znímám tvé skutky: nejsi ani studený, ani horký. Kéž bys byl studený nebo horký! Takto však, protože jsi vlažný, ani horký, ani studený, vylivnu tě z úst. Jestliže řekneš: Jsem bohatý, mám všeho dost, nic nepotřebuji – a nevíš, že jsi ubohý, politováníhodný, chudý, slepý a nahý, pak ti radím, kup si ode mě zlato v ohni pročištěné, abys zbohatl; bílé šaty, aby ses oblékl a neukazovala se tvá ošklivá nahota; mast, aby sis pomazal oči a (zase) viděl. Já kárám a trestám všechny ty, které miluji. Buď tedy horlivý a dej se na pokání. Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě. Kdo zvítězí, toho vezmu k sobě na svůj trůn, jak i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.

Kdo má ucho, ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 3,20; 2,7

Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, * k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě. Aleluja.

V. Kdo zvítězí, tomu dám jíst ovoce ze stromu života, který je v Božím ráji. * K tomu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Gaudencia z Brescie, biskupa*Dědictví Nové smlouvy*

Nebeská svátost, kterou ustanovil Kristus, je skutečným dědictvím jeho Nové smlouvy. Zanechal nám ji té noci, kdy byl vydáván na smrt kříže jako záruku své přítomnosti. Tato svátost je pokrmem na naši životní cestě; živí nás a posilňuje, dokud při odchodu z tohoto světa nedojdeme až k Bohu. O tomto pokrmu také Pán řekl: *Nebudeteli jíst mé tělo a pít mou krev, nebudete mít v sobě život.*

Chtěl totiž, aby v nás dary jeho lásky stále žily. Chtěl, aby duše, které byly vykoupeny jeho drahocennou krví, byly stále posvěcovány podle vzoru jeho vlastního utrpení. Proto přikazuje svým věrným učedníkům, které také ustanovil prvými kněžími své církve, aby bez přestání slavili toto tajemství věčného života. Mají je slavit všichni kněží ve všech církevních obcích po celém světě, dokud Kristus znovu nepřijde z nebe. Tak mají všichni, nejen sami kněží, ale stejně tak i zástupy věřících mít každodenně před očima příklad Kristova utrpení, držet ho v rukou a ústy i srdcem přijímat jakožto nepomíjející památku svého vykoupení.

A ještě něco dalšího: Protože chléb je chlebem, teprve když se množství pšeničných zrn rozemele na mouku, zadělá vodou a upeče na ohni, vidíme v něm obraz mystického těla Kristova; jak víme, také církev vytváří jeden celek z množství jednotlivců lidského rodu a je dotvářena ohněm Ducha svatého.

Vždyť Kristus se narodil z Ducha svatého. A protože měl naplnit všechnu spravedlnost, vstupuje při křtu do vody, aby ji posvětil, a vystupuje z Jordánu plný Ducha svatého, který na něho sestoupil v podobě holubice. Jak o tom svědčí evangelista: *Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého.*

Podobně i víno jeho krve sebrané z hroznů vinice, kterou sám pěstoval, je z mnoha zrn, lisuje se na lisu kříže, z plných kalichů je pijí věřící a jejich srdce se rozpaluje jeho vlastní silou.

Tuto spasitelnou svátost velikonočního Beránka přijímejte spolu s námi vy všichni, kteří unikáte z ďáberské moci Egypta a jeho faraóna, přijímejte ji s veškerou dychtivostí zbožného srdce. A sám náš Pán Ježíš Kristus, o němž věříme, že je přítomen ve svých svátostech, ať posvěti hlubiny vašeho srdce. Vždyť jeho nekonečná síla zůstává po všechny věky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 22,19; Jan 6,50.51

Ježíš vzal chléb, vzdal díky, lámal ho, dával jim a řekl: * To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku. Aleluja.

V. Toto je chléb, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. * To je mé.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

4,1–11

Vidění Boha

Já, Jan, měl jsem toto vidění: Dveře do nebe byly dokořán; a ten dřívější hlas, který jsem slyšel jako (zvuk) polnice, když se mnou mluvil, zavolal (na mě): »Pojď sem vzhůru! Ukážu ti, co se musí stát v budoucnosti.« Hned jsem upadl do vytržení. A hle – trůn stál v nebi a na tom trůně (někdo) seděl. Vypadal jako kámen jaspis a sardis. Trůn obepínala ze všech stran duha jako smaragd. Kolem dokola toho trůnu čtyřiaadvacet trůnů a na nich sedělo čtyřiaadvacet starců oblečených v bílé roucho a každý z nich měl na hlavě zlatou korunu. A z trůnu vyrážely blesky, hlasy a hromy; před trůnem hořelo sedm ohnivých pochodní, to je sedm Božích duchů. Před trůnem se prostíralo moře průzračné jako křišťál a uprostřed (na čtyřech) stranách trůnu stály čtyři bytosti plné očí vpředu i vzadu. První bytost měla podobu lva, druhá bytost vypadala jako býk, třetí bytost měla tvář jako člověk a čtvrtá bytost se podobala orlovi v letu. A každá z těch čtyř bytostí měla po šesti perutích, dokola i uvnitř byly samé oko, a bez ustání ve dne v noci volaly: »Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh vševládny, který byl, který je a který přijde.«

A vždycky, když tyto bytosti vzdají slávu, čest a díky tomu, který sedí na trůně, žijícímu na věčné věky, těch čtyřiaadvacet starců padne před tím, který sedí na trůně, pokloní se žijícímu na věčné věky, složí svou korunu před trůn a volají:

»Pane, náš Bože, jsi hoden,
abys přijal slávu, čest i moc,
protože jsi stvořil všechno,
z tvé vůle to povstalo a bylo stvořeno.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 4,8; Iz 6,3

Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh vševládny, který byl, který je a který přijde.

* Celá země je plná jeho slávy. Aleluja.

V. Serafové volali jeden na druhého: Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů. * Celá země.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Teodora Studijského, opata

Drahocenný a životodárný je Kristův kříž

Ó jak vzácným darem je kříž! Hle, jaká krása na pohled! Kmen kříže není jako onen rajský strom, na němž se snoubilo dobro a zlo; je celý krásný, skvělý na pohled i na chuť.

Neboť kříž plodí život, a ne smrt, dává světlo, a nikoli tmu, uvádí do ráje a nevyhání z něho. Jako král vystupující k triumfu na válečný vůz vystoupil Kristus na kříž, potřel vládce smrti ďábla a vysvobodil z tyranova otroctví celé lidské pokolení.

A když byl Pán jako nejudatnější bojovník v boji na kříži zraněn na rukou i nohou a byl mu proboden božský bok, uzdravil naši přirozenost, smrtonosným hadem zmrzačenou, z ran zlých skutků.

Z rajského kmene kdysi vzešla naše smrt, z kmene kříže nyní prýští náš nový život. Z rajského stromu nás kdysi lstivý had oklamal, křížem jsme ho však zahnali. Jaká to nevidaná proměna! Místo smrti dostáváme život, místo porušení neporušenost, místo hanby slávu.

Právem tedy volal svatý apoštol: *Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřížován svět a já světu.* Neboť ta největší moudrost, která jako by vykvetla z kříže, usvědčila všechnu nabubřelost světské moudrosti a domýšlivou pýchu ze lži. Všeliké dobro vzešlo z kříže a zničilo zárodky veškeré zloby a špatnosti.

Již samy obrazy a podobenství kříže byly od počátku světa znamením a ukazatelem něčeho nejvš podivuhodného. Jen ať to sleduje každý, kdo o tom chce něco vědět. Což se z Boží vůle nezachránil Noe se svými syny a jejich manželkami a zvířaty všeho druhu před zkázou popotý na nepatrném dřevě archy?

A co Mojžíšova hůl ? Což to není předobraz kříže ? Jednou promění vodu v krev, podruhé pohltí falešné hady kouzelníků, jindy pouhým úderem a dotekem rozdělí moře a nato vrátí mořské vlny zpět, takže zaplaví nepřítele, kdežto vyvolený lid je zachráněn.

Takovým znamením kříže byla i hůl Árónova: v jediném dni vyrašila, aby se ukázalo, kdo je zákonitým služebníkem Hospodinova stánku.

Podobenstvím kříže bylo i to, že Abrahám svázal syna a položil ho na hranici dříví.

Křížem byla usmrcena smrt a Adamovi byl znovu vrácen život. Kříž je slávou všech apoštolů, korunou všech mučedníků, posvěcením všech svatých. V kříži se oblékáme v Krista a svlékáme člověka starého. Kříž nás všechny shromáždil do jediného ovčince jako Kristovy ovečky a určil nás pro ovčín nebeský.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

To je ten převzácný strom, zasazený uprostřed ráje. * Na něm původce spásy svou vlastní smrtí přemohl smrt všech lidí. Aleluja.

V. On je nejvznešenější ze všech stromů. * Na něm.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

5,1–14

Vidění Beránka

Já, Jan, uviděl jsem v pravici toho, který seděl na trůně, svitek popsaný uvnitř i zvenčí, zapečetěný sedmi pečeti. Také jsem spatřil mocného anděla, jak velkým hlasem provolává: »Kdo je hoden ten svitek otevřít a rozlomit jeho pečeti?« A nikdo ani na nebi, ani na zemi nemohl ten svitek otevřít a do něho nahlédnout. Já jsem velice plakal, že nikdo nebyl shledán hodným, aby ten svitek otevřel a nahlédl do něho. Ale jeden z těch starců mi řekl: »Neplač! Hle, zvítězil lev z Judova kmene, Davidův potomek. On ten svitek s jeho sedmi pečeti otevře.«

A viděl jsem mezi trůnem se čtyřmi bytostmi a mezi starci Beránka, (který vypadal) jako zabitý. Měl sedm rohů a sedm očí, to je sedm Božích duchů, poslaných na celou zemi. (Beránek) přišel a vzal svitek z pravice toho, který seděl na trůně. A když ten svitek vzal, ty čtyři bytosti padly před Beránkem, a také těch čtyřadvacet starců, z nichž každý držel citeru a zlatou misku plnou kadidla: to jsou modlitby svatých. A zpívali píseň novou:

»Jsi hoden vzít svitek
a rozlomit jeho pečeti,
protožeš byl zabit a svou krví jsi vykoupil Bohu (lidí)
z každého kmene, jazyka, lidu i národa
a vytvořil jsi z nich našemu Bohu království a kněze vládnoucí nad zemí.«

Potom jsem měl vidění a uslyšel jsem hlas velkého množství andělů (shromážděných) kolem trůnu, bytostí a starců – bylo jich na milióny a stamilióny – a volali silným hlasem:

»Beránek, který byl zabit, si zaslouží, aby přijal moc, bohatství, moudrost a sílu, čest, slávu i chválu!«

A všechno tvorstvo na nebi, na zemi, v podsvětí i na moři, a vše, co je v nich, jsem slyšel volat: »Tomu, který sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky!«

Tu ony čtyři bytosti přidaly: »Amen!« a starci padli na tvář a poklonili se.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 5,9.10

Jsi hoden, Pane, vzít svitek a rozlomit jeho pečeti, protožeš byl zabit * a svou krví jsi nás vykoupil Bohu. Aleluja.

V. Vytvořil jsi z nás našemu Bohu království a kněze. * A svou krví.

DRUHÉ ČTENÍ

Z konstituce II. vatikánského sněmu o liturgii

Boží plán spásy

Bůh, který *chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy, mnohokrát a mnoha způsoby mluvil v minulosti skrze proroky.* A když přišla plnost času, poslal svého Syna – Slovo, které se stalo tělem – pomazaného Duchem svatým, aby hlásal radostnou zvěst chudým a uzdravoval zkroušené srdcem, lékaře těla i ducha, prostředníka mezi Bohem a lidmi. Jeho lidství sjednocené s osobou Slova bylo nástrojem naší spásy. Takže v Kristu se uskutečnila dokonalá oběť našeho smíření a byla nám darována vrcholná bohoslužba.

A toto dílo vykoupení lidstva a dokonalé oslavy Boží, jehož předehrou byly veliké Boží skutky v lidu Starého zákona, naplnil Kristus Pán především velikonočním tajemstvím: svým pozeňnaným utrpením, zmrtvýchvstáním a slavným nanebevstoupením. Tak svou smrtí naši smrt přemohl a svým vzkříšením obnovil život. Neboť z boku mrtvého Krista na kříži vzešlo podivuhodné tajemství celé církve.

A tak jako byl Kristus poslán Otcem, poslal on sám apoštoly a naplnil je Duchem svatým. Měli hlásat evangelium všemu stvoření: zvěstovat, že nás Boží Syn svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním vysvobodil z moci satanovy i od smrti a převedl do Otcova království. To, co hlásali, měli však také jako dílo spásy uskutečňovat obětí a svátostmi, které jsou středem všeho liturgického života.

Tak křest včleňuje lidi do Kristova velikonočního tajemství: s Kristem umírají, s ním jsou pohřbeni, s ním i vzkříšeni. Přijímají ducha sy-

novství, v kterém voláme: *Abba, Otče!*, a tak se stávají pravými citeli, jaké hledá Otec.

Podobně, kdykoli jedí z večeře Páně, zvěstují jeho smrt, dokud nepříjde. Proto ti, kdo *přijali slovo* Petrovo, *byli pokřtěni* již v den letnic, kdy se církev poprvé ukázala světu. A *setrávali v apoštolském učení, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách ... chválili Boha a těšili se všeobecné oblibě.*

Od té doby se církev nikdy nepřestala shromažďovat k slavení velikonočního tajemství. Přitom předčítala, *co se ve všech částech Písma vztahuje na Krista*, slavila eucharistii, v níž se představuje jeho vítězství a triumf nad smrtí, a zároveň vzdávala díky *Bohu za nevýslovný dar v Kristu Ježíši k chvále jeho slávy.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 15,1.5.9

Já jsem pravý vinný kmen, vy jste ratolesti. * Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce. Aleluja.

V. Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. * Kdo zůstává.

3. týden velikonoční

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

6, 1–17

Beránek otvírá Boží knihu

Já, Jan, viděl jsem, že Beránek rozlomil první ze sedmi pečeti, uslyšel jsem, jak jedna ze čtyř bytostí volá hromovým hlasem: »Pojď!« Podívám se, a hle – bílý kůň; ten, který na něm seděl, držel luk. Byl mu dán věnec a vyjel jako vítěz, aby zvítězil.

Když rozlomil druhou pečeť, uslyšel jsem volat druhou bytost: »Pojď!« A vyjel jiný kůň, rudý; tomu, který na něm seděl, byla dána moc, aby vzal zemi pokoj a (lidé) aby se navzájem pobíjeli a byl mu dán velký meč.

Když rozlomil třetí pečeť, uslyšel jsem volat třetí bytost: »Pojď!« Podívám se, a hle – kůň černý; ten, který na něm seděl, držel v ruce váhy. A uslyšel jsem, jak ze středu těch čtyř bytostí volá nějaký hlas: »Mírka pšenice za denár, tři mírky ječmene za denár. Avšak oleji a vínu neškod!«

Když rozlomil čtvrtou pečeť, uslyšel jsem volat čtvrtou bytost: »Pojď!« Podívám se, a hle – kůň plavý; ten, který na něm seděl, měl jméno Smrt a za ním šla říše mrtvých. A byla jim dána moc nad čtvrtinou země, aby hubili mečem, hladem, morem a zemskými šelmami.

Když rozlomil pátou pečeť, uviděl jsem pod oltářem duše těch, kteří byli zabiti pro Boží slovo a pro svědectví, které vydali. A volali ze všech sil: »Pane svatý a věrný, kdy konečně vykonáš soud a potrestáš obyvatel země za (to, že prolili) naši krev?«

Tu každému z nich bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, aby měli strpení ještě krátký čas, dokud nebude doplněn počet také jejich spolumužebníky a jejich bratřími, kteří mají být utraceni jako oni.

Potom jsem měl (další) vidění, když rozlomil šestou pečeť, „povstalo silné zemetřesení, slunce zčernalo jako tmavý pytel, měsíc byl samá krev a hvězdy padaly z nebe na zem, jako fikovník shazuje padavky, když jím zalomcuje silný vítr, obloha zmizela, jako když se složí svitek a všechny hory a ostrovy se vyšínuly ze svého místa. Pozemští králové a velmožové, velitelé, boháči a mocní a všichni, otroci i svobodní, skryli se do jeskyň a skalních (trhlin) v horách a volali na hory a skály: »Padněte na nás a ukryjte nás před tváří toho, který sedí na trůně, a před

Beránkovým hněvem, protože přišel velký den jejich hněvu. Kdo bude moci obstát?»

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 6,9.10.11

Ti, kdo byli zabiti pro Boží slovo a pro svědectví, které vydali, volali: Pane, kdy konečně vykonáš soud a potrestáš ty, kdo prolili naši krev? A dostali odpověď, * že mají mít strpení ještě krátký čas, dokud nebude doplněn počet také jejich bratřími. Aleluja.

V. Každému z nich bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, * že mají mít.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »První apologie« od svatého Justina, mučedníka

Slavení eucharistie

Tomuto pokrmu říkáme eucharistie, díkůvzdání. Nesmí na něm mít účast nikdo jiný než ten, kdo věří v pravdivost našeho učení, kdo byl omyt koupelí na odpuštění hříchů, koupelí znovuzrození, a kdo žije tak, jak nám to odkázal Kristus.

Nepřijímáme tu totiž obyčejný chléb a obyčejný nápoj; ale jak jsme byli poučeni, právě takovým způsobem, jakým byl náš Spasitel Ježíš Kristus skrze Boží slovo učiněn tělem, a měl tělo a krev pro naši spásu, je tělem a krví vtěleného Ježíše také tento pokrm, nad nímž byla skrze jeho slovo pronesena modlitba díkůvzdání a z něhož se proměnou živí naše těla a naše krev.

Apoštolové totiž ve svých pamětech, které nám předali a které nazýváme evangelia, sdělili, že jim Ježíš dal následující příkaz: Když vzal do rukou chléb a vzdal Bohu díky, řekl: *To konejte na mou památku; toto je mé tělo*. A podobně když vzal do rukou kalich a vzdal Bohu díky, řekl: *Toto je má krev*. A že to svěřil pouze jim.

A my už si to od té doby stále navzájem připomínáme. Přitom ti z nás, kteří mají nějaký majetek, přispívají všem potřebným; a jsme stále pospolu. A při všem, co obětujeme, vlebíme Stvořitele veškerenstva skrze jeho Syna Ježíše Krista a skrze Ducha Svatého.

V den, kterému se říká den Slunce (tj. v neděli), se všichni, ať přebývají ve městech nebo na venkově, shromažďují na jednom místě a čte se z pamětí apoštolů nebo ze spisů proroků, dokud je možno. Potom, když předčítající skončí, pronese představený řeč, v níž napomíná a vybízí k napodobování všeho toho krásného.

Potom všichni společně vstaneme a nahlas se modlíme. A jak jsme o tom již dříve mluvili, když naše modlitby skončí, přináší se chléb a ví-

no s vodou. Dále se hlasitě modlí představený, a vzdává Bohu díky, jak je mu dáno, a lid na to přisvědčuje slovem »amen«. Každý pak dostává a přijímá z pokrmu díkůvzdání a nepřítomným se posílá po jáhnech. Zámožní dobrovolně dávají podle vlastního uvážení, každý, co uzná za vhodné. To, co se takto sebere, se ukládá u představeného, a ten pak z toho vypomáhá sirotkům a vdovám i lidem, kteří pro nemoc nebo z nějaké jiné příčiny trpí nedostatkem, také uvězněným a cizincům, kteří tam zavítali na svých cestách, prostě stará se vůbec o všechny, kdo jsou v nouzi.

Toto shromáždění konáme všichni společně v den Slunce předně proto, že je to den, v němž Bůh změnil tmu a beztvarem hmotu a stvořil svět, a dále proto, že v tento den vstal náš Spasitel Ježíš Kristus z mrtvých. Neboť den před Saturnovým dnem (tj. před sobotou) ho ukřížovali a den po Saturnově dni, to jest v den Slunce, se zjevil svým apoštolům a učedníkům a naučil je tomu, co jsme i vám předložili k úvaze.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Když měl Ježíš odejít ze světa k Otci, * ustanovil na památku své smrti svátost svého těla a krve. Aleluja.

V. Dal své tělo za pokrm a svou krev za nápoj a řekl: To konejte na mou památku. * Ustanovil.

EVANGELIUM 3. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,1-12

Proč hledáte živého mezi mrtvými?

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly (ženy) ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu.

Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: »Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřížován a třetího dne vstát.« Vzpomněly si na ta jeho slova.

Vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti (učedníkům) a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, (matka) Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim.

Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhu plátna. Vrátil se celý udiven nad tím, co se stalo.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

7,1-17

Poznamenání Božích vyvolených

Já, Jan, viděl jsem, jak na čtyřech rozích země stojí čtyři andělé a drží čtyři zemské větry, aby nezačal vítr na zem, ani na moře, ani na žádný strom. A viděl jsem, jak od východu slunce vystupuje jiný anděl. Držel v ruce pečeti živého Boha a zvolal silným hlasem na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi i moři: »Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokud nepoznamenáme na čele služebníky našeho Boha!« A uslyšel jsem, kolik bylo těch poznamenaných: stočtyřiačtyřicet tisíc ze všech kmenů izraelského lidu. Z kmene Judova dvanáct tisíc poznamenaných, z kmene Rubenova dvanáct tisíc, z kmene Gadova dvanáct tisíc, z kmene Aserova dvanáct tisíc, z kmene Neftalimova dvanáct tisíc, z kmene Manasova dvanáct tisíc, z kmene Simeonova dvanáct tisíc, z kmene Léviova dvanáct tisíc, z kmene Izacharova dvanáct tisíc, z kmene Zabulonova dvanáct tisíc, z kmene Josefova dvanáct tisíc, a z kmene Benjamínova dvanáct tisíc poznamenaných.

Potom se podívám, a hle – veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: »Za svou záchranu (vděčíme) našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!«

Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: »Amen! Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla (přísluší) našemu Bohu na věčné věky! Amen.«

Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: »Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?« Odpověděl jsem mu: »Můj pane, to víš ty.« Řekl mi: »To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi. Proto jsou před Božím trůnem a ve dne v noci mu slouží v jeho chrámě. A ten, který sedí na trůně, se k nim (sníží) a bude s nimi bydlet. Už nikdy nebudou mít hlad ani žízeň, nebude už do nich pražit slunce ani jakýkoli jiný žár, protože Beránek, který je uprostřed před trůnem, bude je pást a vodit k pramenům živé vody. Bůh sám jim setře každou slzu z očí.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 7,14; 6,9

Přicházejí z velikého soužení, * roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi. Aleluja.

V. Byli zabiti pro Boží slovo a pro svědectví, které vydali. * Roucho.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Bědy Ctihodného, kněze, k prvnímu listu Petrovu*Rod vyvolený, královské kněžstvo*

Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo. Toto slavné svědectví bylo kdysi dáno Božím lidu prostřednictvím Mojžíšovým. A nyní je apoštol Petr dává po právu všem národům, pokud uvěřily v Krista. Neboť Kristus je kámen nárožní, jenž začlenil pohany do spásy, která dříve byla v Izraeli.

Rodem vyvoleným je nazývá pro jejich víru, aby je odlišil od těch, kteří zavrhlí živý kámen a sami byli zavrženi.

A *královským kněžstvem* je nazývá proto, že jsou pevně spojeni s tělem toho, který je nejvyšším králem a pravým knězem: jako král uděluje království svým věrným a jako velekněz očišťuje jejich hříchy obětí vlastní krve. Nazývá je *královským kněžstvem*, aby měli na paměti, že mají i doufat ve věčné království, i vždycky přinášet Bohu oběť neposkrvněného života.

Jsou také nazýváni *národem svatým a lidem patřícím Bohu jako vlastnictví*, ve shodě s tím, co říká apoštol Pavel, když vykládá myšlenku prorokovu: *Můj spravedlivý bude žít z víry; ale kdyby se ze strachu vzdaloval, nebudu v něm mít zalíbení. My však, říká, nepatříme k těm, kteří se ze strachu vzdalují, a tak jdou k záhubě, ale k těm, kdo věří, a tím si zachrání život.* A ve Skutcích apoštolů čteme: *Vás Duch svatý ustanovil za, představené, abyste spravovali Boží církev, kterou si získal vlastní krví.*

Lidem, který patří Bohu, jsme se stali díky krvi našeho Vykupitele, tak jako byl kdysi izraelský lid vykoupěn z Egypta krví beránkovou. Proto také i v následující části verše skrytě připomíná starozákonní příběh a učí, že jej má duchovně naplnit i nový lid Boží, když říká: *Abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal.* Jako totiž zaspívali Hospodinu vítěznou píseň ti, kteří byli skrze Mojžíše vysvobozeni z egyptského otroctví, když prošli Rudým mořem a faraónovo vojsko se utopilo, tak se sluší, abychom i my, když jsme ve křtu přijali odpuštění hříchů, vzdali náležité díky za nebeská dobrodiní.

Neboť Egypťané, kteří sužovali Boží lid a jejichž jméno znamená také temnotu a trápení, vhodně znázorňují hříchy, které nás pronásledují, ale byly při křtu zničeny.

Osvobození synů Izraele a jejich přivedení do země, která jim byla kdysi zaslíbena, odpovídá také tajemství našeho vykoupení. Skrze ně směřujeme ke světlu nebeského příbytku a na cestu nám svítí a vede nás Kristova milost. A znamením světla Kristovy milosti byl přece oblakový a ohnivý sloup, který chránil Izraelity na celé jejich cestě před nočními temnotami a nepopsatelnou cestou je přivedl do zaslíbených sídel v jejich pravé vlasti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 2,9; Dt 7,7;13,6

Vy jste rod vyvolený, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, * abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Aleluja.

V. Hospodin si vás vyvolil a vysvobodil vás z otroctví. * Abyste rozhlašovali.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

8,1–13

Seďm andělů trestajících svět

Když Beránek rozlomil sedmou pečeť, nastalo v nebi mlčení asi na půl hodiny. Uviděl jsem seďm andělů, kteří stojí před Bohem; bylo jim dáno seďm polnic. Jiný anděl přišel a postavil se k oltáři; (v ruce) měl zlatou kadidelnici a bylo mu dáno mnoho kadidla, aby je položil s modlitbami všech věřících na zlatý oltář před trůnem. Z kadidelnice v andělově ruce vystoupil před Boha kadidlový kouř z modliteb věřících. Pak vzal anděl kadidelnici, naplnil ji ohněm z oltáře a hodil na zem. Tu nastalo hřmění, hlasy, blesky a zemětřesení.

Těch seďm andělů, kteří měli seďm polnic, se připravilo, aby zatroubili.

A zatroubil první. Nastalo krupobití a oheň smíšený s krví a dopadlo to na zem: sežehlo to třetinu země, sežehlo to třetinu stromů a sežehlo to všechny zelené rostliny.

A zatroubil druhý anděl. Něco jako velká hořící hora bylo vrženo do moře: třetina moře se obrátila v krev a (od toho) zahynula v moři třetina živočichů a vzala za své třetina lodí.

A zatroubil třetí anděl. Z nebe spadla velká hvězda, hořící jako pochoděň, a padla na třetinu řek a na prameny vod. Jméno té hvězdy je

Pelyněk. Třetina vod se stala pelyňkem, takže mnoho lidí z té hořké vody pomřelo.

A zatroubil čtvrtý anděl. Tu byla zasažena třetina slunce a třetina měsíce a třetina hvězd, takže se z třetiny zatměly a den ztratil třetinu své jasnosti a stejně tak i noc.

Potom jsem měl (toto) vidění: Uslyšel jsem jakéhosi orla, jak letí vysoko uprostřed nebe a volá silným hlasem: »Běda, běda, běda obyvatelům země (pro to, co nastane), až se ozvou zvuky polnic těch tří andělů, kteří ještě mají troubit!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 8,34; 5,8

Anděl se postavil k oltáři: v ruce měl zlatou kadidelnici, a bylo mu dáno mnoho kadidla. * A kadidlový kouř vystoupil před Boha. Aleluja.

V. Položil kadidlo s modlitbami všech věřících na zlatý oltář. * A kadidlový.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Zpívejme Hospodinu píseň lásky

Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chvála ať zaznívá ve sboru svatých.

Máme zpívat Hospodinu píseň novou. Jen nový člověk je schopen zpívat novou píseň. Píseň je projevem radosti, a uvážíme-li to hlouběji, projevem lásky. Kdo tedy dovede milovat nový život, dovede také zpívat novou píseň. Nový život máme chápat ve vztahu k nové písni. Všechno totiž patří k jedinému království, nový člověk, nová píseň, nový zákon. Takže nový člověk bude zpívat novou píseň a bude patřit k novému zákonu.

Není nikdo, kdo by nemiloval, ale je otázkou, co kdo miluje. Nežádá se po nás, abychom nemilovali, ale abychom správně vybírali, co milovat. Ale jak bychom si mohli někoho vybrat, když si on předem nevybere nás? Vždyť přece ani nemilujeme, pokud dříve nejsme milováni. Slyšte apoštola Jana: Milujeme, protože on dříve miloval nás. Pátrej, na základě čeho člověk může a má milovat Boha, a nenajdeš nic jiného, než že si Bůh dříve zamiloval jeho. Dal se nám, a my jsme si ho zamilovali, dal nám také schopnost milovat. A jak nám dal schopnost milovat, slyšte přímo z úst apoštola Pavla: *Boží láska je nám vylita do srdce. Kým? Snad ne námi? Nikoli. Jak tedy? Skrze Ducha svatého, který nám byl dán.*

Protože se tedy na to můžeme bezpečně spolehnout, milujme Boha tím, co máme od Boha. Slyšte přímo Jana: *Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.* Nestačí říkat jenom: *Láska je z Boha.* Ale kdo z nás by se odvážil říci: *Bůh je láska.* Řekl to ten, který to poznal.

Bůh se nám přímo nabízí. Volá na nás: »Milujte mě, a budete mě mít; protože pokud byste mě neměli, nemůžete mě ani milovat.«

Bratři, synové, vy ratolesti církve, svatá a nebeská setbo, vy v Kristu znovuzrození, kteří jste dostali život shůry, slyšte, co říkám, či spíše tlumočím: *Zpívejte Hospodinu píseň novou.* Řekneš: Zpívám. Zpíváš, slyším, ovšemže zpíváš. Jen ať život nesvědčí proti jazyku!

Ať zpívá váš hlas, ať zpívá Vaše srdce, ať zpívají vaše ústa, ať zpívá váš život: *Zpívejte Hospodinu píseň novou.* Ptáte se, co máte zpívat o tom, koho milujete? Jistě totiž chceš zpívat o tom, koho miluješ. Ptáš se, jakou chválu o něm máš zpívat? Slyšeli jste: *Zpívejte Hospodinu píseň novou.* Ptáte se, jakou chválu? *Jeho chvála ať zaznívá ve sboru svatých.* Chválou je sám ten, kdo zpívá.

Chcete zpívat Bohu chválu? Sami buďte tou chválou. Boží chválou jste, když dobře žijete.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 6,4; srv. 1Jan 3,23; Žl 149,1

Jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem. * Milujme se navzájem, jak nám nařídil. Aleluja.

V. Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chvála ať zaznívá ve sboru svatých. * Milujme se.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

9,1–12

Pohroma kobylek

Zatroubil pátý anděl. Viděl jsem hvězdu, jak se zřítíla z nebe na zem. Byl jí dán klíč od propasti podsvětí. Jakmile tu propast otevřela, vyvalil se z ní dým jako z ohromné výhně – slunce i ovzduší se od dýmu z té propasti zatemnily – a z toho dýmu vyletěly na zem kobylky; byla jim dána moc, jakou na zemi mají štíři. Ale bylo jim přikázáno, že nesmějí škodit na zemi trávě ani žádné zelené rostlině ani žádnému stromu, jenom lidem, kteří nemají na čele Boží znamení. Nesměly je však usmrcovat, ale jen trápit po pět měsíců. Bolest (kterou působí), se podobá

bodnutí štíra. Tehdy lidé budou hledat smrt, a nenajdou ji, budou si přát umřít, ale smrt od nich uteče.

Vzhledem se ty kobylinky podobaly koním vystrojeným do války; na hlavě měly jakoby zlatou korunu a jejich tvář připomínala lidský obličej; žíně měly jako ženské vlasy a zuby jako lvi; měly pancíře jako ze železa a šramot jejich křídel jako rachot vozů s mnoha koňmi, když se řítí do boje; ocasy měly jako štíři a (v nich) žihadlo, aby mohly lidem škodit po pět měsíců; jako král je vedl anděl propasti, hebrejsky se jmenuje Abaddon, řecky Apollyon – Ničitel.

První »běda« přešlo, a hle – už jsou tu dvě další.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jl 3,3.5; Mk 13,33

Neobyčejné úkazy způsobím na nebi i na zemi: krev, oheň a sloupy dýmu. * Spasí se ten, kdo bude vzývat Hospodinovo jméno. Aleluja.

V. Dejte si pozor, bděte a modlete se, protože nevíte, kdy ten čas přijde.

* Spasí se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »První apologie« od svatého Justina, mučedníka

Koupele znovuzrození

Vyložíme nyní, jak jsme se zasvětili Bohu, když jsme byli obnoveni skrze Krista.

Všechny, kdo nabyli přesvědčení a uvěřili, že to, co učíme a říkáme, je pravda, a kdo prohlásili, že podle toho mohou žít, učíme nejprve, aby se modlili a postem si od Boha vyprošovali odpuštění svých předchozích hříchů. Sami se modlíme a postíme s nimi.

Pak je vedeme k vodě, kde se znovu zrodí, právě tak jako jsme se znovu zrodili i my sami. Ve vodě se jim totiž dostane koupele ve jménu Boha, Otce a Vládce veškerenstva i našeho Spasitele Ježíše Krista i Ducha svatého.

Vždyť Kristus řekl: Nenarodíte-li se znovu, nevejdete do nebeského království. Tu je ovšem jasné, že není možné, aby ti, kdo se již jednou narodili, vstoupili do lůna svých matek.

A skrze proroka Izaiáše je řečeno, že od těch, kdo zhřešili, ale činí pokání, budou odňaty jejich hříchy: Umyjte se čistě! Odstraňte své špatné skutky pryč z mých očí; učte se jednat dobře. Sirotku dopomozte k právu, zastaňte se vdovy. Pak přijďte a budeme spolu mluvit, praví Pán. I kdyby byly vaše hříchy jako purpur, vybělím je jak vlnu, a kdyby byly jako šarlat, nad sním zbělejí. Neposlechnete-li však, pohltí vás meč. Tak promluvila Hospodinova ústa.

Smysl těchto slov jsme se dověděli od apoštolů: O svém prvním zrození jsme nic nevěděli, narodili jsme se podle slepého zákona přírody z vlhkého semene vzájemným spojením svých rodičů a vyrůstali jsme ve špatných mravech a zlých zvrácenostech. Abychom však nezůstali dětmi přírodní nutnosti a nevědomosti, ale stali se dětmi vyvolení a poznání a byli ve vodě obmyti od hříchů, jichž jsme se dopustili, proto se nad tím, kdo touží být znovuzrozen a projevil lítost nad svými hříchy, vyslovuje jméno Boha, Otce a Vládce veškerenstva. Totéž jediné jméno říkáme, když toho, kdo má být obmyt, vedeme ke křestní koupeli. – Nikdo zajisté nemůže nevyslovitelného Boha nazvat jménem; a kdyby se někdo odvážil tvrdit, že má právo, propadl beznadějnému šílenství. Tato koupel pak se nazývá osvětlení, neboť myslí těch, kdo se těmito věcmi učí, se při ní dostává světla. – A ten, komu se dostává tohoto osvětlení, je omýván také ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného pod Ponciem Pilátem a ve jménu svatého Ducha, který ústy proroků všechno o Ježíši předpověděl.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan3,5-6

Ježíš řekl Nikodémovi: Amen, amen, pravím ti: * Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. Aleluja.

V. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je Duch. * Jestliže.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

9,13-21

Válečná pohroma

Zatroubil šestý anděl. Uslyšel jsem nějaký hlas (přicházející) od čtyř rohů zlatého oltáře před Bohem; (ten hlas) nařizoval šestému andělovi s polnicí: »Rozvaž ty čtyři anděly spoutané u velké řeky Eufratu!« Tu byli rozvázáni ti čtyři andělé, připravení pro tu hodinu, pro ten den, měsíc a rok, aby vyhladili třetinu lidí. Jejich vojska bylo dvě stě milionů jezdců; slyšel jsem, kolik jich je.

Takto jsem spatřil ve vidění koně a ty, co na nich seděli: měli pancíře ohnivě červené, temně fialové a sírově žluté. Koně měli hlavy jako lvi, z tlamy jim vyrážel oheň, dým a síra. Těmi třemi ranami byla usmrćena třetina lidí: ohněm, dýmem a sírou, které koním vyrážely z tlamy. Síla těch koní je totiž v jejich tlamách a (rovněž) v jejich ocasech: jejich ocasy jsou jako hadi, protože mají hlavy a těmi škodí.

Ale ostatní lidé, kteří na tyto rány nezašli, (přesto) se neodvrátili pokáním od (svých model), které si udělali vlastníma rukama, a nepřestali se klanět démonům a modlám ze zlata, stříbra, mědi, kamene a dřeva, které nemohou ani vidět, ani slyšet, ani chodit. Nenechali svého vraždění ani čarování ani smilnění ani krádeží.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sk 17,30.31; srv. Jl 1,13.14

Ať se všichni všude obrátí, * protože Bůh ustanovil den, kdy bude podle spravedlnosti soudit svět. Aleluja.

V. Služebníci Boží, shromážděte všechny obyvatele země a volejte k Hospodinu. * Protože.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Eucharistie je závdavek vzkříšení

Jestliže se spása netýká i těla, pak nás tedy ani Pán nevykoupil svou krví, pak ani kalich dikůčinění není účastí na jeho krvi a chléb, který lámeme, není účastí na jeho těle. Vždyť krev může proudit pouze v žilách, v těle, prostě v tom, co patří plně k lidské přirozenosti. Tím vším se stalo Boží Slovo, jež nás vykoupilo svou krví, jak říká jeho apoštol: *V něm máme vykoupění skrze jeho krev a odpuštění hříchů.*

A poněvadž jsme jeho údy a živíme se stvořenými věcmi, které nám uděluje on sám – vždyť svému slunci dává svítit a déšť sesílá podle své vůle – prohlásil o kalichu vína – a víno je také stvořením – že je to jeho krev, která dává sílu naší krvi; a potvrdil o chlebu – ten je také stvořením – že je to jeho tělo, které dává vzrůst našemu tělu.

Když tedy kalich naplněný vínem a připravený chléb přijmou (nad nimi pronesené) Boží slovo, stávají se eucharistií, Kristovou krví a jeho tělem. Jimi se posiluje a upevňuje naše tělesná přirozenost. Jak tedy mohou někteří říkat, že tělo není s to přijmout Boží dar věčného života, když je živeno tělem a krví Kristovou a je jeho údem?

Tak to říká i blažený apoštol v listě Efeským: *Vždyť jsme údy jeho těla, z jeho masa a jeho kostí.* Nemluví tu o nějakém duchovním a neviditelném člověku – *duch přece nemá kosti a maso* – ale o skutečném lidském organismu z masa, nervů a kostí. Tento organismus dostává výživu z kalichu vína, jež je jeho krví, a čerpá sílu z chleba, který je jeho tělem.

Vinný kmen zasazený do země přináší plod ve svůj čas a pšeničné zrno, které padne do země a rozpadne se, vyrostе v klas s mnoha zrny, mocí Božího Ducha, který všechno udržuje; tyto plody pak Boží

moudrost dává k užítku člověka a když přijmou Boží slovo, stávají se eucharistií, to jest Kristovým tělem a jeho krví. Podobně budou i naše těla živená touto eucharistií uložena po smrti do země, kde se rozpadnou, a vstanou, až přijde čas a Boží Slovo je obdaruje milostí vzkříšení k slávě Boha Otce; a ten dá tomuto smrtelnému tělu nesmrtelnost, tělu porušitelnému neporušitelnost. Neboť Boží moc se projevuje v slabosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 6,48–51

Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. * Toto je chléb, který sestupuje z nebe, aby ten, kdo ho jí, neumřel. Aleluja.

V. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. * Toto je.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

10,1–11

Rozvinutý malý svitek

Já, Jan, viděl jsem jiného mocného anděla, jak sestupuje z nebe, zahalen v oblaku, kolem hlavy duhová zář, s tváří jako slunce a s nohama jako ohnivé sloupy. V ruce držel rozvinutý malý svitek. Pravou nohu postavil na moře a levou na zem. Pak vzkřikl silným hlasem, jako když řve lev. Na jeho výkřik zaburácelo sedm hromů. Když těch sedm hromů promluvalo, chtěl jsem se dát do psaní, ale uslyšel jsem z nebe hlas: »Zachovej slova těch sedmi hromů v tajnosti a nepiš je!«

Potom anděl, kterého jsem viděl stát na moři i na zemi, pozdvihl pravici k nebi a přísahal při tom, který žije na věčné věky, který stvořil nebe a všecko, co je v něm, i zem i všechno, co je na ní, i moře i všechno, co je v něm: »Lhůta je u konce! Ale v době, kdy přijde na řadu hlas sedmého anděla, až zatroubí na polnici, dovrší se tajemné Boží rozhodnutí, jak to Bůh oznámil svým služebníkům prorokům.«

Hlas z nebe, který jsem už slyšel, zase na mě promluvil: »Jdi, vezmi ten rozvinutý svitek z ruky anděla stojícího na moři a na zemi!« Odešel jsem tedy k andělovi a požádal ho, aby mi ten malý svitek dal. Odpověděl mi: »Vezmi ho a spolkní! Způsobí ti v břiše hořko, ale v ústech se ti bude sladce rozplývat jako med.« Vzal jsem ten malý svitek z andělovy ruky a spolkl ho. V ústech se mi sladce rozplýval jako med, ale když jsem ho spolkl, zhořklo mi to v břiše. Pak mi bylo řečeno: »Znovu musíš prorokovat proti mnoha lidem, národům, jazykům a králům.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 10,7; Mt 24,30

Až zatroubí polnice, dovrší se tajemné Boží rozhodnutí, * jak to Bůh oznámil svým služebníkům prorokům. Aleluja.

V. Potom se objeví znamení Syna člověka na nebi a lidé uvidí Syna člověka přicházet na nebeských oblacích s velikou mocí a slávou. * Jak to Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Efréma, jáhna*Kristův kříž, spása lidstva*

Náš Pán byl rozdrčen smrtí, ale tím prorazil cestu k jejímu zničení. Sám se podrobil smrti a podstoupil ji z vlastní vůle, aby touž smrt proti její vůli potřel. Náš Pán totiž vyšel a nesl si kříž, jak to chtěla smrt. Na kříži však zvolal mocným hlasem a vyvedl mrtvé z podsvětí, i když se smrt vzpírala.

Skrze tělo, které přijal, jej smrt zabila. Ale stejnou zbraní, dobyl nad smrtí vítězství. Jeho božství se skrylo v lidství a utkalo se se smrtí. Ta zabila i byla zabita: zabila život přirozený, ji však zabil život nadpřirozený.

Protože by Pán nemohl bez těla propadnout smrti ani by ho bez těla nemohlo pohlit podsvětí, přišel k Panně, aby si z ní vzal nástroj těla a otevřel jím brány podsvětí. S tělem, které přijal, vstoupil do pekel, uchvátil jejich bohatství a vyplnil jejich poklady.

Tak přišel k Evě, matce všech živých. Ona je vinice, jejíž ohradu otevřela smrt – dokonce vlastním Evinými rukama – aby ochutnala její plody. Takže Eva, matka všech živých, se všem živým stala zdrojem smrti.

Vykvetla však Maria, nová réva, lepší než byla stará réva Eva; a v ní se usadil nový život, Kristus. A když smrt po svém zvyku přišla s jistotou sklízet, netušila, že ve smrtelném plodu je ukryt život, který ji zničí. Když ho tedy smrt bez bázně pohltila, osvobodila život a s ním všechny lidi.

Slavný syn tesařův vztyčil svůj kříž nad všepohlující propastí smrti a převedl lidstvo do příbytku života.

Skrze dřevo rajského stromu padl celý lidský rod do hlubin, po dřevě kříže přechází do příbytku života.

Na strom byla kdysi naroubována hořkost, nyní byl vštípen roub sladký, v němž poznáváme toho, jemuž neodolá žádné stvoření.

Sláva tobě, Kriste, neboť tys postavil svůj kříž jako most nad smrtí, aby po něm přecházely duše z krajiny smrti do krajiny života.

Sláva tobě, Kriste, neboť tys přijal tělo smrtelného člověka a učinil z něho pramen života pro všechny smrtelníky.

Arciže žiješ! Vždyť tvoji vrahové učinili z tvého života setbu; po způsobu rolníků jej zaseli do hluboké země jako pšenici, aby vzešel a zároveň dal život mnohým.

Nuže, nabídněme Kristu svou lásku jako velkou a všezahrnující oběť. Ať tryská bohatství našich chvalozpěvů a modliteb k tomu, který nabídl Bohu za oběť svůj kříž, abychom skrze něj byli všichni štědře obdarováni.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,55–56.57; 2 Kor 4,13.14

Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec? Ten bodec smrti je hřích. Ale Bohu díky! * On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista. Aleluja.

V. Věříme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás. * On nám.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

11,1–19

Dva Boží svědkové

Byla mi podána rákosová míra podobná holi se slovy: »Vstaň a změř Boží chrám i oltář a (spočítej) ty, kteří se tam klanějí. Vnější chrámové nádvoří však vynech a neměř ho, protože bude vydáno pohanům; ti budou šlapat po svatém městě dva a čtyřicet měsíců. Ale já pošlu své dva svědky, oblečené v žinice, aby prorokovali tisíc dvě stě šedesát dní.« To jsou dvě olivy a dva svícny, které stojí před Pánem země. A kdyby jim chtěl někdo ublížit, oheň jim vyšlehne z úst a stráví jejich nepřátele; ano, kdo by jim chtěl ublížit, takto bude usmrčen. Oni mají moc uzavřít nebe, aby po dobu jejich působení nespadl déšť. Mají moc nad vodami, aby je obraceli v krev a bili zem rozličnými ranami, kdykoli by chtěli.

Ale až budou končit svoje svědectví, šelma, která vystupuje z propasti, začne proti nim válku, přemůže je a zabije. Jejich mrtvoly (zůstanou ležet) na ulici velkého města, které má obrazné jméno Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán. A (lidé) z různých národů, kmenů, jazyků a čeledí se budou dívat na jejich mrtvá těla tři a půl dne a nedovolí, aby jejich mrtvoly byly uloženy do hrobu. Obyvatelé země se z toho radují a veselí a posílají si navzájem dary, protože tito dva proroci jim způsobili hodně trápení.

Ale když uplynulo tři a půl dne, vešel do nich dech života od Boha. Postavili se na nohy, a velký strach padl na ty, kdo na ně hleděli. A uslyšeli, jak mocný hlas z nebe na ně volá: »Vystupte sem!« Vystoupili tedy v oblaku do nebe a jejich nepřátelé se na ně dívali. V tu chvíli nastalo velké zemětřesení; desetina města se zřítily a při tom zemětřesení zahynulo sedm tisíc lidí. Ostatní se zalekli a vzdali čest Bohu na nebi.

Druhé »běda« přešlo, a hle – třetí »běda« rychle přichází.

A zatroubil sedmý anděl. Tu se ozvaly v nebi silné hlasy: »Teď se ujal vlády nad tímto světem náš Pán a jeho Pomazaný a bude kralovat na věčné věky!«

A oněch čtyřiaadvacet starců, kteří sedí před Bohem na svých trůnech, padlo na tvář, poklonili se Bohu a volali:

»Děkujeme ti, Pane, Bože vševládny,
který jsi a který jsi byl,
žes převzal svou velikou moc a ujal ses vlády.
Pohané se rozzuřili,
ale tu přišel tvůj hněv a čas soudit mrtvé:
dát odměnu tvým služebníkům prorokům a věřícím
a těm, kdo se tě bojí, malým i velkým,
a zahubit ty, kdo hubili zemi.«

Boží chrám v nebi se otevřel a ukázala se v něm archa jeho úmluvy; a nastalo blýskání, (ozvaly se) hlasy a hromy, (nastalo) zemětřesení a (spadlo) velké krupobití.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 11,15; Dan 7,27

Teď se ujal vlády nad tímto světem náš Pán a jeho Pomazaný * a bude kralovat na věčné věky. Aleluja.

V. Jeho království je království věčné a všechny mocnosti mu budou sloužit a poslouchat ho. * A bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrilla Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Svoje tělo dal Kristus za život všech

Pán říká: Umírám za všechny, aby všichni skrze mne dostali život; všeliké tělo jsem vykoupil svým vlastním. V mé smrti totiž zemře smrt a se mnou znovu vstane padlá lidská přirozenost.

Vždyť proto jsem se stal podobným vám, proto jsem se stal člověkem z pokolení Abraháмова, abych se ve všem připodobnil bratřím. Správně to pochopil svatý Pavel a proto říká: *Protože sourozenci mají krev*

a tělo společné, i on přijal krev a tělo, aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla.

Nikdy a nijak nemohl být zbaven moci ten, který má vládu nad smrtí, a tedy ani sama smrt, než že Kristus za nás dal sám sebe, on jediný jako výkupné za všechny; neboť byl nade všemi.

A proto ten, který se za nás obětoval Bohu a Otcí jako oběť neposkvřeněná, kdesi v Žalmech říká: *Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo; celopaly a smírné oběti nežádáš; tehdy jsem řekl: Hle, přicházím.*

Byl tedy ukřižován za všechny a pro všechny; tak jeden zemřel za všechny, abychom v něm všichni mohli žít; nebylo vlastně ani možné, aby ten, kdo je život sám, se dostal do područí smrti, a podlehl zkáze. A že Kristus obětoval svoje tělo za život světa, to můžeme poznat i z jeho vlastních slov; říká přece: *Otče svatý, zachovej je.* A jinde: *Pro ně se zasvěcuji.*

Praví *zasvěcuji*, jako by řekl *posvěcuji* se a přináším jako neposkvřeněnou oběť, jež vůně je Bohu milá. *Zasvěcovalo* se totiž, to jest podle zákona se nazývalo *svatým* to, co bylo přinášeno na oltář. Tak dal Kristus svoje tělo za život všech, skrze ně i nám znovu dává život. A já se pokusím vysvětlit, seč jsem, jakým způsobem se to děje.

Jakmile se totiž životodárné Boží Slovo usídlilo v těle, přetvořilo je v něco dobrého, sobě vlastního, to jest dalo mu svůj život, a když se s ním v tajemné jednotě spojilo, učinilo je oživujícím, neboť právě takové je svou přirozeností ono samo.

Takže Kristovo tělo oživuje ty, kdo mají na něm podíl: vyhání totiž smrt, nakolik je v těch, kdo jsou v jejím područí, a odvrací zkázu, neboť v něm samém se rodí naprosté zničení porušenosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 10,14.15.10

Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce * a za ovce dávám svůj život. Aleluja.

V. Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti. * A za ovce.

4. týden velikonoční

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

12,1–18

Vidění ženy a draka

Objevilo se na nebi velké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. Byla v jiném stavu a křičela v bolestech a v mukách před porodem.

Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivě rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl čelenku. Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. Ten drak se postavil před ženu, která měla родit, aby pohltil její dítě, jakmile ho porodí. A porodila syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům železným prutem. Avšak její dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu, k jeho trůnu. Žena pak uprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha, aby tam byla živena tisíc dvě stě šedesát dní.

Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo na nebi. Velký drak starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země – byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi:

»Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému, neboť byl svržen žalobník našich bratří, který na ně žaloval před naším Bohem ve dne v noci.

Oni nad ním zvítězili Beránkovou krví a slovem svého svědectví, protože nemilovali svůj život natolik, že by se zalekli smrti.

Proto se veselte, nebesa a vy, kteří v nich přebýváte!

Běda však zemi a moři, neboť ďábel sestoupil k vám s velikým hněvem, protože ví, že už má jen málo času.«

Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila onoho chlapce. Ale ženě byla dána dvě křídla velikého orla, aby mohla odletět na poušť do svého útočiště, aby tam – daleko od hada – byla živena rok a dva roky a půl roku. Had pak za ženou vychrlil proud vody jako řeku, aby ji strhl tou řekou. Ale země přispěla ženě

na pomoc: otevřela svůj jícen a pohltila tu řeku, kterou had vychrlil z tlamy.

Tu se had na ženu rozlítal a odešel, aby vedl válku proti ostatním z jejího potomstva, kteří zachovávají Boží přikázání a hlásí se k Ježíšovu svědectví.

A postavil se na mořskou písčinu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 12,11.12; 2Mak 7,36

Zvítězili Beránkovou krví a slovem svého svědectví, protože nemilovali svůj život natolik, že by se zalekli smrti. * Proto se veselte, nebesa a vy, kteří v nich přebýváte. Aleluja.

V. Jen krátce trpěli a podle příslibu dosáhli věčného života.* Proto.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia

Kristus, dobrý pastýř

Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce, to znamená miluji je, a moje ovce znají mne. Jako kdyby přímo řekl: Kdo mě miluje, jde za mnou. Kdo totiž pravdu nemiluje, dosud ji vůbec nepoznal.

Nejmilejší bratři, slyšeli jste o nebezpečí, ve kterém jsme my. Zamyslete se také nad tím, co říká Pán o vašem nebezpečí. Posuďte sami, zdali jste jeho ovce, zkoumejte, zdali ho znáte, znáte-li světlo pravdy. Myslím tím, zdali ho znáte ne tak, že v něj věříte, ale že ho milujete. Zdali ho znáte ne vírou, ale skutky. Neboť týž evangelista Jan, který zaznamenal tato slova, jinde praví: *Kdo tvrdí: »Znám ho«, ale jeho přikázání nezachovává, je lhář.*

Proto i na tomto místě Pán hned dodává: *Jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Jako by přímo řekl: To, že já znám Otce a on zná mne, se ukazuje v tom, že dávám svůj život za své ovce. Neboli to, jak miluji svého Otce, ukazuji tím, s jak velikou láskou umírám za své ovce.*

A o těchto ovcích dále říká: *Moje ovce slyší můj hlas; já je znám, ony jdou za mnou. Já jim dávám věčný život. O nich také řekl o něco dříve: Kdo vejde skrze mě, bude zachráněn; bude moci vcházet a vycházet a najde pastvu. Vejde totiž k víře; a vyjde od víry k patření, od důvěřivosti k nazírání a pastvu nalezne ve věčném požívání. Ovce dobrého pastýře tedy nacházejí pastvu, neboť každý, kdo ho následuje s čistým srdcem, pase se na věčně zelené pastvině. Ale co jiného je pastva těchto ovcí než niterná radost věčně kvetoucího ráje? Pastvou vyvolených je*

totiž stálé patření na Boží tvář, neboť když na Boha patříme bez umdlení, duše se bez konce sytí pokrmem života.

Hledejme tedy, bratři nejmilejší, tuto pastvu, abychom se na ní mohli radovat spolu se slavným shromážděním tolika nebešťanů. Pozváním kěž je nám sama tato radostná slavnost. Nuže, zapalme, bratři, svého ducha, ať se znovu rozhoří víra v to, čemu jsme uvěřili, zahořme touhou po nebeských výšinách. A takto milovat již znamená jít.

Od radostí niterné slavnosti ať nás neodvrátí žádné protiventství; neboť když někdo touží jít k zamýšlenému cíli, jeho touhu neodradí žádná překážka v cestě. Ať nás nesvede žádný přelud klamného štěstí. Pošetilý by přece byl poutník, který by cestou při pohledu na rozkošné louky zapomněl jít, kam měl namířeno.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jan 10,14.15; 1 Kor5,7

Vstal dobrý Pastýř, který dal svůj život za své ovce. * Dobrovolně zemřel za své stádce. Aleluja.

V. Náš velikonoční beránek – Kristus – je už obětován. * Dobrovolně.

EVANGELIUM 4. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,13–35

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá

Ještě ten den se ubírali dva z Ježíšových učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali.

Zeptal se jich: »O čem to cestou spolu rozmlouváte?« Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: »Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo?« Zeptal se jich: »A co se stalo?«

Odpověděli mu: »Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.«

A on jim řekl: »Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do

své slávy?« Potom začal od Mojžíše, (probral dále) všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech (částech) Písma na něj vztahuje.

Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: »Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.« Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. (Vtom) se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: »Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?«

Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. Ti řekli: »Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.« Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

13,1–18

Dvě šelmy

Já, Jan, viděl jsem, jak z moře vystupuje šelma. Měla deset rohů a sedm hlav, na každém rohu byla členka a na jejích hlavách rouhává jména. A ta šelma, kterou jsem viděl, byla podobná levhartovi; tlapy měla jako medvěd a tlamu podobnou jako lev. Drak jí dal svou sílu, svůj trůn a velikou moc.

Jedna z jejích hlav vypadala jako smrtelně zasažená, ale ta její smrtelná rána se zase zahojila, takže celá země se dívala po šelmě s úžasem. Klaněli se drakovi, že dal šelmě (svou) moc, klaněli se (i) šelmě a říkali: »Kdo se vyrovná šelmě a kdo se s ní dokáže utkat?«

Její tlama mohla zpupně mluvit a rouhat se a směla (to) dělat dvačtyřicet měsíců. Otevřela tedy tlamu k výsměšným řečem proti Bohu a mluvila tak proti němu a proti jeho stánku, (to je) proti těm, kdo mají v nebi svoje obydlí. A bylo jí dovoleno vést válku proti křesťanům a přemoci je. Byla jí dána moc nad každým kmenem, lidem, jazykem a národem. A budou se jí klanět všichni obyvatelé na zemi, jejichž jméno není zapsáno od stvoření světa v knize života zabitého Beránka.

Kdo má ucho, ať poslouchá:

Kdo (je určen) do zajetí,
půjde do zajetí,
kdo (je určen) na smrt mečem,
bude zabit mečem.

V tom je (základ) trpělivosti a důvěry křesťanů.

Pak jsem viděl jinou šelmu, která vystupovala ze země. Měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. Před tou první šelmou vykonává všechnu její moc, nutí zem i její obyvatele, aby se klaněli té první šelmě, jejíž smrtelná rána se zase zahojila. A dělá velké divy; způsobí dokonce, že před očima lidí sestoupí oheň z nebe na zem. Těmi divy, které jí bylo dovoleno konat ve službách šelmy, svádí obyvatele země, přemlouvá je, aby postavili obraz oné šelmě, která přežila tu ránu od moře. A bylo jí dovoleno obraz šelmy oživit, takže ten obraz šelmy promluvil, a způsobit, aby byli pobiti všichni, kdo se obrazu té šelmy neklanějí. Nutí také všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby si nechali udělat na pravou ruku nebo na čelo znamení, takže nikdo nemůže kupovat anebo prodávat, kdo nemá jako znamení jméno té šelmy nebo číslo, které (v součtu) dává její jméno. Tady je třeba moudrosti: kdo má rozum, ať sečte číslo té šelmy. Je to číslo (jednoho) člověka: jeho číslo je šest set šedesát šest.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 3,5; Mt 10,22

Kdo zvítězí, bude oblečen do bílého; jeho jméno nevymažu z knihy života * a budu se k němu znát před svým Otcem a jeho anděly. Aleluja.

V. Kdo vytrvá až do konce, bude spasen. * A budu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O Duchu svatém« od svatého Basila Velikého, biskupa

Duch oživuje

Pán, který řídí náš život ke spáse, uzavřel s námi křestní smlouvu. Ta je znamením smrti a života: ponoření do vody představuje smrt, Duch nám dává závdavek života. Tím se nám také ozřejmuje předmět našeho zkoumání, totiž proč se voda spojuje s Duchem. Neboť křest má dvojitý účel: má zbavit moci tělo ovládané hříchem, aby už neplodilo ovoce smrti, a má dát život z Ducha, jehož plodem je posvěcení. Voda zobrazuje smrt, vždyť tělo je do ní ponořeno jako do hrobu, a Duch vdechuje oživující sílu a ze smrti hříchu vede naše duše opět k životu. To je to narodit se znovu z vody a Ducha: že ve vodě dochází k smrti a život nám dává Duch.

Trojím ponořením a trojím vzýváním se uskutečňuje veliké tajemství křtu; tak je naznačena smrt a duši křtěnců se dostává světla předáním Božího poznání. Je-li ve vodě nějaká milost, nepochází z vody jako takové, ale z přítomnosti Ducha. Vždyť ve křtu nejde zajisté o odstraně-

ní tělesné špíny, nýbrž o dobré svědomí, o něž Boha prosíme. Aby nás Pán připravil na život založený na vzkříšení, předkládá nám, jak máme žít plně podle evangelia: nemáme být hněviví, máme trpělivě snášet zlé, být prosti lásky k rozkoším a osvobodit se od touhy po penězích. Dobrovolným uskutečňováním tohoto programu předem dosahujeme toho, co patří k podstatě budoucího věku. Kdyby někdo nazval evangelium předobrazem vzkříšeného života, nemyslím, že by se mylil.

Skrze Ducha svatého se nám nabízí znovuvedení do ráje, (skrže tohoto Ducha) vstupujeme do nebeského království, dostává se nám opětného přijetí za Boží děti. On nám dává odvahu nazývat Boha Otcem, on dává účast na Kristově milosti, smíme se nazývat dětmi světla a mít účast na věčné slávě, jedním slovem, žít v celé plnosti požehnaní, a to jak v tomto věku, tak i v budoucím. Všechno dobro, které nám je podle zaslíbení přichystáno a jehož užívání ve víře očekáváme, jako by tu již bylo, a my vidíme milost jako v zrcadle. Vždyť jestliže je takový už závdavek, jaká je celá skutečnost? A jsou-li takové prvotiny, jaké bude naplnění všeho?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jako holubice vypuštěná z nebe jako z archy, která je předobrazem církve, * sestupuje Duch svatý na ty, kdo se noří do očištné křestní koupele, a přináší jim Boží pokoj. Aleluja.

V. Tato požehnaná svátost nás vysvobozuje z otroctví hříchu k věčnému životu. * Sestupuje.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

14,1–13

Beránkovo vítězství

Já, Jan, měl jsem vidění, a hle – na hoře Siónu stál Beránek a s ním bylo sto čtyřiačtyřicet tisíc těch, kdo mají na čele napsáno jeho jméno a jméno jeho Otce. Uslyšel jsem z nebe hlas jako hukot velikých vod nebo jako rachot silného hromu. Ten hlas, který jsem slyšel, zněl, jako když zpěváci doprovázejí na citeru svůj zpěv. A zpívali před trůnem, před těmi čtyřmi bytostmi a před těmi starci novou píseň. Nikdo se nemohl té písni naučit než těch sto čtyřiačtyřicet tisíc vykoupených ze země. To jsou ti, kdo se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Byli vykoupeni z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka. Z jejich úst nevyšla lež. Jsou bez poskvrny.

Pak jsem uviděl jiného anděla, letěl vysoko uprostřed nebe. Nesl věčně (platné) radostné poselství, aby ho zvěstoval obyvatelům na zemi, každému národu, kmeni, jazyku i lidu. A volal silným hlasem: »Bojte se Boha a vzdejte mu čest, protože přišla chvíle jeho soudu. Pokloňte se tomu, který stvořil nebe i zemi, moře i prameny vod!«

Jiný, druhý anděl následoval a volal: »Padl, padl velký Babylón, který opil všechny národy vášnivým vínem svého smilstva.«

Jiný, třetí anděl následoval a velikým hlasem volal: »Kdo se klaní šelmě a jejímu obrazu a přijal znamení na čelo nebo na ruku, i on bude pít z vína Božího hněvu, které je nalito nezředěné v číši jeho hněvu, a bude před svatými anděly a před Beránkem trápen ohněm a sírou. Dým (z ohně), který je mučí, vystupuje na věčné věky; a nemají úlevu ani ve dne ani v noci ti, kdo se klanějí šelmě a její soše, a ti, kdo přijali jako znamení její jméno.«

V tom je (základ) trpělivosti křesťanů, kteří zachovávají Boží přikázání a víru v Ježíše. A slyšel jsem z nebe hlas: »Napiš (toto): Blažení jsou od této chvíle ti, kdo umírají ve spojení s Pánem. Ano, říká to Duch, ať si odpočinou od svých lopot, neboť jejich skutky jdou s nimi.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 14,7.6.7

Slyšel jsem z nebe hlas mnoha andělů, kteří volali: * Bojte se Boha a vzdejte mu čest. Pokloňte se tomu, který stvořil nebe i zemi, moře i prameny vod. Aleluja.

V. Viděl jsem Božího anděla, letěl vysoko uprostřed nebe a hlasitě volal: * Bojte se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa

Bud' Boží obětí i obětníkem

Pro Boží milosrdenství vás vybízím. Tak žádá Pavel a skrze něj žádá Bůh, protože chce, abychom ho spíše milovali než se ho báli. Bůh to žádá, protože nechce být Pán, ale Otec. Odkazuje na svou slitovnost, aby nemusel trestat přísností.

Slyš Pána, co žádá: Pohleďte na mě a uvidíte své tělo, své údy, své útroby, své kosti, svou krev. Když už se bojíte toho, co je Boží, proč nemilujete alespoň to, co je vaše? Když prcháte před Pánem, proč se neutíkáte k Otci?

Snad vás zaráží mé utrpení, které jste způsobili, a jeho velikost. Nebojte se. Tento kříž není ostnem pro mne, ale pro smrt. Tyto hřeby do mne nevbíjejí bolest, jen hlouběji do mne zarážejí lásku k vám. Tyto

rány nevyvolávají můj nářek, ale spíše vás uvádějí hlouběji do mého nitra. Rozpětím mých rukou se nezvětšují má muka, ale rozšiřuje se má náruč pro vás. Moje krev nepřichází nazmar, ale je vašim trvalým výkupným.

Pojďte tedy, vraťte se a aspoň tak se přesvědčte, jakého máte Otce. Vidíte, že za zlo odplácí dobrem, za křivdy láskou, za velké rány velkým odpuštěním.

Ale slyšme již, k čemu nás vybízí apoštol: *Vybízím vás, říká, přinášejte sami sebe v oběť.* Tímto požadavkem povznesl apoštol všechny lidi ke kněžské důstojnosti: *Přinášejte sami sebe v oběť živou.*

Opravdu neslýchaná věc je služba křesťanského kněžství, když člověk je sám sobě obětí i obětníkem. Nepotřebuje hledat jinde, co by mohl Bohu obětovat, ale nosí s sebou a v sobě, co má za sebe přinášet Bohu jako oběť. Pokud trvá oběť, zůstává i obětník. Oběť je obětována, a přece žije, protože kněz nezabíjí, co obětuje.

Opravdu podivuhodná oběť: tělo se obětuje bez zmaření, krev se obětuje bez prolití. *Vybízím vás, říká, pro Boží milosrdenství: přinášejte sami sebe jako oběť živou.*

Bratři, tato oběť má vzor v oběti Kristově. On své tělo obětoval živoucím způsobem za život světa; a učinil své tělo obětí živou, protože žije, ačkoliv byl zabit. Při takové oběti se smrt uskutečňuje, ale oběť zůstává, oběť žije, smrt je přemožena. Takže mučedníci se smrtí rodí, koncem začínají, usmrcením dostávají život; a na nebi září ti, jejichž život na zemi považovali za zhaslý.

Vybízím vás, praví, bratři, pro Boží milosrdenství: přinášejte sami sebe jako oběť živou a svatou. To je to, o čem zpíval prorok: *Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo.*

Buď tedy, človče, vskutku Boží obětí i Božím obětníkem. Nepromarni to, co ti dala a svěřila božská moc. Přioděj se rouchem svatosti, opásej pásem čistoty. Pokrývkou tvé hlavy ať je Kristus. Kříž ať stále spočívá na hradbě tvého čela. Na srdce si polož posvátnou pečeť Boží pravdy. Stále zapaluj vonné kadidlo modlitby. Chop se meče Ducha. A postav oltář svého srdce. Tak s důvěrou v Boha připrav své tělo k oběti.

Bůh hledá víru, nikoli smrt. Žízni po modlitbě, nikoli po krvi. Chce být usmířen vůlí, ne zabitím.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 5,9.10

Jsi hoden, Pane, vzít svitek a rozlomit jeho pečeti, protožeš byl zabit * a svou krví jsi nás vykoupil Bohu. Aleluja.

V. Vytvořil jsi z nás našemu Bohu království a kněze. * A svou krví.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

14,14–15,4

Hodina žně

Já, Jan, měl jsem vidění, a hle – bílý oblak a na oblaku sedí někdo podobný Synu člověka. Na hlavě měl zlatý věnec a v ruce ostrý srp. Potom vyšel z chrámu jiný anděl a silným hlasem volal na toho, který seděl na oblaku: »Dej se do práce svým srpem a žni! Přišla totiž hodina žně, obilí na zemi je úplně zralé.« A tehdy ten, který seděl na oblaku, pustil se na zemi do práce svým srpem, a země byla požata.

Pak vyšel z chrámu v nebi ještě jiný anděl a také měl ostrý srp. Další anděl vyšel od oltáře, ten, který má moc nad ohněm, a zavolal silným hlasem na toho, který držel ostrý srp: »Dej se do práce svým ostrým srpem a uřež hrozny z pozemské vinice, protože bobule na ní jsou už úplně zralé.« Pustil se tedy anděl svým srpem do práce na zemi, uřezal (hrozny) z pozemské vinice a naházal (je) do velkého lisu Božího hněvu. Lisovalo se mimo město a z lisu tekla krev a (sahala) koním až po uzdu (na vzdálenost) tisíc šest set honů.

A potom jsem viděl na nebi další znamení, veliké a podivuhodné: sedm andělů se sedmi posledními ranami, kterými se dovrší Boží hněv.

A viděl jsem něco jako průzračné moře smíšené s ohněm. U toho průzračného moře stáli ti, kdo zvítězili (v boji) se šelmou, s jejím obrazem a s číslem (vyjadřujícím) její jméno. Měli citery (ke chvále) Boží a zpívali píseň Mojžíše, Božího služebníka, a píseň Beránkovu:

»Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky,

Pane, Bože vševládny!

Spravedlivé a spolehlivé jsou tvé cesty,

králi národů!

Kdo by nevzdával, Pane, úctu

a slávu tvému jménu?

Vždyť ty jediný jsi svatý!

Všechny národy přijdou

a budou se před tebou klanět,

neboť se ukázalo, že tvá rozhodnutí jsou spravedlivá.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 15,3; Ex 15,11

Zpívali píseň Beránkovu: Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane, Bože vševládný. * Spravedlivé a spolehlivé jsou tvé cesty, králi národů. Aleluja.

V. Kdo je jako ty, vznešený ve svatosti, konáš podivuhodné věci.* Spravedlivé.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O Trojici« od svatého Hilaria z Poitiers, biskupa*Přirozená jednota věřících v Bohu skrze vtělení Slova a svátost eucharistie*

Jestliže se opravdu *Slovo stalo tělem*, pak také my opravdu přijímáme v Pánově pokrmu toto vtělené Slovo. Právem proto věříme, že v nás přirozeně zůstává; vždyť jakmile se narodil jako člověk, přijal také jedinou provždy přirozenost našeho těla a svou lidskou přirozenost spojil ve spasitelném znamení těla, na němž máme účast, s přirozeností věčnou. A tak tvoříme všichni jednotu, neboť v Kristu je Otec a v nás je Kristus. Nuže, prostřednictvím těla je Kristus v nás a my jsme v něm; a to, co jsme my, je spolu s ním v Bohu.

Do jaké míry v něm prostřednictvím svátosti společenství těla a krve jsme, dosvědčuje on sám, když říká:

Tento svět mě už nevidí. Ale vy mě uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. Neboť já jsem ve svém Otci a vy ve mně a já ve vás. Kdyby měl přítom na mysli pouze jednotu vůle, proč by vykládal přímo o tom, jakého stupně a řádu má být jednota, která se má uskutečnit? Což ne proto, abychom věřili, že zatímco on je v Otci svou božskou přirozeností, my v něm jsme naopak v důsledku jeho tělesného zrození a on je přítomen v nás ve svátostném tajemství? Tak se tedy vysvětluje dokonalá jednota dosažená skrze Prostředníka: že zatímco my zůstáváme v něm, zůstává on v Otci, a zůstávaje v Otci zůstává v nás. A tak tedy dosahujeme jednoty s Otcem: když se Synem, který je v Otci přirozeně přítomen na základě svého zrození, jsme přirozeně v Otci také my, protože Syn v nás přirozeně zůstává.

O povaze této přirozené jednoty v nás říká on sám: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.* Nebude v něm zajisté nikdo jiný, než v kom bude on sám. Jedině kdo jí Kristovo tělo, bude mít v sobě to, co on sám přijal.

O tajemství této dokonalé jednoty učil již dříve, když říkal: *Tak jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mé tělo, bude žít ze mne.* Žije tedy skrze Otce; a stejným způsobem, jakým žije on skrze Otce, žijeme skrze jeho tělo i my.

Každého přirovnání se užívá k lepšímu porozumění, abychom na základě předloženého příkladu pochopili, oč se jedná. Nuže, hlavním motivem našeho života je, že při vši své tělesnosti máme v sobě Krista. Ten v nás zůstává skrze svoje tělo a my budeme žít skrze něho stejným způsobem, jakým žije on skrze Otce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 6,56–57

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, * zůstává ve mně a já v něm. Aleluja.
V. Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. * Zůstává.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

15,5–16,21

Seďm misek Božího hněvu

Já, Jan, viděl jsem, jak se v nebi otevřel chrám, stánek zjevení, a z něho vyšlo těch seďm andělů, majících oněch seďm ran; byli oblečeni do skvoucího čistého lněného roucha se zlatým pásem kolem prsou. A jedna z oněch čtyř bytostí dala těm seďmi andělům seďm zlatých misek, plných hněvu Boha, který žije na věčné věky. A chrám se naplnil dýmem Boží velebnosti a jeho moci, takže do chrámu nikdo nemohl vejít, dokud se neskončí těch seďm ran oněch seďmi andělů.

A uslyšel jsem z chrámu silný hlas, jak volá na těch seďm andělů: »Jděte a vylejte na zemi seďm misek Božího hněvu!«

Odešel první a vylil svou misku na zemi: vyrazily se zlé a bolestivé vředy lidem, kteří měli znamení šelmy, a těm, kteří se klaněli jejímu obrazu.

Druhý vylil svou misku na moře: proměnilo se v krev jako z mrtvol, a v moři zhynulo všechno živé.

Třetí vylil svou misku na řeky a na prameny vod: proměnily se v krev. A uslyšel jsem, jak říká anděl, (který má moc) nad vodami: »Spravedlivý jsi ty, který jsi a který jsi byl, Svatý, protože jsi vynesl tento rozsudek. Za to, že prolili krev svatých a proroků, dal jsi jim pít krev! Zaslouží si to!« A uslyšel jsem, jak volá oltář: »Ano, Pane, Bože vševládny, správné a spravedlivé jsou tvé soudy!«

Čtvrtý vylil svou misku na slunce: dostalo (moc) pálit lidi krutým žárem a lidé byli páleni hrozným žárem. Začali se rouhat Bohu, který má moc nad těmi ranami. Ale neobrátili se a nevzdali mu čest.

Pátý vytil svou miskou na trůn šelmy: v jejím království se zatmělo a (lidé) se bolestí kousali do jazyka; rouhali se Bohu na nebi pro své bolesti a vředy, ale nezanechali kajicně svého jednání.

Šestý vytil svou miskou na velikou řeku Eufrat: vyschla v ní voda, aby byla připravena cesta králům od východu slunce.

Pak jsem viděl, jak z tlamy draka, z tlamy šelmy a z úst falešného proroka vycházejí tři nečistí duchové jako žáby – to jsou totiž ďábelští duchové, kteří dělají divy; ti odcházejí ke králům na celém světě, aby je shromáždili k válce, k onomu velikému dni vševládného Boha.

»Hle, přicházím jako zloděj! Blaze tomu, kdo bdí a hlídá si šaty, aby nemusel chodit nahý a nebylo vidět jeho nahotu.«

(Drak) je shromáždil na místo, které se hebrejsky jmenuje Harmagedón.

Sedmý vytil svou miskou na vzduch: tu z chrámu od trůnu vyšel silný hlas: »Stalo se!« A nastaly blesky, hlasy, hromy a prudké zemětřesení; od té doby, co lidé žijí na zemi, nikdy tak prudké zemětřesení nebylo! Veliké město se roztrhlo na tři části a města pohanů se řítily. Tak si Bůh vzpomněl na veliký Babylón a dal mu číši vína svého rozhořčeného hněvu. Všechny ostrovy zmizely a po horách nezbyla ani stopa. Také padaly z nebe na lidi kroupy jak centy těžké. Lidé se však pro tu ránu krupobití rouhali proti Bohu, protože ta rána byla převeliká.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 24,43a; Zj 16,15a; 1Sol 5,3

Kdyby hospodář věděl, v kterou noční hodinu přijde zloděj, jistě by byl vzhůru. * Hle, přicházím jako zloděj, Blaze tomu, kdo bdí. Aleluja.«

V. Až budou lidé říkat: Je pokoj v bezpečí, tu na ně znenadání přitrhne záhuba. * Hle, přicházím.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Přikázání nové

Pán Ježíš dává svým učedníkům nové přikázání. Mají se navzájem milovat. *Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem.*

Což to však již nebylo přikázáno ve Starém zákoně? *Miluj svého bližního jako sám sebe.* Proč tedy Pán nazývá to přikázání novým, když je již tak staré? Asi proto, že z nás svléká starého člověka a obléká nás v nového. Toho, kdo naslouchá, nebo přesněji toho, kdo poslouchá, činí láska vskutku novým. Ne ovšem každá láska, ale jen taková, jakou Pán odlišuje od tělesné, když dodává: *tak, jak jsem já miloval vás.*

Taková láska nás proměňuje, činí z nás nové lidi, dědice Nové smlouvy, ty, kteří zpívají novou píseň. Tak láska, nejmilejší bratři, učinila novými lidmi již ve Starém zákoně ty, kteří byli spravedliví, patriarchy a proroky, a později obnovila i blažené apoštoly. A také nyní ta láska obnovuje národy a z veškerého lidského rodu, rozptýleného po celém světě, vytváří a shromažďuje nový lid, tělo nové nevěsty zasnoubené jednorozenému Synu Božimu, té, o níž se ve Velepísni říká: *Kdo je ta, jež celá bílá stoupá vzhůru?* Celá bílá, protože nová. Čím jiným však nová, ne-li oním novým přikázáním?

A proto se její údy o sebe navzájem starají; trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny, a dostává-li se jednomu údu slávy, všechny se s ním radují. Slyší totiž a zachovávají ona slova: *Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem.* Milujte se navzájem ne jako ti, kdo šíří zhoubu, ani jako se milují lidé, protože jsou lidé, ale abyste se navzájem milovali jako ti, kdo se milují, protože jsou všichni bohové a synové Nejvyššího, takže jsou bratry jeho jediného Syna; abyste se navzájem milovali takovou láskou, jakou je miloval on, když je chtěl přivést k cíli, kde se naplní jejich touha, kde se nasytí dobrem veškerá jejich touha. Neboť tehdy, až Bůh bude všechno ve všem, všechny touhy pominou.

Kéž nám tuto lásku dá sám ten, jenž praví: *Jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy.* Miloval nás přece proto, abychom se i my navzájem milovali; svou láskou k nám nás chtěl přimět k tomu, abychom se k sobě vzájemnou láskou připoutali i my a pevně spojeni tímto věčným poutem abychom opravdu byli údy těla patřícího k tak vznešené Hlavě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1Jan 4,20–21; Mt 22,40

Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. * Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra. Aleluja.

V. Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. * Kdo miluje.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

17,1 – 18

Veliký, ohavný Babylón

Jeden ze sedmi andělů, kteří měli sedm misek, přišel a mluvil se mnou: »Pojď, ukážu ti soud nad velkou nevěstkou, která trůní na mnoha vodách, s kterou králové země smilnili a jejímž vínem smilstva se opijeli obyvatelé země.«

Odnesl mě v duchu na poušť. A viděl jsem ženu, sedící na rudé šelmě, plné rouhavých jmen, se sedmi hlavami a deseti rohy. Žena byla oblečena do nachu a šarlatu, vyšperkována zlatem, drahým kamením a perlami. V ruce držela zlatou číši, plnou ohavností a nečistot svého smilstva a na čele měla napsáno jméno tajemného významu: »Veliký Babilón, matka nevěstek a ohavností na zemi«.

Viděl jsem, že ta žena je zpitá krví věřících a krví Ježíšových svědků. Když jsem se na ni díval, zmocnil se mě velký údiv. Ale anděl mi řekl: »Proč se divíš? Vysvětlím ti tajemství ženy i šelmy, která ji nese a má sedm hlav a deset rohů. Šelma, kterou jsi viděl, byla, ale (už) není; má však znovu vystoupit z propasti a přijde do záhuby. Obyvatelé na zemi, jejichž jméno není zapsáno od stvoření světa v knize života, budou uchváćeni úžasem, až uvidí šelmu, která byla a není, a zase se objeví. Ať pochopí ten, kdo má moudrost. Sedm hlav znamená sedm pahorků, na nichž ta žena trůní. Je to také sedm králů: pět z nich už padlo, jeden žije, poslední však dosud nepřišel; až přijde, smí zůstat jenom nakrátko. Šelma pak, která byla a není, je sám ten osmý, ale patří k těm sedmi a jde do záhuby. A těch deset rohů, co jsi viděl, znamená deset králů, kteří se ještě vlády neujali, ale spolu se šelmou dostanou královskou moc, i když jenom na chvíli. Jsou stejné myslí a svou moc i sílu dávají šelmě. Začnou válku proti Beránkovi, ale Beránek nad nimi zvítězí, je (přece) Pán pánů a Král králů a s ním i jeho povolání, vyvolení a věrní.«

(Dále) mi řekl: »Vody, na kterých jsi viděl nevěstku trůnit, jsou lid a davy, národy a jazyky. Těch deset rohů, které jsi viděl, i ta šelma budou nevěstku nenávidět, oloupí ji a svléknou do naha, budou jíst její maso a upálí ji. Bůh jim totiž vnukl do srdce, aby vykonali jeho záměr, vykonali ho svorně, a odevzdali svou královskou moc šelmě, dokud se nesplní Boží slova. A žena, kterou jsi viděl, je to veliké město, které vykonává vládu nad králi země.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 17,14; 19,16

Králové země začnou válku proti Beránkovi, ale Beránek nad nimi zvítězí, je přece * Pán pánů a Král králů. Aleluja.

V. Na pláští a na boku má napsáno svoje jméno: * Pán.

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům*Mnoha způsoby, jedinou cestou*

To je cesta, milovaní, na níž jsme našli své spasení: Ježíš Kristus, velekněz našich obětí, ochránce a pomocník v naší slabosti.

Skrze něho vzhlížíme k nebeským výšinám; v něm se nám zrcadlí neposkrvrněná a vznešená Boží tvář, on nám otevřel oči i srdce; skrze něho se naše nechápavá a zatemnělá mysl otvírá jako květ jeho podivuhodnému světlu; skrze něho nám Hospodin dopřál okusit nesmrtelného poznání; *on je odlesk Boží slávy a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje jménem, které mu bylo dáno.*

Služme tedy, muži bratři, ve vši vytrvalosti jako vojáci podle jeho nejčistších příkazů!

Všimněme si, jak slouží vojáci pod našimi vojevodci: jak ukázněně, ochotně a jak poslušně vykonávají jejich rozkazy. Všichni nejsou generály nebo plukovníky, ani setníky nebo četaři a tak dále, ale každý na svém místě koná, co mu přikazuje panovník a velitelé. Velcí nemohou být bez malých, ani malí bez velkých; všichni jsou nějak propojeni a vyplývá z toho užitek.

Vezměme i své tělo: Hlava bez nohou není nic, stejně ani nohy bez hlavy; i ty nejmenší části našeho těla jsou pro celek těla nezbytné a užitečné a všechny spolupracují a svorně se řídí jedním řádem, aby prospívalo celé tělo.

Ať se tedy celé naše tělo uchovává zdravé v Kristu Ježíši a každý nechtě se podřizuje svému bližnímu podle toho, jaký dar milosti obdržel.

Silný ať pečuje o slabého, slabý ať má silného v úctě; bohatý ať je štědrý k chudému, chudý ať děkuje Bohu, že mu dal, kdo by mu pomohl, když má nedostatek. Moudrý ať dokazuje svou moudrost ne slovy, nýbrž dobrými skutky. Pokorný ať si nedává dobré vysvědčení sám, nýbrž ať to nechá na jiném. Cudný ať se nechlubí čistotou svého těla, ale ať si uvědomí, že jeho zdrženlivost je dar, který dostal od někoho jiného.

Rozvažme přece, bratři, z čeho máme svůj původ, co jsme byli zač, když jsme přišli na svět; z jakého hrobu a temnoty nás vyvedl na svůj svět ten, který nás uhnětl a stvořil, a co dobrého nám připravil ještě dřív, než jsme se narodili.

Ježto tedy to vše máme od něho, musíme mu za všechno vzdávat díky. Jemu buď sláva na věky věků, amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 1,18; 2,12b.12a

On je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. * S ním jste byli také vzkříšeni, protože jste uvěřili v moc Boha, který ho vzkřísil z mrtvých. Aleluja.

V. Křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu. * S ním jste byli.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

18,1–20

Pád Babylónu

Já, Jan, viděl jsem jiného anděla sestupovat z nebe; měl velikou moc a země byla ozářena jeho jasem. Z plné síly zavolal: »Padl, padl ten veliký Babylón! Změnil se v obydlí démonů, v brloh kdejakého nečistého ducha, v brloh kdejakého nečistého a odporného ptáka. To proto, že se vášnivým vínem jeho smilstva opíjely všechny národy, králové země s ním smilnili a velkoobchodníci světa zbohatli z jeho marnotratného hýření.«

Pak jsem uslyšel (ještě) jiný hlas z nebe: »Vyjděte z něho, můj lide, abyste neměli účast v jeho hříších a nebyli zároveň s ním postiženi ranami. Neboť jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh si připomenul jeho zločiny. Odplaťte mu, jak on odplácel, navratte mu dvojnásob podle jeho skutků, do číše, kterou míchal, nalejte mu dvakrát. Kolik se vynášel a hýřil, tolik mu dejte trýzně a zármutku. Říkal si totiž v srdci: ‚Trůním tu jako královna, nejsem vdova, zármutek nikdy nezakusím!‘ Proto v jediném dni na něj přijdou rány: smrt, zármutek a hlad a bude spálen ohněm. Vždyť mocný je Pán Bůh, který nad ním vykonal soud!«

Králové země, společníci jeho smilstva a hýření, budou pro něj plakat a naříkat, až uvidí kouř z jeho požáru. Přestrašeni z jeho muk budou stát opodál a říkat: »Běda, běda, ty veliké město Babylóne, město mocné! V jedině hodině přišel tvůj soud!«

Velkoobchodníci země budou nad ním plakat a naříkat, že nikdo už nekoupí náklad jejich (lodí): náklad zlata a stříbra, drahých kamenů a perel, kmentu a nachu, hedvábí a šarlatu, všeliké dřevo tůjové, rozmanité předměty ze slonoviny, všeliké předměty ze vzácného dřeva, z mědi, železa i mramoru; skořici, amon a voňavky, masti a kadidlo, víno a olej, nejlepší mouku a pšenici, dobytek i skot, koně i vozy, otroky i lidské duše. Také ovoce, jehož jsi byl žádostiv, jsi pozbyl, všechno nádherné a skvělé je pro tebe ztraceno a nikdy se už nenajde.

Velkoobchodníci, kteří s tím obchodovali a z města zbohatli, přestrašeni z jeho muk budou stát opodál, plakat a naříkat: »Běda! Ty veliké město, oděné kdysi kmentem, nachem a šarlatem, vyšperkované zlatem, drahým kamením a perlami! V jediné hodině je zničeno tak veliké bohatství!«

A každý kormidelník i pobřežní plavec, lodníci i všichni, kdo pracují na moři, zastavovali se zdaleka, když se dívali na kouř z jeho požáru a křičeli: »Které město bylo tak veliké jako tohle?« Sypali si prach na hlavu a s pláčem a nářkem křičeli: »Běda, běda! Veliké město, v kterém z jeho blahobytu zbohatli všichni, kdo měli lodě na moři: v jediné hodině je úplně zničeno! Nebesa, radujte se nad tím, i vy, svatí apoštolové a proroci, že se vás Bůh proti němu zastal.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 51,45; Zj 18,8.4

Vyjděte z Babylónu, abyste neměli účast v jeho hříších a nebyli zároveň s ním postiženi ranami. * Vždyť mocný je Pán Bůh, který nad ním vykonal soud. Aleluja.

V. Vyjděte z Babylónu, můj lide, ať každý zachrání svůj život před rozjitřeným Hospodinovým hněvem. * Vždyť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k listu Římanům

Dobrotivost nebes se rozšířila na všechny, celý svět je spasen

Ačkoli je nás mnoho, tvoříme jedno tělo, a jak je psáno, vůči sobě navzájem jsme jako údy. To Kristus nás váže v jednotu poutem lásky. *On totiž spojil obě dvě části v jedno a zboural přehradu, která je dělila, když zrušil zákon s jeho příkazy a ustanoveními.* Máme tedy všichni stejně na sebe navzájem myslet, a trpí-li něco jeden úd, mají tím trpět všechny údy, a je-li jeden úd oslaven, mají se z toho radovat všechny údy.

Proto přijímejte jeden druhého, jako i Kristus přijal vás k slávě Boží. Jeden druhého přijmeme, rozhodneme-li se mít na mysli věci druhých, ponese-li též jeden břemena druhého a budeme-li zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Tak nás také Bůh přijal v Kristu. Pravdomluvný je přece ten, který řekl, že *Bůh tak miloval svět, že za nás dal svého Syna.* On byl totiž dán jako výkupné za život nás všech, zaplatil, co jsme dlužili smrti, a tak jsme ze smrti a hříchu vykoupěni. Apoštol objasňuje také smysl tohoto spásného činu, když říká, že se Kristus stal služebníkem obřezaných, aby se prokázalo, že Bůh je věrný. Neboť protože praotcům Židů Bůh slíbil, že požehná jejich po-

tomkům a rozmnoží je jako hvězdy na nebi, zjevil se zde v těle a stal se člověkem – ten, který je Bůh a zároveň Slovo, v jehož moci je bytí všeho stvoření a který jako Bůh působí, aby to, co je, bylo dobré. Přišel s tělem na tento svět, ne aby si nechal sloužit, ale jak sám říká, aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.

A vyznává, že přišel zjevně, aby splnil, co bylo slíbeno Izraeli. Vždyť přece řekl: *Jsem poslán jen k ztraceným ovcím domu izraelského*. Proto Pavel neklame, když o něm říká, že se stal služebníkem obřezaných, aby potvrdil sliby dané otcům; že byl právě k tomu od Boha ustanoven. Stejně však také k tomu, aby se dostalo milosrdenství pohanům, tak aby i oni oslavili svého Spasitele a Vykupitele jako původce a stvořitele všeho. Tak se dobrotivost nebes rozšířila na všechny, neboť pohané byli přijati a tajemství moudrosti v Kristu se neminulo svým ušlechtilým cílem; namísto těch, kteří odpadli, je totiž z Božího slitování zachráněn celý svět.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 13,46–47

Vám nejprve se mělo hlásat Boží slovo. Ale proto, že ho od sebe odmítáte, a tak sami sebe odsuzujete ke ztrátě věčného života, * obracíme se k pohanům. Aleluja.

V. Tak nám to nařídil Pán. * Obracíme se.

5. týden velikonoční

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

18,21–19,10

Nadešla Beránkova svatba

Jeden silný anděl zvedl kámen podobný velkému žernovu a hodil ho do moře se slovy: »Se (stejnou) prudkostí bude svrženo velké město Babilón, že po něm nezůstane stopa. Hlas harfeníků, pěvců, pištců a trubačů se už v tobě neozve. Žádný mistr jakéhokoli řemesla se už v tobě neukáže. Klepání mlýna už v tobě nezazní. Světlo lampy už v tobě nezazáří. Hlas ženicha a nevěsty se už v tobě neuslyší. Neboť tvoji velkoobchodníci byli velmoži na zemi a tvými kouzly byly svedeny všechny národy. Na něm lpí krev proroků a svatých i všech, kdo byli na zemi pobiti!«

Potom jsem uslyšel jakoby mocný hlas velkého zástupu v nebi:

»Aleluja!

Vítězství, sláva a moc našemu Bohu, neboť jeho soudy jsou pravdivé a spravedlivé: vykonal soud nad tou velkou nevěstkou, jež svým smilstvem kazila zemi, a pomstil krev svých služebníků, (která lpěla) na jejich rukou!«

Pak znovu opakovali: »Aleluja! Dým z něho stoupá na věčné věky!«

Tu těch čtyřiaadvacet starců a ty čtyři bytosti padli na tvář, klaněli se hluboce před Bohem sedícím na trůně a volali: »Amen, aleluja!«

Od trůnu pak vyšel hlas:

»Chvalte našeho Boha, všichni, kdo mu sloužíte, a kdo se ho bojíte, malí i velcí!«

A tehdy jsem uslyšel, jak volá přečetný zástup – podobalo se to hukotu velkých vod a mocnému dunění hromů:

»Aleluja!

Pán, náš Bůh vševládny, se ujal království!

Radujme se, jásejme a vzdejme mu čest, neboť nadešla Beránkova svatba, jeho nevěsta se připravila.

Bylo jí dáno, aby se oblékla do skvěle bílého kmentu« kmentem jsou dobré skutky věřících.

A dále mi řekl: »Zapiš to: Blaze těm, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině!« Pak ještě připojil: »To jsou pravá Boží slova.« Padl

jsem mu k nohám, abych se před ním poklonil. Ale on mi řekl: »Chraň se to udělat! Jsem služebník jako ty a tvoji bratři, kteří mají Ježíšovo svědectví. Bohu se klaněj!« – Ježíšovo svědectví totiž je duch prorocství.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 14,2; 19,6; 12,10; 19,5

Uslyšel jsem z nebe hlas jako rachot silného hromu: Pán, náš Bůh vševládný, se ujal království. * Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému. Aleluja.

V. Od trůnu vyšel hlas: Chvalte našeho Boha, všichni, kdo mu sloužíte, a kdo se ho bojíte, malí i velcí. * Od nynějška.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Maxima Turínského, biskupa

Kristus je náš den

Kristovo vzkříšení otevírá podsvětí, nově pokřtění obnovují zemi, Duch svatý otevírá nebe; otevřené podsvětí vydává mrtvé, obnovená země rodí vzkříšené, otevřené nebe přijímá ty, kteří k němu stoupají.

Konečně přichází zločinec do ráje, těla svatých vcházejí do svatého města, mrtví se vrací mezi živé. Kristovo zmrtvýchvstání uvádí všechno do pohybu a všechny živly pozdvihuje do vyššího řádu.

Podsvětí vrací své zajatce mezi nadpozemšťany, země ty, které pochovala, posílá do nebe a nebe je přijímá a představuje Pánu. A tak Spasitel jediným činem svého umučení vyzdvihuje z hlubin, probouzí ze země a umísťuje na výsostech.

Neboť Kristovo zmrtvýchvstání přináší svatým slávu. A tak zve svatý prorok k oslavě Kristova vzkříšení všechno stvoření, když říká, že se máme radovat a jásat v tomto dni, který učinil Pán.

Kristovo světlo je den bez noci, den, který nekončí. A že sám Kristus je tím dnem, naznačuje apoštol: *Noc pokročila, den se přiblížil*. Říká, že noc pokročila, ne že přijde další. Máš si uvědomit, že příchod Kristova světla zahání ďábelské temnoty, takže už nemají nastat mrákoty hříchu, a že nehasnoucí jas zaplašuje dřívější chmury, takže už nemá přístup plížící se nepravost.

Syn je totiž tím druhým dnem, kterému první den, to jest Otec, sděluje tajemství svého božství. A věz, že on je ten den, který říká ústy Šalomounovými: *Já jsem způsobil, že na nebi vzešlo světlo nehasnoucí*.

Takže jako po nebeském dni už nikdy nenásleduje noc, ani po Kristově spravedlnosti už nepřicházejí temnoty hříchů. Nebeský den totiž září stále, stále svítí jeho jas a nemůže jej pohltit žádná temnota. A stejně se i světlo Kristovo ustavičně trpí, září a blyští se a žádné

mračno hříchu je nemůže zastřít. Proto říká evangelista Jan: *To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.*

Nuže, bratři, v tento svatý den se máme všichni radovat. Nikdo ať se pro vědomí svých hříchů nestraní společně radosti, nikdo ať se pro břemeno nepravostí nevyhýbá společným modlitbám. Neboť v tento den nesmí ani hříšník ztrácet naději v odpuštění, má přece nemalou záruku: Když směl i lotr přijít do ráje, proč by neměl dojít milosti křesťan?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kristus je naše světlo a den, jeho krása a vznešenost převyšuje krásu všech hvězd, * září jako slunce v nebeských oblacích. Aleluja.

V. Vládce světla, který nezná západu. * Září.

EVANGELIUM 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,35–53

Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých

Učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak poznali Ježíše při lámání chleba. Když o tom mluvili, stal on sám uprostřed nich a řekl jim: »Pokoj vám!«

Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: »Proč jste rozrušeni a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.« A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a (jen) se divili. Proto se jich zeptal: »Máte tady něco k jídlu?« Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl.

Dále jim řekl: »To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.« Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: »Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlásáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.«

Vyvedl je pak směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma. Byli stále v chrámě a velebili Boha.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

19,11–21

Kristus vítězí

Já, Jan, uviděl jsem otevřené nebe, a hle – bílý kůň! Ten, kdo na něm seděl, jmenuje se Věrný a Pravdivý. Soudí i vede válku spravedlivě.

Jeho oči – planoucí oheň, na jeho hlavě mnoho čelenek; má napsáno jméno, které zná jenom on sám; je oblečen do šatů nasáklých krví a jeho jméno: Slovo Boží. A s ním nebeské vojsko na bílých koních, oblečené do skvěle bílého kmentu. Z úst mu vychází ostrý meč, aby jim bil národy; bude jim vládnout železným prutem. On šlape ve vinném lisu trestajícího hněvu vševládajícího Boha. A na plášti a na boku má napsáno svoje jméno: Král králů a Pán pánů.

Potom jsem uviděl anděla stojícího na slunci; volal silným hlasem na všechny ptáky, kteří létají vysoko uprostřed nebe: »Pojďte, sleťte se k velké hostině, kterou (připravil) Bůh, abyste jedli maso králů, maso velitelů, maso koní i jejich jezdců, maso všech (lidí), svobodných i otroků, malých i velkých!«

A tu jsem viděl šelmu a pozemské krále s jejich vojsky shromážděnými k válčení proti tomu, který seděl na koni, a proti jeho vojsku. Ale šelma byla chycena a s ní i nepravý prorok, který pod jejím dohledem dělal divy, jimiž svedl ty, kdo přijali znamení šelmy a klaněli se jejímu obrazu; oba byli zaživa vhozeni do ohnivého močálu hořícího sírou. Ostatní pak byli pobiti mečem vycházejícím z úst toho, který seděl na koni. A všichni ptáci se nasytili jejich masem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 19,11.1314

Uviděl jsem toho, který je Věrný a Pravdivý, je oblečen do šatů nasáklých krví * a jeho jméno: Slovo Boží. Aleluja.

V. A s ním nebeské vojsko na bílých koních, oblečené do skvěle bílého kmentu. * A jeho jméno.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Prvorozený z nového stvoření

Přišlo království života, padla moc smrti. Nastalo nové zrození, jiný život, nový životní způsob, proměnila se sama naše přirozenost. Toto nové zrození není z krve, ani z vůle muže, ani z vůle těla, ale z Boha.

Jak je to možné? Hned ti to několika slovy názorně vyložím. Toto nové stvoření je počato vírou a skrze znovuzrození ve křtu přichází na svět. Živí je církev z prsu svého učení, jeho pokrmem je chléb z nebe. Plnou dospělostí je nebeský způsob života, manželstvím obcování s moudrostí a rodí se z něho naděje. Domovem je mu království, dědicským podílem a bohatstvím rajská rozkoš. A koncem není smrt, ale věčný život v blaženosti, která je připravena svatým.

Toto je den, který učinil Hospodin. Je jiný než dny, které byly na počátku. V tento den totiž Pán činí nové nebe a novou zemi, jak praví prorok. Jaké nebe? To, které se klene ve víře v Krista. Jakou zemi? Přece tu, kterou je dobré srdce, jak praví Pán: země, která pije déšť, jenž ji svlažuje, a dává dozrát vši úrodě.

V tomto novém stvoření je sluncem čistý život, hvězdami ctnosti, vzduchem průzračné společenství. Mořem je hlubina bohatství moudrosti a poznání, trávou a rostlinami dobré učení a božská nauka, a lid pastvy, to jest Boží stádo, se na nich pase. A stromovím nesoucím ovoce je život podle přikázání.

V tomto dni se tvoří pravý člověk, učiněný podle obrazu a podoby Boží. Což ti tu nevzniká při tomto novém počátku celý nový svět? *Toto je den, který učinil Hospodin.* Prorok (Zachariáš) o něm říká, že není dnem jako jiné dny ani nocí jako ostatní noci. Ale ještě jsem neřekl, co je na této milosti nejpodivuhodnější: že totiž ruší bolest smrti a že z jejich pout vyvedla toho, kdo jako první vstal z mrtvých.

Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu. Jak krásná a jak dobrá je to zvěst! Ten, jenž se pro nás stal člověkem, aby nás tím, že se stal jedním z nás, učinil svými bratry, ten přináší své lidství k svému pravému Otci, aby tak skrze něho byl přitážen celý lidský rod.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,21–22; 2Petr 3,13

Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. * Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Aleluja.

V. Čekáme nová nebesa a novou zemi. * Jako totiž.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

20,1–15

Konečný soud nad drakem

Já, Jan, viděl jsem anděla sestupujícího z nebe: v ruce držel klíč od propasti a velký řetěz. Popadl draka, toho starého hada, to je ďábla čili satana, spoutal ho na tisíc let, svrhl ho do propasti, zavřel ji a svrchu zapečetil, aby už přestal svádět národy, pokud se nedovrší tisíc let. Potom musí být na krátký čas rozvázán.

A viděl jsem trůny i ty, kteří se na ně posadili a jimž bylo dáno (právo vykonat) soud, a také duše těch, kteří byli popraveni pro Ježíšovo svědectví a pro Boží slovo, a ty, kteří se neklaněli šelmě a jejímu obrazu a nepřijali její znamení na čelo nebo na ruku: ti ožili a ujali se vlády s Kristem na tisíc let. Ostatní mrtví nebudou moci ožít, dokud se nedovrší těch tisíc let. To je první vzkříšení. Blažený a svatý je ten, kdo má účast na tomto prvním vzkříšení! Nad takovými druhá smrt nemá moc, ale budou kněžími Boha a Krista a s ním budou kralovat tisíc let.

Až pak těch tisíc let přejde, satan bude puštěn ze svého žaláře, půjde svádět národy na čtyřech stranách země, Góga a Magóga, a shromáždí je k válce. Jejich počet je jako mořského písku. Vytáhli na širý povrch země a obklíčili tábor svatých a milované město. Ale z nebe spadl oheň a strávil je. Dábel pak, který je sváděl, byl hozen do močálu ohně a síry, kde (už je i) šelma a lživý prorok, a budou mučeni ve dne v noci na věčné věky.

Pak jsem uviděl velký bělostný trůn a toho, který na něm seděl. Před jeho tváří prchla země i nebesa, a nezůstala po nich stopa. A viděl jsem mrtvé, velké i malé, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Také jiná kniha, kniha života, byla otevřena. A ti mrtví byli souzeni podle toho, co v těch knihách stálo, podle svých skutků.

Moře vydalo mrtvé, kteří byli v něm, i Smrt a Podsvětí vydaly svoje mrtvé a každý byl souzen podle svých skutků. Pak byly Smrt a Podsvětí vhozeny do ohnivého močálu. To je druhá smrt: ohnivý močál. O kom se zjistilo, že není zapsán v knize života, byl vhozen do ohnivého močálu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 15,25.26; srv.Zj 20,13.14

Kristus musí kralovat, dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám. * Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. Aleluja.

V. Tehdy smrt a podsvětí vydají svoje mrtvé a smrt i podsvětí budou vhozeny do ohnivého močálu. * Jako.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti

Když nám Pán chtěl ukázat, že se máme pevně přimknout k jeho lásce a že náš užitek plynoucí ze spojení s ním je veliký, nazývá sebe sama vinným kmenem, a ty, kdo jsou s ním spojeni, kdo jsou do něho jakoby vštípení a rostlí, přirovnává k ratolestem. To jsou ti, kdo už mají podíl na jeho přirozenosti, protože mají svatého Ducha; neboť Kristův svatý Duch je tím, co nás s ním spojuje.

Když se lidé spojují s Kristem jako ratolesti s vinným kmenem, je jejich spojení dílem svobodného rozhodnutí; z jeho strany je spojení s námi dílem trvalé lásky. Nás vedl dobrý úmysl, abychom se cestou víry přiblížili ke Kristu a on nás poctil tím, že jsme se stali Božími dětmi. Vždyť podle svatého Pavla každý, *kdo se oddá Pánu, je s ním jeden duch.*

Na jiném místě je Kristus nazván v prorockém slově základem a základním kamenem. Na něm se z nás totiž staví jako z živých a duchovních kamenů ve svatém Duchu příbytek Boží, abychom byli svatým kněžstvem. A dům Boží z nás nemůže být vybudován nijak jinak, než když naším základním kamenem bude Kristus; zde se Kristus zase v témže smyslu nazývá vinným kmenem, z něhož se rodí ratolesti a on je živí.

Z něho a v něm jsme totiž byli znovuzrozeni v Duchu svatém, abychom přinášeli ovoce života, a to nikoli onoho starého a zvetšelého, nýbrž života, který je nový a plný lásky k němu. Uchovává nás v bytí, jestliže jsme do něho přímo vštípeni, jestliže se jakoby k němu přirostlí držíme svatého učení, které nám bylo předáno, jestliže se snažíme si zachovat dar vznešeného původu, to znamená jestliže v žádném případě nepřipustíme, abychom sebezmeně zarmoutili Ducha, jenž v nás přebývá, vždyť přece víme, že skrze něho v nás přebývá Bůh.

Jakým způsobem jsme my v Kristu a on v nás, to nám ukazuje sám moudrý Jan, když říká: *Že zůstáváme v něm a on v nás, poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha.*

Jako totiž kmen révy zprostředkovává a rozděluje ratolestem svou vlastní přirozenost, tak dává jednorozené Boží Slovo svatým jistou příbuznost s přirozeností Boha a Otce i s přirozeností vlastní, když obdarovává Duchem zejména ty, kdo jsou s ním spojeni vírou a dokonalou svatostí. Ty pak živí, aby rostli k zbožnosti, a vždycky jim dává poznat, co je ctnost a dobro.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 15,4.16

Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. * Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Aleluja.

V. Já jsem vás určil k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý.* Jako ratolest.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

21,1–8

Nový Jeruzalém

Já, Jan, viděl jsem nová nebesa a novou zemi – dřívější nebesa a dřívější země zmizely, ani moře už není. A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha; bylo vystrojeno jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha. A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: »Hle Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat; oni budou jeho lidem, a on – Bůh s nimi – bude jejich Bohem. On jim setře každou slzu z očí: nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pominulo.«

A ten, který seděl na trůně, řekl: »Hle – všechno tvořím nové!« Pak dodal: »Napiš! Tato slova jsou spolehlivá a pravdivá.« Také mi řekl: »Stalo se! Já jsem alfa i omega, začátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám pít z pramene živé vody zadarmo. To bude úděl vítěze; a já budu jeho Bohem a on bude mým synem. Ale zbabělci, odpadlíci, nečistí, vrazi, smilníci, čaroději, modláři a všichni lháři dostanou svůj díl v tom močálu, kde hoří oheň a síra – to je ta druhá smrt.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 21,3.4

Hle, Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat.* On jim setře každou slzu z očí. Aleluja.

V. Nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pominulo. * On jim.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Diognetovi

Křesťané ve světě

Křesťané se od ostatních lidí neliší ani bydlištěm, ani mluvou, ani způsobem života. Nebydlí přece ve svých vlastních obcích, neužívají žádného zvláštního jazyka ani nevedou nějak neobyčejný život. A křesťanské učení není žádná lidská vymyšlenost ani nevzniklo z úsilí nějakých lidí toužících po vědění; vždyť křesťané se vůbec nezaštitují nějakou lidskou moudrostí, jak to jinak bývá.

A tak žijí v řeckých i barbarských městech, tak jak to každému život přinesl, a v oblékání i jídle a v ostatních stránkách života se zcela řídí místními obyčejí. A přece se jejich život vyznačuje nápadnými rysy,

které budí podiv a jsou podle obecného mínění neuvěřitelné: Bydlí sice ve svém, ale jako by byli hosty a nájemníky. Na všem se podílejí jako svobodní občané, a nechávají si všechno líbit jako přistěhovalci a cizinci. Každou cizinu mají za vlast, a každá vlast je jim cizinou. Jako všichni ostatní se žení a mají děti, ale novorozence neodhazují. Jejich stůl je připraven pro všechny, lože však nikoli.

Jsou sice v těle, podle těla však nežijí. Pobývají sice na zemi, ale domovem jsou v nebi. Stanovené zákony zachovávají, a svým životem všechny zákony překonávají. Všechny lidi milují, a všichni je pronásledují. Lidé je neznají, a přesto je odsuzují; usmrcují je, a oni dostávají život. Jsou žebráci, a mnohé obdarovávají, ve všem mají nouzi, a přece mají všeho nadbytek. Lidé je znevažují, a jim se uprostřed hanby dostává slávy. Jsou pomlouváni, a docházejí ospravedlnění. Zlořečí se jim, a oni dobrořečí, dostává se jim urážek, a oni prokazují čest. Činili dobro, trestají je jako zlé, a jsou-li trestáni, radují se, jako by ožívali. Židé proti nim bojují jako proti cizákům a Řekové je pronásledují, ačkoli ani ve své nenávisti nedokážou udat důvod svého nepřátelství.

Zkrátka a dobře, křesťané jsou pro svět tím, čím je pro tělo duše. Duše se nachází ve všech částech těla, křesťané ve všech obcích světa. A jako duše přebývá v těle, ač není z těla, tak přebývají křesťané ve světě, ale ze světa nejsou. Neviditelná duše je vězněna ve viditelném těle; i na křesťanech je vidět, že jsou ve světě, ale jejich zbožnost zůstává neviditelná. Tělo nenávidí duši, a ačkoli mu neublížila, bojuje proti ní, neboť mu brání v užívání rozkoší; a také svět nenávidí křesťany, aniž mu ublížili, a to proto, že odpírají rozkoším.

Duše však miluje tělo i jeho údy, i když ji tělo nenávidí; a křesťané milují své nepřátele. Duše je sice držena v těle, ale sama tělo udržuje; i křesťané jsou drženi ve světě jako ve vězení, ale sami svět udržují. Nesmrtelná duše přebývá ve smrtelném stánku; a stejně křesťané pobývají jako cizinci uprostřed porušitelných věcí, a očekávají neporušitelnost v nebi. Nedostatek jídla a pití duši prospívá; a křesťané se při pronásledování den ze dne více rozrůstají. Takto význačné místo určil Bůh křesťanům a je nepřipustné z něho zběhnout.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 8,12; srv. Sir 24,25

Já jsem světlo světa. * Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života. Aleluja.

V. Já jsem správná cesta a plná pravda, naděje života a zdroj síly. * Kdo mě.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

21,9–27

Vidění nebeského Jeruzaléma, Beránkovy nevěsty

Přišel jeden ze sedmi andělů, kteří měli sedm misek plných sedmi posledních ran. Anděl ke mně promluvil: »Pojď , ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu!« Přenesl mě v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město, Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha a září Boží vznešeností. Jiskřilo jako nejvzácnější kámen, jako křišťálově (průhledný) jaspis. Mělo silné a vysoké hradby s dvanácti branami, na nich dvanáct andělů a jména nadepsaná na nich jsou jména dvanácti izraelských kmenů. Tři brány (ležely) k východu, tři brány k severu, tři brány k jihu a tři brány k západu. Městské hradby mají dvanáct základních (kamenů) a na nich dvanáct jmen dvanácti Beránkových apoštolů.

Ten, který se mnou mluvil, měl zlatý měřicí rákos, aby změřil město, jeho brány a jeho hradby. Město je rozloženo do čtverce: je stejně dlouhé i široké. Tím rákosem změřil město a (napočítal) dvanáct tisíc honů; jeho délka, šířka i výška jsou stejné. Změřil také jeho hradby: sto čtyřiačtyřicet loket lidské míry, které užil i anděl. Stavivem jeho hradeb byl jaspis, město samo však bylo z ryzího zlata podobného čírému sklu. Základy městských hradeb byly vyzdobeny drahými kameny všeho druhu. První kámen byl jaspis, druhý safir, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, pátý sardonyx, šestý sardis, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst.

A dvanáct bran bylo dvanáct perel: každá brána byla vytvořena z jediné perly. Náměstí ve městě bylo z ryzího zlata, průzračného jako sklo.

Chrám jsem v něm však neviděl, neboť Pán Bůh vševládny a Beránek – to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek. Národy půjdou v jeho světle, pozemští králové přinesou do něho svoji slávu. Jeho brány nebudou ve dne zavřeny – noc tam totiž (vůbec) není. Slávu a bohatství národů vnesou do něho. Nic poskvrněného však do něho nevejde, žádný, kdo se dopouští ohavnosti a lži, ale jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 21,21 ;srv. Tob 13,18.11

Tvá náměstí, Jeruzaléme, budou z ryzího zlata a budou v tobě zaznívat radostné písně. * A ve všech tvých ulicích budou všichni volat: Aleluja.

V. Skvělé světlo bude zářit ve všech končinách země; mnoho národů k tobě přijde z daleka. * A ve všech.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Gaudencia z Brescie, biskupa*Eucharistie, Pascha Páně*

Jeden zemřel za všechny. A právě ten žije a působí v každém jednotlivém chrámě církve v tajemství chleba a vína; ten, jenž je obětován, je živitelem obětujících, ten, jenž je předmětem víry, dává věřícím život, a ten, jenž je posvěcován, sám posvěcuje posvěcující.

Toto je Beránkovo tělo, toto je jeho krev. Chléb, který z nebe sestoupil, říká: *Chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.* A způsob vína velmi dobře vyjadřuje jeho krev. Neboť když sám v evangeliu říká: *Já jsem pravý vinný kmen,* dostatečně jasně tím prohlašuje za vlastní krev každé víno, které se přináší na znamení jeho umučení. Takže už svatý patriarcha Jakub prorokoval o Kristu, když řekl: *Oděv svůj vypere ve víně, v krvi hroznů svůj plášť.* Měl totiž vyprat ve vlastní krvi oděv našeho těla, které na sebe vzal jako vlastní roucho.

Nuže, sám Stvořitel a Pán, dávající všemu způsob bytí, tu ze země dává vyrůst chlebu a z chleba zase tvoří vlastní tělo, jak je v jeho moci a jak to slíbil. A stejně jako učinil z vody víno, učinil také z vína svou krev.

Toto je Pascha (Přejítí) Páně, říká, to jest přechod Páně. To abys nemyslel, že tento chléb a toto víno jsou něčím pozemským. Staly se nebeskými skrze toho, jenž do nich přešel a učinil je vlastním tělem a vlastní krví.

To, co přijímáš, je tělo onoho nebeského chleba a krev onoho svatého kmene révy. Vždyť když Pán nabízel svým učedníkům posvěcený chléb a posvěcené víno, říkal: *To je mé tělo a to je má krev.* Musíme věřit tomu, v něhož jsme uvěřili. Neboť pravda nezná žádnou lež.

Když Pán mluvil k zástupům, že mají jíst jeho tělo a pít jeho krev, všichni žasli a reptali: *To je tvrdá řeč. Kdopak to má poslouchat?* A tu aby sežehl nebeským ohněm takové úvahy, před jakými jsem už dříve varoval, dodal: *Co dává život, je duch, tělo nic neznamená. Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a život.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 6,57.48.54

Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. * Já jsem chléb života. Aleluja.

V. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. * Já jsem.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

22,1-9

Řeka živé vody

Anděl mi ukázal řeku živé vody, jasnou jako křišťál, vytékající zpod trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed náměstí po obou stranách řeky roste strom života a nese plody dvanáctkrát, měsíc co měsíc dává plody a listí z tohoto stromu (slouží) národům jako lék. Prokletí už nebude; bude tam (stát) trůn Boží a Beránkův; jeho služebníci se mu budou klanět, budou hledět na jeho tvář a jeho jméno ponесou na čele. A noc už (vůbec) nebude ani nebude třeba světla lampy nebo světla slunce: Pán Bůh je bude ozařovat a budou kralovat na věčné věky.

Pak mi pravil: »Tato slova jsou spolehlivá a pravdivá. Pán, Bůh pro rockých duchů, poslal svého anděla, aby ukázal svým služebníkům, co se musí brzy stát. Hle, přijdu brzo! Blaze tomu, kdo bude zachovávat prorocká slova této knihy!«

Já, Jan, jsem to (všechno) slyšel a viděl. A když jsem to uslyšel a uviděl, padl jsem k nohám anděla, který mi to ukázal, abych se (mu) poklonil. Ale on mi řekl: »Chraň se to udělat! Já jsem přece služebník jako ty a tvoji bratři proroci a i ti, kdo zachovávají slova této knihy. Bohu se klaněj!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 22,3.5.4

Ve svatém městě bude stát trůn Boží a Beránkův a jeho služebníci se mu budou klanět. * A budou kralovat na věčné věky. Aleluja.

V. Budou hledět na Boží tvář. * A budou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání blahoslaveného Izáka z Hvězdy, opata*První z mnoha bratří*

Tak jako tvoří hlava s tělem jediného člověka, také Syn panenské Matky a jeho vyvolené údy jsou jediným člověkem a jediným Synem člověka. Jak praví Písmo: Celý a úplný Kristus, to je hlava i tělo. Všechny údy přece dohromady tvoří jedno tělo a to je se svou hlavou jeden Syn člověka. Ten zase je spolu s Božím Synem jeden Syn Boží a ten je spolu s Bohem jeden Bůh.

Tedy celé tělo i s hlavou je Syn člověka, i Syn Boží i Bůh. Proto mohlo být řečeno: Chci, Otče, aby tak jako já a ty jedno jsme, také oni byli jedno s námi.

Podle tohoto důležitého výkladu Písma není tělo bez hlavy ani hlava bez těla a ani hlava s tělem nejsou bez Boha celý Kristus.

Proto také všechno s Bohem je jeden Bůh. Syn Boží ovšem tvoří s Bohem jednotu ve své přirozenosti, Syn člověka je jedno s Bohem ve své osobě a jeho tělo je s ním jedno mysticky.

Takže i věřící a duchovní údy Kristovy o sobě mohou pravdivě říci, že jsou totéž, co Kristus sám, Boží Syn a Bůh. Co však on má ze své přirozenosti, to mají jeho údy ze společenství s ním, a čím je on v plnosti, na tom mají jen podíl. A zatímco on byl jako Boží Syn zplozen, věřící jsou za Boží děti přijati, jak je psáno: Dostali jste Ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: Abba, Otče.

V tomto Duchu jim dal moc stát se Božími dětmi, aby se každý sám naučil od toho, který je první z mnoha bratří, říkat: Otče náš, jenž jsi na nebesích. A také co se říká jinde: Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci.

Vždyť z téhož Ducha, z něhož se z lůna Panny narodil Syn člověka, naše hlava, jsme se znovu narodili z křestního pramene také my, Boží děti a Kristovo tělo. A jako se on zrodil bez jakéhokoli hříchu, tak i naše znovuzrození je na odpuštění všech hříchů.

Jako totiž vynesl všechny hříchy celého těla vlastním tělem na dřvo kříže, tak milostí znovuzrození dal i svému duchovnímu tělu, že se mu žádný hřích nepřičítá; jak je psáno: Blaze tomu, komu Pán hřích nepřičítá. Není pochyb o tom, že tento blažený člověk je Kristus: hlava Kristova, Bůh, odpouští hříchy; on sám, jako člověk a Hlava těla, nepotřebuje odpuštění; a tělu této Hlavy, složenému z mnoha údů, se hřích nepřičítá.

Kristus je sám v sobě spravedlivý, a sám sebe ospravedlňuje. Sám je Spasitel, sám i spasený; sám na svém těle vynesl na kříž, co ze svého těla mystického křestní lázni smyl. Vždy znovu zachraňuje skrze kříž a vodu. On je Beránek Boží, který snímá hříchy světa, ty, které na sebe vzal. On je kněz i oběť i Bůh: sobě obětoval sám sebe, a tak skrze sebe smířil sebe (své mystické tělo) se sebou samým, jakož i s Otcem a Duchem svatým.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 2,9–10; 1,18

V Kristu přebývá celá plnost božství tělesně, * i vy jste v něm dosáhli plnosti. Aleluja.

V. A on je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. * I vy jste.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

22,10–21

Veliká naděje

Anděl mi řekl: »Nezapečetuj prorocká slova této knihy, protože čas je blízko, (kdy se splní). Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je poskvrněný, ať se poskvřňuje dál, kdo je spravedlivý, ať žije spravedlivě dál a svatý ať se posvěcuje dál!

Hle, přijdu brzy a moje odplata se mnou, abych odměnil každého podle jeho činů. Já jsem alfa i omega, první i poslední, začátek i konec. Blaze těm, kdo si vypírají šaty; budou mít právo na strom života a branami vstoupí do města. Venku (zůstanou) psi, čarodějníci, smilníci, vrazi, modláři a každý, kdo má zálibu v páchání lži.

Já, Ježíš, poslal jsem svého anděla, aby vám svědčil o tom, co se týká církevních obcí. Já jsem výhonek (z Davidova kořene) a Davidův potomek, zářivá jitřní hvězda.«

Duch i nevěsta volají: »Přijď!« Kdo to slyší, ať také zvolá: »Přijď!« A kdo žízní, ať přijde: kdo touží po živé vodě, ať si ji vezme zadarmo.

Já dosvědčuji každému, kdo slyší prorocká slova této knihy: Kdo by k nim něco přidal, tomu přidá Bůh těch ran, o kterých se píše v této knize. A kdo by ze slov této prorocké knihy něco ubral, tomu ubere Bůh podíl na stromě života a na svatém městě, o kterých se píše v této knize.

Ten, kdo to dosvědčuje, říká: »Ano, přijdu brzy!« Amen, přijď, Pane Ježíši!

Milost Pána Ježíše buď se všemi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 22,16.17.20; Iz 55,1.3

Já jsem výhonek z Davidova kořene a Davidův potomek, zářivá jitřní hvězda. Duch i nevěsta volají: Přijď! * A kdo to slyší, ať řekne: Přijď! Amen. Pane Ježíši, přijď. Aleluja.

V. Vy všichni, kteří žízníte, pojdte k vodě; nakloňte ucho své a pojdte ke mně! * A kdo.

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy*Velikonoční aleluja*

Svůj pozemský život máme žít k chvále Boží, neboť v ní bude spočívat věčná radost našeho života budoucího. A ten, kdo se v tom již nyní necvičí, nemůže být na budoucí život připraven. Již nyní proto Boha chválíme; ale také ho prosíme. V té chvále je naše radost, v modlitbě úpěnlivost. Bylo nám totiž slíbeno něco, co dosud nemáme, a protože ten, jenž nám to přislíbil, je pravdomluvný, radujeme se v naději. Jeli-kož však to, co nám přislíbil, dosud nemáme, úpíme v touze. Prospěje nám v této touze vytrvat, dokud se nenaplní, co bylo slíbeno, neboť nářek jednou pomine a zbude samá chvála.

A právě pro tyto dvě doby, jednu přítomnou, plnou pokušení a strážní tohoto života, a druhou budoucí, plnou bezpečí a věčné radosti, nám bylo dáno slavit také dvoji čas, předvelikonoční a povelikonoční. Předvelikonoční doba je znamením soužení, v němž žijeme. Kdežto to, co prožíváme nyní po velikonocích, je znamením blaženosti, která teprve přijde. Před velikonocemi tedy slavíme totéž, čím právě žijeme, zatímco po velikonocích je naše slavnost předznamenáním toho, co zatím nemáme. Proto také předvelikonoční dobu trávíme v postech a na modlitbách, ale po velikonocích si v postech dopřáváme úlevu a oddáváme se chválám. V tom spočívá ono *aleluja*, které zpíváme.

V Ježíši Kristu, naší hlavě, máme také obraz obojího, oboje se nám ukazuje: neboť utrpení Páně předznamenává náš nynější strastiplný život, v němž musíme pracovat, trpět a posléze zemřít, a zmrtvýchvstání a oslavení Páně poukazuje naopak na život, jehož se nám má dostat v budoucnu.

Teď vás tudíž, bratři, vybízím k chvále Boží; to vlastně děláme všichni, když si navzájem říkáme aleluja. Chvalte Pána, říkáš druhému a on tobě. A když se tak všichni navzájem povzbuzují, už vlastně dělají to, k čemu se povzbuzují. Chvalte však Pána tělem duší, to znamená ať nechválí Boha jen vaše ústa a váš hlas, nýbrž i vaše svědomí, váš život a vaše skutky.

Jistěže chválíme Boha v kostele, když se zde shromáždíme. Ale když se vrátíme domů, jako bychom Boha chválit přestali. Nepřestaneme-li však správně žít, budeme Boha chválit neustále. Jen tehdy přestaneš chválit Boha, odchýlíš-li se od toho, co je spravedlivé a co se mu líbí. Jestliže se však neodchýlíš od dobrého života, tvá ústa sice mlčí, ale život volá a Boží ucho se sklání k tvému srdci. Neboť jestliže my slyšíme lidský hlas, Bůh naslouchá přímo našim myšlenkám.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 16,20

Vy budete plakat a naříkat, svět se však bude radovat. * Vy budete sice zarmouceni, ale váš zármutek se obrátí v radost. Aleluja.

V. Proste, a dostanete, aby se vaše radost naplnila. * Vy budete.

6. týden velikonoční

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek prvního listu svatého apoštola Jana

1,1–10

Slovo života a Boží světlo

O tom, co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli, bedlivě pozorovali a čeho jsme se svýma rukama dotýkali, o Slovu života svědčíme a zvěstujeme vám. Život se zjevil, a my jsme (ho) viděli, Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Co jsme (tedy) viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem. Toto píšeme, aby naše radost byla úplná.

To je poselství, které jsme od něho slyšeli a vám zvěstujeme: Bůh je světlo, a tma v něm vůbec není. Když tvrdíme, že máme s ním společenství, ale (přitom) žijeme ve tmě, lžeme a naše jednání není ve shodě s pravdou. Když však žijeme ve světle, jako on je ve světle, máme společenství mezi sebou a krev jeho Syna Ježíše Krista nás očišťuje od hříchu.

Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda. Když však uznáme, (že se dopouštíme) hříchů, on nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného, protože věrně (plní, co slíbil), a protože je spravedlivý. Řekneme-li však, že jsme nezhřešili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 1,2; 5,20

Život se zjevil, a my jsme ho viděli, Život věčný. * Byl u Otce a zjevil se nám. Aleluja.

V. Víme, že Boží Syn přišel: On je pravý Bůh a věčný Život. .* Byl u Otce a zjevil se nám. Aleluja.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k druhému listu Korintánům

Bůh nás skrze Krista smířil a svěřil nám službu smíření

Ti, kteří mají závdavek Ducha a jsou bohatí nadějí na vzkříšení, ti se již jako přítomného dotýkají toho, co teprve očekáváme a říkájí: od ny-

nějška *nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek*. Vždyť všichni žijeme z Ducha, a nejsme vydáni zániku, který stihá tělo. Zazářil nám totiž Jednorozený, a tak jsme byli přetvořeni k obrazu Slova, jež všemu dává život. Dokud panoval hřích, byli jsme zajisté svázáni pouty smrti, ale když nastoupila Kristova spravedlnost, záhubu jsme setřásli.

Nikdo tedy není odkázán na tělo, to jest na jeho slabost – k níž mezi jiným právem patří také zánik. Když apoštol říká, že *nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek*, hned dodává, máje před očima nemístné myšlenky některých lidí: *Třebaže jsme Krista kdysi posuzovali podle lidských měřítek, teď už to neděláme*. Přímou jako by chtěl říci: *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*, a pro život nás všech podstoupilo podle těla smrt. A právě takového jsme ho poznali; ale od nynějška už ho tak nepoznáváme. I když je totiž v těle, neboť třetího dne znovu ožil a je u nebeského Otce, přesto víme, že je víc než pouhé tělo: *Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Kdo umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha*.

Stal-li se tedy v tomto všem předchůdcem a vůdcem našeho života, pak máme kráčet v jeho stopách a nemít na mysli především čistě lidské, tělesné, ale to, co naši tělesnost přesahuje. Správně tedy slovutný Pavel dále říká: *Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo*. Byli jsme totiž pro víru v Krista prohlášeni za spravedlivé, a tím pominulo naše prokletí. Neboť ten, který pro nás rozdrtil moc smrti, procitl znovu k životu. Tak jsme poznali, jaký je co do své přirozenosti, opravdu Bůh; tomu se klaníme v duchu a v pravdě a Syn je nám přítom prostředníkem, který od Otce z nebe světu žehná.

Proto velmi moudře říká veliký Pavel: *Všecko to pochází od Boha; on nás smířil se sebou skrze Krista*. Opravdu, ani tajemství vtělení, ani z něho plynoucí obnovení nejsou bez vůle Otcovy. Neboť skrze Krista jsme získali k němu přístup, jak sám Kristus říká: *Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne*. Takže opravdu *to všecko pochází od Boha, který nás smířil skrze Krista a svěřil nám službu, abychom hlásali toto usmíření*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 5,11; Kol 1,19–20

Smíme se chlubit Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. * Skrze něho se nám nyní dostalo usmíření. Aleluja.

V. Bůh totiž rozhodl, aby se v něm usídlila veškerá plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všecko tvorstvo. * Skrze něho.

Slova svatého evangelia podle Jana

20,1–18

Ježíš musí vstát z mrtvých

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: »Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.«

Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží (pruhy) plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží (pruhy) plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch (pruhů) plátna, ale složená zvlášť na jiném místě.

Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých. Učedníci se pak zase vrátili domů.

Marie stála venku u hrobky a plakala. Když tak plakala, naklonila se do hrobky a viděla tam sedět dva anděly v bílém rouchu, jednoho v hlavách a druhého v nohách toho místa, kde dříve leželo Ježíšovo tělo. Řekli jí: »Ženo, proč pláčeš?« Odpověděla jim: »Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.« Po těch slovech se obrátila a viděla za sebou stát Ježíše, ale nevěděla, že je to on.

Ježíš jí řekl: »Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?« Ona myslela, že je to zahradník, a proto mu řekla: »Pane, jestliže tys ho odnesl, pověz mi, kam jsi ho položil, a já ho přenesu.« Ježíš jí řekl: »Marie!« Ona se k němu obrátila a zvolala hebrejsky: »Rabbuni!« – to znamená »Mistře.« Ježíš jí řekl: »Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otcí, Ale jdi k mým bratřím a oznam jim: ‚Vystupuji k svému Otcí a k vašemu Otcí, k svému Bohu a k vašemu Bohu.‘« Marie Magdalská tedy šla a zvěstovala učedníkům: »Viděla jsem Pána!« – a toto že jí řekl.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

2,1–11

Nové přikázání

Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřeší-li však někdo, máme přímluvce u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za (hříchy) celého světa.

Podle toho víme, že jsme ho poznali, když zachováváme jeho přikázání. Kdo tvrdí: »Znám ho«, ale jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravda. Kdo však jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti. Podle toho můžeme poznat, že jsme v Kristu. Kdo tvrdí, že v něm zůstává, má se i sám chovat tak, jak se choval on.

Milování, nepíšu vám o (nějakém) novém přikázání. Je to přikázání staré, které jste slyšeli hned na začátku. To staré přikázání je slovo, které jste slyšeli. Ale přesto všechno je ono přikázání, o kterém vám píšu, (také) nové. Je to pravdivé vzhledem ke Kristu i k vám, neboť tma přechází a pravé světlo už svítí. Kdo tvrdí, že je ve světle, ale svého bratra nenávidí, je dosud ve tmě. Kdo svého bratra miluje, zůstává ve světle a pro nikoho není pohoršením. Kdo však svého bratra nenávidí, je ve tmě a žije ve tmě; neví, kam jde, protože jeho oči pro samou tmu nevidí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 13,34; 1 Jan 2,10.3

Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. * Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle. Aleluja.

V. Podle toho víme, že jsme Krista poznali, když zachováváme jeho přikázání. * Kdo miluje.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O Trojici« od Didyma Alexandrijského

Duch svatý nás obnovuje křtem

Ve křtu z nás Duch svatý činí nové lidi; ten Duch, který je Bůh, spolu s Otcem a Synem. Ze stavu znetvoření nás přivádí zpět do krásy a naplňuje nás svou milostí, takže by v nás už neměl být žádný prostor pro něco nežádoucího. Vysvobozuje nás z hříchu a smrti, a z lidí pozemských, to znamená z prachu a popela nás činí lidem duchovním, účastníky Boží slávy, syny a dědici Boha Otce podobnými Synu, jeho spoludědici a bratry, kteří s ním mají být oslaveni a spolu s ním mají vládnout. Místo země nám znovu daruje nebe, velkodušně nám nabízí ráj, prokazuje nám větší čest než andělům, svatým proudem křtu hasí mocné plameny neuhasitelného ohně pekelného.

Dvakrát je člověk počat: poprvé z lidského těla, podruhé ze svatého Ducha. Náležitě nás o obojím početí poučili svatopisci a já si je dovolím ocitovat.

Tak učí Jan: *A všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.*

Říká, že všichni, kdo uvěřili v Krista, dostali schopnost být Božími dětmi, to jest dětmi svatého Ducha, takže získávají příbuzenství s Bohem. A aby dal jasně najevo, že onou plodivou silou Boží je Duch svatý, vkládá Jan navíc do úst Kristových slova: *Amen, amen, pravím ti: jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království.*

Skrze službu kněží se naše viditelné tělo viditelně rodí z křestního pramene, skrze službu andělů Boží Duch, jakýmkoli poznáním nepostižitelný, duchovně noří naše tělo i duši do sebe samého a rodí nás k novému životu.

A hle, v souhlasu s tímto výrokiem o zrození z vody a Ducha říká v evangeliu Jan Křtitel o Kristu: *On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.* Protože je člověk hliněná nádoba, musí ho nejprve očistit voda a pak zpevnit a zdokonalit duchovní oheň. Neboť Bůh je oheň šířící, tak člověk potřebuje svatého Ducha, který ho zdokonalí a dá mu nový život. Duchovní oheň totiž působí i jako očistná lázeň a duchovní voda má také přetavující sílu ohně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 44,3.4; Jan 4,14

Vyleji vodu na žíznivou půdu, potoky na vyprahlou zemi. A všechno poroste jako vrboví podle tekoucích vod. * Vyleji svého Ducha. Aleluja.

V. Stane se pramenem vody tryskající do života věčného. * Vyleji.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

2,12-17

Kdo koná, co chce Bůh, zůstává navěky

Píšu vám, milé děti, protože vám byly odpuštěny hříchy pro Ježíšovo jméno. Píšu vám, otcové, protože jste poznali toho, který je od počátku. Píšu vám, mládeži, protože jste přemohli zlého ducha. Napsal jsem vám, děti, protože jste poznaly Otce. Napsal jsem vám, otcové, protože jste poznali toho, který je od počátku. Napsal jsem vám, mládeži, protože jste silní a Boží slovo zůstává ve vás a protože jste přemohli zlého ducha.

Nemilujte svět, ani to, co je ve světě. Jestliže někdo miluje svět, není v něm Otcova láska. Vždyť všechno, co je ve světě: žádost těla, žádost očí a honosný způsob života, není z Otce, ale ze světa. Svět však pomíjí a s ním i jeho žádost. Kdo však koná, co chce Bůh, zůstává navěky.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 2,17.15

Svět pomíjí a s ním i jeho žádost. * Kdo však koná, co chce Bůh, zůstává navěky. Aleluja.

V. Jestliže někdo miluje svět, není v něm Otcova láska. * Kdo však.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa k Janovu evangeliu

Kristus je tmelem jednoty

Že docházíme i tělesné jednoty s Kristem, jestliže máme účast na jeho svatém těle, to dosvědčuje Pavel, když mluví o tajemství Boží lásky: *V dřívějších pokoleních to lidé nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvětlení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí: že totiž také pohané mají stejná dědická práva, že jsou údy téhož těla a že stejně i jim platí ona zaslíbení skrze Ježíše Krista.*

Jestliže však v Kristu patříme všichni k jednomu tělu, tvoříme toto jedno tělo nejen my vespolek, ale především s ním, neboť on v nás přebývá svým tělem. Proč tedy nejsme všichni v jednotě naprosto zjevně jak mezi sebou navzájem, tak v Kristu? Vždyť Kristus, Bůh i člověk zároveň, je tmelem jednoty.

Budeme-li postupovat stejně, pokud jde o jednotu duchovní, budeme moci zajisté znovu říci, že když jsme přijali všichni jednoho a téhož ducha, totiž Ducha svatého, jsme určitým způsobem propojeni jak mezi sebou, tak s Bohem. Ačkoli jsme totiž množstvím jednotlivců a každého z nás Kristus zvlášť naplňuje Duchem Otcovým i svým, je to přece jeden a nedělitelný Duch a ten nás všechny, ačkoli jsme navzájem rozdílní a existujeme samostatně, spojuje sebou samým v jednotu, takže si uvědomujeme, že v Duchu svatém jsme všichni jakoby jedno.

Tedy stejně jako moc Kristova svatého těla vytváří z těch, v nichž přebývá, jediné tělo, tak také podle mého soudu jediný nedílný Boží Duch, který v nás bydlí, nutně všechny spojuje v duchovní jednotu.

Proto nám svatý Pavel opětovně klade na srdce: *Snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán,*

jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a otec všech, který je nade všemi, proniká všecky a je ve všech. Žije-li v nás jeden Duch, pak v nás přebývá také jediný Otec všech, Bůh, a skrze Syna přivádí všechny, kdo mají účast na Duchu, k jednotě se sebou samým a k jednotě vzájemné.

Že účastí na Duchu svatém s ním tvoříme jednotu, je z toho určitě zřejmé. Jestliže se totiž zřekneme nadvlády smyslů a jednou provždy se podřídíme zákonům ducha, bude přece všem zcela jasné, že když jsme se vlastně zřekli svého vlastního života a spojil se s námi svatý Duch, nabyli jsme také nebeské podoby a jako bychom byli přetvořeni v jiné bytí a získali právo nazývat se již nejenom lidmi, ale i syny Božími a lidmi nebeskými, protože jsme se stali účastnými Boží přirozenosti.

Všichni jsme tedy jedno – v Otci, Synu a Duchu svatém; říkám jedno, protože jsme ve stejné situaci, jedno, protože nás všechny utváří Boží láska, protože máme podíl na Kristově svatém těle a účast na jednom svatém Duchu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1 Kor 10,17; Ef 4,4

Je to jeden chléb, a proto my – i když je nás mnoho tvoříme jedno tělo, * neboť všichni máme účast na jednom chlebě a na jednom kalichu. Aleluja.

V. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro. * Neboť.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

2,18–29

Antikrist

Děti, poslední hodina je tu! Jak jste slyšeli, Antikrist přichází, a teď se skutečně objevilo mnoho antikristů. Z toho můžeme poznat, že poslední hodina je tady. Oni (sice) vyšli z našeho středu, ale nebyli z nás. Neboť kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale mělo se na nich ukázat, že ne všichni jsou z nás. Vy však máte Ducha, kterého dává Svätý, a víte (to) všichni. Nepíšu vám to proto, že pravdu neznáte, ale proto, že ji znáte a že z pravdy žádná lež nepochází. Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Mesiáš? To je antikrist, kdo popírá Otce i Syna. Kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Kdo vyznává Syna, má také Otce.

Vy však jste to slyšeli už na začátku, ať to tedy ve vás zůstane! Když to, co jste slyšeli už na začátku, zůstane ve vás, i vy zůstanete v Synu i v Otci. A to je příslibení, které nám on sám slíbil: věčný život.

To všechno jsem vám napsal o těch, kdo by vás rádi svedli k bludu. (Co se však týká vás): Duch svatý, kterého jste od něho přijali, zůstává ve vás, a nepotřebujete, aby vás někdo poučoval. Vás poučuje o všem jeho Duch, a to je pravda a žádná lež.

Ano, děti, zůstávejte v něm! To nám pak dodá radostné důvěry, až se objeví, a při jeho příchodu nebudeme od něho s hanbou odmítnuti.

Víte, že (Bůh) je spravedlivý. Proto také buďte přesvědčeni, že každý, kdo žije spravedlivě, je z něho narozen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 2,20.27; JI 2,23

Máte Ducha, kterého dává Svatý, zůstává ve vás, a nepotřebujete, aby vás někdo poučoval. * Vás poučuje o všem jeho Duch. Aleluja.

V. Jásejte a radujte se v Hospodinu, svém Bohu, neboť vám dal učitele spravedlnosti. * Vás poučuje.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Dny mezi zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením Páně

Nejmilejší, ty dny mezi zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením Páně neproběhly v klidu a nečinnosti. Naopak, tehdy byly stvrzeny důležité svátosti a zjevna veliká tajemství.

Jsou to dny, kdy se zaplašuje strach z kruté smrti a zvěstuje nesmrtelnost, nejenom duše, ale i těla. Dny, kdy Pán svým dechnutím vlévá všem apoštolům svatého Ducha a blaženému apoštolu Petrovi se více než ostatním svěřuje péče o Pánův ovčinec, když už předtím mu byly odevzdány klíče království.

V oněch dnech se ke dvěma putujícím učedníkům připojuje jako třetí sám Pán, aby je provázel. Aby rozptýlil každý mrak naší pochybnosti, kárá jejich strach, bázeň a nechápavost. Světlo vložené do jejich srdce rozněcuje plamen víry, a když jim Pán odhaluje smysl Písma, to, co bylo vlašné, se rozhořívá. A když s ním jedli, při lámání chleba se jim otevírají oči. Oč šťastnější otevření očí, když se jim zjevila oslavená lidská přirozenost, než když se otevřely oči našich prarodičů k poznání hanby vlastního hříchu!

Všechno, co se stalo během onoho času mezi zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením Páně, zařídila, moji milí, Boží prozřetelnost, aby tím vším poučovala, stavěla před oči a vrývala do srdcí svých věrných poznání, že Pán Ježíš Kristus byl skutečně vzkříšen, stejně skutečně, jako se narodil, trpěl a zemřel.

A tak svatí apoštolové i všichni učedníci, které smrt kříže poděsila a kteří váhali uvěřit ve zmrtvýchvstání, byli očividnou skutečností natolik posílení, že když Pán odcházel do nebeských výšin, nejenže nepropadli žádnému smutku, ale byli dokonce naplněni velkou radostí.

A příčina jejich radosti byla veliká a nevýslovná: před zraky celého zástupu svatých vystupovala spolu s Kristem lidská přirozenost nad důstojenství všeho nebeského stvoření, aby převýšila kůry andělské a byla vyzdvížena nad výšiny archandělské. Výše už povýšena být nemohla, vždyť jsouc v Synu spojena s přirozeností věčného Otce, byla jím přijata, aby usedla na trůn po jeho pravici a přidružila se k jeho slávě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 14,2.3.16.18

Odcházím, abych vám připravil místo; zase přijdu * a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Aleluja.

V. Budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy. Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. * A vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Aleluja.

Nanebevstoupení Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

4,1-24

Vystoupil vzhůru, aby všechno naplnil

Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemné) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech.

Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví: *»Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary.«*

Když však »vystoupil«, znamená to, že musel předtím sestoupit dolů, na zem. Stejná osoba je ten, kdo sestoupil, i ten, kdo vystoupil až úplně nad nebesa, aby všechno naplnil.

Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna,

k mužné zralosti, k onomu věku, (kdy se na nás uskuteční) Kristova plnost. Pak už nebudeme jako malé děti, nenecháme se zmitat a strhovat větrem kdejakého učení, v kterém lidská chytrost a prohnalost podvádí a klame. Ale spíše žijme podle pravdy a v lásce, a tak porosteme po všech stránkách v něho, v Krista, který je naše hlava. Z něho celé tělo, tvořící pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu, odměřenou každé části zvláště podle práce, kterou koná. Tak tedy ono tělo roste a dělá pokroky v lásce.

Říkám vám a zapřísahám vás ve (jménu) Páně: Nežijte už tak, jak žijí pohané! Jejich smýšlení je neplodné. Mají rozum zatemnělý a jsou vyloučeni z Božího života, protože je v nich nevědomost a protože mají zatvrzelé srdce. Jsou totiž otupělí, a tak se oddávají prostopášnosti a hořejší vši možné nečistotě a chamtivosti.

Takhle jste se tomu přece o Kristu neučili! Vy jste přece o něm slyšeli a jako křesťané jste byli poučeni podle pravdy, která je v Ježíšovi, že máte odložit starého člověka s dřívějšími způsoby života, který je chtivý rozkoší a žene se do zkázy. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce a oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího (vzoru) jako skutečně spravedlivý a svatý.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Ef 4,8 [Žl 68 (67), 19]; Žl 47 (46), 6

Kristus vystoupil do výšin, vyvedl s sebou zajatce * a dal lidem dary. Aleluja.

V. Bůh se vznáší za jáсотu, Hospodin vystupuje za hlaholu trub. *
A dal.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Nikdo nevstoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe

Dnes vstoupil náš Pán Ježíš Kristus na nebesa. Kéž tam s ním vystoupí i naše srdce!

Slyšme, co říká apoštol: *Když jste byli s Kristem vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.* Jako on vystoupil, a přece se od nás nevzdálil, tak i my jsme s ním již v nebi, ačkoli se s naším tělem ještě nestalo, co máme slíbeno.

On je již vyvýšen nad nebesa, a přece v nás na zemi trpí každou bolestí, kterou tu jako jeho údy zakoušíme. Sám to dosvědčil, když shůry volal: *Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?* Anebo když řekl: *Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst.*

Proč také my na zemi neusilujeme, abychom skrze víru, naději a lásku, které nás s ním spojují, byli už nyní s ním v nebi? On, ač je tam, je také s námi; a my, třebaže jsme zde, jsme také s ním. On tak jedná pro své božství, moc a lásku; my sice nemůžeme jako on pro své božství, můžeme však pro svou lásku, lásku k němu.

On nebe neopustil, když k nám odtud sestoupil; a stejně neopustil ani nás, když znovu vstoupil na nebesa. Že tam byl, i když byl zde na zemi, dosvědčují jeho vlastní slova: *Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka, který je v nebi.*

To bylo řečeno s ohledem na jednotu, poněvadž on je naše hlava a my jeho tělo. A to mohl způsobit jen on sám: on jako Syn člověka se stal jedním z nás a my jsme se stali skrze něho syny Božími.

Vždyť apoštol říká: *Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu i u Krista.* Neříká: takový je Kristus, nýbrž *tak je tomu i u Krista.* Kristus má sice mnoho údů, avšak jediné tělo.

Sestoupil tudíž z nebe, z milosrdné lásky; a zase sám vystupuje do nebe, byť i my v něm, skrze milost. A tak jen Kristus sestoupil a jen Kristus vystoupil: a to tak, že důstojnost Hlavy se při spojení s tělem neztrácí a spojení Hlavy s tělem nepřestává.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 1,3.9.4

Po svém utrpení se Ježíš po čtyřicet dní zjevoval apoštolům a mluvil o Božím království. * A pak byl před jejich zrakem vyzdvižen a oblak jím ho vzal z očí. Aleluja.

V. Když s nimi jedl, přikázal jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale čekali na Otcovo zaslíbení. * A pak.

EVANGELIUM SLAVNOSTI NANEBEVSTOUPENÍ PÁNE

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 17,1–11

Po těch slovech pozvedl Ježíš oči k nebi a modlil se: »Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět.

Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že jsi mě poslal. Já

prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. V nich jsem oslaven. Už nejsem na světě, ale oni jsou na světě; a já jdu k tobě.

Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jed-
 no jako my.«

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

3,1–10

Jsme Boží děti

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se (nejen) smíme nazývat Božími dětmi, ale (že jimi) také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý. Kdo páchá hříchy, přestupuje (Boží) zákon – hřích je totiž přestoupení (Božího) zákona. A víte, že on přišel, aby hříchy odstranil. On však je bez hříchu. Žádný, kdo v něm zůstává, nehřeší. Žádný, kdo hřeší, (nikdy) ho neviděl ani nepoznal.

Milé děti, od nikoho se nenechte svést. Kdo žije spravedlivě, je spravedlivý, jako i Bůh je spravedlivý. Kdo se dopouští hříchu, je z ďábla, protože ďábel hřeší od začátku. Boží Syn přišel proto, aby ďáblově činnosti udělal konec. Žádný, kdo se narodil z Boha, nedopouští se hříchu, neboť v něm zůstává Boží životní síla; nemůže páchat hříchy, protože se narodil z Boha.

Podle toho se rozeznají děti Boží a děti ďáblovy: kdo nežije spravedlivě, není z Boha; ani ten, kdo nemiluje svého bratra.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 3,1.2

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil: * nejen že se smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme. Aleluja.

V. Víme, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. * Nejen.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Nanebevstoupení Páně posiluje naši víru

Jako bylo o velikonočních svátcích příčinou naší radosti zmrtvýchvstání Páně, tak je důvodem naší nynější radosti jeho nanebevstoupení. Připomínáme si a náležitě oslavujeme den, kdy byla naše nepatrná přirozenost povýšena v Kristu nad všechny andělské sbory a nad všechny nejvyšší mocnosti a usedla po pravici Boha Otce. Do tohoto řádu Božího díla jsme byli vloženi a zabudováni i my, aby se ještě více ukázala podivuhodná milost Boží. Neboť i když bylo lidským očím odňato to, co právem přímo vybízelo k náležitě účtě, přece nemá víra ochabovat, naděje kolísat a láska vychladat.

V tom právě spočívá síla velkých duchů a odtud pramení světlo pro opravdově věřící, že neváhají věřit tomu, co si nelze ověřit tělesnými smysly a zaměřují svou touhu tam, kam nelze dohlédnout. Jak by se mohla ostatně zrodit v našich srdcích takováto věrnost nebo jak by vůbec někdo mohl být ospravedlněn skrze víru, jestliže by naše spása spočívala jenom na tom, co je přístupné smyslům?

A tak, co z našeho Vykupitele bylo viditelné, skrylo se ve svátostech. A aby víra byla ještě lepší a pevnější, vystřídalo viditelnou přítomnost jeho učení; jeho autoritou se má řídit srdce věřících osvícené nebeskými paprsky.

Víru, kterou posílilo nanebevstoupení Páně a upevnil dar svatého Ducha, nezastrašila ani pouta, ani vězení, ani vyhnanství, ani hlad, ani oheň, ani dravé šelmy, ani vybrané krutosti a mučení od pronásledovatelů. Za tuto víru bojovali na celém světě nejen muži, ale i ženy, nejen nedospělí chlapani, ale i něžné dívky až k prolití vlastní krve. Tato víra vymítala zlé duchy, zaháněla nemoci a křísila mrtvé.

Však také sami blažení apoštolové, utvrzovaní tolika Ježíšovými zázraky a poučovani tolika rozhovory s ním, byli nejprve postrašeni krutostí jeho utrpení a s nemalým váháním přijímali skutečnost jeho zmrtvýchvstání. Ale po nanebevstoupení Páně natolik pokročili, že to, co jim dříve nahánělo strach, nyní se měnilo v radost. Svůj duchovní zrak upnuli totiž výlučně k božství toho, jenž sedí po Otcově pravici. A už jim nevadilo, že ho nevidí tělesně, dokonce na to ani nemysleli, protože ten, který sestoupil, se tím neodloučil od Otce, a když vystoupil do nebe, neopustil své učedníky.

Tehdy se zajisté, moji milí, Syn člověka zaskvěl v ještě větší vznešenosti a svatosti jako Syn Boží, protože se odebral do slávy Otcova majestátu. A jestliže se nám jako člověk stal vzdálenějším, nevýslovným způsobem nám začal být bližší svým božstvím.

Poučenější víra začala tehdy duchovními kroky přicházet k Synu, který je rovný Otci, a nepotřebovala se již dotýkat Kristovy tělesné podstaty, kterou je Kristus menší než Otec. Neboť když zůstává přirozenost oslaveného těla, mluvíme o opravdové víře tam, kde se již nikoli

tělesnou rukou, ale duchovním poznáním dotýkáme Otci rovného Jednorozeného.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 8,1; 10,22.23

Máme takového velekněze, který zaujal místo po pravé straně trůnu Boží velebnosti v nebi. * Přistupujme s upřímným srdcem a s plnou vírou. Aleluja.

V. Držme se pevně naděje, kterou vyznáváme, protože věrný je ten, kdo nám dal zaslíbení. * Přistupujme.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

3,11-17

Láska k bratřím

To je poselství, které jste slyšeli už na začátku: máme se navzájem milovat. Ne jako Kain, který byl ze zlého ducha a zabil svého bratra. A proč ho zabil? Protože jeho skutky byly špatné, ale skutky jeho bratra byly spravedlivé.

Bratři, nic se nedivte, že svět vás nenávidí. My víme, že jsme přešli ze smrti do života, a proto milujeme bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti. Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah – a víte, že žádný vrah nemá v sobě trvalý a věčný život.

Z toho jsme poznali Lásku: že Kristus za nás položil svůj život. Také my jsme povinni položit život za své bratry. Jestliže má někdo majetek a vidí, že jeho bratr je v nouzi, ale zavře před ním svoje srdce – jak v něm může zůstat Boží láska?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 3,16.14a

Z toho jsme poznali Lásku: že Kristus za nás položil svůj život. * Také my jsme povinni položit život za své bratry. Aleluja.

V. Víme, že jsme přešli ze smrti do života, a proto milujeme bratry. * Také my.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Dvoji život

Církev ví, že ji byl Bohem zvěstován a svěřen dvoji život: jeden ve víře, druhý v přímém patření na Boha; jeden v čase pozemského putování,

druhý ve věčnosti v přebývání s Bohem; jeden v námaze, druhý v odpočínutí; jeden na cestě, druhý v domově nebeské vlasti; jeden v činné práci, druhý v odměně nazírání Boha.

První život představuje apoštol Petr, druhý Jan. Ten první zde na zemi trvá až do konce tohoto věku a na onom světě dochází svého cíle; ten druhý se má naopak naplňovat, až skončí tento věk, ale ani v budoucím věku nekončí. Proto Petrovi Kristus řekl: *Následuj mě*, o Janovi však říká: *Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš? Ty mě následuj!*

Následuj mě tím, že budeš snášet všechno časné zlo jako já. Jan ať zůstane, dokud nepřijdu, abych odplácel věčným dobrem. A lze to říci ještě jasněji: Následuj mě dokonalým životem a řiď se přitom příkladem mého utrpení. A započaté poznání ať zůstane, dokud nepřijdu. Má se naplnit, až přijdu.

Krista totiž následuje až na práh smrti plnost svaté trpělivosti. Plnost poznání však zůstává, dokud nepřijde Kristus; teprve pak jej zjeví. Zde v zemi smrtelníků totiž zakoušíme zlobu tohoto světa. Tam v zemi živých budeme patřit na dobrotu našeho Pána.

Ono *chci, aby zůstal, až přijdu* nelze ovšem chápat ve smyslu: *chci, aby tu zůstal natrvalo, nýbrž: chci, aby čekal.* K naplnění toho, co představuje Jan, nedojde totiž hned, ale teprve až přijde Kristus. K tomu, co očekáváme, by však nedošlo, kdybychom již nyní nezačali konat to, co představuje Petr, jemuž bylo řečeno: *Ty mě následuj.*

Nikdo by ovšem neměl tyto význačné apoštoly od sebe oddělovat. Tím, co představoval Petr, byli totiž oba, a oba také budou tím, co představoval Jan. Jen jako symbol jeden následoval a druhý zůstával. Zato ve víře oba trpělivě snášeli bídu tohoto světa a oba i očekávali naplnění budoucí blaženosti.

Avšak ne pouze oni, činí tak i celá svatá církev, Kristova nevěsta, která musí překonat tyto přítomné zkoušky a uchovat se pro onu budoucí blaženost. Předobrazem těchto dvou životů byli Petr a Jan, každý jednoho. Ale tak jako tím prvním v tomto čase žili ve víře oba, i v tom druhém se budou oba navěky radovat z blaženého vidění tváří v tvář.

Tak tedy pro všechny svaté, nerozlučně patřící ke Kristovu tělu, pro jejich proplutí tímto bouřlivým životem přijal první z apoštolů Petr klíče nebeského království a moc svazovat a rozsvazovat hříchy. A pro všechny svaté, pro dosažení nejkliďnější zátoky života skrytého v Bohu, spouštěl evangelista Jan na Kristových prsou.

Neboť nejen sám Petr, ale celá církev svazuje a rozsvazuje hříchy; ani sám Jan nepil z pramene srdce Páně, ten Jan, z jehož kázání pak tryskala slova o Slovu, jež bylo na počátku u Boha, i další slova o Kristově božství a vznešené pravdy o trojjedinosti Boha, na kterého máme

jednou v nebeském království hledět tváří v tvář, zatímco nyní, než přijde Pán, všechno vidíme jen jako v zrcadle a v hádance. To přece sám Pán dal svému evangeliu proudit do celého světa a každý z něho může pít, co hrdlo ráčí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 5,10; 2 Kor 4,14

Bůh, dárce veškeré milosti, vás pro zásluhy Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě. * Když teď nakrátko snesete utrpení, on sám vás zdokonalí, utuží, utvrdí a upevní. Aleluja.

V. Ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás. * Když teď.

7. týden velikonoční

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

3,18–24

Příkázání věřit a milovat

Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy! Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a to uklidní před ním naše svědomí, když by nám něco vyčítalo, neboť Bůh ví všechno dokonaleji a lépe než naše svědomí. Milovaní, jestliže nás svědomí neobviňuje, dodá nám to radostné důvěry v Boha a dostaneme od něho všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho příkázání a konáme, co je mu milé.

A to je jeho příkázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám nařídil. Kdo zachovává jeho příkázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. A že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 3,24; Sir 1,9a.–10a (řec. 9a–c)

Kdo zachovává Boží příkázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. * A že v nás zůstává, poznáme podle Ducha, kterého nám dal. Aleluja.

V. Bůh stvořil moudrost a vylil ji na všechna svá díla. * A že v nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na Píseň písní

Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim

Jak je psáno, *dokonalá láska vyhátní strach*. Jestliže se tedy strach promění a stane se láskou, pak všechno, co směřuje ke spáse, vytváří nutně jednotu, neboť ve směřování k jedinému a výlučnému dobru jsou všichni navzájem sjednoceni dokonalostí, podobnou holubici, o níž se mluví v Písní písní.

Něco takového totiž vyrozumíváme z následujících slov, která znějí: *Jen jediná je má holubička, mé všechno, jedináčkem pro svou matku, miláčkem pro svou rodičku*.

A v evangeliu nám to Pán vykládá ještě jasněji: Když totiž s pozeňáním svěřuje svým učedníkům veškerou moc a když v modlitbě k Otci dává svatým jiné dobré věci, daruje jim přitom i to, co je korunou všeho dobrého: aby už nikdy nebyli rozdělení na mnoho skupin žádnou

růzností volby ani odlišným rozhodnutím o tom, co je dobré, aby srostli s jedním a výlučným dobrem a byli všichni jedno. Aby tak byli, jak praví apoštol, spojení poutem pokoje skrze jednotu Ducha svatého, aby se všichni stali jediným tělem a byli téhož ducha, skrze společnou naději, k níž byli povoláni.

Ale lepší by snad bylo uvést slovo od slova, co říká božský hlas evangelia: *Ať všichni jsou jedno; jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás.*

Poutem této jednoty je sláva. A že se slávou nazývá Duch svatý, to nepopře žádný zkušený vykladač, bude-li mít na paměti, co říká sám Pán: *Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim.* Vždyť tu slávu svým učedníkům opravdu dal, když jim řekl: *Přijměte Ducha svatého.*

Neboť touto slávou, kterou měl, dříve než byl svět, byl oslaven, když na sebe vzal lidskou přirozenost. A když byla tato přirozenost oslavena skrze svatého Ducha, sláva Ducha svatého se rozlila na celý jeho rod počínaje od učedníků.

Proto říká: *Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať i oni jsou v dokonalé jednotě.* Ten, kdo vyrostl z chlapce v dospělého muže do věku rozumové zralosti, je způsobilý pro přijetí slávy svatého Ducha, neboť již není vydán napospas vášním a uchoval si čistotu. A ten je také onou dokonalou holubičkou, na niž ženich myslí, když říká: *Jen jediná je má holubička, mé všechno.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jan 15,15; 14,26; 15,14

Už vás nenazývám služebníky, ale přáteli, protože jste poznali všechno, co jsem vykonal, když jsem byl mezi vámi.* Přijměte Ducha svatého, Utěšitele, kterého vám Otec pošle. Aleluja.

V. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. * Přijměte.

EVANGELIUM 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

20,19–31

Po osmi dnech přišel Ježíš

Navečer toho prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: »Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.« Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: »Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.«

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: »Viděli jsme Pána!« On jim však odpověděl: »Dokud nevidím na jeho ruku jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím!« Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Potom vyzval Tomáše: »Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.« Tomáš mu odpověděl: »Pán můj a Bůh můj!« Ježíš mu řekl: »Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a (přesto) uvěřili!«

Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

4,1–10

Bůh si nás zamiloval

Milovaní, každému duchu (hned) nevěřte, ale zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha; vždyť je ve světě mnoho lžíproroků. Ducha Božího poznáte takto: každý duch, který vyznává, že Ježíš přišel (jako Mesiáš) v těle, je z Boha; ale žádný duch, který Ježíše nevyznává, není z Boha. To je (duch) antikristův, o němž jste slyšeli, že má přijít, a už teď je na světě.

Vy, děti, jste z Boha a zvítězili jste nad nimi, neboť větší je ten, který je ve vás, než ten, který je ve světě. Oni jsou ze světa. Proto co říkají, vychází ze světského (smýšlení), a svět jim dopřává sluchu. My jsme z Boha. Kdo zná Boha, dopřává sluchu nám, kdo z Boha není, sluchu nám nedopřává. Podle toho rozeznáme ducha pravdy a ducha bludu.

Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 4,9; Jan 3,16

V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, * aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. Aleluja.

V. Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, * aby každý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezí« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa*Živá voda Ducha svatého*

Voda, kterou mu já dám, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného. Nový druh vody, která je živá a tryská. Tryská na ty, kdo jsou toho hodni. Proč však vyjádřil milost Ducha přirovnáním k vodě? To proto, že na vodě všechno záleží, že z ní žijí rostliny i živočichové, že jako déšť sestupuje z nebe, že prší stále stejně a stále stejná, a přece má rozmanité účinky: jinak působí na palmu a jinak na révu; a ve všem je vším. Je to stále stejná voda a neexistuje žádná jiná; déšť se přece sám nemění a nepadá pokaždé jiný. Přece však tím, že se přizpůsobuje složení přijímajícího prostředí, působí všude právě to, co je potřebné a náležité.

A stejně je tomu také u Ducha svatého. Ačkoli je jeden, stále stejný a nedělitelný, přiděluje každému milost, jak sám chce. A jako na vyschlém stromě, když dostane vodu, vyrazí výhonky, tak i hříšná duše, obdařená v pokání darem Ducha svatého, přináší ovoce spravedlnosti. Je to vždycky jeden a týž Duch svatý, přece však na Boží pokyn a v Kristově jménu působí nejrůznější mocné činy.

Tak u jednoho člověka užívá daru řeči k moudrým výrokům, u jiného osvěcuje mysl darem prorockým; jednomu uděluje moc zahánět zlé duchy, jinému dává umění vykládat Písmo. U jednoho posiluje mírnost, jiného učí všemu stran milosrdenství; jednoho učí se postit a snášet cvičení asketického života, jiného pohrdat veškerou tělesností a dalšího si připravuje k mučednictví. V každém působí sice jinak, ale sám v sobě je vždycky jeden a týž, jak je psáno: *Projevy Ducha jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný.*

Přistupuje k nám tiše a mírně, cítíme jeho sladkost a vůni; jeho jho je velmi lehké. Jeho příchod předchází záblesky paprsků světla a poznání. Přichází skutečně jako pravý ochránce; přichází přece zachránit a uzdravit, poučit a napomenout, povzbudit a potěšit, dát duši světlo, nejprve duši toho, kdo jej přijímá, a pak jeho působením i duši jiných.

Když byl někdo dříve ve tmě a náhle spatří slunce, má rázem oči plné světla a jasně vidí, co dříve neviděl; podobně je na tom ten, komu

se z milosti Boží dostalo daru Ducha svatého; duše se mu naplní světlem, a povznesen nad lidské možnosti vidí, co dříve neznal.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 12,67.27

Jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. * Projevy Ducha jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Aleluja.

V. Vy jste Kristovo tělo a každý z vás je jeho úd. * Projevy.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

4,11-21

Bůh je láska

Milovaní, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat. Boha nikdo nikdy nespatrił. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti. Že zůstáváme v něm, a on v nás, poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha. My jsme očiti svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa. Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

V tom záleží vyvrcholení lásky v nás, že s radostnou důvěrou očekáváme den soudu, protože jaký je Kristus, takoví jsme i my zde na světě. Strach nemá v lásce místo, protože dokonalá láska strach vyhání; strach (počítá) s trestem, a kdo má strach, není v lásce přiveden k dokonalosti.

My milujeme Boha, protože on napřed miloval nás. Říká-li kdo: »Miluji Boha«, ale (přítom) nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A on nám dal toto přikázání: aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 4,10.16; srv. Iz63,8.9

Bůh si nás zamiloval a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. * My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. Aleluja.

V. Pán se nám stal Spasitelem; ve své lásce nás sám vysvobodil. * My, kteří.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O Duchu svatém« od svatého Basila Velikého, biskupa*Působení svatého Ducha*

Kdo by nepocítil vzpruhu na duši a či mysl by nebyla povznesena až k nejvyššímu bytí, když slyší jména, která přísluší Duchu? Vždyť je nazýván Duchem Božím, Duchem pravdy, který vychází od Otce, Duchem přímým, Duchem vladařským a Duchem svatým. To je jeho nejpřípadnější, přímo vlastní jméno.

K němu se obrací všechno, co potřebuje posvěcení, po něm touží všichni, kteří žijí ctnostně: jeho vanutí jako by jim přinášelo vláhu a pomoc, aby došli k svému pravému a přirozenému cíli.

On je pramenem posvěcení, on je světlem poznání; veškerým duchovním schopnostem jako by dodával přímo své vlastní světlo, aby mohly dojít pravdy.

Ve své božské podstatě je nepřístupný, lze ho však dosáhnout pro jeho dobrotu. Vše proniká svou mocí, ale sdílí se jen těm, kteří toho jsou hodni. Nesdílí se každému stejnou měrou, ale rozděluje svou sílu podle naší víry.

Svým bytím je jednoduchý, rozmanitě však projevuje svou moc. Je celý u každého a zároveň celý všude. Rozdává se, aniž ho ubývá, všichni mají na něm podíl, a přece zůstává nerozdělený. Je jako sluneční paprsek: jako by cele patřil člověku, jenž se z něho těší, a přitom svítí na celou zemi i moře a prozařuje vzduch.

Tak i Duch svatý jako by u každého, kdo se mu otevírá, vstupoval výlučně do něho a přitom vlévá dostatečnou a neztenčenou míru milosti všem. A všem, kdo mají na Duchu podíl, se ho dostává pouze v té míře, jaké jsou sami schopni, nikoli jak může on.

Duch povznáší srdce, podává pomocnou ruku slabým, pokročilé vede k dokonalosti. Osvěcuje ty, kteří jsou očištěni od každé poskvrny, a ty, kteří jsou s ním ve společenství, proměňuje v lidi Ducha.

A tak jako třpytivá a průzračná tělesa, když na ně dopadne paprsek, sama začnou svítit a vyzařovat, i duše, které jsou nositelkami Ducha a jsou Duchem osvěcovány, stávají se samy duchovními a vysílají na ostatní paprsky milosti.

Z toho vyvěrá předvídaní budoucnosti, poznávání tajemství, chápání skrytých věcí, rozdělení duchovních darů, nebeské občanství, radostné plesání s anděly. Odtud pak nikdy nekončící radost, přebývání v Bohu, podobnost s Bohem, a nad co si nelze víc přát, jako by se stát Bohem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jan 14,27.28; 16,7.22; 14,16.17

Ať se vaše srdce nechvěje: odcházím k Otci a pošlu vám Ducha pravdy * a vaše srdce se bude radovat. Aleluja.

V. Budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. * A vaše.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

5,1-12

To je vítězství ... naše víra

Každý, kdo věří, že Ježíš je Mesiáš, je narozen z Boha; každý, kdo miluje Boha Otce, miluje i toho, komu on dal život. Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání. Jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem. A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra.

Kdo vítězí nad světem, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. A to dosvědčuje Duch, protože Duch je pravda. Jsou tři svědkové. Duch, voda a krev, a ti tři jsou zajedno. Když přijímáme svědectví lidské, tím větší (platnost) má svědectví Boží. To je totiž svědectví Boží, které Bůh vydal o svém Synu: kdo věří v Božího Syna, má o tom svědectví sám v sobě. Kdo Bohu nevěří, dělá z něho lháře, protože nevěří svědectví, které Bůh vydává o svém Synu. To je to svědectví: Bůh nám dal věčný život, a tento život je v jeho Synu. Kdo má Syna, má život, kdo nemá Božího Syna, život nemá.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 5,6; Zach 13,1

Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. * To dosvědčuje Duch, protože Duch je pravda. Aleluja.

V. V ten den se otevře pramen pro Davidův dům a pro jeruzalémské obyvatele na obmytí hříchu a nečistoty. * To dosvědčuje.

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Poslání Ducha svatého v církvi

Když bylo dokonáno dílo, které Otec na zemi Synovi svěřil, byl v den Letnic seslán Duch svatý, aby ustavičně posvěcoval církev a věřící tak měli skrze Krista v jednotě Ducha přístup k Otci. On je Duch života a pramen vody, tryskající do věčného života; skrze něho Otec oživuje lidi mrtvé hříchem a jednou v Kristu vzkřísí jejich smrtelná těla.

Duch přebývá v církvi a v srdci věřících jako v chrámě, modlí se v nich, a vydává svědectví, že jsou přijati za vlastní. Uvádí církev do veškeré pravdy, sjednocuje ji ve společenství a službě, k tomu ji vyba-vuje a řídí různými hierarchickými a charismatickými dary a zdobí ji svými plody. Silou evangelia působí, že si církev uchovává mladost, bez ustání ji obnovuje a přivádí k dokonalému sjednocení s jejím Snoubencem. Neboť Duch i nevěsta praví Pánu: »Přijď!«

Tak se obecná církev ukazuje jako lid sjednocený jednotou Otce i Syna i Ducha svatého.

Věřící se jako celek nemohou mýlit ve víře, neboť mají pomazání od Ducha svatého. Tuto svou neobyčejnou vlastnost projevují v nadpřirozeném smyslu pro víru celého lidu, když všichni, od biskupů až po poslední věřící laiky, projevují svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů. Tento smysl pro víru, buzený a živený Duchem pravdy, způsobuje, že Boží lid – pod vedením posvátného učitelského úřadu, jemuž je věrně oddán – přijímá už nikoli lidské slovo, nýbrž skutečně slovo Boží, neúnavně se drží víry, která byla jednou provždy křesťanům svěřena, správným usuzováním do ní stále hlouběji proniká a stále plněji ji uplatňuje v životě.

Tento svatý Duch ovšem nejen posvěcuje Boží lid prostřednictvím svátostí a služeb, nejen ho vede a zkrášluje ctnostmi, nýbrž tím, že *přiděluje* (své dary) *každému zvlášť, jak chce*, rozdává věřícím všech stavů také zvláštní milosti, takže jsou schopni a ochotni přijímat různé práce nebo služby přispívající k obnově a dalšímu rozvoji církve podle slov: *Projevy Ducha jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný*. Tato charismata, ať už mimořádná nebo skromnější a běžnější, je třeba přijímat vděčně a radostně, neboť jsou potřebám církve zvlášť přiměřená a užitečná.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 7,37.38.39

V poslední, hlavní den svátků Ježíš hlasitě zvolal: Z nitra toho, kdo ve mě věří, potečou proudy vod. * To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili. Aleluja.

V. Kdo žíznil, ať přijde ke mně a pije, a proudy vod potečou z jeho nitra. * To řekl.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Jana

5,13–21

Modlitba za hříšníky

Milovaní, tohle vám píšu, abyste si byli vědomi, že máte věčný život, protože věříte ve jméno Syna Božího.

V tom je ta naše radostná důvěra v Boha, že nás vyslyší, když ho prosíme o něco, co je shodné s jeho vůlí. A jestliže víme, že nás vyslyší ve všem, oč ho prosíme, víme (také), že dostaneme to, oč jsme ho žádali.

Uvidí-li kdo, že jeho bratr se dopustí hříchu, který nevede k smrti, ať se (za něho) modlí, a (Bůh) mu dá život – těm (totiž), kteří nehřeší k smrti; je i takový hřích, který vede až k smrti, ale neříkám, aby se za takového (hříšníka někdo) modlil. Každá špatnost je hřích, ale ne (každý) hřích vede až k smrti.

Víme, že žádný, kdo se narodil z Boha, nežije ve hříchu, neboť Syn Boží ho chrání a zlý duch na něho nevloží ruku. Víme, že jsme z Boha, ale celý svět má v moci zlý duch. Víme také, že Boží Syn přišel a dal nám rozum, abychom poznávali pravého (Boha). My jsme v tom pravém (Bohu) skrze jeho Syna Ježíše Krista. On je pravý Bůh a věčný Život. Děti, chraňte se model!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 5,20; Jan 1,18

Víme, že Boží Syn přišel * a dal nám rozum, abychom poznávali pravého Boha. Aleluja.

V. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Syn, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu. * A dal nám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Neodejdu-li, Přítluvce k vám nepřijde

Když bylo ke zdárnému konci dovedeno všechno, co mělo být na zemi vykonáno pro naši spásu, bylo ještě třeba, abychom dostali podíl a účast na božské přirozenosti Slova, to znamená zanechat svého života, změnit jej v jiný a začít zcela novou existenci pro Boha. Toho však nebylo možno dosáhnout jinak než ve společenství Ducha svatého.

Nanejvýš vhodná a přiměřená doba pro seslání Ducha svatého a jeho sestoupení na nás byla ta, která navazovala na odchod našeho spasitele Krista z tohoto světa.

Neboť dokud ještě tělesně přebýval mezi těmi, kdo v něj uvěřili, jevil se jim podle mého soudu, jako dárce všeho dobra. Jakmile však nastal čas, kdy musel vystoupit k nebeskému Otci, bylo jistě zapotřebí, aby mezi těmi, kdo jej ctí, zůstal skrze Ducha a aby skrze víru přebýval v našich srdcích, abychom majíce v srdci Kristova Ducha mohli s důvěrou volat: *Abba, Otče*, a ochotně kráčet cestou veškeré ctnosti, aby se tak ukázalo, že opravdu máme všemohoucího Ducha, takže jsme silní a nepřemožitelní jak vůči ďábelským nástrahám, tak vůči lidským útokům.

Duch přece všechny, v nichž se usídlil a přebývá, proměňuje přímo v jiné lidi a dává jim nový život, jak lze snadno každému ukázat na svědectví Starého i Nového zákona.

Jak Bohem poslaný Samuel říká Saulovi: *Zmocní se tě Duch Hospodinův a změníš se v jiného muže*. A svatý Pavel: *My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. Působí to Duch Páně. Ten Pán je však Duch*.

Vidíš, jak Duch přímo přetváří do jiné podoby ty, v nichž se usídlil? Příhodně totiž převádí od pozemských náklonností k tomu, abychom usilovali pouze o věci nebeské, a nesmělé a bázlivé naplňuje odvahou a ušlechtilou statečností. Jistě nalezneme učedníky plné síly svatého Ducha a v takovém stavu, že se budou neochvějně držet Kristovy lásky, takže je nepřemohou útoky pronásledovatelů.

Má tedy Spasitel pravdu, když říká: *Je to pro vás dobré, abych já odešel do nebe*. Neboť byl právě čas, kdy měl sestoupit Duch.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 16,7.13

Jestliže neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li však, pošlu ho k vám. * Až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. Aleluja.

V. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. * Až přijde.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Druhý list svatého apoštola Jana

Držte se Kristova učení

Já, starší, (píšu) vyvolené paní a jejím dětem, které miluji v pravdě – a nejen já sám, ale všichni, kdo poznali pravdu – pro tu pravdu, která v nás zůstává a bude s námi navěky. Buď s námi milost, slitování a pokoj od Boha Otce a od Ježíše Krista, Otcova Syna, v pravdě a v lásce!

Měl jsem velikou radost, když jsem našel mezi tvými dětmi takové, které žijí v pravdě, jak nám to Otec nařídil. A nyní tě, paní, prosím – to ti píšu ne jako přikázání nové, ale (jako) to, které jsme měli od začátku – milujme se navzájem! Láska záleží v tom, že žijeme podle jeho přikázání. A přikázání, jak jste slyšeli od začátku, je toto: Žijte v lásce!

Mnoho svůdců se objevilo ve světě, kteří nevyznávají Ježíše jako Mesiáše, jenž přišel v těle. Jsou to svůdci a antikristi. Dejte si pozor, abyste nepřišli o (plody) naší práce, ale abyste dostali plnou odměnu. Kdo jde dál a nezůstává v Kristově učení, nemá Boha. Kdo v tom učení zůstává, má Otce i Syna.

Přijde-li k vám někdo a nepřinese toto učení, nepřijímejte ho do domu, a ani ho nepozdravujte. Kdo ho totiž pozdraví, má účast v jeho špatném jednání.

Měl bych vám toho ještě mnoho psát, ale nechci to dělat papírem a inkoustem, ale doufám, že k vám přijdu a řeknu vám to ústně, aby naše radost byla dokonalá.

Pozdravuji tě děti tvé vyvolené sestry.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

sv. 2Jan 5.3; Dt 5,33

To je přikázání, které jsme dostali od Otce, ne jako nové, ale jako to, které jsme měli od začátku: * Žijte v pravdě a v lásce. Aleluja.

V. Musíte se ve všem držet cesty, kterou vám Hospodin, váš Bůh, přikázal jít, a tak zůstanete naživu. * Žijte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O Trojici« od svatého Hilaria z Poitiers, biskupa

Otcův dar v Kristu

Pán přikázal křtít ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, to jest pro vyznání víry v Původce, jeho Jednorozeného a jeho dar.

Je jeden Původce všeho. Jeden je totiž Bůh Otec a z něho je všechno; je jeden Jednorozený, náš Pán Ježíš Kristus, a skrze něho je všechno; a je jeden Duch, dar ve všem.

Všechno je tedy uspořádáno podle charakteru podstaty a podle působení. Je jediná moc, z níž všechno povstává, jediný zrozený, skrze něhož všechno povstává, a jediný dar dokonalé naděje. A nenajdeš nic, co by chybělo této naprosté dokonalosti; je v ní v Otci, Synu a Duchu svatém zároveň nekonečnost věčnosti, krása obrazu i užívání daru.

Co však má působit v nás? Slyšme slova samotného Pána, jak říká: *Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Je to pro vás dobré, abych odešel. Jestliže odejdu, pošlu vám Přímluvce.*

A jinde říká: *Budu prosit Otce a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Ten vás uvede do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme.*

To bylo řečeno, aby se nám otevřela cesta k pochopení četných skutečností, v nichž je obsažena jednak vůle dárce, jednak smysl a podmínka daru. Protože ve své nemohoucnosti nejsme s to pochopit ani Otce, ani Syna, právě dar svatého Ducha, který nám byl přímo slíben jako pomoc, má osvětlit naši víru v nepochopitelné Boží vtělení.

Přijímáme tedy Ducha kvůli poznání. Je to podobné jako u lidského těla. Nemá-li podmínky, aby sloužilo, zůstane nečinné. Tak bude-li očím chybět světlo nebo den, nijak nám neposlouží; ani uši se nebudou znát k svému úkolu, nezazní-li hlas nebo zvuk; ani nos nebude vědět, k čemu je, nebude-li se šířit žádná vůně. A není to proto, že by se z nějakého důvodu ztratila jejich přirozená schopnost, ale proto, že jejich funkce je závislá na podnětu. A stejně je tomu s lidskou duší: jestliže jí víra nedodá dar svatého Ducha, bude sice mít přirozenou schopnost poznání Boha, ale světlo skutečného poznání jí bude chybět.

Otcův dar, který je v Kristu, je jediný a je k dispozici všem. A toho, co nikde nechybí, se každému nabízí tolik, kolik kdo chce, takže kolik si kdo zaslouží, tolik ho bude mít. Tento dar bude s námi až do skonání věků, je nám útěchou v našem očekávání a pro působení své milosti zárukou budoucí naděje, je světlem naší mysli a slávou naší duše.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

srv. Jan 14,1.16; 16,7

Je čas, abych se vrátil k tomu, který mě poslal, praví Pán; nebuďte smutní a vaše srdce ať se nechvěje. * Prosím za vás Otce, aby vás chránil. Aleluja.

V. Jestliže neodejdu, Zastávce k vám nepřijde; odejdu-li však, pošlu vám ho. * Prosím.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Třetí list svatého apoštola Jana

Nenapodobuj zlo, ale dobro

Já starší drahému Gájovi, kterého miluji v pravdě.

Můj drahý, přeji ti (od Boha), aby se ti ve všem dobře dařilo a abys byl zdrav, jako je zdráva tvá duše. Vždyť jsem měl velkou radost, když přišli bratři a vydávali svědectví o tvé pravdě, jak ty žiješ v pravdě. Není pro mě větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě.

Můj drahý (Gáje), jednáš, jak se sluší na věrného (křesťana) ve všem, co prokazuješ bratřím, a to i cizím. Ti veřejně ve shromážděních věřících mluvili o tvé lásce. A bude to od tebe pěkné, když je (zase tak) vybavíš na cestu, jak je to hodné Boha. Neboť se vydali na cesty pro (Ježíšovo) jméno a neberou nic od pohanů. Je to přece naše povinnost, abychom se takových lidí ujímali. Tak budeme mít účast v jejich práci při (hlásání) pravdy.

Napsal jsem něco církevní obci, avšak Diotrefes, který rád vládne, nechce uznávat naši pravomoc. Proto až přijdu, vytknu mu jeho chování, že nás pomlouvá zlými slovy. A jako by mu to (ještě) nestačilo: ani sám bratry pohostinně nepřijímá a těm, kdo by to chtěli dělat, v tom zabraňuje a z církevního společenství je vylučuje.

Můj drahý, nenapodobuj zlo, ale dobro. Kdo dělá dobro, je z Boha, kdo dělá zlo, neviděl Boha.

Demetriovi vydávají všichni dobré svědectví; (mluví pro něj i to, jak žije ve shodě) s pravdou. I my o něm vydáváme svědectví a ty víš, že naše svědectví je pravdivé.

Měl bych ti ještě mnoho psát, ale nechci v tom pokračovat inkoustem a perem. Doufám totiž, že tě brzo uvidím a řekneme si to ústně.

Pokoj tobě! Pozdravuji tě přátelé. Vyříd' pozdrav přátelům, každému zvlášť.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

3Jan 11; srv. 1Petr 4,15–16

Nenapodobuj zlo, ale dobro. * Kdo dělá dobro, je z Boha. Aleluja.

V. Je lepší, když někdo trpí nezaslouženě, než proto, že udělal něco špatného. * Kdo dělá.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání afrického autora ze VI. století*Jednota církve mluví všemi jazyky*

Mluvili všemi jazyky. Tak se totiž Bohu tehdy líbilo ukázat přítomnost Ducha svatého: ten, kdo ho přijal, mluvil všemi jazyky. Měli bychom si, nejmilejší bratři, uvědomit, že je to ten svatý Duch, skrze něhož se rozlévá láska v našich srdcích.

A protože láska měla shromáždit Boží církve v celém světě vjedno, mohl tehdy i jediný člověk, který přijal svatého Ducha, mluvit všemi jazyky; a nyní těmi všemi jazyky mluví přímo sama jednota církve vytvořená Duchem svatým.

A tak řekne-li někdo někomu z nás: »Přijal jsi Ducha svatého, jak to, že nemluvíš všemi jazyky?« má se mu odpovědět: »Já přece mluvím všemi jazyky, protože jsem částí Kristova těla, to jest církve, a ta všemi jazyky mluví. Vždyť co jiného tehdy Bůh naznačil přítomností svatého Ducha, než že jeho církve bude mluvit všemi jazyky?«

Tak se vlastně splnilo, co kdysi prohlásil sám Pán: *Nenalévá se mladé víno do starých měchů, ale mladé víno se nalévá do nových měchů a tak se uchová obojí.*

Takže když tehdy slyšeli mluvit apoštoly všemi jazyky, právem o nich někteří lidé říkali: *Jsou plní sladkého vína.* Právě se totiž stali novými měchy, protože byli obnoveni milostí svatosti a byli naplněni novým vínem, to jest svatým Duchem, takže z nich přetévalo Boží slovo ve všech jazycích; a tak tímto zjevným zázrakem naznačovali, že se církve v jazycích všech národů stane vskutku obecnou.

Proto oslavujte tento den s vědomím, že jste údy jediného Kristova těla. Jistě neslavíte marně, jestliže opravdu jste tím, co oslavujete, když totiž pevně lnete k církvi, kterou naplňuje Pán svým svatým Duchem a ke které se uprostřed rostoucího světa hlásí jako ke své; také ona se hlásí k němu. Jako pravý snoubenec neztratil svou snoubenku a nikdo mu nepodstrčil jinou.

Právě vám, kteří jste byli vybráni ze všech národů, abyste tvořili církve Kristovu, vám údům Kristovým, tělu Kristovu a snoubence Kristově říká apoštol: *Snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu Ducha spojení poutem pokoje.*

Všimněte si, že tam, kde přikázal, abychom se navzájem podpírali, vyslovil požadavek lásky, a tam, kde se zmínil o naději v jednotu, zdůrazňuje pouto pokoje. Toto je dům Boží, vystavěný ze živých kameňů. A vznešený hospodář v něm bude bydlet s radostí, jenom nesmíme urážet jeho pohled zříceninami rozdělení.

Bůh udělil Ducha svatého pohanům právě tak jako nám. * Nedělal žádný rozdíl mezi námi a mezi nimi, když jim vírou očistil srdce. Aleluja.

V. Tedy i pohanům dal Bůh, aby se obrátili, a tak došli života. * Nedělal.

Neděle Seslání Ducha svatého

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

8,5–27

Kdo se dávají věst Božím Duchem, jsou Boží synové

Ti, kdo žijí, jak chce tělo, usilují jen o věci tělesné; kdo však žijí, jak chce Bůh, o věci duchovní. Snahy lidí tělesných vedou k smrti, snahy lidí duchovních k životu a pokoji. Proto snahy lidí tělesných stojí v nepřátelství s Bohem, neboť nejsou podřízeny Božím zákonu, ba ani být nemohou. Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu.

Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží. Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Je-li však ve vás Kristus, tělo je podrobena smrti kvůli hříchu, ale duch je (plný) života, protože je ospravedlněn. A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který z mrtvých vzkřísil Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla svým Duchem, který sídlí ve vás.

Nuže bratři, nejsme vázáni povinnostmi k tělu, že bychom museli žít, jak chce tělo. Žijete-li totiž tak, jak chce tělo, musíte umřít; jestliže však s pomocí Ducha ničíte záludnosti těla, budete žít. Neboť všichni, kdo se dávají věst Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: »Abba, Otče!« Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch (svatý), že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojít slávy. Jsem přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás.

Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě. Vždyť tvorstvo bylo podrobena nicotnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami

uvnitř naříkáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla. Naše spása je (zatím pouze) předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, už to není naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co ještě nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí.

Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a (Bůh), který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přímluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Gal 4,56; 2Tím 1,7

Bůh nás přijal za své syny a poslal nám do srdce Ducha svého Syna. * Ducha, který volá: Abba, Otče. Aleluja.

V. Bůh nám nedal ducha bojácnosti, ale ducha síly, lásky a rozvážnosti. * Ducha.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Seslání svatého Ducha

Když Pán dával učedníkům moc uskutečňovat znovuzrození člověka v Bohu, řekl jim: *Jděte, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.*

O tomto Duchu mluvil ústy proroků a slíbil, že jej vylije v posledních dnech na své služebníky a služebnice, aby prorokovali. Proto také, když se Boží Syn stal Synem člověka, sestoupil tento Duch na něho, aby se s ním natrvalo usídlil v lidském pokolení, aby navždy spočinul v lidech a přebýval v celém Božím stvoření. Ve všech a ve všem působí, aby se dala Otcova vůle a všechno obnovuje proměnou staroby v Kristovu novost.

Po nanebevstoupení Páně, jak říká Lukáš, sestoupil tento Duch v den letnic na učedníky, mají moc uvést všechny národy do života a otevřít jim přístup k nové smlouvě. Proto také učedníci jednomyslně chválili Boha ve všech jazycích a Duch uváděl v jednotu vzdálená společenství a prvotiny ze všech národů přinášel Otcí.

A proto také Pán slíbil, že sešle Utěšitele, který nás připraví pro Boha. Tak jako nelze ze suché mouky bez přidání tekutiny udělat žádné těsto ani chléb, tak se ani my ve své mnohosti nemůžeme spojit v jedno v Kristu Ježíši bez vody, která přichází z nebe. A jako vyprahlá země bez vláhy nerodí, tak bychom ani my, všichni zpočátku jako su-

chý strom, nemohli nést plody života bez hojného deště, který přichází shůry jako dar.

Tě jednoty, která vede k neporušitelnosti, se našim tělům dostalo v křestní koupeli, duším ji dal sám Duch.

Duch Boží, který spočinul na Pánu, je *Duch moudrosti a rozumu, Duch rady a síly, Duch poznání, zbožnosti a bázně před Hospodinem*. A tohoto Ducha dal Pán zase církvi, když pro celou zemi seslal z nebe Přímluvce. Podle výroku Páně byl však jako blesk na zemi svržen také ďábel. Proto tak nezbytně potřebujeme Boží rosu, abychom neshořeli a abychom nepřestali nést plody. A také aby tam, kde máme žalobce, byl i Obhájce a Pomocník, neboť Pán svěřil Duchu svatému svého člověka, který upadl mezi lotry. Nad tímto člověkem se sám slitoval, ovázal mu rány a vynaložil dva královské denáry. A tak když jsme skrze Ducha přijali obraz i nápis Otce a Syna, zužitkujme tento svěřený denár a spolu s výtěžkem jej vraťme Pánu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 2,12.4

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. * Všichni byli naplněni Duchem svatým. Aleluja.

V. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přizene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. * Všichni.

EVANGELIUM SLAVNOSTI SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 28,16–20

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti. Ježíš k nim přistoupil a promluvil: »Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!«

Evangelia pro neděle v mezidobí**Série I**

2., 10., 18. a 26. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Marka

16,1–20

Ježíš Nazaretský, ukřižovaný, byl vzkříšen

Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby ho šly pomazat. Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. Říkaly si mezi sebou: »Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?« Když se podívaly, spatřily, že je kámen odvalen. Byl totiž velmi veliký,

Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. On však jim řekl: »Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného? Byl vzkříšen, není tady. Zde je to místo, kam ho položili. Ale jděte a povězte jeho učedníkům, i Petrovi: Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl.«

Ženy vyšly z hrobky a daly se na útěk, protože na ně padl strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály.

(Ježíš) po svém zmrtvýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili.

Potom se v jiné podobě zjevil dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. Ti se vrátili a oznámili to ostatním, ale ani jim nevěřili.

Konečně se zjevil i jedenácti (apoštolům), když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: »Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady (do ruky), a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vzkládat ruce, a uzdraví se.«

Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znameními, která je provázela.

Série II

3., 11., 19. A 27. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,1–12

Proč hledáte živého mezi mrtvými?

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly (ženy) ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu.

Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: »Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne vstát.« Vzpomněly si na ta jeho slova.

Vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti (učedníkům) a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, (matka) Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim.

Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhy plátna. Vrátil se celý udiven nad tím, co se stalo.

Série III

4., 12., 20. A 28. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,13–35

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá

Ještě ten den se ubírali dva z Ježíšových učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali.

Zeptal se jich: »O čem to cestou spolu rozmlouváte?« Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: »Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo?« Zeptal se jich: »A co se stalo?«

Odpověděli mu: »Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží

a přední mužově odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.«

A on jim řekl: »Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?« Potom začal od Mojžíše, (probral dále) všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech (částech) Písma na něj vztahuje.

Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: »Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.« Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. (Vtom) se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: »Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?«

Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. Ti řekli: »Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.« Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba.

Série IV

5., 13., 21. A 29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,35–53

Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých

Učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak poznali Ježíše při lámání chleba. Když o tom mluvili, stal on sám uprostřed nich a řekl jim: »Pokoj vám!«

Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: »Proč jste rozrušeni a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.« A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a (jen) se divili. Proto se jich zeptal: »Máte tady něco k jídlu?« Podal mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl.

Dále jim řekl: »To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.« Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: »Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlášáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.«

Vyvedl je pak směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma. Byli stále v chrámě a velebili Boha.

Série V

6., 14., 22. A 30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

20,1–18

Ježíš musí vstát z mrtvých

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: »Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.«

Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží (pruhy) plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží (pruhy) plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch (pruhů) plátna, ale složená zvlášť na jiném místě.

Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých. Učedníci se pak zase vrátili domů.

Marie stála venku u hrobky a plakala. Když tak plakala, naklonila se do hrobky a viděla tam sedět dva anděly v bílém rouchu, jednoho v hlavách a druhého v nohách toho místa, kde dříve leželo Ježíšovo tělo. Řekli jí: »Ženo, proč pláčeš?« Odpověděla jim: »Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.« Po těch slovech se obrátila a viděla za sebou stát Ježíše, ale nevěděla, že je to on.

Ježíš jí řekl: »Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?« Ona myslela, že je to zahradník, a proto mu řekla: »Pane, jestliže tys ho odnesl, pověz mi, kam jsi ho položil, a já ho přenesu.« Ježíš jí řekl: »Marie!« Ona se k němu obrátila a zvolala hebrejsky: »Rabbuni!« – to znamená »Mistře.« Ježíš jí řekl: »Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otci, Ale jdi k mým bratřím a oznam jim: ,Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu.« Marie Magdalská tedy šla a zvěstovala učedníkům: »Viděla jsem Pána!« – a toto že jí řekl.

Série VI

7., 15., 23. A 31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

20,19–31

Po osmi dnech přišel Ježíš

Navečer toho prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: »Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.« Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: »Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.«

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: »Viděli jsme Pána!« On jim však odpověděl: »Dokud nevidím na jeho rukou jizvy po hřebech a nevložíím svůj prst na místo hřebů a nevložíím svou ruku do jeho boku, neuvěřím!« Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Potom vyzval Tomáše: »Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.« Tomáš mu odpověděl: »Pán můj a Bůh můj!« Ježíš mu řekl: »Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a (přesto) uvěřili!«

Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Série VII

8., 16., 24. A 32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

21,1-14

Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, (a to) u Tiberiadského moře. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon, Petr, Tomáš zvaný Blíženec, Natanael z galilejské Kány, synové Zebedeovi a ještě jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekl: »Půjdu lovit ryby.« Odpověděli mu: »I my půjdeme s tebou.« Vyšli tedy a vstoupili na loď, ale tu noc nic nechytily.

Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: »Dítky, nemáte něco k jídlu?« Odpověděli mu: »Nemáme.« On jim řekl: »Hoďte síť na pravou stranu lodi, a najdete.« Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb.

Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: »Pán je to!« Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty – byl totiž oblečen jen nalahko – a skočil do moře. Ostatní učedníci dojeli s lodí – nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami.

Když vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a (vedle) chléb. Ježíš jim řekl: »Přineste několik ryb, které jste právě chytili.« Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, (bylo jich) sto třiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotrhla. Ježíš je vyzval: »Pojďte snídat!« Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: »Kdo jsi?« Věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání.

Série VIII

9., 17., 25. A 33. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Matouše

28,1-10.16-20

Byl vzkříšen z mrtvých a jde před vámi do Galileje

Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen

a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zděsili a klesli jako mrtví.

Anděl promluvil k ženám: »Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, ukřížovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.« (Ženy) rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům.

Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: »Buďte zdraví!« Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: »Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí.«

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti.

Ježíš k nim přistoupil a promluvil: »Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!«

Vlastní texty o svatých Od adventu do letnic

30. listopadu

Sv. Ondřeje, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

1,18–2,3

Apoštolové hlásají Krista ukřižovaného

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc. Stojí totiž v Písmu: *»Způsobím, že k ničemu nebude moudrost moudrých a že vezme za své chytrost chytrých.«* A kampak se podělí mudrci? Kampak znalci Zákona? Kam světští myslitelé? Neukázal Bůh, jak pošetilá je lidská moudrost?

A protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Židé si totiž přejí zázraky, Rekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost, Neboť »pošetilá« Boží věc je moudřejší než lidé a »slabá« Boží věc je silnější než lidé.

Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání! Není tu mnoho moudrých lidí podle lidských měřítek, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených. A přece: ty, které svět pokládá za pošetilé, vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné, a ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet. A od něho pochází to, že jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako (dárce) moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: *»Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.«*

Také já, bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

Když se Ježíš ubíral podél Galilejského moře, uviděl Petra a Ondřeje, jak vrhají síť do moře. Zavolal je a řekl: * »Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.«

V. Byli totiž rybáři. Řekl jim: * »Pojďte ...«

Druhé čtení

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Janovo evangelium

Našli jsme Mesiáše

Když Ondřej zůstal u Ježíše, poznal a získal mnoho. To bohatství si však nenechává pro sebe: rychle běží pro svého bratra, aby se s ním o ně podělil. Jen si všimni, co bratrovi říká: *Našli jsme Mesiáše – Krista, Pomazaného*. Vidiš? Jen krátce se u Krista učil, a co už dokáže! Dosvědčuje tu jak moc a sílu Učitele, od něhož se učedníkům dostalo tohoto poznání, tak i jejich upřímnou snahu, se kterou o ně od počátku usilovali. Tak totiž může mluvit jenom ten člověk, který z hloubi duše prahne po Mesiáši a toužebně vyhlíží jeho příchod z nebe; a jakmile se Mesiáš objeví, skáče radostí a pospíchá tu ohromnou novinu sdělit ostatním. A to je pravá bratrská láska, opravdově pokrevní přátelství a čistý cit: vzájemně si otevřít duši, podat si pomocnou ruku, duchovně se sjednotit.

A všimněme si také Petra, jak je od samého počátku přístupný a ochotný. Přichází ihned, bez váhání. *Přivedl ho k Ježíšovi*, říká evangelista. Důvěřivost, s níž Petr přijal tu výzvu, aniž ji nějak dlouze zkoumal, není nic hodného odsouzení. Je dokonce pravděpodobné, že bratřími o všem přesně a podrobně vyprávěl – evangelisté přece bývají rádi struční a často vyprávějí o řadě událostí ve zkratce. Ostatně evangelista neříká, že Petr hned uvěřil, ale jen, že ho Ondřej *přivedl k Ježíšovi*, aby se všechno dověděl přímo od něho. Svědkem byl totiž ještě další učedník, který byl při tom.

Jestliže už Jan Křtitel říkal: *On je Beránek* a *On křtí Duchem*, a tak odkazoval na Krista, že u něho je třeba o tom hledat jasnější poučení, tím spíš to učinil Ondřej. Nemyslel si, že by sám byl s to všechno objasnit, a tak hned přivedl svého bratra k samému zdroji světla; učinil to s takovým spěchem a s takovou radostí, že Petr ani trochu nezaváhal.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

KDYŽ SVATÝ ONDŘEJ USLYŠEL, ŽE HO PÁN VOLÁ, ZANECHAL SÍTĚ, KTERÝCH UŽÍVAL PŘI VÝKONU SVÉHO POVOLÁNÍ * A ŠEL ZA DÁRCEM VĚČNÉHO ŽIVOTA.

V. Z LÁSKY KE KRISTU A PRO EVANGELIUM PODSTOUPIL MUČEDNICKOU SMRT * A ŠEL.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO ONDŘEJE**Slova svatého evangelia podle Jana***Jan 1,35–42a*

Na druhý den zase Jan stál se dvěma ze svých učedníků. Pohlédl na Ježíše, jak jde kolem, a řekl: »Hle, beránek Boží!« Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. Ježíš se obrátil a viděl, že jdou za ním. Zeptal se jich: »Co byste chtěli?« Odpověděli mu: »Rabbi – to přeloženo znamená Mistře – »kde bydlíš?« Řekl jim: »Pojďte a uvidíte!« Šli tedy, viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho; bylo kolem čtyř hodin odpoledne.

Jeden z těch dvou učedníků, kteří to od Jana slyšeli a šli za ním, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten nejdříve našel svého bratra Šimona, řekl mu: »Našli jsme Mesiáše!« to přeloženo znamená Krista a přivedl ho k Ježíšovi.

1. prosince**Sv. Edmunda Kampiána, kněze a mučedníka****DRUHÉ ČTENÍ****Z dopisu svatého Edmunda Kampiána lordům tajné rady anglické královny**

Pro slávu Boží a k prospěchu vašich duší chci vyložit a ospravedlnit víru katolické církve

Když jsem odešel z Německa a z Čech, poslán svými nadřízenými, a odvážil jsem se vstoupit do této ušlechtilé země, mé drahé vlasti, pro slávu Boží a k prospěchu duší, považoval jsem za pravděpodobné, že budu v tomto zvědavém, bdělém a podezřívavém světě dříve či později na své cestě zadržen a zastaven. Proto pro všechny případy a v nejistotě, co se se mnou bude dít, dali mi Bůh tu milost, abych trpěl ve vězení, považoval jsem za nutné připravit toto psaní, s přáním dát je Vaším lordstvům k přečtení, abyste dobře poznali můj případ.

Přiznávám, že jsem (třebaže nehodný) kněz katolické církve a Bůh mi dopřál, že jsem mohl těchto posledních osm let zasvětit život v Tovaryšstvu Ježíšově. Tím jsem na sebe vzal zvláštní způsob služby pod praporem poslušnosti a vzdal jsem se všeho zájmu o dosažení bohatství, poct, požitků a ostatních světských potěšení.

Na rozkaz našeho generálního představeného jsem podnikl cestu z Prahy do Říma a z Říma do Anglie se stejnou radostí, s jakou bych šel, kdybych byl poslán do kterékoli křesťanské nebo pohanské země.

Mým úkolem je nezištně hlásat evangelium, udělovat svátosti, učit neznalé, napravovat hříšníky, vyvracet bludy – zkrátka volat k duchovní pohotovosti proti neřestem a pyšné nevědomosti, jež se zmocnily velkého počtu mých drahých krajanů.

Žádám pro slávu Boží s veškerou pokorou a podle vašich dispozic tři druhy nezaujatého a klidného vyslechnutí: první před Vašimi ctihodnostmi, kde chci rozmlouvat o náboženství, pokud se týká obecného blaha a Vašich vznešeností; druhé, kde chci obšírněji promluvit před doktory a mistry a vybranými muži z obou univerzit a vyložit víru naší katolické církve na základě nesčíslných důkazů z Pisma, koncilů, církevních Otců, historie a přirozených i morálních důvodů; třetí před právníky, církevními i světskými, kde chci tuto víru ospravedlnit tím, co vyplývá z dosud platných a uplatňovaných zákonů.

Jestliže tyto mé nabídky budou zamítnuty a mé úsilí nebude mít žádný výsledek, a já, když jsem ujel tisíce mil, abych vám prokázal dobro, budu odměněn krutostí, nemám už nic, co bych řekl, kromě toho, že poroučím tuto vaši a mou záležitost Všemohoucímu Bohu; on zkoumá lidská srdce. Ať nám udělí svou milost a uvede nás ve vzájemnou shodu přede dnem odplaty, abychom mohli být přáteli aspoň v nebi, kde budou všechny křivdy zapomenuty.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,20–21

Pevně očekávám a mám naději, že v ničem nedojdu hanby, ale že teď jako vždycky * budu moci svým neohroženým počínáním na sobě oslavit Krista, ať svým životem, ať svou smrtí.

V. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Budu.

3. prosince

Sv. Františka Xaverského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svatého Františka Xaverského svatému Ignáci

Běda mi, kdybych nehlásal evangelium

Zavítali jsme do vesnic neofytů, kteří přijali křesťanství před několika léty. V té oblasti nejsou usazeni vůbec žádní Portugalci, neboť půda je tam značně neúrodná a chudá. Domorodí křesťané jsou opuštění, bez kněží, a nevědí vlastně nic jiného, než že jsou křesťany. Nemají nikoho, kdo by jim posloužil svátostmi a konal pro ně bohoslužby, nikoho, kdo by je seznámil s vyznáním víry, naučil je modlit se Otčenáš a Zdravas a poučil o Božích přikázáních.

A tak jsem si od chvíle, kdy jsem sem přišel, vůbec neodpočinul: Vytrvale jsem chodil po vesnicích a všechny dosud nepokřtěné děti jsem omýval posvátnou křestní vodou. Křtem jsem tak očistil ohromné množství dětí, které takřka nerozeznaly pravou ruku od levé. Ty děti mě však nenechaly ani pomodlit breviář, dokonce ani najíst a vyspat, dokud jsem je nenaučil nějakou modlitbu. A tu jsem pochopil, že právě oni jsou těmi, *kterým patří nebeské království*.

Protože by to byl hřích odmítnout tak bohubíbou žádost, začal jsem od Sláva Otci i Synu i Duchu svatému a pak jsem se snažil je naučit apoštolskému vyznání víry a modlitbám Otčenáš a Zdravas Maria. Zjistil jsem, že jsou velmi bystré, a kdyby se našel někdo, kdo by je vychovával v křesťanských přikázáních, byli by z nich určitě velmi dobří křesťané.

Z mnoha lidí se v této oblasti nestanou křesťané jen proto, že prostě není, kdo by z nich křesťany udělal. A tak se mi často vtírá myšlenka, že bych měl obejít všechny akademické instituce po celé Evropě – a hlavně pařížskou univerzitu, a všude křičet jako smyslů zbavený, abych ty, v nichž je víc učenosti než lásky, vyburcoval voláním: »Jak strašné je množství těch, kdo se vaší vinou nedostanou do nebe, a řítí se do pekel!«

Kěž by oněm lidem ležela tato starost na srdci aspoň tak jako pěstování vědy, aby jednou mohli Bohu složit účty nejen ze vzdělanosti, ale ze všech svěřených hřiven!

A kéž by opravdu co nejvíce z nich bylo touto myšlenkou natolik vyvedeno z klidu, aby se oddali rozjímání o Božích věcech a popřáli sluchu hlasu, kterým v nich promlouvá Pán: aby nechali stranou vlastní touhy a věci lidské a šli bez výhrad za hlasem Božím a Boží vůlí. A z celého srdce aby zvolali: *Pane, tady mě máš, co mám dělat?* Pošli mě, kam je ti libo, třebaš až do Indie.

Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. * Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň.

V. Až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky až na konec země. * Proste.

4. prosince

Sv. Barbory, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z oslavné řeči svatého Jana Damašského, kněze, o svaté Barboře

Po svém zmrtvýchvstání poslal hned Pán své apoštoly až k hranicím celé země. Měli lidem zvěstovat spásonosné poselství a přivést je zpátky k jejich původci. Zářícím světlem Ducha měli vyhnat temnotu bezbožnosti, vymýtit pomýlení a učit pravdě. Když oheň pojme velký a mohutný špalek dřeva, vyšlehne prudce vzhůru velkým plamenem a stravuje jeden kus dřeva za druhým. Také se nemůže jas světla schovat v nějakém rohu, nýbrž se nechává zazářit také pro ty nejbzdálenější. Tak je tomu také s oním Božím ohněm. Aby byl oheň vržen na zemi, vystoupil nad zemi. Tento oheň proniká skrze apoštoly a jejich nástupce do srdcí lidí, odstraňuje veškeré zlé a pozemské smýšlení a umrtvuje je. Ty lidi, kteří byli ochotní a přístupní poučení a otevření pro obnovu, kteří čekali na Krista, svého Stvořitele a Vykupitele ze zajetí, ty tedy oheň Ducha osvobodil a očistil a učinil z nich lidi Boží, plné světla a zářící.

Také Barbora přijala jasné světlo víry, proti temnotě postavila světlo a poznala, jak mohutně, jak velice překonalo poznání Boha blud a temnotu model. Jako dobré a plodné pole přijala Barbora nebeské sémě a přinesla plody třicetinasobné, šedesátinasobné a stonásobné.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

DOBŘÍ BOJ JSEM BOJOVAL, BĚH DOKONČILA VĚRNOST UCHOVAL. * JIŽ TEĎ JE PRO MĚ PŘIPRAVENÝ VĚNEC SPRAVEDINOSTI.

V. VŠECHNO VNÍMÁM JAKO ZTRÁTU, PROTOŽE POZNÁNÍ JEŽÍŠE KRISTA, MÉHO PÁNA, VŠECHNO PŘESAHUJE. KRISTA CHCI POZNAT A SPOLEČENSTVÍ S JEHO UTRPENÍM. JEHO SMRTI AŤ MĚ UTVÁŘÍ. * JIŽ.

4. prosince

Sv. Jana Damašského, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Výklad pravé víry« od svatého Jana Damašského

Povolals mě, Bože, abych sloužil tvým dětem

Tys mě, Bože, vyvedl z klínu otcova, tys mě utvářel pod srdcem matčiny a nahý jsem díky tobě přišel na tento svět, neboť veškeré zákony lidské přirozenosti se bez ustání naplňují podle tvých ustanovení.

Požehnáním svatého Ducha jsi připravil mé nové stvoření a můj pravý život ne z vůle muže ani z touhy těla, ale z tvé milosti, kterou nelze slovy ani vylíčit. Připravils mé narození způsobem přesahujícím řád naší přirozenosti, neboť když jsi mě poslal na tento svět, přijals mě za své dítě a připočetl mezi syny tvé svaté a neposkvrněné církve,

Živils mě mlékem duchovním, mlékem tvých božských slov, posilovals mě hutným pokrmem, tělem našeho Pána Ježíše Krista, svého přesvatého a jednorozeného Syna, a dávals mi pít ze svatého kalicha jeho životodárnou krev, prolitou za spásu celého světa.

Neboť tys nás miloval, Bože, a svého milovaného jednorozeného Syna jsi dal jako výkupné za nás. A on přijal svůj úděl dobrovolně a bez zdráhání. Ano, sám se k tomu nabídl, a byl dán za obět, jako beránek nevinný. Ač Bůh, stal se člověkem a celou svou lidskou vůlí se dal k dispozici a tebe, Bože Otče, *byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži.*

Ať, Kriste, Pane a Bože můj, ses snížil až ke mně; mě, ovci zbloudilou, jsi vzal na vlastní ramena, pásal jsi mě na pastvách zelených a tvoji pastýři mě napájeli z pramenů pravého učení. I jim jsi nejprve sám poskytl pastvu a paks jim dal pást vybrané stádo svých vyvolených.

Prostřednictvím svého biskupa jsi mě teď, Pane, povolal, abych sloužil tvým dětem. Nevím ovšem, proč jsi to učinil a jaké plány se mnou máš, to víš jenom ty.

Prosím tě však, Pane: Zbav mě ohromné tíže mých hříchů, kterými jsem se těžce provinil, a očisť mou mysl i mé srdce. Buď mým jasným světlem a veď mě správnou cestou.

Když otevřu ústa, ať mluvím tvými slovy. Tvůj ohnivý Duch ať rozpálí můj jazyk, abych mluvil jasně a zřetelně a neustále byl proniknut tvou přítomností.

Buď, Pane, mým pastýřem a pomáhej mi v mé pastýřské službě. Kéž se mé srdce neuchyluje napravo ani nalevo, ale ať mě tvůj dobrý

Duch vede po správné cestě, abych jednal podle tvé vůle až do konce.

A ty, vznešený vrchole dokonalé čistoty, znamenité shromáždění církve, ty můžeš počítat s Boží pomocí, neboť v tobě Bůh trvale přebývá: Kéž ode mne přijmeš toto učení víry jako bludu prosté a posilující církev, jaké nám bylo předáno od Otců.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. *Mal 2,6; Žl 89 (88), 22*

Učení pravdy bylo v jeho ústech, bezprávi se na jeho rtech neobjevilo. * Mnohé odvrátil od nepravosti.

V. Pevně ho drží má ruka i mé rámě ho posiluje. * Mnohé odvrátil od nepravosti.

5. prosince

Sv. Sáby, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z životopisu svatého Sáby od Cyrila ze Skytopole

Poté, co náš otec Sába zřídil na ostrohu klášter, věnoval všechnu horlivost na to, aby tam přijal muže, kteří již byli starší a vyznamenali se jako mniši. Vždy když přijal lidi ze světa, kteří se světa chtěli odříci, nenechal je přebývat ani na ostrohu ani v celách po lávře, nýbrž nakázal, aby zůstávali v malém klášteře v severní části lávry tak dlouho, dokud se nenaučili žalmy a zpěv žalmů, a dokud nedokončili uvedení do způsobu života mnichů. Poněvadž totiž vždy říkával, že mnich musí v klášteře mít schopnost rozlišovat, musí být horlivý, usilovný v námahách, obezřetný, bdělý, zdrženlivý, znalý míry a vhodný k učení se, musí celé své tělo držet v kázni a ovládat svou mysl.

Když však ty, kteří se odřekli světa, důkladně vyzkoušel, zda se naučili žaltář, zda zvládají očišťovat své srdce od myšlenek na světské záležitosti a zda mohou bojovat proti nevhodným myšlenkám, pak jim tedy vykázal místo v lávře. Pokud však byli ještě dosti při síle, uložil jim, aby si celu sami zřídili, v čemž je povzbuzoval slovy: „Kdo na tomto místě celu staví nebo přistavuje, je považován za toho, kdo buduje Boží církev.“

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

SLYŠTE, SYNOVĚ, JAKÉ JE PŘÁVO OTCE, A JEDNEJTE PODLE TOHO, ABY SE VÁM

dobře vedlo. * Neboť Pán poručil dětem, aby svého otce ctili.

V. Pojdte, děti, a naslouchejte mně! Chci vás vyučovat v bázni Boží. *
Neboť.

6. prosince

Sv. Mikuláše, biskupa

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O DUCHOVNÍCH PASTÝŘÍCH VIZ STR. 701

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Tíhu smrti necht' přemáhá síla lásky

Pán se ptá na to, co předem věděl. Ptá se, nikoli jednou, ale i podruhé a do třetice, zda ho Petr miluje. Stejněkrát slyší od Petra, že ho miluje, a stejněkrát Petrovi svěřuje, aby pásł jeho ovce.

Po trojím zapření přichází trojí vyznání, aby jazyk nesloužil lásce méně než strachu a aby se nezdálo, že hrozba smrti vyvolá více slov než skutečnost života. Zatímco strach se projevil zapřením pastýře, úkolem lásky by měla být péče o jeho stádo.

Ti, kdo pasou Kristovy ovečky v takovém duchu, jako by patřily jim, a ne Kristu, přesvědčivě ukazují, že nemilují Krista, ale sebe.

Ona opakovaně vštěpovaná slova Kristova probouzejí k bdělosti vůči těm, na něž si stěžuje apoštol: *Všichni jdou za svým prospěchem, ne za tím, co je Kristovo.*

Vždyť co znamená ono: *Miluješ mě? Pas moje ovce!* Je to, jako by bylo řečeno: Jestliže mě miluješ, nemysli na svou vlastní pastvu, ale na mé ovce. Pas je a nezapomínej, že patří mně, a ne tobě. Snaž se, aby byly mou slávou, nikoli tvou, mým vlastnictvím, nikoli tvým, mým bohatstvím, nikoli tvým. A nezařazuj se mezi ty, kteří přispívají k nebezpečnosti doby svou sebeláskou a vším ostatním, co s tímto pramenem zla souvisí.

Kristovi pastýři ať jsou tedy nesobečtí a pasou ovce ne jako svůj, ale Kristův majetek.

Především však se musí každý pastýř Kristova stáda vyvarovat, aby nešel za vlastním prospěchem místo za tím, co si přeje Ježíš Kristus; a nikdo nesmí těch, za které Kristus prolil svou krev, zneužívat k uskutečnění vlastních cílů.

Kristova láska se musí v pastýři jeho ovcí rozhořet takovým duchovním žářem, že přemůže i přirozený strach před smrtí, který nás naplňuje, i když chceme žít s Kristem.

Ať je však tíha smrti jakákoli, musí ji přemoci síla lásky. Vždyť milujeme toho, který je náš život, a přesto neváhal za nás zemřít.

Kdyby tíha smrti neexistovala a smrt byla lehká, sláva mučedníků by nebyla nijak veliká. Jestliže si však dobrý Pastýř, který položil za své ovce vlastní život, z těchto ovcí vybral tolik mučednických svědků, tím spíš se mají až na smrt bát za pravdu a do krve bojovat proti hříchu ti, kterým Kristus svěřil své ovce, aby jim byli pastýři, učiteli a vůdci.

Kristus dal zajisté svou smrtí příklad. Kdo by nenahlédl, že především pastýři mají následovat tohoto Pastýře, jestliže ho následovalo i tolik oveček? Ostatně i sami pastýři jsou ovce jediného Pastýře jediného stáda. Neboť všechny nás přijal za své ovce a za všechny trpěla dokonce se sám stal ovcí, aby se mohl za všechny obětovat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 5,2.3.4

Paste Boží stádce vám svěřené. * Buďte svému stádcí vzorem.

V. Až se objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy. *
Buďte.

Evangelium ze společných textů o duchovních pastýřích viz str. 712

7. prosince

Sv. Ambrože, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ambrože

Líbeznost tvých slov at' si podmaňuje lid Ambrož Konstancovi, svému spolubratru v biskupském úřadě.

Vzal jsi na sebe kněžský úřad, sedíš u kormidla církve a uprostřed vln řídíš její loď. Třimej kormidlo víry pevně, aby tě prudké bouře pozemského života nevyvedly z míry. I když je moře velké a širé, ty se nestrachuj, vždyť Bůh svou církev od základu nad moři vybudoval a pevně ji usadil nad proudy vod.

Nikoli náhodou tedy zůstává Boží církev vzdor všemu vlnobití světa stále pevná, jak se sluší na stavbu, která je zbudována na skále apoštolů, a její základy neochvějně odolávají útokům běsnícího moře. Vlny se jí

snaží spláchnout, ona se neotřásá; a přestože se na ni často s ohlušujícím burácením obořují všechny živly tohoto světa, má zcela bezpečný přístav, v němž najdou záchranu všichni, kdo se do něho v nebezpečí uchýlí. Církev však není pouze vystavena náporu mořských proudů; také se na vlnách vznáší. A jsou to nespíš ty vlny, o kterých se praví: *Zdvihají řeky svůj hlas*. Existují totiž proudy, tryskající z nitra toho, jenž se napil nápoje Kristova a přijal Božího Ducha. A tyto vody pozdvihují svůj hlas, když překypují milostí Ducha.

A je řeka, která se vlévá do srdcí Božích vyvolených jako bystrina. A také příval vod, přinášející radost duši pokojně a tiché. Každý, koho tento mocný proud zaplaví, jako zaplavil evangelistu Jana nebo svaté Petra a Pavla, pozdvihuje svůj hlas; a jako roznesl zvučný hlas apoštolů do všech končin světa slova radostné zvěsti, stejně i tento člověk začne kázat evangelium Pána Ježíše.

Přijmi tedy i ty, co ti Kristus nabízí, aby se i tvůj hlas rozezněl. Shromáždí Kristovu vodu, tu, která chválí Hospodina, shromáždí vodu z mnoha míst, kam vypršela z prorockých mračen.

Každý, kdo shromažďuje vodu z hor a přivádí ji k sobě nebo kdo pije z pramenů, sám se stane mračnem dávajícím vodu. Naplň tedy hlubiny svého nitra, aby tvá země nasákla vláhou z vlastních studánek.

Nuže, kdo hojně shromažďuje, hojně čte a snaží se porozumět, ten se naplňuje. A kdo se naplnil, může dávat vláhu jiným. A proto Písmo říká: *Jestliže jsou mraky plné, vylévají déšť na zem*.

Ať jsou tedy tvé promluvy pramenem bohatým, čistým a průzračným: ať jejich mravní naučení naplňuje duši každého posluchače lahodností, líbeznost tvých slov ať si podmaňuje lid, aby s radostí kráčel tam, kam jej vedeš.

Tvá kázání ať jsou plná moudrosti. Proto i Šalomoun praví: *Ústa moudrého jsou nástrojem poznání*. A jinde: *Tvá slova ať vždycky mají smysl*. To znamená, aby se tvé promluvy vyznačovaly skvělým projevem a jasnozdívkostí a aby tvoje kázání a výklady nepotřebovaly žádného dalšího potvrzení, naopak: tvá řeč má mluvit sama za sebe, ani slovo nemá přijít nazmar nebo se minout smyslem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Tim 4,2; srv. Mal 2,7

Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj * s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky.

V. Rty kněze střeží poznání, z jeho úst se požaduje poučení. * S všestrannou.

8. prosince

Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

5,12–21

Kde se rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko štedřejší ukázala milost

Skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. Hřích ovšem byl na světě už před Zákonem – jenomže kde není žádný zákon, tam se hřích nepřičítá. Přesto smrt uplatňovala svou moc od Adama do Mojžíše i nad lidmi, kteří se neprohřešili nějakým podobným přestoupením jako Adam. Tento Adam je protějškem toho, který měl přijít.

Ale s Božím darem není tomu tak, jako to bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista. A není tomu s darem tak, jako s hříšným skutkem onoho jednoho člověka. Neboť rozsudek nad proviněním toho jednoho přinesl odsouzení, kdežto Boží dar vede z mnoha provinění k ospravedlnění.

Jestliže kvůli provinění jednoho člověka začala skrze toho jednoho (člověka) vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění. Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.

K tomu pak přistoupil Zákon, ale hřích to jen rozmnožilo. Kde se však rozmnožil hřích, (tam) se v míře ještě daleko štedřejší ukázala milost. Jako hřích projevoval svou vládu tím, že působil smrt, tak zase milost začala uplatňovat svou moc tím, že dávala ospravedlnění, které vede k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 5,12;Lk 1,30; srv. Žl 116 (114), 8; 18(17),18

Skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. * Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha.

V. Bůh vysvobodil tvůj život ze smrti, vyrval tě mocnému nepříteli.*
Neboj se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z oslavné řeči svatého Anselma, biskupa

Panno, v tobě zahrnul Stvořitel požehnáním všechno tvorstvo

Nebe, hvězdy, země, řeky, den i noc a všechno, co člověk ovládá nebo co mu slouží, to vše se raduje, Paní, že bylo skrze tebe jakoby znovu-vzkříšeno do ztracené krásy a obdařeno jakýmsi novým, nepopsatelným půvabem. Všechno tvorstvo bylo totiž jako mrtvé, když ztratilo původní důstojnost a úkol přispívat k panství a užitku ctitelů Božích; neboť právě k tomu bylo všechno stvořeno. Tvorstvo však bylo uvrženo do poroby a znetvořeno zneužitím modloslužebníků; pro ně ovšem stvořeno nebylo. A teď je opět všemu vrácena táž důstojnost a příroda se raduje, že znovu stojí pod vládou Božích vyznavačů a že jim smí sloužit.

Jak by všichni neplesali nad novou a nesmírnou milostí, když zakusili, že sám Bůh, jejich vlastní stvořitel, jim nejen neviditelně vládne, ale že ho na vlastní oči viděli mezi sebou, jak používá jejich služeb a jak je posvěcuje. A všechno toto ohromné dobro má svůj původ v požehnaném plodu požehnaného lůna požehnané Panny Marie.

Pro plnost tvé milosti, Panno, vstoupila radost také do podsvětí, přinášejíc tam svobodu, a naplnila i nebesa, přinášejíc obnovu. Dík plodu tvého slavného panenství, tvému slavnému Synu, se totiž z ukončení svého zajetí těší všichni spravedliví, kteří odešli ze světa před životodárnou smrtí tvého Syna, a andělé se radují z nového budování pobořeného Božího města.

Ty ženo plná milosti, ba milostí přetékaající, z hojnosti tvé milosti se osvěžuje a posiluje celé tvorstvo. Ty Panno požehnaná, ba více než požehnaná, v tobě zahrnul Stvořitel požehnáním všechno tvorstvo a tvorstvo žehná svému Stvořiteli.

Svého Syna, jediného, sobě rovného, z vlastního srdce zplozeného, Syna, kterého miluje jako sebe samého, toho dal Bůh Marii. Vytvořil si tak Syna z Marie, téhož a ne jiného; takže svou přirozeností je jeden a týž Ježíš zároveň Synem Božím i synem Mariiným. Veškeré tvorstvo je stvořením Božím, Bůh se narodil z Marie. Bůh stvořil všechno, Maria porodila Boha. Bůh, který učinil všechno, učinil z Marie i sebe sama. A tak všechno, co dříve učinil, opět obnovil. Ten, jenž kdysi učinil všechno z ničeho, nechtěl porušené tvorstvo obnovit bez Marie.

A tak je Bůh otcem všech věcí stvořených, Maria matkou všech věcí znovustvořených. Bůh je otcem univerzálního stvoření, Maria matkou univerzálního obnovení. Bůh totiž zplodil toho, skrze něhož bylo všechno učiněno, Maria zrodila toho, skrze něhož bylo všechno spaseno. Bůh zplodil toho, bez něhož není nic, Maria zrodila toho, bez něhož není nic tak, jak má být.

Ano, Maria, opravdu je *Pán s tebou*, vždyť tobě on dal, že celé tvorstvo je zavázáno nejen jemu, ale i tobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 34(33),4; 86(85),13; Lk 1,48

VELEBTE SE M NOU HOSPODINA: * NEBOŤ VEIKÁ BYLA KE M NĚ JEHO IÁSKA.

V. OD TĚTO CHVÍLE M Ě BUDOU BIAHOSLAVIT VŠECHNA POKOLENÍ. * NEBOŤ.

EVANGELIUM SLAVNOSTI PANNY MARIE, POČATĚ BEZ POSKVRNY PRVOTNÍHO HŘÍCHU

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 1,39–47

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jed noho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: »Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!«

Maria řekla:

»Velebí má duše Hospodina

a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli.«

11. prosince

Sv. Damasa I., papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu svatého Augustina, biskupa, proti Faustovi

Mučedníky slavíme a ctíme z lásky a s vědomím společenství s nimi

Křesťanský lid společně slaví památku mučedníků liturgickou slavností. Chce se jednak povzbudit k jejich následování, jednak mít podíl na jejich svatosti, a také si zabezpečit jejich přímluvu. Nikdy ovšem neuctíváme nikoho z mučedníků tak, že bychom jim stavěli oltáře, a to ani na místech, kde jsou uložena jejich těla.

Cožpak někdy některý biskup řekl u oltáře nad hrobem mučedníků: Obětujeme ti Petře nebo Pavle nebo Cypriáne? Nikoli. Neboť to, co se obětuje, obětuje se Bohu, který mučedníky oslavil korunou mučednickou. A děje se to na místech památky těch, které Bůh korunoval, aby

právě připomínka těch míst roznítla naši vroucnost a aby sílila naše láska k těm, jejichž cestou smíme jít, i k tomu, jehož pomoci k tomu potřebujeme.

Uctíváme tedy mučedníky z lásky a s vědomím společenství s nimi, stejně jako ctíme už za života svaté Boží přátele, o nichž víme, že jsou z celého srdce ochotni třeba i trpět a zemřít za pravdu evangelia. Ctíme-li mučedníky přece jen s větší oddaností, je to proto, že o nich bezpečně víme, že vítězně přestáli všechny zápasy, a proto, že je spolehlivější chválit a velebit ty, kteří již vítězně došli do blaženého života v nebi, než ty, kteří zde na zemi o to teprve usilují.

Avšak kultem, kterému říkáme latreutický (latríe) a jenž představuje službu, která přísluší výlučně božstvu, neuctíváme nikoho kromě Boha samého a nikoho k takové úctě ani nenabádáme.

A právě proto, že k takovému kultu patří přinášení oběti, nazýváme idololatrii (modloslužbou), jestliže někteří lidé tímto způsobem uctívají idoly (modly). V žádném případě nemůžeme nic takového ani sami dělat, ani jiným přikazovat, aby přinášeli oběť nějakému mučedníku, jiné svaté duši nebo andělu. A jestliže někdo do tohoto bludu upadne, povolá ho učitelský úřad k pořádku: buď se napraví, nebo je třeba se chránit styku s ním.

Protože i svatí jsou jenom lidé, nepřeji si zajisté, aby se jim dávalo to, co patří výlučně Bohu. Jasně se to ukázalou Pavla s Barnabášem: Když totiž byli Lykooňané ohromeni zázraky, které Bůh skrze ně učinil, a chystali se jim obětovat jako bohům, roztrhli si apoštolově roucha, vyznali, že nejsou žádnými bohy, všem domluvili a nedopustili, aby se jim obětovalo.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 116(115), 15;34(33),21; srv. Jdt 10,3

Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných. * Chrání všechny jejich kosti.

V. Hospodin je oděl slávou. * Chrání.

12. prosince

Sv. Jany Františky de Chantal, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Z paměti sepsaných řeholní sestrou, sekretářkou svaté Jany Františky

Silná jako smrt je láska

Jednoho dne pronesla svatá Jana následující ohnivé věty, okamžitě věrně zaznamenané: »Milované dcery, většina našich svatých Otců a pilířů církve nezemřela mučednickou smrtí. Proč? Co vy si o tom myslíte?« A když všechny sestry postupně odpověděly, vyslovila se i jejich svatá matka: »Podle mého názoru je to proto, že existuje ještě jiné mučednictví, zvané mučednictvím lásky; to nechává Bůh své služebníky a služebnice žít, aby pracovali i trpěli pro jeho slávu, a oni se stávají mučedníky a vyznavači zároveň.« A hned dodala: »Vím, že tímto mučednictvím jsou zavázány všechny sestry Navštívení Panny Marie; s pomocí Boží je ovšem opravdu podstoupí jen ty šťastné z nich, které si to vymodlí.«

A když se jedna sestra tázala, v čem toto mučednictví spočívá, odpověděla: »Celým srdcem přijmete Boží vůli, a uvidíte. Boží láska je totiž meč, který proniká do nejskrytějších a nejtajnějších koutů duše a odděluje nás od našeho vlastního já. Sama znám jednu duši, kterou láska odloučila ode všeho, co měla nejraději, a to přinejmenším tak krutě, jako kdyby jí mučitelé máchnutím meče vyrazili duši z těla.«

Jistěže jsme všichni poznali, že se tato její slova týkala jí samé. Když se potom další sestra zeptala, jak dlouho takoveto mučednictví trvá, řekla: »Od okamžiku, kdy jsme se bezvýhradně zasvětily Bohu, až do konce života. Platí to ovšem jen o lidech velkodušných, kteří si nenechávají nit pro sebe a zůstanou své lásce věrni. Těm, kdo jsou slabí a mají málo lásky a vytrvalosti, nehodlá náš Pán dopřát mučednictví, ale nechává je jít životem cestou prostřednosti, jen aby se od něho neodvrátili. Nikdy totiž neznásilňuje svobodu vůle.«

Když nakonec sestry naléhaly otázkou, zdali se toto mučednictví může vyrovnat mučednictví tělesnému, řekla: »Nezkoumejme rovnost, i když já si myslím, že jedno ve srovnání s druhým nezůstává v ničem pozadu, protože *silná jako smrt je láska* a protože mučedníci lásky trpívají tisíckrát horšími bolestmi, když si uchovávají život pro konání Boží vůle, než kdyby jej měli tisíckrát položit na svědectví víry a věrnosti.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 4, 8–9

MĚJTE ZÁJEM O VŠECHNO, CO JE PRAVDIVÉ, CO JE ČESTNÉ, CO JE SPRAVEDLIVÉ, CO JE NEVINNÉ, CO JE MÍLÉ, CO SLOUŽÍ DOBRÉ POVĚSTI. * A BŮH POKOJE BUDE S VÁMI.

V. MĚJTE ZÁJEM O KAŽDOU ZDATNOST NEBO ČINNOST, KTERÁ SI ZASLUHUJE CHVÁLY. * A BŮH.

13. prosince

Sv. Lucie, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O panenství« od svatého Ambrože, biskupa

Půvab svého těla umocňuješ jasem duše

Jsi jedna z mnoha, žena z lidu, ale především jsi panna, jedna z těch, které půvab svého těla umocňují jasem duše; bezmála tě lze přirovnat k církvi. Prosím tě: ani v noci nepřestávej myslet ve své komůrce na Krista a v každém okamžiku se těš na jeho příchod.

Takovou si tě Kristus přál mít, takovou si tě Kristus vyvolil. A má-li dveře otevřené, přichází. Nemůže zklamat, jestliže slíbil, že přijde. Nuže, obejmí toho, kterého jsi hledala. Přístup k němu, jeho jas na tebe padne. Drž se ho a požádej, aby brzo neodcházel, zapři-sahej ho, aby zůstal. Neboť Boží slovo spěchá, nedá se zadržet od těch, kdo jsou přezíraví, ani se zastavit od těch, kdo jsou lhotejní. Raději vyjdi Božímú slovu vstříc a hned vykroč v jeho šlépějích, neboť opravdu rychle mizí.

Jak to ostatně říká nevěsta ve Velepísni? *Hledala jsem ho, ale ne-nalezla, volala jsem ho, ale neozval se.* Nemysli si hned, že se mu ne-líbíš, když tak spěšně odešel, ačkoliv jsi na něho volala, ačkoliv jsi ho prosila, ačkoliv jsi mu otevřela. Často nás jenom zkouší. Ostatně, co o něm říká evangelium? Když ho zástupy lidí prosily, aby neodcházel, odpověděl: *Také jiným obcím musím zvěstovat slovo Boží, neboť k tomu jsem byl poslán.* Ale i kdybys zjistila, že odešel, vydej se na ces-tu a znovu ho hledej.

Kdo jiný by tě měl poučit, jak se držet Krista, než svatá církev? Vlastně už tě poučila, jen kdybys rozuměla tomu, co čteš: *Sotva kou-sek jsem od nich poodešla a už jsem našla toho, kterého z celé duše mí-luji. Přimkla jsem se k němu a už ho nepustím.*

Čím si však Krista udržet? Nelze si ho připoutat bezprávím ani uzly na provazech. Zato je možné ho sevřít poutem lásky, přitáhnout otě-žemi ducha a držet se ho upřímným citem.

Chceš-li mít Krista i ty, hledej ho. A neboj se přitom žádného utrpení. Vždyť Krista lze často nalézt právě uprostřed tělesných utrpení a přímo v rukou pronásledujících nepřátel.

Sotva kousek jsem od nich poodešla, říká Písmo. Stačí, abys unik-la nepatrný kousek a na malý okamžik z moci pronásledovatelů a ne-podlehla moci tohoto světa, a Kristus ti vyjde vstříc; nedopustí, abys byla dlouho pokoušena.

Panna, která Krista takto hledá a nalézá, může říci: *Přimkla jsem se k němu a už ho nepustím, dokud ho nepřivedu do domu své matky, do pokoje své rodičky. A co dům tvé matky a její pokoj, ne-li nejvnitřnější a nejskrytější hloubka tvé vlastní bytosti?*

Tento dům si uchovávej, jeho vnitřek udržuj v čistotě. Zůstane-li tento tvůj dům bez poskvrny, bude z něho vybudován příbytek duchovní, úhelným kamenem spojený s posvátným kněžstvím a svatý Duch v něm bude přebývat.

Pannu, která takto hledá Krista a která jej takto zapřisáhá, Kristus nikdy neopustí, ano, bude ji velmi často navštěvovat. Neboť on je s námi až do skonání světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PÁN PŘI NÍ STÁL V JEJÍM M UČEDNICKÉM ZÁPASE A DODÁVAL JÍ PŮVAB, DOŠLA SLÁVY U BOHA I U LIDÍ; PŘED VIADAŘEM M UJVILA M OUDŘE. * PÁN VŠEHO TVORSTVA JI M ILOVAL

V. VE SVĚM PANENSKÉM SRDCI PŘIPRAVILA BOHU M ILÝ PŘÍBYTEK. * PÁN VŠEHO.

14. prosince

Sv. Jana od Kříže, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Duchovní píseň« od svatého Jana od Kříže

Poznání tajemství skrytého v Ježíši Kristu

Přestože svatí učitelé odhalili mnoho tajemství a podivuhodných činů Božích a zbožné duše je poznaly – nakolik to ovšem naše pozemskost dovoluje – přece jen jich zůstává mnohem větší část, kterou je ještě třeba vynést na světlo a dokonce teprve pochopit.

A tak je třeba sestoupit do hlubin Kristových a jako v bohatém dole tam kopat, neboť jsou tam uloženy hojné a drahocenné poklady. A můžeš dolovat sebehlobějí, nikdy nedojdeš konce a nevyčerpáš všechno, naopak na všech stranách, v každé štole nalezneš nové žíly s novým bohatstvím.

Proto také říká o Kristu apoštol Pavel: *V něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání. Žádný člověk ovšem nemůže k těmto pokladům proniknout a není s to se jich dobrat, dokud se nepropracuje a nepronikne přes spoustu námahy a vnitřního i vnějšího utrpení, do-*

kud napřed nedostane darem od Boha plnost chápání i citění a dokud neprojde dlouhým duchovním výcvikem.

To všechno jsou ovšem jen předstupně a předpoklady vstupu do vznešené svatyně poznání Kristových tajemství. A toto poznání představuje absolutně nejvyšší moudrost, již lze v tomto životě dosáhnout.

Kéž by si lidé konečně uvědomili, že je zhoła nemožné dojít k plnosti Božího bohatství a Boží moudrosti, aniž projdou plností utrpení a mnohonásobnými strastmi, které člověka naučí vzdát se útěchy a jakékoli touhy. A tak duše, která opravdu dychtí po Boží moudrosti, upřímně si nejprve žádá vejít do plnosti kříže.

Právě proto napomínal svatý Pavel křesťany z Efesu, aby v soužení neochabovali, aby byli stateční a aby, zakořenění a upevnění v lásce, byli schopni pochopit se všemi svatými celou tu šířku a délku, výšku i hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání, a tak se dávat prostupovat veškerou plností Boží.

Jedinou branou, již můžeme do tohoto bohatství Boží moudrosti vejít, je kříž. A je to brána úzká. A tak ačkoli velmi mnoho lidí prahne po slastech, ke kterým je možné se touto branou dostat, jen málokdo touží skutečně do ní vstoupit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1Kor 2,9–10

OKO NEVIDĚLO, UCHO NESLYŠELO, ČLOVĚK NIKDY ANI NEPOMYSLEL NA TO, * CO VŠECHNO BŮH PŘIPRAVIL TĚM, KDO HO MILUJÍ.

V. NĀM TO BYLO ZJEVENO SKRZE JEHO DUCHA. * CO VŠECHNO.

21. prosince

Sv. Petra Kanisia, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Petra Kanisia

Čerpal z pramene Ježíšova Srdce

Svatý Petr Kanisius je po zásluze nazýván druhým apoštolem Německa. Na cestu do této země dostal v Římě apoštolské požehnání a okusil přitom nejvyšších duchovních milostí. Sám to vyjádřil v následující modlitbě:

»Věčný Veleknězi, tys mi ve své nesmírné dobrotě dopřál, že jsem směl obdržené apoštolské požehnání, jeho účinnost a potvrzení svěřit se vši naléhavostí tvým apoštolům, navštěvovaným ve Vatikánu a konajícím s tvou pomocí pravé divy. Zakusil jsem přitom velikou útěchu

a sílu tvé milosti, kterous mi na přímluvu těchto pomocníků prokázal. Jistě i oni mi žehnali a schvalovali mé poslání v Německu; zjevně mi slibovali, že mi jako apoštolovi Německa budou prokazovat svou přízeň. Ty sám, Pane, víš, jak a kolikrát jsi mi právě onoho dne svěřil Německo, abych se o ně napříště bez ustání staral a abych za ně toužil žít i umírat.

A jako by mi potom tvé přesvaté tělo otevřelo své srdce – zdálo se mi, že hledím přímo do něho – a tys mi přikázal z tohoto pramene pít, neboť ty mě, můj Spasiteli, nepřestáváš zvat, abych z tvých pramenů čerpal vodu své spásy. A já jsem tolik prahl, aby mě odtud zaplavily proudy víry, naděje a lásky! Žíznil jsem po chudobě, čistotě a poslušnosti; prosil jsem tě, abys mě celého vykoupal, oblékl a okrášlil. A tak když jsem se odvážil dotknout tvého nejsladšího srdce, slíbil mi šat sešitý ze tří dílů, který měl přikrýt nahotu mé duše a nejlépe se hodil k mému nynějšímu povolání: těmi díly byl pokoj, láska a vytrvalost. Vybaven takovým spasitelným oblečením sem se mohl spolehnout, že mi nebude chybět už nic a že všechno zdárně půjde ke tvé slávě.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 13,52; Př 14,33

Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, * je jako hospodář, jenž ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.

V. Moudrost přebývá v srdci rozumného. * Je jako.

23. prosince

Sv. Jana Kentského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z apoštolského listu papeže Klementa XIII.

V srdci i v ústech měl stále jen a jen Boha

Mezi muži znamenitými, vynikajícími učeností a svatostí, muži, kteří sami také konali, čemu učili, a kteří hájili pravou víru, když ji nepřátelé napadali, sluší se zajisté na jednom z nejpřednějších míst jmenovati blahoslaveného Jana Kentského. Nemůže o tom pochybovat nikdo, kdo o něm něco ví. V dobách, kdy v některých blízkých krajinách řádily bludy a byl na postupu rozkol, on šířil a předával na univerzitě v Krakově vědění čerpané z nečistšího pramene. On také vlastní pokorou, čistotou, milosrdenstvím, tělesnou kázní i dalšími ctnostmi, jaké příslušejí bezúhonnému knězi a horlivému dělníku na vinici Páně, utvrzoval kázeň mravů a svatost ži-

vota, o kterých vytrvale vykládal lidu z kazatelny při svých kázáních.

A tak se nejenom stal jedinečnou ozdobou a slávou sboru profesorů oné univerzity, ale také zanechal podivuhodný a užitečný příklad všem dalším, kteří mají podobné poslání: horlivě se snažit plnit povinnosti dokonalého učitele a všemožně usilovat o to, aby zároveň s jinými vědními obory vyučovali vědě svatých, ke chvále a slávě jediného Boha.

O božských věcech pojednával se zbožností, s kterou se snoubila pokora. V této pokoře sám sebe pokládal za nic, a přestože věděním všechny ostatní daleko předčil, nad nikoho se nevynášel, a naopak si přál být u všech v nevážnosti a opovržení; a nechybělo mnoho, aby téměř s naprostým klidem snášel, když ho někdo zlehčoval a jím pohrdal.

Nerozlučným průvodcem této pokory byla zcela ojedinělá prostota, hodná přímo dítěte. A tak v jeho činech ani slovech nebylo nic lstivého, nic falešného: opravdu co na srdci, to na jazyku. Jestliže snad mohlo někdy vzniknout podezření, že by jeho slova, jakkoli pravdivá, způsobila někomu úhonu nebo pohoršení, nepřistoupil k oltáři, dokud pokorně nepožádal o odpuštění, byť šlo spíše o cizí než o jeho vlastní poklesek. A jakmile splnil během dne svou povinnost, přímo ze školy spěchal hned do chrámu. Před Kristem v oltářní svátosti tam trávil dlouhý čas v rozjímání a na modlitbách. V srdci i v ústech měl stále jen a jen Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 58,78

Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům.

* Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora, před tebou půjde tvá spravedlnost.

V. Když vidíš nahého, oblékni ho a neodmítej pomoc svému bližnímu.

* Tehdy.

26. prosince

Sv. Štěpána, prvomučedníka

PRVNÍ ČTENÍ

Ze Skutků apoštolů

6,87,2a. 44–60;8,1a

Umučení Štěpána

Štěpán, plný milosti a síly, dělal mezi lidem veliké divy a znamení. Ale tu zasáhli někteří z tak zvané synagogy propuštěnců s lidmi z Ky-

rény, Alexandrie, Kilikie a Asie a začali se přit se Štěpánem. Nemohli však obstát před jeho moudrostí a Duchem, který z něho mluvil.

Navedli tedy některé lidi, aby vypovídali: »Slyšeli jsme ho, jak mluví rouhavé řeči proti Mojžíšovi a proti Bohu.« Tím rozbouřili lid, starší a učitele Zákona. Ti ho pak přepadli a násilím ho přivedli do velerady. Přivedli také křivé svědky a ti vypovídali: »Tenhle člověk neustále vede řeči proti chrámu a proti Zákonu. Tak jsme ho slyšeli, že říkal: ´Ježíš Nazaretský rozboří tento chrám a změní ustanovení, která máme od Mojžíše.´«

Všichni, kdo seděli ve veleradě, upřeně se na něho podívali a viděli, že se jeho tvář podobá tváři anděla.

Velekněz se pak zeptal: »Je tomu tak?« A on začal mluvit: »Bratři a otcové, poslyšte! Naši praotcové měli na poušti stánek svědectví. Tak (jim) to nařídil (sám Bůh), když řekl Mojžíšovi, že ho má udělat podle vzoru, který viděl. Ten (stánek) naši praotcové převzali a vnesli ho s Jozuem do země obsazené od pohanů, které Bůh před našimi otci vyhnal. A tak to zůstalo až do Davidových časů. Ten došel přízně u Boha a prosil, aby směl zbudovat příbytek Jakubovu Bohu. Ale teprve Šalomoun mu vystavěl dům. Svrchovaný však nepřebývá v budovách, které vystavěly lidské ruce. Prorok přece říká: *´Můj trůn je nebe a podnož pro mé nohy je země. Jakýpak dům mi chcete vystavět, praví Pán, anebo které je to místo, kde bych bydlel? Což to všechno nestvořila moje ruka?´*

Vy tvrdošíjní s neobřezaným srdcem a neobřezanýma ušima! Vy vždycky odporujete Duchu svatému – jak vaši otcové, tak i vy. Koho z proroků nepronásledovali vaši otcové? Zabíjeli ty, kteří předpovídali příchod Spravedlivého. A vy jste ho teď skutečně zradili a zavraždili! Zákon od andělů vyhlášený jste sice přijali, ale nezachovali jste ho.«

Když to slyšeli, velmi se rozzuřili a skřípali zuby proti němu. On však, plný Ducha svatého, pohleděl k nebi a spatřil Boží slávu a Ježíše, jak stojí po Boží pravici. A zvolal: »Vidím nebesa otevřená a Syna člověka, jak stojí po Boží pravici!« Oni se však dali do velkého křiku, zacpávali si uši a všichni se na něho zuřivě vrhli. Pak ho vyhnali ven za město a začali ho kamenovat. Svědkové si přitom složili svrchní šat k nohám jednoho mladého muže – jmenoval se Šavel.

Tak Štěpána kamenovali. A on se modlil: »Pane Ježíši, přijmi mého ducha!« Klesl pak na kolena a hlasitě zvolal; »Pane, nepřičítej jim tento hřích.« A po těch slovech skonala. Šavel plně schvaloval, že ho zabili.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

ŠTĚPÁN VIDĚL NEBESA OTEVŘENÁ A VEŠEL TAM : * BLAŽENÝ ČLOVĚK, KTERÉM U SE NEBE OTVÍRÁ.

V. KDYŽ HO KAMENOVALI, POHLEDĚL K NEBI A SPATŘIL BOŽÍ SLÁVU. *
BLAŽENÝ.

DRUHÉ ČTENÍ**Z kázání svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe***Zbraně lásky*

Včera jsme oslavili časné narození věčného Krále, dnes oslavujeme triumfální umučení a smrt jeho vojína.

Včera totiž vykročil náš Král v rouše tělesnosti z paláce panen-
ského lůna, aby milostivě navštívil svět, dnes vyšel jeho vojín z těles-
ného stanu, aby v triumfálním průvodu vstoupil do nebe.

Náš Král, jakkoli ten nejvyšší, přišel kvůli nám v poníženosti. Ne-
mohl ovšem přijít s prázdnou, a tak přinesl svému vojsku veliký, krá-
lovský dar. Nejenže jím všechny opravdu štědře obdaroval, ale také
jim dodal nezdolnou sílu k boji. Tím darem, který přinesl, byla čistá
láska, přivádějící člověka k účasti na božství.

A co přinesl, to také rozdělil; sám sebe přitom nijak neochudil, ale
chudobu svých věrných podivuhodně zahrnul štědrostí a sám zůstal
plný neztenčeného bohatství.

Tedy láska. Táž, která Krista stáhla z nebe na zem, vynesla Štěpá-
na ze země na nebesa. Čistá láska nejprve vyšlehla z Krále, pak zazá-
řila také z vojína. Aby mohl přijmout diadém vítězství, jak nazna-
čuje i jeho jméno, vyzbrojil se Štěpán láskou a díky této zbrani všu-
de vítězil. Pro lásku k Bohu necouvl před rozlícenými Židy, pro lásku
k bližnímu se modlil za ty, kteří ho kamovali. Z lásky napomínal
zbloudilé, aby se napravili, z lásky se přimlouval za kamenující,
aby nebyli potrestáni.

Spolehl se na sílu lásky a přemohl Šavla i přes jeho kruté řádění,
takže ten, který ho na zemi pronásledoval, v nebi se stal jeho příte-
lem a společníkem. A byla to právě svatá a neúnavná láska, která Ště-
pána přiměla, aby usiloval získat modlitbou ty, které nebyl s to ob-
rátit domluvou.

Nuže, teď se tedy Pavel raduje se Štěpánem, se Štěpánem se ko-
chá jasmem Kristovy slávy, se Štěpánem plesá, se Štěpánem kraluje.
Neboť tam, kam Štěpán Pavla předešel, protože ho zabily Pavlovy ka-
meny, dostal se i Pavel, protože mu pomohly Štěpánovy modlitby.

A to je ten pravý život, bratři moji, když Pavel není zahanben pro Štěpánovu smrt, a Štěpán se naopak těší z Pavlova společenství, protože v obou vládne radost lásky. Láska totiž přemohla u Štěpána židovskou zběsilost, láska přikryla u Pavla množství hříchů, láska dokázala u obou stejně dosáhnout podílu v nebeském království.

Láska je vskutku pramenem a počátkem každého dobra, znamenitou záštitou a také cestou vedoucí do nebe. Kdo chodí v lásce, nemůže ani zabloudit, ani propadnout strachu. Neboť láska ukazuje směr, láska ochraňuje, láska vede k cíli.

Vidíte tedy, bratři, že Kristus nám láskou jakoby postavil žebřík, po němž může každý křesťan vystupovat do nebe. Proto si ze všech sil snažte uchovat čistou lásku a navzájem si ji prokazujte. Ať ve vás roste a vede vás vzhůru.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PÁN SE NARODIL PRO TENTO SVĚT, ABY SE ŠTĚPÁN NARODIL PRO NEBE: * PŘIŠEL NA SVĚT, ABY ŠTĚPÁN VEŠEL DO NEBE.

V. NAŠ KRÁL VYŠEL ODĚN ŠATEM TĚLA Z PANENSKÉHO LŮNA A NAVŠTÍVIL SVĚT. * PŘIŠEL.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO ŠTĚPÁNA, PRVOMUČEDNÍKA

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 23,34–39

Ježíš mluvil k učitelům Zákona a k farizeům: »Hle, proto k vám posílám proroky, lidi moudré a učitele Zákona. Některé z nich zabijete a ukřižujete, jiné budete ve svých synagógách bičovat a pronásledovat z města do města. Tak na vás padne všechna spravedlivá krev na zemi prolévaná, od krve spravedlivého Ábela až po krev Barachiášova syna Zachariáše, kterého jste zabil mezi chrámem a oltářem. Amen, pravím vám: To všechno padne na toto pokolení.

Jeruzaléme, Jeruzaléme! Zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni. Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste. Proto váš dům zůstane opuštěný. Neboť vám říkám: Neuvidíte mě od nynějška, dokud neřeknete: ‚Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!‘«

27. prosince

Sv. Jana, apoštola a evangelisty

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu apoštola Jana

1,1-2,3

Slovo života a Boží světlo

O tom, co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli, bedlivě pozorovali a čeho jsme se svýma rukama dotýkali, o Slovu života svědčíme a zvěstujeme vám. Život se zjevil, a my jsme (ho) viděli, Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Co jsme (tedy) viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem. Toto píšeme, aby naše radost byla úplná.

To je poselství, které jsme od něho slyšeli a vám zvěstujeme: Bůh je světlo, a tma v něm vůbec není. Když tvrdíme, že máme s ním společenství, ale (přitom) žijeme ve tmě, lžeme a naše jednání není ve shodě s pravdou. Když však žijeme ve světle, jako on je ve světle, máme společenství mezi sebou a krev jeho Syna Ježíše nás očisťuje od každého hříchu.

Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda. Když však uznáme, (že se dopouštíme) hříchů, on nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného, protože věrně (plní, co slíbil), a protože je spravedlivý. Řekneme-li však, že jsme nezhřešili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není.

Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřeší-li však někdo, máme přímluvce u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za (hříchy) celého světa.

Podle toho víme, že jsme ho poznali, když zachováváme jeho přikázání.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1Jan 1,2.4; Jan 20,31

Zvěstujeme vám Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Toto vám píšeme, abyste se radovali, * a vaše radost aby byla úplná.

V. Toto jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu. * A vaše.

Druhé čtení

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na první list Janův*Sám Život se zjevil v lidském těle*

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli a čeho jsme se vlastníma rukama dotýkali, to vám zvěstujeme: Slovo života. Kdo by

se ovšem mohl dotýkat Slova, kdyby se nestalo tělem a nepřebývalo mezi námi?

A toto Slovo, které se stalo tělem, takže se ho bylo možné dotýkat rukama, začalo být člověkem počítím v Panně Marii. Samo Slovo však tehdy nezačalo existovat; vždyť jak řekl Jan, *co bylo od počátku, to vám zvěstujeme*. Nezdá se vám, že Jan slova své epístoly potvrzuje i vlastním evangeliem? Tam jste přece nedávno slyšeli; *Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha*.

Někdo by snad mohl chápat výraz *Slovo života* tak, že jde o nějaký slovní projev o Kristu, nikoli o samo Kristovo živé tělo, kterého se lidé dotýkali. Hleď, co následuje: *A ten život se zjevil*. Sám Kristus je tedy Slovem života.

A proč se ten život zjevil? Byl sice od počátku, ale lidem se nezjevoval. Zjevoval se andělům a ti jej poznávali a živil se jím jako chlebem. Ale co říká Písmo? *Člověk jedl chléb andělský*.

Sám Život se tedy zjevil v lidském těle. Jestliže se něco, co lze vidět pouze srdcem, stane předmětem zjevení, je to viditelné také očima. A Život se dal vidět očima, aby uzdravil srdce. Neboť slovo je vidět jen srdcem, zatímco tělo je viditelné i tělesnému zraku. Vystala nám možnost Slovo spatřit: Abychom je mohli vidět, stalo se Slovo tělem. A nejen bychom Slovo viděli, ale byli jím také vnitřně uzdraveni.

A svědčíme o tom a zvěstujeme vám život věčný, jenž byl u Otce a zjevil se u nás, říká Jan. To znamená, že se zjevil mezi námi, nebo ještě jasněji, zjevil se nám.

Co jsme tedy viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám. Dejme pozor, moji milovaní: *Co jsme tedy viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám*. Oni viděli Pána stát v lidském těle přímo před sebou, oni slyšeli z úst Páně jeho slova a zvěstovali nám je. Tak jsme tedy i my slyšeli, ale neviděli.

Jsme proto snad méně šťastni než ti, kteří viděli a slyšeli? A jak to, že Jan dodává: *Abyste i vy měli s námi společenství?* Oni viděli, my nikoli, a přece patříme k nim, protože máme společnou víru.

Naše společenství je totiž s Bohem Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem. Toto vám píšeme, aby vaše radost byla úplná, říká Jan. Míni plnost radosti v tomto společenství, v této lásce, v této jednotě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

JAN LEŽEL PŘI VEČEŘI NA PÁNOVÝCH PRSOU: * ŠTĀSTNÝ APOŠTOL, JEM UŽ BYLA ZJEVENA NEBESKÁ TAJEMSTVÍ.

V. PIL PŘÍM O Z PRAMĚNE PÁNOVA SRDCE PROUD ŽIVÉ VODY EVANGELIA. * ŠTĀSTNÝ.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO JANA, APOŠTOLA A EVANGELISTY

Slova svatého evangelia podle Jana*Jan 21,19-24*

Ježíš řekl Petrovi: »Následuj mě!«

Petr se obrátil a viděl, jak za ním jde učedník, kterého Ježíš miloval a který ležel při večeři na jeho prsou a zeptal se: »Pane, kdo tě zradí?« Když ho tedy Petr viděl, zeptal se Ježíše: »Pane, a co on?« Ježíš mu odpovéděl: »Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš? Ty mě následuj!« Mezi bratry se proto rozšířila řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš však Petrovi neřekl: »Nezemře«, ale: »Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš?«

To je ten učedník, který o tom všem vydává svědectví a to všechno zaznamenal – a víme, že jeho svědectví je pravdivé.

28. prosince

Svatých Mlád'átek, mučedníků

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy*1,8-16.22**Zabíjení hebrejských dětí v Egyptě*

V Egyptě se dostal k vládě nový král, který nevěděl nic o Josefovi. Řekl svému národu: „Hle, národ synů Izraele je příliš četný a silný na nás. Jednejme vůči němu obezřetně, aby se nerozmnožil a v případě války se nepřidal k našim nepřítelům, s námi nebojoval a neodešel ze země.“

Ustanovili tedy nad nimi dozorce (pro roboty), aby je týrali robotou. Stavěli faraónovi zásobovací města Pithom a Rameses. Čím víc však je týrali, tím víc se množili a rostli, takže si Egypťané zprotivili syny Izraele. Tyranii si je podrobili, ztrpčovali jim život tvrdou prací s přípravou hlíny, cihel a všelijakou prací na poli, vůbec je dřeli tyransky.

Egyptský král poručil hebrejským porodním pomocnicím, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Pua: »Když budete Hebrejkám pomáhat při porodu a zjistíte, že je to chlapec, usmrťte ho, když to bude děvče, ať je naživu.«

Farao (nadto) poručil všemu svému lidu: »Každého syna narozeného (Hebreům) hoďte do Nilu, každou dceru však nechte naživu!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 14,5; srv. Iz 50,11; Zj 21,4

Betlémské děti jsou bez poskvrny před trůnem Božím.* Jejich bolest a nářek se změnilý ve věčnou radost.

V. Nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude. * Jejich.

Druhé čtení

Z kázání svatého Quodvultdea, biskupa

Nemluví ještě, a už vyznávají Krista

Narodil se malý chlapec i velký Král. Zdaleka vede Bůh mudrce, aby se přišli poklonit tomu, kdo sice leží v jeslích, ale kraluje nebi i zemi. A když mudrcové zvěstují, že se narodil král, Herodes se děsí a chce ho zabít, aby neztratil své království. A přitom kdyby v něho uvěřil, klidně by si kraloval zde na tomto světě i jednou bez konce v životě věčném.

Proč se bojíš, Herode, když slyšíš, že se narodil Král? Nepřišel přece, aby tebe svrhl a vyhnal, ale aby přemohl ďábla. Ale ty to nechápeš, děsíš se a běsníš, a pro zničení toho jediného, po kterém se pídíš, se stáváš ukrutníkem vraždícím tolik dětí.

Neodvrátí tě ani láska hořekujících matek, ani truchlení otců nad zavražděnými syny, ani křik a nářek dětí. Vraždíš tyto drobečky jen proto, že tvé srdce vraždí strach a ty se domníváš, že když se ti podaří, oč usluješ, budeš moci být dlouho živ. Ale vždyť ty chceš zabít sám Život!

Nuže, onen zdroj milosti, maličký i veliký, ten, který leží v jeslích, otrásá tvým trůnem. Aniž to víš, uskutečňuje skrze tebe své dílo a vysvobozuje duše ze zajetí ďáblova. Děti svých nepřátel přijal totiž za vlastní.

Děťátka umírají za Krista a nevědí o tom, rodiče oplakávají ty, kteří se ve smrti stávají mučedníky; a ty, kteří ještě ani nemluví, činí Kristus svými spolehlivými svědky. Hle, jak kraluje ten, jenž právě přišel vládnout! Hle, osvoboditel už osvobozuje, spasitel přináší spásu!

Jenže ty, Herode, o tom nic nevíš, děsíš se a běsníš, A zatímco proti tomuto dítěti běsníš, už mu prokazuješ službu, i když o tom nevíš.

Jak veliký je to dar milosti! Pro jaké zásluhy bylo těmto dětem dopřáno takovéto vítězství? Nemluví ještě, a už vyznávají Krista. Nejsou s to se pustit do boje, protože nevládnou ještě rukama, a už si odnášejí palmu vítězství!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 5,14;4,10;7,11; Žl 8,3;Zj 14,5

Z úst dětí a nemluvnat sis připravil slávu navzdory svým odpůrcům. * Byly vykoupeny z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka.

V. Betlémské děti oslavují Pána: za života nemohly mluvit, chválí ho teď po smrti. * Byly vykoupeny.

EVANGELIUM SVÁTKU MLÁDÁTEK, MUČEDNÍKŮ

Slova svatého evangelia podle Matouše*Mt 2,13-18*

Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: »Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.« Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: *„Z Egypta jsem povolal svého syna.“*

Když Herodes poznal, že ho mudrci oklamali, velmi se rozlítil a dal v Betlémě i v celém jeho okolí pobít všechny chlapce do dvou let – podle času, který si zevrubně zjistil od mudrců. Tehdy se splnilo, co je řečeno ústy proroka Jeremiáše:

*„V Rámě je slyšet hlas,
pláč a velké bědování:
Ráchel oplakává svoje děti.
Není k utišení – už nejsou.“*

29. prosince

Sv. Tomáše Becketa, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Tomáše Becketa*Nedostane vítězný věnec, kdo si při zápase nepočíná podle pravidel*

Dbáme-li my, nositelé titulů biskupských a velekněžských, o to, abychom opravdu byli tím, čím se nazýváme, a chceme-li znát plný význam svého jména, musíme neustále pečlivě hledět na toho, ježž Bůh ustanovil veleknězem navěky, a věrně kráčet za tím, který sama sebe obětoval Otci za nás na oltáři kříže a z nebeské výšiny bez přestání sleduje činy i úmysly všech lidí, aby mohl každému jednou odplatit podle jeho skutků.

Vzali jsme zajisté na sebe úkol být jeho zástupci na zemi, dostalo se nám slavného titulu a čestné hodnosti, jako nástupci apoštolů a jejich žáků v církevních úradech spravujeme na čas plody duchovního snažení církve, takže naše služba má přispívat ke zkáze panství hříchu a smrti a k tomu, aby Kristova stavba, zakořeněná ve víře a rozkvetlá ctnostmi, vyrůstala v Pánu ve svatý chrám.

Je jistě velký počet nás biskupů, kteří jsme při svěcení slíbili, že budeme učitelé a pastýři starostlivými, vytrvalými a co nejsvědomitějšími,

a každodenně tento svůj slib znovu opakujeme. Kéž by se ovšem věrnost slibu posilovala svědectvím skutků! Vždyť žeň je hojná, ale k tomu, aby bylo sklizeno a svezeno do stodol, nestačí ani jednotlivec, ani malý počet lidí.

A kdo by pochyboval, že hlavou všech církví a pramenem katolického učení je církev římská? Kdo by nevěděl, že klíče nebeského království byly dány Petrovi? Což z Petrovy víry a z jeho učení nevyrůstá celá stavba univerzální církve, dokud všichni v jednotě víry a v poznání Božího Syna nedospějeme do mužné zralosti Kristovy?

Je jistě nezbytné, aby bylo mnoho těch, kdo sázejí, a mnoho těch, kdo zalévají, neboť si toho žádá šíření Božího slova i rozptýlenost národů. Dokonce i starozákonní lid, ač mu stačil jediný oltář, musel mít větší počet učitelů. Tím spíš Boží lid nyní, při takovém množství a za neustálého přílivu dalších národů, jimž by k zapálení oběti nestačilo ani dřevo celého Libanonu a k obětování celopalů by nestačilo množství všech zvířat z Libanonu i Judska.

Ať však zalévá nebo sází kdokoliv, nikomu nedá Bůh vzrůst, jestliže nesázel ve víře Petrově a jestliže nespočívá na jeho učení.

Právem se předkládají všechny nejdůležitější pře Božího lidu Petrovi, neboť římský biskup je má posoudit; a úřady matky církve jsou podřízeny Petrovi, neboť nakolik jsou povolány podílet se na pastorační péči, uplatňují jemu svěřenou pravomoc.

Mějte konečně na paměti, jak byli zachráněni naši otcové, jak a v jakých utrpeních církev rostla a se rozmáhala. Mějte na paměti, z jakých bouří vyvázla Petrova lodička vedená kormidelníkem Kristem a jak dosáhli koruny ti, jejichž víra prošla zkouškou, aby se ještě jasněji rozhořela.

Tak postupovaly celé zástupy svatých, aby jednou provždy platilo, že *nedostane vítězný věnec, kdo si při zápase nepočíná podle pravidel.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PÁN TĚ OZDOBIL KORUNOU SPRAVEDLNOSTI: * BŮH, SVATÝ IZRAELE, TI DAL ÚČAST NA SVĚ SLÁVĚ A PŘEBÝVÁ V TOBĚ.

V. DOBRÝ BOJ JSI BOJOVAL, SVŮJ BĚH JSI SKONČIL, TEĎ UŽ TĚ ČEKÁ VĚNEC SPRAVEDLNOSTI. * BŮH.

31. prosince

Sv. Silvestra I., papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Církevní dějiny« od Eusebia z Césareje, biskupa*O pokoji za císaře Konstantina*

Za všechno budiž sláva Bohu, všemohoucímu Otci a svrchovanému Králi všech věcí. A nemenší díkůvzdání buď i Spasiteli a Vykupiteli našich duší Ježíši Kristu. Skrze něho prosíme, aby nám byl navždy zachován pevný a trvalý mír, prostý každého narušení zvenčí i všech těžkostí a zmatků vycházejících z naší duše.

Konečně tedy vzešel pro všechny Kristovy církve rozptýlené po celém okrsku zemském jasný a průzračný den, nezkalený ani jediným mráčkem a zářící jasem nebeského světla. A i když ti, kdo stáli mimo společenství naší víry, nemohli prožívat všechno s námi v plnosti, přesto se mohli aspoň do jisté míry podílet jakoby na přebytcih toho dobra, kterého nám Bůh dopřál.

Přímou neuvěřitelnou radost vládla ovšem především mezi námi, kteří jsme složili všechnu svou naději na Krista. Z očí nám všem zářilo téměř nadpozemské štěstí, když jsme viděli, jak všechna svatá místa, bezbožnou zvůli ještě před nedávným obracená v trosky, znovu ožívají, jak se od základů znovu vypínají chrámy do ohromných výšek a skvějí se daleko větší krásou a nádherou než ty, které byly předtím rozbořeny.

Také nám byla dopřána vděčná a žádoucí podívaná: viděli jsme, jak města jedno po druhém slaví slavnost posvěcení chrámu, jak jsou nově vybudované kostely konsekrovány.

Scházívali se přitom biskupové, připutovaly zástupy poutníků z ciziny i velmi odlehlých končin a mezi lidmi vládla vzájemná láska a pohoda, protože údy Kristova těla se tu spojovaly v jeden živý celek.

A tak se vyplnila prorocká předpověď, v níž bylo jakoby tajemným obrazem naznačeno, co se má stát: *Kost se spojila s kostí, kloub zapadl do kloubu*. A všechny další věci, které prorok předpověděl v téměř prorockém slově, byť zahalené do roucha nejasných slov.

Jedna a táž síla Božího Ducha proudila všemi údy: všichni byli jedno srdce jedna duše a proniknutí touž radostnou vírou oslavovali v jediném souznění Boha v hymnech a písních.

Představení církví už konali úplné posvátné obřady, kněží dbali o důstojnou bohoslužbu, zachovával se vpravdě svatý a vznešený církevní řád – jednou v prozpěvování žalmů a v naslouchání dalším od Boha nám daným slovům Písma, jednou v konání tajemných posvátných úkonů a služeb. Byla přitom také podávána znamení spasitelné smrti Kristovy v tajemné eucharistické hostině.

A zástupy věřících lidí každého věku a bez rozdílu pohlaví setrvali celým srdcem na modlitbách a v díkůvzdání a se svrchova-

nou vnitřní radostí oslavovali Boha, neboť od něho pochází všechno dobré.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,15; Gal 3,28; Žl 149,1

AŤ VE VAŠEM SRDCI VLÁDNE KRISTŮV POKOJ. K NĚMU JSTE BYL POVOLENÍ V JEDNOM TĚLE. BUĎTE ZA TO VDĚČNÍ.* VŠICHNI JSTE JEDNO V KRISTU.

V. ZPÍVEJTE HOSPODINU PÍSEŇ NOVOU, JEHO CHVÁLA AŤ ZAZNÍVÁ VE SBORU SVATÝCH. * VŠICHNI.

2. ledna

Sv. Basila Velikého a Řehoře Naziánského, biskupů a učitelů církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z oslavné řeči svatého Řehoře z Nazianzu

Vpravdě jedna duše ve dvou tělech

Oba jsme byli v Athénách. Vyšli jsme kdysi ze stejné vlasti, jakoby z jednoho pramene, ale touha po vzdělání nás rozdělila do různých zemí. A teď jsme se tedy znovu sešli, jako bychom se domluvili. Zařídil to tak ovšem sám Bůh.

Již tehdy jsem si zajisté našeho velkého Basila vážil, vždyť jsem mohl osobně sledovat jak přísné mravy jeho života, tak zralost a moudrost jeho řeči. Ale navíc jsem nabádal také jiné, kteří ho ještě tolik neznali, aby si počínali podobně. A mnozí ho opravdu začali mít hned ve vážnosti, jako by už o něm věděli z pověstí a z doslechu.

A co z toho vzešlo? Ze všech, kteří přicházeli za studiem do Athén, byl Basil vlastně jediný, na koho neplatil obecný zákon a komu se už tehdy dostalo určitě větších poct, než se na nováčka běžně slušelo. A to byla předehra našeho vztahu, odtud vyšlehl ohniček našeho přátelství, tak jsme si jeden druhého zamilovali.

Když jsme si po určité době vyznali vzájemně svou náklonnost a oba prohlásili za své poslání filozofii, byli jsme už jeden druhému opravdu všim: spolu jsme bydleli i jedli, oba jsme měli stejné smýšlení a stejný cíl a den ze dne nás k sobě poutalo vřelejší a pevnější přátelství.

Vedla nás stejná touha po vědění, tedy po něčem, co bývá předmětem největší závisti. Nám však byla jakákoli závist cizí, naopak, cenili jsme si horlivosti a snahy druhého. A přece jsme se v něčem před-

háněli: nikoli v tom, kdo z nás získá první místo, ale v tom, kdo je tomu druhému přenechá, neboť čest a slávu toho druhého jsme oba považovali za svou vlastní.

Jako bychom měli ve dvou tělech jedinou duši. I když vůbec žádné víry nezasluhují ti, kdo tvrdí, že všechno je obsaženo ve všem, nám by se přesto mělo věřit, že jsme byli jeden ve druhém a u druhého.

Jediným cílem našeho konání a snažení byla ctnost a život v naději na budoucnost a takové počínání, abychom se do budoucího života přenášeli už před odchodem z tohoto světa. To jsme měli stále před očima a podle toho jsme usměrňovali svůj život a všechno své jednání: drželi jsme se Božích příkázání a jeden v druhém jsme podněcovali odhodlání žít ctnostně. A kdyby to nevypadalo příliš domýšlivě, řekl bych, že jsme byli jeden druhému normou a měřítkem, podle něhož jsme rozlišovali správné od špatného.

Každý člověk má své vlastní příjmení, které buď dostal po rodičích, nebo si je sám vydobyl a získal vlastním úsilím a prací; pro nás bylo něčím velikým to, že jsme křesťané, a tak být nazýván křesťanem jsme považovali za vznešený titul.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dan 2,21–22; 1 Kor 12,11

Pán dává mudrcům moudrost, poznání těm, kdo jsou ho schopni. *
On zjevuje to, co je tajemné a skryté, u něho přebývá světlo.

V. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce. * On zjevuje.

3. ledna

Nejsvětějšího Jména Ježíš

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernardina Sienského, kněze

Ježíšovo jméno, důležitý základ víry

Je to právě přesvaté jméno Ježíš, po kterém dávní otcové tolik toužili, které bylo s takovou úzkostí očekáváno a trýznivě postrádáno, které bylo vzýváno s takovou toužebností a vyprošováno s tolikými slzami, leč v čase milosti posléze darováno. Jméno moci a síly, Bože, prosím skryj, jméno pomsty nepoprávej sluchu, jméno spravedlnosti pozdrž. A dej nám jméno milosrdenství, jméno Ježíšovo nechť zní v mých uších, neboť opravdu lahodný pak bude tvůj hlas a půvabná tvoje tvář.

Ježíšovo jméno je vskutku důležitým základem víry, vždyť vytváří Boží syny a dcery. Víra katolického náboženství totiž spočívá ve známosti Ježíše Krista a v jeho světle, jež je světlem duše, branou života, základem věčné spásy. Když tuto víru někdo nemá nebo ji opustí, jako by krácel temnotou noci beze světla, jako by se s očima zavřenýma dával o překot na cestu nebezpečnostvými, a byť se skvěl sebevětší pronikavostí rozumu, jestliže se snaží porozumět nebeským tajemstvím cestou vlastního úsudku, jde za vůdcem slepým; nebo jako by se snažil zbudovat dům, ale zapomněl na základy, nebo by zapomněl na dveře a chtěl pak chodit do domu střechou. Tím základem, tím světlem i těmi dveřmi je zajištěn Ježíš. Aby ukázal, že on je cestou pro ty, kdo putují a bloudí, dal všem světlo víry: díky němu lze po neznámém Bohu pátrat, v hledaného Boha uvěřit a toho, v nějž jsme uvěřili, nacházet. Tento základ víry podpirá církev zbudovanou v Ježíšově jménu. Jméno Ježíš je leskem kazatelů, protože dává Kristovu slovu jasně zářit, aby bylo zvěstováno a slyšeno. A odkud myslíš, že je v celém světě tak velké, tak nenadálé a oslňující světlo víry, ne-li ze zvěstovaného Ježíše? Copak nás Bůh nepovolal do svého podivuhodného světla jasem a chutí tohoto jména? Těm, kdo byli osvíceni a v tomto světle vidí záři, říká právem Apoštol: *Byli jste kdysi tmou, teď však jste světlem v Pánu: žijte jako děti světla.*

Ó jak slavné jsi ty jméno! Jak půvabné, jak milostné, jak silné! Skrze tebe se tlumí zločiny, skrze tebe se vítězí nad protivníky, skrze tebe dostávají slabí svobodu, skrze tebe nabývají sílu a potěšení ti, kdo jsou v protivenstvích trpěliví. Ty jsi ctí věřících, ty jsi učitelem kazatelů, ty jsi posilou pracujících a podporou umdlévajících. Tvůj žhavý žár a zápal kěž roznítí naši touhu, naše prosebné modlitby kěž jsou vyslyšeny a kěž se nasytí duše těch, kteří o tobě rozjímají, a skrze tebe ať všichni dojdou nebeské radosti a slávy. A skrze toto tvé přesvaté jméno, nejdražší Ježíši, ať i my jednou s nimi s tebou kralujeme.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

srov. Žl 5,12; 89(88),16b-17a

Všichni, kdo se k tobě utíkají, Pane, ať se veselí, ať jásají bez přestání; chraň je, ať se radují v tobě, * kdo milují tvé jméno.

V. Chodí, Pane, v záři tvé tváře, a v tvém jménu jásají ustavičně. * Kdo milují.

7. ledna

Sv. Rajmunda z Penafortu, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Rajmunda

Bůh lásky a pokoje nechť dá vašemu srdci mír

Jestliže hlasatel pravdy, který nikdy nelže, opravdu řekl, že *všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu, budou pronásledováni*, pak není podle mého soudu vyňat z tohoto obecného zákona nikdo, leda ten, kdo nechce nebo neumí žít *v tomto věku rozvážně, spravedlivě a zbožně*.

Vy však byste rozhodně neměli patřit k těm, jejichž dům si žije v klidu a míru a bezpečí, k těm, jimž nehrozí žádná Boží metla a jimž se v tomto životě vede dobře, až se v onen den propadnou do pekel.

Naopak, protože jste Bohu milí a on vás má rád, vaše bezúhonnost a zbožnost zasluhují a vyžadují, aby vás časté rány třibily až k dokonalé a naprosté čistotě. Když tedy ostrí meče, který nad námi visí, na vás čas od času dopadne dvojnásob nebo trojnásob často, právě z toho mějte velkou radost, neboť to můžete považovat za bezpečné znamení Boží lásky.

Ostrý dvojsečný meč znamená vnější zápasy a vnitřní úzkosti. Vnitřně se jeho rány zdvojnásobují a ztrojnásobují, jestliže nám protřelý zlý duch pomocí lsti nebo mámení zasévá do hloubi srdce nepokoj. V zápase s ním jste ostatně už dostatečně zkušeni, vždyť jinak byste ani nemohli zakoušet celou tu líbeznost vnitřního pokoje a míru.

A zvenčí bije meč dvakrát a třikrát, jestliže bez příčiny propukne církevní pronásledování pro nějaké duchovní věci. Nejtěžší rány jsou přitom ty, které pocházejí od přátel.

To je ten žádoucí a blažený kříž Kristův, který s radostí přijal Ondřej a o němž Pavel, vyvolený Boží nástroj, tvrdí, že v něm je naše chloubka.

Mějte tedy oči upřené na Ježíše, původce a strážce naší víry. Ten trpěl naprosto bez viny, dokonce od vlastních lidí, a byl zařazen mezi zločince. A až budete pít kalich Pána Ježíše – ó jak je nádherný! – vzdávejte Pánu díky, neboť on je dárce všeho dobra.

A sám Bůh lásky a pokoje nechť dá vašemu srdci mír a bezpečně vede vaše kroky. Skrytostí své tváře ať vás skryje před lidskými zmatky, dokud vás jednou neuvede a neusadí tam, kde v jeho plnosti budete navěky přebývat v líbeznosti klidu a míru, ve stáncích utěšených a v bezpečné blaženosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

SVĚTLEM SVĚHO UČENÍ OSVĚCOVAL TY, KDO ŽIL V TEM NOTÁCH, * A ŽÁREM LÁSKY VYKUP OVAL CHUDÁKY A VĚZŇE.

V. HRÍŠNÍKY PRIVÁDEL NA SPRÁVNOU CESTU, UBOŽÁKY VYSVOBOZOVAL Z RUKOU MOCNÝCH * A ŽÁREM .

10. ledna

Řehoře z Nyssy, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání „Život Mojžišův“ od svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Mojžiš se při svém výstupu nezastavoval, dokud nedošel na konec svého výstupu. Poté, co jednou nastoupil na žebřík, „na němž stojí na hoře Bůh“, chopil se vždy té nejbližší příčle žebříku, a když po ní vystoupil, nepřestával, protože po každé příčli následovala další. Třebaže se dostával čím dál tím výše, byl přesto naplněn neukojitelnou touhou po ještě vyšším a byl poháněn žízni. Jako kdyby nedosáhl toho, co velmi dlouho požíval, tak úpěnlivě prosil Boha, aby se mu zjevil, a to ne jak jej může vnímat, ale tak, jaký Bůh ve skutečnosti je.

Jeví se mi, že tato zkušenost je naplněností duše láskou k bytostné kráse. Duše bude ve své naději tažena neustále vpřed od jednoho zahlédnutí krásy k dalšímu, bude rozněcována ve své touze vždy od už dosaženého k ještě skrytému. Když se tedy vroucímu milovníkovi krásy dostalo toho, co se mu právě ukazuje, coby pouhého obrazu předmětu touhy, pak prahne po tom stát se naplněn předlohou samotnou. Ten troufalý požadavek, který slézá všechny vrcholky touhy, chce jen jedině: na kráse nemít účast jen v odlesku a v přirovnáních, ale tvář v tvář.

Boží hlas vyplňuje prosbu tím, že jí nevyhoví tak, že málo slovy odhaluje nezměrnou propast. Bůh ve své velkorysosti udělil Mojžišovi to, že jeho tužba bude vyplněna, avšak utišit a ukojit jeho prahnutí neslabil. Neboť se svému služebníku neukázal, i když patření bylo zařízeno tak, že tužba patřícího byla vyplněna. V tom spočívá pravda zrání Boha, že ten, který vzhlíží k Bohu, nezanechá nikdy své tužby.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

JAKO LAŇ PRAHNE PO VODÁCH BYSTRÍN, TAK PRAHNE DUŠE MĀ PO TOBĚ, BOŽE.

* MÁ DUŠE ŽIZNÍ PO BOHU, PO ŽIVÉM BOHU. KDY UŽ SMĪM PŘIJÍT A SPATŘIT BOŽÍ TVÁŘ?

V. TOUŽÍM VYRAZIT ODTUD A BÝT U KRISTA. * MÁ.

12. ledna

Sv. Aelreda z Rievaulx, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání „O lásce k Bohu“ od svatého Aelreda z Rielvaux, opata

Pane Ježíši, jaká jen to radost spočívá ve Tvé lásce, jaký jen pokoj se pojí s tou radostí a jaká jen bezstarostnost s tím pokojem! Kdo Tě miluje, nečiní v žádném případě chybu svou volbou, poněvadž není nic lepšího než Ty. Ani se neklame ve své naději, poněvadž není nic milovány s větším přínosem. Není třeba se obávat, že překročíme míru, protože v lásce k Tobě žádná míra není dána.

Není třeba se obávat, že smrt zničí pozemské přátelství, protože život neumírá. V lásce k Tobě neexistuje strach před pohoršením, poněvadž láska neexistuje vůbec, pokud se k ní člověk přímo nenapíná. Podezření nehraje žádnou roli, poněvadž Ty posuzuješ podle svědectví svědomí. A v tom spočívá ta radost, protože strach byl vyhoštěn. V tom je ten pokoj, protože hněv umlká. V tom spočívá ta bezstarostnost, protože svět je zneškodněn.

Má duše, pokud toto zaslechneš, buď jako vyhozená nádoba: odpoutej se zcela od sebe a přejdi do Boha a takto pak nechtěj žít pro sebe ani pro sebe umírat, nýbrž pro Toho, kdo pro tebe umřel a vstal z mrtvých. Kdo mně jen daruje tu milost, abych byl napojen z tohoto kalichu spásy, aby mnou proniklo toto žasnutí ducha, a aby mě přepadla tato líbezná malátnost. A to k tomu, abych nikdy nehledal to, co je mé, nýbrž co patří Ježíši Kristu, poněvadž přece svého Pána a Boha miluji z celého svého srdce, z celé své duše a celou svou silou, a poněvadž svého bližního miluji jako sám sebe. Nechci vyhledávat to, co prospívá mně, nýbrž mému bližnímu.

Ó slovo, jež přináší naplnění, ó slovo lásky, nejvyšší dokonalosti a sladké rozkoše! Ó slovo, které vše shrnuje a postihuje ve zkratce, v němž spočívá celý zákon i proroci.

Kdo však má takovou lásku? To objasňuje Pravda těmito slovy: „Kdo má mé přikázání a dodržuje je, ten mě miluje.“ Kdo má na paměti Boží přikázání a dodržuje je ve svém životě, kdo jich dbá ve svých hovorech a zachovává ve svém počínání, kdo je má při naslouchání a dodržuje při konání, nebo kdo je má při svém konání a drží se jich neochvějně, ten je tím, koho Bůh miluje. Ve skutcích se tedy prokazuje láska a pak člověk vyslovuje její jméno ne bez ovoce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

LÁSKA JE SHOVÍVAVÁ, LÁSKA JE DOBROTIVÁ. NEVYCHLOUBÁ SE A NENAPARUJE SE. * LÁSKA NIKDY NEPŘESTANE.

V. KDO MÁ M Á PŘIKÁZÁNÍ A ZACHOVÁVÁ JE, TEN JE TÍM , KDO M Ě M ILUJE. *
LÁSKA NIKDY NEPŘESTANE.

13. ledna

Sv. Hilaria, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O Trojici« od svatého Hilaria

Budu ti sloužit tím, že tě hlásám

Jsem si vědom, Otče, všemohoucí Bože, že se mám vůči tobě snažit ve svém životě především o to, aby se všechno mé mluvení i myšlení zabývalo tebou. A užívání řeči, kterou jsi mi dal, nemůže mi přinést lepší odměnu, než že ti mohu sloužit tím, že tě hlásám, a že nevědomému světu či popírajícímu bludaři ukazují, že jsi Otec, Otec jednorozeného Syna.

Jenom k tomu se upíná má vůle. Zároveň však je nutno prosit o dar tvé pomoci a tvého milosrdenství, abys plachty, rozpjaté naší vírou a vyznáním, naplnil vanutím svého Ducha a dále nás popoháněl ve směru kázání, které jsme započali. Vždyť nám není nevěrný ten, od něhož pochází příslib: *Proste, a dostanete; hleďte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám.*

Budeme tedy, protože jsme chudí, prosit o to, co postrádáme, s vytrvalým úsilím budeme zkoumat výroky tvých proroků a apoštolů a bušit na všechny brány poznání, které je pro nás dosud uzamčené. Ale na tobě je, abys udělil, oč prosíme, aby se nám dostalo toho, co hledáme, a aby se otevřelo to, nač bušíme.

Jsme totiž ochromeni jakousi leností a otupělostí své přirozenosti a slabost našeho ducha nás drží v nevědomosti a brání nám porozumět tvým věcem. Ale studium tvé nauky nás přivádí k chápání a poznání božských skutečností a poslušnost víry nás povznáší nad přirozené smýšlení.

Očekáváme tedy, že povzbudíš počátky tohoto nesmělého podnikání a utvrdíš jeho pokrok, a že nás povoláš k účasti na duchu proroků a apoštolů, abychom nechápali jejich výroky v jiném smyslu, než jak to bylo od nich řečeno, a abychom jejich učení věrně vyjádřili patřičnými výrazy.

Chceme totiž mluvit o tom, co oni hlásali jako tajemství: mluvit o tobě, věčném Bohu, Otci jednorozeného Syna, který je věčný Bůh; mluvit o tobě, jediném nezrozeném, a o jediném Pánu Ježíši Kristu, od věčnosti zrozeném z tebe. Jeho nelze považovat za jiného boha, i když se od tebe skutečně odlišuje, ani o něm nelze hlásat, že není zplozen z tebe, jediného Boha, a ani o něm nelze vyznávat, že je něco jiného než pravý Bůh, zrozený z tebe, Otče, pravý Bože.

Dej nám tedy patřičná slova, světlo poznání, ušlechtilost výrazů, věrnost k pravdě. Pomoz nám to, čemu věříme, také hlásat. To znamená: když skrze proroky a apoštoly poznáváme tebe, Otče, jediného Boha, i jediného Pána, Ježíše Krista, kéž je nám nyní dáno, abychom proti bludařům, kteří to popírají, oslavovali tebe, Bože, a hlásali beze všeho omylu i božství tvého Syna.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,15.6.2 – 3

Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. * Podle toho rozeznáváme ducha pravdy a ducha bludu.

V. Každý duch, který vyznává, že Ježíš přišel v těle, je z Boha; ale žádný duch, který Ježíše nevyznává, není z Boha. * Podle.

15. ledna

Sv. Maura a Placida, žáků svatého otce Benedikta

DRUHÉ ČTENÍ

Z „Dialogů o životě a dívech italských otců“ od svatého Řehoře Velikého, papeže

Jednoho dne, když ctihodný Benedikt dlel v jizbě, vyšel svrchu jmenovaný jinoch Placid, jeden z mnichů toho svatého muže, načerpat vodu k jezeru. Z neopatrnosti nechal nádobu vypadnout z rukou do vody, a když se po ní natáhnul a ztratil rovnováhu, spadl sám také do jezera. Vlny jej hned uchopily a hnaly od břehu dále do jezera, téměř až na dostřel šípu daleko. Muž Boží, zdržuje se v jizbě, věděl, co se přihodilo, zavolal rychle Maura a řekl mu: „Bratře Maure, pospěš, poněvadž ten hoch, jenž šel pro vodu, spadl do jezera a voda jej již odnáší daleko od břehu.“

Věc podivuhodná a od apoštola Petra neslýchaná! Když si vyžádal a obdržel požeňání, běžel tam Maurus chvatně podle rozkazu svého Otce, a běžel po vodě až na místo, kam vlny toho hochu již odnesly, domnívaje se, že kráčí po pevné zemi. Tam uchopil Placida za vlasy a přinesl jej spěšně na suchou zemi. Jakmile se však ocitnul na břehu, přišel k sobě, ohlédl se a poznal, že chodil po vodě. I divil se a žasl, že vykonal, k čemu by se vědomě snad nikdy neodvážil. Po návratu k otci vypravoval, co se přihodilo. Ale ctihodný muž Benedikt to nepřičítal svým zásluhám, nýbrž poslušnosti Maurově. Maurus však napro-

ti tomu tvrdil, že se to stalo v moci Benediktova rozkazu, a že si sám není vědom oné moci, kterou dal toliko nevědomky najevo. Ale v tomto laskavém zápase vzájemné pokory přistoupil jako rozhodce ten zachráněný jinoch tím, že řekl: „Když jsem byl vytahován z vody, viděl jsem nad svou hlavou opatovo roucho, a pozoroval jsem, že mě z vody vytahoval on sám.“

Ale jakož bývá obyčejem zlých, že ctností, o které se sami nesnaží, závidí jiným, tak podobně kněz blízkého kostela, jménem Florentius, jatý zlobou starého nepřítele, vzplanul závistí a žehravostí proti svatému muži, a počal jeho způsob života zlehčovat a hanět, a seč mohl, hleděl lidi zrazovat, aby Benedikta nenavštěvovali.

Florentius, nemoha zničit tělo mistra, umínil si zmařit duše jeho žáků. Za tím účelem, když pracovali na poli kláštera, v němž se Benedikt zdržoval, vyslal tam sedm nestydatých dívek, jež se držely za ruce a poskakovaly v kruhu a tak chtěly naplnit jejich mysli nezřízenými žádostmi. Jakmile to Boží muž zpozoroval ze své jizby a uvážil, že mladším z jeho učedníků hrozí nebezpečí, a v přesvědčení, že všechny tyto nešlechtné úklady směřují pouze proti jeho osobě, udělal si závěr, že této závisti ustoupí. Ve všech klášterech, které tam založil, tedy ustanovil představené a přidělil jim určitý počet bratří. Pak vzal s sebou několik mnichů a opustil místo, kde až dosud přebýval.

Ale sotva ten muž Boží unikl ve své pokoře nenávisti svého nepřítele, navštívil tohoto nepřítele všemohoucí Bůh strašným způsobem. Neboť když dotýčný kněz, stojí na pavlači, viděl, že Benedikt táhne pryč, a jásal nad tím, spadla najednou ta pavlač, na které stál, kdežto ostatní dům zůstal neporušen, a zabila pod troskami tohoto Benediktova nepřítele. Tu učedník muže Božího jménem Maurus, pokládaje za dobré ihned o tom zpravit ctihodného Otce Benedikta, jenž nebyl ještě daleko, pravil: „Navrať se, protože kněz, který tě pronásledoval, zahynul.“ Když to muž Boží, Benedikt, uslyšel, velice nařikal a bědoval, jednak že jeho nepřítel tak bídně přišel o život a jednak, že se jeho učedník radoval ze smrti nepřítele. Ano, uložil Maurovi pokání, že mu tu truchlivou zprávu zvěstoval s takovou radostí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

KDYŽ PIACID SPADNUL DO JEZERA, PŘISKOČIL TAM MAURUS A BĚŽEL V SÍLE BOŽÍ PO VODĚ. * ANI M OCNĚ VODY NEUHASÍ LÁSKU.

V. NEJVYŠŠÍM STUPNĚM POKORY JE POSLUŠNOST BEZ VÁHÁNÍ. VYZNAČUJÍ SE JÍ TI, KTERÝM JE LÁSKA KE KRISTU NADE VŠE. * ANI M OCNĚ VODY NEUHASÍ LÁSKU.

17. ledna

Sv. Antonína, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Antonína« od svatého Atanáše, biskupa

O povolání svatého Antonína

Po smrti obou rodičů zůstal Antonín sám se svou jedinou sestrou, která byla ještě velmi malá. Ačkoli mu bylo sotva osmnáct nebo dvacet let, musel se starat o celé hospodářství i o sestru.

Když uběhlo od smrti rodičů necelých šest měsíců, šel Antonín jako obvykle do chrámu Páně a cestou v duchu přemýšlel, proč apoštolově všechno opustili a šli za Spasitelem a proč věřící, o nichž se mluví ve Skutcích apoštolů, prodali majetek a všechno, co za něj utřžili, skládali apoštolům k nohám na almužny pro chudé; a uvažoval, co velikého je za to čeká v nebi. Když došel uprostřed těchto úvah až do kostela, právě se tam četlo evangelium. A v něm Antonín slyšel, jak Pán říká onomu boháči: *Chceš-li být dokonalý, jdi a prodej všechno, co máš, a rozdej to chudým. Pak přijď a následuj mě, a budeš mít poklad v nebi.*

Antonína hned napadlo, že to byl sám Bůh, kdo mu připomněl příběh o svatých, a že to, co se četlo, patřilo vlastně jemu. A sotvaže vyšel z chrámu Páně, všechny pozemky po rodičích – patřilo mu na tři sta honů úrodných a velmi krásných polí – dal vesničanům, aby majetek nebyl jemu ani sestře na obtíž. Pak prodal také všechny movitosti a značný obnos, který z toho vytěžil, rozdál chudým. Jen něco málo nechal na sestřino zaopatření.

A když přišel znovu do chrámu, slyšel v evangeliu následující slova Páně: *Nedělejte si starostí o zítřek.* Ani v kostele už pak neměl státní, a tak hned odešel a rozdál nejnuznějším i ten zbytek. Sestru potom svěřil do výchovy známému společenství panen, které mu věřící doporučili, a sám se místo péče o hospodářství nadále zcela věnoval asketickému životu: dopřál si jenom to nejskrovnější a trpělivě snášel obtíže přísného života.

Věnoval se rovněž tělesné práci, neboť si vzal k srdci slova: *Kdo nechce pracovat, ať nejí.* Za část výtěžku si kupoval chléb, část rozdával chudým.

Často se modlil, protože věděl, že je třeba, abychom se bez ustání v ústraní modlili. A při čtení byl tak pozorný, že mu nic neuniklo a všechno si zapamatoval; tak mu posléze paměť nahradila všechny knihy.

A když všichni vesničané i jiní poctiví lidé, s nimiž přicházel Antonín do styku, zjistili, jaký je to člověk, nazývali ho Božím přítelem a měli ho rádi jako vlastního syna nebo bratra.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 19,21

Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým, * a budeš mít poklad v nebi.

V. Pak přijď a následuj mě! * A budeš.

18. ledna

Panny Marie, Matky jednoty křesťanů

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu Petra Klarifikátora, roudnického převora

Modlitba k Panně Marii za jednotu církve

K tobě ať se obrací má modlitba, blažená Panno, neboť tvůj sladký hlas nedoléhá ani tak k lidskému sluchu, jako spíše k srdci Miláčkovu. K tobě volám, mocná vládkyně světa, Matko Boží, požehnaná rodičko Života, prostřednice lidského pokolení, přimlůvkyně hříšníků.

Pospěš na pomoc, ať nejsme rozchváčeni, ať nejsme zničeni, ať se nerozštěpíme. Povstaň, buď k nám dobrotivá, povstaň, buď k nám milostivá, povstaň, my sami nemůžeme povstat pod tíhou svých hříchů, abychom ukázali svou bídu.

Povstaň, přítelkyně, těšitelko ubohých a opuštěných a přítelkyně hříšníků, svazkem pokoje spoj znesvářené, vždyť v tobě se spojily v podivuhodnou jednotu tak rozdílné přirozenosti tvého Syna. Spoj protiklady tak rozdílných chtění, záměrů, citů a názorů pevným poutem opravdové a dokonalé lásky. Přijď nám na pomoc! My sami nechceme, ba ani nemůžeme přijít, protože nám brání ctižádnost, lakota, marnivost a vášeň. Přijď tedy ty k nám!

Kéž tvé neporušené panenství vyrovná vinu naší porušenosti a tvá pravá, Bohu milá pokora naší nadutou domýšlivost; kéž tvá všem široce otevřená láska přikryje ubohost našeho sobectví a tvá neposkvrněná čistota kéž zahladí skvrnu našeho rozštěpení, které jsme způsobili všemi těmito proviněními. Co si sami nezasloužíme, ať nám dá Bůh na tvou slavnou přimlůvu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

O PANNŮ, TY SAMÁ ZNÁŠ NAŠI TÍSEŇ LÉPE, NEŽ TI MŮŽEME VYPOVĚDĚT.*
PŘIJĎ NÁM NA POMOC!

V. TOUŽÍME PO JEDNOTĚ, ALE SAMI NEMŮŽEME POVSTAT POD TÍHOU SVÝCH
HŘÍCHŮ. * PŘIJĎ.

20. ledna

Sv. Fabiána, papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů, které si poslali svatý Cyprián a římská církevní obec po mučednické smrti sv. Fabiána

Fabián nám dává příklad víry a statečnosti

Když byl svatý Cyprián zpraven o smrti papeže Fabiána, poslal římským kněžím a jáhnům tento dopis:

»Nejmilejší bratři, o smrti mého vynikajícího druha v úřadě jsme měli předtím jen nezaručenou zprávu a zůstávali jsme v nejistotě. Ale pak jsem od vás po podjáhnovi Kremenciovi obdržel dopis, jímž jsem byl velmi podrobně zpraven o jeho slavném odchodu, a zaradoval jsem se, že jeho bezúhonné řízení církve bylo tak čestně dovršeno.

Také z vás mám velikou radost, že jeho památce vydáváte tak slavné a skvělé svědectví. Skrze vás se dovídáme, jak vám záleží na slavné památce vašeho představeného, a dává to příklad víry a statečnosti i nám.

Vždyť jako je selhání představeného nebezpečné tím, že může způsobit pád těch, kdo šli za ním, tak zase naopak je užitečné a spasitelné, když biskup dává svou pevnou vírou bratřím dobrý příklad.«

Zdá se však, že římská církev, dříve než dostala tento dopis, poslala církvi kartaginské zprávu o své věrnosti při pronásledování:

»Církev stojí pevně ve víře, přestože někteří, ať už osoby ve významném postavení nebo ti, kdo se báli lidí, ze strachu selhali. Ale i když se od nás oddělili, neopouštíme je, naopak vybízeli jsme je a stále vybízíme, aby konali pokání a snažili se dosáhnout odpuštění u toho, který může odpustit. Jinak, kdybychom je opustili, mohli by klesnout ještě víc.

Vidíte tedy, bratři, že i vy musíte tak jednat, aby se ti, kdo klesli, pro vaše napomenutí napravili, a kdyby byli znovu zadrženi, aby vyznali víru, a tak mohli napravit své dřívější pobloudění. A připomíná-

me vám ještě jiné povinnosti: Těm, kdo upadli do pokušení a začali projevovat slabost, je nutno poskytnout pomoc, mají-li za svůj čin konat pokání a toužit znovu po přijetí do společenství. Vdovy, utiskovaní, kteří se nemohou o sebe postarat, vězni v žalářích či vyhnanci z domova potřebují, aby se jim posloužilo. Ani katechumeni, kteří podlehli slabosti, nesmějí zažít zklamání, že jim nikdo nepomůže.

Pozdravují vás bratři, kteří jsou v okovech, i kněží a celá církev. Ta s velkou starostlivostí bdí na modlitbách za všechny, kdo vzývají jméno Páně. A také my prosíme, abyste zase vy pamatovali na nás.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,23.21; 2,17

Mám touhu zemřít a být s Kristem. * Pro mě život je Kristus a smrt ziskem.

V. A kdybych musel prolít v oběť i svou krev při posvátné službě naší víře, raduji se z toho a raduji se s vámi se všemi. * Pro mě.

20. ledna

Sv. Šebestiána, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Ambrože, biskupa, na žalm 119 (118)

Věrné svědectví Kristu

Do Božího království vejdem jen tehdy, když hodně vytrpíme. Je-li mnoho pronásledování, je i mnoho zkoušek. Kde je mnoho věnců za vítězství, tam je i mnoho zápasů. Je tedy pro tebe výhodné, že je mnoho pronásledovatelů, neboť mezi mnoha pronásledováními snáze najdeš způsob, jak získat věnec vítězství.

Uveďme příklad mučedníka Šebestiána, když je dnes výročí jeho narození pro nebe.

Pochází odtud z Milána. Ale tady snad pronásledování už skončilo nebo se do těchto krajů ještě nedostalo či bylo mírnější. Šebestián poznal, že ho zde nečeká žádný zápas, nebo jen malý. Odebral se do Říma, kde pro horlivost ve víře zuřilo kruté pronásledování. Tam trpěl, to znamená, že tam získal věnec vítězství. Přišel tam jako cizinec, a dostal tam domovské právo na věčnou nesmrtelnost. Kdyby byl jen jeden pronásledovatel, zřejmě by tento mučedník nebyl dosáhl věnce vítězství.

Ale horší je, že nejsou jen pronásledovatelé viditelní, ale také neviditelní, a těch je daleko více.

Neboť jako když král, původce pronásledování, vydá rozkaz k pronásledování, a v jednotlivých městech a provinciích pak pronásledování provádí mnoho různých lidí, tak i ďábel řídí mnoho svých služebníků, a ti provádějí pronásledování nejen zvenčí, ale také uvnitř v jednotlivých duších.

O těchto pronásledováních bylo řečeno: *Všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, budou pronásledováni.* Všichni bez výjimky, říká se tu. Kdo může být vyňat, když zkoušky pronásledování podstoupil sám Pán?

Kolik je denně skrytých mučedníků Kristových, vyznávajících Ježíše Krista! Toto mučednictví, toto věrné svědectví Kristu znal apoštol, když říká: *Toto je naše chlouba: svědectví našeho svědomí*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

TENTO SVĚTEC BOJOVAL ZA BOŽÍ ZÁKON, POLOŽIL ZA NĚJ SVŮJ ŽIVOT A NEBÁL SE TĚCH, KDO MU VYHROŽOVAL, * PROTOŽE STÁL NA PEVNĚ SKÁLE.

V. NELPĚL NA POZEMSKÉM ŽIVOTĚ, ALE DAL PŘEDNOST NEBESKÉM U KRÁLOVSTVÍ.

* PROTOŽE.

21. ledna

Sv. Anežky, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Ze sbírky kázání svatého Ambrože, biskupa, o pannách

Ještě příliš mladá pro trest, ale už zralá pro vítězství

Dnes je památka panny – následujme ji v bezúhonnosti; je památka mučednice – přinesme dary k oběti. Slavíme výročí toho dne, kdy se svatá Anežka zrodila pro nebe. Podle tradice byla umučena ve dvanácti letech. Jak odporná krutost, která nešetřila ani tak mladistvý věk, ale jak veliká síla víry, pro kterou i tak mladistvý věk vydal svědectví.

Bylo na tom tělíčku dost místa pro rány? Neměla, kde by ji mohla zasáhnout zbraň, ale měla, čím zbraň přemoci. Dívky v jejím věku nesnášejí ani rozhněvaný pohled rodičů a při píchnutí jehlou pláčou, jako by to byla hrozná rána. Ona nemá strach v krvavých rukou katů, nepohne se při smýkání a řinčení řetězů, je ochotna vydat své tělo meči zuřícího vojáka. Neví ještě, co to znamená zemřít, ale je připravena. A když je proti své vůli přivlečena k oltáři, uprostřed ohně rozpíná ruce ke Kristu a právě tam u pohanského ohniště dělá znamení vítězného

Pána. Pak vkládá krk i obě ruce do železných okovů, ale žádné okovy nemohou spoutat tak drobné údy.

Nový druh mučednictví? Je ještě příliš mladá pro trest, ale už zralá pro vítězství. Stěží může zápasit, ale snadno získává vítězný věnec. Dala příklad statečnosti, ač na to ještě neměla věk. Ani nevěsta by tak nespěchala k svatebnímu loži, jak se tato panna vesele a rychle ubírala k místu, kde měl být na ní vykonán trest; okrasou hlavy jí nebyl pletený účes, ale Kristus, nezdobil ji věneček z květin, ale její ctnosti.

Všichni pláčou, jenom ona ne. Téměř všichni se diví, že se tak snadno zřiká života, který teprve začíná žít, a dává ho, jako by se ho už nabažila. Všichni žasnou, že je už schopna vydat svědectví Bohu, a přitom pro svůj věk ještě nemůže pravoplatně jednat. Ale dosáhla toho, že jí bylo svěřeno od Boha, co jí lidé dosud neschválili; neboť to, co přesahuje přirozenost, pochází od Původce přirozenosti.

Jakých hrozeb použil kat, aby ji zastrašil, čím vším jí lichotil, aby ji přemluvil, co všechno jí slibovali nápadníci, aby si je vzala. Ale ona řekla: »Bylo by urážkou Ženicha, kdybych čekala, kdo se mi bude líbit. Ten, kdo si mě vyvolil první, tomu chci patřit. Proč čekáš, vrahu? Ať zahyne tělo, které může být milováno očima, jakýma nechci.« Stála tam, modlila se, pak sklonila šiji.

Mohl jsi vidět, jak se kat chvěje, jako by sám byl odsouzen k smrti, jak se mu třese pravice, jak bledne strachem z cizího nebezpečí, zatímco dívka se nebála svého. Je to tedy v jedné oběti dvojí mučednictví, čistoty a víry. Zůstala pannou a získala mučednickou korunu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PAM ATUJME NA SVATOU ANEŽKU, NA JEJÍ SLAVNÉ MUČEDNICTVÍ: * V TAK M LADÉM VĚKU PŘEM OHIA SM RT A NAIEZLA ŽIVOT.

V. JEJÍ JEDINOU LÁSKOU BYL TEN, KTERÝ JE PŮVODCEM ŽIVOTA. * V TAK..

22. ledna

Sv. Vincence, jáhna a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Vincenc zvítězil skrze toho, který přemohl svět

Vám se dostalo té milosti, že smíte v Krista nejen věřit, ale také pro něj trpět, říká apoštol. Jáhnu Vincencovi bylo dáno to obojí, dostal to

a měl. Co by měl, co by nebyl dostal? Měl důvěru, když mluvil, měl vytrvalost, když trpěl.

Ať tedy nikdo nestaví na svých schopnostech, když mluví, a ať se nikdo nespolehá na své síly, když musí podstoupit zkoušku. Neboť mluvíme-li dobře a moudře, naše moudrost pochází od Boha, a snášíme-li statečně něco zlého, naše trpělivost pochází od Boha.

Myslete na to, jak v evangeliu Kristus Pán své učedníky povzbuzuje. Myslete na to, jak Král mučedníků vyzbrojuje svou družinu duchovními zbraněmi, jak jim ohlašuje boj, jak jim posílá pomoc a slibuje odměnu. Říká svým učedníkům: *Ve světě budete mít soužení. Aby však se toho nezalekli, hned jim dodává odvalu: Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.*

Proč se tedy divíme, nejmilejší, že Vincenc zvítězil skrze toho, který přemohl svět? *Ve světě budete mít soužení*, praví Písmo. Svět může soužit, ale neusouží, může dobývat, ale nedobude. Svět bojuje proti Kristovým vojákům na dvou frontách: lichotí, aby oklamal, a hrozí, aby zlomil. Nenechme se spoutat vlastními choutkami ani se nenechme vyděsit cizí krutostí, a přemůžeme svět.

V obou případech Kristus přichází na pomoc, a křesťan není přemožen.

Myslíme-li při tomto mučednictví na lidskou schopnost snášet utrpení, je to skoro neuvěřitelné; ale vidíme-li za tím Boží moc, už se to nezdá tak zvláštní.

Taková krutost se vybíjela na mučednickově těle, a tak pokojný byl jeho hlas; tak surovými tresty byly mučeny jeho údy, a taková jistota zněla z jeho slov, že se nám zvláštním způsobem zdá, jako by při Vincencově utrpení nemluvil on, ale někdo jiný.

A opravdu, bratři, bylo to tak, jistě to tak bylo: Někdo jiný mluvil. Vždyť Kristus to slíbil v evangeliu svým svědkům, když je připravoval na takový zápas. Řekl jim: *Nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit. Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás duch vašeho Otce.*

Trpělo tedy tělo, a mluvil Duch. A protože mluvil Duch, byla usvědčena zloba, ale nejen to, také slabost byla proměněna v sílu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

DOSTALO SE MI TĚ M ILOSTI, ŽE SM ÍM V KRISTA NEJEN VĚŘIT, ALE TAKÉ PRO NĚJ TRPĚT. * PÁN M Ě ZKOUŠEL JAKO ZLATO V OHNI.

V. VŠECHNO P OVAŽUJ I ZA ŠKODU VE SROVNÁNÍ S NESM ÍRN Ě CENN ÝM P OZNÁN ÍM JEŽÍŠE KRISTA A Ů ČASTÍ V JEHO UTRPENÍ. * PÁN .

23. ledna

Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Evangelista říká: k panně zasnoubené. Proč zasnoubené? Když byla vyvolena a měla, jak se ukázalo, počít a porodit, je divné, že byla jen zasnoubena a ne provdána. Myslíš, že se to stalo náhodou? Neděje se z pouhé náhody to, co má rozumnou příčinu, která je užitečná a nutná, ba i vhodná pro božský úradek. Říkám, jak se to jeví mně a mnohým otcům přede mnou. Příčina Mariina zasnoubení byla stejná jako příčina Tomášovy pochybnosti. U Židů bylo totiž zvykem, že od zasnoubení až do svatby si snoubenci měli své snoubenky střežit. Čím jim byli sami věrnější, tím spíše ochránili jejich cudnost. A jako se pochybující Tomáš dotkl Pána, aby se stal věrným svědkem jeho zmrtvýchvstání, tak také Josef v čase zasnoubení pečlivě vyzkoušel Mariino chování, protože ji sám střežil, aby se tak stal věrohodným svědkem její cudnosti. Jak krásná shoda – pochybování Tomášovo a zasnoubení Mariino! Obojí nás mohlo uvrhnout do stejného omylu, v prvním případě by byla zpochybněna pravdivost víry a v druhém čistoty. Avšak moudrostí a zbožností se stal pravý opak, takže tam, kde hrozilo podezření, byla upevněna jistota. Že Syn vstal z mrtvých, uvěřím pro svou slabost spíše Tomášovi, který pochyboval a přesvědčil se, než Kěfovi, jenž slyšel a uvěřil. Zrovna tak spíše uvěřím, že Matka byla zdrženlivá, když to říká její snoubenec, který ji střežil a zkoušel, než kdyby to řekla o sobě sama Panna, zaštiťujíc se svědectvím svého svědomí. Řekni sám, kdyby někdo viděl, že je zasnoubená a těhotná, neřekl by spíše, že je necudná než panenská? Nebylo ale vhodné, aby se takto mluvilo o Matce Páně. Snesitelnější a počestnější bylo, aby se načas myslelo, že se Kristus narodil z manželství než z cizoložství.

Ale nemohl, řekneš, Bůh dát nějaké zřejmé znamení, díky němuž by jeho původ nevešel do pomluv a jeho matka by nebyla odsuzována? Ovšem že mohl, ale pak by to, co vědí lidé, nemohl skrýt ďáblům. A přece bylo třeba po nějaký čas zatajit před knížetem světa posvátný božský úradek. Ne snad proto, že by se Bůh musel od něho obávat překážek, kdyby chtěl své dílo vykonat zjevně. Spíše proto, že cokoliv chce, činí nejen mocně, nýbrž i moudře. A jako ve všech svých dílech zachovává jakousi vhodnost věcí a časů vzhledem ke kráse řádu, tak i v tomto vznešeném díle naší obnovy chtěl ukázat, že je nejen mocný, nýbrž i moudrý. A i když to mohl provést i jiným způsobem podle své

vůle, přece se mu zalíbilo smířit se sebou člověka takovým způsobem a v tom pořádku, jak člověk klesl. Jako totiž ďábel oklamal nejdříve ženu a teprve pak zvítězil skrze ženu i nad mužem, tak také jeho nejprve oklamala panenská žena, a teprve potom jej úplně přemohl muž Kristus. A tím, že se ctnost lásky vysmála lstivé zlobě a síla Kristova potřela zlovolnou moc, se ukázalo, že Bůh je moudřejší a mocnější než ďábel.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

SLAVNÉ PANNY MARIE NEJDŮSTOJNĚJŠÍ ZASNOUTENÍ OSIAVUJME * NA JEHOŽ PROSTOTU PÁN SE ZAÍBENÍM SHIĎL

V. DNES ROZJÍME O ZASNOUTENÍ BIAHOSLAVENÉ PANNY MARIE Z POKOLENÍ DAVIDOVA * NA JEHOŽ PROSTOTU PÁN SE ZAÍBENÍM SHIĎL

24. ledna

Sv. Františka Saleského, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Uvedení do zbožného života« od svatého Františka Saleského

Různé způsoby zbožnosti

Při stvoření nařídil Bůh rostlinám, aby nesly plody, každá *podle svého druhu*. A tak přikazuje Bůh také křesťanům, živým rostlinám své církve, aby přinášeli plody zbožnosti, každý podle svých vlastností, stavu a povolání.

Jinak má pěstovat zbožnost šlechtic než řemeslník, jinak sluha než kníže, jinak vdova, neprovdaná dívka nebo žena, žijící v manželství. A nejen to; je třeba i vykonávání zbožnosti přizpůsobit schopnostem, činnosti a úkolům každého zvlášť.

Řekni mi, Filoteo, bylo by vhodné, aby biskup vyhledával samotu jako kartuziáni? A manželé aby se nestarali o majetek o nic víc než kápucíni; řemeslník aby zůstával celé dny v kostele jako řeholník, a naopak řeholník byl stále zaneprázdňen všemožnými věcmi ve prospěch bližního jako biskup? Nebyla by taková zbožnost směšná, vyšinitá a nesnesitelná?

Přesto však velmi často dochází k takovému omylu a absurdnosti. Zcela neprávem, Filoteo, neboť je-li zbožnost pravá a upřímná, nic není, naopak zdokonaluje a dovršuje všechno; a jestliže někdy odporuje a brání nějakému řádnému povolání a stavu, je to nepochybně zbožnost falešná.

Včela sbírá svůj med z květů a přitom je nepoškodí a neničí, zanechá je neporušené, čisté a svěží, jak je našla. A pravá zbožnost působí ještě lépe, neboť nejen že žádné povolání nebo činnost neporuší, ale naopak dodává jim větší hloubku a krásu.

Jako drahokam, hozený do medu, nabývá většího lesku, každý podle své barvy, tak se stává člověk příjemnějším a dokonalejším ve svém povolání, je-li spojeno se zbožností: péče o rodinu je skrze ni více prostoupená pokojem, láska mezi manžely je opravdovější, služba představenému věrnější a jakékoli povolání se vykonává s větší ochotou a lépe.

Je omylem a přímo bludem chtít zbožný život vyloučit z družiny vojáků, z dílny řemeslníků, ze dvora knížat, z domácnosti manželů. Je pravda, Filoteo, že v těchto povoláních nelze pěstovat zbožnost čistě kontemplativní, mnišskou a řeholní; ale kromě těchto tří druhů zbožnosti je ještě mnoho jiných, vhodných zdokonalovat ty, kdo žijí ve stavech světských.

Ať jsme tedy kdekoli, můžeme a máme usilovat o dokonalý život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 4,32-5,1; Mt 11,29

Buďte k sobě navzájem dobří, milosrdní a jeden druhému odpouštějte, jako i Bůh odpustil vám pro Kristovy zásluhy. * Napodobujte Boha jako jeho milované děti.

V. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.* Napodobujte.

25. ledna

Obrácení sv. Pavla, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

1,11 - 24

Bůh mi zjevil svého Syna, abych o něm kázal radostnou zvěst

Prohlašuji vám, bratři, že evangelium, které jsem vám hlásal, není dílo lidské: já jsem ho nepřijal ani se mu nenaučil od nějakého člověka, ale ze zjevení Ježíše Krista. Slyšeli jste přece, jak jsem se kdysi choval, když jsem byl ještě židem: pronásledoval jsem Boží církev, že to přesahovalo všechny meze, a snažil jsem se ji zničit. V horlivosti pro židovství jsem ve svém národě předstihoval mnoho svých vrstevníků, protože jsem byl daleko více než oni zaujat zvyklostmi po předcích.

(Bůh) si mě však už v lůně mé matky vybral a svou milostí povolal a rozhodl, že mi zjeví svého Syna, abych o něm kázal radostnou zvěst

pohanům. Neradil jsem se hned s lidmi ani jsem nešel nahoru do Jeruzaléma k těm, kteří byli apoštoly přede mnou. Odešel jsem do Arábie a pak se znovu vrátil do Damašku. Za tři roky potom jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Petra, a pobyl jsem u něho patnáct dní. Z ostatních apoštolů jsem však viděl jen Jakuba, bratra Páně. Dovolávám se Boha za svědka, že nelžu, co vám tady píšu.

Pak jsem šel do krajín syrských a kilikijských. Křesťanským obcím v Judsku jsem však zůstal osobně neznám. Pouze slýchali: »Ten, který nás kdysi pronásledoval, teď sám hlásá tu víru, kterou dříve ničil.« A chválili kvůli mně Boha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Kor 11,7; Gal 1,11.12

Hlásal jsem vám Boží radostnou zvěst. * Evangelium, které jsem vám hlásal, není dílo lidské.

V. Já jsem ho nepřijal od nějakého člověka, ale ze zjevení Ježíše Krista. * Evangelium.

Druhé čtení

Z homilií svatého Jana Zlatoustého, biskupa, o svatém Pavlovi

Z lásky ke Kristu vydržel Pavel všechno

Co je člověk a jak vznešená je naše přirozenost i čeho všeho je lidská bytost schopna, ukázal Pavel nejlépe ze všech lidí. Každým dnem vystupoval výš a výše, každým dnem stále více planul horlivostí a k nebezpečím, která proti němu vyvstávala, se stavěl vždy s novou odvahou. Jasně to vyjádřil slovy: *Nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou.* Dokonce když mu hrozila smrt, vyzýval ostatní, aby se spolu s ním radovali: *Radujte se a dělte se o radost se mnou.* A znovu se raduje, když je vystaven nebezpečí, bezpráví a potupám, takže píše Korintánům: *S radostí přijímám slabosti, příkoří a pronásledování.* A nazývá dokonce všechny tyto věci zbraněmi spravedlnosti a ujišťuje, že z nich má ten největší užitek.

A když se octl přímo uprostřed nepřátelských nástrah, jásal nad jejich náporem a zaznamenal další vítězství. Ze všech stran byl bit, dostávalo se mu ústrků a zlořečili mu, a on málem pořádal triumfální průvody a slavil hojná vítězství, honosil se jimi a děkoval Bohu: *Díky Bohu, který skrze nás neustále vítězí.* A tak se pídil po hanbě a křivdách, které musel snášet pro svou horlivost v hlásání evangelia, mnohem víc než my po radosti z poct a toužil po smrti víc než my po životě, po nedostatku víc než my po hojnosti. A vyhledával práci usilovněji než ostatní

odpočinek po ní. Jediné věci se děsil a bál, aby neurazil Boha; jinak ničeho. Takže jediným předmětem jeho touhy bylo, aby se vždycky a všude líbil Bohu.

Těšil se z lásky Kristovy, a to mu bylo nade všechno; v Kristově lásce se považoval za nejšťastnějšího ze všech lidí, bez ní však nechtěl patřit ani k panstvům a mocnostem. V Kristově lásce by raději byl tím nejpоследnějším, třeba odsouzenecem na smrt, než bez ní jedním z předáků a nejvyšších hodnostářů.

Opravdu největší, ba jedinou trýzní pro něho bylo o tuto lásku přijít. To by pro něho bylo peklo, jediný, nekonečný, nesnesitelný trest.

Naopak těšit se z lásky Kristovy znamenalo pro něho život, celý svět, něco andělského, přítomnost, budoucnost, kralování, zaslíbení a nekonečné bohatství. Nic kromě toho neuznával, ať smutného, nebo příjemného. Z toho, co zde na světě máme, nemyslel na nic, ani na nic trpkého, ani na nic sladkého.

Všechno viditelné přehlížel, asi jako si nevšímáme květiny, která už shnila. A dokonce i tyraní a lidé, kteří proti němu sršeli hněvem, byli pro něho něco jako komáři.

I smrt a trýzeň a tisícera muka mu byla jakoby dětskou hrou, jen když mohl něco vytrpět pro Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 15,9; 1Tím 1,13-14

Nejsem ani hoden, abych byl nazýván apoštolem, protože jsem pronásledoval Boží církev. * Milost našeho Pána se však na mně tím hojněji projevila.

V. Dostalo se mi Božího milosrdenství, protože jsem to dělal z nevědomosti ve své nevěře. * Milost.

Evangeliumsvátku Obrácení svatého Pavla, apoštola

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15,16-21

Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!

Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: ‚Služebník není víc než jeho pán.‘ Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. Když zachovali moje slovo, budou zachovávat i vaše. Ale to všechno vám způsobí kvůli mému jménu, protože neznají toho, který mě poslal.

26. ledna

Sv. Roberta, Albericha a Štěpána, zakladatelů cisterciáků

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipánům

1,27-2,18

Napomenutí k věrnosti

Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotveni v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium a v ničem se nestrachujete protivníků. Jim je to předzvěst zahynutí, vám však spasení, a to od Boha. Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět; vedete týž zápas, jaký jste u mne viděli a o jakém nyní slyšíte.

Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši:

Způsobem bytí byl roven Bohu,
a přece na své rovnosti nelpěl,
nýbrž sám sebe zmařil,
vzal na sebe způsob služebníka,
stal se jedním z lidí.

A v podobě člověka se ponížil,
v poslušnosti podstoupil i smrt,
a to smrt na kříži.

Proto ho Bůh vyvýšil nade vše
a dal mu jméno nad každé jméno,
aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno
na nebi, na zemi i pod zemí –
a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával:

Ježíš Kristus je Pán.

A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování, abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvr-

ny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm sviňte jako hvězdy, které osvěcují svět, držte se slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův, že jsem nadarmo neběžel ani se nadarmo nenamáhal.

Ale i kdybych měl skropit krví obět a službu, kterou Bohu přináším, totiž vaši víru, raduji a spoluraduji se s vámi se všemi; stejně tak se i vy radujte a spoluradujte se mnou.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

TO JE DĚDICTVÍ SVATÝCH OTCŮ: BUĎTE STEJNĚHO SMÝŠLENÍ, SPOJENÍ VZÁJEMNĚ V LÁSCĚ. * NECHŤ JE MEZI VÁMI TAKOVÉ SMÝŠLENÍ, JAKO V KRISTU JEŽÍŠI.

V. V POKOŘĚ POKLÁDEJTE JEDEN DRUHÉHO ZA PŘEDNĚJŠÍHO NEŽ SEBE. * NECHŤ.

DRUHÉ ČTENÍ

Z „Charty Charitatis“ od sv. Štěpána Hardinga, opata zakladatele

Předmluva a 1. kapitola dle Charty Caritatis Cistercií

Předtím než začala cisterciácká opatství vzkvétat, učinili opat Štěpán se svými bratry rozhodnutí, že se nebudou žádným způsobem zakládat opatství v diecézi jakéhokoli biskupa, dokud nebude schválena a potvrzena tato právní listina, která byla sestavena dohromady klášterem Citeaux a odtud vyšlými kláštery, a to aby se tak předešlo pohoršlivým nedorozuměním mezi biskupem a mnichy. Ve snaze předejít rozbití vzájemného pokoje výše vzpomnutí bratři jasně vyjádřili, rozhodli a svým nástupcům odkázali to, jakým způsobem – či lépe řečeno v jaké lásce – mají mniši v opatstvích po celém světě v duchu zůstatvati nerozděleni a vnitřně spojeni, třebaže jsou fyzicky odloučeni. Totiž bratři měli též za to, že mají tuto listinu nazvat „Charta Charitatis“, neboť ustanovení v ní obsažená odvrhují tíhu každého poplatkového břemena a v Božích i lidských věcech mají před očima jenom lásku a blaho duší.

Uznáváme, že my všichni jsme služebníky – ač neužitečnými – jediného pravého Krále, Pána a Učitele. Proto neukládáme pražádná pozemská poplatková břemena opatům a našim spolubratřím mnichům, které Boží milosrdenství na nejrůznějších místech postavilo pod vedení řehole prostřednictvím nás ubohých. Poněvadž ale chováme v srdci touhu být užiteční vám a vůbec všem dětem svaté Církve, nehodláme činit proti Ni nic, co by ji utiskovalo nebo bylo s to zmenšit její jmění, abychom totiž – zatímco se bychom se snažili obohatit z Její chudoby – nepropadli zkáze hrabivosti, jež je podle Apoštola „rovna modlosluž-

bě“. Avšak péči o vaše duše si chceme podržet kvůli lásce, aby jste se pak pomocí naší péče mohli znovu navrátit na správnou cestu života, kdyby jste se snad – Bůh chraň – pokusili vzdálit od svatých nařízení a od zachovávání svaté Řehole.

Ale nyní je naší vůlí – a to vám nařizujeme, aby jste zachovávali Řeholi svatého Benedikta ve všech částech tak, jak se zachovává v Novém klášteře, v Citeaux. Nevnášejte do jejího doslovného znění žádný jiný smysl, avšak rozumějte jí a zachovávejte ji tak, jak jí rozuměli a ji zachovávali vaši předchůdci, totiž mniši z Nového klášteřa, a jak jí také my dnes rozumíme a ji zachováváme. A abychom byli s to přijmout ve svém klášteře všechny vaše mnichy, kteří k nám přijdou, stejně jako i vy naše ve svých klášteřích, zdá se nám vhodným – a je to také naše vůle – aby obyčeje, zpěv a všechny knihy pro denní hodinky a mši u vás byly v souladu s obyčejí a knihami Nového klášteřa. Nechť tak tedy v našem konání nevládne pražádná rozdílnost, nýbrž nechť žijeme v jedné lásce, pod toutéž Řeholí a podle stejných obyčejů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

CHCEM E TEDY ZALOŽIT ŠKOLU SLUŽBY PÁNĚ, * CHCEM E ŽÍT V JEDNÉ LÁSCE, P OD STEJNOU ŘEHOÍ A P ODIE STEJNÝCH OBYČEJŮ .

V. KDO DĚLÁ POKROKY V KLÁŠTERNÍM ŽIVOTĚ A VE VÍŘE, TOM U SE ROZŠÍRUJE SRDCE A JDE PO CESTĚ BOŽÍCH PŘIKÁZÁNÍ V NEVÝSLOVNĚ RADOSTI LÁSKY. *
CHCEM E ŽÍT V JEDNÉ LÁSCE, P OD STEJNOU ŘEHOÍ A P ODIE STEJNÝCH OBYČEJŮ .

EVANGELIUM SLAVNOSTI SVATÉHO ROBERTA, ALBERICHA A ŠTĚPÁNA HARDINGA, ZAKLADATELŮ CISTERCIÁCKÉHO ŘÁDU

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15,9-17

Ježíš řekl svým učedníkům:

Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.

To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, o č ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!

26. ledna

Sv. Timoteje a Tita, biskupů

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, o svatém Pavlovi

Dobrý boj jsem bojoval

Pro Pavla bylo i vězení nebem. Rány a bití přijímal raději než se jiní sápopu po ceně za vítězství a bolest měl raději než odměnu, ba přímo ji za odměnu považoval, a proto nazýval utrpení milostí. Pravou odměnou mu vskutku bylo *zemřít a být s Kristem*, zatímco žít pozemský život znamenalo boj. A přece z lásky ke Kristu tuto odměnu oddaloval, protože dychtil po boji a považoval jej za potřebnější.

Být Kristu vzdálen a jím zavržen znamenalo pro něho boj a bolest, ba víc než boj a víc než jakákoli bolest, zatímco být s Kristem bylo jeho jedinečnou odměnou. A Pavel přesto dal pro Krista přednost boji.

Někdo tu může okamžitě namítnout, že Pavel přece o tom všem prohlásil, že kvůli Kristu je to pro něho milé. I já sám to plně přiznávám; neboť to, kvůli čemu jsme my smutní, působilo Pavlovi přímo rozkoš. Ale copak mám připomínat pouze jeho nebezpečí a svízele? Vždyť on také žil v hlubokém zármutku, jak sám říkal: *Kdo cítí slabost, abych ji necítil i já? Kdo je sváděn ke hříchu, aby to nepánilo i mne?*

Ale vás všechny napomínám, abyste se tomuto zářivému příkladu ctností pouze neobdivovali, nýbrž jej také napodobovali. Pak totiž budeme i my mít podíl na jeho odměně za vítězství.

Je-li někomu divné, říkáme-li, že každý, kdo dokáže totéž co on, dojde také stejně odměny, ať si poslechne jeho vlastní slova: *Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. Teď už mě jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce. A nejen mně; stejně tak i všem, kdo s láskou čekají na jeho příchod.* Jistě vidíš, jak volá všechny k účasti na stejné slávě.

Protože je tedy připravena stejná koruna slávy pro všechny, všichni se snažme, abychom byli hodni všeho toho dobrého, co nám je zaslíbeno.

A nehleďme přitom pouze na velikost a skvělost Pavlových ctností a na tak činorodé a pevné odhodlání jeho ducha, díky jemuž dosáhl takové milosti. Musíme mít na mysli i to, že byl člověk jako my a že se nám po všech stránkách podobal. Pak se nám i to, co je velmi těžké, bude zdát snadným a lehkým. A budeme-li se v tomto krátkém čase snažit a namáhat, dostaneme i my onu neporušitelnou a nesmrtelnou

korunu, skrze milost a milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista. Jemu patří sláva a moc, nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Tím 6, 11–12; Tit 2, 1

Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. * Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života.

V. Uč tomu, co je shodné se správnou naukou.* Dobře.

27. ledna

Sv. Anděly Mericiové, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovní závěti svaté Anděly Mericiové

Všemu vládne s dobrotou

Mé milé matky a sestry v Kristu Ježíši, především se všemožně a ze všech sil snažte, abyste se s pomocí Boží řídily tím dobrým úmyslem, že jedině z lásky k Bohu a z horlivosti o záchranu duší vezmete na sebe úkol vychovávat.

Neboť jenom když bude mít vaše vychovatelská činnost kořeny a základ v této dvojí lásce, ponese dobré a spasitelné ovoce. Vždyť náš Spasitel řekl: *Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce.*

Říká: Dobrý strom, to znamená dobré srdce a duch zanícený láskou, může konat jenom dobré a svaté skutky. Proto říkával svatý Augustin: »Miluj, a dělej, co chceš.« Měj lásku k Bohu i k bližnímu, a potom dělej, co chceš jako by zjevně říkal: Láska nemůže hřešit.

Také vás prosím, abyste braly zřetel na každou vaši dceru zvlášť a zapsaly si do srdce nejen jejich jméno, ale také jejich založení a celkový stav. Nebude vám to zatěžko, budete-li je zahrnovat živou láskou.

Matky v řádu přirozeném, i kdyby měly tisíc dětí, nosí každé z nich uvnitř v srdci a nikdy na žádné nezapomenou. Působí to v nich opravdová láska. Dokonce se zdá, že čím víc mají dětí, tím víc v nich roste láska a starost o každé z nich. A tím spíše si mohou a mají takto počínat matky duchovní, protože duchovní láska je mocnější než ta, která pochází z pokrevního příbuzenství.

Proto, mé drahé matky, budete-li milovat tyto své dcery živou a upřímnou láskou, bude nemožné, že byste je neměly všechny a každou zvlášť hluboko zapsané v paměti i v srdci.

A ještě vás prosím: Snažte se je získávat láskou, mírností a dobrotou, ne povýšeností a tvrdostí. Buďte ke všem ze srdce přívětivé, jak to má

být, podle slov našeho Pána: *Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.* Napodobujte Boha, o němž je psáno: *Všemu vládne s dobrotou.* A Ježíš dále říká: *Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.*

Proto i vy buďte ve všem laskavě na všechny. A zvláště si dávejte pozor na to, aby se vaše rozkazy neplnily z donucení. Vždyť Bůh dal každému svobodu, a proto nikoho nenutí, ale dává pouze najevo svou vůli, volá a radí. Někdy sice bude nutno uplatňovat autoritu přísněji, ale vhodným způsobem a s ohledem na to, jaký kdo je a co potřebuje. I přitom nás má vést jenom láska a horlivost o duše.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 5,89; Mt 5,14.16

Vy jste světlem v Pánu: žijte jako děti světla. * Ovoce tohoto světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.

V. Vy jste světlo světa. Ať vaše světlo svítí lidem. * Ovoce.

28. ledna

Sv. Tomáše Akvinského, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Tomáše Akvinského o apoštolském vyznání víry

Na kříži nechybí žádný příklad ctnosti

Nač bylo potřebné, aby pro nás Syn Boží trpěl? Bylo to velmi potřebné, a to z dvojího hlediska: jako lék proti hříchům a jako příklad pro naše jednání.

Jako lék proto, že skrze Kristovo umučení nalézáme lék proti všemu zlu, do něhož upadáme svými hříchy.

Ale neméně užitečný je i příklad. Neboť Kristovo umučení stačí k tomu, aby úplně formovalo náš život. Kdo chce žít dokonale, nemusí dělat nic jiného než pohrdat tím, čím Kristus na kříži pohrdl, a usilovat o to, oč Kristus usiloval. Vždyť na kříži nechybí žádný příklad ctnosti.

Hledáš-li příklad lásky: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.* To učinil Kristus na kříži. A tak když on vydal svůj život za nás, nemá být příliš těžké snášet cokoli zlého pro něho.

Hledáš-li trpělivost, nalezne se nejvíc na kříži. Trpělivost se totiž stává velkou dvojím způsobem: buď když někdo snáší trpělivě něco velikého, nebo když snáší něco, čemu se mohl vyhnout, ale nevyhnul. A Kristus snášel na kříži něco velikého, a to trpělivě, neboť *když trpěl, nevyhrožoval ; jako ovce vedená na porážku neotevřel ústa.* Veliká je tedy

Kristova trpělivost na kříži. A proto *vytrvale běžme o závod, který je nám určen. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti. Místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž a nic nedbal na urážky.*

Hledáš-li příklad pokory, pohleď na Ukřižovaného. Neboť Bůh chtěl být souzen od Poncia Piláta a zemřít.

Hledáš-li příklad poslušnosti, následuj toho, který byl poslušný Otce až na smrt: *Jako se celé množství stalo neposlušností jednoho, totiž Adama, hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.*

Hledáš-li příklad pohrdání pozemskými věcmi, následuj toho, který je *Král králů a Pán pánů, v němž jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání; na kříži visí obnažen, posmívají se mu, plivají na něj, bijí ho, je korunován trním a nakonec napájen octem a žlučí.*

Ať tedy nelpíš na oděvu ani na bohatství, neboť *rozdělili si mé šaty; ani na počtách, neboť on zakusil posměch a bití; ani na hodnostech, neboť upletli korunu z trní a vsadili mu ji na hlavu; ani na požitcích, neboť mě v žízni napojili octem.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 7,7–8; 9,1.17

Modlil jsem se, a byl mi dán rozum, prosil jsem, a ducha moudrosti v úděl jsem přijal. * Jí jsem dal přednost před žezly a trůny, a bohatství ve srovnání s ní jsem pokládal za nic.

V. Bože otců a milosrdný Pane, kdo poznal tvou vůli, když jsi mu nedal moudrost a z výšin neposlal svého svatého ducha? * Jí jsem.

31. ledna

Sv. Jana Boska, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Jana Boska

Pracoval jsem vždycky s láskou

Jestliže se chcete opravdu starat o štěstí našich svěřenců a vést je k plnění jejich povinností, nesmíte především nikdy zapomínat, že zastupujete rodiče těch milovaných chlapců. Pro ně jsem pracoval vždycky s láskou, pro ně jsem studoval a vykonával kněžskou službu. A nejen já, ale celá salesiánská společnost.

Synáčekové moji, kolikrát jsem musel za svého dlouhého působení uznat tuto velkou pravdu: Snadnější je vzplanout hněvem než něco

klidně snést, hrozit chlapci než ho přesvědčit. Řeknu dokonce, že je pro naši netrpělivost a pýchu pohodlnější vzpurné trestat než je snašet s pevností a vlídností, a tak je přimět k nápravě.

Doporučuji vám lásku, s jakou jednal svatý Pavel s těmi, kdo se nedávno předtím obrátili na víru. Často ho láska vedla k tomu, že plakal a snažně se modlil, když viděl, jak jsou málo učenliví a jak se vzpírají jeho úsilí.

Straňte se všeho, co by mohlo budit zdání, že podléháte návalům zlosti. Je obtížné zachovat při trestání klidnou mysl, ale je to nutné, nemá-li vzniknout podezření, že jednáme, abychom ukázali svou autoritu nebo abychom si vylili vztek.

Na ty, vůči nimž máme uplatňovat nějakou moc, hleďme jako na syny. Konejme pro ně službu, tak jako Ježíš přišel sloužit, a ne poroučet. Styďme se za pouhé zdání vládychtivosti, a vládněme jim jen proto, abychom jim lépe sloužili.

Tak se choval Ježíš vůči apoštolům. Snášel je, i když byli nevědomí a nevychovaní a měli málo víry. A s hříšníky jednal tak laskavě a projevoval k nim tak přátelský vztah, že jedni žasli, jiní se pohoršovali, ale někteří právě proto začali doufat, že dosáhnou u Boha odpuštění. A Ježíš chce, abychom ho následovali tichostí a pokorou srdce.

Jsou to naši synové, a proto když chceme odstranit jejich chyby, odložme všechen hněv nebo se tak ovládněme, jako bychom ho zcela potlačili.

V mysli ať není rozčilení, v očích žádné pohrdání ani v ústech tupení. V přítomnosti mějme soucit a pro budoucnost naději. Tak se to sluší na pravé duchovní otce, jimž jde o skutečnou nápravu a polepšení.

Ve zvláště těžkých případech je lepší prosit snažně a pokorně Boha, než vychrlit přívalem slov, která posluchače jen zraňují a viníkům nepřinesou žádný užitek.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mk 10,13–14; Mt 18,5

K Ježíšovi přinášeli děti, aby jim požehnal. Ale učedníci to matkám zakazovali. Když to Ježíš viděl, řekl jim: * Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království.

V. A kdo přijme jedno takové dítě kvůli mně, mne přijímá. * Nechte.

2. února

Uvedení Páně do chrámu

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

13, 13a.11-16

Zasvěcení prvorozenou

Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl mu:

»Zasvěť mi každého prvorozence, který otvírá lůno u synů Izraele, ať je (to) z člověka, nebo z dobytka. Patří mně!«

Mojžíš řekl lidu: »Až tě Hospodin přivede do kananejské země, jak přísahal tobě i tvým otcům, až ti ji dá, odevzdáš Hospodinu všechno, co otvírá lůno, každého prvorozeného samce při vrhu tvého dobytka (zasvětiš) Hospodinu. Za každého prvorozeného osla dáš beránka; jestliže nevykoupíš, musíš ho zabít (zlomením šíje). Všechno prvorozené z člověka u svých synů musíš vykoupit!

Když se tě v budoucnu zeptá tvůj syn: 'Co to (znamená)?', řekneš mu: 'Hospodin nás vyvedl silnou rukou z Egypta, z domu otroctví. Když se totiž farao zatvrdil a (nechtěl) nás propustit, Hospodin pobil všechno prvorozené v egyptské zemi, od prvorozence člověka až po prvorozence dobytka. Proto obětuji Hospodinu všechny samce, kteří otvírají lůno, a vykupuji každého prvorozence ze svých synů. Bude to jako znamení na tvé ruce a jako stuha mezi tvýma očima na připomínku, že nás Hospodin silnou rukou vyvedl z Egypta.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

PŘIPRAV SVOU KOM NATU, SIÓNE, A PŘIJM I KRISTA, SVĚHO KRÁLE. * PANNA POČALA, PANNA PORODILA, PANNOU ZŮSTALA, KIANĚLA SE TOM U, JEHOŽ ZRODILA.

V. SIM EON VZAL DÍTĚ DO NÁRUČÍ A VELEBIL PANA. * PANNA POČALA.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy svatého Sofronia, biskupa jeruzalémského*Uvítáme jasné a věčné světlo*

Pospěšme vstříc Kristu, my všichni, kteří s takovou zbožností slavíme a uctíváme jeho tajemství, pojďme všichni s ochotným srdcem. Nikdo ať při tomto setkání nechybí, ať není nikoho, kdo by nenesl světlo.

Jestliže zažiháme plamen svíce, chceme ukázat na Boží světlo toho, jenž přichází, od něhož pochází světlo všeho, co svítí, neboť on zahání temnoty nejtemnější a hojností věčného světla všechno osvěcuje. A chceme také co nejjasněji dát najevo, jak má zářit naše duše, chceme-li mu jít v ústrety.

A jako nesla Boží Matka a nejčistší Panna v náruči právě světlo a přišla na pomoc těm, kdo byli pohřiveni v temnotách, tak i my, jsouce osvíceni jeho světlem a držíce v rukou všem viditelné světlo svíce, spěšně vyjděme naproti tomu, který je světlo pravé.

Vždyť opravdu *světlo přišlo na svět* a svět zahalený tmou osvitilo, opravdu *nás navštívil ten, který vychází z výsosti* a osvitil ty, kdo seděli v temnotách. To je naše dnešní tajemství, a proto jsme vyšli se svícemi v rukou, proto přicházíme se světlem, abychom tak naznačili, že nám zazářilo světlo, a abychom se otevřeli jasu, který na nás od něho přechází. Pospěšme proto všichni společně a vyjděme Bohu vstříc.

Přišlo to právě světlo, *osvěcující každého člověka přicházejícího na tento svět*. Nuže bratři, všichni ať jsme osvíceni, všichni ať jsme plni jasu.

Nikdo z nás ať nezůstane neposvěcený tímto světlem, nikdo, koho zcela naplnilo, ať nesetrvává v noční temnotě, nýbrž vyjděme všichni plni jasu. Byli jsme osvíceni, všichni společně vyjděme naproti a se starcem Simeonem uvítejme ono světlo, jasné a věčné. Se Simeonem se z duše radujme a Původci a Otcí světla společně zazpívejme chvalozpěv díky, neboť on nám poslal právě světlo, zaplašil temnotu a všem nám dal zazářit svým světlem.

Skrze něho jsme také my uviděli Boží spásu, kterou připravil před očima všech národů a kterou nám zjevil ke slávě nového Izraele. A stejně jako byl pohledem na Krista zbaven pout pozemského života, i my jsme rázem byli osvobozeni od onoho starého a temného hříchu.

Také my jsme ve víře objali Krista, když k nám přišel z Betléma, a z pohanů jsme se stali Božím lidem, neboť Kristus je naše spase ní od Boha Otce. Spatřili jsme Boha, když se stal člověkem; a protože jsme viděli, že Bůh přišel, a v duchu ho vzali do náruče, nazýváme se novým Izraelem. A proto každoročně slavíme tento Boží příchod a nikdy na něj nezapomeneme.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 43,4.5; srv. Lk 2,22

Hospodinova velebnost vešla do chrámu branou, která směřuje k východu. * A hle – chrám byl plný Hospodinovy velebnosti.

V. Rodiče přinesli dítě Ježíše do chrámu. * A hle.

Evangeliumslavnosti Uvedení Páně do chrámu

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 1,1–14

Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho

nepovstalo nic, co jest. V něm byl života ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.

Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle.

Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali.

Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

3. února

Sv. Ansgara, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z dekretu II. vatikánského sněmu o misijní činnosti církve

Je třeba s důvěrou oznamovat tajemství Krista

Ačkoli na každého Kristova učedníka připadá příslušný díl závazku šířit víru, Kristus Pán vždy povolává z řad učedníků ty, které sám chce, aby byli s ním a aby je posílal kázat národům.

Proto skrze Ducha svatého, který ke společnému prospěchu rozděluje zvláštní dary, jak sám chce, vnuká do srdce jednotlivců misionářské povolání. Současně v církvi uvádí v život instituty, které na sebe berou úkol hlásat evangelium – úkol náležející celé církvi – jako svou vlastní povinnost.

Znamení zvláštního povolání je vidět na těch, kdo jsou obdařeni potřebným přirozeným založením, mají žádoucí vlohy a nadání a také jsou ochotni věnovat se misijnímu dílu. Mohou to být domácí nebo zahraniční kněží, řeholníci i laici. Posláni právoplatnou autoritou jdou s vírou a poslušností za těmi, kdo jsou daleko od Krista. Jsou odděleni k dílu, k němuž byli povoláni jako služebníci evangelia, *aby se pohané stali milou obětí, posvěcenou od Ducha svatého.*

Na Boží volání má člověk odpovědět tak, že nedá na to, k čemu radí tělo a krev, ale zcela se zasvětil dílu evangelia. Tuto odpověď však je schopen dát, jen když ho povzbudí a posílí Duch svatý.

Kdo je poslán, vstupuje do šlépějí života a poslání toho, který se sám sebe zřekl a vzal na sebe přirozenost služebníka. Má tedy být rozhodnut po celý život vytrvat ve svém povolání, vzdát se sebe a všeho, co bylo do té doby jeho, a všem se stát vším.

Když hlásá evangelium mezi pohanskými národy, ať je s důvěrou seznámuje s tajemstvím Krista, kterého zastupuje. V něm ať má odvahu mluvit, jak je třeba, a ať se nestydí za pohoršení kříže.

Ať jde ve stopách svého Mistra, tichého a pokorného srdcem, a zjevně ukazuje, že jeho jho netlačí a břemeno netíží.

Životem opravdu podle evangelia, velkou trpělivostí, velkodušností, dobrotou a upřímnou láskou ať vydává svému Pánu svědectví, bude-li třeba až k prolítí krve.

Bude si vyprošovat od Boha sílu a statečnost, a pak pozná ze zkušenosti, že ve velikém soužení i v největší chudobě lze oplývat radostí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 9,16.22

Že hlásám evangelium, tím se chlubit nemohu; to je mi uloženo jako povinnost. * Běda, kdybych evangelium nehlásal.

V. Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé. * Běda.

3. února

Sv. Blažeje, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Snášej utrpení pro moje ovce

Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny. Hle, jak Pán sloužil, hle, jak i my máme podle jeho příkazu sloužit: Dal svůj život jako výkupné za všechny, vykoupil nás.

Kdo z nás je schopen někoho vykoupit? Jeho krví, jeho smrtí jsme byli vykoupeni ze smrti, jeho ponížením jsme byli pozdviženi. Ale protože jsme se stali Kristovými údy, máme i my alespoň tím málem, co můžeme, přispět jeho údům, neboť on je hlava, my jsme tělo.

Apoštol Jan nás povzbuzuje ve svém listě příkladem Pána, jenž řekl: *Kdo se mezi vámi chce stát velkým, ať je vaším služebníkem; tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.* Jan nás tedy povzbuzuje, abychom se stávali Kristu podobnými, a říká: *Kristus za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry.*

Sám Pán se po svém vzkříšení ptal: *Petře, miluješ mě?* Ten odpověděl: *Miluji.* Tříkrát se Pán ptal, třikrát Petr odpověděl. A pokaždé, třikrát řekl Pán: *Pas moje ovce.*

Čím mi dokážeš, že mě miluješ, ne-li tím, že budeš pást mé ovce? Co mi můžeš dát tím, že mě miluješ, když všechno očekáváš ode mne? Víš tedy, co máš dělat, jestliže mě miluješ: *Pas moje ovce.*

Zaznívá to jednou, podruhé, potřetí: *Miluješ mě? Miluji. Pas moje ovce.* Ze strachu Petr třikrát zapřel, z lásky třikrát vyznal.

A když mu Pán potřetí svěřil svoje ovce, protože Petr svou odpovědí vyznal, že miluje, odsoudil strach a přemohl ho, Pán dodává: *Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, jiný tě přepáše a povede, kam nechceš. To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha.* Oznámil mu jeho kříž, předpověděl mu jeho utrpení.

Pán tedy slovy *Pas moje ovce* chtěl říci i toto: Snášeš utrpení pro moje ovce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,20; 1 Jan 3,16

V ničem nedojdu hanby. * Budu moci svým neohroženým počínáním na sobě Krista oslavit, ať svým životem, ať svou smrtí.

V. Kristus za nás položil svůj život. Také my jsme povinni položit svůj život pro své bratry. * Budu.

4. února

Sv. Rabana Maura, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z jednoho pojednání od svatého Rabana Maura, biskupa

Ovoce poznání spočívá v lásce. „Poznání“, praví apoštol, „činí domýšlivým, kdežto láska buduje.“ Proto platí: Jestliže stojí za to úsilí o to, co činí povýšeným, pak o to více o to, co buduje. Jestliže jsme tedy poznali Boží vůli, tak chceme z lásky k Bohu poslouchat, abychom k Bohu dospěli.

Proto tedy musí ten, kdo spěje k vrcholu moudrosti, dospět nezbytně také k výšinám lásky. Poněvadž jen ten, kdo správně miluje, může mít dokonalý vhled. Jestliže tedy se někdo snaží proniknout k plnosti chápání, pak nečiní nic jiného, než že se přibližuje dovršení lásky. A nakolik pokročí v poznání, natolik také v lásce.

Na jiném místě jsme řekli, že v dokonalé rozumové činnosti moudrosti spočívá pravá blaženost. Přesně totéž pravíme také o lásce: v dokonalé volní činnosti lásky spočívá nejvyšší blaženost. Neboť Bůh, Stvořitel všech věcí, který je naší blažeností, je stejným způsobem nazýván jak jménem jedné (totiž moudrosti) tak i druhé (totiž lásky). Tak i v knize Moudrosti je něm psáno: „Učil mě moudrosti, všemu mě naučila strůjkyňě všeho – moudrost, neboť v ní je duch myslící a svatý, jedinečný a přitom mnohotvárný ...“. A apoštol Jan praví: „Bůh je láska a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ Také Spasitel chtěl, aby se poznání a láska chápaly jako jedno. Proto praví v evangeliu k Otcí: „Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, já však jsem tě poznal. A také tito poznali, že tys mě poslal. A dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.“

Tedy: Kdokoli dosáhne plného poznání Boha, má zároveň v sobě i dokonalou lásku. A v zakoušení obojího má nejvyšší dobro a bude mít podíl na věčné blaženosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

POKUD SE NĚKDO DOMNÍVÁ, ŽE DOSPĚL K POZNÁNÍ, JEŠTĚ NEPOZNAL, JAK JE NUTNO POZNÁVAT. * KDO VŠAK M ILUJE BOHA, TOHO BŮH POZNÁVÁ.

V. KDO NEM ILUJE, BOHA NEPOZNAL, PROTOŽE BŮH JE LÁSKA. * KDO.

5. února

Sv. Agáty, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy svatého Metoděje Sicilského, biskupa, o svaté Agátě

Darovaná Bohem, pramenem veškeré dobroty

Všechny nás sem na toto místo přivedla výroční památka svaté mučednice. Jak víte, draží posluchači, je Agáta mučednice starokřesťanské doby, svým skvělým zápasem jedna z předních, ale patří i naší současnosti, neboť i nyní jako by sváděla vítězný zápas Božími divy, které jí denně znovu nasazují korunu a denně znovu ji nádherně ozdobují.

Agáta je panna, protože se narodila ze Slova nesmrtelného Boha (to i kvůli mně zakusilo ve svém lidství smrt), nerozdílného Božího Slova, jak říká Jan Teolog: *Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.*

Nuže, panenská žena, která vás pozvala k dnešním duchovním hodům, je ženou šťastně zasnoubenou jedinému muži, Kristu, abych použil slov apoštola Pavla o manželském svazku.

Agáta (Dobromila), tato vskutku Dobrá, neboť je vlastnictvím Božím, je ve společenství dobra, v němž představuje smysl a význam svého jména, Dobrou Agátou jak svému Ženichovi, tak i nám. Dopřál nám ji sám pramen veškeré dobroty Bůh, dal nám ji darem.

Agáta je ta, jejíž dobrota odpovídá jak jménu, tak skutečnosti samé. Agáta je ta, která svými slavnými činy dělá čest svému dobrému jménu a přímo jménem samým ukazuje na své vlastní činy. Agáta je ta, která už svým jménem láká, abychom k ní všichni co nejvíc spěchali, a ta, která nás učí také svým příkladem, abychom spolu s ní všichni bez prodlení usilovali o pravé dobro, kterým je sám Bůh.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PÁN M I POM OHL, ABYCH ZŮSTALA PEVNÁ VE VYZNÁVÁNÍ VÍRY. * ON M Ě UZDRAVIL A POTĚŠIL

V. PÁN, BERÁNEK BEZ POSKVRNY, VE SVĚ MI LOSRDNĚ LÁSCE M Ě, SVOU SIU ŽEBNICI, POSVĚTLA U CHRÁNIL PŘED ZHANOBENÍM . * ON .

6. února

Sv. Pavla Mikiho a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Ze Zprávy o mučednictví svatého Pavla Mikiho a jeho druhů zapsané jejich současníkem

Budete mými svědky

Když byly kříže zasazeny do země, bylo podivuhodné sledovat neo-hroženost všech. Povzbuzovali je k ní tu Otec Pasius, tu Otec Rodriguez. Otec představený stále setrval v nehybném stavu, s očima upřenýma k nebi. Bratr Martin zpíval na znamení díků za Boží dobrotu některé žalmy, k nimž připojil verš: *Do tvých rukou, Pane, svěřuji svého ducha.* Bratr František rovněž hlasitě děkoval Bohu. Bratr Gunsalvus se modlil velmi silným hlasem modlitbu Páně a pozdravení andělské.

Náš bratr Pavel Miki, který věděl, že u všech, s nimiž kdy přišel do styku, je ve veliké vážnosti, prohlásil nejprve všem přítomným, že je

Japonec a člen Tovaryšstva Ježíšova a že umírá proto, že hlásal evangelium, a že děkuje Bohu za tak mimořádné dobrodiní. Pak připojil následující slova: »Když jsem teď dospěl až sem, předpokládám, že nikdo z vás si nemyslí, že bych teď nechtěl mluvit pravdu. A proto vám prohlašuji, že není jiné cesty k spáse než ta, kterou jdou křesťané. Tato cesta mě učí, abych odpustil nepřátelům a všem, kteří mi ublížili. Proto rád odpouštím králi a všem, kteří mě přivedli na smrt, a prosím je, aby ochotně přijali křesťanský křest.«

Pak obrátil zrak na své druhy a začal jim dodávat odvahy pro jejich poslední zápas. A tu se všem po tvářích rozlila přímo radost, především Ludvíkovi. A když na něho jakýsi jiný křesťan zavolal, že zakrátko bude v ráji, projevil pohybem prstů a celého těla takovou radost, že se k němu obrátily zraky všech přihlížejících.

Antonín, který byl vedle Ludvíka, pozdvihl oči k nebi a po vzývání nejsvětějšího jména Ježíšova a jména Mariina začal zpívat žalm *Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodinovo*, který se naučil v katechetickém ústavu v Nagasaki, kde se velice dbalo na to, aby se chlapci naučili několik vhodných žalmů.

Jiní zase s jasnou tváří stále opakovali: »Ježíši, Maria!« Někteří také nabádali kolemstojící, aby žili, jak se sluší na křesťana. Tímto a jiným počínáním dávali najevo, že jsou připraveni zemřít. Tehdy začali čtyři kati vyjímat ze svých pochev (v Japonsku běžně užívaných) meče. Při tomto děsivém divadle všichni věřící volali: »Ježíši, Maria!« a navíc se zdvihl žalostný pláč a nářek pronikající až do nebes. A kati jednoho každého z nich zakrátko jednou nebo dvěma ranami zbavili života.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Gal 6,14; Flp 1,29

Naši jedinou chloubou je kříž našeho Pána Ježíše Krista: v něm je naše naděje, život a vzkříšení. * Skrze něj jsme spaseni a vysvobozeni.

V. Vám se dostalo té milosti, že smíte v Krista nejen věřit, ale také pro něj trpět. * Skrze.

8. února

Sv. Jeronýma Emilianiho, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Jeronýma Emilianiho spolubratřím

Musíme spoléhat pouze na Boha

Nejmilejší bratři v Kristu, synové Společnosti služebníků chudých!

Váš nehodný otec vás zdraví a vybízí vás, abyste vytrvali v Kristově lásce a věrném zachovávání jeho příkázání, jak jsem vám slovem i skutkem ukázal, když jsem byl s vámi, aby tak skrze mne byl ve vás oslaven Pán.

Naším cílem je Bůh, pramen všeho dobra, a jak se modlíme v naší modlitbě, my musíme spoléhat pouze na něho, a ne na někoho jiného. A náš dobrotivý Bůh chtěl rozhojnit vaši víru (bez ní, jak říká evangelista, nemůže ani Kristus činit mnohá znamení) a vyslyšet vaši modlitbu, když se rozhodl učinit vás chudými, ztrápenými, sklíčenými, unavenými a ode všech zhrzenými, zbavenými i tělesné přítomnosti vašeho ubohého, milovaného a drahého otce, i když ne jeho ducha.

Proč vás chtěl mít takovými, ví jen on sám. Přesto můžeme vypozařovat tři důvody. Předně vám tím zajisté náš požehnaný Pán připomíná, že vás chce připočíst mezi své milované, jestliže vytrváte na cestě, kterou jste nastoupili; tak totiž jednal se svými přáteli a učinil je svatými.

Další důvod je ten, že usiluje, abyste vždy více spoléhali jen na něho, a ne na jiné, neboť jak jsem řekl, Bůh nečiní své velké skutky na těch, kdo se zdráhají vkládat svou veškerou víru a naději výlučně do něho, ale vylévá plnost své lásky na ty, kdo vynikají velkou vírou a nadějí, a těm činí veliké věci. Takže, budete-li vyzbrojeni vírou a nadějí, Bůh, který ponížené povyšuje, učiní i s vámi veliké věci. Když vám proto bere mne nebo kohokoli jiného, kdo je vám milý, dává vám na vybranou jednu ze dvou možností: buď slevíte ze své víry a vrátíte se k pozemským věcem, nebo zůstanete ve víře pevní a Bůh ve vás najde zalíbení.

A konečně důvod třetí: Bůh si vás chce vyzkoušet jako zlato v ohni. Příměsí zlata oheň stravuje, zatímco dobré zlato zůstává a nabývá na ceně. Stejným způsobem nakládá Bůh s dobrým služebníkem, který i v soužení v Boha doufá a neochvějně v Bohu setrvává. Takového drží Bůh zpřímá a to, co z lásky k němu ten člověk opustil, nahrazuje mu stonásobně už zde na světě a v budoucnu mu za to odplatí životem věčným.

Tímto způsobem jednal Bůh se všemi svatými. Tak si počínal vůči izraelskému národu poté, co tolik vytrpěl v Egyptě: nejenže je; odtud pomocí tolika divů vyvedl a živil jej na poušti manou, ale také mu dal zemi, kterou mu zaslíbil. Jestliže tedy budete i vy přes všechna pokoušení stát pevně ve víře, dá vám Pán pokoj a odpočinutí, dočasně už na tomto světě, navěky na onom.

Buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, milosrdní a pokorní. * Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání.

V. V bratrské lásce se navzájem mějte srdečně rádi, v horlivosti neochabujte, služte Pánu. * Vždyť.

8. února

Sv. Josefíny Bakhity, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Blahoslavení milosrdní, neboť oni budou vidět Boha

Nezpečujme se zápasit, máme-li rádi cenu vítězství; příslibem odměny ať se v nás rozhoří touha radovat se už při díle. To, co chceme, po čem toužíme nebo o čem žádáme, to bude později; co však se nám přikazuje kvůli tomu, co bude později, to už máme činit hned teď.

Nuže, začni přemýšlet o tom, co Bůh říká, a hlavně o přikázáních evangelia, co nám ukládají. *Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.* Později bude nebeské království tvoje, ale teď buď chudý duchem. Chceš, aby ti později patřilo nebeské království? Nuže, hned teď se podívej, komu patříš ty sám. A buď chudý duchem. Asi ode mne chceš vědět, co vlastně znamená být chudý duchem. Chudý duchem není nikdo, kdo je pyšný; zato pokorný je chudý duchem. Království nebeské je vysoko, ale ten, kdo se poníží, bude povýšen.

A dávej pozor, co následuje. Ježíš říká: *Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví.* Chtěl bys už vlastnit zemi? Tak hled, aby země nevlastnila tebe. Budeš-li tichý, budeš vlastnit, a nebudeš-li tichý, budeš vlastněn. A když slyšíš o budoucí odměně, že bys měl dostat zemi, neotvírej náruč lakotě, pro kterou bys chtěl zemi vlastnit hned teď, dokonce tak, že bys chtěl nějak ošidit svého souseda. Ničím takovým se nenech klamat, opravdu dostaneš zemi tehdy, když se pevně přimkneš k tomu, jenž učinil nebe i zemi. Neboť být tichý znamená neprotivit se svému Bohu: Když konáš dobro, ať je s tebou spokojen Bůh, nikoli ty sám se sebou; a když tě právem trápí něco zlého, nezhrej na Boha, ale jen sám na sebe. Znamená jistě nemálo, budeš-li se sebou nespokojen, ale jemu se budeš líbit; zajisté se mu však znelíbíš, budeš-li samolibý.

A pojďme k dalšímu dílu i daru. *Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.* Toužíš po nasycení. Jak? I když touhu po nasycení ukojíš, jakmile se jídlo stráví, znovu dostaneš hlad. A jak říká Ježíš: Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Léčivý příkládáný k ráně přestává bolet, jestliže ránu zahojí; jídlo jako lék proti hladu se však užívá tak, že uleví mírně, a když se jídlo stráví, hlad se vrací. Léčení jídlem přichází sice každodenně, ale zranění slabosti nevyhladí. Hladovějme tedy a žízněme po spravedlnosti, aby nás nasytila sama spravedlnost, po které teď lačníme a žízníme. Sytíme se totiž právě proto, že máme hlad a žízeň. Kéž tedy naše nitro hladoví a žízní! Vždyť má svůj pokrm, má svůj nápoj, neboť Ježíš říká: *Já jsem chléb, který sestoupil z nebe.* Máš tedy pro hladového chléb; chtěj i nápoj pro žíznivého, neboť máš pramen života.

Pozor, co následuje: *Blahoslavení milosrdní, to znamená ti, kteří mají čisté srdce, neboť oni budou vidět Boha.* Takový je cíl naší lásky, konec, jímž se dovršujeme, nikoli stravujeme. Končí se třeba s jídlem a končí se s rouchem: s jídlem proto, že se požitím stravuje, ale s rouchem proto, že se tkaním dokončuje. U obojího jde o konec, ale zatímco jeden znamená spotřebování, druhý dovršení. Ať děláme (rozuměj dobře děláme) cokoli, ať o cokoli usilujeme, pro cokoli chvályhodně hoříme, po čemkoli počestně toužíme, jakmile dojde k patření na Boha, neza-toužíme už po ničem. Vždyť co by hledal ten, s kým je Bůh? Nebo co by mělo stačit tomu, komu nestačí Bůh? Chceme vidět Boha, toužíme ho vidět, hoříme přímo touhou po tom. A kdo by nehořel? Jenže slyš, co se praví: *Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.* Připravuj se tedy na to, jak lze vidět. Abych uvedl přírovnání ze života: Jak by ses mohl těšit na východ slunce, máš-li zanícené oči? Budou-li tvé oči zdravé, způsobí ti ranní slunce potěšení; nebudou-li v pořádku, světlo ti způsobí trýzeň. S nečistým srdcem ti zajisté nebude dovoleno ani pohlednout na to, nač lze patřit jedině se srdcem čistým. Byl bys odmítnut a zavržen, a Boha bys neviděl.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Mt 11, 29.30.28

Veźmĕte na sebe mĕ jho a uĕte se ode mĕ, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; * Vždyť mĕ jho netlačí a mĕ břemeno netíží.

V. Pojďte ke mnĕ, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi a já vás obĕrstvím. * Vždyť mĕ.

10. února

Sv. Scholastiky, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Dialogy o životě a divech italských otců« od svatého Řehoře Velikého, papeže

Dokázala víc, protože víc milovala

Scholastika, sestra svatého Benedikta, již od dětství zasvěcená všemohoucímu Bohu, chodila jednou za rok za bratrem. Muž Boží jí přicházel vstříc na klášterní pozemek nedaleko od brány kláštera.

Jednou zase přišla jako obvykle a její ctihodný bratr k ní přišel se svými učedníky. Celý den strávili v chválách Božích a ve svatých rozhovorech, a když se už začalo stmívat, společně pojedli.

A protože se mezitím během jejich zbožné besedy připozdilo, svatá řeholnice požádala Benedikta: »Prosím tě, neopouštěj mě této noci a porozprávějme si až do rána o radostech života v nebi.« On jí odpověděl: »Co to povídáš, sestro? Nemohu přece v žádném případě zůstat mimo svou celu.«

Když tedy ctihodná sestra uslyšela zápornou odpověď svého bratra, položila sepjaté ruce na stůl, sklonila hlavu do dlaní a začala se modlit k všemohoucímu Pánu. A když hlavu znovu zdvihla, strhla se mohutná bouře s hromy a blesky a takový liják, že ani ctihodný Benedikt, ani bratři, kteří ho provázeli, nemohli ani vykročit z místa, na kterém společně seděli.

Tu začal Boží muž smutně naříkat a řekl: »Bůh ti buď milostiv, sestro, cos to provedla?« Nato ona: »Hleď, prosila jsem tě, ale tys mi nechtěl vyhovět; poprosila jsem proto svého Boha, a ten mě vyslyšel. Teď tedy jdi, můžeš-li, rozluč se se mnou a vrať se do kláštera.«

A tak ten, který tam nechtěl zůstat dobrovolně, zůstal nedobrovolně, a tak se stalo, že probděli spolu celou noc a vzájemně se posilovali zbožnou rozmluvou o duchovním životě.

Není divu, že žena zmohla víc než muž. Vždyť přece *Bůh je láska*, jak říká Jan, a tak bylo navýsost správné, že ona dokázala víc, protože víc milovala.

A hle, když po třech dnech stál Boží muž ve své cele a pozdvihl oči k nebi, spatřil, jak duše jeho sestry vychází z jejího těla v podobě holubice a vchází do skrytého nebe. Zaradoval se nad její velikou slávou, hymny a chvalozpěvy vzdal chválu všemohoucímu Bohu a poslal spolumatru, aby přinesli její tělo do kláštera a pochovali ji do hrobu, který měl připravený pro sebe.

A tak se stalo, že ty, kdo byli vždycky jedna duše v Bohu, nerozdělil ani hrob.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

KDYŽ BOHU ZASVĚCENÁ PANNA PROSILA, ABY SM ĚLA SE SVÝM BRATREM POKRAČOVAT V ROZJÍM ĀNÍ O RADOSTECH VĚČNĚHO ŽIVOTA, * DOSÁHLA VÍCE, PROTOŽE VÍCE M ILOVALA.

V. KDE JE OPRAVDOVÁ LÁSKA, TAM PŘEBÝVÁ BŮH. * DOSÁHLA.

11. února

Sv. Benedikta z Aniánu, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání „Záštitu víry“ od svatého Benedikta z Aniánu, opata

Naléhavě si vyprošuj bez ustání moudrost a obdržíš plnost dní a let života. Milosrdenství a pravda tě nenechají bez pomoci, poněvadž „zároveň s ní k tobě přijde všechno dobro“: ona má plnost dní ve své práci a jmění se slávou ve své levici. Hledej ji neúnavnou četbou tím, že dnem i nocí budeš přemítat o zákoně Božím. Když ji najdeš, budeš šťastný, jak přece praví Písmo: „Blaze muži, kterého Ty, Pane, vychovááš, kterého poučuješ svými příkázáními.“ Klepej s bdělou vytrvalostí a pak se ti také otevřou dveře do nebeského království.

Slovo Boží ať je i moudrost Boží: kdo by byl tak nerozumný, že by si žádal, aby byl ospravedlněn bez moudrosti? Když ji člověk slyší, upevňuje se víra a tím se stávají srdce čistá. „Kdo je spravedlivý z víry, bude žít.“ „Stezka spravedlivého je jako světlo zrána, stává se čím dál tím jasnějším až do plného dne“.

Proto ať tě tvůj svůdce neoklame svým podvodem a svou lží, když ti bude vmlouvavě říkat, že mnich nesmí usilovat o poznání za pomoci moudrosti, neboť ve skutečnosti čteme, že v Církvi to byli po apoštolech a mužích z apoštolské doby především mniši, kdo se vyznamenali skrze moudrost. Nebyl snad svatý mnich Amonios učitelem Origenovým? Nepídil se snad mnich Jeroným až do konce života po moudrosti? Neměl snad papež a mnich Řehoř moudrost? A nebyl snad – jak vypoovídá už jeho jméno – bdělým až do dne své smrti? Ano, všichni usilovali o život v ústraní, aby se tak naučili moudrosti. Stáhli se ze svých činností, aby našli moudrost. Dali všechno své jmění, jen aby dosáhli moudrosti, neboť Duch moudrosti praví: „Přestaňte už a uznejte, že já jsem Bůh.“

Pokud kdy chceš být Bohem milován, miluj moudrost, neboť ona sama praví: „Já miluji ty, kdo milují mne, a kdo mě na úsvitu hledají, naleznou mě.“ Hledej tedy Boha, abys jim byl hledán, „hledej neustále jeho tvář“, aby ses stal silným.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ:

MILOVAL JSEM M OUDROST VÍC NEŽ VŠECHNU KRÁSU A DAL JSEM JÍ PŘEDNOST PŘED SVĚTLEM * ZÁROVEŇ S NÍ PŘIŠLO KE M NĚ VŠE DOBRÉ.

V. MILOVAL JSEM JI A VYHLEDÁVAL OD M LADOSTI A NALEZL JSEM ZAIUBENÍ V JEJÍ KRÁSE * ZÁROVEŇ S NÍ PŘIŠLO KE M NĚ VŠE DOBRÉ.

11. února

Panny Marie Lurdské

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svaté Bernadetty Soubirousové

Paní se mnou mluvila

Jednoho dne jsem se vydala se dvěma děvčaty na břeh řeky Gávy sbírat dříví a zaslechla jsem nějaký šum. Otočila jsem se směrem k louce, ale viděla jsem, že se stromy sotva hýbou. Proto jsem pozdvihla hlavu vzhůru a podívala se k jeskyni. Spatřila jsem tam Paní celou v bílém: měla bělostné šaty přepásané modrým pásem a na obou nohou světle žlutou růži a měla i růženec stejné barvy.

Když jsem to uviděla, protřela jsem si oči, protože jsem si myslela, že mě klame zrak, a sáhla jsem rukou do kapsy, kde jsem našla svůj růženec. Chtěla jsem také udělat na čele kříž, ale nebyla jsem s to tam zdvihnout ruku, pořád mi padala. Až když se pokřížovala Paní, zkusila jsem to znovu, a ačkoli se mi ruka třásla, podařilo se to i mně. Hned jsem se začala modlit růženec a také Paní posouvala zrna svého růženec, ale rty se jí nepohybovaly. Když jsem se růženec domodlila, vidění ihned zmizelo.

Vyptávala jsem se tedy ostatních dvou dívek, zdali něco viděly. Řekly, že ne, a hned naléhaly, co to bylo, a že jim to musím prozradit. Sdělila jsem jim, že jsem uviděla Paní, celou v bílém, a že nevím, kdo to byl. Ale vybidla jsem je, aby o tom nic neříkaly. Nato mě děvčata varovala, abych se tam už nevracela. To jsem odmítla. A tak jsem přišla v neděli znovu, protože jsem uvnitř cítila, že mě něco volá . . .

Ta Paní na mě promluvila až potřetí a ptala se mě, zdali bych za ní nechtěla chodit příštích patnáct dní. Řekla jsem, že chci. A také do-

dala, že musím vyzvat kněžstvo, aby se tam postarali o stavbu kaple. A pak mi poručila, abych se napila z pramene. Protože jsem žádný pramen neviděla, šla jsem k řece Gávě. Ale ona mi dala na srozuměnou, že nemluví o řece, a ukázala mi prstem, kde má být pramen. Když jsem tam přišla, nenašla jsem nic, jen trochu bahnitě vody. Snažila jsem se ji nabrat rukou, ale nešlo to. Proto jsem se pustila do hrabání a nakonec jsem sice dokázala trošku vody nabrat, ale třikrát jsem ji rozlila, až po čtvrté jsem se dokázala napít. Pak se zjevení ztratilo a já jsem šla pryč.

Celých patnáct dní jsem se tam vracela a každý den kromě jednoho pondělka a jednoho pátku se mi Paní zjevovala. Každý den mi prikazovala, že mám kněžím připomenout, aby tam vybudovali kapli, že se mám jít k prameni umýt a že se mám modlit za obrácení hříšníků. Častěji jsem se jí ptala, kdo je, ale ona se na to jen usmívala. Až nakonec pozvedla ruce do výšky, upřela oči k nebi a řekla mi, že je Neposkvrněné Početí.

Během těch patnácti dní mi také prozradila trojí tajemství, ale zakázala mi komukoli je prozradit. To jsem dodnes věrně dodržela.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,46 b.-49.48b

Velebí má duše Hospodina, * že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté.

V. Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení. * Že mi.

17. února

Sv. Alexia a druhů, řeholníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z legendy o původu řádu servitů

Chvalme slavné muže

Bylo sedm mužů zasluhujících velké úcty a vážnosti a ty si naše Paní vyvolila, spojila je jako sedm hvězd v souhvězdí, vytvořila z nich jedno tělo jednu duši, a dala tak základ svému řádu, řádu svých služebníků, servitů.

Když jsem já vstoupil do našeho řádu, nikoho z nich už jsem nezažil, kromě jediného bratra, který se jmenoval Alexius. Tohoto bratra Alexia nám naše laskavá Paní uchránila od tělesné smrti až do našich časů, abychom podle jeho vyprávění mohli zachytit vznik našeho řádu. A tak jsem z vlastní zkušenosti poznal a vlastníma očima vi-

děl, jaký byl život zmíněného bratra Alexia: přímo přitahoval svým příkladem všechny současníky a byl živým důkazem dokonalosti a výše zmíněné zbožnosti celého společenství.

Předtím než se spojili v jednu družinu, určoval jejich postoj čtverý vztah:

První byl vůči církvi. Některé z nich nevázal manželský svazek, protože se rozhodli provždy zachovávat panictví neboli čistotu, jiní již naopak proti tomu vstoupili do manželství, dalším zemřely manželky, takže už je manželský stav nevázal.

Druhý vztah se týkal občanského povolání. Zabývali se obchodem, sjednávali prodej a výměnu zboží. Jakmile ovšem našli drahocennou perlu, náš řád, nejenže rozdali všechno, co měli, chudým, ale i sebe samy s radostným odhodláním nabídli Bohu a naší Paní, beze zbytku se dali do jejich služeb.

Třetí vztah se týkal úcty a vážnosti k naší Paní. Ve Florencii byla odedávna založená jistá družina Panny Marie. Pro stáří svého založení a velký počet a svatost mužských i ženských členů získala přední postavení mezi ostatními bratrstvy, takže byla nazývána Velkou družinou naší Paní. Z této družiny vyšlo sedm výše uvedených mužů, obzvláště ctitelů naší Paní již předtím, než vytvořili vlastní řádové společenství.

Jejich čtvrtou charakteristiku tvořilo úsilí o duchovní dokonalost. Milovali Boha nade všechno, k němu náležitě směřovalo všechno, co dělali; všechno jejich myšlení, slova a skutky byly oslavou Boží.

Když se potom z Božího vnuknutí s konečnou platností rozhodli pro společné založení nové družiny, přivedla je naše Paní zvláštním způsobem k tomu, že uspořádali své domácnosti a rodiny, odkázali rodinám všechno, co potřebovaly, a zbytek rozdali chudým. Pak vyhledali muže ušlechtilých úmyslů a příkladného života a seznámili je se svými plány.

Nato odešli na Monte Senario, na vrcholu si postavili vhodný domek a nastěhovali se do něho. Tam se začali obírat úmyslem, že se budou nejen sami společně snažit o svatost, ale že přiberou další, aby mohl nový řád, který s pomocí naší Paní založili, postupně růst. A když se na přidružení nových spolubratří připravili, některé z kandidátů přijali. Tak byl založen náš řád. U jeho kořenů stála naše Paní, základy mu dala pokora našich bratří, vystavěla jej jejich vzájemná láska a pevnost mu dala jejich chudoba.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 4,32;2,46b-47a

Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. * Nikdo neřikal o ničem ze svého majetku, že je to jeho vlastní, ale měli všechno společně.

V. Jedli pokrm v radosti a s upřímností srdce, chválili Boha a těšili se všeobecné oblibě. * Nikdo.

21. února

Sv. Petra Damianiho, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Petra Damianiho nemocnému příteli

S veselou myslí očekávej po smutku radost

Milý příteli, prosil jsi mě, abych ti napsal pár slov útěchy. Sužuje tě mnoho trápení a já mám konejšivými slovy osladit trpkost tvé duše.

Nespí-li však tvá rozvaha a tvůj rozum, je útěcha nasnadě, neboť sama slova Písma, jak si získat dědictví, nepochybně ukazují, že to Bůh tě vychovává jako syna. Vždyť to nelze říci otevřeněji, než když se praví: *Synu, přicházíš-li sloužit Bohu, stůj ve spravedlnosti a v bázni, a připrav svou duši na pokušení.*

Kde je totiž bázeň a spravedlnost, tam kříž protivenství není trápením otroka, ale otcovským cvičením v kázni.

Proto i blažený Job uprostřed ran a utrpení sice volal: *Kéž ten, který mě stvořil, také mě zničí, kéž vztáhne ruku a podetne mě!*, ale hned dodal: *To, že mě v utrpení neušetří bolesti, je mi útěchou.*

Božím vyvoleným je velkou útěchou právě to, že je Bůh navštěvuje křížem. Vždyť snesou-li chvilkové rány, nabudou sil jít v pevné naději za ziskem slávy nebeské blaženosti.

Kladivo přece buší do zlata proto, aby kovolitec odstranil zbytky strusky, a pilník sbrušuje stále více povrch nerostu, aby se zářivěji zaleskla žilka prosvítajícího kovu. *Jako pec ověří hrnčířovu nádobu, tak zkouška utrpení ověří člověka spravedlivého.* A proto se říká u Jakuba: *Velmi se z toho radujte, bratři, když se octnete ve všelijakých zkouškách.*

Takže by se právem měli radovat ti, které zde na světě potká za jejich zlé skutky trápení, vždyť za dobro, které vykonali, je čeká věčná odplata v nebi.

Nuže tedy, bratře drahý a roznemlý, i když se na tebe ze všech stran sypou rány, i když do tebe buší trestající Boží kázeň, ať nedolehne na

tvou duši beznadějí, nestěžuj si a nereptej, nedej se strávit truchlivostí a zármutkem, nebuď malomyslný a netrpělivý, překonávej všechno s jasnou tváří, s veselou myslí a s díkůčiněním na rtech.

Zajisté je to chvályhodné řízení Boží, že Bůh trestá své vyvolené časnými tresty, aby je uchránil od věčných, že tlačí k zemi, aby mohl pozdvihnout, že řezá, aby uzdravil, že svrhává, aby povýšil.

Nuže, milý bratře, těmito a dalšími příklady z Písma svatého posiluj svou mysl k trpělivosti a s veselou myslí očekávej po smutku radost.

K této radosti ať tě povznese naděje a ať láska roznítí tvou horlivost, aby náležitě opojená duše zapomněla na to, co trpí zvenčí, a vzplanula a zamířila k tomu, o čem uvnitř rozjímá.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Sir 31,8.11a.10cd

Šťastný je ten, kdo se uchovává bez viny, nehoní se za zlatem, neskládá naději v poklady a peníze. * Jeho štěstí bude zajištěno v Pánu.

V. Mohl hřešit, a nezhřešil, dělat zlo, a neudělal. * Jeho.

22. února

Stolce svatého apoštola Petra

PRVNÍ ČTENÍ

Ze Skutků apoštolů

11,1–18

Petr vypráví o obrácení pohanů

Apoštolové a bratři v Judsku se dověděli, že i pohané přijali Boží slovo. Když pak Petr přišel do Jeruzaléma, věřící obrácení ze židovství mu dělali výčitky a říkali: »Vešel jsi k lidem neobřezaným a jedl jsi s nimi!«

Petr jim tedy začal po pořádku vykládat: »Byl jsem v městě Joppe a modlil jsem se. Tu jsem ve vytržení spatřil vidění: něco se snášelo z nebe. Podobalo se to velkému prostěradlu, které je spouštěno za čtyři cípy, a přišlo to až ke mně. Když jsem se na to důkladně podíval, spatřil jsem pozemské čtvernožce, zvěř, plazy a nebeské ptáky.

Uslyšel jsem také, jak mi nějaký hlas říká: ´Vzhůru, Petře, zabíjej a jez!´ Já jsem odpověděl: ´Ani za nic, Pane! Ještě nikdy jsem nevzal do úst nic poskvrněného nebo nečistého!´ Ale ten hlas z nebe promluvil podruhé: ´Co Bůh prohlásil za čisté, o tom neříkej, že je to poskvrněné!´ To se stalo třikrát. Pak hned to všechno bylo zase vyzdviženo do nebe.

A v tom okamžiku se zastavili tři muži u domu, kde jsme bydleli; byli ke mně posláni z Césareje. Duch mi řekl, abych bez váhání šel s nimi. Vydalo se se mnou na cestu i těchto šest bratří. Když jsme vstoupili do

domu toho muže, který poslal ony tři posly, vypravoval nám, jak spatřil ve svém domě stát anděla a že mu nařídil: ´Pošli do Joppe a povol lej si Šimona, kterému říkají Petr. Ten tě poučí, jak dosáhneš spásy ty i celý tvůj dům.´

Když jsem začal mluvit, sestoupil na ně Duch svatý jako na začátku na nás. Tu jsem si vzpomněl na slova Páně: ´Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým.´ Jestliže tedy Bůh dal stejný dar jim jako nám, když jsme přijali víru v Pána Ježíše Krista, jak bych se mohl já odvázat klást Bohu překážky?«

Když to vyslechli, uklidnili se. Velebili Boha a říkali: »Tedy i pohanům dal Bůh, aby se obrátili, a tak došli života.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 22,32.31

Šimone Petře, já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. * Utvrzuj své bratry!

V. Satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici. * Utvrzuj.

Druhé čtení

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Kristova církev je zbudována na pevné víře Petrově

Z celého světa je vybrán jediný Petr, aby stál v čele povoláných ze všech národů, v čele všech apoštolů a všech otců církve. Takže ačkoli je v Božím lidu mnoho kněží a mnoho pastýřů, řídí všechny vlastně Petr, i když svrchovanou vládu nad nimi má Kristus. Milovaní, velká a podivuhodná je moc, na níž se darem Boží milosti podílí tento muž. Jestliže totiž s ním měli mít podle Boží vůle ostatní představení něco společného, a to jim nikdy nebylo odepřeno, dal jim to Bůh vždy jen Petrovým prostřednictvím.

Všech apoštolů se Pán zajisté táže, co o něm lidé soudí; a oni odpovídají společně, když jde o vysvětlení rozporných názorů nevědomých lidí.

Když však jde o to, zjistit smýšlení učedníků, jako první vyznává Pána ten, jenž je první v apoštolské hodnosti. A jakmile prohlásí: »Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha,« odpoví mu Ježíš: »Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec.« To znamená: Jsi blahoslavený proto, že tě vyučil můj Otec; nezmýlilo tě žádné lidské mínění, ale poučilo tě nebeské vnuknutí; a nebylo to tělo ani krev, kdo ti mne zjevil, nýbrž ten, jehož jsem jednorozený Syn.

A *já ti říkám*, praví dále, to znamená: Jako ti můj Otec zjevil mé božství, tak já ti zvěstuji, že jsi postaven nad ostatní: *Ty jsi Petr – Skála*. To znamená: Jestliže já jsem neporušitelná skála, jsem *náročná kvádr, který spojuje obě části v jedno*, a jediný základ, kromě něhož *nikdo nemůže položit jiný*; i ty jsi ovšem skála, protože tě má síla zpevňuje a ty se mnou smíš mít účastenský podíl na tom, co já vlastním ze své moci.

A *na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou*. Na této pevnosti, říká, zřídím věčný chrám, na neochvějných základech této víry vyroste až do nebe má církev.

Toto vyznání nezadrží pekelné mocnosti, nesevřou pouta smrti; neboť toto slovo je slovem života. A stejně jako vynáší své vyznavače do nebes, sráží popírače do pekel.

Právě proto se svatému Petru říká: *Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi*.

Plnost této moci přešla zajisté i na ostatní apoštoly a tímto ustanovením se jí dále dostalo také všem představeným církve. Ne nadarmo však se to, co je svěřováno všem, odevzdává jedinému. Právě Petrovi se to obzvláštním způsobem propůjčuje, neboť Petr je dán jako vzor všech, kdo spravují církve.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mt 16,19

ŠIM ONE PETRE, ZNAL JSEM TĚ DŘÍV, NEŽ JSEM TĚ POVOLOVAL OD RYBÁŘSKÉ LODI, A USTANOVLIL JSEM , ABYS VEDL M ŮJ LID. * DAL JSEM TI KLÍČE OD NEBESKÉHO KRÁLOVSTVÍ.

V. CO SVÁŽEŠ NA ZEMI, BUDE SVÁZÁNO NA NEBI, A CO ROZVÁŽEŠ NA ZEMI, BUDE ROZVÁZÁNO NA NEBI. * DAL

EVANGELIUM SVÁTKU STOLCE SVATÉHO PETRA

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 21,(1).15-17

(Potom se Ježíš znovu zjevil svým učedníkům u Tiberiadského moře.)

Když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: »Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?« Odpověděl mu: »Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.« Ježíš mu řekl: »Pas mé beránky.« Podruhé se ho zeptal: »Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?« Odpověděl mu: »Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.« Ježíš mu řekl: »Pas moje ovce.« Zeptal se ho potřetí: »Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?« Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: »Miluješ mě?«, a odpověděl mu: »Pane, ty víš všechno – ty víš, že tě miluji!« Ježíš mu řekl: »Pas moje ovce!«

23. února

Sv. Polykarpa, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu církevní obce ve Smyrně o mučednické smrti svatého Polykarpa

Jako oběť znamenitá, hodná Božího zalíbení

Když byla hranice připravena, odložil si Polykarp všechny šaty, rozvázal si pás a začal si také zouvat boty; dřív to nedělal, protože se ho vždycky vsichni věřící snažili okamžitě dotýkat. Už před mučednickou smrtí byl totiž pro svůj svatý život ozdoben všemi možnými dary.

Okamžitě pak kolem něho začali klást všechno, co bylo přichystáno na hranici. Když ho však chtěli ještě přibít hřeby, řekl: »Nechte mě takto. Ten, jenž mi dopřál vytrpět smrt ohněm, mi dá také sílu, abych i bez vašeho zajištění hřeby zůstal v plameni klidně stát.« Nepřibili ho tedy, jen ho přivázali.

Když tedy složil ruce za záda a byl spoután jako nejlepší beránek, vybraný k oběti z velkého stáda, byl připraven jako celopal, v němž Bůh našel zalíbení, a s očima upřenýma k nebi řekl:

»Pane Bože všemohoucí, Otče milovaného a požehnaného Syna tvého Ježíše Krista, který nám o tobě zvěstoval, Bože všech andělů a mocností a všeho stvoření, Bože všech pokolení spravedlivých, kteří žili před tvou tváří! Velebím tě, neboť tohoto dne a v této hodině jsi mi dopřál, abych směl ve sboru mučedníků pít z kalicha tvého Krista, na vzkříšení k věčnému životu duše i těla, v neporušenosti skrze Ducha svatého. Kéž jsem mezi ně dnes před tvou tváří přijat jako oběť znamenitá, hodná tvého zalíbení, tak jaks mi to určil a oznámil a jak to nyní naplňuješ, neboť tys Bůh pravdy, který nezná lži.

A proto tě za všechno chválím a velebím, za všechno tě oslavuji skrze věčného a nebeského velekněze Ježíše Krista, tvého milovaného Syna, neboť skrze něho je tvoje všechna sláva, s ním a se svatým Duchem, nyní i po všechny budoucí věky. Amen.«

Když vyslovil »Amen« a dokončil svou modlitbu, zapálili pochopové hranici.

A když plameny vysoko vyšlehly, spatřili jsme my, kterým bylo dovoleno přihlížet, veliký div. I proto jsme byli zachováni, abychom mohli i jiným zvěstovat, co se přihodilo. Oheň se totiž vyklenul jako když vítr napne lodní plachtu a obloukem obklopil mučedníkovu tělo. To neškýtalo uprostřed ohně pohled, jako by se páliło maso, ale jako když se peče chléb anebo jako když září v peci třibené zlato a stříbro. A ta-

ké jsme ucítili takovou vůni, jako když zavoní kadidlo nebo nějaká jiná vzácná vůně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 2,89a.10a

Andělovi církevní obce ve Smyrně napiš: Toto praví První i Poslední, který byl mrtev a ožil: Znáám tvé soužení a tvou chudobu – ale vždyť jsi bohatý. * Buď věrný až do smrti, a dám ti za odměnu život.

V. Nic se neboj utrpení, které na tebe čeká: ďábel se chystá k tomu, že některé z vás uvrhne do žaláře, abyste byli vyzkoušeni. * Buď.

4. března

Sv. Kazimíra

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Kazimíra«

Pokladem mu byla přikázání Nejvyššího

V Kazimírově srdci byla vylita Boží láska, téměř neuvěřitelná, nepředstíraná, upřímná. Planul láskou svatého Ducha k všemohoucímu Bohu s takovou silou a z hloubi srdce jí zaplavoval své bližní natolik, že nic mu nebylo příjemnějšího a po ničem více netoužil, než aby nejen rozdál všechno, co mu patřilo, ale aby i sebe sama zcela obětoval Kristovým chudým, poutníkům, nemocným, zajatcům a trpícím lidem a beze zbytku se jim rozdál.

Vdovám, sirotkům a všem utlačeným byl nejen ochráncem a pečovatelem, ale přímo otcem, synem a bratrem.

Museli bychom tu ještě dlouze vyprávět, kdybychom měli projít jednotlivé skutky hrdinské lásky k Bohu i lidem, kterými se vyznamenal.

Jen stěží lze vyslovit nebo domyslet, jak velice dbal o spravedlnost, jaká kázeň mu byla vlastní, jakou slynul prozíravostí a jak velikou statečností ducha a vytrvalostí se vyznačoval, zejména když uvážíme nevázanost té doby i to jak byli lidé drsní a od přírody náchylní ke zlému.

Denně nabádal otce, aby spravedlivě vládl a spravedlivě spravoval poddaný lid. A když bylo při výkonu královské vlády něco opomenuto z nedbalosti nebo lidské slabosti, nikdy neopomenul krále ve vši pokoře pokárat.

Ujímal se záležitostí chudých a trpících lidí a bral je přímo za své, takže ho lid nazýval ochráncem chudých. A jakkoli byl synem královským a pocházel ze vznešené krve, vůči nikomu, ani vůči nejponiženě-

šimu a nejposlednějšímu člověku nebyl v jednání ani v řeči nevlídný a nepřístupný.

Vždycky chtěl, aby spíše než k vznešeným a mocným tohoto světa patřil k tichým a k těm, kdo jsou před Bohem chudí, neboť těm patří nebeské království. Nikdy se neucházel o lidskou důstojnost a vládu, a když mu je otec nabízel, nikdy je nechtěl přijmout. Báł se naopak, aby ostny bohatství, které náš Pán Ježíš Kristus nazval trním, neporanily jeho duši a aby se stykem s pozemskými věcmi neposkvrnil.

Celý život žil jako panic a jako panic zemřel, jak potvrzují a dosvědčují všichni, od jeho komorníka po tajemníky, muži vznešení a ušlechtilí, z nichž někteří ještě žijí a kteří znali jeho život vnitřní i vnější.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 29,14; 1Tim 6,11b

Ulož si poklad podle přikázání Nejvyššího, * prospěje ti to víc než zlato.

V. Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost.*
Prospěje.

7. března

Sv. Perpetuy a Felicity, mučednic

DRUHÉ ČTENÍ

Z vyprávění o kartaginských mučednicích

Byli povoláni a vyvoleni ke slávě Páně

Rozbřesklo se do dne vítězství mučedníků a oni vyšli z vězení do amfiteátru, jako by již vstupovali do nebe, s veselou tváří, krásní, rozechvělí spíš radostí než bázni.

Nejprve přivedli Perpetuu a smýkali jí, takže upadla na bok. Hned vstala, a když spatřila na zemi sraženou Felicitu, přistoupila k ní, podala jí ruku a pomohla jí na nohy, takže tam stály obě vedle sebe. A jelikož už se lid obměkčil, byly přivolány zpět do Sanvivarské brány. Tam se Perpetuy ujal jistý muž jménem Rusticus, který byl tehdy katechumenem a měl ji rád. Tu jako by se probrala ze sna v tak mocném vytržení ducha předtím byla – a začala se rozhlížet kolem sebe. A k údivu všech se zeptala: »Kdy už nás tam předhodí té krávně?« A když slyšela, že se to už stalo, nevěřila, dokud nezjistila, že jak její tělo, tak oděv nesou stopy trýznění. Potom se obrátila k přivolanému svému bratru a k onomu katechumenovi s těmito slovy: »Stůjte pevně ve víře a všichni se navzájem milujte a ať vás naše utrpení nepohoršuje!«

Rovněž Satorus, který byl v jiné bráně, povzbuzoval vojína Pudenta a řekl: »Zkrátka a dobře, jak jsem předpokládal a předpověděl, opravdu jsem zatím žádnou šelmu nevnímám. Takže teď můžeš z celého srdce věřit, že tam jdu a zahynu jediným levhartím kousnutím.« A vzápětí byl na kraji arény předhozen levhartovi. Po jediném kousnutí levharta jej zalilo takové množství krve, že když se vracel, na svědectví druhého křtu lid opětovně volal: »Obmytý je spasen, obmytý je spasen!« Ovšemže byl spasen, kdo se takovýmto způsobem obmyl.

Tu řekl Satorus vojínu Pudentovi: »Buď sbohem a pamatuj na svou víru i na mne. A tohle ať tě neznepokojuje, nýbrž posílí.« A zároveň ho požádal, aby mu půjčil řemínek s prstu, vložil si ho do otevřené rány a vrátil mu jej zpět jako zástavu a památku na prolitou krev. Hned nato se polomrtvý skácel mezi ostatní, kteří měli být na obvyklém místě utraceni.

A když lid požadoval, aby byli přivedeni do středu arény, aby mohli všichni na vlastní oči přihlížet, jak vniká meč do jejich těla a dokonává se vražda, sami ještě vstali a dověkli se tam, kam lid chtěl, a předem se navzájem políbili, aby své mučednictví korunovali slavným znamením pokoje.

Pak už bez hnutí a mlčky přijali smrtící ránu. Jako první Satorus: první ve vidění vystupoval po žebříku, první vypustil duši; i Perpetuu nechal čekat. A sama Perpetua, jako by ještě měla zakusit nějakou bolest, když byla bodnuta mezi žebra, jen zasténala a sama navedla třesoucí se pravici nezkušeného gladiátora na své hrdlo. Nečistý duch se jí tak bál, že by snad tato veliká žena ani nemohla být jinak zabita, ledaže sama chtěla.

Vpravdě nad jiné stateční a blažení mučedníci! Vpravdě jste byli povoláni a vyvoleni, abyste vstoupili do slávy našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 8,34b–35.37

Kristus Ježíš je po Boží pravici a přimlouvá se za nás. * Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití?

V. Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. * Kdo.

8. března

Sv. Jana z Boha, řeholníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svatého Jana z Boha*Kristus je věrný a o všechno se stará*

Kdybychom měli na zřeteli Boží milosrdenství, dokud jsme při síle, nikdy bychom neochabovali v konání dobra. Neboť jestliže z lásky k Bohu dáme chudým to, co nám on sám daroval, dostane se nám podle jeho zaslíbení stonásobně odplaty ve věčné blaženosti. Jak šťastný výtěžek, jak bohatý úrok! Kdo by takovému skvělému obchodníkovi nesvěřil všechno, co má, když se tak postará o naše záležitosti? On na nás dokonce s rozpjatýma rukama naléhá, abychom se k němu obrátili, oplakávali své hříchy a stali se služebníky lásky; abychom milovali sebe i bližní, neboť podobně jako voda hasí oheň, láska ničí hřích.

Přichází sem vskutku tolik chudých, že se mnohdy sám divím, jak je možné jim poskytnout podporu. Ale to sám Ježíš Kristus se o všechno stará a všechny živí. Do Božího domu přichází množství chudých, protože město Granada je veliké a velmi chladné, především teď v zimě. V současné době tu teď bydlí přes sto deset nemocných i zdravých, služebných lidí i cizích poutníků. Protože je to domov pro všechny, přijímá nemocné všeho druhu a jakéhokoli stavu: invalidy, mrzáky, malomocné, němě, choromyslné, ochrnulé, lidi s kožními chorobami, přestárlé, ale i množství dětí, a k tomu nesčetné cizince a poutníky, kteří tudy procházejí; i těm poskytujeme oheň a vodu, sůl a nádoby na vaření. Za nic a za nikoho se přitom neplatí, Kristus se však stará.

Zápasím tedy přirozeně s dluhy a pro Ježíše Krista jsem jako zajatec. Často mě dluhy tak tíží, že pro zadluženost si netroufám ani vyjít na ulici. A když vidím, jak tolik chudých bratří a mých bližních nadmíru trpí, jak je na těle i na duchu sužuje tak veliké trápení, a já jim nemohu nijak pomoci, velmi mě to trápí. Ale důvěřuji v Krista, zná přece moje srdce. A proto říkám: *Prokletý člověk, který spoléhá na člověka*, a ne pouze na Krista. Chtě nechtě se s lidmi budeš muset rozejít, ale Kristus je věrný a neopouští, Kristus se o všechno stará. Jemu děkujeme bez ustání. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 58,78

Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům.

* Tehdy vyrazi tvé světlo jak zora, před tebou půjde tvá spravedlnost.

V. Když vidíš nahého, oblékni ho a neodmítej pomoc svému bližnímu.

* Tehdy.

9. března

Sv. Františky Římské, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svaté Františky Římské«

Trpělivost a láska svaté Františky

Bůh nevyzkoušel Františčinu trpělivost pouze pokud jde o vnější pozemské statky, ale musela projít i mnoha zkouškami osobními, neboť Bůh ji podle své vůle podrobil nemocem, často dlouhým a těžkým, jak se vypráví a jak ještě bude řečeno. Jako by chtěl, aby na ní nikdy nebylo možno zpozorovat sebemenší projev netrpělivosti nebo sebemenší nespokojenost s nějakou službou, byť jí byla prokázána jakkoli nevhodně.

Svou pevnost osvědčila Františka zejména, když záhy musela pohřbit své syny, které tak něžně milovala. S jasnou duší se vždycky podřizovala Boží vůli a děkovala Bohu za všechno, co ji potkalo. Se stejnou odhodlaností snášela pomlouvače a nactiutrhače, všechny zlé jazyky, které znevažovaly způsob jejího života. Nedávala na sobě znát ani nejmenší známku odporu k osobám, o nichž věděla, že o ní a o jejich záležitostech křivě smýšlejí a mluví. Naopak splácela zlé dobrým a vytrvale se za takové lidi modlila.

Protože si ji Bůh nevyvolil, aby byla svatá jen pro něho, ale aby všechno dobré, co jí Bůh dal, využila pro duchovní i tělesné blaho bližních, dal jí takový půvab a roztomilost, že ať s ní přišel do styku kdokoli, vždycky byl okamžitě uchvácen její láskou a úctou a ochotně přijal jakékoli její rozhodnutí. V jejích slovech byla taková síla Boží moci, že pouhými několika slovy potěšila zkormoucené a nemocné duše, zkrotila neklidné, zkonejšila rozhněvané, usmířila nepřátele, uhasila plameny zakořeněné a staré zášti a nenávisti, a často přechoťo zabránila promyšlené a připravené mstě. Zdálo se, že jediným slovem udrží na uzdě vášně kteréhokoli člověka a že může lidi vést, kamkoli se jí zachce.

Proto se k Františce utíkali ze všech stran jako k nejbezpečnějšímu útočišti a nikdo od ní neodcházal bez útěchy, ačkoli dovedla také nepokrytě vytknout hříchy a beze strachu pokárat každého, když provedl něco škodlivého a Bohu nemilého.

V Římě tehdy řádily nejrůznější nemoce, všude byli umírající a morem postižení. Nedbajíc nebezpečí nákazy, neváhala světice uprostřed toho všeho konat skutky nejvyššího milosrdenství všem ubožákům a těm, kdo potřebovali cizí pomoci. Když takové lidi snadno našla, snažila se je nejprve soucitěm pohnout k pokání, načež jim s horlivostí po-

skytovala pomocné služby a láskyplně je povzbuzovala, aby jakoukoli podobnou obtíž přijímali z ruky Boží s radostí a snášeli ji z lásky k tomu, který toho tak mnoho za ně na sebe vzal jako první.

Františka nebylo dost těch nemocných, které se jí podařilo shromáždit k léčení u ní v domě. Vyhledávala je i v jejich chatrčích a veřejných špitálech a těm, které tak našla, tišila žízeň, upravovala lůžka, obvažovala rány. Čím víc vředy páchly a čím víc se jí z nich zvedal žaludek, tím horlivěji a pečlivěji se nemocným věnovala. Měla také ve zvyku brát s sebou cestou do městské čtvrti Campo Santo (Svaté pole) jídlo i vybrané pochoutky a rozdělovat je mezi ty potřebnější. A když se vracela domů, přinášela s sebou kusy rozedraných šatů a bídné cáry plné špíny, pečlivě je vyprala a náležitě vyspravila, jako by je měl nosit sám Pán, co nejlépe je složila a proložila vonnými věcmi.

Dobrých třicet let konala Františka tuto službu u jednotlivých nemocných i v nemocnicích; v době, kdy bydlela v domě svého manžela často chodívала do špitálů sv. Marie a sv. Cecílie v Zátiběří, ale také k sv. Duchu a do čtvrtého na Svatém poli. A protože v době tehdejších epidemií bylo nsnadné najít nejen lékaře pro uzdravení těla, ale také kněze, aby potřebným způsobem léčili duše, Františka je sama vyhledávala a vodila je k těm, kdo byli připraveni přijmout svátosti pokání a eucharistie. Aby se to dalo podle jejího soudu lépe zařídit, vydržovala na své náklady jednoho kněze, aby chodil do výše uvedených špitálů a navštěvoval tam nemocné, které mu předem určila.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Rt 3,10a.–11b; Jdt 13,19a

Bůh tě provázel svým požehnáním. * Všechn lid tě obdivuje jako ženu statečnou a plnou víry.

V. Pán tak proslavil tvé jméno, že nevymizí tvá chvála z úst lidí. * Všechn.

10. března

Sv. Jana Ogilvie, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z protokolu o výsledku svatého Jana Ogilvie a z jeho dopisu generálovi řádu

Sám se odsoudil na smrt, když se postavil za papežský primát

»Předvedený kněz byl nejprve dotázán, jak se jmenuje. Odpověděl, že se jmenuje Jan, příjmením Ogilvie, a že je synem Gualtiera Ogilvie

z Drumu. Mimo území království prodléval prý 22 let, studoval v kolejích v Olomouci a ve Štýrském Hradci, a to v olomoucké koleji dva roky, ve štýrskohradecké pět let. Knězem se stal v Paříži. Již dříve se jednou vrátil do Skotska a pobyl tu asi šest týdnů. A vrátil se opět nedávno, loni v květnu. Přiznal, že předložená schránka patří jemu a že je členem jezuitského řádu. Když byl dotázán, vztahuje-li se papežská jurisdikce v náboženských věcech také na území našeho království, vytrvale tvrdil, že ano, a sám se tímto tvrzením o papežově primátu odsoudil na smrt.«

Nedlouho před popravou napsal otec Jan z vězení v tajném dopisu otci generálu Claudiovi Acquavivovi:

»Nejmilejší a slovutný otče generále, ke kterému hned po Kristu a nebešťanech lnu nejněžnější láskou svého srdce. Tresty jsou strašné, mučení kruté. Spoléhám na tvou otcovskou lásku, modlí se za mne, abych za nepřemožitelného Ježíše zemřel se ctí.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 5,11–12.10

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost. * Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.

V. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. * Radujte se.

17. března

Sv. Patrika, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Vyznání« svatého Patrika

Četné národy se skrze mne znovuzrodily pro Krista

Neúnavně vzdávám Bohu díky, že mě v den mé zkoušky zachoval věrným, takže mu dnes mohu s důvěrou přinést oběť. Jako živou oběť přináším svou duši Kristu, svému Pánu, neboť mě uchránil od všech mých soužení, takže mohu říci: Kdo jsem, Pane, a k čemu mě voláš, žes mě tak božsky zaštitil? Vždyť se mohu dnes ustavičně radovat uprostřed všech národů a velebit tvoje jméno, kdekoli budu, a to nejen ve štěstí, ale i v neštěstí. Ať se mi přihodí cokoli, dobré i zlé, musím to přijmout stejně ochotně a ustavičně děkovat Bohu, protože mi ukázal, že mu mám bez váhání až do konce věřit, a protože mě vyslyšel. A tak, ač neschopný, smím v těchto dnech přistoupit k započetí tohoto tak zbož-

ného a podivuhodného díla a následovat ony muže, o kterých už kdysi Pán předpověděl, že budou zvěstovat jeho evangelium *na svědectví všem národům*.

Odkud se mi dostalo této moudrosti, kterou jsem dřív neměl, neboť jsem ani neznal počet dní a o Bohu neměl ani tušení? Odkud se mi později dostalo toho velikého a spasitelného daru poznání Boha a lásky k němu, že jsem opustil vlast a rodiče a šel hlásat evangelium mezi Iry, že jsem snášel urážky od nevěřících, že jsem přijímal na své pouti hojnou potupu a četná pronásledování, ba i pouta, a že jsem svou svobodu dal do služeb jiných?

A budu-li toho hoden, jsem hotov nasadit i svůj život pro jeho jméno, bez váhání a s radostí, a jestliže mi to Bůh dopřeje, přeji si za něho i zemřít. Vždyť jsem vůči Bohu velkým dlužníkem. Dal mi přece tu velikou milost, že se skrze mne četné národy znovuzrodily pro Boha a daly se na cestu k dokonalosti a že se pro ně všude světi duchovní, ačkoli tento lid teprve nedávno došel k víře, shromážděn Pánem ze všech končin země, jak to kdysi předpověděl ústy proroků: *Od končin země k tobě přijdou národy a řeknou: Falešné bůžky si udělali naši otcové, nejsou k ničemu. A jinde: Určil jsem tě za světlo pohanům, abys byl spásou až na konec země.*

Chci teď očekávat, že se naplní zaslíbení toho, jenž zajisté nikdy neklame. On v evangeliu slíbil: *Přijdou od východu i od západu a zaujmou u stolu místo s Abrahámem, Izákem a Jakubem*. A tak věříme, že věřící přijdou z celého světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 15,15b 16; 1,9

BYLA MI DÁNA OD BOHA MILOST, ABYCH BYLSI SLUŽEBNÍKEM KRISTA JEŽÍŠE MEZI POHANY. KÁŽU PROTO BOŽÍ EVANGELIUM, JAKO BYCH KONAL POSVÁTNY ÚKON, * ABY SE TAK POHANÉ STALI MILOU OBĚTÍ, POSVĚCENOU OD DUCHA SVATÉHO.

V. SLOUŽÍM BOHU CELÝM SVÝM SRDCEM JAKO HLASATEL RADOSTNÉ ZVĚSTI O JEHO SYNOVI. * ABY.

18. března

Sv. Cyrila Jeruzalémského, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z katechezí svatého Cyrila Jeruzalémského

Připravte čisté nádoby pro přijetí svatého Ducha

Radujte se, nebesa, zajásej, země, pro ty, kteří mají být pokropeni yzopem a yzopem duchovním očistěním, mocí toho, který byl pomocí yzopu a třtiny napájen v čase svého utrpení. Ať se radují všechny nebeské síly a ať se připraví duše, které se mají zasnoubit s duchovním Ženichem. Slyšíme přece hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu.

Zařídte se tedy, synové spravedlnosti, podle toho, jak nás vybízí Jan, když říká: *Vyrovnejte cesty Pánu!* Odstraňte všechny překážky a nástrahy, abyste mohli přímo kráčet do věčného života. Upřímnou vírou připravte čisté nádoby duše pro přijetí svatého Ducha. Dejte se do praní svého šatu v lázni pokání, abyste byli čistí, až vás Ženich zavolá do svých komnat.

Ženich totiž volá všechny bez rozdílu, neboť štedrá a hojná je jeho milost a hlasité volání jeho heroldů svolává všechny. Až on sám si ovšem vybere ty, kteří budou smět v křestním rouše vstoupit mezi jeho svatebčany.

Kéž se teď nikomu z těch, kdo se dali zapsat mezi čekatele křtu, nestane, aby uslyšeli ona slova: *Příteli, jak jsi sem přišel bez svatebních šatů?*

Kéž je vám naopak dáno slyšet: *Správně, služebníku dobrý a věrný; málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím: Pojď se radovat se svým Pánem.*

Dosud ještě stojíte za branou. Kéž však i vy všichni můžete říci: *Uvedl mě král do svých komnat. Plesej, má duše, v Pánu, neboť mi oblékl roucho spásy, oděl mě šatem spravedlnosti, jako ženicha mě ověncil a jako nevěstu mě ozdobil šperky.*

Kéž je duše vás všech shledána bez poskvrny a vrásky i čehokoli podobného. Neříkám, že už předtím, než obdržíte milost – proč byste pak měli být povoláni k odpuštění hříchů? – ale aby vaše svědomí nezatížené žádnou poskvrnou, směřovalo k přinášení ovoce milosti, až vám bude dána.

Je to, bratři, opravdu veliká věc, a proto k ní přistupujte s obzvláštní bedlivostí. Každý z vás stane před Bohem v přítomnosti nesčetných zástupů andělů. Duch svatý vtiskne svou pečeť do vašich duší a budete zařazeni do vojska velikého Krále.

Chystejte se tedy a buďte připraveni. Nejde o to, abyste si oblékli krásně bílá roucha, ale čisté svědomí a zbožnou duši.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mat 2,6; Žl 89(88), 22

Učení pravdy bylo v jeho ústech, bezpráví se na jeho rtech neobjevilo. * Mnohé odvrátil od nepravosti.

V. Pevně ho drží má ruka i mé rámě ho posiluje. * Mnohé.

19. března

Sv. Josefa, Snoubence Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu Židům

11,1-16

Víra svatých předků

Víra je podstata toho, v co doufáme, je přesvědčení o věcech, které nevidíme. Pro ni se našim předkům dostalo pochvaly. Vírou poznáváme, že svět byl stvořen Božím slovem, takže to, co vidíme, nepovstalo z něčeho, co zde už bylo.

Vírou obětoval Ábel Bohu lepší oběť než Kain, a pro ni se mu dostalo svědectví, že je spravedlivý; sám Bůh to potvrdil při jeho (obětních) darech. I když pro ni umřel, stále ještě mluví.

Pro svou víru Henoch neumřel, ale byl přenesen; *zmizel, protože ho Bůh přenesl*. Ještě předtím totiž, než byl přenesen, dostalo se mu osvědčení, že se zalíbil Bohu. Bez víry se však Bohu nelze líbit; kdo chce přijít k němu, musí uvěřit, že Bůh je a odměňuje ty, kdo ho hledají.

Protože Noe věřil, když mu byly shůry oznámeny věci, které se měly stát teprve v budoucnosti, v Boží bázni připravil koráb na záchranu své rodiny. Tím pronesl nad světem rozsudek a stal se dědicem spravedlnosti, která pramení z víry.

Protože Abrahám věřil, uoslechl (Boží) výzvy, aby se vystěhoval do země, kterou měl dostat v dědičné držení; vystěhoval se, ačkoli nevěděl, kam jde. Víra (ho vedla k tomu), aby se usadil v zaslíbené zemi jako cizinec, bydlel ve stanu, podobně jako Izák a Jakub, kterým se dostalo dědictvím stejného příslibu. Čekal totiž na město s (pevnými) základy, které sám Bůh vystaví a založí.

I (neplodná) Sára uvěřila, a proto dostala sílu stát se matkou, a to přes svůj pokročilý věk, protože se spolehla na toho, který ten slib dal. A tak z jednoho muže, a to už vetchého, vzešlo tolik (potomků) *jako hvězd na nebi a jako písku na mořském břehu, který nikdo nespočítá*.

Tito všichni umírali s vírou, i když se nedočkali toho, co bylo slíbeno: jen zdáli to viděli a radostně vítali a prohlašovali, že jsou na zemi jenom cizinci a přistěhovalci. Když tak mluvili, dávali tím najevo, že (pravou) vlast teprve hledají. Kdyby měli na mysli tu, z které se odstěhovali, měli by přece (dost) času se tam vrátit. Ale oni toužili po lepší (vlasti), totiž nebeské. Proto se ani Bůh za ně nestydí a nazývá se jejich Bohem a připravil jim město.

NEPROVINIL SE NEDŮVĚROU VŮČI BOŽÍM U ZASÍBENÍ, ALE ČERPAL SÍLU Z VÍRY A TÍM VZDAL BOHU ČEST. * A BYLO MU TO UZNÁNO ZA SPRAVEDLNOST. (V DOBĚ VELIKONOČNÍ: ALELUJA.)

V. JEHO VÍRA PŮSOBILA SPOLU SE SKUTKY A TEPRVE PRO SKUTKY SE JEHO VÍRA STALA DOKONALOU. * A BYLO.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernardina Sienského, kněze*Věrný pěstoun a strážce*

U všech mimořádných milostí, které se dostanou kterékoli rozumné bytosti, platí, obecné pravidlo: Kdykoli si Bůh ve své dobrotě vyvolí někoho k nějaké zvláštní milosti nebo k nějakému vznešenému stavu, daruje tomu člověku, jehož si vyvolil, všechna charismata, která potřebuje pro svůj úkol, a bohatě ho jimi ozdobí.

To se plně potvrdilo také na svatém Josefu, považovaném za otce našeho Pána Ježíše Krista, pravém snoubenci královny světa a vládkyně andělů. Toho si věčný Otec vybral za věrného pěstouna a strážce svých největších pokladů, svého Syna a své Snoubenky. Tento úkol vykonával Josef s velikou svědomitostí. A proto mu patří slovo Páně: *Služebníku dobrý a věrný, vejdi do radosti svého Pána.*

A když uvážíme, jaký má Josef vztah k celé Kristově církvi, což není člověkem vyvoleným a mimořádným? Vždyť skrze něho a pod jeho ochranou byl Kristus řádně a počestně uveden do světa. Jestliže je tedy celá církev zavázána Panně Marii, že skrze ni mohla přijmout Krista, pak hned po ní je zavázána obzvláštní vděčností a úctou také svatému Josefovi.

On zajisté uzavírá Starý zákon, důstojnost patriarchů a proroků v něm došla zaslíbeného ovoce. Právě on jediný osobně dosáhl toho, co jim Boží dobrota zaslíbila.

Jistěže není pochyb, že když mu Kristus na světě prokazoval přátelskou náklonnost, úctu a nejvyšší vážnost jako syn vlastnímu otci, ani v nebi mu ji určitě neodepřel, naopak spíš naplnil a dovršil.

Právem proto Pán dodává: *Vejdi do radosti svého Pána.* Takže ačkoli radost věčné blaženosti vstupuje do lidského srdce, přesto mu Pán raději říká: *Vejdi do radosti,* aby tím tajemně naznačil, že ta radost není jen uvnitř v jeho srdci, ale že ho ze všech stran obklopuje a pohlcuje, takže se do ní noří jako do bezedné propasti.

Nuže pamatuj na nás, svatý Josefe, a zastaň se nás svou přimlouvou u Pána, který byl pokládán za tvého syna. A nakloň nám milostivě

také nejsvětější Pannu, svou snoubenku a matku toho, který s Otcem a svatým Duchem žije a kraluje po věčné věky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Gn 45,8.7; Žl 118(117),14

Bůh ze mne udělal takřka králova otce a ustanovil mě pánem celého jeho domu. * Povýšil mě, abych zachránil spoustu lidí. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Hospodin je má síla a statečnost, stal se mou spásou. * Povýšil.

Evangeliumslavnosti svatého Josefa

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 2,13–15.18–23

Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: »Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.« Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‚Z Egypta jsem povolal svého syna.‘

Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: »Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.« Vstal tedy, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země. Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků: »Bude nazýván Nazaretský.«

21. března

Odchod svatého Benedikta

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Mojžíšovy

28,10–22

Jákov přichází na místo, kde se mu ukáže Hospodin a dá mu zaslíbení.

Jákov vyšel z Beeršeby a šel do Cháranu. Dorazil najedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil je v hlavách a na tom místě ulehl. Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. Nad ním stojí Hospodin a praví: „Já

jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země. Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“

Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: „Jisté je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ Báł se a řekl: „Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“ Za časného jitra vzal Jákob kámen, který měl v hlavách, a postavil jej jako posvátný sloup; svrchu jej polil olejem. Tomu místu dal jméno Bétel (to je Dům Boží). Původně se to město jmenovalo Lúz. Jákob se tu zavázal slibem: „Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na níž jsem se vydal, dáli mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem. Tento kámen, který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 4,20.22; Jak 2,22

K vzestupu ve ctinosti si musíme postavit onen žebřík, který se ve snu ukázal Jakubovi. * Žebříkem je náš pozemský život, který Pán pozdvihuje k nebi, ponizuje-li se naše srdce. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Jakub uviděl ve snu žebřík, který sahal až k nebi. Po něm vystupovali a sestupovali andělé. * Žebříkem.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze života svatého Otce Benedikta od sv. papeže Řehoře Velikého

Maje ruce k nebi pozdviženy, stál zpřímá, a modle se vypustil duši.

V onom roce, ve kterém měl z tohoto světa vykročit, oznámil některým svým učedníkům, kteří s ním byli, i některým daleko vzdáleným den svého přesvatého úmrtí. Přítomným pak přikázal, aby o té věci pomlčeli; nepřítomným udal, které a jaké znamení jim bude dáno, když jeho duše vyjde z těla. Šest dní před svou smrtí si však dal otevřít připravený hrob. Brzy nato jej uchvátila prudká horečka, jež svou hroznou palčivostí trávil rychle jeho síly. Když se pak den ode dne nemoc zhoršovala, dal se šestého dne od svých učedníků donést do oratoria. Tam se posilnil na svůj odchod Tělem a Krví Páně, a opíraje své slabé údy o paže učedníků a maje ruce k nebi pozdviženy, stál zpřímá, a v modlitbách vypustil duši.

Téhož dne měli dva bratří, jeden v klášteře, jiný v dálce, stejné vidění kvůli zjevení jeho úmrtí. Viděli totiž cestu koberci pokrytou a nešišlnými světly ozářenou se rovným směrem táhnout k východu od jeho cely až do nebe. Vedle stál muž ctihodného vzezření, světlem shůry ozářen, a tázal se jich, či by to byla cesta, kterou vidí? Když vyznali, že nevědí, řekl jim: »To je cesta, po níž Bohu milý Benedikt vstoupil na nebesa.«

Jako tedy přítomní učedníci viděli očima odchod svatého muže na věčnost, tak jej nepřítomní poznali ze znamení, které jim bylo předpověděno. Pochován pak byl tento muž Boží v oratoriu blahoslaveného Jana Křtitele, které sám vystavěl, když zbořil oltář Apollův. A zde, jakož i v oné jeskyni u Subiaka, v které dříve přebýval, se doposud stkví zázraky, žádá-li to víra prosících.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PÁN M U DALŠÍU, VYSTOUPIT NA VYSOKOU HORU; I JEHO NÁSLEDOVNÍCI OBDRŽELI DĚDICTVÍ. * TAK M AJĚ VŠICHNI POZNAT JAK JE DOBRÉ, VE VŠEM POSLOUCHAT PÁNA. (V DOBĚ VEĽIKONOČNÍ: ALELUJA.)

V. BŮH HO UJSTIL, ŽE V JEHO POTOM STVU P OŽEHNÁ NÁRODY A ŽE HO ROZM NOŽÍ JAKO PRACH ZEM Ě. * TAK M AJĚ.

EVANGELIUM SVÁTKU ODCHODU SVATÉHO BENEDIKTA

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15,9-17

Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.

To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!

23. března

Sv. Turibia z Mongroveja, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z dekretu II. vatikánského sněmu o pastýřském poslání biskupů

Připraveni ke každému dobrému dílu

Při plnění svého učitelského úřadu mají biskupové hlásat lidem Kristovo evangelium; to má mezi hlavními úkoly biskupů přední místo. V síle Ducha mají volat lidi k víře nebo je v živé víře posilovat. Kristovo tajemství jim mají předkládat v úplnosti, tj. všechny ty pravdy, které neznat znamená neznat Krista, a rovněž Bohem zjevenou cestu, která vede k Boží oslavě, a tím i k věčné blaženosti.

Dále mají ukazovat, že i pozemské věci a lidské instituce jsou podle Božího stvořitelského plánu zaměřeny ke spáse lidí, a proto mohou nemálo přispět k budování Kristova těla.

Mají proto učit, že podle nauky církve má lidská osoba se svou svobodou i tělesným životem velkou hodnotu, stejně tak rodina i její jednota a pevnost, plození potomstva a výchova, občanská společnost se svými zákony a různými povoláními, práce i volný čas, umění i technické vynálezy, chudoba i hmotné bohatství. A posléze mají podávat výklad zásad, podle nichž je třeba řešit velmi závažné otázky vlastnictví, přírůstku a správného rozdělení hmotných statků, i otázky míru a války a bratrského soužití všech národů.

Křesťanskou nauku mají podávat způsobem odpovídajícím potřebám doby, tj. tak, aby dávala odpověď na problémy a otázky, které lidi nejvíce sužují a trápí. A tuto nauku mají také chránit a nabádat věřící, aby ji i oni hájili a šířili. Při jejím hlásání mají osvědčovat mateřskou starostlivost církve o všechny lidi, věřící i nevěřící, a se zvláštní péčí se mají ujmát chudých a slabých, neboť k nim je Pán poslal hlásat radostnou zvěst.

Při plnění svého otcovského a pastýřského úkolu mají být biskupové uprostřed svých jako ti, kteří slouží, jako dobří pastýři, kteří dobře znají své ovce – a ty zase znají je – jako praví otcové, kteří vynikají duchem lásky a starostlivosti o všechny a jejichž Bohem svěřené autoritě se všichni ochotně podřizují. Celou rodinu svého stádce mají stmelovat a utvářet tak, aby všichni byli pamětlivi svých povinností a žili i jednali ve společenství lásky.

Abyste to všechno byli biskupové s to dělat, je zapotřebí, aby byli *připraveni ke každému dobrému dílu, všechno snášeli kvůli vyvoleným* a uspořádali svůj život tak, aby odpovídal potřebám doby.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 5,2.34; Sk 20,28

Paste Boží stádce vám svěřené a buďte mu vzorem. * Až se objeví nejvyšší Pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Dbejte na sebe i na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, abyste spravovali Boží církev. * Až.

25. března

Zvěstování Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Kronik

17,1-15

Proroctví o Mesiáši – Davidovu synu

Když David už bydlel ve svém paláci, řekl proroku Nátanovi: »Hle, já bydlím v domě z cedrů, zatímco archa Hospodinovy úmluvy je pod (stanovými) pokrývkami.« Nátan odpověděl Davidovi: »Proveď všechno, co máš na srdci, vždyť Bůh je s tebou!«

Ale té noci se Nátanovi ozvalo Hospodinovo slovo: »Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi nevystavíš dům k přebývání; vždyť jsem nebydlel v domě ode dne, kdy jsem vyvedl Izraele, až do dneška; ale putoval jsem vždy ze stanu do stanu a z příbytku do příbytku. Kdekoli jsem chodil s celým Izraelem, zmínil jsem se snad slovem některému z izraelských soudců, jimž jsem přikázal pást můj izraelský lid: Proč jste mi nevystavěli dům z cedrů?

A nyní řekni mému služebníku Davidovi toto: Tak praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal; vyhubil jsem před tebou všechny tvé nepřátele a zjednal jsem ti jméno, jaké mají ti největší na zemi. Určil jsem svému izraelskému lidu místo, zasadil jsem ho, aby tam bydlel. Nebude se už děsit a lidé oddaní zločinu se ho (neodváží) utlačovat jako dříve a v dobách, kdy jsem nad svým izraelským lidem ustanovil soudce. Pokořil jsem všechny tvé nepřátele.

Oznamuji ti tedy, že Hospodin vystaví dům tobě. Až naplníš své dny, vydáš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzjede z tvých synů a upevním jeho království. Postaví mi dům a upevním jeho trůn navěky. Já mu budu otcem a on mi bude synem; svou přízeň mu však neodejmu, jako jsem ji odňal tomu, který byl před tebou.

Ustanovím ho ve svém domě a ve svém království navždy a jeho trůn bude pevný navěky.«

Tak mluvil Nátan k Davidovi ve smyslu všech těchto slov a celého toho vidění.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Lk 1,26–32

Anděl Gabriel byl poslán k Panně Marii a přinesl jí Boží poselství; Panna se ulekla tváří v tvář zářícímu světlu. Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. * Počneš a porodíš syna a bude nazván Synem Nejvyššího. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou! * Počneš.

Druhé čtení

Z dopisu svatého Lva Velikého, papeže

Svatost našeho smíření

Velebnost na sebe vzala ponížení, síla slabost, věčnost smrtelnou pomíjivost. A aby mohl být zaplacen dluh tížící naše člověčenství, neporušitelná přirozenost se spojila s přirozeností porušenou, takže, jak to vyžadovalo naše uzdravení, mohl jeden a týž prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Ježíš Kristus, v jedné přirozenosti zemřít, a zároveň v druhé zemřít nemohl.

Pravý Bůh se tedy narodil v úplné a dokonalé přirozenosti pravého člověka, celý Bůh ze strany Boží, celý člověk ze strany naší. Tím našim nazýváme přitom to, co v nás na počátku Bůh stvořil a co přijal, aby to obnovil.

Z toho, co způsobil Svůdce a co dopustil svedený člověk, není ovšem ve Spasiteli ani sebemenší stopy. A i když na sebe vzal úděl lidských slabostí, přesto neměl podíl na našich hříších.

Přijal podobu služebníka, aniž se poskrvnil hříchem, obohatil lidství, aniž cokoli ubral svému božství. Neboť v onom sebezmaření, v němž se Neviditelný ukázal viditelně a Stvořitel a Pán veškerenstva dobrovolně přijal smrtelnost jako jeden z nás, sestoupilo k nám Boží slitování, aniž utrpěla Boží moc. Nuže ten, který zůstává v podobě Boží učinil člověka, v podobě služebníka se stal člověkem.

Boží Syn tedy sestupuje z nebeského trůnu a vstupuje do této nízkosti světa: aniž se vzdává slávy Otcovy, rodí se novým zrozením do nového řádu.

Do řádu nového, neboť ač byl ve vlastním božském řádu neviditelný, v našem řádu se stal viditelným, ač byl nepochopitelný, chtěl být pochopen, ač byl dříve než čas, začal být v čase, absolutní Pán veškeren-

stva zastínil svou nesmírnou vznešenost a přijal existenci služebníka, Bůh, kterého se nemůže dotknout žádné utrpení, neváhal stát se trpícím člověkem a nesmrtelný se podrobil zákonům smrti.

Nuže ten, který je pravý Bůh, ten je i pravý člověk. V tomto spojení není žádná faleš, když se tu snoubí nízkost člověka s vysokostí Boží.

Jako se totiž božství nemění slitováním, tak se člověčenství neztrácí důstojností. Obě přirozenosti jsou vzájemně spojeny, ale každá z nich působí, co je jí vlastní: Slovo působí, co přísluší Slovu, člověk koná, co přísluší člověku.

Jedna přirozenost se skví podivuhodnými skutky, druhá podléhá bezpráví. A jako je Slovo rovno Otci a nemá menší slávu než on, tak člověk neopouští přirozenost našeho rodu.

Vždy znovu je zajisté třeba říkat: Jeden a týž je vskutku Syn Boží a vskutku Syn člověka. Bůh proto, že *na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh*, a člověk proto, že *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PŘIJM I SLOVO, PANNO MARIA, KTERÉ TI BŮH POSÍLÁ SKRZE ANDĚLA: BUDEŠ MATKOU BOHA A ZÁROVEN ČLOVĚKA. * BUDEŠ POZEHNANÁ MEZI ŽENAMI. (V DOBĚ VEIKONOCNÍ: ALEUJA.)

V. POČNEŠ A PORODÍŠ SYNA, A ZŮSTANEŠ NEPORUŠENOU PANNOU. * BUDEŠ POZEHNANÁ.

EVANGELIUM SLAVNOSTI ZVĚSTOVÁNÍ PANE

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 1,18–23

S narozením Ježíše Krista to bylo takto:

Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: »Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.«

To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‚Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel‘, to znamená ‚Bůh s námi‘.

2. dubna

Sv. Františka z Pauly, poustevníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Františka z Pauly spolubratřím

Obráťte se s upřímným srdcem

Náš Pán Ježíš Kristus, odměňující se svrchovanou velkodušností, kéž vám vyplatí mzdu za vaši práci.

Prchejte před zlem, překonávejte nebezpečí. A my i všichni naši bratři, ač jsme nehodní, bez ustání prosíme Boha Otce, jeho Syna Ježíše Krista, ale i Kristovu panenskou Matku Marii, aby vás neopouštěli ve vašem úsilí o zdraví a spásu duše i těla.

Opravdu naléhavě vás vybízím, bratři, prozíravě a pilně pracujte na spásě své duše. Smrt je jistá a život krátký a odvane jako dým.

A tak zaměřte svou mysl na umučení našeho Pána Ježíše Krista. Zamíloval si nás tak, že sestoupil z nebe, aby nás vykoupil, a za nás snášel všechna duševní i tělesná trápení a žádnému utrpení se nevyhýbal. Dal nám příklad dokonalé trpělivosti a lásky, takže bychom měli i my být v každém neštěstí trpěliví.

Nenávist a nepřátelství odložte, prozíravě šetřte tvrdými slovy. A když je přece jen vypustíte z úst, neuškodí, když týmiž ústy, která zranila, pronesete něco hojivého. A také si navzájem odpouštějte, abyste si později nepřipomínali křivdy, které jste si vzájemně způsobili. Připomínat křivdu znamená totiž další bezpráví a dovršení hněvu, znamená držet se hříchu a nenávidět spravedlnost, znamená mít v ráně střelu zrezivělou a srdce plné jedu, znamená plýtvat silami a mít na duši červa, znamená zmatení v modlitbě a roztržitost při přednášení proseb Bohu, znamená odcizení v lásce a osten vězící v srdci, znamená, že nepravost nikdy neusíná a hřích nikdy nepřestává, znamená každodenní smrt.

Milujte pokoj, nejdražší poklad, po kterém by každý z nás měl co nejvíce toužit, Víte, že naše hříchy popouzejí Boha ke hněvu; nezbývá tedy než činit pokání, aby nás Bůh milosrdně ušetřil. Co před lidmi utajíme, před Bohem zůstává zjevné; obraťte se tedy s upřímným srdcem. Žijte tak, abyste na sebe soustředili požehnání Páně, a pokoj Boha, našeho Otce, ať je vždycky s vámi.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 4,10.11.16

Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, * aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje. * Aby.

4. dubna

Sv. Izidora, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Knihy sentencí« svatého Izidora

Učitel zákona, který se stal učedníkem v království nebeském

Modlitba nás očišťuje, četba vzdělává. Můžeme-li obojí, je to dobré; nemůžeme-li však, raději se modleme než čtème.

Kdo chce být stále s Bohem, musí se často modlit i často číst. Neboť když se modlíme, mluvíme my s Bohem, a když čtème, mluví Bůh s námi.

Veškerý pokrok pochází z četby a rozjímání. Neboť jestliže něco nevíme, naučíme se tomu čtením, a čemu jsme se naučili, to si uchovááme rozjímáním.

Četba svatého Pisma nám přináší dvojí dar: jednak zdokonaluje rozumové poznání, jednak odvádí člověka od marností světa a přivádí ho k Boží lásce.

A dvojí cíl má ten, kdo čte: předně aby Pismu porozuměl, za druhé aby poznal, s jakým užitkem a důstojností je má přednášet. Neboť každý bude nejprve s to pochopit, co čte, a pak dokáže vyslovit, čemu se naučil.

Neúnavný čtenář bude nejspíš přístupný myšlence, že víc znamená plnit, co četl, než to pouze znát. Méně trestuhodné je zajisté, když neznáme, oč usilovat, než to vědět, ale nic pro to nedělat. Právě tak jako při čtení toužíme, abychom porozuměli, máme to, co jsme skrze porozumění poznali jako správné, také plnit.

Nikdo nemůže poznat smysl svatého Pisma, jestliže se nejprve s Pismem při četbě důvěrně neseznámí. Jak je psáno: *Měj moudrost ve vážnosti, a ona tě povýší, když ji obejměš, zjedná ti čest.*

Čím usilovněji se kdo bude věnovat svatým slovům Pisma, tím bohatší poznání z nich načerpá. Stejně jako země dává tím hojnější úrodu, čím víc je obdělávána.

Někteří lidé mají dar porozumění, ale nedbají o pilnou četbu: netečnou nedbalostí přicházejí o to, co mohli při četbě poznat. Jiní by zase rádi poznávali, ale brání jim těžkopádné chápání. Ti se však přece jen pilnou četbou doberou toho, co ti nadaní pro svou lenost propásli.

I když někdo pomalu chápe, přesto může dojít odměny za dobré studium, jestliže se snažil. Zato ten, kdo nechává dar rozumu, který dostal od Boha, ležet ladem, uvaluje na sebe odsouzení, protože darem, jež dostal, pohrdá a hřeší leností.

Bez podpory milosti sice učenost prochází ušima, ale do srdce nikdy nepronikne. Udělá třeba navenek rozruch, ale uvnitř není k ničemu. Když ovšem Bůh vnitřním dotekem milosti daruje porozumění, jeho slovo vlité do lidského ucha pronikne až do hloubi srdce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 13,52; Př 14,33

Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, * je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Moudrost přebývá v srdci rozumného. * Je jako.

5. dubna

Sv. Vincence Ferrerského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O duchovním životě« od svatého Vincence Ferrerského

Jak kázat

Při kázání a v promluvách užívej k vyličení jednotlivých událostí mluvy prosté, hovoř jako doma; a jak můžeš, uváděj příklady, aby se každý hříšník, který ten hřích má, cítil tvým kázáním osobně zasažen, jako bys mluvil jen pro něho. Mluv přitom tak, aby bylo vidět, že tvá slova nevycházejí z duše pyšné ani rozezlené, nýbrž z hlubin otcovské lásky a dobroty, jako když otce bolí, že jeho děti hřeší nebo je stihla těžká nemoc, nebo že leží v hluboké propasti a on se je snaží vytáhnout, zachránit a přímo mateřsky ošetřit. Nebo jako ten, kdo se těší z jejich pokroku a z jejich naděje na rajskou slávu.

Takový způsob se osvědčil a přináší posluchačům prospěch. Neboť všeobecné řeči o ctnostech a nepravostech posluchače příliš neosloví.

Také když zpovídáš a chceš malomyslně laskavě povzbudit nebo naopak tvrději pohrozit zatvrzelým, vždycky měj srdce láskyplné, ať hříšník skutečně cítí, že tvá slova vycházejí jen z čisté lásky. Laskavá a vlídná slova ať proto vždycky mají přednost před přísnými.

Chceš-li ovšem být duším svých bližních opravdu užitečný, obrať se nejprve celým srdcem k Bohu a přednes mu prostě svou žádost, aby ti dal milost pravé lásky, která je souhrnem všech ctností. S její pomocí pak dokážeš všechno, co si přeješ.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim4,2;srv. Sk 26,20a

Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj * s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Kázal jsem národům, aby se napravily a vrátily se k Bohu. *
S všestrannou.

7. dubna

Sv. Jana Křtitele de la Salle, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z rozjímání svatého Jana Křtitele de la Salle

Kristova láska na nás naléhá

Rozvažujte v srdci, milí bratři, co říká apoštol Pavel, jak Bůh ustanovil v církvi apoštolů, proroky a učitele, a dojdete jistě k přesvědčení, že i vás Bůh ustanovil do vašeho úřadu a povolání. Dosvědčí vám to ostatně též světec, neboť říká, že existují různé služby a různá působení, ale že se v těchto jednotlivých darech ukazuje k obecnému prospěchu, to znamená k prospěchu celé církve, jeden a též svatý Duch.

Není tedy pochyb, že když vám byla dána taková milost, vyučovat chlapce, zvěstovat jim evangelium a vzdělávat je v náboženském duchu, je to veliký dar od Boha, a že on sám vás k tomuto svatému dílu povolal.

Chlapci svěřeni vaší péči by tedy v celém vašem učitelském působení měli vidět, že jste Boží služebníci, protože konáte svou práci s velikou láskou a opravdovou poctivostí. A dále ať vás k vašemu povolání ještě víc připoutává pomyšlení, že nejste jen služebníci Boží, ale i služebníci Ježíše Krista a jeho církve.

Ríká to totiž svatý Pavel. Nabádá přece, aby byli za Kristovy služebníky považováni všichni, kdo hlásají evangelium, kdo píšou list, jež diktuje Kristus, nikoli inkoustem, ale Duchem živého Boha, a nikoli na deskách kamenných, ale na živých deskách srdcí, pro vás srdcí vašich chlapců. Ať na vás proto naléhá Boží láska, protože Ježíš Kristus *zemřel za všechny, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně zemřel a vstal z mrtvých*. Kéž vaše svědomitost a horlivost působí na vaše žáky, aby si uvědomovali, že je skr-

ze vás vlastně povzbuzuje sám Bůh, protože vystupujete jako vyslanci Kristovi.

Také je třeba ukázat církvi, jak velice ji milujete, a dát jí důkazy vaší horlivosti. Pracujete přece skrze církev, a ta je Kristovým tělem. Prokažte tedy svou horlivou službou, že milujete ty, jež vám Bůh svěřil, tak jako Kristus miloval svou církev.

Vynaložte všechno úsilí, aby se vaši chlapci zapojili do stavby církve, tohoto Božího chrámu, a tak aby dosáhli toho, že z Boží milosti budou moci jednou stanout před soudnou stolicí Ježíše Krista slavní, bez poskvrny nebo vrásky nebo čehokoli jiného. Ať se v nadcházejícím věku ukáže nesmírné bohatství milosti, kterou jim Bůh dal, když jim pomáhal ke vzdělání, a kterou dal vám k jejich vyučování a výchově, aby získali dědictví v království Božím, v království našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mk 10,13–14.16

K Ježíšovi přinášeli děti, aby jim požehnal. Ale učedníci to zakazovali. Když to Ježíš viděl, řekl jim: * Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim. * Nechte.

11. dubna

Sv. Stanislava, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Vrháme se do bitvy o víru

Když zápasíme a vrháme se do bitvy o víru, shlíží na nás Bůh, přihlížejí jeho andělé, hledí na nás i Kristus. Jaká vznešená sláva a jaké štěstí bojovat před tváří samého Boha a korunu vítězství přijímat od rozhodčího a soudce Krista!

Vyzbrojme se, milovaní bratři, veškerými silami a přichystejme se k boji s čistou myslí, neporušenou vírou, oddanou statečností. Vyhlašují nám boj, ať tedy Boží vojsko nastoupí!

Jak se vyzbrojit a připravit? O tom nás poučuje svatý apoštol, když říká: *Opásejte si bedra pravdou, nasadte si pancíř spravedlnosti, vaší obuví ať je připravenost k evangeliu pokoje; a chopte se štítu víry, abyste byli s to zneškodnit všechny ohnivé střely největšího Nešlechtníka, a vezmete si přílbu spásy a meč ducha, jimi je slovo Boží.*

Nuže, takovouto výzbroj si vezměme a takovými to duchovními a nebeskými ochrannými prostředky se zabezpečme, abychom se i v nejhorších dnech mohli postavit ďáblovým hrozbám a odrazit jeho útok.

Nasaďme si pancíř spravedlnosti, aby naše srdce bylo bezpečně chráněno proti nepřátelským střelám. Chraňme si nohy obutí učení evangelia, aby nás nemohl uštknout ani přivést k pádu Had, až po něm začneme šlapat a budeme ho chtít rozdrtit.

Držme pevně štít víry, aby nás chránil, abychom mohli odrazit všechno, co po nás nepřítel vrhá.

A vezměme si k ochraně hlavy duchovní přilbu, abychom si chránili uši proti výnosům odsuzujícím nás na smrt, abychom si chránili oči proti zlořečeným modlám, abychom si chránili čelo s neporušeným Božím znamením a abychom si chránili ústa k vítěznému vyznání našeho Pána Ježíše Krista.

Také si duchovním mečem ozbrojme pravici, aby statečně odmítla přinášet nečisté oběti a aby nikdy nezapomínala, že se má pevně držet Pána, jehož tělo přijímá při eucharistii a od něhož má posléze přijmout odměnu nebeské koruny.

Toto všechno ať je, bratři nejmilejší, pevně uloženo ve vašem srdci. Když na to budeme stále myslet a budeme o tom rozjímat, až na nás přijde den pronásledování, pak se žádný voják Kristův vycvičený jeho příkázáními a napomenutími nezalekne boje, ale bude hotov přijmout korunu vítězství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

TENTO SVĚTEC BOJOVAL ZA BOŽÍ ZÁKON, POLOŽIL ZA NĚJ SVŮJ ŽIVOT A NEBÁL SE TĚCH, KDO MU VYHROŽOVAU, * PROTOŽE STÁL NA PEVNÉ SKÁLE. (V DOBĚ VEIKONOČNÍ: ALEUJA.)

V. NEPĚLNÁ POZEMSKÉM ŽIVOTĚ, ALE DAL PŘEDNOST NEBESKÉMU KRÁLOVSTVÍ.

* PROTOŽE.

13. dubna

Sv. Martina I., papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Martina I.

Pán je blízko, proč bych se trápil starostí

Milovaní, veškerým našim přáním je stále vám svými dopisy poskytovat útěchu a ulehčovat vaši starost o mne a s vaší starostí i starost všech křesťanů a našich bratří, kteří mají z lásky k Pánu o mne starost. Nuže, zatím vám napíšu, co nás trápí, a ve jménu Krista, našeho Boha budu mluvit pravdu.

Poté, co jsme byli zcela vytrženi z víru světa a našimi hříchy odvrženi, byli jsme vlastně zbaveni vlastního života. Všichni původní obyvatelé této krajiny jsou pohané a ti další, kteří zde žijí, přijali pohanské mravy, neznají dočista žádnou vzájemnou lásku, ani takovou, kterou lidská přirozenost soustavně projevuje, často v podobě soucitu, dokonce mezi barbary.

Podivil jsem se ovšem, a dosud se divím bezohlednosti a bezcitnosti všech, kteří kdysi patřili ke mně, i mých přátel a příbuzných, kteří na mne v mém neštěstí zapomněli tak dokonale, že ani nechtějí vědět, kde se nalézám anebo jsem-li vůbec ještě na světě nebo ne.

S jakým asi svědomím můžeme předstoupit před Kristovu soudnou stolicí? Všichni lidé budou tehdy žalobci a všichni budou skládat účty, všichni, kteří jsou ze stejné hlíny a látky. Co za strach to padlo na ty lidi, že vůbec neplní Boží přikázání? A co je to za bázeň tam, kde se není čeho bát? Nebo nás zlí duchové do takové míry nechávají příkrýt zapomněním? Či jsem se vůči celému společenství církve projevil jako takový nepřítel a vůči nim jako protivník?

Bůh však chce, aby všichni došli spásy a dosáhli poznání pravdy. Kéž tedy na přímluvu svatého Petra upevní jejich srdce v pravé víře, kéž je posilní proti všem bludařům a proti každé osobě, která je nepřítelem naší církve, kéž je uchrání otřesů a zmatků, zejména pastýře, který jim teď bude stát v čele. Kéž vůbec v ničem neodpadnou ani se neodchýlí ani nic nevynechají z toho, co před Pánem a jeho svatými anděly písemně vyznali, a to až do nejmenších podrobností. A kéž spolu se mnou nehodným jednou přijmou z rukou našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista korunu spravedlnosti za pravou víru.

O toto mé ubohé tělo se zajisté postará sám Pán, tak jak se mu zlíbí – ať už je ponechá v neustálých trápeních, nebo mu dopřeje mírného zotavení. Pán je blízko, tak proč bych se trápil starostmi? Doufám v jeho slitování a doufám, že nebude otálet a ukončí můj život tam, kde říkáže.

Všechny vaše pozdravujte ve jménu Páně. A také všechny, kdo pro lásku Boží se mnou v mých okovech cítili. Nebeský Bůh ať vás svou mocnou rukou chrání od všeho pokušení a zachová vás pro své království.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,78a; Flp 3,8b.10

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď už mě čeká věnec spravedlnosti. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Všecko považuji za škodu ve srovnání s poznáním Krista a účasti na jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. * Teď už.

21. dubna

Sv. Anselma, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Proslogion« od svatého Anselma

Kěž tě poznávám a kéž tě miluji, abych se z tebe mohl radovat

Duše má, zдалipak jsi našla, cos hledala? Hledajíc Boha jsi zjistila, že všecko převyšuje, že si ani nelze představit nic lepšího, že je sám život, světlo, moudrost a dobrota, sama věčná blaženost a blažená věčnost a že je všude a vždycky.

Můj Pane a Bože, můj tvůrce a obnoviteli, sděl mé roztoužené duši, co ještě z tebe neviděla, aby mohla spatřit předmět své touhy opravdu jasně. Usiluje totiž vidět víc, a přece mimo to, co spatřila, nevidí nic než tmu. Vlastně nevidí tmu, vždyť v tobě žádná není, ale vidí, že pro vlastní tmu už nemůže vidět nic víc.

Ano, Pane, ty přebýváš ve světě nepřístupném. A opravdu není nic, co by tímto světlem mohlo proniknout a spatřit tě tam. Ani já to světlo nevidím, protože je na mne příliš silné; i když všechno, co vůbec vidím, vidím díky jemu, podobně jako naše slabé oko vidí všecko díky slunečnímu světlu, aniž se na ně může dívat přímo do slunce.

Můj rozum k němu nemůže pro jeho přílišnou záři, není s to je pojmout a ani svým vnitřním zrakem se nevydržím do něho dívat. Zahání mě bleskem svého jasu, poráží svou skvělostí, oslepuje svou nesmírností, uvádí ve zmatek svou rozsáhlostí.

Ty světlo svrchované a nepřístupné, ty pravdo naprostá a oblažující! Jak daleko jsi ode mne, ačkoli já jsem ti tak blízko, jak vzdálená je mi tvoje tvář, ačkoli já stojím přímo před tvými zraky!

Všude jsi plně přítomné, a já tě nevidím, v tobě se pohybuji a v tobě jsem a nemohu se ti přiblížit, jsi ve mně a kolem mne, a já tě nevnímám.

Modlím se k tobě, Bože: Kěž tě poznávám a kéž tě miluji, abych se z tebe mohl radovat. A není-li to v pozemském životě možné v plnosti, kéž aspoň dělám den ze dne pokroky, abych posléze k plnosti dospěl; kéž tě zde poznávám stále víc, abych tě tam poznal úplně;

kěž zde roste má láska k tobě, aby tam byla úplná; pak bude moje radost zde veliká svou nadějí, a tam naprostá svou skutečností.

Pane Bože, ústy svého Syna nám poroučíš, vlastně radiš, abychom tě prosili, a slibuješ, že se nám toho dostane, aby naše radost byla úplná. Žádám tě, Bože, o to, co mi sám radiš prostřednictvím našeho obdivuhodného rádce. Kěž se mi dostane toho, co slibuješ skrze svou pravdu, aby má radost byla úplná. Ty jsi sama pravda, Bože, dej, prosím, ať je má radost úplná.

Zatím ať má mysl o tom rozjímá, můj jazyk ať o tom mluví, mé srdce ať to miluje, má ústa ať o tom hovoří. Ať po tom lační má duše, žizní mé tělo, touží všechno, co jsem, dokud nevejdu do radosti svého Pána, Boha trojjediného, požehnaného navěky. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

SIÁVNÝ UČITEL SVATÝ ANSELM BYL JAKO OPAT M ILÝM OTCEM M NICHŮ A JAKO BISKUP SVĚDOM ITÝM PASTÝŘEM SVĚŘENÉHO LIDU. * NEÚNAVNĚ BOJOVAL ZA SVOBODU CÍRKVE. (V DOBĚ VELIKONOČNÍ: ALELUJA.)

V. SLOVEM , PŘÍKLADEM I SVÝMI SPISY NEOHROZENĚ VYKLÁDAL A HÁJIL KŘESŤANSKÉ UČENÍ. * NEÚNAVNĚ.

23. dubna

Sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVĚ

VIZ STR. 691

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Vojtěcha« od svatého Bruna z Querfurtu

Modlitba k svatému Vojtěchu

Vzývá tě zkroušené srdce, vzývá tě bezvýchodné bloudění našich časů. Volá k tobě, přešťastný mučedníku, nesmírný nářek našich béd. Ty, jenž se raduješ před tváří Boží s purpurem oděnými světci, jenž hoduješ v místech nejsvětějších při lahodném zvuku andělských hlasů, nezapomínej na nás, skutečné zajatce, kteří si ani neuvědomují tíži své tísně. Ty, jenž mnoho zmůžeš na dvoře nejvyššího Krále, zjednej nám právo a spravedlnost, vytrhni nás ze zlobného záští tak velikých nepřátel.

Velká tíseň si žádá velké pomoci. Mluv přede všemi, mezi nimiž jsi vynikl jako mučedník, řekni: »Nejdobrotivější Bože, smiluj se nad rozmanitými strastmi našich časů!« Zkroť nesmírně se vzímající hřích nárůživé lakoty, který chce zvrhlými svody zaměnit lásku k Bohu za lás-

ku k světu, který mluví o dobru a přináší nakonec jen zlo, slibuje potěšení a způsobuje strasti, slibuje pomoc, ale dovede jen škodit.

Trpíme čímsi nestvůrným: když vyhovíme svým choutkám, hladovíme ještě více; když dojdeme rozkoši tělesných, nikdy neřekneme dost. To je společné zlo všech. Ač bychom měli celou duši přemýšlet o věcech duchovních, myslíme téměř jen na tělesné.

Nakolik můžeš, a právě proto, že můžeš, zhoj naše rány.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

PŘIJĎ, OTČE BISKUPE, SVOU NAVŠTIV DOM OVINU * A RUKAM A SVÝCH SYNŮ DÁL PRACUJ NA SVÉ VINICI. ALELUJA. (V DOBĚ VEIKONOČNÍ: ALELUJA.)

V. DEJ VĚRNÝM ÚTĚCHU A SILOU KRÍŽE UZDRAV KAŽDOU VINU. *
A RUKAM A.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVI VIZ STR. 696

24. dubna

Sv. Fidela ze Sigmaringy, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z oslavné řeči papeže Benedikta XIV.

Muž podle jména i skutkem věrný

Papež Benedikt XIV. oslavil svatého Fidela, obhájce katolické víry, těmito slovy:

»V plnosti své lásky usiloval o to, co přinášelo úlevu a pomoc bližním. Všechny neštěstím stížené zahrnoval do své otcovské péče a početné zástupy chudých vydržoval z almužen posbíraných ze všech stran. Sirotkům a vdovám ulehčoval jejich osamělost tím, že jim zjednával příspěvní mocných a urozených. Podle svých možností neustále poskytoval veškerou duchovní i tělesnou útěchu vězňům, horlivě navštěvoval nemocné, posiloval je, smířoval je s Bohem a vyzbrojoval je k poslednímu zápasu. V tom si získal nejhojnější zásluhy, když rakouské vojsko tábořící v rétském kraji bylo skoro celé zachváčeno epidemií a bídně podléhalo slabosti a smrti.«

Zároveň s těmito skutky lásky vynikal Fidelis – muž podle jména i skutkem věrný – horlivým obhajováním katolické víry. Neúnavně ji hlásal a několik dní předtím, než ji stvrdil svou krví, zanechal v posledním kázání jako závěť tato slova:

»Katolická víro, jak jsi stálá, jak jsi pevná, jaké máš hluboké kořeny, jak jsi dobře postavená na pevné skále! Nebe i země pominou, ale ty nikdy nemůžeš pominout. Celý svět od počátku se ti stavěl na odpor, ale tys byla mocnější a všechny přemohla. *A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra.* Ta podmanila mocné krále Kristově vládě, ta uvedla národy v poslušnost Kristu.

Co vedlo svaté apoštoly a mučedníky, že podstoupili tvrdý zápas a nejkřutější tresty, ne-li víra, zvláště víra ve vzkříšení? Co vedlo poustevníky, že opovrhli rozkošemi, pohrdli poctami, pošlapali bohatství a vedli panický život na poušti, ne-li živá víra?

Co vede i dnes pravé Kristovy ctitele, že se zřikají pohodlí, vzdávají se toho, co je příjemné, berou na sebe to, co je těžké, a snášejí námahy?

Živá víra, která se projevuje láskou, ta vede k tomu, že se v naději na budoucí dobra zřikáme dober přítomných a přítomné vyměňujeme za budoucí.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Tim 4,78a; Flp 3,8b.10

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď už mě čeká věnec spravedlnosti. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Všecko považují za škodu ve srovnání s poznáním Krista a účastí na jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. * Teď už.

24. dubna

Sv. Jiří, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Damianiho, biskupa

Nepřemožitelně zaštitěný korouhví kříže

Dnešní svátek, moji milí, násobí naši radost z velikonoční slávy, jako když drahokam zdobí svým ušlechtilým třpytem zlato, do kterého se zasazuje.

Z jednoho vojska byl rovnou přeřazen do jiného, neboť hodnost pozemského velitele, kterou zastával, vyměnil za službu v armádě křesťanů a jako její vskutku zdatný voják nejdřív rozdál všechen svůj majetek chudým, aby se zbavil břemene pozemského jmění, a pak svobodný a volný, oděný v pancíř víry se jako horlivý válečník Kristův vrhl do samého středu nejlítějšího boje.

Těmito slovy se nám dostává jasného poučení, že nelze udatně a jakseptatří bojovat na obranu víry těm, kdo se bojí, že přijdou o pozemské statky.

Zato svatý Jiří zanícený ohněm svatého Ducha a nepřemožitelně zaštitěný korouhví kříže se pustil do boje se zlým králem takovým způsobem, že v tomto poddaném Knížete všeho zla přemohl jeho samého a všem Kristovým bojovníkům dal příklad statečnosti, aby si i oni počínali zmužile.

Byl při tom zajisté nejvyšší a neviditelný rozhodčí. Ten ve svém svrchovaném rozhodování dopustil, aby bezbožná ruka nabyla ve své zběsilosti vrchu. A tak vydal tělo svého mučedníka do rukou vrahů. Ale jeho duši, která našla oporu v nedobytné tvrzi víry, obehnal hradbou své neúnavné ochrany.

Milovaní bratři, tohoto bojovníka nebeského vojska bychom neměli jen obdivovat, ale také napodobovat. Nuže, vzpružme ducha připravenou trofejí nebeské slávy. Bude-li naše srdce upnuto k pomýšlení na ni, nezakolísáme, ani když se bude obmyslný svět ve mlouvat do naší přízně, ani když nepochybně bude soptit hrozbami protivenství.

Očistíme se tedy podle Pavlova příkazu od každé poskvrny těla i ducha, abychom směli jednou vstoupit do onoho příbytku blaženosti, k němuž nyní toužebně upíráme svůj duchovní zrak.

Opravdu každý, kdo se chce v Kristově stánku, kterým je církev, obětovat Bohu, musí si po omytí v koupeli svatého křtu také obléci pestrý šat ctností, neboť je psáno: *Tvoji kněží ať si obléknou spravedlnost.* Kdo se křtem v Kristu znovu narodí jako nový člověk, nemá si oblékat to, co patří ke smrtelnosti, ale má odložit starého člověka a obléci nového a žít obnovený úsilím o čistý život.

Tak zajisté, když jsme se očistili od poskvrny starého hříchu a skvíme se jasně nového života, opravdu důstojně slavíme velikonoční slavnost a pravdivě následujeme příklad svatých mučedníků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

DÍVÁ SE NA NÁS BŮH, JEHO ANDĚLÉ I KRISTUS, JAK ZÁPASÍME O VÍRU A BOJUJEME DUCHOVNÍ BOJ. * JAKÁ SLÁVA A JAKÉ ŠTĚSTÍ BOJOVAT V PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ A KORUNU VÍTĚZSTVÍ PŘIJÍMAT OD ROZHODČÍHO SOUDCE KRISTA! ALELUJA.

V. SEBERME VŠECHNY SÍLY A PŘIPRAVME SE NA ZÁPAS ČISTOU MYSLÍ, NEPORUŠENOU VÍROU A ODDANOU STATEČNOSTÍ. * JAKÁ SLÁVA.

25. dubna

Sv. Marka, evangelisty

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

4,1-16

Aby Kristovo tělo dělalo pokroky

Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemné) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všecky a je ve všech.

Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví:

»Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary«.

Když však »vystoupil«, znamená to, že musel předtím sestoupit dolů, na zem. Stejná osoba je ten, kdo sestoupil, i ten, kdo vystoupil až úplně nad nebesa, aby všecko naplnil.

Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravil křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna, k mužné zralosti, k onomu věku, (kdy se na nás uskuteční) Kristova plnost. Pak už nebudeme jako malé děti, nenecháme se zmítat a strhovat větrem kdejakého učení, v kterém lidská chytrost a prohnanost podvádí a klame. Ale spíše žijme podle pravdy a v lásce, a tak porosteme po všech stránkách v něho, v Krista, který je naše hlava. Z něho celé tělo, tvořící pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu, odměřenou každé části zvlášť podle práce, kterou koná. Tak tedy ono tělo roste a dělá pokroky v lásce.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Petr 1,21; Př 2,6

Proroctví nebylo nikdy proneseno z lidské vůle; * lidé oznamovali Boží výroky proto, že je k tomu přiměl Duch svatý. Aleluja.

V. Hospodin dává moudrost, z jeho úst vychází poznání a pravda. * Lidé.

Druhé čtení

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa*Zvěstování pravdy*

Církev, která zapustila kořeny po celém světě až do končin země, přijala od apoštolů a jejich učedníků tuto víru: Víru v jednoho Boha, všemohoucího Otce, který *stvořil nebe a zemi, moře i všechno, co je v nich*, a v jednoho Ježíše Krista, Božího Syna, který se pro naši spásu stal člověkem, a ve svatého Ducha, který ústy proroků hlásal Boží záměry a rozhodnutí. Víru v příchod našeho milovaného Pána Ježíše Krista, jeho narození z Panny, umučení, vzkříšení z mrtvých i nanebevstoupení v těle, i v jeho příchod z nebe v slávě Otcově, aby bylo všechno sjednoceno pod jednu hlavu a všechno lidské pokolení vzkříšeno, aby se tak podle vůle neviditelného Otce před Ježíšem Kristem, naším Pánem a Bohem, Spasitelem a Králem, sklonilo každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk aby ho vyznal a on aby vykonal nade všemi spravedlivý soud.

Když církev přijala tuto zvěst a tuto víru, kterou jsme právě vyznali, byť rozptýlena po všem světě, bedlivě ji stráží, jako by přebývala v jediném domě. A věří zvěstované pravdě, jako kdyby měla jedinou duši a jediné srdce, a jednomyslně ji zvěstuje, učí a předává, jako kdyby měla jediná ústa. Neboť i když se ve světě mluví rozličnými jazyky, síla tradice je vždy táz.

A ani církve založené v Germánii nevěří jinak ani nic jiného nepředávají, stejně jako ty z Iberie, zemi keltských, z Východu, Egypta a Libye nebo zprostřed světa; ale jako je slunce, sličné dílo Boží, na celém světě jedno a totéž, tak i zvěstování pravdy, zářící po všem světě a osvěčující všechny lidi, kteří chtějí poznání pravdy dojit.

Kdyby někdo mezi představenými církve sebevíc vynikal silou řeči, nemůže hlásat nic jiného, než zde bylo řečeno, neboť nikdo není nad Mistra, a předávání pravdy nemůže ublížit ani ten, kdo se jen stěží vyjadřuje. Jelikož je totiž víra vždy táz, ani jí nepřidá ten, kdo o ní umí říci velmi mnoho, ani jí neubere ten, kdo dokáže říci jen málo.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*1Kor 1,17–18.21*

Kristus mě poslal hlásat evangelium, a to ne nějakou slovní moudrostí, aby Kristův kříž nebyl zbaven působivosti. * Ti ovšem, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc. Aleluja.

V. Protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. * Ti.

Potom Pán ustanovil ještě jiných dvaasedmdesát (učedníků), poslal je před sebou po dvou do všech měst a míst, kam chtěl sám přijít, a řekl jim: »Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Jděte! Posílám vás jako ovce mezi vlky. Nechte měšec, ani mošnu, ani opánky. S nikým se cestou nepozdravujte. Když někde vejdete do domu, napřed řekněte: ‚Pokoje tomuto domu!‘ Bude-li tam člověk hodný pokoje, spočine na něm váš pokoj, jinak se vrátí k vám. V tom domě zůstaňte a jezte a pijte, co vám dají, protože dělník má právo na svou mzdu. Nepřecházejte z domu do domu! Když přijдете do některého města a přijmou vás tam, jezte, co vám předloží, uzdravujte tamější nemocné a říkejte jim: ‚Přiblížilo se k vám Boží království!‘

28. dubna

Sv. Ludvíka Marie Grignona z Montfortu, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání „O pravé pobožnosti k Panně Marii“ od svatého Ludvíka Marie Grignona z Montfortu, kněze

Zcela tvůj

Protože celá naše dokonalost spočívá v tom, abychom se podobali Ježíši Kristu, byli s ním sjednoceni a jemu se zasvětili, je největší zbožností nepochybně ta, která nás činí dokonalejším způsobem podobnými Ježíši Kristu, spojuje nás s ním a jemu nás zasvěcuje. Jestliže ovšem je ze všech tvorů Kristu nejpodobnější jeho Matka Maria, je mezi všemi pobožnostmi právě pobožnost k nejsvětější Panně a Matce tou, která nejvíc zasvěcuje a připodobňuje každou duši našemu Pánu. Takže čím víc je naše duše oddána Marii, tím víc se odevzdává také Ježíši Kristu.

Dokonalé zasvěcení Ježíši Kristu tedy není nic jiného než naprotě a úplně zasvěcení nejsvětější Panně. A právě to je pobožnost, které já učím.

Tuto formu zbožnosti lze také nazvat dokonalou obnovou křesťanů a závazků. Věřící se v ní totiž cele odevzdává nejsvětější Panně Marii, aby skrze ni zcela patřil Kristu.

Tak dochází k tomu, že ten, kdo se zasvěcuje nejsvětější Panně, zasvěcuje se zároveň také Ježíši Kristu: Panně Marii proto, zeje nejvhodnější cestou, kterou si sám Ježíš vyvolil, aby ho spojila s námi a aby on nás přijal k sobě; a Pánu Ježíši proto, že on je naším nejvyšším cílem a náleží mu všechno, čím jsme, neboť je náš Vykupitel a Bůh.

Uvažme kromě toho také, že se každý člověk při křtu buď sám, nebo prostřednictvím kmotra či kmotry slavnostně odříká Satana i jeho svodů a skutků a za svého Učitele a nejvyššího Pána si volí Ježíše Krista a podrobuje se mu jako otrok lásky. A vskutku totéž činíme tímto zasvěcením: křesťan se při něm odříká zlého ducha, světa, hříchu a sebe samého, a Mariinýma rukama se plně odevzdává Ježíši Kristu.

Při křtu se nikdo nedává Ježíši Kristu rukama Mariinýma, alespoň ne výslovně, ani nepřipisuje ovoce svých dobrých skutků Pánu. I po křtu je křesťan naprosto svobodný, takže může ovoce svých skutků předat někomu jinému nebo si je ponechat. Touto pobožností se však věřící výslovně odevzdává Mariinýma rukama našemu Pánu a *zcela* mu zasvěcuje plody vlastních dobrých skutků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 116B(115),16b.17a.18

Hospodine, jsem tvůj služebník, syn tvé služebnice. * Přinesu ti oběť důků, aleluja.

V. Splním své sliby Hospodinu před veškerým jeho lidem. * Přinesu.

28. dubna

Sv. Petra Chanela, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Působení a mučednická smrt svatého Petra Chanela

Krev mučedníků – semenem křesťanů

Jakmile se stal Petr Chanel řeholníkem ve Společnosti Panny Marie, byl na vlastní žádost poslán do misii v Oceánii. Přistál na ostrově Futuna v Tichém oceáně, kde Kristovo učení ještě nikdy nebylo hlásáno. Laický bratr, který byl jeho stálým pomocníkem, vypráví o jeho misijním životě:

»Při práci ho pátil sluneční žár, často trpěl hladem, vracel se domů zalitý potem a vyčerpaný únavou. Ale duchem byl vždycky silný, plný života a radosti, jako by se vracel z místa rozkoší; a to ne jednou, ale skoro denně.

Futuňanům obvykle nic neodepřel, ani těm, kdo ho pronásledovali. Vždycky je omlouval a nikdy je neodmítl, i když byli hrubí a na obtíž. Byl bezpříkladně a všemožně laskavý ke všem, nikoho nevyjímaje.«

Není tedy divu, že ho tamní obyvatelé nazývali »člověkem nejlepšího srdce«. Jednou řekl svému spolubratrovi: »V tak obtížné misií musíme být svatí.«

Pozvolna začínal zvěstovat Krista a evangelium, ale sklízel jen nepatrné ovoce. Přesto však s nezlomnou vytrvalostí pokračoval ve svém misijním díle, lidském i duchovním. Oporou mu byl příklad Kristův a jeho slovo: *Jiný rozsévá a jiný sklízí*. A přitom vroucně ctil Matku Boží a stále si vyprošoval její pomoc.

Hlásáním Kristova učení zničil uctívání zlých duchů, jejichž kult podporovali futunští náčelníci, aby si udrželi vládu nad svým lidem. Proto Petra ukrutným způsobem zabili a domnívali se, že jeho smrtí bude zničeno i semeno křesťanské víry, které zasel.

Ale den před svým umučením Petr řekl: »Nevadí, jestli zemřu. Víra v Krista tak pevně zakotvila na tomto ostrově, že mou smrtí nevyumizí.«

Mučedníková smrt prospěla především samotným Futuňanům. Za několik málo let přijali všichni křesťanskou víru. Prospěla i ostatním ostrovům v Oceánii; jsou tam nyní kvetoucí církevní obce, a Petra vzývají jako svého prvního mučedníka.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 10,2; Sk 1,8

Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. * Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Aleluja.

V. Až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky až na konec země. * Proste.

29. dubna

Sv. Kateřiny Sienské, panny a učitelky církve

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O PANNÁCH

VIZ STR. 719

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Výkladu o Boží prozřetelnosti« od svaté Kateřiny Sienské

Okusila jsem a viděla

Ó, věčné Božství, věčná Trojice, podle tvé vůle má krev tvého jednorozeného Syna spojením s božskou přirozeností tak velikou cenu! Věčná Trojice, ty jsi hluboké moře; čím více v něm hledám, tím více nalézám; a čím více nalézám, tím více tě hledám. Ty sytíš duši vpravdě nenasytným způsobem; neboť ve své propastné hlubokosti sytíš duši tak, že stále přitom ještě zůstává lačná a žádostivá, ze všech sil po tobě touží, věčná Trojice, dychtí tě spatřit, Světlo, v tvém světle.

Okusila jsem a viděla jsem světlem rozumu v tvém světle tvou propastnou hlubokost, věčná Trojice, a krásu tvého tvorstva. Proto jsem se oblékla v tebe a viděla jsem, že budu tvým obrazem; neboť ty ses mi daroval, věčný Otče, obdarovals mě ze své moci a ze své moudrosti, z moudrosti, která patří tvému Jednorozenému. A Duch svatý, vycházející od tebe, Otče, i od tvého Syna, dal mi vůli, a tím mě uschopňuje milovat.

Věčná Trojice, ty jsi tvůrce a já tvor; ale podle toho, žes mě znovu stvořil krví svého jednorozeného Syna, tebou osvícena poznávám, že jsi uchvácen krásou svého stvoření.

Ó propasti, věčná Trojice, ó Božství, hluboké moře! Co většího jsi mi, Bože, mohl dát než sám sebe? Ty jsi oheň stále planoucí a nestravující se, ale svým žárem stravuješ každou sebelásku duše. Ty jsi oheň, který odnímá každý chlad, svým světlem osvěcuješ mysl lidí a v tom světle dals mi poznat svou pravdu.

V zrcadle toho světla poznávám tebe, nejvyšší dobro, dobro nade všechno dobro, blažené dobro, dobro nevystižitelné, dobro neoceníitelné, krásu nade všechnu krásu, moudrost nade všechnu moudrost. Neboť ty jsi moudrost sama; ty jsi pokrm andělů, ty ses v ohni lásky dal lidem.

Ty jako roucho zakrýváš mou nahotu; ty sytíš pokrmem své sladkosti náš hlad, neboť jsi sladký bez nejmenší hořkosti. Ó věčná Trojice!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

OTEVŘI M I, M Á SESTRO, SPOLU DĚDIČKO M ĚHO KRÁLOVSTVÍ! MÁ PŘÍTEIKYNĚ, TYS PRONIKIA DO HLUBIN TAJEM SVÍ M Ě PRAVDY. * DOSTALAS HOJNOST DARŮ M ĚHO DUCHA, M OU KRVÍ JSI OČIŠTĚNA OD KAŽDÉ POSKVRNY. AIEIUIJA.

V. VYJDI Z TÍCHA ROZJÍM ÁNÍ A VYTRVALE VYDÁVEJ SVĚDECtvÍ M Ě PRAVDĚ. * Dostalás.

Evangelium ze společných textů o panách

viz str. 722

30. dubna

Sv. Pia V., papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Církev je založena na Skále, kterou vyznal Petr

Všechnu útěchu, kterou Bůh lidem v jejich bídě nepřestává dávat, převyšuje to, že poslal v plnosti času – a on dobře věděl, kdy to má učinit – svého jednorozeného Syna, skrze nějž všechno stvořil: on zůstal Bohem a stal se člověkem, aby byl *prostředníkem mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*.

Všichni, kdo v něho věří, jsou koupelí znovuzrození zbaveni veškeré viny hříchu a vysvobození z věčné záhuby. Mají žít ve víře, naději a lásce a procházet tímto světem a jeho pokušeními a nebezpečími jako poutníci. Bůh je přitom posiluje tělesnou i duchovní útěchou. A tak mají po cestě, kterou se pro ně stal Kristus, směřovat k tomu, že spatří Boha tváří v tvář.

A protože ani když jdou po cestě, kterou je Kristus, nejsou kvůli lidské slabosti bez hříchů, předepsal jim jako spasitelný lék slitování; to má podpírat jejich modlitbu, neboť on je učil modlit se: *Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům*.

To činí církev, naplněna v tomto životě plném soužení blaženou nadějí, a apoštol Petr ji celou, pro své prvenství mezi apoštoly, ve své osobě obrazně představoval. Pokud jde o něj samotného, byl to od přirozenosti pouze jednotlivý člověk, působením milosti jednotlivý křesťan a ještě větší milostí jednotlivý, a to první apoštol; ale když mu bylo řečeno: *Tobě dám klíče od nebeského království, co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi*, tehdy představoval celou církev; ona se zmítá v tomto světě různými zkouškami jako v přívalu rozbouraných vln, ale nezřítí se, protože je postavena na skále, podle níž má Petr své jméno.

A Pán říká: *Na té skále zbuduji svou církev*, protože Petr předtím vyznal: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha*. Říká tedy: *Na té skále, kterou jsi vyznal, zbuduji svou církev. Tou skálou byl Kristus*. Na tomto základě byl zbudován i sám Petr. *Neboť nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen, a tím je Ježíš Kristus*.

Tedy církev, založená na Kristu, přijala od něho v osobě Petrově klíče nebeského království, to je moc svazovat a rozvazovat hříchy. Tato církev, když Krista miluje a následuje, je vysvobozována od zlého. Nejvíce však Krista následuje v těch, kdo bojují za pravdu až na smrt.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 3,21; 1 Tim 4,16

Když spravedlivého napomeneš, aby nehřešil, a on nezhřeší, jistě bude živ; * a ty sám sebe zachráníš. Aleluja.

V. Dávej si pozor sám na sebe i na to, čemu učíš. Povede to ke spáse jak tebe, tak tvé posluchače. * A ty.

30. dubna

Sv. Zikmunda, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Sláva mučedníků« od svatého Řehoře Tourského, biskupa

Očistil se pokáním a získal mučednickou korunu

Pán často krotí zpupnost vzpurného ducha prutem nápravného trestu, aby ho získal zpět pro život v pravém náboženství. Zřejmý důkaz o tom podává nedávný příběh krále Zikmunda.

Ten totiž na základě ponoukání zlovolné manželky dal nejprve utratit vlastního syna, ale pohnut lítostí se pak uchýlil do kláštera svatého Mořice, tam se vrhl na tvář před hrobem svatých mučedníků z thébské »šťastné legie« a začal konat pokání. Modlil se přitom, aby ho Bůh za všechno, čím se prohřešil, potrestal už tady na světě; aby mu totiž mohlo být na Božím soudu odpuštěno, protože by už všechno zlo, které napáchal, bylo vyrovnáno dříve, než odejde ze světa.

Zřídil také v klášteře nepřetržitý každodenní chórový zpěv žalmů a věnoval klášteru hojně pozemky a další dary.

Když ho později zajal král Chlodomir a dal ho i s dětmi zabít, bylo Zikmundovo tělo přeneseno do tohoto kláštera a tam byl pohřben.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 1,79

Krev Božího Syna, Ježíše Krista, nás očisťuje od každého hříchu. * Když uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného. Aleluja.

V. Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda. * Když uznáme.

1. květen

Sv. Josefa, Dělníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Lidská činnost ve světě

Člověk se vždycky snažil svou prací a bystrostí svého rozumu rozvíjet svůj život; a dnes, zvláště s pomocí vědy a techniky, rozšířil a stále rozšiřuje svou nadvládu téměř nad celou přírodou, a především rozvojem mezinárodních styků různého druhu se lidská rodina poněkud chápe a utváří jako jedno celosvětové společenství. S tím souvisí to, že mnoho dobrého, co člověk kdysi očekával především od vyšších sil, si dnes opatřuje vlastním přičiněním.

Tváří v tvář tomuto nesmírnému úsilí, jímž se už zabývá celé lidstvo, vyvstává mezi lidmi mnoho otázek: Jaký je smysl a hodnota tohoto snažení? Jak se má všech těchto věcí užívat? K jakému cíli směřují námahy jednotlivců i společenských celků?

Církev, střežící poklad Božího slova, z něhož se čerpají náboženské a mravní zásady, nemá sice vždycky po ruce odpověď na každou jednotlivou otázku, snaží se však, aby se světlo zjevení spojilo s lidskou znalostí a zkušeností, a tak aby se osvětlila cesta, po níž se lidstvo nedávno vydalo.

Pro věřící je jisté, že lidská individuální i kolektivní činnost, totiž ono nesmírné úsilí, jímž se lidé snaží během staletí zlepšovat své životní podmínky, odpovídá samo o sobě Božímu záměru. Neboť člověku, stvořenému k obrazu Božímu, bylo uloženo podřídit si zemi se vším, co je na ní, a řídit svět spravedlivě a svatě, a uznáním Boha jako stvořitele všeho zaměřit k němu sebe i celý vesmír, aby podřízením všech věcí člověku bylo velebeno jméno Boží po celé zemi.

To platí i o zcela všední práci. Muži i ženy, kteří vydělávají sobě i rodině na živobytí a svou činnost konají tak, že je vhodnou službou společnosti, mohou být právem přesvědčeni, že svou prací dále rozvíjejí dílo Stvořitelovo, slouží prospěchu svých bratří a svým osobním přičiněním přispívají k uskutečnění Božího plánu v dějinách.

Křesťané se tedy nedomnívají, že to, co svou bystrostí a silou vykonají lidé, stojí v protikladu k moci Boží, jako by byl rozumný tvor soupeřem Stvořitele; naopak jsou přesvědčeni, že úspěchy lidstva jsou znamením velikosti Boží a plodem jeho nevyšslovného rozhodnutí.

Čím více však vzrůstá moc lidí, tím širší je odpovědnost jednotlivců i celků.

Z toho je zřejmé, že křesťanské poselství neodvádí lidi od budování světa ani je nevede k zanedbávání blaha svých bližních, ale naopak jim to přísně ukládá jako povinnost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Gn 2,15

Hospodin Bůh usadil člověka v zahradě Edenu, * aby ji obdělával a chránil. Aleluja.

V. To bylo posláním člověka od počátku. * Aby.

2. května

Sv. Atanáše, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Atanáše

Slovo se stalo tělem

Boží Slovo, netělesné, nepomíjející, nehmotné, přišlo mezi nás, ačkoli ani předtím nebylo od nás vzdáleno, neboť v žádné části světa nikdy nechybělo, a protože je stále se svým Otcem, všechno všude naplňovalo.

Ve své dobrotě vůči nám zajisté přišlo, aby se nám zjevně ukázalo a Boží Syn se slitoval nad naším pokolením, nad naší bídou; naše porušenost ho přivedla k rozhodnutí: nemohl snést, že nad námi panuje smrt, a aby nezašlo, co kdysi bylo vytvořeno, aby Otcovo dílo při stvoření člověka nepřišlo nazmar, přijal tělo, takové, že se od našeho nijak neliší. Nechtěl totiž jen pobýt v těle nebo se nám jenom ukázat.

Kdyby se přece chtěl pouze zjevit, mohl by klidně přijmout nějaké dokonalejší tělo. On však přijal to naše.

V panenském lůně si zbudoval chrám, své tělo; jako by se jím patřičně vybavil a vystrojil, aby se nám v něm mohl dát poznat a aby v něm přebýval. Když tedy takto přijal tělo podobné našemu, vydal je za nás všechny všanc smrti, protože všichni byli podrobeni jejímu porušení, a z čisté lásky přinesl toto tělo Otcovi za oběť; předně proto, aby všichni, kdo v něm budou umírat, poznali, že zákon porušení, kterému lidstvo propadlo, byl zrušen, neboť smrt na těle Kristově vyčerpala svou sílu, takže už nemá žádnou moc proti lidem, kteří se Kristu podobají; a také proto, aby lidstvu propadlému porušení vrátil neporušitelnost a ze smrti ho povolal opět k životu. Prostřednictvím těla, které přijal, a skr-

ze jeho vzkříšení odstranil provždy smrt, jako když suchou třtinu stráví oheň.

Přijal smrtelné tělo proto, aby poté, co získalo účast na Slově Nejvyššího, mohlo za nás všechny podstoupit smrt, a zároveň pro Slovo v něm přebývající zůstat neporušené, a aby posléze pro jeho vzkříšení byli všichni lidé napříště vysvobozeni z porušení.

Tělo, které tedy Boží Slovo přijalo, bylo obětováno smrti jako pravá oběť, prostá jakékoli poskvrny; a tak oběti vlastního těla za jiné odvrátilo Boží Slovo smrt ode všech, jejichž podobu na sebe vzalo.

Takže tím, že Slovo Boží všechno a všechny převyšující svůj příbytek a hmotný nástroj nabídlo a obětovalo za všechny, jak samo pravilo, vyrovnalo ve smrti všechny lidské dluhy a neporušený Boží Syn, spojený se všemi lidmi podobností těla, zaslíbením vzkříšení vrátil všem lidem řádně a po právu neporušenost.

Nuže, porušení smrti už nemá nad lidmi žádnou moc, díky Slovu, které se stalo tělem a přebývá mezi námi.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jer 15,19.20; 2 Petr 2,1

Budu promlouvat tvými ústy a učiním z tebe bronzovou zeď. * Když budou bojovat proti tobě, nic nezmohou, neboť já jsem s tebou. Aleluja.

V. Objeví se lžiučitelé a budou se snažit záludně zavést zhoubná bludařská učení. Ba dokonce budou zapírat Pána, který je vykoupil. * Když.

3. dubna

Sv. Filipa a Jakuba, apoštolů

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 688

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu kněze Tertuliána proti heretikům

Apoštolské kázání

Kristus Ježíš, náš Pán – dokud žil na zemi – sám hlásal, kdo je, kdo byl, jaké má od Otce poslání, jaký úkol lidem dává. Hlásal to veřejně lidu nebo svým učedníkům zvlášť. A z nich si vybral dvanáct nejpřednějších, aby byli stále kolem něho, a určil je za učitele národů.

A když po vzkříšení odcházel k Otci, přikázal zbývajícím jedenácti – neboť jeden se od nich odloučil – aby šli a učili národy a křtili je v Otce i Syna i Ducha svatého.

Proto apoštolové – to znamená ti, kdo byli posláni ihned přijali mezi sebe losem místo Jidáše jako dvanáctého Matěje, jak to bylo předpověděno v žalmu Davidově. A když dostali slíbenou sílu Ducha svatého, aby mohli konat mocná znamení a přesvědčivě mluvit, vydávali svědectví víry v Ježíše Krista a zakládali církevní obce nejdříve v Judsku, a potom šli hlásat tutéž nauku víry dalším národům.

A právě tak zakládali od města k městu církevní obce, od nichž přebíraly a stále přebírají úponěk víry a seménka nauky církevní obce ostatní, aby se staly církví. A tím i tyto obce se považují za apoštolské, neboť jsou odnožemi církevních obcí, založených apoštolů.

Je třeba, aby se všechno posuzovalo podle svého původu. Tolik a tak velikých církevních obcí tvoří jednu prvotní církev, založenou od apoštolů, protože z ní všechny pocházejí. Tak jsou všechny prvotní a všechny apoštolské, neboť jsou všechny jedna. Jednota se projevuje tím, že žijí spolu v pokoji, považují se za bratry, prokazují si navzájem pohostinnost. Tato práva nevznikají jinak než jedním předáváním téhož tajemství.

Co apoštolové kázali, to znamená, co jim Kristus zjevil, se neproказuje jinak než skrze církevní obce, které založili sami apoštolové a jimž sami kázali živým slovem a později listy.

Pán jednou jasně prohlásil: *Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést.* Avšak dodává: *Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy.* Tím naznačil, že nebudou ponecháni v žádné nevědomosti, neboť jim slíbil, že budou skrze Ducha pravdy uvedeni do *celé pravdy*. A tento slib skutečně splnil, a Skutky apoštolů dosvědčují sestoupení Ducha svatého.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 16,12.13.14

Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. *
Až přijde Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. Aleluja.

V. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. * Až.

Evangeliumsvátku svatého Filipa a Jakuba, apoštolů

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 10,17

(Potom) si (Ježíš) zavolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu.

Jména těch dvanácti apoštolů jsou tato: první Šimon, zvaný Petr, a jeho bratr Ondřej, Jakub, (syn) Zebedeův, a jeho bratr Jan, Filip

a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub, (syn) Alfeův, a Tadeáš, Šimon Kananejský a Jidáš Iškariotský, který ho pak zradil.

Těchto dvanáct Ježíš poslal a přikázal jim: »Mezi pohany nechodte a do žádného samařského města nevcházejte. Raději jděte k ztraceným ovcím z domu izraelského. Jděte a hlásejte: ‚Přiblížilo se nebeské království.‘«

6. května

Sv. Jana Sarkandra, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Zpráva Jana Scintilly, sudího v Olomouci, kardinálu Dietrichsteini o umučení Jana Sarkandra, z roku 1621

Věci ze zpovědi ani na mučení by nevyjevil

Dne 18. února v danou hodinu se, podroušení, sešli ve vězení k třetímu vyšetřování útrpným právem Stibor Žernovský, Beneš Pražma, Hartman z Buchheimů, Vilém Ullersdefer a Bítovského hofmistr. Z luterské rady přišli Vít Oesterreicher, Albrecht Muttal a Jiřík Richter. Stibor Žernovský nejprve dobrotivě napomínal zmíněného pana Sarkandra a domlouval mu, jestli si ohledně štolby na něco vzpomněl, aby se přiznal, vždyť ví, co už má při výslechu za sebou. Aby vypověděl, co měl zařizovat, kam zavezli peníze. Jinak že s ním budou muset zacházet tak, jak mají přikázáno.

Nato Žernovskému vpadl do řeči Beneš Pražma a na pana Sarkandra křičel, co proti nim chystají, že mu to jistě pan Lobkovic ve zpovědi řekl.

Slavné paměti pan Sarkander vše popřel, že nic neví, že mu ve zpovědi nic svěřeno nebylo. A kdyby snad bylo, že to už dávno zapomněl, i kdyby však věděl, že by to neprozradil, i kdyby ho na kusy trhali. Kam jel štolba, že neví, že v Krakově jen přenocoval. Také o penězích že neví, jen dvě vědra vína jak veze, viděl.

Po těchto slovech zostrčili podnapilí vyšetřování útrpným právem. V Pánu zesnulého pana Sarkandra znovu přivázali a ten z Buchheimů ho nařídil pálit pochodněmi. Kat když z přinucení pana Sarkandra pálit začal, pochodně mu zhasly, a kat je mrzutě hodil na zem.

Pak k němu přistoupili Stibor Žernovský a Beneš Pražma a ptali se ho, zda nezná nic chytřejšího, jak by z něho ty věci vypáčili. Kat odpověděl, že pro takové osoby žádný jiný způsob nezná. Na to řekli Stibor

Žernovský a Beneš Pražma, že kdysi v Uhrách viděli namáčet v oleji a síře peří, že z toho udělali jakoby náplast a s ní pak prováděli torturu a ta péra na lidi házeli. Načež kat rozsvítil svíce, dal je panu Sarkandrovovi k bokům a také šest v síře a smole namočených per v plameni položil na prsa, ramena a rozličná místa. Když na jeho těle shořely a svíce dohořely, musel na rozkaz výše řečených rozsvítit další svíce a postavit je k bokům pana Sarkandra...

Když okolo něho stáli, opakoval jen to, co řekl na začátku, že je nevinen, a jen se bez přestání odporoučel všemohoucímu Bohu, jeho milé Matce Panně Marii a svaté Anně. Vroucně se modlil a vzdychal. A tato tortura a mučení trvaly téměř tři hodiny.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak 1,12; Sir 14,1; Mdr 10,14

Blaze muži, který ve zkouškách vydrží; když se osvědčí, dostane za odměnu život, jak to Pán slíbil těm, kdo ho milují. * Blaze tomu, kdo nehřeší svými ústy. Aleluja.

V. Boží moudrost sestoupila s ním do žaláře, neopustila ho v okovech.
* Blaze tomu.

8. května

Panny Marie, Prostřednice všech milostí

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bernarda, opata

Maria je naše prostřednice a orodovnice

Maria je vznešená hvězda vyšlá z Jakuba, její paprsek osvětluje celý vesmír, její záře vysoko svítí na nebi, ba až do podsvětí proniká, ozařuje i zemi, a hřeje více duši než tělo, podporuje ctnosti a ničí neřesti. Ona je ta nejjasnější a nejskvělejší hvězda, zářící ctnostmi a svítící příkladem, a po zásluze byla vyvýšena nad toto velké a rozsáhlé moře.

Každý, kdo víš, že ve vlnobití tohoto světa se spíše zmitáme uprostřed bouří a větrů než kráčíme po pevné zemi, nespouštěj oči z této zářící hvězdy, nechceš-li, aby tě bouře pohltila. Oprou-li se do tebe vichry pokušení, naraziš-li na skaliska soužení, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Jsi-li zmitán vlnami pýchy nebo ctižádosti nebo nactiutrhačství nebo žárlivosti, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Otrásá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, dívej se k Marii! Jsi-li poděšený velikostí svých hříchů, zmatený nečistým svědomím,

přestrašený hrůzou před soudem a užuž tě pohlcuje hlubina zármutku a propast zoufalství, myslí na Marii!

V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech na Marii myslí, Marii vzývej! Stále ji měj na rtech, stále ji měj v srdci. Chceš-li, aby se za tebe přimlouvala, buď pamětliv příkladu, který dala svým životem. Následuješ-li ji, nezbloudíš, prosíš-li ji, neupadneš do zoufalství, myslíš-li na ni, nechybíš, drží-li tě, neklesneš, chrání-li tě, nemušíš se bát, vede-li tě, neunavíš se, je-li k tobě milostivá, dojdeš k cíli.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

ROZPOM EŇ SE, MILOSTIVÁ PANNO MARIA, ŽE NIKDY NEBYLO SLÝCHÁNO, ŽE BYS NĚKOGO OPUSTILA, KDO SE UTÍKAL POD TVOU OCHRANU, KDO TĚ ŽÁDAL O POMOC, KDO PROSIL O TVOU PŘÍMLUVU. * TAKÉ M Y SE K TOBĚ S DŮVĚROU UTÍKÁME, PANNO PANEN A MATKO. ALELUJA.

V. MATKO VĚČNÉHO SLOVA, NEODMÍTEJ NAŠE PROSBY, ALE SLYŠ A VYSLYŠ NÁS. * TAKÉ M Y.

11. května

Sv. Oda, Majola, Odila, Huga a Petra Ctihodného, opatů v Cluny

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání o zmrtvýchvstání od svatého Odila z Cluny

„Toto je den, který učinil Pán. Jásejme a radujme se z něho.“ Odkud patriarcha David čerpá tak velkou radost a takový jásot v očekávání tohoto dne? On totiž věděl, že ze slzavého údolí přejde do radosti věčné blaženosti skrze tajemství tohoto dne. Navíc věděl, že bez pochyb o naději na zmrtvýchvstání Krista je s to odložit šat smrtelnosti a zániku, který naši prarodiče sešili z kůže. Věděl, že se smí zahalit do šatu nesmrtelnosti a oděvu radosti a blaha, jež mu přislíbilo Boží slovo. Řekl si totiž, že nemůže kvůli smutku oněmět poté, co by byla zjevena nádhera zmrtvýchvstání Páně, nýbrž že by Pánu, svému Bohu, sloužil navěky ke cti božskými zpěvy a nebeským chvalozpěvem. Poté, co se k němu připojil zástup všech svatých, David tedy zajásal, zpíval chvalozpěv a děkoval Pánu slovy: „Ty jsi proměnil můj nárek v tanec, svlékl jsi mě ze smutečního šatu a opásal jsi mě radostí. Proto Tobě zpívá mé srdce a neoněmí. Pane, můj Bože, chci Ti děkovat navěky.“

„Děkujte Pánu, neboť je dobrý, jeho milosrdenství trvá navěky.“ Svět, který byl skrze krev Kristovu znovu smířen s Bohem Otcem, tj.

katolická církev rozšířená po celé zemi, navždy chválí Jeho milosrdenství v případě, že nepochybuje, že Jeho milosrdenství ji může osvobodit od strastí tohoto světa. Všichni věřící chválí navždy milosrdenství Páně v případě, že pevně doufají v to, že prostřednictvím zmrtvýchvstání Krista dospějí ke slávě budoucího zmrtvýchvstání a k radosti věčné blaženosti, a že budou patřit tváří v tvář na slávu svého Vykupitele.

Děkujeme tedy Pánu, neboť je dobrý, obviňujeme jen sebe kvůli našim hříchům a opěvujme Jeho dobrotu! Děkujeme mu, neboť je milosrdný a chvalme bez konce Jeho milosrdenství, aby nás Pán svou dobrotou na tomto světě chránil a nechal nás požívat navěky své milosrdenství a svoji přítomnost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

HLE, UKÁŽU NÁRODŮM SVĚ ZNAMENÍ. * CELÝ SVĚT POZNÁ, ŽE JÁ JSEM PÁN, TVŮJ VYKUPITEL (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Až povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že jsem to já. * Celý.

12. května

Sv. Nerea a Achillea, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Utrpení Kristovo se netýká jen Krista

Se svou hlavou a se svým tělem je Ježíš Kristus jeden člověk, neboť on, spasitel svého těla, a údy jeho těla jsou dva v jednom těle; je to jeden hlas, jedno utrpení, a až všechno protiventství skončí, také jedno odpočinutí. Utrpení Kristovo se tedy netýká jen Krista; avšak utrpení Kristovo se děje jen v Kristu.

Neboť chápeš-li Krista jako hlavu a tělo, utrpení Kristovo se děje jen v Kristu; chápeš-li však Krista jenom jako hlavu, utrpení Kristovo se netýká jen Krista. Vždyť kdyby se utrpení Kristovo týkalo jen Krista, jenom hlavy, jak by mohl říkat jeden z jeho údů, apoštol Pavel: *Na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap?*

Patříš-li tedy k údům Kristovým, ať jsi, člověče, kdokoli, ať to slyšíš nebo ani teď neslyšíš (ale ty to slyšíš, patříš-li k údům Kristovým): cokoli trpíš od těch, kdo nepatří k údům Kristovým, to ještě chybělo do plné míry Kristových útrap.

Dodává se, protože to ještě chybělo; doplňuješ do plné míry, nepřeléváš; trpíš tolik, kolik bylo ještě třeba vložit z tvého utrpení do celko-

vého utrpení Kristova, neboť on trpěl jako naše hlava, a trpí ve svých údech, to je v nás samých.

Našemu společenství, které tvoříme podobně jako občané obec, splácíme každý svým způsobem svůj dluh a podle svých sil přinášíme jako vklad příslušné utrpení. Úplného vyrovnání toho, co ještě zbývá vytrpět, bude dosaženo až na konci světa.

Nedomnívejte se tedy, bratři, že všichni ti spravedliví, kteří trpěli protivenství od zlých lidí, i ti, kdo byli posláni před příchodem Páně, aby ohlašovali jeho příchod, nepatřili ke Kristovým údům. Není to ani myslitelné, aby nepatřil k údům Kristovým, kdo patří do obce, jejímž králem je Kristus.

Celá tato obec tedy mluví, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariášovu. A potom dále přes krev Jana Křtitele skrze krev apoštolů, krev mučedníků, krev těch, kdo věří v Krista – je to jedno a totéž společenství, které mluví.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 21,4; 7,16 (Iz 49,10)

Bůh jim setře každou slzu z očí: nebude už zármutek, nářek ani bolest už nebude, * protože co dříve bylo, pomínulo. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Už nebudou mít hlad ani žízeň, nebude je pálit slunce ani žádný jiný žár. * Protože.

12. května

Sv. Pankráce, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Jsem s ním v jeho soužení

Jsem s ním v jeho soužení, praví Bůh. A já bych měl hledat něco jiného než soužení? Mé štěstí je být nablízku Bohu. A nejen to, ale mít útočiště v Pánu, Hospodínu. Vždyť říká: Zachráním ho a oslavím.

Jsem s ním v jeho soužení. Říká: Rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi. Emanuel, Bůh s námi. Sestoupil, aby byl blízko těm, kdo mají zkroušené srdce, aby byl s námi v našem soužení. A nastane chvíle, kdy budeme uchvázeni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu. A pak už budeme s Pánem navždycky, budeme-li se ovšem mezitím starat, abychom ho měli s sebou, aby nás provázel na naší cestě, on, ten, který nám vrátí vlast či spíše bude naší vlastí, jestliže je nyní opravdu naší cestou.

Je pro mě dobré, Pane, snášet soužení, jestliže jsi se mnou. Je to lepší, než kralovat bez tebe, hodovat bez tebe, být oslavován bez tebe. Pane, je pro mě lepší v soužení tě objímat, v ohnivé peci tě mít s sebou, než být bez tebe třeba i v nebi. *Koho mám na nebi kromě tebe? Když jsem u tebe, nevábí mě země. Zlato se zkouší v ohnivé peci a spravedliví lidé v pokušení a soužení.* Ano, Pane, jsi tam s nimi. Jsi tam uprostřed těch, kdo jsou shromážděni v tvém jménu, jako jsi byl kdysi se třemi mládenci.

Proč se třese, proč se zdráhá, proč utíká před touto pecí? Zuří oheň, ale Pán je v soužení s námi. *Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?* A když on vytrhne, kdo by uchvátil z jeho ruky? Kdo by mohl z jeho ruky vyrvat? A pak také, jestliže on dá slávu, kdo jiný by mohl slávu vzít? Jestliže on oslaví, kdo poníží?

Nasytím ho dlouhým věkem. Jako by přímo říkal: vím, po čem touží, vím, po čem prahne, vím, co se mu zalíbí. Nezalíbí se mu zlato nebo stříbro ani požitky ani uspokojení zvědavosti ani nějaká světská hodnota. Všeho toho se zříká, neváží si toho, považuje to za bezcenný brak. Sám sebe se zřekl a nedopustí, aby ho zaneprázdnilo něco, o čem ví, že ho to nemůže naplnit. Ví dobře, k obrazu koho byl stvořen, jakou velikost je schopen pojmut, a nepřipustí, aby rostl v malém, ale v tom, co je velké, se zmenšoval.

A proto *nasytím ho dlouhým věkem.* Jenom pravé světlo ho může občerstvit, jenom světlo věčné ho může naplnit: jestliže onen dlouhý věk nemá konce, onen jas nikdy nezapadne, v onom nasycení nenastává žádné omrzení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

TENTO SVĚTEC BOJOVAL ZA BOŽÍ ZÁKON, POLOŽIL ZA NĚJ SVŮJ ŽIVOT A NEBÁL SE TĚCH, KDO MU VYHROŽOVALI, * PROTOŽE STÁL NA PEVNÉ SKÁLE. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Nelpěl na pozemském životě, ale dal přednost nebeskému království.

* Protože.

13. května

Panny Marie Fatimské

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Efréma Syrského, jáhna

Toho, jehož neobsáhne celý svět, drží v náručí sama Maria

Když Maria nosila pod srdcem samo božství, stala se pro nás vskutku nebem. Kristus se nejen vzdal Otcovy slávy, on mimoto uzavřel svoje božství do těsných mezi mateřského lůna, aby člověka pozdvihl k vyššímu důstojenství. Jen Marii jedinou vyvolil ze všech panen, aby byla nástrojem naší spásy.

Právě ona se stala cílem předpovědi všech spravedlivých a proroků. Právě z ní vyšla ta nejzářivější hvězda, která vyvedla lid, jenž chodil v temnotách, až spatřil veliké světlo.

Velmi příhodně lze nazývat Marii různými jmény. Především je Maria chrámem Božího Syna. Ten z ní vyšel zcela jinak, než předtím vstoupil: neboť zatímco vstoupil do jejího lůna bez těla, ven vystoupil vtělený.

Maria je dále oním tajemným novým nebem, na němž se jako na svém trůnu usadil Král králů: z něho sestoupil na zem a všem ukázal svou pozemskou tvář a podobu.

Maria je révou vydávající hojnost libé vůně; její plod se od přirozenosti stromu lišil natolik, že bylo třeba, aby si od stromu vypůjčil svoji podobu.

Maria je pramenem vytékajícím z domu Hospodinova; žíznivým z něho tryskají proudy živé vody, a stačí, aby v nich kdokoli jen smočil rty, a nebude žíznit navěky.

Mýlí se však, milovaní, ten, kdo by se domníval, že lze den obnovy skrze Marii přirovnávat ke druhému dni stvoření. Neboť na počátku byla země učiněna, skrze Marii obnovena. Na počátku byla země ve svém konání pro hřích Adamův zlořečena, skrze Marii však v ní byl obnoven mír a bezpečí. Na počátku přešla vinou prarodičů na všechny lidi smrt, nyní však jsme ze smrti přeneseni do života. Na počátku had obsadil ucho Evino a jeho jed se odtud rozšířil po celém těle, nyní Maria skrze svoje ucho přijala toho, jenž se stal zárukou věčného štěstí. Takže co bylo věci smrti, stalo se zároveň nástrojem života. Toho, jenž na cherubech sídlí, nesou teď pouze ruce ženy. Toho, jehož neobsáhne celý svět, drží v náruči sama Maria. Toho, jehož se bojí trůnové a panstva, hýčká dívka. Ten, jehož trůn stojí na věky věků, sedí na kolenou panny. Ten, jehož podnožím je země, jako chlapec do ní vtiskuje své stopy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

NEPOSKVRNĚNÉ JE SRDCE PANNY, ANDĚLSKÝM ZVĚSTOVÁNÍM PŘIJALA BOŽSKÉ TAJEMSTVÍ; TEHDY VE SVĚM ČISTÉM LŮNĚ PŘIJALA NEJKRÁSNEJŠÍHO Z LIDSKÝCH SYNŮ * A NAVĚKY POŽEHNANÁ NÁM DALA BOHA, KTERÝ SE STAL ČLOVĚKEM .
(V době velikonoční: Aleluja.)

V. Její čisté lůno se stalo Božím chrámem, působením slova neporušená Panna počala Syna * a navěky požehnaná.

14. května

Sv. Matěje, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 688

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Skutky apoštolů*Ukaž nám, Pane, koho sis vybral*

V těch dnech povstal Petr ve shromáždění učedníků a začal mluvit. Samozřejmě horlivý, jako ten, jemuž Kristus svěřil své stádo, a jako první ve sboru apoštolů, vždycky se ujímá slova jako první: Bratři, někdo z nás musí být vybrán. Nechává rozhodnout celé shromáždění, aby tak zvýšil prestiž těch, kteří měli být vybráni, a zároveň aby se vyhnul závisti, která by proti němu mohla vyvstat, neboť něco takového obvykle vyvolává mnoho zla.

Proč to? Což nemohl někoho vybrat sám Petr? Jistěže mohl. Ale nečiní tak, aby se nezdálo, že někomu nadržuje. Ostatně také ještě neměl svatého Ducha. *Vybrali tedy, říká se v Písmu, dva: Josefa, kterému se říkalo Barsabáš – přijmení měl Justus – a Matěje.* Nevybral je Petr, nýbrž všichni. Radu ovšem dal, ale ukázal, že nevychází z něho samého, nýbrž že již byla vyslovena v dávném proroctví. On byl jenom zprostředkovatelem, nikoli původcem myšlenky.

Měl to být někdo z těchto mužů, kteří byli s námi, říká Petr. Hle, jak chce, aby to byli očití svědkové, přestože Duch teprve měl přijít; tak velice mu to leželo na srdci.

Říká: *Některý z těch mužů, kteří s námi chodili po celou tu dobu, kdy Pán Ježíš mezi námi žil.* Výslovně zdůrazňuje, že jde o ty, kdo s Ježíšem bydleli, nejen že prostě byli jeho učedníky. Neboť zpočátku za ním šlo mnoho lidí. Jen si uvědom, jak se praví o Ondřejovi, že *byl jedním z těch dvou, kteří slyšeli, co Jan říkal, a následovali Ježíše.*

Po celou tu dobu, říká se, kdy Pán Ježíš mezi námi žil, od Janova křtu. Správně, neboť o tom, co se stalo předtím, nevěděl nikdo z vlastní zkušenosti, o tom je poučil až Duch svatý.

A pokračuje: *Až do dne, kdy byl od nás vzat. Jeden z nich se musí spolu s námi stát svědkem jeho zmrtvýchvstání.* Říká pouze *svědkem zmrtvýchvstání*, nikoli ještě něčeho jiného. Neboť věrohodnější byl ten, kdo mohl říci: Ten, který jedl a pil, který byl ukřižován, ten vstal z mrtvých. A tak nemusel být svědkem minulosti ani časů, které následovaly, ani svědkem Ježíšových zázraků, jenom svědkem zmrtvýchvstání.

To ostatní totiž bylo známé a uznávané, kdežto zmrtvýchvstání se udalo v skrytu a věděli o něm pouze oni.

A všichni prosí společnými slovy: *Pane, ty znáš srdce všech, ukaž. Znáš ty, nikoli my. Vyzývají patřičně toho, který zná každé srdce, neboť on si měl vyvolit, nikdo jiný. A modlí se s naléhavou důvěrou, protože museli vybrat jen jednoho. A neříkají: Vyber nám, ale ukaž nám toho vyvoleného, kterého jsi vyvolil, neboť vědí, že v Bohu je všechno předem stanoveno. Losovali tedy. Jako by se stále ještě domnívali, že nemohou sami ze sebe provést volbu, a doufali, že takto dostanou nějaké Boží znamení.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 1,24.25a.26

Pane, ty znáš srdce všech. Ukaž, kterého z těch dvou jsi vyvolil, * aby přejal místo v apoštolské službě. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Losovali tedy, a los padl na Matěje. * Aby.

Evangeliumsvátku svatého Matěje, apoštola

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 13,13–19

Ježíš řekl svým učedníkům:

Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy. Amen, amen, pravím vám: Služebník není víc než jeho pán, posel není víc než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže podle toho jednáte. Neříkám to o vás o všech. Já vím, které jsem si vyvolil. Ale ať se naplní výrok Písma: ‚Ten, kdo jí můj chléb, zvedl proti mně patu.‘ Už teď vám to říkám, dříve než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane, že já to jsem.

15. května

Sv. Pachomia, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z nabádání od svatého Pachomia, opata

Kvůli Tobě, Pane, jsme denně vydáváni na smrt

Vzdej Bohu čest a budeš silný. Pomysli na utrpení, jež snesli svatí! Dej, ať jednomyslně stojíme při sobě a vydržíme věrně ve svém povov-

lání. Přitom chceme dbát především o to, abychom v klášterním životě, který jsme na sebe vzali, dělali pokroky a směli dokonat žití milé našemu Bohu.

Nelze nás srovnávat s těmi, kteří se těší z nicotných, bezvýznamných věcí, aby jednoho dne naše srdce neopustilo správnou cestu, upadlo do hříchu a tak bylo podvodně obráno o naději věčnosti.

Kdo prosazuje svou vlastní vůli, bude podvodně obrán o poznání Boha a tak nebude smět kráčet po cestě svatých. V poslední den najde pak zmar a nařikání.

Nyní tedy je čas zalíbit se Bohu, neboť spása se získává v době soužení. Udržme tedy křesťanskou víru nejen v čase radosti, ale držme se jí též v čase soužení! Je přece psáno: Když učiníš Pánu, svému Bohu, slib, nemáš váhat jej vyplnit.

Bůh daruje plnost neotřesitelné víry! Proroci ji získali skrze Ducha svatého, v ní byli posílněni apoštolové, kteří kvůli víře na sebe brali všelijaká soužení a tak dospěli k zaslíbené odměně.

Protože my toto víme, nechceme se potulovat ošáleni omylem a pokušením. Zůstaňme raději pevnými a vytrvalými, abychom mysleli stále na Boží zákon a tak krotili těkavé myšlenky, jež naráží jako vlny. Chceme mít Boha vždy před očima a myslet na to, že Pán vytrpěl kříž a smrt, který nás vykoupil a vzkřísil k životu. Zřekněme se tohoto života zcela, abychom mohli žít pro Boha samého! Drazí bratři, myslíme na naše sliby, jak jsme se zaslíbili sloužit Bohu. Z toho bude od nás vyžadováno složení účtů v den soudu.

Chceme snášet hlad, žízeň a nechráněnost, chceme bdít, vzdychat a lkát z celého srdce při zpěvu žalmů a při modlitbě, chceme pečlivě zkoumat naše svědomí, zda snad se v jakémkoliv bodě neukazujeme nehodnými Boha, který nám daroval svou nezměřitelnou dobrotu. Nechceme prchat před nouzí a soužením, abychom dosáhli pokoje a útěchy Páně a dostali věčný život. Amen.

Zpěv po druhémčtení

Kvůli Tobě, Pane, jsme celý den vydáváni na smrt. Vydáváš nás jako ovce určené na porážku, * ale to všechno přemáháme skrze toho, kdo si nás zamiloval. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Činíš nás pohanou pro naše sousedy, * ale to všechno přemáháme skrze toho, kdo si nás zamiloval. Aleluja.

16. května

Sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVÍ VIZ STR. 691

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna

Bůh neopustí svoje věrné

Bezbožník číhá na spravedlivého, snaží se ho zabít. Nejdřív strojí pikle v duchu, takže jen on sám o tom ví, pak vyhlíží slídivým okem i navenek: vybírá místo, Olivovou horu, neboť Kristus tam často chodíval, rozvažuje o čase – jenom ne o svátcích, čeká na vhodnou příležitost, aby nenastal rozruch mezi lidem, určuje způsob – koho políbím, ten to je, toho se chopte, a volí okolnosti – velekněží a starší s ním poslali zástup.

Vizme společnost hříšníků, číhajících na cestě spravedlivých! Hříšník hříšníkem jen tak nepohrdne, naopak, zloděj se spolčuje s lupičem a zrádce se zrádcem, mluvka má rád žvanila a tyran ukrutníka. I zlí lidé mají totiž své oblíbence, takže se vzájemně milují, a kromě sebe nikoho, nýbrž nepřátelsky napadají ty, kteří nehodlají výt s vlky, ale chtějí bečēt s ovci.

Ovečka spásá zelený pažit, ráda pobíhá, požívá vrboví, aniž ublíží květům, a když něco šťavnatého sežere, všechno přežvýká a nalévá se pak mlékem. A pastýři jdou za ní a těší se z ní. A když je vedena na smrt, mlčí. V takové ovci poznáváme našeho Krista, neboť on *byl veden jako ovce na porážku, aniž otevřel ústa*. A také učedníci a jiní svatí byli posláni jako ovce mezi vlky. Těmto dobrým ovčím divoci a krvelační vlci nepřejí a stavějí proti nim svůj opačný způsob života. Vlci se přece nespokojí stejnou potravou, ukládají dokonce ovčím o život a lačněji po jejich krvi a pronásledují je s neutuchající zuřivostí. Jsou přitom jaloví, zarostlí hrubou srstí, mléko nemají, maso mají smrduté, požívají zdechliny, nepřežvykují, stáje nemají, před pastýřem prchají.

I lidé bývají vlky, krutostí vlky dokonce předčí a lstivostí překonávají sebesilnější šelmy. Nad všechny šelmy jsou mocné šelmy lidské, neboť strojí úklady duši i tělu: ubližují duši spravedlivých, protože jim špatně radí a zavádějí je na scestí bludu, ubíjejí duši závistí, radí se, jak pomoci někomu na smrt, a posléze hubí i tělo nebo o jeho záhubě rozhodují.

Stejně jako nemůže zůstat beránek mezi vlky nedotčený, není si jist ani spravedlivý mezi hříšníky. Hříšník totiž usiluje spravedlivě-

mu o život nejrůznějšími intrikami, výslechy, léčkami, trýzněním, vražděním.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 37(36), 1.5.39

Nehněvej se na ty, kdo konají zlo, nezávid' těm, kdo páchají nepravost.

* Hospodinu svěř svůj osud, v něho důvěřuj, on sám bude jednat. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Spravedlivým přichází spása od Hospodina, v dobách tísně je jim útočištěm. * Hospodinu.

Evangelium ze společných textů o mučednících viz str. 696

18. května

Sv. Jana I., papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Jana z Avily, kněze, přátelům

Aby byl Ježíšův život patrný na nás

Buď veleben Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On nás těší ve všech našich souzeních, abychom pak mohli těšit druhé v jakémkoli soužení tou útěchou, jakou Bůh potěšuje nás. Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy.

To jsou slova apoštola svatého Pavla. Tříkrát byl mrskán metlami, pětkrát bičován, jednou kamenován, zanechán jako mrtvý, pronásledován od všech možných lidí, trýzněn všemi druhy muk a útrap, a to ne jednou nebo dvakrát, ale jak sám říká na jiném místě: *Tak jsme my zaživa stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle.*

A uprostřed všech těchto strastí nereptá a nestěžuje si na Boha, jako to dělávají slaboši; ani netruchlí jako ti, kdo milují svou slávu a rozkoš; ani neprosí úpěnlivě Boha, aby byl svých strastí zbaven, jako to dělají ti, kdo je neznají, a proto s nimi nechtějí nic mít; ani je nepodceňuje jako ti, kdo je považují za něco bezvýznamného. On nechává stranou všechnu nevědomost a slabost a uprostřed strastí dobrořečí Bohu a děkuje za ně Dárci jako za veliké dobrodiní. Pokládá se za šťastného, že může něco trpět pro čest toho, který obdivuhodně snášel a vytrpěl tolik potupy, aby nás vysvobodil od potupy, jíž jsme byli vydáni napospas hříchem, a který nám udělil vyznamenání a čest svým duchem

a přijetím za děti Boží; v něm a skrze něho máme záruku a pečeť nebeské radosti.

Moji bratři tolik milovaní! Ať Bůh otevře vaše oči, abyste viděli, kolik dobrého nám dává v tom, co svět považuje za opovržené, a hledáme-li slávu Boží, jaké cti se nám dostává v zneuctění, jež zakoušíme, a jaká sláva se nám chystá z nynějšího soužení, a jak něžnou, přátelskou a láskyplnou náruč nám Bůh otvírá, aby přijal ty, kdo byli zraněni v bitvě pro něho. To je nepochybně sladší než všechna med, který zde veškeré úsilí může vyrobit. A když to okusíme, velice zatoužíme po této náruči; vždyť kdo by netoužil po tom, který je zcela hodný veškeré lásky a touhy, leda ten, kdo vůbec neví, co je touha?

Jestliže vás tedy blaží ony radosti a toužíte je spatřit a zakoušet, vězte, že k nim nevede žádná lepší cesta než cesta utrpení. Po této stezce šel Kristus a všichni, kdo byli jeho. Nazývá ji úzkou, ale ona vede přímo k životu. A on nás učí, abychom, chceme-li k němu dospět, šli cestou, po níž se on sám ubíral. Vždyť není ani správné, aby lidé vyhledávali cesty s počtami, když Syn Boží kráčel cestou potupy; neboť *není žák nad učitele ani služebník nad svého pána*.

Kéž dá Bůh, aby náš duch nevyhledával na tomto světě jiný pokrm ani nenalézal spočinutí nikde jinde než v námahách pod křížem Páně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 4,10.11.16

Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, * aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje. * Aby.

20. května

Sv. Bernardina Sienského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernardina Sienského

Jméno Ježíš prozařuje kazatele

Jméno Ježíš prozařuje kazatele a způsobuje, že jsou prostoupeni jeho světlem ti, kdo jeho slovo zvěstují, i ti, kdo je slyší. Odkud myslíš, že se vzalo tak nenadále na celém světě planoucí světlo víry, ne-li z toho, že se káže Ježíš? Což i nás nepovolal Bůh světlem a lahodností tohoto jména *ke svému podivuhodnému světlu?* A těmto osvětleným, kteří v tomto světle vidí světlo, ať právem řekne apoštol: *Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla.*

Proto se musí toto jméno rozhlašovat, aby svítilo a nezůstávalo ukryté. A při kázání se nesmí vyslovovat nečistým srdcem či poskvřenými rty, naopak, má ho uchovávat a pronášet nádoba vybraná.

Proto praví Pán o apoštolovi: *On je nádobou ode mne vyvolenou, aby nesl mé jméno před pohany a krále i před syny izraelské. Vyvolenou nádobou, říká, v níž je na prodej nejsladší tekutina; láká k napití, neboť jiskří a září ve vyvolených nádobách; aby nesl mé jméno, říká.*

Jako když se na sklizených polích zapálí oheň, a suché a neužitečné křoví a trní shoří, a jako když vycházející slunce svými paprsky zažene temnoty, a zloději, noční pobudové i podkopávači domů se skryjí, tak tomu bylo, když Pavel kázal lidu: jako kdyby silně zaburácel hrom, jako kdyby vypukl mocný oheň, jako kdyby vyšlo slunce v plném jasu, shořela nevěra, jako vosk rozpuštěný silným žářem zanikl klam a blud, a zazářila pravda.

Neboť Pavel rozhlašoval Ježíšovo jméno slovy, listy, zázraky i příkladem života. *Chválil ustavičně Ježíšovo jméno, vyznával je a velebil.*

Apoštol nesl toto jméno jako světlo také *před krále a pohany i před syny izraelské*, osvěcoval národy a všude vybízel: *Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblečme se do výzbroje světla. Vedme počestný život jako ve dne.* A ukazoval všem světlo hořící a zářící na svícnu a na každém místě hlásal *Ježíše, a to ukřížovaného.*

Proto církev, snoubenka Kristova, stále se opírá o jeho svědectví, jáás s prorokem a říká: *Bože, učils mě od mého mládí, až dosud hlásám tvé podivuhodné činy; až dosud znamená stále.* Také prorok k tomu vybízi: *Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno, rozhlašujte den po dni jeho spásu, to jest Ježíše Spasitele.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 51,15ab; Žl 9,3

Bez ustání chci chválit tvé jméno, * s vděčností je opěvovat. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. V tobě se chci radovat a jásat, opěvat tvé jméno, Svrchovaný. * S vděčností.

20. května

Sv. Klementa Marie Hofbauera, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z apoštolského listu svatého Pia X., papeže

Námaha věrného služebníka nebyla marná

Klement miloval děti a děti milovaly jeho: když se s nimi setkal, přidávaly se k němu a provázivaly ho až domů. Učil je základům víry a připravoval je na první svaté přijímání. Rodičům důtklivě kladl na srdce, aby děti zbožně vychovávali.

Starostlivě pečoval také o chudé, zvláště o takové, kteří o bohatství přišli a za chudobu se styděli. Aby jim pomohl, sám se ochotně zřikal jídla. Nosil chudým peníze, šaty i pokrmy, zvláště chléb.

Když Klement celý den pilně pracoval k větší slávě Boží a večer se vracel domů, nečekal jej odpočinek, ale nové, důležité a velmi užitečné zaměstnání. Nalézal totiž dům naplněný přáteli a žáky: někteří studující bohosloví, jiní lékařství nebo práva a mezi nimi úředníci. Nestaral se jen o všechny hromadně, ale i o každého jednotlivě: nikomu nepochleboval, ale otevřeně předkládal pravdu a sledoval přitom jejich duchovní užitek. Z této večerní práce sklídl hojné plody, protože se z tohoto domácího kruhu přátel někteří stali horlivými kněžími, jiní uposlechli evangelních rad a vstoupili do kongregace Nejsvětějšího Vykupitele nebo do jiných řeholních rodin. Ti, kdo zůstali laiky, dávali každý ve svém zaměstnání a stavu příklad poctivosti, bezúhonnosti a zbožnosti. Ze všeho největší význam měla díla sledující znovuoživení a upevnění katolické víry v tomto městě, v tehdejší Vídni, oslabené a téměř ubité.

I když Klement byl od přirozenosti tělesně odolný, přece ho pokročilý věk a nepřestávající práce vyčerpávaly. Vždyť konal dlouhé pěší cesty v dešti i sněhu i vedru, namáhavě kázal, mnoho hodin denně strávil ve zpovědnici, v noci často bděl u lůžka umírajících. Ubývající tělesné síly však nahrazovala horlivost ducha a vytrvalá láska k Bohu i bližnímu.

Kolikrát musel s bolestí přihlížet tomu, jak byly jediným úderem bezbožných lidí zmařeny výsledky jeho dlouhodobých prací! Ale přestože tolikrát viděl, že jeho úsilí bylo mařeno, nikdy ho to nezlomilo, nikdy neklesal na mysli, protože důvěřoval Bohu a všechnu námahu podstupoval k jeho větší slávě. Když musel opustit jedno místo, odcházel jinam a znovu konal tytéž práce pro spásu duší. Budoucí generace sklízely bohaté ovoce tolika jeho prací.

Zpěv po druhémčtení

2Kor 6,4.5.6.; Flp2,4; Žid 13,21

VE VŠEM SE PROKAZUJEME JAKO BOŽÍ SLUŽEBNÍCI VŠESTRANNOU VYTRVALOSTÍ, V SOUŽENÍCH, V NESNÁZÍCH, V NÁM AHÁCH, SHOVIÁVOSTÍ, UPŘÍMNOU LÁSKOU.

* NIKDO Z VÁS AŤ NEHLEDÍ JENOM NA VLASTNÍ PROSPĚCH, ALE I NA PROSPĚCH DRUHÝCH. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Bůh ať vás zdokonalí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli. *
Nikdo.

21.května

Sv. Kryštofa Magallanese, kněze, a jeho druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Caesaria Arleského, biskupa

Kdo vydá svědectví pravdě, bude svědkem a mučedníkem Kristovým

Kdykoli slavíme slavnost mučedníků, drazí bratři, měli bychom myslet na to, že bojujeme pod samým Králem, pod tím Králem, pod nímž směli bojovat a vítězit také oni. Měli bychom myslet na to, že jsme byli spaseni týmž křtem, který zachránil už je; že užíváme týchž svátostí a že nás posilují tytéž svátosti, které bylo dopřáno přijímat také jim; a že nosíme na čele znamení téhož Vládce, jehož znamení slavně nosili i oni.

A proto kdykoli toužíme slavit narozeniny svatých mučedníků, mají blažení mučedníci na nás poznávat alespoň něco ze svých ctností, aby jim bylo potěšením se za nás přimlouvát u milosrdného Boha. Neboť každá duše má ráda toho, kdo se jí podobá. Jestliže se tedy druží podobný s podobným, pak ten, jenž se nepodobá, se odděluje a vzdaluje. Nuže, náš blažený oslavenec, jehož svátek chceme s radostí uctít, byl střízlivý; jak by se s ním mohl spojovat opilec? Jakou družbu by mohl mít pokorný s pyšným, laskavý dobrák se závistivcem, člověk štedrý s hrabivým, s hněvivým člověk tichý a mírný? Blahoslavený mučedník byl nepochybně cudný: jak by se k němu mohl přidat cizoložník? A jestliže slavní mučedníci rozdávali chudým i svoje vlastní potřeby, drazí bratři, jak by se s nimi mohli přátelit ti, kdo kradou a loupí věci cizí? Svatí mučedníci se snažili milovat i své nepřátele: jak se s nimi mohou snášet ti, kteří mnohdy nechtějí ani svým přátelům obětovat cokoli za jejich lásku. Nuže, drazí bratři, nestydme se následovat svaté mučedníky, jak jen můžeme, aby nám bylo na jejich přímluvu a pro jejich zásluhy dopřáno odpuštění všech hříchů.

Jenže někdo může namítnout: Copak vůbec někdo může svaté mučedníky napodobit? S Boží pomocí to můžeme a máme, když ne ve všem, v mnoha věcech určitě.

Nedokázal bys snášet plameny ohně? Můžeš se vyvarovat rozmařilosti. Nevydržel bys být rozdupáván kopyty koní? Odmítli lakoitu svádějící k nekalým obchodům a hanebným ziskům. Neboť jestliže tě zmáhají věci měkké, jak by tě nezlomily ty tvrdé? I mír má svo-

je mučedníky: vždyť přemoci hněv, vyplivnout závist jako zmijí jed, odmítnout pýchu, vypudit ze srdce nenávisť, udržet na uzdě přehnané obžerné choutky, neoddat se opilství, to všechno je velký kus mučednictví.

A kdykoli a kdekoli uvidíš strádat spravedlivou věc a ty vydáš v její prospěch svědectví, budeš mučedník. A protože sám Kristus je pravda a spravedlnost, vystoupíš-li kdekoli podle svých sil na obranu strádající spravedlnosti, pravdy, čistoty, dostane se ti odměny mučedníků. A protože mučedník se řecky a latinsky řekne „martyr“, což v překladu znamená „svědek“, každý, kdo vydá svědectví pravdě, bude nepochybně svědkem a mučedníkem Kristovým.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Fil 1, 21; Gal 6, 14

Pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Kterým je pro mě ukřižován svět a já světu. * Ať je daleko.

22. května

Sv. Rity z Cascie, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Kristova slova v nás zůstávají

Zůstanete-li ve mně, říká Kristus, a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Jestliže zůstáváme v Kristu, co by kdo mohl chtít než to, co se srovnává s Kristem? A co by kdo mohl chtít, jestliže zůstává ve Spasiteli, než to, co není cizí spáse? Něco jiného totiž chceme, protože jsme v Kristu, a něco jiného, protože jsme dosud v tomto světě. Z přebývání v tomto světě k nám někdy proklouzne, že žádáme něco, o čem nevíme, že nám neprospěje. Jestliže však zůstáváme v Kristu, neexistuje, aby se nám stalo, že by nám, když se modlíme, Kristus učinil něco jiného, než co nám prospívá.

Nuže, zůstáváme v něm, když v nás zůstávají jeho slova. Prosme, oč chceme, a dostaneme to. Protože jestliže prosíme, a nic se neděje, pak neprosíme o nic, co by mělo přebývání v něm, ani co by obsahovala jeho slova, která v nás zůstávají, nýbrž co souvisí se žádostivostí a slabostí těla, jež není v Kristu a v němž ani nezůstávají jeho slova. Zato určitě patří k jeho slovům modlitba, které nás on sám naučil a ve které

říkáme: *Otče náš, jenž jsi na nebesích.* Od slov této modlitby a od jejich významu bychom neměli ve svých prosbách ustupovat, a ať budeme prosit o cokoli, stane se nám to.

Říci, že Kristova slova v nás zůstávají, lze zajisté tehdy, když konáme, co nám přikázal, a milujeme, co slíbil. Když nám ovšem jeho slova zůstávají jen v paměti, ale v našem životě se nenacházejí, nepočítejme se za ratolesti vinného kmene, protože nečerpáme život z kořene. K tomuto rozdílu se vztahuje, co stojí psáno: *Abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání.* Mnozí si totiž přikázání pamatují, ale nedbají jich nebo se jim dokonce posmívají a jim odporují. V takových lidech ovšem Kristova slova nezůstávají: nějak se dotýkají, ale nesouvisejí; a proto jim nebudou ku prospěchu, ale na svědectví proti nim. A jelikož v nich sice nějak jsou, ale nezůstávají v nich, pamatují si je vlastně proto, aby byli na jejich základě souzeni.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Kaz 4, 17a.c

DEJ POZOR NA SVĚ KROKY, KDYŽ JDEŠ DO BOŽÍHO DOMU, * PŘICHÁZEJ V POSLUŠNOSTI. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Poslušnost je lepší než oběť darovaná pošelci. * Přicházej.

25. května

Sv. Bedy Ctihodného, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu o smrti svatého Bedy Ctihodného od jeho žáka Cuthberta

Toužím spatřit Krista

Když nadešlo úterý před Nanebevstoupením Páně, počal Beda silněji churavět. Trpěl krátkým dechem a na nohou se ukázal mírný otok. Přesto celý ten den vyučoval a vesele diktoval. Občas mezi jiným řekl: »Učte se rychle, nevím, jak dlouho ještě budu živ, a zda si mě zakrátko můj Tvůrce nevezme.« Nám se však zdálo, že dobře zná svůj konec. Tak strávil noc v bdění a díkůčinění.

Když se rozednilo, tedy ve středu, přikázal, abychom pečlivě psali dál, co jsme začali. Dělalí jsme to až do třetí hodiny. Od třetí hodiny jsme konali procesi s ostatky svatých, jak to vyžadoval zvyk toho dne. Ale jeden z nás zůstal s ním a řekl mu: »Milý mistře, z knihy, kterou jsi diktoval, chybí ještě jedna kapitola. Bylo by ti obtížné, odpovídat dále na otázky?« On na to řekl: »Je to snadné. Vezmi si pero, uprav si ho a rychle piš!« A ten tak učinil.

O deváté hodině mi řekl: »Mám ve své skříňce nějaké cenné věci: pepř, šátky a kadidlo. Běž rychle a přiveď ke mně kněze našeho klášte-
ra, abych jim rozdál dárky, které mi Bůh daroval.« A když se shromáždili, hovořil k nim a každého napomenul a snažně prosil, aby za něj sloužili mše a pečlivě vykonali modlitby. Oni to rádi slíbili.

Všichni nařikali a plakali, a hlavně proto, že řekl, že podle jeho soudu už nebudou dlouho vidět jeho tvář na tomto světě. Měli však radost, když řekl: »Je čas, chce-li to tak můj Stvořitel, abych se vrátil k tomu, který mě učinil, který mě utvořil z ničeho, když jsem ještě nebyl. Dlouho jsem žil a dobře se slitovný Soudce staral o můj život. *Chvilé, kdy mám odejít, je tady, mám touhu zemřít a být s Kristem. Vždyť má duše touží spatřit svého Krále v jeho slávě.*« A ještě mnoho jiného říkal pro naše poučení a radostně strávil celý den až do večera.

A Wiberth, chlapec, o němž už byla řeč, ještě řekl: »Milovaný mistře, ještě jedna věta není dopsána.« On na to: »Tak rychle piš!« Po chvíli pravil chlapec: »Teď je věta hotova.« A on odpověděl: »Dobře, řekl jsi pravdu, *dokonáno jest.* Vezmi mou hlavu do svých rukou, protože velmi rád budu sedět naproti svému svatému místu, kde jsem se modlival. Tak budu moci vsedě vzývat svého Otce.«

A tak zpíval na podlaze svého domku: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.« A když vyslovil jméno Ducha svatého, vydechl naposled. A za to, že se zde vždycky s takovou opravdovostí snažil Boha chválit, odebral se, jak můžeme nepochybně věřit, do nebeských radostí, po nichž toužil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

VZDY BYLO PRO MNE RADOSTÍ STUDOVAT, VYUČOVAT, PSÁT A STARAT SE O CHRÁMOVÝ ZPĚV. * JE ČAS, ABYCH SE VRÁTIL K TOMU, KTERÝ MĚ STVOŘIL (V době velikonoční: Aleluja.)

V. On o mne pečoval po celý můj život. * Je čas.

25. května

Sv. Marie Magdalény de Pazzi, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zápisu výpovědi svaté Marie Magdalény de Pazzi

Přijď, Duchu svatý

Ano, podivuhodné jsi, Slovo, ve svatém Duchu. Vždyť působíš, že Duch svatý tě zasévá do duše, takže se duše spojuje s Bohem, Boha přijímá, poznává ho a v ničem kromě něho nenachází nasycení.

A Duch svatý přichází do duše s pečeti Slova, s pečeti krve obětovaného Beránka, ba tato krev jej dokonce má k tomu, aby přišel, přestože Duch sám vane a žádá si přijít.

Tento vanoucí Duch je v sobě bytím Otcovým a bytím Slova a vychází z bytnosti Otcovy a lásky Slova a vstupuje do duše jako tryskající pramen a ta se do něho noří. Jako když vyvěrají dvě řeky a slévají se, takže menší ztrácí své jméno a přijímá jméno té větší, právě tak působí tento božský Duch vstupující do duše, aby se s ní spojil. Nezbývá, než aby duše, která je přece menší, ztratila své jméno a přenechala je Duchu; učiní to, jestliže se mu natolik otevře, že s ním splyne v jedno.

A tento Duch, rozdatel bohatství uloženého v srdci Otcově a strážce úradků vytvářejících se mezi Otcem a Synem, proniká do duše s takovou jemností, že nebývá ani pozorován a že jen málo lidí rozezná jeho skutečnou velikost.

Mocně i lehce proudí Duch do všech míst, která jsou hotova a připravena jej přijmout. Každé ucho rozeznává svým opětovným slovem i svým nejhlubším mlčením. Nehybný i sám pohyb, příbojem lásky všechno proniká.

Nezůstáváš stát, svatý Duchu, v nehybnosti Otcově ani ve Slově, a přece jsi ustavičně v Otcu i ve Slově i v sobě samém, jakož i v každém dobrém duchu a ve všem stvoření. Stvoření tě potřebuje pro krev, kterou prolil jednorozený Boží Syn, Boží Slovo, které se z nesmírné lásky samo učinilo svému stvoření nepostradatelným. Ty spočíváš na každém stvoření, které se spravuje tak, aby skrze účastenství na tvých darech dosáhlo v čistotě skutečné podobnosti s tebou. Spočíváš na těch, kteří byli skropeni krví Beránkovou, nechávají v sobě Boží Slovo působit a připravují ti v sobě důstojný příbytek.

Přiď, Duchu svatý! Ať přijde sjednocení s Otcem a láska Syna – Slova. Ty Duchu pravdy, jsi odměna svatých, jsi občerstvení duší a světlo těch, kdo jsou v temnotách, tys bohatství všech chudobných, poklad milujících, nasycení hladových, útěcha všech, kdo jsou mimo domov. Jsi to právě ty, v němž jsou obsaženy všechny poklady.

Přiď ty, který jsi sestoupil na Marii a způsobil, že Slovo se stalo tělem, a svou milostí v nás učin to, cos v Marii učinil skrze milost a přirozenost!

Přiď ty, který živiš každou čistou myšlenku, přiď, prameni veškeré dobroty a koruno veškeré čistoty!

Přiď, Duchu svatý, a znič v nás všechno, co nám brání, abychom se nestrávil v tobě.

Oko nevidělo, ucho neslyšelo, člověk nikdy ani nepomyslel na to, * co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují. (V době velikonoční: Aleluja.)
V. Nám to bylo zjeveno skrze jeho Ducha. * Co všechno.

25. května

Sv. Řehoře VII., papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Řehoře VII.

Církev svobodná, čistá, katolická

Prosíme a zapřísaháme vás v Pánu Ježíši, jehož smrtí jsme byli vykoupeni, abyste pečlivě zkoumali soužení a nesnáze, které trpíme od nepřátel křesťanského náboženství, a chápali, proč a jak trpíme.

Od té chvíle, kdy mě matka církev podle Božího úradku povýšila na apoštolský stolec, ač jsem velmi nehodný a Bůh je mi svědkem, že jsem to nechtěl, snažil jsem se ze všech sil, aby se svatá církev, snoubenka Boží, naše paní a matka, vrátila ke své kráse, která jí patří, a zůstala svobodná, čistá a katolická. Ale to všechno se nelíbí dávnému nepříteli, a tak vyzbrojil proti nám své údy, aby zvrátil všechno v opak. A proto nám, či spíše apoštolskému stolci, natropil tolik, kolik nedokázal natropit od doby císaře Konstantina Velikého. A není to nic divného, neboť čím víc se blíží stanovený čas, tím více bojuje, aby křesťanské náboženství vyhladil.

A teď, moji nejdražší bratři, pozorně slyšte, co vám říkám. Všichni na celém světě, kdo se považují za křesťany a opravdu znají křesťanskou víru, vědí a věří, že svatý Petr, kníže apoštolů, je otcem všech křesťanů a po Kristu prvním pastýřem, a že svatá římská církev je matkou a učitelkou všech církví.

Jestliže tedy v to věříte a bez pochybování se toho držíte, prosím vás a přikazuji vám, já, ať jsem jakkoli nehodný váš bratr a učitel, abyste pro všemohoucího Boha pomáhali a přispívali tomuto vašemu otci a matce, jestliže toužíte dostat jejich prostřednictvím rozhřešení ode všech hříchů i pozehnání a milost v tomto věku i v budoucím.

Všemohoucí Bůh, od něhož pochází všechno dobré, ať stále osvěcuje vaši mysl a učiní ji plodnou v lásce k němu i k bližnímu, abyste si věrnou oddaností zavázali tohoto vašeho otce i matku a bez zahanbení dospěli do jejich společnosti. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 5,2.3.4

Paste Boží stádce vám svěřené. * Buďte svému stádcí vzorem. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Až se objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy. * Buďte.

26. května

Sv. Filipa Neriho, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Radujte se v Pánu stále

Apoštol nám přikazuje radovat se, ale v Pánu, ne v duchu světa. Neboť *kdo chce být přítelem světa, říká Písmo, stává se nepřítelem Božím.* A jako člověk nemůže sloužit dvěma pánům, tak se nikdo nemůže radovat i v duchu světa i v Pánu.

Ať tedy nabývá převahy radost v Pánu, dokud neskončí radost v duchu světa. Radost v Pánu ať je stále větší; radost v duchu světa ať je stále menší, dokud neskončí. Tím není řečeno, že se nesmíme radovat, když žijeme v tomto světě, nýbrž abychom, i když žijeme ještě v tomto světě, už se radovali v Pánu.

Ale někdo by mohl říci: Žiji ve světě, a tak raduji-li se, raduji se tam, kde jsem. Co na to říci? Žiješ-li ve světě, nežiješ v Pánu? Slyš, co říká tentýž apoštol Athéňanům ve Skutcích apoštolů o Bohu a našem Pánu a Stvořiteli: *V něm žijeme, hýbáme se a jsme.* Ten, který je všude, kde by mohl nebýt? Nevybízel nás apoštol právě proto: *Pán je blízko, o nic nemějte starost?*

Je to něco velikého, že vystoupil nad nebesa, a přece je blízko těm, kteří žijí na zemi. Kdo je ten tak vzdálený a přitom blízký, ne-li ten, který se stal z milosrdné lásky nám tak blízký?

Neboť celé lidské pokolení je onen člověk, kterého lupiči nechali ležet na cestě napůl mrtvého, kolem něhož kněz i levita přešli dál, ale kterého se ujal Samaritán a postaral se o něj. A ten, který je nesmrtelný a spravedlivý, byl od nás lidí smrtelných a hříšných daleko, ale sestoupil k nám, aby se stal – on vzdálený – naším blízkým.

Neboť on *nejedná s námi podle našich hříchů.* Jsme totiž synové. Jak to dokážeme? Zemřel za nás jeden Jediný, aby nezůstal jediným. Nechtěl být jediným ten jeden, který za nás zemřel. Jediný Syn Boží

učinil mnohé Božími syny. Svou krví si získal bratry; ačkoli sám byl zavržen, postavil se za ně, sám prodán, je vykoupil, sám potu- pen, dal jim důstojnost, sám zabítý, daroval jim život.

A proto, bratři, *radujte se v Pánu*, ne v duchu světa. To znamená, ra- dujte se z pravdy, ne ze špatnosti; radujte se z naděje na věčný život, ne z marnosti tohoto světa. Tak se radujte. A kdekoli a jakkoli dlou- ho zde budete, *Pán je blízko, o nic nemějte starost.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Kor 13,11; Řím 15,13a

BRATŘI, ŽIJTE RADOSTNĚ, ZDOKONALUJTE SE, BUĎTE PŘÍSTUPNÍ NAPOMÍNÁNÍ, BUĎTE SVORNÍ, ŽIJTE V POKOJI. * BŮH, DÁRCE LÁSKY A POKOJE, BUDE S VÁMI. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Bůh, dárce naděje, ať vás naplní samou radostí i pokojem ve víře. * Bůh, dárce lásky.

27. května

Sv. Augustina z Canterbury, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Řehoře Velikého, papeže

Anglický národ osvítilo světlo víry

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle, neboť obilné zrno padlo do země a odumřelo, aby vydalo hojný užitek. A ten, z jehož smrti žijeme, z jehož slabosti jsme silní, jehož utrpením jsme zbaveni utrpení, pro jehož lásku hledáme v Británii bratry, které ani neznáme, a jehož milostí nacházíme ty, které jsme hledali, ačkoli jsme je neznali, ten nevládne jen v nebi.

Kdo je schopen vyličit radost, která se zmocnila srdce všech věřících, že anglický národ působením milosti všemohoucího Boha i tvým úsi- lím, bratře, se zbavil temnoty bludů a dal se osvítit světlem pravé víry; že s plným přesvědčením teď šlape po modlách, jimž se předtím s ne- smyslým strachem podroboval; že se s čistým srdcem koří všemo- houcímu Bohu; že povstal ze špatností a drží se správných zásad, kte- ré jsou mu zvěstovány; že se duchem podržuje božským příkázáním a roste v poznání; že se při modlitbě sklání až k zemi, aby jeho mysl nezůstávala při zemi. Čí je to dílo, ne-li toho, který řekl: *Můj Otec je až dosud činný, i já jsem činný?*

Aby ukázal, že se svět neobrací lidskou moudrostí, ale silou Boží, po- slal Bůh do světa a vybral si za hlasatele lidi nevzdělané. A dělá to i teď, neboť koná v anglickém národě prostřednictvím lidí slabých veliké věci.

Ale takový už je tento nebeský dar, nejmilejší bratře, že vedle veliké radosti přináší i velikou obavu.

Vím dobře, že všemohoucí Bůh činí skrze tvou lásku v národě, který si vyvolil, veliké divy. Musíš se však pro tento Boží dar s bázní radovat a s radostí bát; radovat se, neboť vnější divy přitahují srdce Angličanů k vnitřní milosti; bát se však, aby se slabý duch pro ta znamení zpupně nepovyšoval: to, co mu navenek přináší čest, mohlo by mu být vnitřně pro jeho domýšlivost příležitostí k pádu.

Musíme mít na mysli, jak se učedníci s radostí vrátili z hlásání evangelia a řekli svému nebeskému Učiteli: *Pane, dokonce i zlí duchové se nám podrobují ve tvém jménu.* Ihned však museli vyslechnout odpověď: *Neradujte se z toho, spíše se radujte, že jsou vaše jména zapsána v nebi.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 3, 17; 4, 9; 1 Kor 1, 10a

Bratří, jednejte tak, jak jednám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. * Dělejte to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Napomínám vás, bratří, jménem našeho Pána Ježíše Krista: Buďte všichni zajedno. * Dělejte.

30. května

Sv. Zdislavy

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu papeže Pavla VI.

Chvála svaté Zdislavy

Zbožná úcta a radostná oslava nebeštanů je vždy i pro nás vynikající příležitostí, abychom aspoň v duchu a v myšlenkách, když jsme snad tělem vzdáleni, navštívili ona místa, kde jsou s vírou uctívání světci buď proto, že se tam narodili, nebo že se tam proslavili svými skutky, anebo že jsou tam pochováni.

Zdislava je ozdobou českých zemí. Tam se narodila ze vznešeného rodu, tam žila křesťanským životem a byla s velkou úctou i pochována. Vynikající ctnosti této ženy, její způsob života a pozoruhodné činy nejenže odpovídají zřejmě dnešním potřebám, ale též mocně vábí všechny křesťany k ochotnému následování.

Jako žena a matka byla vzorem manželské věrnosti a oporou lásky a mravní kázně ve své rodině; jako dcera církve byla zcela oddána ka-

676

tolické nauce a skutkům podle evangelia; jako občanka byla dobroditelkou stále pohotovou pomocí strádajícím; Boha milovala nade všechno a jemu jedinému sloužila na veřejnosti i doma.

Vybízíme tedy všechny, aby hleděli na tento vynikající vzor svatého života a uvažovali o něm. Neboť lidé naší doby tu mohou nalézt následovníhodný ideál ctnosti, řád lásky a výzvu ke křesťanskému životu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. 1 Tim 5,10; Jdt 13,19; Sir 26,2; Př 31,11

Vychovala své děti, byla pohostinná, pomáhala souženým a vůbec se všestranně věnovala dobrým skutkům. * Její chvála nevyumizí z úst lidí. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Řádná žena dělá svému muži radost, srdce jejího manžela na ni spoléhá. * Její chvála.

31. května

Navštívení Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ

Z Písňe písni

2,8-14;8,6-7

Miláček přichází

Hlas mého miláčka!

Právě přichází,
běží po horách,

skáče po pahorcích.

Můj miláček se podobá gazele
nebo kolouchu laně.

Hle – už stojí za naší zdí,

dívá se okny,

nahlíží mřížovím.

Můj miláček se ujímá slova
a říká mi:

»Vstaň, moje milá,

moje krásko, a pojď!

Hle, už přešla zima,

děšť přestal a minul.

Květy se objevily na zemi,

přišel čas ke zpěvu,

vrkání hrdličky je slyšet po kraji.

Zrají plody fíkovníku,
poupata révy voní.

Vstaň a pojd', moje milá,
moje krásko, pojd'!
Moje holubičko ve skalním úkrytu,
v dutině srázu,
ukaz mi svoji tvář,
ať slyším tvůj hlas,
vždyť tvůj hlas je líbezný
a půvabná je tvoje tvář.«

Polož mě jako pečeť na své srdce,
jako pečeť na své rámě,
neboť silná jako smrt je láska,
nezlomná jako podsvětí je vášeň.
Její výheň je výheň ohně,
plamen Hospodinův.
Zátopy vod nemohou uhasit lásku
a proudy řek ji neodplaví.
Kdyby chtěl někdo za vše, co má v domě,
koupit lásku,
sklidí svrchovanou hanbu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 1,41b–3,44

Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého! * Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! * Jak.

Druhé čtení

Z homilií svatého Bedy Ctihodného, kněze

Maria velebí Boha za veliké věci, které jí učinil

Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli. Těmito slovy Maria nejprve vyznává, jakých zvláštních darů se jí dostalo, a potom připomíná všeobecná dobrodiní, jimiž Bůh neustále o lidské pokolení pečuje.

Hospodina velebí duše toho, kdo je všemi svými vnitřními city oddán chvále a službě Boží, a kdo plněním Božích přikázání ukazuje, že stále myslí na jeho moc a velebnost. V Bohu, svém spasiteli,

plesá duch toho, koho těší už jenom vzpomínka na jeho stvořitele, od něhož očekává věčnou spásu.

Třebaže se tato slova právem hodí na všechny dokonalé, přece se nejvíce slušelo, aby je pronesla blahoslavená Bohorodička, neboť ona výsadou jedinečné milosti planula duchovní láskou k tomu, z jehož tělesného početí se radovala.

Právem mohla jásat v Ježíši, svém spasiteli, zvláštní radostí jako žádný jiný svatý, neboť věděla, že ten, kterého znala jako věčného původce spásy, se zrodí na svět v čase z jejího těla a bude v jedné a téže osobě skutečně její syn i Pán.

Veliké věci mi učinil ten, který je mocný. Nic tedy nepřičítá jako zásluhu sobě, všechnu svou velikost pokládá za dar od Boha; on jediný je sám svou podstatou mocný a veliký, a ze svých věrných, kteří jsou malí a slabí, činí silné a velké.

Správně pak dodala: *Jeho jméno je svaté.* Tak povzbudila ty, kdo ji slyšeli, a učí všechny, k nimž dospějí její slova, že se mají utíkat k víře a vzývání jeho jména, aby i oni mohli mít účast na věčné svatosti a pravé spáse, podle slov proroka: *Spasí se ten, kdo bude vzývat Hospodinovo jméno.* A to je to jméno, o němž říká výše: *Můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli.*

A tak se ujal v církvi dobrý a spasitelný zvyk, že všichni zpívají každý den při nešporách spolu s žalmy také její chvalozpěv. A touto každodenní připomínkou vtělení Páně se rozněcuje srdce věřících k pravé oddanosti a myšlenkou na příklad jeho Matky se upevňuje v ctnostech. A je vhodné, že se to děje při nešporách, když nastává čas klidu; neboť tehdy se máme, znaveni denní námahou a rozptýlení různými myšlenkami, vnitřně usebrat a rozjímáním přijít k sobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,45–46; Žl 66(65),16

Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána! Maria řekla: * Velebí má duše Hospodina. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Pojdte a slyšte, chci vyprávět, co prokázal Bůh mé duši. * Velebí.

Evangelium ze slavnosti Navštívení Panny Marie

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 1,39–47

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: »Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?

Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!»

Maria řekla:

»Velebí má duše Hospodina
a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli.«

1. června

Slavnost založení kláštera

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O POSVĚCENÍ KOSTELA

VIZ STR. 752

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zakládací listiny kláštera Vyšší Brod

Jan, milostí Boží biskup pražský, přeje všem, kteří chtějí přijat za vlastní tuto předloženou listinu, spásu v našem Pánu Ježíši Kristu.

Prosba bohabojné vůle si zaslouží vyplnit, aby spravedlnost uctivosti došla svého lesku chvályhodným způsobem a aby se vytoužený užitek mohl rozvíjet bez zpochybňování. Proto si přejeme, aby byl obsah této listiny znám vašemu společenství, totiž, že šlechtetný pán Woko z Rožmberka, maršálek českého království a náš nejdražší kmotr, nechal nově založit klášter všeobecně nazývaný Vyšší Brod, a to ke cti a památce nejslavnější Panny Marie na svých majetcích za hradem Rožmberk na okraji hvozdu klášter Řádu cisterciáckého v naší diecézi k odpuštění svých hříchů a proto, že tak chtěl zaopatřit skutky milosrdenství svou spásu i spásu svého potomstva. Daroval – a aniž by jej něco omezovalo – velkoryse v duchu lásky a s naším přátelským povzbuzením statky, kostely a desátky a ty níže uvedené příjmy a přenechal je klášteru. Tím obvěnil – coby právoplatný ochránce a zakladatel – za přítomnosti naší a velkého počtu druhů ve zbrani a přátel a se souhlasem své milované manželky Hedviky a svých nejbližších pokrevních příbuzných – výše uvedený klášter tím, že vymezil vlastními slovy přesné ohraničení a právně závazné hraniční čáry.

Toto vše úhrnem i jednotlivě dal náš kmotr, často nazývaný Vok, dotyčnému klášteru Vyšší Brod podle dědického práva navždy coby svobodné, nezatížené, plné a nedotknutelné vlastnictví. Nás pak Vok prosil pln pokory a odpovídající úcty, abychom toto jeho pořízení stvrdili ve všem a se vším v principu i v jednotlivostech, a to milostivě váhou našeho potvrzení a naší listinou, jež vyjadřuje jednotlivosti této události

ti, pomocí otištění našeho pečetidla jak je to náležité. My však učiníme zadost bohabojným přáním a blahodárným tužbám a stvrzujeme jeho darování, obvěnění a pořízení, jež bylo vykonáno ve výše uvedených výrocích úhrnem i v jednotlivostech řádně, rozumně, spásonosně a podle zákona, a to svou autoritou, kterou disponujeme, a posilujeme ji významem této předložené listiny a necháváme ji milostivě předat ctihodné komunitě dotyčného kláštera označenou otiskem našeho pečetidla.

Ani jednomu člověku tedy, nechť není dovoleno, aby nedbal této listiny s naším potvrzením anebo aby jednal proti ní s drzou opovážlivostí. Pokud by se někdo opovážil stavět se proti s Dátanem a Abíramem a s Jidášem zrádcem Páně nebo s těmi, kteří svému Pánu a Bohu říkají: „Jdi od nás pryč, nechceme znát Tvé cesty!“, tak toho pak ať stihne náležitý trest.

Uskutečněno a dáno v milostivém roce 1259, 1.června, 15. indikce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 2,2.3; Žl 126(125),6

Pevně bude stát Hospodinův dům na vysoké hoře, vyvýšené nad pahorky; * budou k němu putovat četné kmeny a budou říkat: Sláva tobě, Pane. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Přijdou s jásotem a přinesou své snopy. * Budou.

Evangelium ze společných textů o posvěcení kostela

viz str. 758

1. červen

Sv. Justina, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zápisu o mučednické smrti svatého Justina a jeho druhů

Přidržel jsem se pravého učení křesťanů

Zatčené svaté předvedli před římského prefekta Rustika. Když stali před tribunálem, řekl prefekt Rustikus Justinovi: »Především buď oddán bohům a poslouchej císaře!« Justin odpověděl: »Nelze přece nikoho obžalovat nebo postihovat za to, že jsme poslušní příkazů našeho spasitele Ježíše Krista.«

Rustikus řekl: »K jakému učení se hlásíš?« Justin na to: »Snažil jsem se seznámit se všemi naukami a přidržel jsem se pravého učení křesťanů, ačkoli se nelíbí těm, kdo žijí v zajetí bludu.«

Prefekt Rustikus se zeptal: »Tak tohle učení se ti líbí, ubožáku?« A Justin přisvědčil: »Ano, právě tak, řídím se jím jako správným učěním víry.«

A prefekt Rustikus řekl: »Co je to za učení?« Justin odpověděl: »My uctíváme Boha křesťanů. Věříme, že on je od počátku jediný stvořitel a tvůrce všeho stvoření viditelného i neviditelného. A uctíváme Pána Ježíše Krista, Božího Syna, o kterém už proroci předpověděli, že přijde jako hlasatel spásy pro lidské pokolení a jako učitel znamenitých učedníků. Já jsem ovšem jen člověk, a proto jsem přesvědčen, že tváří v tvář jeho nekonečnému božství mohu říci jen velmi málo, leč uznávám, že proroci měli jistou moc, neboť předem zvěstovali o tom, o němž jsem právě prohlásil, že je Boží Syn. Víím totiž, že z vnuknutí nebes proroci prorokovali o jeho příchodu mezi lidi.«

Rustikus se otázal: »Jsi tedy křesťan?« A Justin odpověděl: »Ano, jsem křesťan.«

Nato řekl prefekt Justinovi: »Poslyš, o tobě říkají, žes učenec, a ty sám si myslíš, že víš, které učení je pravé. Jestliže budeš zbičován a zaplatíš vlastní hlavou, jsi přesvědčen, že vystoupíš na nebesa?« Justin potvrdil: »Doufám, že když tohle přestojím, budu mít podíl v Božím příbytku. Víím přece, že všem, kdo žili správně, zachová Bůh svou milost až do skonání celého světa.«

Prefekt Rustikus řekl: »Takže ty se domníváš, že jakmile přijdeš do nebe, dostaneš nějakou znamenitou odměnu?« Justin odpověděl: »To se nedomnívám, ale prostě to víím, mám to za naprosto jisté.«

Prefekt Rustikus pravil: »Vraťme se však k věci, o níž jde. Je opravdu nutné a naléhavé, abyste se sebrali a jako jeden muž obětovali bohům.« Justin odpověděl: »Žádný rozumně myslící člověk neodpadne od pravé víry k bezbožnosti.«

Prefekt Rustikus prohlásil: »Neučiníte-li podle příkazu, bez milosti budete dáni na mučení.« Justin odpověděl: »Přejeme si trpět pro našeho Pána Ježíše Krista, a tak být spaseni. Neboť toto utrpení nám zprostředkuje spásu a dodá naději před daleko hroznějším všeobecným soudem našeho Pána a Spasitele.« Stejně prohlásili také ostatní mučedníci: »Dělej, co chceš, ale my jsme křesťané, a modlám neobětujeme.«

Prefekt Rustikus pak vynesl rozsudek následujícími slovy: »Protože tito lidé nechtěli obětovat bohům a uposlechnout příkazu císařova, nechť jsou podle předpisu zákona zbičováni a vydáni hrdelnímu trestu.«

S chválou Boží na rtech šli svatí mučedníci na popraviště. Tam byli sťati, a tak mučednickou smrtí vyznali víru ve Spasitele.

Vážně jsem kladl na srdce židům i pohanům, aby se obrátili k Bohu s vírou v našeho Pána Ježíše Krista. * Můj život nemá vůbec pro mě cenu, jen když dokončím svůj běh a úkol, který jsem přijal od Pána Ježíše: vydávat svědectví pro evangelium o Boží milosti. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Za evangelium se nestydím. Jím se přece projevuje Boží moc a přináší záchrana každému, kdo věří, nejdříve ovšem židům, ale pak i pohanům. * Můj.

2. červen

Sv. Marcelina a Petra, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Povzbuzení k mučednictví« od kněze Origena

Ti, kdo spolu s Kristem trpí, dojdou spolu s ním také útěchy

Jestliže jsme přešli ze smrti do života, když jsme z nevěry přešli k víře, nedivme se, že nás svět nenávidí. Nikdo totiž, nepřejde-li ze smrti do života, ale zůstane ve smrti, nemůže milovat ty, kteří přešli takříkajíc z temného obydlí smrti do příbytků světla života, zbudovaných z živých kamenů.

Ježíš za nás položil svůj život. Nuže, i my jej položme, neříkám za něho, ale za sebe, to je za ty, kteří se mají našim mučednickým svědectvím stát živými kameny.

Křesťane, nadešel čas našeho chlubení. Jak se praví: *Nejen to, chlubíme se i souženími. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost plodí osvědčenost, osvědčenost naději. Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého.*

Jestliže platí, že stejně jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy, přijmejme Kristova utrpení s největší ochotou; a toužíme-li po hojně útěše, které se má dostat všem, kteří trpí, mělo by jich na nás přijít hojně. Útěchy nemá zřejmě být stejně; kdyby se jí totiž mělo dostat všem stejně, nebylo by psáno: *Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také dostává všestranné útěchy.*

Ti, kdo spolu s Kristem trpí, dojdou spolu s ním také útěchy, úměrně trápení, které s Kristem sdílejí. To přece víte od toho, jenž spolehlivě prohlásil: *Jsmo si jisti, že stejně jako jste účastni utrpení, budete účastni i útěchy.*

Ústy proroka praví Bůh: *V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.* Ale je snad nějaká doba příhodnější než tato, když

nás proto, že v Kristu vyznáváme svou víru v Boha, nyní ve světě odvádějí v triumfálním průvodu do vězení, ale my kráčíme spíš jako vítězové než poražení?

Vždyť Kristovi mučedníci přece s Kristem připravují knížata a mocnosti o kořist a s Kristem nad nimi triumfují. Měli podíl na jeho utrpení, mají účast také na tom, čeho tak mocně svým utrpením dosáhl. Nuže, který jiný den by měl být dnem spásy než ten, v němž takto odcházíte z tohoto světa?

Ale kladu vám přitom na srdce: *Nikomu nedávejte žádné pohoršení, aby naše služba nedošla pohany, ale ve všem se projevujte jako služebníci Boží, s velikou trpělivostí, a říkejte si: Nač mohu teď spoléhat, Hospodine? Jen v tobě je má naděje.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 6,12.14a.13

Vedeme zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti těm, kteří mají svou říši tmy v tomto světě. * Stůjte tedy pevně, opásání kolem beder životem podle pravdy. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Vezměte na sebe plnou Boží výzbroj. Jen tak budete moci odolat, až bude zle, všechno překonat a obstát. * Stůjte.

3. červen

Sv. Karla Lwagy a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Pavla VI. při svatořečení ugandských mučedníků

Sláva mučedníků – znamení obrody

Tito afričtí mučedníci zaplňují novou stránku v martyrologiu, seznamu těch, kdo mučednictvím dobyli vítězství. Novou stránku, říkáme, na níž jsou zaznamenány události velmi truchlivé a přitom velkolepé; jistě si zaslouží, aby byla připojena k těm slavným zprávám ze staré Afriky, o nichž jsme se jako malověrní lidé dneška domnívali, že už nikdy nebudou mít tak slavné pokračování.

Kdo by mohl kdy tušit, že například k vzrušujícím zprávám o mučednících ze Skilly, z Kartága, o mučednících »bílé masy« z Utiky, o nichž se zmiňuje Augustin a Prudentius, o mučednících egyptských, které tak chválí ve svých spisech svatý Jan Zlatoústý, a o mučednících za pronásledování vandalského – že k nim v naší době přibudou zprávy o skutcích neméně statečných a neméně slavných?

Kdo by mohl kdy předvídat, že k slavným africkým svatým mučedníkům a vyznavačům, známým z dějin, jako je Cyprián, Felicita a Perpetua a především Augustin, jednou přidružíme Karla Lwangu a Matěje Mulumbu Kalembu, jejichž jména jsou nám tak drahá, a jejich dvacet společníků? A je třeba se zmínit také o těch ostatních, kteří patřili k církvi anglikánské a pro Kristovo jméno rovněž byli zabití.

Tito afričtí mučedníci znamenají nepochybně začátek nového věku. Ale ať se naše mysl neupíná na pronásledování a náboženské konflikty, nýbrž raději na křesťanskou i občanskou obrodu! Neboť Afrika, skropená krví těchto mučedníků, prvních v tomto novém věku (a kéž dá Bůh, aby byli i poslední, vždyť oběť jejich života je tak veliká a drahocenná!), tato Afrika prožívá obrodu ke svobodě a k nezávislosti.

Poprava těchto mučedníků je zločin tak neslýchaný a přitom tak příznačný, že dává dostatečně jasně najevo, podle jakých morálních zásad se má utvářet nový lid, aby vznikala nová duchovní tradice a mohla se předávat dalším generacím. Symbolicky to vyjadřuje a požaduje přechod od primitivního a hrubého způsobu života, v němž sice nechyběly ani vynikající lidské hodnoty, ale který byl poskrvněný a neudůživý a sám sebe držel v otroctví, ke kultuře, která vyžaduje vznešenější projevy lidského ducha a vyšší formy společenského života.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

DÍVÁ SE NA NÁS BŮH, JEHO ANDĚLÉ I KRISTUS, JAK ZÁPASÍME O VÍRU A BOJUJEME DUCHOVNÍ BOJ. * JAKÁ SLÁVA A JAKÉ ŠTĚSTÍ BOJOVAT V PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ A KORUNU VÍTĚZSTVÍ PŘÍJMAT OD ROZHODČÍHO SOUDCE KRISTA! (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

5. června

Sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Bonifáce

Starostlivý pastýř bdící nad Kristovým stádem

Církev se plaví po moři tohoto světa jako veliká loď a dorážejí na ni v tomto životě různé vlny zkoušek; nesmíme ji však opouštět, nýbrž řídit.

Dávají nám v tom příklad dřívější otcové Klement, Kornélius a mnoho

jiných v městě Římě, Cyprián v Kartágu, Atanáš v Alexandrii: Za vlády pohanských císařů drželi kormidlo Kristovy lodi, jeho nejdražší snoubenky, totiž církve, učili ji, bránili, pro ni pracovali a trpěli až k prolítí krve.

Když myslím na ně a jim podobné, jímá mě hrůza, *strach a hrůza se na mě řítí a děs mě halí* pro mé hříchy; a kormidlo církve, které jsem jednou převzal, byl bych nejraději úplně pustil z rukou, kdybych byl na to mohl najít nějaký příklad u Otců nebo souhlas ve svatých Písmech. Protože je to tak a pravda sice může být potlačena, ale ne přemožena ani oklamána, ať se naše zemdlená mysl uchýlí k tomu, který říká ústy Šalomouna: *Důvěřuj v Hospodina celým svým srdcem a nespolehej na vlastní chytrost. Mysli na něho při všech svých cestách a on urovná všechny tvé stezky.* A jinde praví: *Mohutnou tvrzí je jméno Hospodinovo, k němu se spravedlivý utíká a zachrání se.*

Stůjme pevně ve spravedlnosti a připravme své srdce na zkoušky, abychom vydrželi, co Bůh uloží, a mohli mu říci: *Pane, tys nám býval útočištěm od pokolení do pokolení.*

Důvěřujme v toho, který na nás naložil břemeno. Co nemůžeme unést vlastními silami, nesme skrze něho, neboť on je všemohoucí a říká: *Mé jho netlačí a mé břemeno netíží.*

Stůjme pevně v boji v den Páně, neboť na nás přišly *dni úzkosti a soužení.* Chce-li Bůh, buďme ochotni *zemřít pro svaté zákony našich otců*, abychom s nimi dosáhli věčného dědictví.

Nebuďme němými psy, nebuďme tichými pozorovateli, nebuďme nájemníky, kteří prchají před vlkem, ale buďme starostlivými pastýři, kteří bdí nad stádem Kristovým a oznamují všechny Boží úradky velkým i malým, bohatým i chudým, každému stavu a každému věku, pokud Bůh dá k tomu možnost, vhod i nevhod, jak to sepsal svatý Řehoř v Knize o správě pastýřské.

Zpěv po druhémčtení

1Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

6. června

Sv. Norberta, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Ze života svatého Norberta

Mezi velkými veliký, mezi malými nepatrný

Norberta řadíme po zásluze mezi ty muže, kteří vynaložili značné úsilí na uskutečnění náboženské reformy papeže Řehoře VII. Především chtěl dosáhnout toho, aby duchovní žili přísně podle evangelia, oddáni apoštolátu, v čistotě a chudobě, aby si oblékli »nového člověka jak co do oděvu, tak co do důstojenství, tj. byli zároveň nositeli řeholního šatu a hodnosti kněžské«. Norbert chtěl, aby jeho kněží »šli cestou Písma svatého a jejich vůdcem aby byl Kristus« . Vždycky jim kladl na srdce trojí: »přistupovat k oltáři a denním modlitbám církve s čistým srdcem, v kapitolu (při vyznání vin v řeholním shromáždění) napravovat všechno, v čem se dostali na scestí nebo co opomněli, a bratrsky pečovat o chudé« .

Přitom po vzoru prvotní církve, shromážděné kolem apoštolů, shromáždil kolem kněží žijících v klášterním společenství takové množství věncích laiků, mužů i žen, že mnozí tvrdili, že od apoštolských dob nezískal žádný člověk v tak krátkém čase prostřednictvím své družiny tolik následovníků Krista na cestě k dokonalému životu.

Když se stal arcibiskupem, povolal své spolubratry, aby přivedli k pravé víře obyvatele slovanských zemí. A bez ohledu na bouře a pozdvižení lidu usiloval o to, aby také diecézní duchovenstvo přivedl k náboženské obnově.

Obzvláštní úsilí posléze věnoval tomu, aby při zachování plné svobody církevních voleb upevnil a rozhojnil soulad mezi apoštolským stolicem a císařstvím. A tak se stalo, že papež Inocenc II. mu napsal: »Apoštolský stolec se z celého srdce těší z toho, že v tobě má tak oddaného syna.« A zároveň ho císař učinil říšským arcikancléřem.

Při tom všem osvědčoval naprosto neohroženou víru. Říkávali o něm: »V Norbertovi máme vynikající vzor víry, jako máme v Bernardovi z Clairvaux vzor lásky.« V přiměřenosti mravů byl dále »mezi velkými veliký, mezi malými nepatrný a vůči všem laskavý«. A vynikal skvělou výmluvností: »planoucí slovo Boží, spalující neřesti, podněcující ctnosti a otevřené duše naplňující moudrostí« ho natolik pronikalo, že byl ustavičně ponořen do Božích věcí a bez bázně je šířil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*2 Tim 4,2.5; srv. Sk 20,28*

HIÁSEJ SLOVO! PŘICHÁZEJ S NĚM , AŤ JE TO VHOD ČI NEVHOD, USVĚDČUJ, ZAKAZUJ, POVZBUZUJ S VŠESTRANNOU TRPĚLIVOSTÍ A ZNALOSTÍ NAUKY. * BUĎ VYTRVALÝ VE ZKOUŠKÁCH, PRACUJ JAKO HIASATEL EVANGELIA. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Dbej na sebe i na celé stáde, v kterém tě Duch svatý ustanovil za představeného, abys spravoval Boží církev. * Buď.

9.června

Sv. Efréma, jáhna a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Modlitba svatého Efréma

Boží řád spásy je obrazem duchovního světa

Denním světlem svého vědění zaplaš, Pane, noční temnoty naší mysli, aby náš duch byl tebou osvěcen a v nové čistotě ti mohl sloužit. Když slunce začíná svou nebeskou pouť, začíná lidem pracovní den. Ty, Pane, připrav v naší mysli místo pro tvůj den, který nezná konce. Dej nám, ať sami na sobě zakusíme život vzkříšení a nic ať nepřipraví naše srdce o to, čím ty nás oblažuješ. Pane, pro naši usilovnou snahu se ti přiblížit vtiskni do nás pečeť toho dne, jenž nezačíná pohybem a během slunce.

Ve tvých svátostech tě denně objímáme a přijímáme tě do svého srdce; dopřej nám, ať na sobě zakusíme vzkříšení, v něž doufáme. Milostí křtu máme ve svém těle ukrytý tvůj poklad; ať ho rozmnožuje účast na hostině tvých svátostí, dej nám, ať se radujeme v tvé milosti. Nosieme, Pane, ve svém srdci tvou památku z tvého duchovního stolu; kéž ji vlastníme v plnosti, až přijdeš obnovit všechno.

Kéž skrze duchovní krásu, kterou v naší smrtelnosti budí tvá nesmrtelná vůle, poznáme, jak veliká krása je nám dána!

Tvoje ukřižování, Spasiteli, bylo koncem tvého pozemského života; dej, ať křižujeme svou vlastní vůli, aby se v nás rodil život duchovní. Skrze tvé vzkříšení, Ježíši, ať v nás stále roste duchovní člověk; jako v zrcadle ať ho poznáváme, když hledíme na tvoje svatá tajemství.

Náš Spasiteli, tvůj Boží řád spásy je nám obrazem duchovního světa; dej, ať v něm žijeme svůj pozemský život jako lidé duchovní.

Nezbavuj, Pane, naši mysl znamení své duchovní přítomnosti a neodnímej našim údům teplo své dobroty. Smrtelnost pronikající naše tělo je pramenem našeho porušení; oživující vláha tvé duchovní lásky ať smyje následky smrtelnosti z našeho srdce. Dej nám, Pane, ať spěcháme do svého domova a jako Mojžíš z vrcholu hory ať duchovním zrakem spatříme, jaký domov jsí nám připravil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 47,10.12d.11a

Z celého srdce zpíval a ukazoval tak lásku svému stvořiteli. * Svatyně od jitra zněla chválou. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Ustanovil zpěváky před oltářem. * Svatyně.

Společné texty o svatých Od adventu do letnic

O apoštolech

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

4,1-16

Následujme apoštoly, jako oni následovali Krista

Ať se každý na nás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. A když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby na něj bylo spolehnutí. Mně na tom pramálo záleží, abych byl posuzován od vás nebo od nějakého jiného lidského soudu. Ale ani já sám sebe neposuzuji. Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn. Úsudek o mně patří Pánu. Pro to nic nesudte předčasně, než přijde Pán. On také vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly. A teprve tehdy může každý dostat od Boha chválu.

Bratři, to, co bylo napsáno (o věrozvěstech), vztahuji na sebe a na Apolla kvůli vám, abyste se na nás poučili, že nemáte v ničem nadřazovat. Nikdo ať nevynáší jednoho (kazatele) na úkor druhého. Vždyť kdo může o tobě říci, že jsi něco víc? Máš něco, co bys nedostal? A když jsi dostal, proč se vychloubáš, jako bys to nedostal? Už máte všeho dost, (na duchovní dary) jste už bohatí, už jste se dostali do (nebeského) království – my však dosud ne! Kéž byste (v něm) už začali vládnout, abychom tam směli s vámi začít vládnout i my. Tak se mi zdá, že nám apoštolům vykázal Bůh poslední místo, jako bychom byli odsouzeni na smrt. Stali jsme se podívanou pro svět, anďely a lidi.

My jsme blázni pro Krista, vy však křesťané rozumní. My jsme slabí, ale vy jste silní. Vy jste ve vážnosti, ale námi se pohrdá. Ještě i nyní trpíme hlad a žízeň, nemáme se do čeho obléci, jsme bití, honí nás z místa na místo, lopotíme se prací vlastních rukou. Tupí nás, a my jim přejeme všechno nejlepší. Pronásledují nás, a my to trpělivě snášíme. Pomlouvají nás, a my pro ně máme jen laskavá slova. Jsme jen odpadky, které lidé odhazují; všichni námi pohrdají, a to ještě i teď.

Nepíšu to, abych vás zahanbil, ale napomínám vás jako svoje milované děti.

Neboť i kdybyste měli na tisíce vychovatelů v křesťanské víře, otců nemáte mnoho. Tím, že jsem vám zvěstoval evangelium, stal jsem se

já vašim otcem v Kristu Ježíši. Proto vás vybízím: Buďte takoví, jaký jsem já!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 15,15; Mt 13,11

Už vás nenazývám služebníky. * Nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

V. Vám je dáno znát tajemství nebeského království. * Nazval jsem.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintanům

1,18-2,5

Apoštolové hlásají nauku o kříži

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc. Stojí totiž v Písmu: *»Způsobím, že k ničemu nebude moudrost moudrých a že vezme za své chytrost chytrých.«* A kampak se poděli mudrci? Kampak znalci Zákona? Kam světští myslitelé? Neukázal Bůh, jak pošetilá je lidská moudrost?

A protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Židé si totiž přejí zázraky, Řekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřížovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť »pošetilá« Boží věc je moudřejší než lidé a »slabá« Boží věc je silnější než lidé.

Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání! Není tu mnoho moudrých lidí podle lidských měřítek, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených. A přece: ty, které svět pokládá za pošetilé, vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné, a ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet. A od něho pochází to, že jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako (dárce) moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: *»Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.«*

Také já, bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřížovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlou-

vavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 10,18.19-20

Až budete stát před králi a vladaři, nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit. * V tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit.

V. Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce. * V tu chvíli.

v době velikonoční:

Ze Skutků apoštolů

5,12-32

Apoštolové v prvotní církvi

Apoštolové konali mnoho znamení a zázraků v lidu. Všichni se jednomyslně (shromažďovali) v Šalomounově podloubí. Z ostatních se k nim nikdo neodvažoval připojit, ale lidé o nich mluvili s velkou úctou. Stále rostl počet mužů i žen, kteří přijímali víru v Pána. Dokonce i na ulici vynášeli nemocné a kladli je na lehátka, aby, až půjde Petr okolo, alespoň jeho stín padl na někoho z nich. Také z okolních měst se sbíhalo do Jeruzaléma mnoho lidí a přinášeli nemocné i trápené nečistými duchy; a ti všichni byli uzdravováni.

Tehdy zasáhl velekněz a všichni jeho stoupenci, totiž saducejská strana. Byli plní žárlivosti, proto dali apoštoly zatknout a zavřít do veřejného žaláře. Ale anděl Páně v noci dveře žaláře otevřel, vyvedl je ven a řekl: »Jděte, postavte se v chrámě a hlásejte lidu všechna slova toho života.«

Oni uposlechli, vešli časně ráno do chrámu a učili. Zatím se dostavil velekněz a jeho stoupenci. Svolali veleradu i všechny izraelské starší a poslali (služebníky) do žaláře, aby je přivedli. Když tam však služebníci přišli, ve vězení je nenalezli. Vrátili se tedy a hlásili: »Žalář jsme našli pečlivě uzavřený a stráž stát přede dveřmi, ale když jsme otevřeli, nenašli jsme uvnitř nikoho.«

Když velitel chrámové stráže a veleknězi uslyšeli ta slova, byli na rozpacích, jak se to mohlo stát. Tu kdosi přišel a hlásil jim: »Muži, které jste uvěznili, jsou v chrámu a učí lid!« Odešel tedy velitel se svými lidmi a přivedli je, ale bez násilí. Měli totiž strach z lidu, že je bude kmenovat.

Když (služebníci) přivedli (apoštoly) a postavili je před veleradu, začal je velekněz vyslýchat: »Přísně jsme vám přece zakázali, že v tom jménu už nesmíte učit. Přesto však Jeruzalém je plný toho vašeho učení a chcete na nás přivolat pomstu za krev onoho člověka.« Ale Petr a ostatní apoštolové na to řekli: »Více je třeba poslouchat Boha než lidi. Bůh na-

šich otců vzkřísil Ježíše, když vy jste ho pověsili na dřevo a zabili. Ale Bůh ho povýšil po své pravici jako vůdce a spasitele, aby Izraeli dopřál obrácení a odpuštění hříchů. A my jsme svědky těchto událostí, stejně i Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají. «

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sk 4,33-31

Apoštolové vydávali s velikou působivostí svědectví o zmrtychvstání Pána Ježíše * a na nich na všech spočívala velká milost, aleluja.

V. Byli naplněni Duchem svatým, takže s odvahou hlásali Boží slovo. *
A na nich.

DRUHÉ ČTENÍ VŽDY VLASTNÍ

EVANGELIUM O APOŠTOLECH

Slova svatého evangelia podle Marka

Mk 3,13-19

Potom (Ježíš) vystoupil na horu, zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a (oni) přišli k němu. A ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat, a to s mocí vyhánět zlé duchy. (Ustanovil těchto dvanáct:) Petra – to jméno dal Šimonovi, Jakuba, (syna) Zebedeova, a jeho bratra Jana – ty pojmenoval Boanerges, to je »Synové hromu«, Ondřeje a Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba, syna Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananejského a Jidáše Iškariotského, který ho pak zradil.

O jednom mučedníkov nebo o jedné mučednici

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

4,7-5,8

V trápení se ukazuje Kristova síla

Poklad (víry) máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám. Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni. Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle.

Tak jsme my zažíva stále vydávání na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. A tak v nás pracuje smrt, ale ve vás život. Protože máme téhož ducha víry, jak je řečeno v Písmu: Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil, věříme i my, a proto také mluvíme.

Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a společně s vámi nás postaví před něho.

Všecko se to přece děje pro vás: čím více se totiž rozmnoží milost, tím větší počet (lidí) bude potom projevovat vděčnost k Boží oslavě. A proto neklesáme na mysli. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nynější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pomínou, ale neviditelné budou trvat věčně.

Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě (jako šat) i svůj příbytek z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení (ze své pozemské schránky). Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě přioděni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. (To proto, že) v nynějším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 5,11.12a.10

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost. * Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.

V. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. * Radujte se.

v době adventní, vánoční a svatopostní:

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

51,1-17

Děkonná modlitba

Chci ti poděkovat, Pane, králi,
chválit tě, můj Bože, spasiteli,
chci velebit tvé jméno.

Stal ses mým ochráncem a pomocníkem,
vysvobodils mé tělo ze zkázy,

z léčky pomlouvačného jazyka,
ze rtů, které vymýšlejí lež.
Před mými protivníky
ses mě zastal a vysvobodils mě
podle hojnosti svého slitování a pro slávu svého jména
ze zubů těch, kdo mě chtěli pozřít,
z rukou těch, kdo mi ukládali o život,
z mnoha soužení, která jsem zažil,
z plamene, který mě koldokola dusil,
ze středu ohně, který jsem nezapálil,
z hlubokého lůna podsvětí,
z nečistého jazyka a lživých řečí.

Všecko to je pomluva neřestného jazyka u krále.

Má duše se přiblížila k smrti,
až k bránám podsvětí sestoupil můj život.
Ze všech stran mě obklopili – a nikdo nepomáhal,
hledal jsem lidskou pomoc – a nebyla žádná.

Tu jsem si vzpomněl na tvé milosrdenství, Pane,
na tvé působení od věčnosti :

vysvobozuješ ty, kdo v tebe doufají,
a zachraňuješ je z rukou nepřátel.
Proto jsem pozdvihl ze země svůj nářek
a modlil jsem se, abych unikl smrti.

Prosil jsem: »Pane, tys můj otec,
ty jsi hrdina, má spása!

Neopouštěj mě ve dnech tísně,
v době zkázy a opuštění.

Bez ustání chci chválit tvé jméno,
s vděčností je opěvovat.«

Tu byla má prosba vyslyšena,
vysvobodil jsi mě ze záhuby,
zachránils mě ze zlých časů.

Proto ti budu děkovat a chválit tě,
budu žehnat jménu Páně.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sir 51,2; Žl 31 (30),8

Chci velebit tvé jméno, Pane, * neboť ses stal mým ochráncem
a pomocníkem.

V. Budu se veselit a jásat nad tvým slitováním, * neboť.

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

7,9-17

Vidění velikého zástupu vyvolených

Já, Jan, viděl jsem veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: »Za svou záchranu (vděčíme) našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!«

Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: »Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla (přisluší) našemu Bohu na věčné věky! Amen.«

Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: »Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?« Odpověděl jsem mu: »Můj pane, to víš ty.« Řekl mi: »To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi. Proto jsou před Božím trůnem a ve dne v noci mu slouží v jeho chrámě. A ten, který sedí na trůně, se k nim (sníží) a bude s nimi bydlet. Už nikdy *nebudou mít hlad ani žízeň, nebude už do nich pražit slunce ani jakýkoli jiný žár*, protože Beránek, který je uprostřed před trůnem, *bude je pást a vodit k pramenům živé vody. Bůh sám jim setře každou slzu z očí.*«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 2,10.11; Sir 4,28

Buď věrný až do smrti, a dám ti za odměnu život. * Kdo zvítězí, tomu neuškodí druhá smrt, aleluja.

V. Až do smrti bojuj za pravdu a Pán bude bojovat za tebe proti tvým nepřátelům. * Kdo zvítězí.

DRUHÉ ČTENÍ**Z kázání svatého Augustina, biskupa***Výkupnou cenou za drahocennou smrt mučedníků je smrt Kristova*

Na přeslavných činech svatých mučedníků, kteří jsou všude výkvětem církve, sami poznáváme, jak je pravdivé, co jsme zpívali: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných*. Je drahocenná v očích našich i v očích toho, pro nějž zemřeli.

Ale výkupnou cenou za všechny ty smrti je smrt jednoho. Kolik smrtí vykoupil ten jeden, který podstoupil smrt, a bez jehož smrti by se pšeničné zrno nerozmnožilo? Slyšeli jste, co řekl, když se blížil

k svému umučení, a to znamená, když se blížil k našemu vykoupení: *Jestliže pšeničné zrna nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumřeli však, přinesou hojný užitek.*

On na kříži vyplatil velikou cenu, aby nás získal, tam se otevřel měsíc s výkupným za nás. Když voják probodl kopím jeho bok, vytrysklo odtamtud výkupné za celý svět.

Byli vykoupeni mučedníci i ostatní věřící; ale víra mučedníků byla vystavena zkoušce, a svědkem toho je jejich krev. Vrátili, co bylo na ně vynaloženo, a tak splnili, co říká svatý Jan: *Jako Kristus za nás položil svůj život, tak i my jsme povinni položit život za své bratry.*

A jinde se říká: *Když zasedneš k velkolepé hostině, uvažuj pečlivě o tom, co se ti předkládá, neboť něco podobného musíš také ty uchystat.* Je to velkolepá hostina, při níž je pokrmem sám Pán té hostiny. Nikdo nedává hostům za pokrm sám sebe, to činí jedině náš Pán, Kristus. On je hostitelem a on sám je také pokrmem a nápojem. Mučedníci tedy uvázili pečlivě, co jedli a pili, a splatili to něčím podobným.

Ale jak by mohli splatit něčím podobným, kdyby jim to, čím splatili, nedal ten, kdo to jako první na ně vynaložil? Co nám tedy chce říci žalm, v němž jsme zpívali větu: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných?*

Žalmista se tam zamyslel nad tím, co všechno dostal od Boha, a rozhlédl se po velikých darech milosti Všemohoucího: ten ho stvořil; hledal ho, když se mu ztratil, a když jej našel, dal mu milost; pomohl mu, když s chatrnými silami bojoval, a nenechal ho na holičkách, když byl v nebezpečí; ozdobil ho korunou, když zvítězil, a sebe sama mu nabídl za odměnu. Když si toto všechno žalmista uvědomil, zvolal: *Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Vezmu kalich spásy.* Jaký je to kalich? Kalich utrpení, hořký, ale uzdravující. Kalich, jehož by se nemocný bál dotknout, kdyby se z něho nejdříve nenapil lékař. Takový je to kalich. Poznáváme ten kalich z úst Kristových, když říká: *Otče můj, jestliže je to možné, ať mé mine tento kalich.*

O tomto kalichu říkali mučedníci: *Vezmu kalich spásy a budu vzývat jméno Hospodinovo.* Nebojíš se však, že nebudeš mít dost síly? Jak to, že se nebojíš? *Vždyť budu vzývat jméno Hospodinovo.* Jak by mohli mučedníci zvítězit, kdyby v nich nezvítězil ten, který řekl: *Buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět.* Vládce nebes řídil jejich mysl i jazyk; na zemi skrze ně přemáhal ďábla, a v nebi mučedníky korunoval. Šťastní, kdo takto pili z toho kalicha! Přestáli všechnu bolest a získali věčnou slávu.

Nuže, moji drazí, uvědomte si, že i když nemůžete něco vidět na vlastní oči, můžete o tom přemýšlet v srdci a v duši, a poznáte, že *drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,78a; Flp 3,8b.10

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď už mě čeká věnec spravedlnosti. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Všecko považuji za škodu ve srovnání s poznáním Krista a účasti na jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. * Teď už.

EVANGELIUM O JEDNOM ČI VÍCE MUČEDNÍCÍCH

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15,18-21

Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: ‚Služebník není víc než jeho pán.‘ Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. Když zachovali moje slovo, budou zachovávat i vaše. Ale to všechno vám způsobí kvůli mému jménu, protože neznají toho, který mě poslal.

O více mučednících

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

8,18-39

Nic nás nebude moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježiši

Jsem přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás. Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě. Vždyť tvorstvo bylo podrobeno nicotnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami uvnitř naříkáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla. Naše spása je (zatím pouze) předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, není to už naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co ještě nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí.

Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a (Bůh), který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které si napřed vyhlédl, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

Co k tomu řekneme? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás! Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití? Stojí přece v Písmu: „Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme pokládáni za ovce určené na porážku. Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.“

A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 5,44–45.48

Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. * Tak budete syny svého nebeského Otce.

V. Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. * Tak budete.

v době adventní, vánoční a svatopostní:

Z knihy Moudrosti

3,1–15

Duše spravedlivých jsou v Boží ruce

Duše spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jich utrpení.
Zdáli se být mrtví v očích lidí pošetilých,
jejich smrt se pokládala za neštěstí,
za záhubu jejich odchod od nás,
v pokoji však přebývají.
I když se lidem zdálo, že jsou trestáni,
jejich naděje byla plná nesmrtelnosti.

Po lehkém trestu dojdou velkých dobrodiní,
vždyť Bůh je pouze zkoušel
a shledal, že ho jsou hodni.
V tavicím kelímku je zkoušel jak zlato,
jako dokonalá oběť se mu zalíbili.

V čase, kdy budou odměněni, zazáří,
jako jiskry proběhnou obilnými stébly.
Budou soudit pohany a ovládnou národy
a Pán jim bude navěky králem.

Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu,
kdo byli věrní, setrvají u něho v lásce,
protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.

Podle svého smýšlení budou bezbožní potrestáni,
ti, kdo nedbali o spravedlivého a odpadli od Pána.

Ano, neštěstí těm, kdo pohrdají moudrostí a kázní!
Marná je jejich naděje, námahy jsou bezvýsledné
a bez užitku jejich skutky.

Jejich ženy jsou bez rozumu,
zkažené jsou jejich děti,
je to prokleté pokolení.

Šťastná je naproti tomu neplodná žena,
která je bez poskvrny,
která nepoznala hříšné lože,
její plodnost se ukáže při navštívení duší.
I neplodný muž, který svýma rukama nedělal nepravost
a nesmýšlel zle o Pánu,
obdrží vybraný dar za svoji věrnost
a nejvíce žádoucí úděl v chrámu Páně.
Neboť skvělý je plod ušlechtilých snah,
nezničitelný je kořen moudrosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mučedníci pro Pána slavně prolili svou krev; milovali Krista
a následovali ho v životě i ve smrti. * Proto si zasloužili vítěznou korunu.
V. Měli jednoho ducha a jednu víru. * Proto.

v době velikonoční:

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

7,9-17

Vidění velikého zástupu vyvolených

Já, Jan, viděl jsem veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze
všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Be-

ránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: »Za svou záchranu (vděčíme) našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!«

Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: »Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla (přísluší) našemu Bohu na věčné věky! Amen.«

Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: »Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?« Odpověděl jsem mu: »Můj pane, to víš ty.« Řekl mi: »To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi. Proto jsou před Božím trůnem a ve dne v noci mu slouží v jeho chrámě. A ten, který sedí na trůně, se k nim (sníží) a bude s nimi bydlet. Už nikdy *nebudou mít hlad ani žízeň, nebude už do nich pražit slunce ani jakýkoli jiný žár*, protože Beránek, který je uprostřed před trůnem, *bude je pást a vodit k pramenům živé vody. Bůh sám jim setře každou slzu z očí.*«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mdr 10,17–20

Tvoji svatí, Pane, šli podivuhodnou cestou, když se řídili tvými příkazy.

* Prošli bezpečně spoustami vod, převedls je Rudým mořem do zaslíbené země, aleluja.

V. Velebí, Pane, tvé svaté jméno a společně chválí tvou moc a dobrotu. * Prošli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Chceme-li dosáhnout zaslíbení Páně, musíme Pána ve všem následovat

Zdravím vás, milovaní bratři! Kdyby mi poloha místa dovoľovala se k vám vydat, velmi rád bych vás viděl osobně. Vždyť co bych si mohl přát lepšího a co radostnějšího by se mi mohlo přihodit, než abych byl teď mezi vámi a vy mě mohli obejmout svýma čistýma a neposkvřenýma rukama, které zůstaly věrné víře v našeho Pána a odmítly přinést modloslužebnou oběť?

Co by bylo milejšího a vznešenějšího než políbit nyní vaše ústa, která slavnostně vyznala Pána, a být spatřen vašima očima, které se odvrátily od světa a staly se hodnými patřit na Boha?

Protože však nemám příležitost osobně zakusit tuto velkou radost, posílám k vám jako svého zástupce tento list, abyste si jej poslechli a přečetli. Má pro vás být zároveň blahopřáním i napomenutím, abyste ve vyznávání nebeské slávy zůstali silní a neochvějní a abyste na cestě Božího důstojenství, na niž jste vstoupili, díky

duchovní síle také vytrvali, abyste mohli dostat věnec vítězství. Sám Pán bude vašim ochráncem a vůdcem, neboť řekl: *Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*

Blahoslavený žalář, ozářený vaší přítomností! Blahoslavený žalář, posílající Boží lidi do nebe! Hle, temnoty zářivější než samo slunce a jasnější než naše pozemské světlo! Vždyť právě tady stojí vaše těla jako Boží chrámy a posvěcují se svatým vyznáním!

Ani teď ať nezůstává ve vašem srdci a ve vaší mysli nic než Boží příkazy a nebeská nařízení, kterými vám Duch svatý vždycky dodával sílu snášet utrpení. Nikdo nemyslete na smrt, ale na nesmrtelnost, nemyslete na časné trápení, ale na věčnou slávu. Je přece psáno: *Drahocenná je před tváří Boží smrt jeho spravedlivých.* A také: *Zkroušený duch, to je obět Bohu; od srdce ztrápeného a zdeptaného Bůh oči neodvrací.*

Skrze muka se vstupuje mezi Boží svědky a každý, kdo se osvědčí v utrpení, je jím posvěcen, jak jinde říká Písmo: *I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti. Budou soudit pohany a ovládnou národy a Pán jim bude králem navěky.*

Když tedy budete mít na mysli, že spolu s Kristem Pánem vy budete jednou soudit a kralovat, nezbude vám než se radovat, takže vaše radost z toho, co bude, zatlačí utrpení přítomné chvíle do pozadí. Jistě víte, že co svět světem stojí, vždycky ve všech zápasech, které v něm probíhají, spravedlnost trpěla: hned na samém prvopočátku byl přece zabit spravedlivý Ábel a po něm i všichni spravedliví, proroci i apoštolové, kterým Bůh svěřil nějaké poslání.

A těm všem dal Pán příklad: sám na sobě ukázal, že do jeho království přijdou jenom ti, kdo jdou za ním jeho cestou. *Kdo má svůj život na tomto světě rád, ztratí ho,* řekl. *Kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný.* A také: *Nebojte se těch, kdo zabijejí tělo – duši zabít nemohou: spíše se bojte toho, který může zahubit v pekle duši i tělo.*

Rovněž Pavel nás napomíná, že chceme-li dosáhnout toho, co nám Pán slíbil, musíme ho ve všem napodobovat. *Jsme Boží děti,* říká. *Jsme-li však děti, jsme i dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojít slávy.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj. * Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista! (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

O duchovních pastýřích

PRVNÍ ČTENÍ

O papeži nebo biskupovi:

Z listu svatého apoštola Pavla Titovi

1,7–11;2,18

Vlastnosti a povinnosti biskupů

Církevní představený je Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný: ne domýšlivý, ne prchlivý, ne oddaný pití, ne útočný, ne lačný špinavého zisku. Má však být pohostinný, milovat dobro, umět se ovládat, být spravedlivý, zbožný a zdrženlivý; takový, kdo se v kázání pevně drží spolehlivé nauky, aby byl schopný povzbuzovat ve zdravém učení a také usvědčovat odpůrce.

Je totiž mnoho (lidí) nepoddajných, mluvků a svůdců jsou to zvláště ti, co pocházejí ze židovství. Těm je třeba zavřít ústa. Pro špinavý zisk učí věcem, které nejsou správné, a tak rozvracejí celé rodiny.

Ty uč tomu, co je shodné se zdravým učení: že starší muži mají být střídmi, vážní, umět se ovládat, zdraví ve víře, lásce a trpělivosti. Totéž platí o starších ženách, že mají být v chování důstojné: ne pomlouvačné, v pití vína umírněné, učitelky v dobrém; mají vést mladé ženy k tomu, aby měly rády svého muže i svoje děti, aby se ovládaly, byly čisté, o domácnost pečlivé, dobrotivé a svému muži podřízené, protože jinak by se o Božím slově mluvilo špatně.

Stejně tak napomínej mladé muže, aby se ovládali. Ty sám buď ve všem vzorem správného chování: (ukazuj) neporušenost v nauce, vážnost, zdravé učení, jemuž není možné nic vytknout, aby tak o nás protivník nemohl říci nic špatného a byl zahanben.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sk 20,28; 1 Kor 4,2

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené.

* Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

v době adventní, vánoční a svatopostní:

Z listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

2,1–13.19–20

Vzpomínáte si na naši vyčerpávající námahu

Bratři, víte sami, že náš příchod k vám nebyl nadarmo.

Naopak, po všem tom utrpení a urážkách, které jsme, jak víte, přestáli ve Filipech, odvážili jsme se s důvěrou v našeho Boha kázat vám radostnou Boží zvěst i přes mnohý těžký zápas. Když vás totiž povzbuzujeme, nepramení to z nějakého falešného přesvědčení, z nějakých nepoctivých úmyslů, ani vás nechceme klamat. Ale Bůh nám svěřil evangelium, když nás napřed vyzkoušel, a proto se nechceme svým kázáním dělat pěknými v očích lidí, ale (chceme se líbit) Bohu, který zkoumá naše srdce.

A proto, jak sami víte, jsme nikdy neužívali úlisných řečí, ani jsme nic nedělali ze skryté lakoty – Bůh je svědek! Nehledali jsme slávu u lidí, ani u vás, ani u jiných, ačkoli jako Kristovi apoštolové jsme vám mohli dát pocítit svou moc. Ale my jsme si mezi vámi počínali tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti. Tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili.

Přece si ještě vzpomínáte, bratři, na naši vyčerpávající námahu: ve dne v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám hlásali Boží evangelium. Vy i Bůh jste svědky, jak jsme se k vám věřícím chovali náležitě, spravedlivě a bezúhonně. Vždyť víte, jak jsme každého z vás jako otec vlastní děti povzbuzovali, pobízeli a zapřísahali, abyste vedli život hodný Boha, který vás povolal do svého království a do své slávy.

A proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás i jeho účinky.

Což nejste i vy naše naděje, naše radost a naše koruna, kterou se budeme moci chlubit před naším Pánem Ježíšem, až zase přijde? Ano, vy jste naše sláva i radost.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*Srv. Sk 20,28; 1 Kor 4,2*

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené.

* Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

v době postní:

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*2 Tím 4,78;1,12*

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď už mě čeká věnec spravedlnosti.

V. Víím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že on má dost moci, aby mi ochránil to, co mi svěřil * Teď už mě čeká.

*v době velikonoční:***Ze skutků apoštolů**

20,17-36

Pavlovo napomenutí představeným efeské církevní obce

Pavel poslal z Miléta do Efesu a povolal k sobě starší z církevní obce. Když k němu přišli, řekl jim: »Vy víte, jak jsem si u vás počínal od prvního dne, kdy jsem vstoupil do Asie, i po celý ostatní čas. Sloužil jsem Pánu se vši pokorou, se slzami a ve zkouškách, které mě potkaly pro úklady židů. Neopomenul jsem nic z toho, co by vám bylo k užítku, ale hlásal jsem vám to a učil vás tomu veřejně i po domech. Vážně jsem kladl na srdce židům i pohanům, aby se obrátili k Bohu s vírou v našeho Pána Ježíše.

A nyní mě to uvnitř všechno nutí k tomu, abych šel do Jeruzaléma. Co mě tam potká, nevím. Jen od města k městu mi Duch svatý dosvědčuje a říká, že mě čekají pouta a soužení. Ale můj život nemá vůbec pro mě cenu, jen když dokončím svůj běh a úkol, který jsem přijal od Pána Ježíše: vydávat svědectví pro evangelium o Boží milosti.

Konal jsem mezi vámi cesty a hlásal království (Boží). A nyní – já vím, že nikdo z vás mou tvář už nespátří. Slavnostně vám tedy dnes prohlašuji: Zahyne-li někdo, já na tom vinu nemám! Nic jsem nezameškal, ale zvěstoval jsem vám všechno, co rozhodl Bůh.

Dbejte na sebe i na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, abyste spravovali Boží církev, kterou si získal vlastní krví. Já vím, že po mém odchodu vniknou mezi vás draví vlci a že stádce šetřit nebudou. Z vašeho vlastního středu povstanou lidé, kteří se budou snažit převrácenými řečmi strhnout za sebou učedníky. Proto buďte bdělí a pamatujte na to, jak jsem já po tři léta ve dne v noci neustále se slzami každého zvlášť napomínal. A nyní vás tedy odporučím Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vzdělávat a zjednat dědictví (ve společenství) všech posvěcených.

Stříbro, zlato ani šaty jsem od nikoho nežádal. Víte sami, že tyhle moje ruce vydělávaly na všechno, co jsem potřeboval já i moji společníci. Ve všem jsem vám dal příklad, jak se takto vlastní prací máme ujímat potřebných a pamatovat tím na slova Pána Ježíše, protože on řekl: Blaženější je dávat než dostávat.«

A po těch slovech poklekl a s nimi se všemi se pomodlil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*Srv. Sk 20,28; 1 Kor 4,2*

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené.

* Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna. Aleluja.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

Z prvního listu svatého apoštola Petra

5,1-11

Povinnosti pastýřů a věřících

Vaše duchovní představené vybízím – já sám duchovní představený jako oni, svědek Kristových utrpení a účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: paste Boží stádce vám svěřené (a vykonávejte nad ním dohled), ne proto, že musíte, ale dobrovolně, jak to chce Bůh, ne pro špinavý zisk, ale ochotně; ne jako dědiční páni ve svém údělu, ale buďte svému stádcí vzorem. Až se pak objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy.

Podobně vy, věřící: poslouchejte své duchovní představené. Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou, neboť „Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným“. Pokorně se proto skloňte pod mocnou rukou Boží, a on vás povýší, až k tomu přijde čas. „Na něj hoďte všechnu svou starost, vždyť jemu na vás záleží.

Buďte strážliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou. Víte přece, že vaši bratři po (celém) světě musejí také tak trpět.

Když teď nakrátko snesete utrpení, Bůh, dárce veškeré milosti, který vás pro (zásluhy) Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě, sám vás zdokonalí, utuží, utvrdí a upevní. Jemu patří vláda na věčné věky. Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 4,1 2; Př 20,6

Ať se každý na vás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. * Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí.

V. Mnoho lidí se vychloubá svou oddaností, kdo však nalezne věrného člověka? * Když někdo.

*v době adventní, vánoční, svatopostní a velikonoční:***Z listu svatého apoštola Pavla Timotejovi**

5,17-22;6,10-14

Dobrý boj kněze a Božího muže

Když duchovní zastávají svůj úrad dobře, zaslouží si dvojnásobnou odměnu, zvláště ti, kdo všechny své síly věnují kázání a vyučování. Písmo přece praví: »Býkovi, když mlátí, nedáš náhubek« a »Dělník má právo na svou mzdu«. Žalobu proti duchovnímu nepřijímej, leda když (se opírá) o výpověď dvou nebo tří svědků. Ty však, kdo žiji špatně, kářej přede všemi, aby i ostatní dostali strach.

Zapřísahám tě při Bohu, při Kristu Ježíši a při vyvolených andělich: zachovávej tato (pravidla) bez předsudků a nic nedělej ze stranickosti. Na nikoho nevkládej ukvapeně ruce. Nesmíš mít účast na cizích hříchích. Uchovej se čistý.

Neboť kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtili, zbloudilo ve víře a připravilo si mnoho bolesti.

Ale ty, Boží muži, před tím utíkej! Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života. K němu jsi byl povolán, a proto jsi složil před mnoha svědky slavnostní vyznání.

Před Bohem, který všemu dává život, a před Kristem Ježíšem, který před Ponciem Pilátem vydal slavnostní svědectví, ti nařizují: Uchovej nauku bez poskvrny a bez úhony až do slavného příchodu našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 4,12; Př 20,6

Ať se každý na vás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. * Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Mnoho lidí se vychloubá svou oddaností, kdo však nalezne věrného člověka? * Když někdo.

DRUHÉ ČTENÍ

O papeži:

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Co Kristus na Petrovi založil, to trvá

Moji drazí, ačkoli shledáváme, že jsme ve výkonu služby vyplývající z našeho úřadu slabí a liknaví a že nás ochromuje křehkost naší přirozenosti – i když si přejeme, abychom v každé záležitosti jednali obětavě a horlivě – přesto jsme si jisti neutuchající milostivostí všemohoucího a věčného Kněze. Ten, ač roven Otci, připodobnil se nám: své božství snížil až k člověčenství, své člověčenství povznesl až k božství. A my se z jeho ustanovení vděčně a synovsky radujeme, neboť přestože péči o své ovečky pověřil četné pastýře, ani sám se nikterak nepřestal starat o své milované stádo.

Z Kristovy zásadní a věčné svrchovanosti se dostalo ochrany a pomoci i našemu apoštolskému konání, protože Kristus své dílo

nikdy neopouští a pevné základy, z nichž vyrůstá celá vznešená stavba církve, nepovolí pod nižádnou tíhou chrámu, který na nich stojí.

Vždyť pevnost oné víry Knížete apoštolů, o které se Kristus vyslovil s uznáním, trvá navěky. A jako nepřestává to, čemu Petr v Kristu uvěřil, tak nepřestává ani to, co Kristus na Petrovi založil. Zůstává tudíž při tom, o čem rozhodla Pravda: blažený Petr zůstává pevný jako skála, jak se mu toho kdysi dostalo, a neopouští kormidlo církve, které mu bylo svěřeno.

Hleďme: Petr je nazýván skalou, je prohlašován za základ, je ustanovován klíčníkem nebeského království, dává se mu moc rozhodovat o tom, co má být svázáno a co rozvázáno, a dostává se mu příslibu, že rozhodnutí jeho soudu bude platit i v nebesích. Tak je Petr postaven před všechny ostatní a my si máme pomoci hlubokého významu jeho pojmenování uvědomit, jak těsně je spojen s Kristem.

Všechno, čím byl pověřen, provádí ještě plněji a účinněji i nyní a každou jednotlivou povinnost nebo službu koná v tom a s tím, který ho oslavil.

A tak děláme-li my něco dobře nebo rozhodujeme-li správně nebo dosáhneme-li u milosrdného Boha něčeho svými každodenními modlitbami, je to dílo a zásluha toho, na jehož stolci stále žije jeho moc a září jeho autorita.

Moji milovaní, toto všechno jistě obsahovalo ono vyznání, které vnukl do apoštolova srdce sám Bůh Otec, vyznání, které překročilo veškerou nejistotu lidského myšlení a nabylo pevnosti skály, kterou neotřese žádný náraz.

Vždyť v celé církvi říká Petr denně: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha*; a každý jazyk, který vyznává Pána, je svlažován učením, obsaženým v těchto slovech.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 16,18; Žl 48(47),9

Ježíš řekl Šimonovi: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev * a pekelné mocnosti ji nepřemohou. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Bůh jí dává věčné trvání * a pekelné.

O zakladateli místní církevní obce:

Z výkladu svatého Hilaria z Poitiers, biskupa, na žalmy

Bůh buduje a chrání své město

Když nestaví dům Hospodin, marné se lopotí, kdo ho stavějí. Vy jste Boží chrám a Duch Boží bydlí ve vás. Tento dům a tento chrám, plný Božího učení a jeho podivuhodných skutků, který je s to být skrze svatost srdce Božím příbytkem, ten měl na mysli prorok, když

dosvědčoval: *Svatý je tvůj příbytek, podivuhodný ve své spravedlnosti*. Svatost, spravedlnost, zdrženlivost člověka, to je Boží chrám.

Tento dům se tedy musí budovat s pomocí Boží. Bude-li totiž postaven jen lidským přičiněním, nevydrží; neobstojí ani, bude-li zbudován na učení světa; také ho neuchrání naše marné plahočení ani starostlivá péče.

Musí se stavět jinak a také jinak chránit. Především se nemůže se stavbou začít na povrchu nebo na sypkém, sesouvajícím se písku; základy se musí položit na prorocích a na apoštolech.

Stavba musí vyrůstat z živých kamenů a pohromadě ji musí držet kámen úhelný; posilováním vzájemných vazeb musí být vybudována do mužné zralosti a plnosti těla Kristova a také vyzdobena sličností a krásou duchovních milostí.

Takový dům stavěný Bohem, to znamená podle jeho učení, se nezřítí. A tento dům se nejrůznějšími druhy stavitelské činnosti věřících v každém z nás rozroste v množství domů, k okrase a velkoleposti onoho šťastného Božího města.

Již dlouho je strážcem tohoto města sám Pán: to on ochraňuje Abraháma na jeho pouti; on zachraňuje život Izákovi, když má být obětován; on štědře obdarovává Jakuba za jeho službu; on činí prodaného Josefa vladařem v Egyptě; on dává Mojžíšovi odvalu vůči faraónovi; on staví Jozua do čela válečníků; on vysvobozuje Davida ze všech nebezpečí; on dává Šalomounovi dar moudrosti; on stojí při prorocích; on uchvacuje Eliáše; on si vyvoluje Elizea; on sytí Daniela; on svlažuje v peci mládence a ke třem se přidává jako čtvrtý; to on poučuje Josefa, že Mesiáš se má narodit z Panny, dodává síly Marii, posílá Jana před sebou, volí si apoštoly a modlí se k Otci slovy: *Otče svatý, zachovej je; dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu*. On sám také posléze po svém umučení slibuje, že věčně nad námi bude držet svou bdělou stráž, když říká: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa*.

Taková je tedy věčná stráž onoho blaženého a svatého města, města Božího, které z mnohosti srůstá v jedno a žije v každém z nás. Stavět se musí ovšem s přispěním Pánovým, aby opravdu rostlo do své plné dokonalosti. Zahájení stavby přirozeně ještě neznamená dokonalost: budováním se však dokonalé dovršení připravuje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 2,45; Žl 118(117),22

Přistupujte ke Kristu, k živému kameni, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám. * On je ten kámen, který se stal kvádrem nárožním. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Staňte se svatým kněžstvem, které přináší duchovní oběti Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. * On je ten.

O biskupovi:

Z kázání svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe

Správce věrný a prozíravý

Když chtěl Pán ukázat zvláštnost poslání služebníků, které postavil do čela svému lidu, pravil: *Kdopak je věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanovil nad svým služebnictvem, aby jim dával včas předěl pšenice? Blaze tomu služebníkoví, kterého pán při svém příchodu najde, že to dělá!*

Kdo je, bratři, ten pán? Nepochybně Kristus, ten, který řekl svým učedníkům: *Vy mě nazýváte Místrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem.*

A kdopak je to služebnictvo, velká rodina tohoto pána? Tvoří ji přirozeně ti, které sám Pán vykoupil z rukou nepřitele a učinil svým vlastnictvím. Touto velkou, Bohu zasvěcenou rodinou je obecná církev; díky své nevyčerpatelné plodnosti se šíří po celém světě a smí se honosit, že je vykoupěna drahocennou krví svého Pána. *Syn člověka přece nepřišel, aby si nechal sloužit – jak sám říká – ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za všechny.*

Vždyť on je také dobrý pastýř, který dal život za své ovce. Takže stádo dobrého pastýře je velká rodina Vykupitelova.

A kdo je ten správce, co má být věrný a zároveň rozvážný? To ať nám dosvědčí apoštol Pavel. Když mluví o sobě a o svých družích, prohlašuje: *Ať se každý na nás dívá jako na služebníky Kristovy a správce Božích tajemství. A když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí.*

Aby si snad někdo z nás nemyslel, že těmi správci se stali jenom apoštolové, a proto se nijak nestaral o službu v duchovním boji a místo toho, jako líný služebník, bez věrnosti a prozíravosti jen pospával, zase říká svatý Apoštol, aby ukázal, že správci jsou také biskupové: *Církevní představený je Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný.*

Jsme tedy hospodářovi služebníci, jsme správci našeho Pána a dostali jsme dávku pšenice, ze které vám máme rozdělovat.

A jestliže se ptáme, co ta míra pšenice obnáší, ukáže nám to opět svatý apoštol Pavel. Ten totiž říká: *Podle toho, v jaké míře udělil Bůh každému víru.*

Takže to, co Kristus nazývá mírou pšenice, označuje Pavel za míru víry, abychom poznali, že duchovní pšenicí není nic jiného než vznešené tajemství křesťanské víry. Ve jménu Páně vám z této míry pšenice rozdáváme, kdykoli osvíceni darem milosti svatého Ducha s vá-

mi probíráme pravidla pravé víry. A z téže míry pšenice dostáváte od Pánových správců, když denně nasloucháte slovu pravdy z úst Božích služebníků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25, 21.20

Služebníku dobrý a věrný, málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. * Pojď se radovat se svým pánem. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Pane, pět hřiven jsi mi svěřil, hle – dalších pět jsem vydělal. * Pojď.

nebo:

Kázání Adama Skota, opata

O těch, kdo konají službu Marty

Kdo, myslíš, je služebník dobrý a věrný? Kdo patří mezi ty, kteří konají službu Marty, kdo se plně a nezištně vyznačují těmito dvěma ctnostmi? Kdo je dnes správcem, který ani nechybuje neznalostí, aby v rozdělování neměl zřetel na čas a místo, na člověka a způsob a na ostatní hodné zřetele, ani nepodvádí tím, že tajně ukrývá ze společného do svých skrýší? Kdo je tedy ten správce věrný a opatrný? Opatrný v získávání, věrný ve vydávání; aby chybějící nutné věci podle možnosti opatroval moudře a opatrně, v pravý čas a spravedlivým způsobem; aby existující vydával ke společnému užítku, ne jako jejich lakotný hlídač ani jako marnotratný rozhazovač. Aby rodině svého Pána dával určený díl pšenice, měl při jejím získávání na mysli především práci a při jejím vydávání nehledal především příjemnost. Aby byl věrný v péči o společný majetek, aby se o něj staral svědomitěji než ostatní, aby z něj méně než ostatní používal pro vlastní potřebu. Aby leckdy zakusil nedostatek v jídle a v obleku, zatímco radostně opatruje obojí podle možnosti v hojnosti, k sobě strohý, k ostatním štědrý, v obojím pak milý Bohu a ctěný lidmi. Aby byl opatrný, osvícen světlem pravé moudrosti, aby se nejpečlivěji snažil rozeznat, co se hodí a co nehodí, co se má vybavit a co ne, ať všude a vždycky a u každého jeho oči předcházejí jeho kroky, ať potřebné opatruje hodně dopředu. Ať je nazýván služebníkem nebo správcem, směřuje to k jednomu cíli, protože ti, kdo plní uložené služby, jsou služebníky těch, kterým služby poskytují.

Je služebníkem dobrým a věrným nejvyšší velekněz, který sídlí v Římě jako nástupce důstojnosti apoštolů, má ze zvláštní výsady moc svazovat a rozsvazovat všechno na zemi a nazývá se sluha sluhů Božích? Je jím Pavel, oslovující učedníky: *Vašimi služebníky jsme skrze Ježíše?* Pochopit to je nesnadné, ale ne nemožné. Je to obdivuhodné.

V tomto čase je možné nalézt takové věci nesnadno. A když takového člověka najdeš, je hoden velkého obdivu a úcty. Kdo má takovou

opatrnost, kdo je tak věrný, aby při konání uložené služby buď nikdy nebo zřídka někdy něco potají nevzal, v kom se nenajde nezřízená touha, aby potají nehledal něco pro sebe na úkor společného užitku?

A tak nikdo nemůže získat opatrnost, když věrně a pokorně nehledá radu moudrých, a nikdo nemůže získat věrnost, než když ve všech svých vnitřních a vnějších hnutích jednak má bázeň před tím, kdo všechno vidí, a před vlastním svědomím, jednak, když přestál hodinu hlodavé bolesti, vyprošuje si souhlas zkušných.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 53,8b; 32,20b; 30,8a

Budu chválit tvé jméno, Hospodine. * Neboť on sám je moje pomoc a štít.

V. Budu se jásavě veselit z tvého slitování. * Neboť on sám.

O knězi:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o službě a životě kněží

Povolání kněží k dokonalosti

Svatostí kněžství se kněží připodobňují Kristu Knězi. Jsouce služebníky Krista Hlavy, mají jako spolupracovníci biskupského sboru stavět a budovat celé Kristovo tělo, jímž je církev. Již při křestním zasvěcení dostali jako všichni křesťané dar a znamení takového povolání a milosti, že přes všechnu lidskou slabost mohou a mají usilovat o dokonalost podle slova Páně: *Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.*

O tuto dokonalost mají ovšem usilovat obzvlášť kněží; ti se totiž přijetím kněžství zasvětili Bohu novým způsobem a stali se živými nástroji Krista, věčného Kněze, takže jsou s to v každém čase pokračovat v jeho podivuhodném díle, které svou nebeskou silou obnovilo celé lidské společenství.

Každý kněz tedy představuje svým způsobem samého Krista, a proto se mu také dostává zvláštní milosti, aby mohl ve službě těm, kdo jsou mu svěřeni, a celému Božímu lidu lépe následovat toho, jež zastupuje, a aby slabost jeho lidské přirozenosti nalézala lék ve svatosti toho, který se pro nás stal veleknězem *svatým, nevinným, neposkvrněným, odděleným od hříšníků.*

Kristus, kterého Otec posvětil, tj. zasvětil a poslal na svět, *vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků;* a tak skrze umučení vstoupil do své slávy. Podobně kněží: posvěceni pomazáním svatého Ducha a poslání Kristem umrtvují v sobě skutky těla a cele

se dávají do služby lidem; a tak ve svatosti, již je Kristus štědrě obdarovává, jsou s to dosáhnout mužné zralosti.

A jsou-li poslušni ducha Kristova, který je oživuje a vede, konáním služby Ducha a spravedlnosti se pevně zakotvují v duchovním životě. Vždyť samy každodenní posvátné úkony a vůbec celá jejich služba, kterou vykonávají ve společenství s biskupem a ostatními kněžími, je usměrňují k dokonalosti života.

A vlastní svatost kněží zase značnou měrou přispívá k tomu, aby svou službu konali s užitkem: ačkoli totiž může Boží milost uskutečňovat dílo spásy i prostřednictvím nehodných služebníků, přece dává Bůh zpravidla přednost tomu, že svoje podivuhodné skutky vyjevuje prostřednictvím těch, kteří jsou otevřenější vůči podnětům a vedení Ducha svatého a v důsledku svého důvěrného spojení s Kristem a pro svatost svého života mohou s apoštolem říkat: *Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

O misionáři:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o misijní činnosti církve

Jděte a učte všechny národy

Dříve než Pán Ježíš dobrovolně položil svůj život za svět, zřídil jednak apoštolský úřad a službu, jednak přislíbil seslání svatého Ducha, aby se to oboje vždycky a všude spojovalo k účinnému uskutečňování díla spásy.

Po všechny časy sjednocuje svatý Duch celou církev ve společenství a službě a vybavuje ji různými hierarchickými i charismatickými dary, přičemž oživuje církevní instituce jako jejich duše a vlévá do srdcí věřících téhož ducha poslání, kterým byl veden sám Kristus. Někdy dokonce apoštolské působení zjevně předbíhá, jinak je různým způsobem neustále provází a řídí.

Pán Ježíš si hned na počátku *zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat.* Tak se apoštolové stali zárodky nového Izraele a zároveň počátkem posvátné hierarchie.

Když potom Pán svou smrtí a svým vzkříšením jednou provždy sám na sobě dokonal tajemství naší spásy a obnovy veškerenstva

a získal všechnu moc nad nebem i zemí, ještě předtím, než byl vzat na nebesa, založil jako svátost spásy svou církev a stejně, jako on sám byl poslán od Otce, poslal do celého světa své apoštoly a přikázal jim: *Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.*

Církvi proto připadá povinnost šířit Kristovu víru a spásu. Vyplývá to jak z výslovného příkazu, který po apoštolech zdědil biskupský sbor, mající pomocníky v kněžích, spolu s Petrovým nástupcem a nejvyšším pastýřem církve, tak ze života, jež Kristus vlévá do svých údů.

Poslání církve se tedy plně uskutečňuje, když se církev vedená poslušností vůči Kristovu příkazu a puzená milostí a láskou svatého Ducha stává všem lidem a národům v plném smyslu slova přítomnou, aby všechny přiváděla příkladem života i kázáním, svátostmi a ostatními prostředky milosti k víře, svobodě a pokoji Kristovu. Tak jim otevře volnou a jistou cestu k plné účasti na Kristově tajemství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mk 16,15–16; Jan 3,5

Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! * Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. * Kdo uvěří.

EVANGELIUM O DUCHOVNÍCH PASTÝŘÍCH

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15, 9–17

Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.

To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!

O učitelích církve

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

39,1–14 (řec. 1–10)

Moudrý znalec Písma

Kdo se věnuje přemýšlení o zákoně Nejvyššího,
vyhledává moudrost všech předků
a zabývá se proroctvími.

V paměti chová vyprávění slavných mužů,
vníká do obrátů moudrých rčení,
bádá v skrytém smyslu průpovědí,
zabývá se tajemstvími podobenství.

Zdržuje se u velmožů,
před vládci se objevuje,
cestuje krajinami cizích kmenů,
neboť zkoumá dobro i zlo mezi lidmi.

Od rána se celým svým srdcem
obrací k Pánu, svému stvořiteli,
k Nejvyššímu zdvihá svoji duši,
k modlitbě otvírá svá ústa
a prosí za své hříchy.

Chce-li to Pán, Svrchovaný,
naplní ho duchem poznání,
on pak jako déšť vylévá svá moudrá slova
a v modlitbě chválí Pána.
Sám pak správně řídí svou vůli i rozum
a rozjímá o tajemstvích Páně.
Ukazuje, jak vzdělává jeho poučení,
honosí se Zákonem, který Pán dal jako smlouvu.

Mnozí budou chválit jeho moudrost,
která až navěky nezanikne.

Neztratí se památka na něj
a jeho jméno bude žít po všechny věky.
O jeho moudrosti vyprávějí národy
a shromáždění hlásá jeho chválu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sir 15,5.3.6

Uprostřed shromáždění otevřel mu Pán ústa, * naplnil ho duchem moudrosti a rozumu.

V. Dal mu zakusit radost a oblékl mu roucho slávy, * naplnil ho duchem moudrosti a rozumu.

Z knihy Moudrosti

7,7-16.22-30

Moudrost je Boží dar

Modlil jsem se, a byl mi dán rozum,
prosil jsem, a ducha moudrosti v úděl jsem přijal.
Jí jsem dal přednost před žezly a trůny
a bohatství ve srovnání s ní jsem pokládal za nic.
Nesrovnával jsem s ní neocenitelný drahý kámen,
protože všechno zlato je vzhledem k ní jen troška písku
a za bláto lze počítat vedle ní stříbro.
Miloval jsem ji nad zdraví a krásu,
chtěl jsem ji mít raději než denní světlo,
poněvadž nehasne její záře.

Spolu s ní se mi dostalo všeho dobra
a skrze ní nespočetného bohatství.
Radoval jsem se ze všech věcí,
protože moudrost jim vládne,
ale nevěděl jsem, že je jim matkou.
Naučil jsem se jí nezištně, bez závisti se o ni dělím,
nechci ukrývat její bohatství,
vždyť ona je pro lidi nevyčerpatelný poklad.
Ti, kdo ji získají, uzavírají přátelství s Bohem,
poněvadž jsou mu doporučeni dary,
které zjednává kázeň.

Kéž mi dá Bůh mluvit, jak bych si přál,
myslit podle toho, co mi bylo dáno,
poněvadž on sám je vůdce moudrosti,
ten, kdo řídí moudré.
Neboť v jeho ruce jsme my i naše slova,
všechna rozvaha a dovednost v díle.
V moudrosti je duch myslící, svatý,
jedinečný, a přece mnohotvárný, jemný,
hbitý, pronikající, neposkrvněný,
jasný, nepodléhající utrpení, milující dobro, bystrý,
nezkrotitelný, blahodárný, nakloněný lidem,
stálý, neklamný, bezstarostný,
všemohoucí, nade vším bdící,
pronikající všechny duchy
myslící, čisté a nejjemnější.

Neboť moudrost je pohyblivější než každý pohyb,
svou čistotou všechno proniká a prostupuje.
Ona je výdech Boží moci,
čirý výron slávy Všemohoucího,
protože nic poskvrněného se do ní nedostane,
neboť je odlesk věčného světla,
neposkvrněné zrcadlo Boží činnosti
a obraz jeho dobroty.

Ačkoli je jedna, všechno může,
i když v sobě zůstává, všechno obnovuje,
v průběhu věků vchází do svatých duší
stvoří z nich Boží přátele a proroky.
Nic není Bohu tak drahé jako ten,
kdo přebývá s moudrostí.
Ona je totiž krásnější nad slunce
a nad všechna seskupení hvězd,
srovnána se světlem vítězí nad ním,
neboť po světle následuje noc,
ale zlo nic nezmůže proti moudrosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 7,78; Jak 1,5

Modlil jsem se, a byl mi dán rozum. * Prosil jsem, a dostal jsem
v úděl ducha moudrosti; jí jsem dal přednost před žezly a trůny.

V. Když je někdo z vás pozadu v moudrosti, ať prosí Boha, a bude
mu dána, protože Bůh všem dává štědře a bez vyčítání. * Prosil
jsem.

v době velikonoční:

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

2,1-16

Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství

Bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel
jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se
totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřižova-
ného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a oba-
vami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech
moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše
víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

Učíme moudrosti, ale jen ty nejpokročilejší. To však není moudrost
tohoto světa ani moudrost těch, kdo tento svět ovládají. Jejich moc
je už zlomena. Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství
a skrytá. Bůh ji už před lety předurčil k naší slávě. Nikdo z těch,

kdo vládne tímto světem, neměl o ní tušení. Protože kdyby o ní něco věděli, nikdy by Pána slávy neukřižovali. Ale – jak stojí v Písmu – (my zvěstujeme) to, »co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují«.

Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží. Kdo z lidí zná lidské nitro? Jen lidský duch, který je v člověku. Tak ani Boží nitro nezná nikdo, jen Duch Boží.

My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha. Tak můžeme poznat, co všechno nám Bůh dal darem. O tom také mluvíme – ne ovšem slovy, kterým učí lidská moudrost, ale tak, jak tomu učí Duch, takže nauku pocházející od Ducha také vyjadřujeme řečí od něho vnutnou.

Ovšem člověk se schopnostmi pouze přirozenými nepřijímá ty pravdy, které pocházejí od Božího Ducha. Zdají se mu hloupé a nemůže je pochopit, protože ty věci se dají posoudit jen s pomocí Ducha. Ale člověk produhovnělý může vynést úsudek o všem, sám však nepodléhá úsudku nikoho. Neboť *kdo poznal myšlenky Páně tak, že by ho mohl poučovat?* Avšak naše myšlenky jsou myšlenky Kristovy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 1,21.23.25

Bůh uznal za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. * My kážeme Krista ukřižovaného, aleluja.

V. Neboť »pošetilá« Boží věc je moudřejší než lidé a »slabá« Boží věc je silnější než lidé. * My kážeme.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Zrcadlo víry« od Viléma, opata kláštera svatého Theodora (Saint Thierry)

Porozumění víře je nutno hledat v Duchu svatém

Nuže, věřící človče, když v tom, več věříš, začnou na tvou nejistou přirozenost doléhat poněkud hlubší tajemství, vzchop se a řekni si: Kterak se to děje? Nesnaž se přitom přijít věci na kloub, ale s láskou jdi za ní.

Ve tvém tázání ať je modlitba a láska, ať je v něm zbožnost a pokorná touha; abys nezkoumal ve výšinách Boží velebnost, ale abys ve spásných činech Božích hledal štěstí našeho spasení. Podivuhodný rádce ti pak dá odpověď: *Až přijde Přímlovce, kterého vám pošlu od Otce, ten vás naučí všemu a uvede vás do celé pravdy.* Nikdo totiž neví,

co je člověku vlastní, než jeho duch, který je v něm. A právě tak nepoznal nikdo, co je vlastní Bohu, než Boží Duch.

Nemeškej tedy a hleď si zajistit společenství svatého Ducha. Když je totiž vzýván, je s námi, a kdyby s námi nebyl, ani bychom ho nevzývali. A když na naše volání přichází, přichází s hojností Božího požehnání. Je jako proud řeky, oblažující Boží město.

A když přijde a shledá, že jsi pokorný a mírný a že s bázní nasloucháš Božímu slovu, spočine na tobě; a právě tobě zjeví to, co mudrcům a chytrákům tohoto světa odnímá; takže ti začne být jasné, co mohla Moudrost sdělit učedníkům už na zemi, ale co oni nemohli snést, dokud nepřišel Duch pravdy, aby je do celé pravdy uvedl.

Marně bychom čekali, že z úst nějakého člověka pochyťme nebo se naučíme to, co nebylo možno pochytit nebo se naučit ani ze slov samotné Pravdy. Vždyť sama Pravda říká: *Bůh je duch*.

A jako se ti, kdo se Bohu klanějí, mají klanět v duchu a v pravdě, tak těm, kdo touží dovědět se o Bohu nebo ho poznat, je užitečné, když budou hledat porozumění víře a smysl ryzí a holé Boží pravdy jen v Duchu svatém.

V temnostech a nevědomosti tohoto života je svatý Duch zajisté zářivým světlem pro všechny chudé v duchu, je láskou, která přitahuje, líbezností, která uchvacuje; jenom v něm má člověk přístup k Bohu; on je láskou všech milujících, on je oddaností a zbožností všech věřících.

To on věřícím *odhaluje Boží spravedlnost, která je z víry a vede k víře*. Protože dává milost za milostí, dává za víru ze slyšení víru osvícenou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 13,52; Př 14,33

Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, * je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Moudrost přebývá v srdci rozumného. * Je jako.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o Božím zjevení

Předávání Božtého zjevení

Kristus Pán, v němž se dovršuje celé zjevení nejvyššího Boha, dal apoštolům příkaz: evangelium, které bylo už dříve zaslíbeno skrze proroky a které on sám naplnil a vlastními ústy veřejně vyhlásil, měli kázat všem lidem jako pramen veškeré spasitelné pravdy i celého mravního řádu, a tak jim předávat Boží dary.

To skutečně věrně splnili jednak apoštolové, kteří ústním kázáním, příkladem i ustanoveními předali to, co přijali z Kristových úst i ze styku s ním a z jeho činů, i to, čemu se naučili z vnuknutí Ducha svatého, jednak ti apoštolové a apoštolští učedníci, kteří rovněž z vnuknutí svatého Ducha zaznamenali poselství spásy písemně.

Aby se však evangelium uchovávalo v církvi stále neporušené a živé, zůstavili apoštolové své nástupce, biskupy, a těm svěřili svůj vlastní učitelský úřad. V tom, co bylo od apoštolů předáno, je zahrnuto opravdu všecko, co pomáhá Božímu lidu vést svatý život a prohlubovat víru; po všechny časy tak církev udržuje svým učením, životem a bohoslužbou všechno, čím sama je, i všechno, več věří, a předává to všem pokolením.

Tato apoštolů započatá tradice s pomocí Ducha svatého v církvi pokračuje: roste totiž porozumění předaným věcem a slovům, a to jak díky rozjímání a studiu věřících, kteří je uchovávají ve svém srdci, tak díky hlubšímu poznání duchovních skutečností z vlastní zkušenosti i díky hlásání těch, kteří s poslušností biskupského úřadu přijali bezpečné charisma pravdy. Církev totiž během věků neustále směřuje k plnosti Boží pravdy, až se na ní jednou Boží slova naplní.

Výroky svatých otců dosvědčují oživující přítomnost této tradice, jejíž bohatství se přelévá do činnosti a života věřící a modlící se církve.

Z této tradice se v církvi uvádí ve známost úplný kánon posvátných knih a samo Písmo svaté se v ní chápe pronikavěji a nabývá vždy nové aktuálnosti. Takže Bůh, který promluvil za onoho času, hovoří se Snoubenkou svého milovaného Syna bez přestání a svatý Duch, skrze něhož živý hlas evangelia zaznívá v církvi a skrze ni ve světě, uvádí věřící do veškeré pravdy a působí, aby v nich Kristovo slovo přebývalo v celém svém bohatství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 1,25; Lk 1,2

Slovo Páně trvá navěky. * Totiž slovo evangelia, které vám bylo zvěstováno. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. * Totiž.

EVANGELIUM O UČITELÍCH CÍRKVE

Slova svatého evangelia podle Matouše Mt 13,34–35.43b–46.51–52

To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok:

,Otevřu ústa v podobenstvích,
vypovím, co bylo skryté od založení světa.

»Kdo má uši, slyš!

Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí.

Nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.

Rozuměli jste tomu všemu?« Odpověděli: »Ano.« A on jim řekl: »Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.«

O pannách

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintňanům

7,25–40

Křesťanské panenství

O pannách mi Pán nedal žádný příkaz. Ale dávám radu, protože jsem dosáhl od milosrdného Pána toho, že se mi může věřit. Myslím tedy, že je to dobré pro nynější strasti – ano, je to pro člověka dobré, aby zůstal tak, jak je.

Jsi vázán k manželce? Nevyhledávej rozluky. Jsi svobodný? Nehledej si ženu. Ale i když se oženíš, nehřešíš, a vdá-li se některé děvče, nehřeší. Takoví lidé však budou mít tělesná trápení, a toho bych vás chtěl ušetřit.

Ale říkám, bratři, toto: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali, neboť tento viditelný svět pomíjí.

Rád bych, abyste byli bez starostí. Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen. A žena nevdaná a panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se líbila muži. To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smyčku, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu.

Jestliže se však někdo domnívá, že se nechová vůči své dceři čestně, když ji tak nechá stárnout, a cítí to jako povinnost, ať udělá, co

se mu zdá dobré. Nedopustí se tím hříchu, ať se jen vezmou. Kdo je však uvnitř pevný a nic ho nenutí, ale může jednat podle vlastní vůle a na tom se ustanovil, že ji nechá jako pannu, dobře udělá. Zkrátka: kdo svou svobodnou dceru provdá, dělá dobře. Kdo ji však neprovdá, dělá lépe.

Žena je vázána po tu dobu, pokud je živ její muž. Když jí však muž umře, je volná a může se vdát, za koho chce, ovšem jen v Pánu. Bude však šťastnější, zůstane-li tak, jak je. To je moje rada; domnívám se, že i já mám Božího Ducha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Král zatoužil po tvé kráse, kterou tě sám ozdobil. * Je to tvůj Ženich a tvůj Bůh. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. On tě vybavil a okrášlil, on tě vykoupil a posvětil. * Je to.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O panenství« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

S počtem panen roste radost jejich matky

Nyní budu promlouvat k pannám: čím větší je jejich sláva, tím více potřebují péče. Jsou květem na ratolesti církve a skvostem duchovní krásy, jsou utěšeným mládím církve, neposkvrněným a neporušeným dílem cti a chvály, jsou obrazem Božím zpodobujícím Pánovu svatost, jsou znamenitější částí Kristova stáda. Církev se jimi těší a její slavné mateřství v nich bohatě kvete do plodů: čím víc se rozrůstá počet panen, tím větší je matčina radost. K těmto pannám já nyní mluvím a je napomínám – spíš z lásky než z moci svého úřadu; ne že bych já, poslední a nejmenší, plně si vědomý vlastní ubohosti, chtěl vystupovat jako nějaký přísný soudce, nýbrž proto, že snad jsem ve své starostlivosti obezřelejší a mám větší obavy z ďáblových útoků.

Tato má ostražitost není neopodstatněná a mé obavy nejsou liché; pomáhají na cestě ke spáse a bdí nad životodárnými příkázáními Páně: ženy, které se odevzdaly Kristu, odřekly se tělesných žádostí a tělem i duší se zasvětily Bohu, mají dovršovat své dílo, za něž je čeká velká odměna, a nemají se snažit pro nikoho jiného krásnit a nikomu jinému se nemají chtít líbit než svému Pánu. Od něho se také dočkají kýžené odměny za své panenství.

Uchovejte si, panny, opravdu si uchovejte to, čím jste už začaly být. Uchovejte si to, čím budete. Čeká vás velká mzda, velká odplata za vaši

ctnost, nejvyšší odměna za vaši čistotu. Čím my teprve máme být, tím jste vy už být začaly: vy už v tomto životě máte slávu vzkříšení, jdete životem, aniž by se vás dotkl svou pozemskosti; zachováte-li si cudnost a panenství, jste jako Boží andělé. Jen ať vytrvá, ať zůstane pevné a neporušené to vaše panenství. Tak, jako statečně začalo, ať ustavičně trvá. Ať nehledí na skvělost náhrdelníků a bohatství šatu, ale na důstojnost mravů.

Slyšte hlas apoštola, kterého Pán nazval svým vyvoleným nástrojem a kterého Bůh poslal, aby hlásal a naplňoval nebeské příkazy. Říká: *První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe.* Tuto podobu nese panenství a nese ji neporušenost, svatost ji nese a pravda.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 7,34; srv. Žl 73 (72),26

Panna se stará o věci Páně, * aby byla svatá na těle i na duši. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Bůh je navždy skála jejího srdce a její podíl, * aby byla.

nebo:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o přizpůsobení a obnově řeholního života

Církev jde za Kristem, svým jediným snoubencem

Od samého počátku byli v církvi muži a ženy, kteří ve snaze o svobodnější následování Krista a jeho věrnější napodobení uskutečňovali rady evangelia a vedli – každý svým způsobem – život zasvěcený Bohu. Mnozí z nich prožili z vnuknutí svatého Ducha život v samotě, jiní založili řeholní rodiny, které církev ráda přijala a schválila svou autoritou. Tak podle Božího záměru postupně vyrostla podivuhodná rozmanitost řeholních společenství; značně přispěla k tomu, že církev je vybavena *pro každé dobré dílo* a připravena, *aby Kristovo tělo dělalo pokroky*, a navíc se představuje jako *nevěsta okrášlená pro svého Ženicha*, neboť jí zdobí různé dary jejích dětí, a skrze ni se zjevuje *přerozmanitá Boží moudrost*.

Všichni, které Bůh volá k uskutečňování rad evangelia a kteří se k nim upřímně zavazují, se uprostřed této pestré rozmanitosti darů nejvlastnějším způsobem zasvěcují Pánu, když následují Krista, toho, který životem v panictví a v chudobě a v poslušnosti až k smrti na kříži vykoupil a posvětil všechny lidi. Tak puze láskou, kterou jim do srdce vlévá Duch svatý, žijí čím dál tím víc pro Krista *a jeho tělo, to je církev*.

kev. Toto sebeodevzdání zahrnuje zajisté celý život; čím opravdověji se v něm spojují s Kristem, tím bohatší je život církve a tím plodnější je její apoštolát.

Členové všech řeholí ať si připomínají, že slibem žít podle rad evangelia dali především odpověď na výzvu Boží, a tak nejenže zemřeli hříchu, ale také se odřekli světa, aby žili jen pro Boha. Celý svůj život totiž odevzdali do jeho služby; a to znamená zcela zvláštní zasvěcení, které má svůj hluboký kořen v zasvěcení křestním a také je plněji vyjadřuje.

Ti, kdo se zavazují žít podle rad evangelia, ať především hledají a milují Boha, neboť on si dříve zamiloval nás, a za všech okolností ať se snaží vést život s Kristem skrytý v Bohu. Ke spáse světa a výstavbě církve odtud vyvěrá láska k bližnímu a dostává nové podněty. A tato láska oživuje a usměrňuje také samo uskutečňování rad evangelia.

Čistoty *pro nebeské království*, kterou řeholníci slibují, je třeba si cenit jako znamenitého daru milosti. Jedinečným způsobem totiž osvobozuje lidské srdce, aby se mohlo mocněji rozhořet láskou k Bohu a ke všem lidem; a proto je zvláštním znamením nebeských darů a pro řeholníky nejvhodnějším prostředkem, jak se horlivě oddat Boží službě a apoštolské práci. Tak právě oni všem věřícím připomínají ten podivuhodný sňatek, který zosnoval sám Bůh a který se má plně zjevit ve věku budoucím: sňatek církve s jejím jediným snoubencem Kristem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak jsi krásná, Kristova panno! * Pán tě odměnil slavnou korunou panenství. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Nikdo ti nemůže vzít palmu vítězství ani tě odloučit od lásky Kristovy.

* Pán.

EVANGELIUM O PANNÁCH

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 16,24–27

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: »Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.«

O svatých mužích

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

3,1–17

Váš život je s Kristem skrytý v Bohu

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co (pochází) shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co (pochází) shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou; pro tyto věci přichází Boží trest na neposlušné lidi. (Tou cestou) jste kráčeli kdysi také vy, když jste v tom žili.

Ale teď i vy to všechno odložte: hněv, prchlivost, zlobu, nactiu-trhačné a ošklivé řeči ze svých úst. Neobelhávejte jeden druhého. Svléčte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte (člověka) nového, který se obnovuje k (správnému) poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný; ale všechno a ve všem je Kristus.

Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto (odpouštějte) i vy.

A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte (za to) vděční. Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně.

Cokoli mluvíte nebo konáte, všechno (dělejte) ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otcí.

*ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ**Gal 3,27–28; Ef 4,24*

Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek. * Všichni jste jeden v Kristu Ježíši.

V. Oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru jako skutečně spravedlivý a svatý. * Všichni.

*nebo:***Z listu svatého apoštola Pavla Římanům***12,1–21**Křesťanský život je duchovní bohoslužbou*

Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba.

A nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé. Protože mi byla dána ta milost, říkám každému z vás: Nikdo ať si o sobě nemyslí více, než co se patří myslet, ale skromně ve shodě s tím, v jaké míře udělil Bůh každému víru.

Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy. Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Kdo má dar mluvit z vnuknutí, ať ho užívá úměrně k vlastní víře. Kdo má dar služby, ať ho uplatňuje ve službě. Kdo má dar vyučovat, ať se věnuje vyučování, kdo dar povzbuzovat, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať to dělá velkodušně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí.

Láska ať je bez přetvářky. Mějte v ošklivosti zlo, přidržujte se dobra. V bratrské lásce se navzájem mějte srdečně rádi, v uctivosti předcházejte jeden druhého. V horlivosti neochabujte, duchem buďte horliví, služte Pánu, v naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí. S věřícími se podílejte na jejich životních potřebách, ochotně poskytněte pohostinství.

Žehnejte těm, kdo vás pronásledují, žehnejte, a neproklínejte. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Buďte mezi sebou stejného smýšlení. Nedychtěte po věcech vysokých, ale spíše se sklánějte k věcem obyčejným. Nemyslete si, že jenom vy sami jste moudří. Nikomu neodplácejte zlym za zlé. Usilujte o dobro pro všechny lidi.

Jak je to jen možné – pokud záleží na vás – žijte v pokoji se všemi lidmi. Nejednávejte si svoje právo sami, moji drazí, ale nechte Boha, aby on spravedlivě potrestal. Stojí totiž v Písmu: ‚Mně patří pomsta, já odplatím‘, praví Pán. Ale (spíše naopak): ‚Když tvůj nepřítel má hlad, dej mu najíst, když má žízeň, dej mu napít. Budeš-li to tak dělat, nahrneš mu na hlavu žhavé uhlí.‘ Nedopusť, aby tě zlo přemohlo, nýbrž přemáhej zlo dobrem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 12,2; Ef 4,23–24

Změňte se a obnovte svoje smýšlení, * abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.

V. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce, * abyste.

O muži, který žil v manželství:

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

5,21–32

Svatost křesťanského manželství

Podřizujte se jeden druhému z úcty ke Kristu. Ženy (ať jsou podřízeny) svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán. Muž je totiž hlavou ženy, podobně jako je Kristus hlavou církve, sám spasitel svého (tajemného) těla. Jako je církev podřízena Kristu, tak i ženy mají být svým mužům podřízeny ve všem.

Muži, (každý z vás) ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil a očistil koupelí ve vodě a slovem. Tím si chtěl církev připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady. Tak také muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo. Kdo má svou ženu rád, projevuje tím lásku sám sobě. Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale dává mu jíst a přeje mu. Tak i Kristus (jedná) s církví, protože jsme údý jeho těla.

Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk. 'Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 1,13.15;Lv 11,44

Ten, který vás povolal, je svatý. * Mějte ochotnou mysl a v celém svém chování buďte svatí.

V. Já jsem Hospodin, váš Bůh: Buďte svatí, neboť já jsem svatý. * Mějte.

v době adventní, vánoční a svatopostní:

Z knihy Moudrosti

5,1-15

Spravedliví jsou praví synové Boží

Tehdy spravedlivý stane ve velké důvěře před těmi, kteří ho sužovali, jeho trápením jen pohrdali.

Až to (hříšníci) uvidí, zneklidní hrozným strachem a budou bez sebe nad nenadálou spásou spravedlivého. Navzájem si řeknou plni výčitek a se vzdycháním v úzkosti duše:

»To je ten, jemuž jsme se kdysi posmívali, stíhali ho svou pohanou.

Jeho život jsme pokládali za bláznovství a jeho konec za bezectný.

Jak byl připočítán k Božím synům, se svatými sdílí jejich osud!

To my jsme zbloudili z cesty pravdy, světlo spravedlnosti nám nesvítilo a nezvešlo nám slunce.

Unavili jsme se na stezkách nepravosti a zhouby,
procházeli jsme neschůdnými pouštěmi
a nepoznali cestu Páně.

Co nám prospěla zpupnost,
jaký byl užitek z bohatství a vychloubání?
Přešlo to všechno jak stín,
jako prchavá zvěst,
jako loď, která brázdí vlnící se vody:
nelze nalézt stopu po její plavbě
ani ve vlnách cestu jejího kýlu.
(Přešlo to všechno) jako pták, který proletí vzduchem,
a nikdo nenajde doklad jeho letu:
proráží lehký vzduch,
bičuje ho nárazem svých křídel,
rozráží ho svištícím rozmachem mávajících perutí,
ale potom se v něm ani známka po přeletu nenalezne.
(Přešlo to všechno) jako šíp, když je vystřelen k cíli:
rozřatý vzduch se vrátí hned na své místo,
takže se nepozná jeho průlet.

Tak i my, sotva zrození, jsme zmizeli
a nemohli ukázat ani znamení ctnosti,
ba spíše nás pohltila naše nepravost.«

Ano, naděje bezbožníka je jako smetí nesené větrem,
jako jemná pěna rozehnaná bouří,
jako dým rozptýlený větrem:
mizí jak vzpomínka na jednodenního hosta.
Spravedliví však žijí navěky,
jejich odměna je u Pána
a Nejvyšší o ně pečuje.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 3,7.9.

Od nikoho se nenechte svést. Kdo žije spravedlivě, je spravedlivý.*
Kdo se narodil z Boha, nedopouští se hříchu, neboť v něm zůstává
Boží životní síla.

V. Podle toho se rozeznají děti Boží a děti ďáblovy. * Kdo se narodil.

nebo:

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

1,29–2,16

Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš

Bratři, vám se dostalo té milosti, že smíte v Krista nejen věřit, ale také pro něj trpět. Podstupujete stejný zápas, jaký jste viděli (že jsem podstupoval) já, a který, jak slyšíte, trvá dosud.

Jestliže je u vás trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti, dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude (všechny) pojít jedna láska, že budete svorní a jednomyslní. Nic nedělejte z hašteřivosti nebo (touhy) po prázdné slávě, ale z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých.

Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš: ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

A tak, moji drazí, jako jste vždycky (projevovali) poslušnost, tak i teď pracujte s úzkostlivou bází na tom, abyste došli spásy; a to nejen když jsem u vás, ale hlavně nyní, když jsem daleko. Vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí přece ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit.

Dělejte všechno bez reptání a váhání. Tak z vás budou (lidé) bezúhonní a bezelstní, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení špatného a zvráceného, ve kterém vy však budete zářit jako hvězdy ve vesmíru. Držte se pevně slova života, abych se mohl chlubit v onen Kristův den, že jsem neběžel nadarmo ani že jsem se nadarmo nenamáhal.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 2,12–13; Jan 15,5

Pracujte s úzkostlivou bází na tom, abyste došli spásy. * Vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit.

V. Pán praví: Beze mne nemůžete dělat nic.* Vždyť i to.

O muži, který žil v manželství:

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,7–17

Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu

Muži, žijte se svou ženou s rozvážností, protože ona je pohlaví slabší. Chovejte se k ní s (náležitou) úctou jako k spoludědičce milosti, to je života (věčného), aby vaše modlitby nenarážely na překážky.

A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání. Neboť *»kdo chce milovat život a prožívat krásné dni, musí dávat pozor na svůj jazyk, (aby neřikal) nic špatného, a na své rty, aby nemluvíly falešně. Ať se vyhýbá zlu a dělá dobro, ať hledá pokoj a usiluje o něj. Neboť oči Páně (jsou obráceny) na spravedlivé a jeho uši k jejich prosbám, ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo.«*

A kdo by vám mohl ubližovat, když se budete horlivě snažit, abyste jednali dobře? I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaze vám! *Nebojte se jich, když vám vyhrožují, a nedejte se zneklidnit.* Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení – chce-li to tak Bůh – za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 1,13.15; Lv 11,44

Ten, který vás povolal, je svatý. * Mějte ochotnou mysl a v celém svém chování buďte svatí. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Já jsem Hospodin, váš Bůh: Buďte svatí, neboť já jsem svatý. * Mějte ochotnou mysl a v celém svém chování buďte svatí.

v době velikonoční:

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

14,15; 19,59

Blaze těm, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině

Já, Jan, měl jsem vidění, a hle – na hoře Siónu stál Beránek a s ním bylo sto čtyřiačtyřicet tisíc těch, kdo mají na čele napsáno jeho jméno a jméno jeho Otce. Uslyšel jsem z nebe hlas jako hukot velikých vod nebo jako rachot silného hromu. Ten hlas, který jsem slyšel, zněl, jako když zpěváci doprovázejí na citeru svůj zpěv. A zpívali před trůnem, před těmi čtyřmi bytostmi a před těmi starci novou píseň. Nikdo se nemohl té písni naučit než těch sto čtyřiačtyřicet tisíc vykoupených ze země. To jsou ti, kdo se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Byli vykoupeni z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka. Z jejich úst nevyšla lež. Jsou bez poskvrny.

Od trůnu pak vyšel hlas: »Chvalte našeho Boha, všichni, kdo mu sloužíte, a kdo se ho bojíte, malí i velcí!« A tehdy jsem uslyšel, jak volá

přechetný zástup – podobalo se to hukotu velkých vod a mocnému dunění hromů: »Aleluja! Pán, náš Bůh vševládný, se ujal království! Radujme se, jásejme a vzdejme mu čest, neboť nadešla Beránkova svatba, jeho nevěsta se připravila. Bylo jí dáno, aby se oblékla do skvěle bílého kmentu« – kmentem jsou dobré skutky věřících.

A dále mi řekl: »Zapiš to: Blaze těm, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině!« Pak ještě připojil: »To jsou pravá Boží slova.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 14,23; 19,6; 12,10; 19,5

Uslyšel jsem z nebe hlas jako rachot silného hromu: Pán, náš Bůh vševládný, se ujal království. * Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému, aleluja.

V. Od trůnu vyšel hlas: Chvalte našeho Boha, všichni, kdo mu sloužíte, a kdo se ho bojíte, malí i velcí. * Od nynějška.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatouštího, biskupa, na Skutky apoštolů

Křesťanovo světlo nemůže zůstat skryté

Není nic jalovějšího než křesťan, který nedbá o blaho jiných lidí.

Tady se nemůžeš vymlouvat na svou chudobu, protože by tě usvědčila žena, která hodila do pokladnice svoje dva haléře. Také Petr říkal: *Stříbro ani zlato nemám*. A Pavel byl tak chudý, že nedostatkem trpěl velice často, takže se mu nedostávalo dokonce nejnnutnějšího jídla.

Nemůžeš uvádět svůj prostý původ; vždyť i apoštolové byli lidé prostí a pocházeli z prostých rodin. Nemůžeš se schovávat za svoji neučenosť, vždyť ani jim se nedostalo vzdělání. Nemůžeš namítat, že nejsi zdravý; ani Timotej nebyl, ten přece býval často nemocný.

Každý je s to pomáhat svému bližnímu, jen když chce dělat to, co může a má.

Nevidíte, jak jsou neplodné stromy silné, krásné a urostlé, jak jsou hladké a jak svou korunu rozpínají do výšky? A přece, kdybychom měli zahradu, jistě bychom v ní chtěli mít spíš granátové jabloně a úrodné olivy než takové stromy; ty jsou sice pro potěšení, ale ne k užítku, a je-li z nich vůbec nějaký prospěch, je nepatrný.

A takoví jsou lidé, kteří si hledí jenom svého. Vlastně ani takoví nejsou, ti se hodí jen k potrestání. Ty stromy se totiž hodí aspoň ke stavbě domu nebo ohrady chránící majetek. A takové byly ony pošetilé panny: čisté sice, počestné a zdrženlivé, ale nikomu užitečné.

Takové stromy se spalují. A to jsou všichni lidé, kteří nedovedou dát Kristu najíst.

Dobře si přitom všimni, že nikdo z nich není obviňován pro své hříchy, že by sesmilnil nebo křivě přísahal, vůbec ne, nic takového, ale je obviňován proto, že nepomohl někomu druhému. Takový byl ten, který zakopal hřivnu: vedl sice život bezúhonný, ale pro někoho dalšího neúčinný.

Tázu se: Jak může někdo takový být křesťanem? Kdyby kvas zadělaný s moukou neproměnil všechno v jednolitě těsto, byl by to opravdu kvas? Nebo copak můžeme nazývat voňavkou něco, co nenavoní ty, kdo jí použijí?

Neříkej, že nedokážeš získat jiné lidi. Kdybys totiž byl křesťan, není možné, aby se ti to nepovedlo. Neboť platili, že si nemůže odporovat to, co je přirozené, platí i to, co jsme řekli, protože je to založeno v samé povaze křesťana.

Boha nesmíš urážet. Řekneš-li, že slunce nemůže svítit, urážíš ho; a řekneš-li, že křesťan nemůže být prospěšný, urazil jsi Boha a prohlásil ho lhářem. Neboť spíše je možné, aby slunce nehřálo a nesvítilo, než aby křesťan kolem sebe nešířil světlo; spíš platí, že světlo je tmou, než že by mohlo dojít k něčemu takovému.

Neříkej, že je to nemožné, protože nemožný je opak. Nesmíš urážet Boha. Jestliže si správně uspořádáme svoje věci, rozhodně to tak bude a vyplyne to jako něco naprosto přirozeného. Křesťanovo světlo nemůže zůstat skryté, takovou zářivou lampu nelze zastřít.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 5,89;Mt 5,14.16

Vy jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. * Ovoce tohoto světla záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Vy jste světlo světa. Ať vaše světlo svítí lidem. * Ovoce.

nebo:

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Všeobecné povolání ke svatosti

Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Co Pán přikazuje, připadá tvrdé a těžké: kdo ho chce následovat, má sebe sama zapřít. Není to ovšem tvrdé a těžké, když to přikazuje ten, kdo nám pomáhá, aby byl příkaz splněn.

Jistě je správné, co se říká v žalmu: *Pro slova tvých úst jsem se držel cest tvrdých.* Je však pravda i to, co říká sám Pán: *Mé jho netlačí*

a mé břemeno netíží. Když je totiž na příkázání něco těžkého, láska to učiní lehkým.

Co znamená: Ať vezme svůj kříž? Aby snášel, co je obtížné, a tak mě následoval. Když mě někdo začne následovat, žít jako já a plnit má příkázání, bude mít jistě mnoho odpůrců, hodně lidí mu v tom bude bránit a hodně jich ho bude zrazovat, dokonce z těch, kteří údajně tvoří Kristovu družinu. Také ti, kteří bránili slepci volat o pomoc, byli z průvodců Kristových. Chceš-li být Kristovým následovníkem, všechno pokládej za kříž, vyhrožování i lichocení a všechny možné zákazy; a vezmi to všechno na sebe, snášeš to a neklesej!

Nuže, v tomto světě, svatém a dobrém, s Bohem usmiřeném a zachráněném – nebo přesněji zachraňovaném, ale skrze naději již zachráněném, neboť v naději se nám dostalo spásy – tedy v tomto světě, to znamená v církvi, která jako celek následuje Krista, obecně platí jeho výzva: *Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe!*

Tato výzva není tedy určena jenom pannám, a provdaným ženám nikoli; ani ji nemají poslouchat jen vdovy, zatímco manželky ne; ani není pouze pro mnichy, ale ne pro muže ženaté, nebo pro všechny osoby duchovní, ale ne pro laiky. Ne, celá církev, veškeré tělo se všemi údy, má následovat Krista, každý podle poslání jemu vlastního a od druhých odlišného.

Celá církev ať Krista následuje, jeho jediná, jeho holubice, jeho nevěsta, jeho vykoupená, mající věnem krev Ženichovu. Své místo tu má jak panenská neporušenost, tak vdovská zdrženlivost, ale i manželská cudnost.

Všecky tyto složky, mající zde svůj prostor, mají následovat Krista – podle svého rodu, místa i způsobu: mají se zapírat, to znamená, že si nemají o sobě myslet víc, než jsou; mají na sebe brát svůj kříž, to znamená, že pro Krista mají na světě snášet všechno, co jim svět naloží na ramena. A mají Krista milovat, neboť jedině on nikdy nepodvede, jenom jeho nelze oklamat a jen on neoklame. Mají ho milovat, protože jeho sliby jsou pravdivé. Protože však nedává vše hned, naše víra kolísá. Buď pevný, vytrvej, všechno snášeš, vydrž každý průtah – a už jsi na sebe vzal kříž.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vykonal před Bohem veliké skutky a chválil Pána celým svým srdcem.

* Ať všem lidem vyprošuje odpuštění hříchů. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Hle, člověk bezúhonný, který upřímně ctil Boha, zdržoval se všeho zlého a vytrval ve své nevinosti. * Ať všem.

Ježíš řekl zástupu:

»Ne každý, kdo mi říká: ‚Pane, Pane!‘, vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce. Mnoho z nich mi řekne v ten den: ‚Pane, Pane, copak jsme v tvém jménu neprorokovali? A nevyháněli jsme tvým jménem zlé duchy? A nedělali jsme tvým jménem mnoho divů?‘ Ale tehdy jim prohlásím: Nikdy jsem vás neznal. Pryč ode mě, kdo děláte nepravosti!

Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – ale nezřítíl se, protože měl základy na skále.

Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošetilému muži, který si postavil dům na písku. Spadl déšť, přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – i zřítíl se a jeho pád byl veliký.«

O svatých ženách

PRVNÍ ČTENÍ

Ze společných textů o svatých mužích nebo následující čtení o ženě, která žila v manželství:

Z knihy Přísloví

31,10–31

Žena, která ctí Boha

Řádnou ženu, kdo ji najde?
Větší cenu má než perly.
Srdce jejího manžela na ni spoléhá,
o zisk nemá nouzi.

Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu,
po všechny dny svého života.

Shání vlnu a len,
pracuje radostnou rukou.
Je jako obchodní koráb,
zdaleka přiváží pokrm.
Ještě za noci vstává,
připravuje jídlo své rodině,
stravu svým služkám.

Obhlíží pole a získá ho,
z výtěžku svých rukou sází vinici.
Statečností si opásává boky
a svoje ramena tuží.
Pocituje, že její snaha je výnosná,
v noci jí nehasne lampa.

Svýma rukama sahá po kuželi,
její prsty se chápou vřetena.
Svou dlaň otvírá ubožákovi,
své rámě nabízí chudákovi.
Nebojí se o svůj dům, když sněží,
vždyť dvojmo jsou oblečeni všichni z jejího domu.

Zhotovuje si příkrývky,
oděna je v kment a purpur.
Její manžel je u brány ve vážnosti,
když zasedá s předními muži města.
Tká a prodává jemná roucha,
opasky dodává kupci.

Zdobí se silou a vážností,
s úsměvem hledí vstříc budoucnosti.
V moudrosti otvírá svoje ústa,
na jazyku má laskavé poučení.
Bdí nad chováním své rodiny,
v zahálce nejí svůj pokrm.

Její synové se dostávají na přední místa,
a proto ji chválí,
těž její muž, a proto jí žehná:
»Zdatně si vede mnoho žen,
ty však je předčíš všechny!«

Půvab zklame, krása prchne,
zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu.
Dejte jí z výtěžku jejích rukou,
neboť u bran ji chválí její díla.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Př 31,17.18; srv. Žl 46(45),6

Hle, statečná žena, oděná Boží silou. * Její lampa nikdy nezhasne.
(*V době velikonoční: Aleluja*)

V. Nikdy nezakolísá, Bůh ji chrání svou přítomností. * Její.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,16.8–17

Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu

Ženy ať poslouchají svého muže. Pak i takoví, kteří nechtějí víru přijmout, budou získáni beze slov chováním své ženy, když budou pozorovat, že s nimi jednáte s úctou a že žijete čistě. Když se zdobíte, nesmí to být jen navenek: že byste si dělaly umělé účesy vlasů, věšely na sebe zlaté šperky a oblékaly si nádherné šaty. Spíše (se má krásnit) srdce (ozdobami) nepomíjejícími: dobrotou a tichostí ducha. Tohle má u Boha cenu! Tak se kdysi krásličovaly svaté ženy, které skládaly svou naději v Boha a byly svému muži podřízeny: tak Sára byla Abraháma poslušná a nazývala ho svým pánem. Jste její dceř, když jednáte dobře a nenecháte se od toho odstrašit.

A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání. Neboť *»kdo chce milovat život a prožívat krásné dni, musí dávat pozor na svůj jazyk, (aby neřikal) nic špatného, a na své rty, aby nemluvíly falešně. Ať se vyhýbá zlu a dělá dobro, ať hledá pokoj a usiluje o něj. Neboť oči Páně (jsou obráceny) na spravedlivé, a jeho uši k jejich prosbám, ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo.«*

A kdo by vám mohl ubližovat, když se budete horlivě snažit, abyste jednali dobře? I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaže vám! *Nebojte se jich, když vám vyhrožují a nedejte se zneklidnit.* Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení – chce-li to tak Bůh – za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 2,2.3.4; 1 Sol 5,14–15

Mějte vzájemnou lásku; z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. * Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Ujmejte se slabých, buďte trpěliví vůči všem; usilujte vždycky o dobro mezi sebou i ke všem. * Nikdo.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze společných textů o svatých mužích nebo následující čtení o ženě, která žila v manželství:

Z projevu papeže Pia XII. k novomanželům

Žena je sluncem rodiny

Rodina jako by zářila vlastním sluncem, a tím je žena. Poslyšte, co o ní říká a smýšlí Písmo svaté: *Půvab ženy blaží jejího muže. Nad všechen půvab je žena svatá a zdrženlivá. Slunce vycházející na výšinách Páně – to je krása dobré ženy v uspořádaném domě.*

Vskutku, manželka a matka je něco jako slunce rodiny. Je pro ni sluncem svou velkodušností a snahou o naprosté sebeodevzdání, svou stálou radostností a bdělou a předvídavou ochotou ke všemu, co může učinit život manžela a dětí šťastným. Září z ní jas a zápal duše. I když se obvykle říká, že manželství se zdárně rozvíjí tehdy, když oba manželé, kteří do něho vstoupili, nesledují vlastní štěstí, ale štěstí toho druhého, přece jen je toto ušlechtilé smýšlení a odhodlání, byť se týká obou, charakteristické především pro ženu. Ta je totiž od přírody obdařena mateřskými city a jakousi moudrostí a předvídavostí srdce, které způsobují, že i tehdy, když ženu postihne od druhých něco trpkého, odplácí jim vlídností, a když se jí dostane urážek a potupy, projevuje naopak úctu a vážnost, zrovna jako když slunce rozveselí podmračené ráno svými červánky nebo když při západu osvítlí mraky svými zlatými paprsky.

Manželka je slunce rodiny jasností svého pohledu a vřelostí svých slov. Její oko i její hlas totiž proniká sladce až do duše, dovede obměkčit a pohnout i povzbudit, když vzkypí vášně, umí je utišit, a přivádí muže z hmotných starostí k radosti a potěšení láskyplného rozhovoru poté, když musel po celý den vytrvale a často velmi namáhavě pracovat, ať už v úřadě nebo na poli nebo v naléhavých obchodních jednáních či v průmyslovém podnikání.

Manželka je slunce rodiny svou přirozenou ryzí čistotou a velikou prostotou, i svou vznešenou křesťanskou důstojností. A také soustředěnou přemýšlivostí a poctivou myslí i vybranými způsoby v udržování zevnějšku a vkusném oblékání a přitažlivou zdrženlivostí mravů. Jemné city, příjemná, živá tvář, v mlčení i smíchu bez jakékoli zloby, každý pohyb hlavy jakoby znamení dobroty, to dodává ženě půvab vybrané, leč prosté květiny, otevírající svůj květ slunci, aby vstřebávala a odrážela všechen jeho jas a jeho barvy.

Kéž byste věděli, jak takový obraz manželky a matky probouzí v srdcích otců i dětí ty nejvznešenější city lásky a jak do nich vstěpuje ducha vděčnosti!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Sir 26,16.19.21*

Půvab ženy blaží jejího muže. * Řádná žena – to je dobrý úděl.
(*V době velikonoční: Aleluja*)

V. Slunce vycházející na výšinách Páně – to je krása dobré ženy v uspořádaném domě. * Řádná žena.

EVANGELIUM O SVATÝCH ŽENÁCH

Slova svatého evangelia podle Marka

Mk 15,40–47

Zpovzdáli také přihlížely (některé) ženy, mezi nimi Marie Magdalská, Marie, matka Jakuba Mladšího i Josefa, a Salome. Ty ho následovaly a sloužily mu už tehdy, když působil v Galileji – i mnoho jiných, které spolu s ním přišly do Jeruzaléma.

Mezitím už nastal večer. Protože byl den příprav před sobotním svátkem, přišel vážený člen velerady Josef z Arimatie, který sám také očekával Boží království, a odvážně šel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pilát se podivil, že by už zemřel. Dal si proto zavolat setníka a ptal se ho, zdali je už mrtev. Když mu to setník potvrdil, daroval Josefovi mrtvé tělo. Ten koupil lněné plátno, sňal tělo, zavinul ho do plátna a uložil do hrobky, která byla vytesaná ve skále, a před vchod do hrobky přivalil kámen. Marie Magdalská a Marie, matka Josetova, se dívaly, kam byl (Ježíš) položen.

O řeholnicích

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipánům

3,74,1.49

Radujte se stále v Pánu

V čem jsem (dříve) viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. Ano, vůbec všechno to považuji za škodu ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Krista Ježíše, svého Pána. Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen; nemám přece vlastní spravedlnost, která se získá (zachováváním) Zákona, ale tu, (která se dává) tomu, kdo věří v Krista, totiž tu, která (přichází) od Boha a (spočívá) na víře. Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. Potom, (jak doufám), dosáhnu i vzkříšení z mrtvých.

(Tím neříkám,) že už bych toho dosáhl nebo že už jsem dokonalý; ale ze všech sil se snažím to uchvátit, protože i mne samého uchvátit Kristus Ježíš. Bratři, já si nenamlouvám, že už jsem to uchvátit. Ale o jedno

(mi jde): nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou, ke které nás Bůh povolal skrze Krista Ježíše.

Tak tedy máme smýšlet my všichni, kdo jsme dokonalí. A smýšleli v té věci jinak, i to vám Bůh ukáže v pravém světle. Jenom (je třeba), abychom v tom, k čemu jsme už dospěli, šli přímým směrem stejně dále.

Bratři, jednejte všichni tak, jak jednáám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. Často jsem vás na to upozorňoval, a teď to říkám se slzami v očích, že se jich mnoho chová jako nepřátelé Kristova kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bůh je břicho a vychloubají se tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské.

My však máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele Pána Ježíše Krista. On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené. Způsobí to jeho moc, kterou si může podřídit všechno.

Proto, moji bratři milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno, tak stůjte v Pánu pevně, milovaní! Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

Konečně, bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo (činnost, která si zasluhuje) chválu.

Dělejte i nadále to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh (dárce) pokoje, bude s vámi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 12,35–36;Mt 24,42

Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, * abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého Pána, až se vrátí ze svatby.

V. Bďte tedy, protože nevíte, v kterou hodinu váš Pán přijde. * Abyste.

O řeholnici:

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Větší cenu než cokoli na tomto světě má pro mě láska mého Pána, Ježíše Krista. * Na něho jsem myslela, jeho jsem milovala, v něho jsem věřila, po něm jsem toužila.

V. Srdce mi překypuje radostnými slovy. * Na něho.

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

4,1-24

Každému byly uděleny duchovní dary, aby Kristovo tělo dělalo pokroky

Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojeni poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemné) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech.

Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví: » *Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary.*«

Když však „vystoupil“, znamená to, že musel předtím sestoupit dolů, na zem. Stejná osoba je ten, kdo sestoupil, i ten, kdo vystoupil až úplně nad nebesa, aby všechno naplnil.

Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna, k mužné zralosti, k onomu věku, (kdy se na nás uskuteční) Kristova plnost. Pak už nebudeme jako malé děti, nenecháme se zmitat a strhovat větrem kdejakého učení, v kterém lidská chytrost a prohnanost podvádí a klame. Ale spíše žijme podle pravdy a v lásce, a tak porosteme po všech stránkách v něho, v Krista, který je naše hlava. Z něho celé tělo, tvořící pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu, odměřenou každé části zvlášť podle práce, kterou koná. Tak tedy ono tělo roste a dělá pokroky v lásce.

Říkám vám a zapřísahám vás ve (jménu) Páně: Nežijte už tak, jak žijí pohané! Jejich smýšlení je neplodné. Mají rozum zatemnělý a jsou vyloučeni z Božího života, protože je v nich nevědomost a protože mají zatvrzelé srdce. Jsou totiž otupělí, a tak se oddávají prostopášnosti a hovějí vši možné nečistotě a chamtivosti.

Takhle jste se tomu přece o Kristu neučili! Vy jste přece o něm slyšeli a jako křesťané jste byli poučeni podle pravdy, která je v Ježíšovi, že máte odložit starého člověka s dřívějšími způsoby života, který je chtivý rozkoší a žene se do zkázy. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce a oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího (vzoru) jako skutečně spravedlivý a svatý.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mt 19,29.27

Všichni, kdo opustili domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole kvůli mně, * dostanou stokrát víc a za podíl budou mít život věčný. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Opustili všechno a šli za Kristem. * Dostanou.

O řeholnici:

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Lk 10,42.39

Jen jedno je třeba. * Vybrala si nejlepší úděl, a ten jí nikdo nevezme.

V. Posadila se Pánu k nohám a naslouchala jeho slovům. * Vybrala.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia

Ve světě, ale ne ze světa

Měl bych vás napomenout, abyste se zřekli všech věcí, ale netroufám si. Nemůžete-li opravdu zanechat všeho pozemského, držte se věcí tohoto světa jen do té míry, aby si vás skrze ně svět nepodmanil; abyste vy vládli pozemskými věcmi, a ne ony vámi. Váš duch ať je pánem všeho, co máte; když už máte něco pozemského rádi, ať se nestanete otroky svých vlastních věcí.

Ano, užívejme časných věcí, ale dychtíme po věčných: všechno časné ať nám je prostředkem a cestou, to věčné však cílem a dovršením. Jenom jakoby úkosem hledme na všechno světské dění, a svůj duchovní zrak upírejme vpřed, všechnu pozornost věnujme tomu, kam směřujeme.

Zlo musíme vyrvat i s kořeny, a to nejen ze svého jednání, ale i z těch nejskrytějších myšlenek. Žádná tělesná rozkoš, žádná snaha o ukojení zvědavosti ani sebesžíravější ctižádost nás nesmí připravovat o hostinu Beránkovu. Dokonce i k tomu, co zde na světě konáme se vši počestností, bychom měli přistupovat jen tak mimochodem, aby pozemské věci, jež nám lahodí, sloužily tělu a vůbec nepřekážely duši.

Nuže, bratři, neodvažujeme se vám říci, abyste se všeho zřekli. Můžete ovšem, chcete-li. Ale i když si všechno podržíte, přece se všeho zřeknete, jestliže si v časných záležitostech povedete tak, abyste přitom celou duši směřovali k tomu, co je věčné. Světa opravdu užívá, jako by ho neužíval ten, kdo si navenek sice opatří veškeré nezbytnosti, které potřebuje k životu, ale nedovolí, aby všechny tyto věci opanovaly

jeho mysl, takže mu zůstávají podrobeny a zvenčí mu slouží, aniž kdy mohou zlomit odhodlání duše směřující vzhůru k výšinám.

Tomu, kdo je takový, nejsou pozemské věci cílem vlastní touhy, ale pouze užitečnou pomůckou. Nic by tedy nemělo zdržovat touhu vašeho ducha a radost z žádné věci světa by vás neměla uvádět ve zmatek.

Milujeme-li dobro, ať náš duch nachází zalíbení v tom, co je dobrem lepším, to znamená v dobru nebeském. A bojíme-li se zla, mějme před duševním zrakem zlo věčné. Když totiž uvidíme, že právě na věčnosti jsou jak věci hodnější naší lásky, tak věci hodnější bázně, nebudeme zde na ničem lpět.

K takovému počínání máme pomocníka. Je jím Prostředník mezi Bohem a lidmi, a jestliže v nás hoří plamen pravé lásky k němu, pomůže nám, abychom všeho dosáhli rychleji. Neboť on žije a kraluje s Otcem a svatým Duchem, Bůh na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 7, 29.30.31; 2, 12

Čas je krátký. Proto ti, kdo se radují, ať žijí, jako by se neradovali, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali. * Tento viditelný svět pomíjí. (V době velikonoční: Aleluja).

V. My jsme nepřijali ducha světa. * Tento.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

Zachovávej nepředstíraný mír

Přeješ si, aby u tebe byl stánek? Žij tedy v míru, neboť *v míru je jeho stánek*. Zachovávej nepředstíraný mír vůči podřízeným, jsi-li představený, vůči představenému, jsi-li podřízený, a vůči sobě rovným, ti jsou totiž tví bližní.

Zachováváš mír vůči svému podřízenému, jestliže plně, nakolik můžeš, jsi v záležitostech, jež se ho týkají, soucitný a jemný. Dlužíš mu soucit, aby ses staral i o jeho nejvnitřnější jak tělesné, tak i duchovní potřeby. V onom, co je potřebné jeho tělu, se postaráš podle možností, v tomto duchovním mu pomůžeš v jeho skrytých pokušeních. Dlužíš mu i jemnost, jež se nejvíce týká tvých příkazů a zákazů, abys v obojím byl mírný a vyrovnaný. Tvé příkazy anebo tvé zákazy nesmí být příliš tvrdé, aby nebylo příliš obtížné pro ty, kdo jsou ti podřízeni, jak přikázané splnit, tak se vyvarovat zakázaného. Takto pečlivě jednat znamená zachovávat mír s tvými podřízenými. Zdá se, že k tomu náleží, že oba, to je jak Eliáš, tak Eliseus, jsou nazýváni *vůz Izraele a jeho jezdec*, abys tobě svěřené jak vezl, tak vedl; vezl soucitě, vedl jemností, v onom byl útěchou trpícím, aby je netížil větší smu-

tek, v tomto slabým dával odpovídající úkoly, aby pod jejich tíhou znavení a zesláblí neklesli.

Jaký máš vskutku být ty, který jsi představený, vůz Izraele, ti ukazuje svým příkladem patriarcha Jakub, který takto mluvil ke svému tchánovi: *Tvé ovce a kozy nebyly neplodnými.* Tobě, který jsi duchovním pastýřem, jsou svěřeny ovce i kozy: to znamená nevinní a kající, poněvadž v zákoně se označuje ovci nevinnost a kozou kajícnost. Dohlížeš tedy, aby z tvých podřízených nechyběla plodnost ani těm, které zdobí spravedlnost, ani těm, jež vysiluje pokání, nakolik i tito ve svém nářku pracují a zalévají své lože slzami, i oni namáhavě v mnohých službách konají dobro pro všechny. Plodný slzavý nářek má totiž radostné následky. *Rozsápané zvíře*, praví, *jsem ti neobětoval.* Nechat se rozsápat znamená podlehnout ďáblu skrze pokušení pro potěšení nebo souhlas. Jak je třeba chválit toho pastýře, který bdí s takovou pečlivostí, jako by měl vydávat účet za duše mu svěřené, aby se nic ze stáda, jež pase, nepodařilo chytit oné dravé šelmě, jež *obchází a hledá, koho by mohla zhltnout*, aby své stádo mohl obětovat tomu, kdo je svou krví vykoupil, jak početně úplné, tak zásluhami vzrostlé! Jak je nutný pro představeného soucit s nedokonalostmi podřízených, aby jeho starostlivá bdělost a bdělá starostlivost umožnila podřízenému, aby zanechal tělesnou zahálku (jež je nepřítelkyní duše) a byl plodný v dobrých skutcích a aby byl chráněn v mysli od svodů ďábla, což jsou drápy divé šelmy.

Jak tedy máš být ty, který jsi představený, jezdec Izraele? Vyjadřuje to Jakub těmito slovy, jimiž se obrací na svého bratra Eza-ua: *Víš, já mám útlé děti, břeží ovce a stelné krávy s sebou; budou-li příliš spěchat, zmožou se a pohynou mi jednoho dne všecka stáda.* Nechť slyší tato slova současní představení, kteří rozkazují, co se jim zalíbí, kterým se vůle stala důvodem, kteří, jak jim to Pán vytýká skrze proroka, *ovcím rozkazují s přísností a násilím*, nechť slyší, pravím, co zde říká Jakub, a jemně a mírně jednají s dětmi a útlými, které mají s sebou, s vědomím, že ani dítě nemůže nést těžké břemeno, ani útlý je nemůže nést dlouho.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bychom vám byli nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, nýbrž i vlastní život za vás dali. * Tak velice jsme si vás oblíbili. (V *době velikonoční*: Aleluja).

V. Znovu vás bolestně rodím, až by ve vás nabyly podoby Kristus. * Tak velice.

nebo:

Z Listu o ctnostech představených od Filipa Harvenga, opata*O ctnostech představených*

Kdo jsou u nás, když tak určil Boží úradek, jmenování opaty nebo biskupy, když se odeberou na místo svého působení, aby měli zřejmý i tajemný symbol, ať dostanou do rukou berlu čili pastýřskou hůl. Podoba té berly neobsahuje tajemství jen prostředně, ať stejně jako tento přiložený list nepřestane napomínat představeného, jaké ctnosti má mít uvnitř a jakou mírou ctností má vynikat navenek před očima podřízených. Ať je ona berla prostá a srozumitelná, ať na ní nejsou kaménky a točení, ale ať je zhotovena, aniž by urážela chápání, ať její dolní část je ukončena špicí a ať část směřující k nebi je ozdobena ohybem.

Pastýřská hůl se vkládá do rukou představeného proto, aby moudře poznal, jaký se v ní skrývá duchovní smysl, a aby to, co poznal rozumem, nepřestal uvádět ve skutky, aby neodporoval rozum tajemství a ruce rozumu. Tajemství této berly je pak toto: Onen ohyb, kterým je berla ozdobena nahoře a který je obvykle krásnější a vypracovanější, zdá se vyjadřovat jemnost představeného, kterou k sobě přitahuje své podřízené, aby byl jimi milován synovskou přichylností a milován byl mileji a ochotněji slyšen.

Podřízený totiž nesnadno chce slyšet toho, nechce poslouchat pokyny a rozkazy představeného, který nezná přepočestný a přežitekčný pokrm citlivé jemnosti, ale ukazuje se jim jako hrozivý lev. Písmo svaté – když je ovšem slyšeno – dává mu doporučení a jeho pánovnost vrací k citlivé jemnosti, aby ty, které má shromažďovat něžnosti holubice, neodháněl a nerozháněl hlasem divokého zvířete. Písmo praví: *V jemnosti konej své dílo, a čím jsi větší, tím více se ve všem pokořuj!*

Kdo je jako představený určen, aby živil duše podřízených, má k sobě vábit nerudné a všelijak postižené duchy; a když poznává, že mu odporují a se vzdalují, má je přitahovat zpět jemně horním ohybem berly a zpět přitahované vázat jemnými objetími. Avšak jemnost nemá být přílišná a chybná, jisté je totiž, že všechno přílišné se zvrací v chybné: k jemnosti je nutné připojit správnost a tímto připojením se získává zralá čistota mravů. Proto ve zmíněné věci je pod ohybem hůl rovná.

Představený musí totiž milovat natolik, aby nesnášel chyby podřízených, musí mít podřízené rád tak, aby neměl rád i jejich chyby. Ať má prostě hůl, aby to, co v jejich chování je špatné a falešné, dovedl vrátit do prostého a srozumitelného, a to nejen hlásáním spásonosné nauky přívalem slov, ale dáním přednosti

ruce, to je skutkům jako návodu ke svatosti. Poněvadž však, jak je psáno: *Zkažení se těžko napravují*, správně je na konci pastýřské berly bodec; znamená, že potrestání má být hořké, ale jen tak, aby trestající nikdy nepřestoupil správnost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skt 20,28; 1 Kor 4,2

Dbejte na sebe i na celé stádo, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, * abyste spravovali církev Boží, kterou si získal vlastní krví. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby bylo na něj spolehnutí. * Abyste spravovali.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

Připraven k úzkostem smrti, chvějící se o slávu cti

Přemocnou útěchu mají, nejmilejší bratři, všichni, kdo snášejí utrpení pro jméno Pána Ježíše, protože ho v něm mají nejen pomocníkem, ale i předchůdcem a odplatitelem. Když své sešikované sám předešel, aby se jako vojáci nebáli dát do boje, když vidí, že je v boji předešel sám tak statečný Král, ať neváhají triumfálně padnout pro lásku toho, o kterém vědí, že pro jejich spásu padl první. Řekl přece: *Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás*. A řekl: *Není žák nad učitele ani služebník nad svého Pána*. A dále: *Jestliže pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás*. A ještě: *Když nazvali Belzebubem hospodáře, čím spíše jeho lidi*.

Přemnoho je těchto a jim podobných spásonosných napomenutí Krále a z nich plynoucích nepopíratelných důsledků, kterými své vojáky více svým příkladem než příkladem jiných i se snaží pobídnout k boji, i jim dokazuje, že jsou vázání naléhavým dluhem, a tak aby mužně bojovali.

Dobrý vévodo, skvělý praporečníku, milostivý a dobrotivý Ježíši, předešel jsi své, a cokoliv pak od nich bylo obětováno, spíše bylo vráceno než v daleko menší míře dáno.

Když tě Židé vedli spoutaného a zajatého, šel za tebou i Petr, ale jak praví evangelista: *zpozvdálí*. Je pravdou, čistou pravdou, že Petr jde za tebou *zpozvdálí*; protože nemohou být rovné čest utrpení tvého těla, kterým je církev, a čest utrpení tebe, který jsi hlava; čest utrpení následovníka a tebe, který jsi předchůdce; čest utrpení služebníka a tebe, který jsi Pán; čest utrpení apoštola a tebe, který jsi ho poslal; čest utrpení dalšího a tebe, který jsi první.

A k tomu podle všeho patří, že když v hodinu tvého následování stál spíše, venku než uvnitř, když ukázal, že chce jít za tebou, ale zpovzdálí, připustil, aby byl ukřižován, ale ne tak, jako jsi byl ukřižován ty. Napřed připraven k úzkostem smrti, chvějící se o slávu cti, v lásce objímaje tvé utrpení, neosvojuje si pyšně tvé prvenství. Říká, nezasloužím si být ukřižován jako můj Pán.

Kdo je Petrovým Pánem než ty, který v šatu našeho lidství, kterým je oděna vznešenost tvého božství, máš jméno Pán pánů, protože jen v tobě je pravé panství nad hříchem? My pak všichni jsme služebníci, a to tví a ne hříchu, a proto i ukřižování být můžeme, ale ne jako ty.

Kdo by mohl být uznán trpět jako ty, který jsi svoboděn od hříchu? Žádný, a proto je trestán právem; ty však jediný mezi smrtelníky jsi svoboděn. Proto nic nedlužíš trestu, poněvadž vůbec nepodléháš žádné vině. A tvůj Otec je spravedlivý a řídí vše spravedlivě, ale tebe, který si nezasloužil být potrestán, odsoudil a způsobil, žes byl bez hříchu postižen jako Job.

Přemocnou útěchu mají proto, bratři, ti, kdo pro Pána snášejí utrpení, když vidí, že on sám je v utrpení předešel; podobně kdo pro posmívaného se nechávají posmívat, pro bičovaného bičovat, pro postiženého postihovat, pro usmrceného radostně usmrtit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,78a; 1 Kor 15,10a

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď jen už mě čeká věnec spravedlnosti. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Boží milostí jsem to, co jsem, a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem. * Teď jen už.

nebo:

Z kázání Anselma, učeného biskupa havelberského

Proč je v církvi mnohotvárnost?

Mnozí se diví a kladou otázku: Proč se v církvi Boží dějí takové novoty? Proč v ní vzniká tolik řádů? Kdo umí vyjmenovat tolik kněžských řeholí? Kdo by se nedivil tolika mnišským rodinám? A nakonec kdo by se nepohoršoval i nad tolika a tak různými a navzájem si odporujícími podobami náboženství, kdo by nebyl rozjitřen tím hanebným pohoršením? A za páté kdo by si nevšiml, že křesťanské náboženství podléhá tolika změnám, je měněno tolika nálezy, zmítáno tolika novými zákony a návyky, měněno tolika skoro každoročně obnovovanými pravidly a mravy? Říkají: Jak to, že je některými nařizováno pro království nebeské to, co je hned od nich nebo od jiných pro království nebeské zakazováno?

Říkají toto a podobně, znepokojují některé častými dotazy a níčí náboženství ne navenek, ale skrytě a úskočně. Říkají jako velcí milovníci náboženství: Najdeme někde něco jistého, kde bychom položili svou hlavu při očekávání věčné spásy s důvěrou? A jsou i takoví zvrhlí překrucovači, že když někde vidí z dotyčného náboženství vybočit jednoho, bouří trvale proti všemu náboženství, zlo jednoho připisují všem a pro jednoho pochybeného odpadlíka odsuzují a zavrhují všechny ostatní, kteří v Boží bázni a ve svatém předsevzetí vytrvávají.

Aby takovíto zvědavci se už nepodivovali, aby ztratili možnost svých trapných a nevhodných otázek a konečně aby i sami odložením lži a pohoršení a poznáním cesty pravého náboženství nebyli už schopni sejítím na nepravé cesty zabloudit, vizme sami a je ke společnému vidění pozvěme, co je v této věci třeba dělat a držet podle katolické víry a podle bible, jak totiž církev Boží je jedna v sobě a podle sebe a jak je mnohotvárná podle svých synů, které formovala a formuje různými způsoby a různými zákony a zařízeními.

Praví se hlasem Snoubence: *Jediná je má holubička, mé všechno.* Je jediná, jediná vírou, jediná láskou, jedna jediná, bez poskvrny bezbožné nevěrnosti a bez vrásky zhoubné dvojakosti. A je jediné tělo církve, které Duchem svatým je oživováno, řízeno, spravováno, se kterým Duch svatý je sjednocen, Duch mnohý, jemný, pohyblivý, jasný, neposkvrněný, jistý, blaživý, milující dobro, zřejmý, nezakazující žádné dobro, lidský, laskavý, trvalý, bezpečný, vyznačující se každou ctností, vše prohlédající a chápající všechny duchy, nejvyšší rozumný, čistý, ve kterém – totiž v Duchu svatém – jsou podle Apoštola *dary rozličné, ale tentýž Duch.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 4,12; Př 20,6

Ať se každý na nás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. * A když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby bylo na něj spolehnutí. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Mnoho lidí se vychloubá svou oddaností, kdo však nalezne věrného člověka? * A když tedy.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

O ctnosti trpělivosti

Je opravdu velkou statečností hněv v srdci buď pro budoucnost odstranit, aby vůbec nepovstal, nebo alespoň, když povstane,

jak se stává častěji, trpělivostí potlačit. Podle Šalomounova výroku *muž trpělivý je lepší než silák, a kdo ovládne ducha, je lepší než dobyvatel měst*. Víme, že statečnost těla je Adamovými syny milována a ceněna, ale daleko slavnější a vznešenější než ona je statečnost ducha. A tato co je jiného než trpělivost? Buď trpělivý a jsi statečný, a sice čím trpělivější, tím statečnější. Žádná statečnost těla se nemůže vyrovnat statečnosti srdce a s ní se srovnávat, když podle Šalomounova výroku je muž trpělivý lepší než silák.

Ale ty snad řekneš: Co je to za tak vzácnou ctnost, o které mluvíš? Nebo jak ji může získat ten, komu statečnost těla chybí? A to každý, který trpí, má trpělivost? Ne každý. Protože existuje trpící, ale nechtěně; a proto nemůže být označován za trpělivého, o kterém Šalomoun tvrdí, že je lepší než silák. Protože jak je trpělivý ten, který klesá do hloubky pod tíží vlastní malomyslnosti a leží tam v skleslosti a reptání? Protože, i když ústa zavře, jeho ticho křičí se vši hořkostí uvnitř; a v mlčení při neklidu a velkém zmatení nepřestanou hučet mnohá slova. Pokládáš za siláka toho, který, když si v srdci představí toho, proti němuž je popuzen, mlčky proti němu tvrdě zanevře, hanu rozdává a přijímá, zamýšlí vyhrožovat, metá kopí výhrůžek a vede při s nepřítomným? Vůbec neříkám, že je trpělivý, leda že se jím zdá; nemá trpělivost. Trpělivost je totiž dobrovolné a trvalé rozvážení snášet protivenství kvůli Bohu.

Vzpomeň, co bylo řečeno o apoštolech, že *odcházel z velerady s radostí, že směli pro Ježíšovo jméno trpět příkoří*. A nejenom trpěli příkoří, ale byli i těžce zbičováni. Přidal jsem, že trpělivost je snášení trvalé, protože kdykoliv a jakkoliv protivníci zaútočí, nikdy nepřestane trpělivost v mysli, pokud život bude v těle. O každé ctnosti platí tento výrok Páně: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen*. Nakonec jsem řekl: kvůli Bohu; protože Bohem je odměněno pouze to, co se pro něho čistě koná, protože komu láska k Bohu je pohnutkou usilování, tomu je vidění Boha odměnou.

Proto prohlašuji za vpravdě trpělivého toho, kdo zde trpí, co a jak má, to je dobrovolně a vytrvale a kvůli Bohu. Tento trpělivý je lepší než silák a dobyvatel měst. Ó, jak by se vynášel člověk, který by mohl dobýt aspoň jedno město. Ale nijak mu nelze přirovnat toho, kdo vládne nad svým duchem, i když ani město, ani města si nepodřídí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Moji vyvolení, kteří jste v těle, prodělali jste zápas: * Odměnu za práci vám vrátím já. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Pojďte, blahoslavení mého Otce, a přijměte království. * Odměnu za práci.

EVANGELIUM O ŘEHOLNÍCÍCH

Slova svatého evangelia podle Lukáše*Lk 12,35–40*

»Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče. Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí. Amen, pravím vám: Přepáše se, pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je. A když přijde po půlnoci nebo při rozednění a nalezne je tak, jsou blahoslavení. Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v které hodině přijde zloděj, nenechal by ho prokopat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.«

O svatých, kteří vynikali skutky milosrdenství

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům*12,31–13,13**Nade všechno vyniká láska*

Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu. Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znející kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všecko, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdal všechno, co mám, a (pro druhého) do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje.

Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když ji někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. (Láska) všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všecko vydrží.

Láska nikdy nepřestává. Dar prorokování pomine, dar jazyků už nebude, dar poznání zanikne. Neboť kusé je všecko naše poznání, nedostatečné je naše prorokování. Ale až přijde to, co je dokonalé, zanikne to, co je částečné. Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mě stal muž, všecko dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tvář v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak (Bůh) poznává mne.

Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 4,16.7

My jsme uvěřili a poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.

V. Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. * Kdo.

v době adventní, vánoční, svatopostní a velikonoční:

Z prvního listu svatého apoštola Jana

4,7-21

Milujme se navzájem, protože láska je z Boha

Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

Milovaní, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat. Boha nikdo nikdy nespatriil. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti. Že zůstáváme v něm, a on v nás, poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha.

My jsme očití svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa. Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

V tom záleží vyvrcholení lásky v nás, že s radostnou důvěrou očekáváme den soudu, protože jaký je Kristus, takoví jsme i my zde na světě. Strach nemá v lásce místo, protože dokonalá láska strach vyhání; strach (počítá) s trestem, a kdo má strach, není v lásce přiveden k dokonalosti. My milujeme Boha, protože on napřed miloval nás.

Říká-li kdo: »Miluji Boha«, ale (přitom) nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A on nám dal toto přikázání: aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 5,3; Sir 23,37

Láska k Bohu záleží v tom, že zachováváme jeho přikázání. * Jeho přikázání nejsou těžká. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Nic není sladšího než zachovávat přikázání Pána. * Jeho.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na list Římanům*Milosrdenství je příkazem Kristovým*

Bůh vydal svého Syna; a ty, člověče, nechceš dát tomu, který byl vydán a zabit za tebe, snad ani kus chleba.

Kvůli tobě ho Otec neušetřil, přestože to opravdu byl jeho vlastní Syn; ale když jeho moří hlad, ty si ho ani nevšímneš, přestože se chystáš utrácet z toho, co patří jemu, a ještě jen kvůli sobě.

Co může být horšího než takováhle špatnost? Kvůli tobě byl vydán, kvůli tobě byl zabit a kvůli tobě chodí hladový; a ty vydáváš z jeho majetku, jen abys z toho měl sám užitek – a třeba ani takto nic nedáváš.

Co je pošetilejšího než takoví lidé, kteří jsou jako kámen a setrvávají v této ďábelské nelidskosti, ačkoli se je tolik věcí pokouší z ní vymanit. Vždyť Kristu nestačilo, že podstoupí kříž a smrt, z vlastní vůle měl navíc být chudý, jako cizinec, bez domova, nahý, měl být držen v žaláři i strádat v nemoci, aby tě alespoň tímto způsobem oslovil.

»Jestliže se mi nechceš odvděčit za to, že jsem byl za tebe umučen, měj slitování aspoň s mou chudobou. Nechceš-li se slitovat pro chudobu, dej se obměkčit nemocí nebo žalářem; a když tě ani to nepřiměje k lidskosti, neodmítej alespoň pro nepatrnost toho, oč prosím. Vždyť od tebe nežádám nic drahého, jenom chléb, střechu nad hlavou, slovo útěchy.

A když i potom zůstaneš tvrdý, měl bys projevit více dobroty alespoň kvůli nebeskému království, aspoň kvůli odměně, kterou jsem slíbil. Že bys ani tohle vůbec nevzal v úvahu?

Vidíš-li něčí nahotu, kéž tebou pohne aspoň lidská solidarita; a vzpomeň si na mou nahotu na kříži – všechno jsem to snášel pro tebe. Nechceš-li se obломit kvůli onomu člověku, pak alespoň kvůli mně, kvůli mojí chudobě a nahotě.

Pro tebe mě tenkrát spoutali, a také nyní jsem pro tebe spoutáván – aby ses dal pohnout buď mými tehdejšími, nebo nyníjšími pouty a byl ochoten mi prokázat alespoň trochu milosrdenství. Pro tebe jsem mival hlad, a zase pro tebe hladovím; v žízni jsem visel na kříži, v chudých žízním i nyní – abych tě buď tehdejším, nebo nyníjším svým utrpením k sobě přitahoval a pro tvou vlastní spásu z tebe učinil štědrého dobrodince.

A tak tě prosím: Když jsem si tě zavázal tisícovým dobrodiním, oplácej mi to. Ale nevymáhám to na tobě jako dluh, chci naopak tvou štědrost odměnit; za těchto pár maličkostí ti nabízím království.

Neříkám: Zbav mě mé chudoby. A přestože kvůli tobě jsem chudý, neříkám ani: Dej mi své bohatství. Chci na tobě jen chléb a oblečení a trochu útěchy v mé nouzi a hladu.

A jestliže jsem právě ve vězení, nenutím tě, abys mě zbavil pout a vyvedl mě na svobodu. Chci jen, aby sis uvědomoval, že jsem spoután kvůli tobě – už to mi bude stačit jako projev lásky, a já se ti za ni odvděčím nebem. Já jsem tě vyprostil z přetěžkých pout; ale od tebe mi postačí, že mě ve vězení navštívíš.

Mohl bych tě jistě odměnit už předem. Chci však zůstat tvým dlužníkem, abys měl nejen naději, ale přímo spolehlivou záruku své odměny. «

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,35.40; Př 19,17

Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě a ujali jste se mě. * Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mě jste udělali. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Půjčuje Hospodinu, kdo má soucit s chudákem. * Amen, pravím.

O vychovatelích

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Musíme se starat o blaho dětí

Když Pán říká: *Jejich andělé stále hledí na tvář mého Otce* a: Proto jsem přišel nebo: Můj Otec to chce, chce tím povzbudit k větší horlivosti všechny, kteří se mají starat o děti a mládež.

Vidíš, jak mocnou hradbou je opevnil? Hrozí totiž nesnesitelnými mukami těm, kdo by jim ublížili, a slibuje velkou odměnu těm, kdo jim slouží a o ně pečují; a potvrzuje to příkladem svým i Otcovým. Také my jej napodobujme a vůbec se nezdráhejme vzít na sebe kvůli svým bratrům cokoli zdánlivě příliš ubohého nebo příliš namáhavého, i kdyby ten, kdo potřebuje posloužit, byl sebemenší a sebeprostší. I kdyby šlo o sebeobtěžnější záležitost a bylo nutno jít přes hory a doły, pro záchranu a blaho bratra je třeba vydržet všechno. Bůh se přece stará o každou duši natolik, že pro ni *ani vlastního Syna nešetřil*.

Proto vás se vši naléhavostí žádám: Od ranního rozbřesku, kdy vycházíme z domova, mějme za jediný cíl a za svou prvořadou starost zachraňovat ty, kdo jsou ohroženi.

Opravdu nic není tak drahocenného jako duše. *Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?* Všechno rozvrátila a zničila láska k penězům; setřásla bázeň Boží a zmocnila se duší jako násilník pevnosti. Proto ani my nedbáme na spásu dětí, ba ani na svou vlastní, a staráme se jen o to, jak bychom ještě více zbohatli a zanechali své bohatství jiným, ti dalším a ještě dalším; stáváme se tak nikoli vlastníky, ale abych tak řekl, spíše zprostředkovateli peněz a jmění. A to je veliká pošetilost, neboť naše děti se tak stávají většími ubožáky než otroci. Otroky totiž vedeme k pořádku, i když to neděláme kvůli nim samým, ale kvůli sobě; děti však se podobné péči netěší, jako by pro nás měly menší cenu než otroci.

Ale proč vlastně mluvím o otrocích? O své děti se přece staráme méně než o dobytek; víc pečujeme o své osly a koně než o syny a dcery. Máli někdo mezka, usilovně se snaží, aby si k němu opatřil co nejlepšího poháněče; jde mu o to, aby to nebyl špatný člověk, aby nekradl, nepil, aby nebyl nezkušený. Ale když je třeba opatřit synkovi vychovatele, přijmeme nahodile a bez výběru kteréhokoli člověka, který se nám namane. Přesto, že žádné umění není větší než umění vychovatelské.

Jaká práce by se mohla vyrovnat úsilí usměrňovat duši, dotvářet charakter a rozvíjet vlohy mladého člověka? Ten, komu je toto umění dáno, by měl být pečlivější a usilovnější než kterýkoli malíř nebo sochař. My se však o to vůbec nestaráme a jde nám jen o to, aby se mladý člověk naučil mluvit, a to zase jenom kvůli hromadění majetku. Učí se totiž jazyku ne proto, aby uměl mluvit, ale aby mu mluvení vynášelo peníze. A dokonce bychom něco takového vůbec nepěstovali, kdyby šlo nějak zbohatnout bez umění mluvit.

Vida, jak velká je zotročující moc peněz, jak se všeho zmocňuje a táhne lidi přímo jako svázané otroky, kam se jí zachce ... Ale co nám jsou platná tato četná obvinění? Zatímco my se proti této tyranu stavíme jen slovy, ona nás přemáhá svou skutečnou existencí. A přece ji nehodlám přestat pronásledovat svými slovy: dosáhnutí touto řečí něčeho, budeme z toho mít užitek vy i já; a zůstane-li u vás všechno při starém, budu se utěšovat alespoň tím, že já jsem svou povinnost splnil.

Kéž vás Bůh zbaví oné nemoci a mně kéž dopřeje, abych se vámi mohl chlubit! Neboť jemu patří sláva a moc na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Př 4,20–21

Můj synu, dbej na má slova! * K mým řečem nakloň svůj sluch! (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Uchovej je hluboko v srdci! * K mým řečem.

O posvěcení kostela

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

2,1-17

Staňte se živými kameny pro duchovní chrám

Nechte všeho, co je špatné, každou neupřímnost, přetvářku, závist a všechno pomlouvání; jako novorozené děti žádejte duchovní, nefalšované mléko, abyste jím rostli ke spáse. Vždyť jste okusili, jak dobrý je Pán‘.

K němu přistupujte, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: ‚Hle, kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán.‘

Vám tedy, protože věříte, (přináší) čest, ale těm, kdo nevěří, je to kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klopýtá‘. Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli určeni. Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste ‚nebyli (jeho) lid,‘ teď však jste ‚lid Boží, žili jste bez milosrdenství,‘ teď však se jeho ‚milosrdenství na vás projevilo.‘

Milovaní, jako cizince a přistěhovalce vás napomínám: zdržujte se tělesných žádostí, protože ony bojují proti duši. Veďte mezi pohany vzorný život. Oni sice o vás mluví jako o špatných lidech, ale když budou pozorovat, že konáte dobro, budou velebit Boha v den navštívení.

Kvůli Pánu se podřízujte každému lidskému zřízení: ať už je to král jako svrchovaný vládce, nebo místodržitelé, kteří jsou od něho posíláni trestat zločince a vyznamenávat ty, kdo jednají správně. Vždyť tak to chce Bůh, abyste svým dobrým chováním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. (Jednejte) jako lidé svobodní, a ne jako lidé, kteří svobodou zakrývají svou špatnost, ale chovejte se jako Boží služebníci. Všechny ctěte, bratry milujte, Boha se bojte, krále mějte v úctě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 21,2.19.14

Uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém. * Základy městských hradeb

byly vyzdobeny drahými kameny všeho druhu.

V. Dvanáct základních kamenů a na nich dvanáct jmen Beránkových apoštolů. * Základy.

v době adventní a vánoční:

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

21,9-27

Vidění nebeského Jeruzaléma

Přišel jeden ze sedmi andělů, kteří měli sedm misek plných sedmi posledních ran. Anděl ke mně promluvil: »Poď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu!«

Přenesl mě v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město, Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha a září Boží vznešeností. Jiskřilo jako nejvzácnější kámen, jako křišťálově (průhledný) jaspis. Mělo silné a vysoké hradby s dvanácti branami, na nich dvanáct andělů a jména nadepsaná na nich jsou *jména dvanácti izraelských kmenů. Tři brány (ležely) k východu, tři brány k severu, ubrány k jihu a tři hrány k západu.* Městské hradby mají dvanáct základních (kamenů) a na nich dvanáct jmen dvanácti Beránkových apoštolů.

Ten, který se mnou mluvil, měl zlatý měřicí rákos, aby změřil město, jeho brány a jeho hradby. Město je rozloženo do čtverce: je stejně dlouhé i široké. Tím rákosem změřil město a (napočítal) dvanáct tisíc honů; jeho délka, šířka i výška jsou stejné.

Změřil také jeho hradby: sto čtyřiačtyřicet loket lidské míry, které užil i anděl. Stavivem jeho hradeb byl jaspis, město samo však bylo z ryzího zlata podobného čirému sklu. Základy městských hradeb byly vyzdobeny drahými kameny všeho druhu. První kámen byl jaspis, druhý safir, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, pátý sardonix, šestý sardis, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst.

A dvanáct bran bylo dvanáct perel: každá brána byla vytvořena z jediné perly. Náměstí ve městě bylo z ryzího zlata, průzračného jako sklo.

Chrám jsem v něm však neviděl, neboť Pán Bůh vševládny a Beránek – to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek. Národy půjdou v jeho světle, pozemští králové přinesou do něho svoji slávu. Jeho brány nebudou ve dne zavřeny – noc tam totiž (vůbec) není.

Slávu a bohatství národů vnesou do něho. Nic poskvrněného však do něho nevejde, žádný, kdo se dopouští ohavnosti a lži, ale jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.

Tvá náměstí, Jeruzaléme, budou z ryzího zlata a budou v tobě zaznívat radostné písně. * A ve všech tvých ulicích budou všichni volat: Aleluja.

V. Skvělé světlo bude zářit ve všech končinách země; mnoho národů k tobě přijde z daleka. * A ve všech.

v době svatopostní:

Z první knihy Královské

8,14.10–13.22–30

Zasvěcení chrámu

Šalomoun svolal k sobě přední muže izraelské, náčelníky kmenů, knížata rodů izraelských synů do Jeruzaléma, aby přinesli archu Hospodinovy smlouvy z Davidova města, ze Siónu. Shromáždili se tedy ke králi Šalomounovi všichni izraelští muži ve svátek v měsíci Etanim, to je v sedmém měsíci. Když přišli všichni izraelští přední muži, kněží vzali archu a přinesli Hospodinovu archu, stánek schůzky a všechno posvátné náčiní, které bylo ve stánku. Přenášeli je kněží a levité.

Jakmile kněží opustili svatyni, naplnil Hospodinův dům oblak, takže kněží nemohli kvůli oblaku konat službu, poněvadž Hospodinova velebnost naplnila Hospodinův dům. Tehdy pravil Šalomoun: »Hospodin se rozhodl, že bude přebývat v temném oblaku; proto jsem ti vystavěl dům jako příbytek, místo, kde bys bydlel navěky.«

Pak se Šalomoun postavil před Hospodinův oltář v přítomnosti celého shromáždění Izraele, roztáhl své dlaně k nebi a řekl: Hospodine, Bože Izraele, není Boha nahoře na nebi ani dole na zemi podobného tobě. Zachováváš smlouvu a přízeň svým služebníkům, kteří chodí před tebou celým svým srdcem. Ty jsi zachoval svému služebníkovi, mému otci Davidovi, to, co jsi mu přislíbil. Vlastními ústy jsi přislíbil a vlastní rukou jsi to naplnil, jak je dnes zřejmé. Nyní, Hospodine, Bože Izraele, zachovej svému služebníkovi, mému otci Davidovi, to, co jsi mu přislíbil slovy: ‚Nebude přede mnou vyhlazen následník rodu, jenž bude sedět na izraelském trůnu, budou-li ovšem tvoji synové dbát na svou cestu, aby přede mnou chodili, jako jsi chodil přede mnou ty.‘

Nyní tedy, Bože Izraele, nechť se prokáže spolehlivost tvého slova, které jsi promluvil ke svému služebníkovi, mému otci Davidovi. Což vskutku může Bůh bydlít na zemi? Hle, nebe a nebesa nebes tě nemohou obsáhnout, tím méně tento dům, který jsem zbudoval. Obráť se k modlitbě svého služebníka a k jeho prosbě, Hospodine, můj Bože, a vyslyš jeho volání a modlitbu, kterou tvůj služebník dnes k tobě vznáší. Tvé oči ať jsou upřené na tento dům v noci

i ve dne, na místo, o němž jsi řekl: ‚Zde bude mé jméno!‘ Vyslyš modlitbu, kterou se tvůj služebník modlí na tomto místě. Vyslyš prosbu svého služebníka i svého izraelského lidu, kdykoli se budou modlit na tomto místě. Vyslyš na místě, kde trůníš, v nebi, vyslyš a odpusť!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 18,19–20; 2 Kron 7,15

Jestliže se shodnou na zemi dva z vás na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. * Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.

V. Mé oči budou otevřené a mé uši ochotné slyšet modlitbu na tomto místě. * Neboť kde jsou.

v době velikonoční:

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

21,9–27

Vidění nebeského Jeruzaléma

Přišel jeden ze sedmi andělů, kteří měli sedm misek plných sedmi posledních ran. Anděl ke mně promluvil: »Pojď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu!«

Přenesl mě v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město, Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha a září Boží vznešeností. Jiskřilo jako nejvzácnější kámen, jako křišťálově (průhledný) jaspis. Mělo silné a vysoké hradby s dvanácti branami, na nich dvanáct andělů a jména nadepsaná na nich jsou *jména dvanácti izraelských kmenů. Tři brány (ležely) k východu, tři brány k severu, tři brány k jihu a tři brány k západu.* Městské hradby mají dvanáct základních (kamenů) a na nich dvanáct jmen dvanácti Beránkových apoštolů.

Ten, který se mnou mluvil, měl zlatý měřicí rákos, aby změřil město, jeho brány a jeho hradby. Město je rozloženo do čtverce: je stejně dlouhé i široké. Tím rákosem změřil město a (napočítal) dvanáct tisíc honů; jeho délka, šířka i výška jsou stejné.

Změřil také jeho hradby: sto čtyřiačtyřicet loket lidské míry, které užil i anděl. Stavivem jeho hradeb byl jaspis, město samo však bylo z ryzího zlata podobného čírému sklu.

Základy městských hradeb byly vyzdobeny drahými kameny všeho druhu. První kámen byl jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, pátý sardonix, šestý sardis, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst.

A dvanáct bran bylo dvanáct perel: každá brána byla vytvořena z jediné perly. Náměstí ve městě bylo z ryzího zlata, průzračného jako sklo.

Chrám jsem v něm však neviděl, neboť Pán Bůh vševládný a Beránek – to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek. Národy půjdou v jeho světle, pozemští králové přinesou do něho svoji slávu. Jeho brány nebudou ve dne zavřeny noc tam totiž (vůbec) není.

Slávu a bohatství národů vnesou do něho. Nic poskvrněného však do něho nevejde, žádný, kdo se dopouští ohavnosti a lži, ale jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 21,21; srv. Tob 13,18.11

Tvá náměstí, Jeruzaléme, budou z ryzího zlata a budou v tobě zaznívat radostné písně. * A ve všech tvých ulicích budou všichni volat: Aleluja.

V. Skvěle světlo bude zářit ve všech končinách země; mnoho národů k tobě přijde z daleka. * A ve všech.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na knihu Jozue

Jako z živých kamenů se z nás buduje chrám a oltář Boží

My všichni, kdo věříme v Krista Ježíše, jsme nazýváni *živými kameny*. V Písmu se totiž prohlašuje: *I vy jste živé kameny, z nichž se staví duchovní chrám, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, pro Ježíše Krista milé Bohu.*

Jak víme z vlastní zkušenosti s obyčejnými pozemskými kameny, do základů se nejprve kladou ty kvádry, které jsou pevnější a mohutnější, aby se na ně dalo spolehnout, že unesou tíhu celé budovy. Jistě si domyslíš, že některé živé kameny jsou zase určeny pro základy stavby duchovní. A kdopak jsou ti, co tvoří základy? *Apoštolové a proroci*. Neboť takto nás o tom poučuje sám Pavel: *Jste postaveni na základech apoštolů a proroků a úhelným kamenem je sám náš Pán Ježíš Kristus.*

Abys ovšem byl, milý posluchači, co nevhodněji připraven ke stavbě této budovy, abys byl vybrán za jeden z kamenů co nejbliže základům, uvědom si, že vlastním základem této stavby, kterou jsme právě popsali, je sám Kristus. Neboť apoštol Pavel mluví takto: *Nikdo totiž nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen, a tím je Ježíš Kristus.* Takže blaze těm, kdo zbudovali své bohulibé a svaté stavby na tomto výtečném základu!

Avšak v této chrámové budově musí být také oltář. A já si myslím, že každý z vás, živých kamenů, je k tomu způsobilý, a že kdo je při-

pravený dlít na modlitbách, ve dne v noci přednášet Bohu naléhavé prosby a předkládat mu oběti svých modliteb, každý takový patří k těm, z nichž Ježíš staví oltář.

A teď si všimni, jaké znamenité vlastnosti by měly ty oltářní kameny mít. *Jak řekl zákonodárce Mojžíš, praví Písmo, oltář se má vybudovat z neporušených kamenů, kterých se nedotklo železo.* Kdo je to ty neporušené kameny? Snad by těmi neporušenými a nedotčenými kameny mohli být svatí apoštolové, svou jednomyslností a svorností všichni společně tvořící jeden oltář. O nich se přece uvádí, že když se všichni svorně modlili, jako jedněmi ústy volali: *Pane, ty znáš srdce všech.*

Takže snad právě ti, kdo byli s to svorně, jedněmi ústy a v jednom duchu se modlit, jsou hodni být určeni, aby všichni společně budovali jeden oltář, na němž by Ježíš přinášel oběť Otcí.

Také my se aspoň snažme, abychom všichni svorně říkali totéž, abychom byli jedné mysli, abychom nekonali nic v řevnivosti ani pro lichou slávu, ale abychom setrvali v jednotě smýšlení a měli vzděky stejný názor, abychom byli dokonce i my způsobilí stát se oltářními kameny.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 2,2.3; Žl 126 (125),6

Pevně bude stát Hospodinův dům na vysoké hoře, vyvýšené nad pahorky; * budou k němu putovat četné kmeny a budou říkat: Sláva tobě, Pane. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Přijdou s jásotem a přinesou své snopy. * Budou.

nebo:

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Budování a posvěcení Božího domu v nás

Příčinou tohoto slavnostního shromáždění je posvěcení domu modlitby. Tento dům je tedy domem našich modliteb a my sami jsme domem Božím. Jako Boží dům se v tomto čase budujeme a na konci času budeme posvěceni. Budova, to jest její stavba, znamená námahavou práci, posvěcení už jenom radost.

Totéž, co se dalo s touto stavbou, když rostla, děje se i nyní, když se shromažďují ti, kdo věří v Krista. Svou vírou totiž jako bychom v lesích káceli dřevo a ve skalách lámali kámen, a když nás vyučují před křtem, potom křtí a vedou k Bohu, jako by nás ruce dělníků a řemeslníků otesávaly, seřizovaly a urovnávaly.

Dům Páně se ovšem nebuduje, jestliže věřící neváže láska. Kdyby se trámy a kameny vzájemně nespojovaly podle přesného plánu,

kdyby do sebe nenásilně nezapadaly, kdyby v sobě v oněch vazbách málem jako by nenacházely zalíbení, nikdo by do takové budovy ani nevstročil. Když přece vidíš, jak se krásně váže u některé budovy dřevo s kamenem, klidně vejdeš a nebudeš se bát, že se zřítí.

A tak když chtěl Kristus Pán k nám přijít a bydlet v nás, jako by už při stavbě tohoto příbytku říkal: *Přikázání nové vám dávám: Milujte se navzájem.* 'Dávám vám přikázání, říká. Byli jste totiž až dosud zchátralí, ani příbytek jste mi ještě nestavěli, byli jste v troskách. Ale chcete-li z trosek povstat a uniknout sešlosti, milujte se navzájem.

Uvažte také, moji milovaní, že podle předpovědí a zaslíbení se tento dům dosud po celém okrsku zemském buduje. Když se totiž po návratu z babylónského zajetí budoval jeruzalémský chrám, zpívalo se tehdy, co čteme v jednom žalmu: *Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země.* Co bylo pro žalmistu *písní novou*, to Pán nazval *novým přikázáním*. Vždyť co vyjadřuje nová píseň, ne-li novou lásku? Kdo miluje, ten rád zpívá. Takže z pěvcova hlasu poznáváme vroucnost svaté lásky.

Totéž, co vidíme, že se zde hmotně uskutečnilo ve vybudování stěn, ať se duchovně uskutečňuje v našem srdci, a totéž, co zde vidíme vybudované z kamene a ze dřeva, ať se působením Boží milosti dokoná i ve vás.

Především tudíž děkujeme Hospodinu, našemu Bohu, neboť od něho pochází všechno nejlepší, co jsme dostali, a každý dokonalý dar; opravdu vroucím srdcem chvalme jeho dobrotu, neboť on vnukl do duše svých věrných, aby postavili tento dům modlitby, on v nich probudil nadšení a opatřil pomoc; těm, kteří ještě neměli ten úmysl, vnukl odhodlání, a pomohl jim změnit odhodlání dobré vůle ve skutek. Bůh přece ve svých věrných působí, že chtějí a konají, co se mu líbí. A proto je to Bůh, kdo toto všechno sám započal a také dokončil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 84 (83), 23.5

Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů. * Touží, ba pragne má duše po Hospodinových síních. (V době velikonoční: Aleluja).

V. Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, stále tě mohou chválit. * Touží.

EVANGELIUM O POSVĚCENÍ KOSTELA

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 12,35–40

Potom vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Je-

žíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fikovník, aby ho viděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: »Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.« On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: »Vešel jako host k hříšníkovi!« Zacheus se zastavil a řekl Pánu: »Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někomu o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!« Ježíš mu řekl: »Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.«

O Panně Marii

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

7,10–14; 11,1–9

Emanuel, Král pokoje

Hospodin promluvil k Achazovi (skrze proroka Izaiáše): »Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře na výšinách!« Achaz však řekl: »Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina.«

Tu pravil (Izaiáš): »Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel (to je ‚Bůh s námi‘).«

Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse,
výhonek vypučí z jeho kořenů,
spočine na něm duch Hospodinův:
duch moudrosti a rozumu,
duch rady a síly,
duch poznání a bázně před Hospodinem.
Má zálibu v bázni před Hospodinem.

Nebude soudit podle zdání očí,
neбудe rozhodovat podle doslechu,
ale podle spravedlnosti bude soudit chudé
a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi.
Bude bít zemi holí svých úst,
usmrtí bezbožného dechem svých rtů.
Spravedlnost bude provazem jeho beder
a věrnost bude pásem jeho ledví.

Vlk bude přebývat s beránkem,
levhart si lehne vedle kozlátka,
tele a lviče budou žrát pospolu
a malý chlapec je bude vodit.
Pást se bude kráva s medvědicí,
jejich mláďata ulehnou spolu,
lev bude žrát jako býk plevy.

Kojenec si bude hrát
nad dírou zmije
a nemluvně sáhne rukou
do skrýše jedovatého hada.
Nikdo nebude škodit ani zabíjet
na celé mé svaté hoře,
protože poznání Hospodina naplní zemi,
tak jako vody pokrývají moře.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 7,14;9,6

Hle, panna počne a porodí syna. * Jeho vladařství vzroste a pokoje
nebude konce.

V. Bude vládnout na Davidově trůně a v jeho království navěky.*
Jeho.

nebo:

Z listu svatého apoštola Pavla Galatánům

3,22-4,7

Skrze víru jsme Boží děti a dědici

Písmo prohlásilo, že všichni jsou hříšníci. Tak se tedy vírou v Ježíše Krista dostává zaslíbení těm, kdo věří.

Ale než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, (v očekávání) víry, která se měla zjevit. Zákon byl našim vychovatelem pro Krista, abychom z víry došli ospravedlnění. Když však přišla víra, nejsme už pod vychovatelem. Vy všichni jste totiž Boží děti skrze víru v Ježíše Krista.

Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši. A když patříte Kristu, jste tedy Abrahámovo potomstvo a dědici podle zaslíbení.

Můj výklad je tento: Pokud je dědic nedospělý, v ničem se neliší od otroka, ačkoli je pánem všeho. Podléhá poručníkům a správcům až do doby stanovené otcem. Tak to bylo i s námi: dokud jsme byli nedospělí, žili jsme pod vládou prvopočátků světa. Když se však naplnil čas, po-

slal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny.

A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: »Abba, Otče!« Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 4,45; Ef 2,4; Řím 8,3

Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, * aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu.

V. Bůh nás miloval svou velikou láskou a poslal svého Syna; a on vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé. * Aby vykoupil.

v době adventní, vánoční a svatopostní:

Z první knihy Kronik

17,1-15

Proroctví o Mesiáši – Davidovu synu

Když David už bydlel ve svém paláci, řekl proroku Nátanovi: »Hle, já bydlím v domě z cedrů, zatímco archa Hospodinovy úmluvy je pod (stanovými) pokrývkami.« Nátan odpověděl Davidovi: »Proveď všechno, co máš na srdci, vždyť Bůh je s tebou!«

Ale té noci se Nátanovi ozvalo Hospodinovo slovo: »Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi nevystavíš dům k přebývání; vždyť jsem nebydlel v domě ode dne, kdy jsem vyvedl Izraele, až do dneška; ale putoval jsem vždy ze stanu do stanu a z příbytku do příbytku. Kdekoli jsem chodil s celým Izraelem, zmínil jsem se snad slovem některému z izraelských soudců, jimž jsem přikázal pást můj izraelský lid: Proč jste mi nevystavěli dům z cedrů?»

A nyní řekni mému služebníku Davidovi toto: Tak praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal; vyhubil jsem před tebou všechny tvé nepřátele a zjednal jsem ti jméno, jaké mají ti největší na zemi. Určil jsem svému izraelskému lidu místo, zasadil jsem ho, aby tam bydlel. Nebude se už děsit a lidé oddaní zločinu se ho (neodváží) utlačovat jako dříve a v dobách, kdy jsem nad svým izraelským lidem ustanovil soudce. Pokořil jsem všechny tvé nepřátele.

Oznamuji ti tedy, že Hospodin vystaví dům tobě. Až naplníš své dny, vydáš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzejde z tvých synů a upevním jeho království. Postaví mi dům a upevním jeho trůn navěky. Já mu budu otcem a on mi bude synem; svou

přízeň mu však neodejmu, jako jsem ji odňal tomu, který byl před tebou, Ustanovím ho ve svém domě a ve svém království navždy a jeho trůn bude pevný navěky.«

Tak mluvil Nátan k Davidovi ve smyslu všech těchto slov a celého toho vidění.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Blahoslavená jsi, Panno Maria, neboť tys nosila Pána, stvořitele světa.

* Zrodila jsi toho, který tě stvořil, a navěky zůstáváš pannou.

V. Buď zdráva, Maria, milostiplná! Pán s tebou! * Zrodila jsi.

v době velikonoční:

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

11,19–12,17

Veliké znamení na nebi: žena oděná sluncem

Boží chrám v nebi se otevřel a ukázala se v něm archa jeho úmluvy; a nastalo blýskání, (ozvaly se) hlasy a hromy, (nastalo) zemětřesení a (spadlo) velké krupobití.

Pak se objevilo na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. Byla v jiném stavu a křičela v bolestech a v mukách před porodem. Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivě rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl členku. Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. Ten drak se postavil před ženu, která měla rodit, aby pohltil její dítě, jakmile ho porodí. A porodila syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům železným prutem. Avšak její dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu, k jeho trůnu. Žena pak uprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha, aby tam byla živena tisíc dvě stě šedesát dní.

Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo na nebi. Velký drak starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země – byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi: »Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému, neboť byl svržen žalobník našich bratří, který na ně žaloval před naším Bohem ve dne v noci. Oni nad ním zvítězili Beránkovou krví a slovem svého svědectví, protože nemilovali svůj život natolik, že by se zalekli smrti. Proto se veselte, nebesa a vy, kteří v nich přebýváte!« Běda však zemi a moři, neboť ďábel sestoupil k vám s velikým hněvem, protože ví, že už má jen málo času.

Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila onoho chlapce. Ale ženě byla dána dvě křídla velikého orla, aby mohla odletět na poušť do svého útočiště, aby tam – daleko od hada – byla živena rok a dva roky a půl roku. Had pak za ženou vychrlil proud vody jako řeku, aby ji strhl tou řekou. Ale země přispěla ženě na pomoc: otevřela svůj jícen a pohltila tu řeku, kterou had vychrlil z tlamy. Tu se had na ženu rozlítal a odešel, aby vedl válku proti ostatním z jejího potomstva, kteří zachovávají Boží přikázání a hlásí se k Ježíšovu svědectví.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 15,54.57; Zj 12,1

Až toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: Vítězně je smrt navždy zničena. * Bohu díky! On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista, aleluja.

V. Objevilo se na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. * Bohu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z oslavné řeči svatého Sofronia, biskupa jeruzalémského

Otcovo požehnání zazářilo lidem skrze Marii

Bud zdráva, milostiplná, Pán s tebou! Může být něco závratnějšího než taková radost, Panno a Matko? A může být něco velkolepějšího než tato milost, kterou Bůh přikl jedině tobě? Nebo lze přijít na něco blaživějšího a nádhernějšího než je taková milost? Všechno zůstává daleko za zázrakem, který vidíme na tobě, nic nedosahuje výšin tvého omilostnění; všechno, i to nejlepší, je až za tebou, lesk všeho ostatního před tebou naprosto bledne.

Pán s tebou! Kdo by se mohl odvážit se s tebou měřit? Z tebe přichází na svět Bůh. Kdo by ti neustoupil z cesty a navíc s radostí ti nedal přednost a neuznal tvoje prvenství? Když vidím tvé skvělé výsady, jimiž převyšuješ všechny tvory, vzdávám ti nejvyšší hold a provolávám: *Bud' zdráva, milostiplná, Pán s tebou!* Vždyť z tebe se nedostalo radosti pouze lidem, také nebeské mocnosti se z tebe radují.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť zlořečení, které postihlo Evu, jsi změnila v požehnání a Adam, který byl prokletím sražen v prach, byl skrze tebe blahorečen.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť skrze tebe zazářilo lidem Otcovo požehnání a zbavilo je staré kletby.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť skrze tebe nacházejí záchranu tvoji prarodiče; máš přece porodit Zachránce, který jim připraví spásu u Boha.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť bez semene jsi vydala plod, který zahrnul celý svět požehnáním a vykupuje jej z prokletí, plodícího trní.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť přes svou lidskou přirozenost se opravdu staneš Rodičkou Boží. Vždyť jestliže ten, jenž se z tebe narodí, je vskutku vtělený Bůh, právem ti náleží titul Bohorodičky, protože skutečně rodiš Boha.

Ty opravdu chováš v komůrce svého lůna samotného Boha; bydlí v tobě ve své lidské podobě, vychází z tebe jako ženich, všem připravuje radost a všechno zaplavuje Božím světlem.

Jako na nejčistším, skvoucím nebi si právě u tebe, Panno, Bůh postavil svůj stan a vyjde z tebe jako ženich ze svatební komnaty a jako borec běžící k cíli proběhne dráhu svého života, který bude všem živým ve všem přinášet spásu; a jelikož se od jednoho konce nebes rozklene až na druhý konec nebes, kéž naplní všechno Božím žářem a životodárným světlem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Požehnaná mezi ženami, tys Evinu kletbu změnila v požehnání. * Díky tobě spočinulo na lidech požehnání Boha Otce. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Díky tobě našli spásu tvoji předkové. * Díky tobě spočinulo.

nebo:

Z kázání blahoslaveného Elreda, opata v Rievaulx

Maria, naše Matka

Pojďme k nevěstě Kristově, pojďme k jeho matce, pojďme k jeho nejlepší služebnici. Tím vším je totiž blahoslavená Panna Maria.

Ale co pro ni máme udělat? Jaké dary jí můžeme nabídnout? Kéž bychom jí alespoň dokázali vrátit, co jsme jí dlužni! Dlužíme jí úctu, dlužíme jí službu, dlužíme jí lásku, dlužíme jí chválu. Dlužíme jí úctu, protože ona je matkou našeho Pána. Kdo totiž nectí matku, znevažuje nepochybně také syna. A v Písmu se praví: *Cti svého otce i svou matku*.

Nuže, co k tomu říci, bratři? Není ona i naší matkou? Ovšemže, bratři, je to opravdu naše matka. Z ní jsme se přece narodili, ne světu, ale Bohu.

Všichni jsme byli ve smrti, v starobě, v temnotách, v bídě. Tak to věříme, tak to i víme: Byli jsme ve smrti, neboť jsme ztratili Boha. Byli jsme v starobě, neboť jsme žili v porušenosti. Byli jsme v temnotách, neboť jsme ztratili světlo moudrosti. Nadobro jsme tak propadli zkáze.

Avšak z blahoslavené Marie jsme se zase narodili, mnohem lépe než předtím z Evy, protože z Marie se narodil náš Spasitel. Místo staroby jsme získali novost, místo porušenosti neporušenost, místo temnot světlo.

Maria je naše matka, matka našeho života, matka naší neporušenosti, matka našeho světla. O našem Pánu říká přece apoštol: *On se nám stal Boží moudrostí a spravedlností, naším posvěcením a vykoupením.*

Takže ta, která je matkou Kristovou, je matkou naší moudrosti, matkou naší spravedlnosti, matkou našeho posvěcení a matkou našeho vykoupení. A tak je naší matkou víc než naše matka pozemská. Naše narození z ní je jistě přednější, protože z ní vychází naše svatost, naše moudrost, naše spravedlnost, naše posvěcení a naše vykoupení.

Písmo praví: *Chvalte Hospodina v jeho svatých?* Máme-li chválit Boha ve svatých, v těch, skrze něž činí divy a zázraky, oč více je třeba ho chválit v té, ve které učinil sebe sama, podivuhodného nade všechny divy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jsi šťastná, svatá Panno Maria, hodná veškeré chvály. * Z tebe vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus, Spasitel světa. (V době velikonoční: Aleluja).

V. S radostí slavíme tvůj svátek, blahoslavená Panno Maria. * Z tebe.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Mariino mateřství v dějinách spásy

Jako bylo od věčnosti předurčeno vtělení Božího Slova, byla zároveň předurčena také blahoslavená Panna za

Matku Boží: z rozhodnutí Boží prozřetelnosti se zde na zemi stala ctihodnou Matkou božského Vykupitele a v jedinečné, nesrovnatelné míře vznešenou spolupracovnicí i pokornou služebnicí Páně. Počala, porodila a živila Krista, představila ho v chrámě Otcí, prožívala se svým Synem smrtelná muka kříže; v poslušnosti a víře, s nadějí a vroucí láskou tak naprosto ojedinělým způsobem spolupracova-

la na Spasitelově díle obnovy nadpřirozeného života všech lidí. Právě proto se v řádu milosti stává i naší Matkou.

A toto Mariino mateřství trvá v dějinách spásy bez přestání: od okamžiku, kdy při Zvěstování oddaně vyslovila svůj souhlas, jemuž i pod křížem zůstala neochvějně věrná, až do věčného naplnění spásy všech vyvolených. Ani po svém nanebevzetí v tomto spasitelném poslání neustala, ale vždy znovu se za nás přimlouvá, aby se nám dostalo darů potřebných k naší spáse.

S mateřskou láskou pečuje o všechny bratry svého Syna, kteří dosud putují po této zemi a jsou vystaveni nebezpečí a nesnázím, dokud nebudou šťastně dovedeni do nebeské vlasti.

Proto se blahoslavená Panna v církvi zývá jako Přímiluvkyně, Ochránkyně, Pomocnice a Prostřednice. Tomu je ovšem třeba rozumět tak, že se nic neubírá ani nepřidává ke skutečnosti, že postavení a funkce jediného Prostředníka přísluší Kristu.

Žádného tvora nelze totiž nikdy srovnávat s vtěleným Slovem a Vykupitelem, ale podobně jako se různým způsobem podílejí na jediném Kristově kněžství služebníci církve a věřící lid a jako se rozličným způsobem na tvorstvu konkrétně projevuje jediná Boží dobrota, tak také Vykupitelovo jediné prostřednictví nejen nevylučuje, ale podněcuje mezi tvory různé druhy spolupráce, pramenící z tohoto jediného zdroje.

A právě takovou Kristu podřízenou Mariinu úlohu a činnost církev nepochybně nejen vyznává, ale také neustále zakouší a klade věřícím na srdce, aby se na tuto mateřskou ochranu spolehli, a tak ještě více přilnuli k Prostředníkovi a Spasiteli Kristu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá a neposkvrněná Matko Boží, nedovedu dost velebit tvé panenství,
* neboť tys ve svém lůně nosila toho, kterého nebe nemohlo obsáhnout.
(V době velikonoční: Aleluja).

V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého, * neboť.

EVANGELIUM O PANNĚ MARIÍ

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 12,46–50

Když ještě mluvil k zástupům, jeho matka a příbuzní stáli venku a chtěli s ním mluvit. Někdo mu řekl: »Hle, tvoje matka a tvoji příbuzní stojí venku a chtějí s tebou mluvit.« On však odpověděl tomu, kdo mu to řekl: »Kdo je moje matka a kdo jsou moji příbuzní?« Ukázal rukou na své učedníky a řekl: »To je moje matka a to jsou moji příbuzní! Každý totiž, kdo plní vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr i sestra i matka.«

Sobotní památka Panny Marie

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Prokla Konstantinopolského, biskupa

Narozením z Panny se milovník lidí stal člověkem

Ať se radují nebesa shůry a z oblaků ať prší spravedlnost, neboť Hospodin se smíloval nad svým lidem. Ať se radují nebesa shůry, neboť na počátku, když je Stvořitel tvořil, utvořil zároveň z panenské země Adama, svého přítele a důvěrníka. Ať se radují nebesa shůry, neboť nyní byla spasitelným pozemským životem a smrtí našeho vtěleného Pána země posvěcena a lidstvo bylo zbaveno modloslužby. A z oblaků ať prší spravedlnost, neboť dnes byl Evin hřích zahlazen a odpuštěn skrze čistou Pannu Marii a skrze Boha a člověka z ní narozeného, dnes Adam, kdysi dávno odsouzený, dosáhl vysvobození z oné strašlivé temnoty.

Kristus se tedy narodil z Panny. Z ní podle Božího plánu spásy přijal tělo, jak Bůh chtěl. *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.* A tak se Panna stala Matkou Boží. Opravdu panna je matkou, protože bez semene vydala plod, vtělené Slovo. Takže matka si zachovala panenství z vůle toho, jenž se jí měl tak podivuhodně narodit. A je opravdu matkou tato panna, a to pro lidskou přirozenost Božího Slova. Neboť to se v ní stalo člověkem, jejím prostřednictvím se zjevilo, v ní se spojilo s lidstvím. Tak to ve své moudrosti chtěl ten, který koná mocné skutky. *Z nich – tj. z lidského rodu pochází podle těla Kristus* jak říká svatý Pavel.

Boží Slovo bylo zajisté stejné, jako je nyní a jako bude navěky. Ale kvůli nám se stalo člověkem. Milovník lidí se stal člověkem, což předtím nebylo. Avšak stal se člověkem tak, že zároveň bez jakékoli změny zůstává Bohem. To kvůli mně se mi stal podobným; stal se něčím, čím nebýval, i když si podržel to, čím vždycky byl. A stal se konečně člověkem i proto, aby na sebe vzal naše bolesti, abychom mohli být Otcem přijati za vlastní a dostalo se nám království. Kěž je nám to dopřáno pro milost a milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista. Neboť jemu s Otcem a svatým Duchem patří sláva, čest a moc, nyní i v každé době a navěky, amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 72 (71), 6.19; Zj 21,3

Sestoupí jak déšť na trávu, jako vláha, která napájí zemi. * Jeho slávou ať je naplněna celá země.

V. Bůh bude s nimi přebývat; a oni budou jeho lidem, a on – Bůh s nimi – bude jejich Bohem. * Jeho slávou.

Z kázání blahoslaveného Guerrica (Werricha) z Igny, opata*Maria, matka Kristova a matka křesťanů*

Maria porodila jediného syna: jako je na nebi jednorozeným synem Otcovým, tak i na zemi je jednorozeným synem matčíným. A tato jedinečná panenská matka, jež se může honosit tím, že porodila jednorozeného Syna nebeského Otce, objímá tohoto svého Jednorozeného ve všech jeho údech. Neváhá se nechat nazývat matkou všech, ve kterých poznává byť nedokonalou podobu svého Krista.

Pramáti Eva, spíš naše macecha než matka, vydala své syny a dcery smrti dřív, než jim dala spatřit světlo světa. Byla sice nazvána *matkou všech živých*, spíše však se stala usmrtitelkou živých nebo rodičkou umírajících, neboť její rození není nic jiného než rozplozování k smrti. A tak protože Eva nebyla s to ukázat pravý smysl svého jména, naplnila jeho tajemství svým životem Maria: ona sama se stala matkou všech, kdo se znovu rodí k životu, stejně jako církve, jejímž je Maria obrazem a vzorem. Jestliže je vskutku matkou Života, skrze něž mají život všichni lidé – neboť sama jej porodila – zajisté také dala určitým způsobem nový život všem, kteří měli z Krista žít.

A tak se na základě tohoto tajemství poznává blahoslavená matka Kristova jako matka všech křesťanů a také se jako jejich matka osvědčuje svou péčí a láskyplnou přízní. Nikdy se nezatvrzuje vůči svým dětem, jako by nebyly její vlastní. Ačkoli jen jednou nosila pod srdcem, nikdy se nestala neplodnou, nikdy nepřestala vydávat plody lásky.

Jestliže Kristův služebník, plný starostlivosti a horlivosti lásky, vždy znovu chce v bolestech rodit svoje milované děti, dokud nebudou přetvořeny v Krista, čím spíš Maria, Kristova matka? Vždyť Pavel jim dával život tím, že jim zvěstoval slovo pravdy, kterým byli znovuzrozeni, zatímco Maria to učinila způsobem daleko božstějším a mnohem světějším: dala život samému Slovu. Vzdávám zajisté hold Pavlovi hlásání, mnohem více však musím obdivovat a ctít tajemství Mariina božského mateřství.

Uvaž také, že i samy děti se samozřejmě hlásí ke své Matce. Jako by jim určitá vrozená oddanost a důvěra napovídala, aby ve všech potřebách a nebezpečích ze všeho nejdříve a s největším úsilím vzývali její jméno a utíkali se k ní jako malé děti do matčina náručí. Vůbec proto nepokládám za nemístné vztáhnout na tyto děti slova zaslíbení daného prorokovi: *Tvé děti budou v tobě přebývat*, i když je nám jistě známo, že toto zaslíbení patří především církvi.

Nuže tedy: Přebýváme pod ochranou matky Nejvyššího, jsme ukryti pod jejím pláštěm jako ve stínu jejich křídel a zanedlouho se budeme těšit z podílu na její slávě, jako kdybychom spočinuli v jejím náručí. Potom se budeme všichni radovat a jakoby jedněmi ústy volat ke své Matce: Se všemi se radujeme, že máme svůj domov u tebe, svatá Boží Rodičko!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skrze tebe, Matko, nám byl vrácen ztracený život; * tys počala z Ducha svatého a zrodila jsi Krista, hlavu církve.

V. V něm nás Bůh přijal za své syny. * Tys počala.

nebo:

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa

Adam a Kristus, Eva a Maria

Viděls to úžasné vítězství? To slavné dílo kříže? A mám ti povědět, co je ještě podivuhodnější? Všimni si tedy, jakým způsobem k tomu vítězství došlo, a užasneš ještě víc. Pomocí čeho totiž ďábel kdysi zvítězil, toho použil Kristus, aby ho přemohl; porazil ďábla jeho vlastními zbraněmi. A poslyš, jak se to stalo.

Znamením naší porážky kdysi byla panna, dřevo a smrt. Tou pannou byla Eva, neboť ještě nepoznala muže, dřevem byl rajský strom, smrtí pokuta Adamova. A teď zase Panna, dřevo a smrt. Symboly porážky se tu však stávají symbolem vítězství: místo Evy je tu Maria, místo stromu poznání dobra a zla strom kříže, místo smrti Adamovy smrt Kristova.

Vida, čím ďábel zvítězil, tím byl také poražen. Z rajského stromu porazil ďábel Adama, z kříže přemohl Kristus ďábla. Jedno dřevo sráželo do propasti smrti, druhé naopak přivádí zpět k životu i ty, kteří tam sestoupili již předtím. To první ukrylo poraženého člověka, když se styděl za svou nahotu, druhé naopak obnaženého člověka před zraky všech vyvýšilo jako vítěze. První smrt přivedla všechny, kdo se narodili po ní, do záhuby, druhá naopak vzkřísila k životu i ty, kteří se narodili před ní. *Kdo vylíčí mocné Hospodinovy činy ?* Smrt nás učinila nesmrtelnými, tak podivuhodné je dílo kříže.

Chápeš toto vítězství? Chápeš už, jak k němu došlo? Nuže, nyní si také uvědom, jak se toto vítězství zrodilo bez jakékoli naší námahy a jakéhokoli našeho potu. Nepotřísnali jsme své zbraně žádnou krví, ani jsme se nemuseli postavit do žádného bitevního šiku, ani jsme neutržili žádnou ránu, dokonce jsme ani nebyli očitými svědky toho boje, a přece jsme dosáhli vítězství. Bojoval sám Pán, vítězství je naše. Jest-

líže je tedy toto vítězství i našim vítězstvím, napodobme vítězné vojáky a radostně dnes zazpívejme chvalozpěv na vítězství. Chvalme svého Pána a volejme: *Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, peklo, tvůj osten?*

Všechno toto slavné dílo naší spásy vzešlo z kříže. Kříž je znamení triumfu nad démony. Kříž je meč tasený proti hříchu, meč, kterým Kristus probodl Hada. Kříž je vůle nebeského Otce, sláva jednorozného Syna, radost svatého Ducha. Kříž je ozdoba andělů, bezpečí církve, pýcha Pavlova, opevnění svatých. Kříž je světlo celého světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Bůh se rozhodl obnovit člověka svou milostí. * Mana vzešla z Evy jako růže z trní.

V. Ctnost přikryla nepravost, milost přemohla vinu. * Mana.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Maria je obrazem a vzorem církve

Milost a poslání mateřství sjednocuje blahoslavenou Pannu s jejím synem Vykupitelem, její jedinečné milosti a dary ji důvěrně spojují také s církví; Bohorodička je přímo obrazem a vzorem církve, jak učil již svatý Ambrož, a to v rovině víry, lásky a dokonalé jednoty s Kristem.

Také církev bývá právem nazývána matkou a panenskou nevěstou. Blahoslavená Panna Maria ovšem všechny předčila, jako vynikající a jedinečný vzor panny a matky. Ve víře a poslušnosti zajisté přivedla na svět samého Syna nebeského Otce, aniž poznala muže, zastíněna Duchem svatým, jako nová Eva, otevírající se ve víře, neposkvrněné žádnou pochybností, nikoli starému hadovi, ale Božímu poslu. A porodila Syna, kterého Bůh učinil *prvním z mnoha bratří*, to jest mezi věřícími, které její mateřská láska pomáhá přivádět na svět a vychovávat.

A tak když církev rozjímá o Mariině skryté svatosti a snaží se řídit její láskou a věrně plnit Otcovu vůli, stává se věrným přijetím Božího Slova sama matkou: kázáním a křtem totiž rodí k novému, nesmrtelnému životu děti počaté z Ducha svatého a narozené z Boha. A je také panna, která v neporušenosti a čistotě zachovává věrnost zaslíbenému Ženichovi a která následováním matky svého Pána v síle Ducha svatého panensky střeží svou neporušenou víru, pevnou naději a upřímnou lásku.

Zatímco však v nejblahoslavenější Panně již církev došla k dokonalosti, v níž je *bez poskvrny a vrásky*, věřící křesťané stále zápasí s hříchem o růst ve svatosti. Proto upírají svůj zrak na Marii, neboť ta září celému společenství vyvolených jako příklad ctností. Tím, že o ní cír-

kev znovu a znovu zbožně přemýšlí a ve světle vtěleného Slova rozjímá, sama s úctou vstupuje stále hlouběji do vrcholného tajemství vtělení a stále víc se připodobňuje svému Ženichovi.

Maria jistě vstoupila až do hlubin dějin spásy, takže se v ní jakoby spojují a zrcadlí nejzávažnější pravdy víry. Když je oslavována a uctívána, volá všechny věřící k svému Synu, k jeho oběti a k lásce k Otci. A církev usilující oslavit Krista se stává svému vznešenému obrazu a vzoru podobnější, když vytrvale roste její víra, naděje a láska a když vždycky a všude hledá a plní Boží vůli.

Proto i ve svém apoštolském působení církev právem vzhlíží k té, která porodila Krista, jenž se počal z Ducha svatého a narodil se z Panny proto, aby se skrze církev zrodil a rostl také v srdci věřících. Vždyť tato Panna dala svým životem takový příklad mateřské lásky, že musí povzbuzovat všechny, kdo spolupracují na apoštolském díle církve k obrození všeho lidstva.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skrze tebe, Panno Maria, přišla na svět spása. * Tvůj svatý život je slávou celé církve.

V. S úctou a vděčností slavíme tvou svatou památku. * Tvůj svatý.

nebo:

Z druhé homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Maria je velmi vhodně přirovnávána k hvězdě: vždyť jako hvězda vysílá ze sebe paprsek, aniž se tím poruší, tak také Panna porodila Syna bez úhony. Jako paprsek neoslabí jasnost hvězdy, tak ani Syn neporušenost Panny. Ona je ta vznešená hvězda vyšlá z Jakuba, jejíž paprsek osvětluje celý svět, jejíž záře osvětluje výsosti a proniká do podsvětí: ozařuje i zemi a zahřívajíc více duši než tělo podporuje ctnosti a ničí neřesti. Říkám, že ona je přeslavná a vynikající hvězda, která je nutně vyzvednuta nad toto velké a rozsáhlé moře, září ctnostmi a svítí příkladem. Kdo se zmítáš ve vlnobití tohoto světa, uprostřed bouří a větrů, místo abys kráčet po pevné zemi, nespouštěj oči ze světla této hvězdy, nechceš-li, aby tě pohltila bouře! Povstanou-li vichry pokušení, naraziš-li na skaliska soužení, pohlédni na hvězdu, volej Marii. Dorážejí-li na tebe vlny pýchy nebo ctížádosti, skleslosti nebo žárlivosti, pohlédni na hvězdu, volej Marii. Zmítá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, pohléd na Marii. Lekáš-li se velikosti svých hříchů, jsi zmatený výčitkami svědomí, máš hrůzu před soudem a užuž tě pohlují hlubiny smutku a propast zoufalství, mysl na Marii. V nebezpe-

čích, v úzkostech, v pochybnostech měj na mysli Marii, vzývej Marii; ať nesejde ze rtů, ať nesejde ze srdce. Chceš-li dosáhnout její přímluvy, měj na paměti její příklad. Následuješ-li ji, nezbloudíš, prosíš-li ji, neupadneš v zoufalství, myslíš-li na ni, nechybuješ, drží-li tě, neklesneš, chrání-li tě, nemusíš se bát. Pod jejím vedením se neunavíš, s její přízní dojdeš k cíli.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá Panno, k tobě voláme * oroduj za nás, jež se k tobě utíkáme.

V. V nebezpečích, tísních a nejistotách voláme: * oroduj za nás.

nebo:

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Pán prohlásil apoštolům: Vy jste vytrvali se mnou v mých pokušeniích, a já vám odkazuji království, jak mně je odkázal můj Otec, abyste jedli a pili za mým stolem. Avšak kde? V mém království! – Blahoslavený, kdo bude jíst chléb v království Božím!

Posvěť se, Pane, jméno tvé! Vždyť tímto jménem jsi zatím jaksi v nás přítomen, přebýváje vírou v našich srdcích, poněvadž tvé jméno bylo nad námi vzýváno. Přijď království tvé! Ať přijde to, co je dokonalé, ať zanikne to, co je částečné! Apoštol praví: Máte za svůj užitek posvěcení, za konec pak život věčný. Život věčný je nevysychající pramen, který zavlažuje celý povrch ráje. A nejen zavlažuje, nýbrž zaplavuje – je to zřídlo živých vod s prudkostí plynoucích z Libanonu, a hojnost vod obveseluje město Boží. Kdo jiný je tento pramen života než Kristus Pán? Když se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě. Vždyť on, plnost sama, jaksi se zmařil, aby se nám skrze něho dostalo spravedlnosti, posvěcení a odpuštění, takže jako by pohasl jeho život, sláva a blaženost. Voda z tohoto pramene stekla až k nám, takže i cesty jsou jí zaplaveny, ačkoli cizinec z ní pít nemůže.

Tato nebeská voda k nám sestoupila vodovodem; nedává nám sice všechnu vodu ze zdroje, avšak malými praménky nám svlažuje vyprahlé srdce, někomu více, někomu méně. Vodovod je naplněn, takže přijímáme něco z jeho plnosti, avšak ne úplně všechno, co je v něm.

Myslím, že už chápete, koho míním tím vodovodem, který úplně přijal onen pramen ze srdce Otcova a nám jej vydal, i když ne tak, jak je sám v sobě, nýbrž tak, jak jsme schopni jej přijmout.

Vždyť víte, komu bylo řečeno: Zdráva buď, milosti plná! – Není však podivuhodné, že mohl být vytvořen takový vodovod, jehož vrchol se měl nejen dotýkat nebes – jako žebřík, který viděl patriarcha Jakub – ný-

brž proniknout i nad nebe, až k samému zdroji živých vod, který tryská nad veškerými nebesy? I Šalomoun se tomu podívoval, a jako by už ani nedoufal v něco takového, praví: Zdatnou ženu kdo nalezne? Proto se také tak dlouhý čas nedostávalo lidskému pokolení ani proudů milosti, že nemělo tento žádoucí vodovod.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Chvalme blahoslavenou Pannu Marii * neboť z ní vyšlo slunce spravedlnosti: Kristus, náš Bůh.

V. Blahoslavít tě budou všechna pokolení: bohorodičko, Paní světa, královno nebe * Neboť z ní.

nebo:

Z kázání k Letnicím od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Kristus nasadil lék vykoupení nejprve tam, kde se událo první poranění: Sestoupil podle své podstaty do lůna panny, počatý Duchem svatým, aby očistil naše početí, jež sice zlý duch nezpůsobil, ale přece nějak spolupůsobil. Aby život Božího Syna nezůstal ani v mateřském lůně nečinným, uzdravil Boží syn během devíti měsíců stará zranění tím, že vyhledal takřikajíc hnisající hnilobu do nejhlubšího základu, aby následovalo věčné zdraví. Již tehdy způsobil Kristus naši spásu uprostřed země, to je v lůně Panny Marie, jež se díky své podivuhodné zvláštnosti nazývá středem země. Neboť na Marii, na středobod, archu Boží, příčinu věcí, zájem všech dob hledí obyvatelé nebe i obyvatelé říše smrti, naši předchůdci, my i ti, kteří přijdou po nás, jejich vnuci a jejich potomstvo. Tamti v nebi, aby byli vzkříšením těla dovedeni k dokonalosti, a ti v říši smrti, aby byli zachráněni. Předchůdci, protože proci byli shledáni pravdivými, a následovníci proto, aby dospěli ke slávě. Ano, všechna pokolení tě budou velebit, Bohorodičko, paní světa a královno nebe! Všechna pokolení pravím! Existují totiž pokolení nebe a pokolení země. Otec duchů je tím – praví Apoštol – „podle jehož jména bude pojmenováno každé pokolení v nebi i na zemi“. Proto tě tedy budou blahoslavít všechna pokolení, poněvadž ty jsi všem pokolením porodila život a slávu. V tobě nalézají andělé radost, spravedliví milost a hříšníci odpuštění navěky. Po právu k tobě vzhlízejí oči celého stvoření, neboť v tobě, skrze tebe a z tebe obnovila dobrotivá ruka Všemohoucího vše stvořené.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá a neposkvrněná Panno Maria, ani nevím jak tě mám chválit * ve svém lůně jsi nosila toho, kterého nebesa nemohou obsáhnout.

V. Blahoslavít tě budou všechna pokolení: Bohorodičko, Paní světa, královno nebe * ve svém.

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Pase se tedy mezi liliemi, dokud se nerozbrěskne den, kdy se krásné květy změni v bohatou úrodu plodů. Pro nás je nyní čas květů, ne plodů, protože žijeme jen z naděje na plody; jsme spíše vedeni vírou než patřením, a radujeme se v očekávání, ne že bychom už úplně měli cíl svých tužeb. – Podívej se však na květ, jak je slaboučký, a pamatuj na slova Apoštolova: tento poklad máme v hliněných nádobách. Jaké nebezpečí tedy hrozí květům. Jak snadno mohou trny rozpíchat květ liliím! Dobře proto zpívá snoubenec: Jako lilie mezi trním, tak je má přítelkyně mezi dívkami. Což se neoctl mezi trním ten, kdo řekl: S těmi, kteří nenávidí pokoj, byl jsem pokojný?

I když je v Písmě svatém, že spravedlivý kvete jako lilie, přece snoubenec se nepase u lilie, nýbrž mezi liliemi, protože se mu nelíbí osamocenosť. Vždyť slyš, co praví ten, který dlí mezi liliemi: Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi. Ježíš, Syn člověka, prostředník mezi Bohem a lidmi, má rád jednotu, jejímž je středem, a ne ústraní a osamocenosť.

Jsem mého milého a můj milý je můj, ten, jenž se pase mezi liliemi. Rychle, bratři, ať máme co nejdříve lilie; vytrhejte trní a bodláčí a nasejte si spěšně do duše lilie, aby i k nám přišel snoubenec se pást.

U Marie se ovšem božský snoubenec pásal, protože ona měla spoustu lilií. Vždyť skvělé panenství, hluboká pokora a vynikající láska – to byly skutečné lilie. Avšak i my můžeme mít lilie, i když ne tak krásné, jako Panna Maria; i u nás se bude pásat snoubenec; to tehdy, když radostná zbožnost nám bude osvětlovat díkučinění, čistý úmysl zjasní modlitbu a litost naší duši zbělí při zpovědi, jak je psáno: Jestli vaše hříchy jsou jak šarlat, jak sníh se vybělí, a jsou-li rudé jak purpur, zbělí tak jako vlna.

Chceš-li něco obětovat Bohu – ať je to cokoli – nezapomeň to svěřit Marii, aby se vrátil dar k rozdateli darů týmž korytem, kudy se k nám dostal. Bůh nám sice mohl libovolně vlít svou milost i bez tohoto vodovodu Panny Marie, ale chtěl se ti postarat o loďku, na níž by ses k němu rychle dostal. Snad máš ještě ruce potřísněné krví a poskvrněné úplatky, protože ses ještě dobře neočistil. Proto nechceš-li být odmítnut se svým darem, vlož jej Panně Marii do přečistých a přehodných rukou. Vždyť její ruce jsou překrásné lilie, a ten, který tolik lilie miluje, nepohrdne tím, co najde v Mariiných rukou, i když to bude seběmenší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vše je na tobě krásné, žádná poskvrna na tobě nelpí * pojď se mnou, má nevěsto, pojď se mnou z Libanonu.

V. Můj milý je můj a já jsem jeho, on pase v lilíích. * Pojď.

nebo:

Z první homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Avšak na Marii je ještě něco podivuhodnějšího, totiž panenství spojené s plodností. Od věků nebylo slýcháno, že by některá matka byla zároveň pannou. A když uvážíš, čím je matkou, k čemu tě přivádí úžas nad její podivuhodnou vznešeností? Snad k poznání, že se nedokážeš dost divit. Snad k úsudku, potvrzenému samotnou Pravdou, že ta, jež měla za Syna Boha, je vyvýšena nad všechny andělské kůry! Cožpak ona nenazývá odvážně Boha a Pána andělů svým synem, když říká: *Synu, proč jsi nám to učinil?* Kdo z andělů by se toho odvážil? Jim stačí – a pokládají to za něco velikého, – když jsou přirozeností duchové a z milosti jsou učiněni a nazváni anděly, posly, jak to dosvědčuje David: *který duchy činíš svými posly*. Maria však věděla, že je jeho skutečnou matkou, a proto Velebnost, které andělé uctivě slouží, nazývá důvěrně svým synem. Bůh neodmítá být označován tím způsobem, jímž se neodmítl stát. O kousek dál evangelista dodává: *A byl jim poddán*. Kdo byl poddán, a komu? Bůh lidem: Bůh, říkám, jemuž jsou poddáni andělé, jehož poslouchají knížata a mocnosti, byl poddán Marii. A nejen Marii, nýbrž i Josefovi kvůli Marii. Obojí je nanejvýš podivuhodné; vyber si, co tě více udivuje, zda Synova velkodušná důstojnost, nebo nesmírná čest Matky. Obojí je zarážející, obojí obdivuhodné: to, že Bůh poslouchá ženu, je pokora, jež nemá obdoby; to, že žena má moc nad Bohem, je vznešenost, jež nemá sobě rovné. V chválách panen se zpívá, *že jdou za Beránkem, kamkoli jde*. Jaké chvály je teprve hodna ta, jež jde i před Beránkem?

Člověče, uč se poslouchat, hlíno, uč se podrobovat, prachu, uč se podržovat. O tvém Stvořiteli píše evangelista: *A byl jim poddán*, rozumí se nepochybně Marii a Josefovi. Zrudni studem, pyšný popelí! Bůh se poníží, a ty se povyšuješ? Bůh se podrobuje lidem; ty dychtíš vládnout nad lidmi, a tím se stavíš nad svého Stvořitele? Až někdy na něco takového budu pomýšlet, kéž mi Bůh odpoví stejně jako apoštolovi, který mu domlouval: *Jdi mi z očí, satane, protože nemáš na zřeteli věci Boží!* Neboť kdykoli toužím vládnout lidem, vždy se tím pokouším předčít Boha, takže nemám na zřeteli věci Boží. O Bohu je totiž psáno: *A byl jim poddán*. Zdráháš-li se následovat příkladu obyčejného člověka, jis-

tě nepokládáš za nedůstojné následovat svého Stvořitele. A pokud ho snad nemůžeš následovat, kamkoli jde, jdi alespoň cestou, na kterou k tobě sestoupil. To znamená: nemůžeš-li kráčet vznešenou stezkou panenství, jdi za svým Bohem nejbezpečnější cestou pokory!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Blahoslavená jsi Panno Maria, nosila jsi Pána, Vykupitele světa * zrodila jsi toho, kdo tě stvořil, a přesto zůstáváš pannou navěky.

V. Ježíš se vrátil s Marií a Josefem do Nazareta a byl jim poslušen. * Zrodila.

nebo:

Z první homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Do toho města byl tedy poslán od Boha anděl Gabriel. A ke komu? *K panně zasnoubené muži jménem Josef.* Co je to za pannu tak důstojnou, že ji pozdravuje Anděl, a tak pokornou, že je zasnoubena tesáři? Krásné spojení panenství a pokory! Bohu se velmi líbí duše, v níž pokora zušlechťuje panenství a panenství ozdobuje pokoru. Avšak jaké cti je hodná duše, jejíž pokoru povyšuje plodnost a panenství posvěcuje porod? Slyšíš o panenství, slyšíš o pokoře. Nemůžeš-li napodobit panenství pokorné, hled' alespoň napodobit pokoru panenské! Panenství je chvályhodná ctnost, ale důležitější je pokora. Panenství se radí, ale pokora nařizuje. K panenství jsi zván, k pokoře vyzýván. O panenství je řečeno: *Kdo může pochopit, pochop, kdežto o pokoře: Kdo nebude jako dítě, nevejde do království nebeského;* panenství je odměňováno, pokora nařizována. Spásy můžeš dojít i bez panenství, nikoli však bez pokory. Říkám, že pokorný člověk, jenž oplakává ztracené panenství, se může Bohu líbit, bez pokory by se však – odvážím se to říci – nelíbila Bohu ani panenská Maria. Je řečeno: *Na kom spočine můj duch? Jen na pokorném a tichém.* Hospodin řekl „na pokorném“, ne „na panenském“. Kdyby nebyla Maria pokorná, nespočinul by na ní Duch svatý. Kdyby na ní nespočinul, nezastínil by ji. Jak by počala „z Ducha svatého“ bez něho? Ale protože počala z Ducha svatého, je zřejmé, že *Bůh shlédl na poníženost své služebnice* – jak ona sama dosvědčuje – spíše než na panenství. A i když se Bohu líbilo její panenství, přece počala díky pokoře. Jinými slovy: že se Bohu zalíbilo panenství, bezpochyby způsobila pokora.

Co na to říkáš ty, kdo zachováš čistotu, a přece jsi pyšný? Maria zapomíná na to, že je panna, a dochází slávy svou pokorou; ty však na pokoru nedbáš a chlubiš se panictvím. *Shlédl, řekla ona, na poníženost*

své služebnice! Kdo ona? Panna zcela svatá, Panna zdrženlivá, Panna zbožná. Jsi snad čistší než ona? Či snad zbožnější?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Anděl Gabriel byl poslán k Panně Marii. Panna se tím světlem polekala: Neboj se Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. * Počneš a porodíš syna. Bude nazván Synem Nejvyššího.

V. Buď zdráva, milostiplná, Pán je s tebou. * Počneš.

nebo:

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

A proto celým srdcem, z hloubi nitra, všemi silami ctíme Marii; vždyť to je vůle toho, který chtěl, abychom měli všechno Mariiným prostřednictvím. Ano, to je jeho vůle – v náš prospěch. A Maria vskutku ve všem a vším pečuje o nás, ubožáky, těší nás v úzkosti, burcuje v náš víru, posiluje naději, zaplašuje beznadějnost, pozvedá, jsme-li malomyslní. – K Otci ses bál přistoupit, pouhý zvuk tě poděsil a již ses schovával do křoví. Dal ti tedy Ježíše za prostředníka. Čeho nedosáhne takový Syn u takového Otce? Bude vyslyšen pro svou uctivost, neboť Otec miluje Syna. Či se snad bojíš i jeho? Vždyť je to tvůj bratr, má lidskou přirozenost jako ty, podobně jako my byl zkoušen ve všem kromě hříchu, aby měl s námi soucit. Tohoto bratra ti dala Maria. Snad se však ostýcháš před jeho božskou velebností, neboť i když se stal člověkem, je přece stále Bůh! Chceš mít přímluvce i u něho? Uteč se k Marii! Maria má čirou lidskou přirozenost nejen proto, že je prosta vši poskvrny, nýbrž i proto, že má jen lidskou přirozenost. Vim to jistě, že i ona bude vyslyšena pro svou uctivost: vyslyší Matku Syn a vyslyší Syna Otec. Děti, vždyť ona je žebřík pro hříšníky; i já v ni mám velkou důvěru, na ní se také zakládá všechna má naděje. Což může Syn odmítnout její prosbu anebo strpět, aby byla odmítnuta? Může ji snad Syn neslyšet anebo nebyť vyslyšen? Je nad slunce jasnější, že není možné ani jedno, ani druhé. Vždyť ji zvěstuje anděl: Nalezla jsi milost u Boha.

Jaké štěstí! Stále bude „nalézat“ milost – a milost je to jediné, co potřebujeme. Moudrá panna! Nehledala moudrost jako Šalomoun, nepídila se po bohatství, po počtech a po moci, hledala však milost. Neboť jen milostí budeme spaseni.

Bratři, proč my toužíme po jiných věcech? Hledejme milost, avšak u Boha, protože by nás zklamala milost, kterou bychom hledali u lidí. Jen ať si druzí vyhledávají odměny, my vytrvale hledejme milost! Což už to není milost, že jsme zde? Ano, je to dar milosrdenství Páně, že

jsme doposud nebyli vyhlazeni. Vždyť, co jsme? Věrolomníci, cizoložníci, vrazi, lupiči, nečistota tohoto světa! Jen se zahleďte, bratří, do svědomí a poznáte, že se rozhojňuje nadmíru milost tam, kde se rozhojnil hřích.

Maria nestaví do popředí svou zásluhu, nýbrž hledá milost. Dokonce tak důvěřuje milosti a o sobě si tak málo myslí, že se leká andělova pozdravu. Evangelista o tom vypravuje: Maria přemítala, jaké by to bylo pozdravení. Zajisté proto, že se považovala za nehodnou andělského pozdravení, a snad si pomyslila: Jak to, že přichází ke mně anděl Páně? – Neboj se, Maria, nediv se, že přichází k tobě anděl; vždyť přichází ještě někdo větší než anděl. Nediv se, že zříš anděla Páně; přece Pán toho anděla je s tebou! A konečně, proč bys nemohla vidět anděla, když již tak andělsky žiješ? Proč by anděl nenavštívil tu, která žije tak jako on? Proč by neměl pozdravit spoluobčanku svatých, která se tak důvěrně stýká s Bohem? – Panenství je vpravdě andělský život, neboť ti, kdo se nebudou ani ženit ani vdávat, budou jako andělé Boží.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak krásná a úchvatná je Panna Maria. Uprostřed sborů andělů a svatých září jako slunce. * Andělé se radují, archandělé jásají nad Pannou Marií.

V. Hledejme milost a hledejme ji prostřednictvím Marie. * Andělé.

nebo:

Z kázání v oktávu Nanebevzetí Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Nedomníváš se, že Maria je ženou obklopenou sluncem? Souvislosti prorockého vidění zajisté naznačují, abychom toto rozuměli o současné církvi. Ale toto lze náležitě říci i o Marii, poněvadž ona se takřka obklopila jistým sluncem. Tak jako stvořené slunce vychází stejným způsobem nad dobrými i zlými, tak se ani ona nedívá na dřívější zásluhy, nýbrž ukazuje se vůči všem jako chápavá, nadmíru dobrotivá a má s velkodušnou láskou slitování s potřebami všech.

Je povznesena nade všechny nedostatky a cokoli, co je křehké či zahubené, jedinečně přesahuje vysoce vynikající vznešeností a předčí všechno stvoření, takže se po právu říká, že pod jejími nohama je měsíc. Na druhou stranu bychom neřekli nic zvláštního, kdyby pod jejími nohama byl pouze stvořený měsíc, pod nohama, jež jsou beze vší pochybnosti vyvýšeny nade všechny sbory andělů, nad cheruby i serafy.

Měsíc obvykle neoznačuje pouze chybu zkaženosti, nýbrž stejně tak označuje i chybu pošetilého smýšlení a mezitím i Církev naší doby: to

první kvůli své proměnlivosti, to poslední v každém případě kvůli lesku vypůjčeném odjinud! V každém smyslu se však takřikajíc měsíc na-prosto případně chápe u nohou Mariiných, třebaže různým způsobem, poněvadž *svatý člověk setrvává v moudrosti jako slunce, ale pošetilec se mění jako měsíc*. Ve slunci je totiž stálým jak žár tak i lesk, v měsíci však je jen lesk, a i ten je nevyhnutelně proměnlivý a nejistý, protože tento lesk nikdy nezůstává ve stejném stavu. Po právu je tudíž Maria líčena jako obklopená sluncem, poněvadž pronikla mohutnou, nezměrnou hloubku Boží moudrosti dále, než by bylo možno se domnívat, takže se jeví vnořena do onoho nepřístupného světla – nakolik to jen dovo-luje přirozenost tvora bez osobního sjednocení. Tímto ohněm byly sice očištěny rty proroka a tímto ohněm jsou rozněcováni i serafové, ale Maria si zasloužila být jím zcela jiným způsobem nejen pouze krátce dotčena, nýbrž naopak jím být pokryta a zalita, ba takřka ohněm samotným vstřebána. Vpravdě nejvýše čisté ale také zcela žhnoucí jsou šaty této ženy; ženy, na níž všechno tak nádherně září, že u ní nelze – chci jen říci – předpokládat nic temného, ani jen něco trochu tmavého nebo méně světlého, ani vůbec nic vlažného či ne zcela žhnoucího.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kdo je ta, která stoupá jako ranní červánky: * krásná jako měsíc, zářící jako slunce, hrozivá jako vojsko připravené k bitvě?

V. Na nebi se objevilo velké znamení: * krásná.

Za zemřelé

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

15,12–34

Kristus vstal z mrtvých jako první z těch, kteří zesnuli

Bratři, káže se o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení mrtvých není? Není-li však žádné vzkříšení mrtvých, nevstal ani Kristus! A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je naše víra. Pak ovšem my vypadáme jako lživí svědci o Bohu: je-li totiž pravda, že mrtví vůbec nevstávají, proti Bohu jsme svědčili, že Krista vzkřísil, ale on ho nevzkřísil. Jestliže tedy mrtví nevstávají, ani Kristus nevstal. A nevstal-li Kristus, vaše víra nemá cenu, protože pak jste ještě ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti křesťané, kteří už zesnuli. Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí.

Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý vtom poradí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci a až zlomí (vládu) všech mocných knížat, mocností a sil.

On totiž musí kralovat, *dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám*. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. *Všechno totiž (Bůh) podřídil pod jeho nohy*. Když však říká, že všechno je podřízeno, je samozřejmě z toho vyňat ten, který mu všechno podřídil. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

Jaký má potom smysl, co dělají ti, kdo přijímají křest místo těch, kdo už zemřeli? Jestliže mrtví vůbec nevstávají, proč tedy přijímat za ně křest? Proč také my se vydáváme v nebezpečí každou hodinu? Den co den umírám – jakože jste moje chloubka, bratři, kterou mám před Kristem Ježíšem, naším Pánem! Když jsem v Efesu musel zápasit – jak se říká – se šelmami, co z toho mám? Jestliže mrtví nevstávají, (pak platí): *Jezme a pijme, vždyť zítra zemřeme!* Nedávejte se už svádět (k mylným názorům): »Špatné rozhovory kazí dobré mravy.« Vystřízlivějte, jak se sluší, a nehřešte! Někteří z vás nevědí nic o Bohu. Styďte se, že k vám musím takto mluvit!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 15,25.26; srv.Zj 20,13.14

Kristus musí kralovat, dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám. * Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt.

V. Tehdy smrt a podsvětí vydají svoje mrtvé a smrt i podsvětí budou vhozeny do ohnivého močálu. * Jako.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

15,35–57

Vzkříšení mrtvých a příchod Páně

Někdo snad řekne: »Jak mohou mrtví vstát? A jaké to budou mít tělo, až přijdou?« Ty bláhový človče! Když zaséváš semeno, nezačne projevovat známky života, jestliže napřed neodumře. A zaséváš přece ne už tu budoucí rostlinu, ale jen pouhé semeno, například zrnko pšeničné nebo nějaké jiné. A Bůh mu dává tělo, jak sám chtěl, a každému semenu vlastní tělo. A nejsou všechna těla stejná, ale jiné je tělo lidí, jiné zase tělo dobytka, jiné je tělo ptáků, jiné tělo ryb. A jsou tělesa nebeská a jsou tělesa pozemská. Jiný je lesk těles nebeských, jiný těles pozemských. Jinak září slunce, jinak září měsíc, jinak září hvězdy. Dokonce i hvězda od hvězdy se liší leskem.

Tak je tomu i se vzkříšením mrtvých. Do země se klade tělo, které podléhá zkáze, vstane však tělo, které zkáze nepodléhá. Do země se klade tělo, které budí ošklivost, vstane však tělo, které budí úctu. Do země se klade tělo slabé, vstane však silné. Do země se klade tělo živočišné, vstane však tělo zduchovnělé. Jako je tělo živočišné, tak je i tělo zduchovnělé. Stojí přece i v Písmu: »První *člověk*, Adam, *se stal živou bytostí*«, poslední Adam však bude oživujícím duchem. Ale není napřed to, co je zduchovnělé, nýbrž to, co je živočišné, a potom teprve přijde to, co je zduchovnělé.

První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti.

My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe. Říkám vám, bratři, toto: člověk jak je, nemůže mít účast v Božím království, ani člověk s tělem porušitelným nemůže mít účast v neporušitelnosti.

Povím vám teď tajemnou pravdu: všichni nezemřeme, ale všichni budeme proměněni. (Stane se to) rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice. (Polnice) zazní, a mrtví vstanou s tělem neporušitelným, a my budeme proměněni. Toto tělo porušitelné musí totiž na sebe vzít neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít

nesmrtelnost. A až toto tělo porušitelné vezme na sebe neporušitelnost a toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: *»Vítězně je smrt (navždy) zničena! Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?«* Ten bodec smrti je hřích, a hřích zase čerpal svou moc ze Zákona. Ale Bohu díky! On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Job 19,25.26.27

Vím, že můj Obhájce žije a že v poslední den z prachu vstanu. * Ve svém těle spatřím Boha, svou spásu.

V. Uvidím ho na vlastní oči. * Ve svém.

nebo:

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

4,16–5,10

Když se rozpadne naše pozemské obydlí, dostaneme v nebi domov věčný

Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nyníšší lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pominou, ale neviditelné budou trvat věčně.

Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě (jako šat) i svůj příbytek z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení (ze své pozemské schránky). Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě přioděni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. (To proto, že) v nyníšším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu. A proto stůj co stůj usilujeme o to, abychom se mu líbili, ať už v domě (těla) zůstáváme, nebo se z něho odebíráme. My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplatu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Žl 51(50),5

Nesuď mě, Pane, podle mých skutků, neobstál bych před tebou. * Úpěnlivě tě prosím, zahlad' mou nepravost.

V. Úplně ze mě smyj mou vinu a očiš' mě od mého hřichu. * Úpěnlivě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy svatého Anastázia Antiochijského, biskupa*Kristus promění naše ubohé tělo*

Proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými. Bůh však není Bohem mrtvých, ale živých, takže mrtví, nad kterými panuje ten, který vstal k životu, nejsou už vlastně mrtví, ale žijí; a život v nich vládne proto, aby žili bez strachu ze smrti, jako Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá.

A tak nikdo ze vzkříšených a vysvobozených z porušitelnosti už nebude hledět tváří v tvář smrti a všichni budou mít účast na Kristově vzkříšení, stejně jako on sám měl účast na jejich smrti.

Na svět zavřený navěky na závoru Kristus nepřišel z jiného důvodu, než aby *vylomil bronzové brány a rozbil železné závory*, aby nám místo otroctví daroval svobodu, zachránil náš život z porušitelnosti a přivedl nás k sobě.

Jestliže se nám dílo této spásy jeví jako dosud plně neuskutečněné – lidé přece pořád ještě umírají a jejich těla podléhají rozpadu a zániku – neměla by to být záminka k nevěrnosti. Již předem jsme totiž dostali závdavek všeho výše řečeného dobra, a to ve svých prvotinách, v nichž jsme vystoupili až na nebesa a usedli po pravici toho, jenž nás povznesl ke slávě, jak o tom na jednom místě mluví Pavel: *V Kristu nás spolu s ním vzkřísil a spolu s ním nám vykázal místo v nebi.*

Dosáhneme však i dovršení onoho díla, jen až nadejde čas od Otce předem určený, kdy odložíme všechno dětské a vyspějeme *k mužné zralosti*. Tak se totiž zalíbilo Otci všech věků: aby dar nám daný byl zajištěn a aby náš duch opět neupadl do někdejší dětskosti a znovu tímto darem nepohrdl.

Tělo Páně vstalo ovšem z mrtvých zduchovnělé, proto je třeba říci, že dosvědčuje-li Pavel o těle, že *do země se klade živočišné, vstane však zduchovnělé*, bude naše pozemské tělo proměněno, jako se slavně proměnil Kristus, jdoucí před námi jako náš vůdce.

A také apoštol Pavel si byl jist, že skrze Krista se toho má dostat celému lidskému pokolení, neboť říká, že *Kristus přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené.*

Jestliže tedy přeměnění znamená změnu v tělo zduchovnělé, a to je podobné oslavenému tělu Kristovu, pak zajisté vstal Kristus z mrtvých s tělem zduchovnělým, a to není žádné jiné než ono, které bylo uloženo do země ubohé, ale také to, které se proměnilo ve slávě.

Když Kristus přivedl k Otci prvotiny naší přirozenosti, přivede také celý ostatní svět. Slíbil to ostatně, neboť řekl: *Až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.*

Všichni v hrobech uslyší hlas Syna Božího, a vyjdou: * Ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení.

V. Rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice mrtví vstanou. * Ti, kdo konali.

nebo:

Z listu svatého Brauliona, biskupa v Zaragoze

Nadějí všech věřících je Kristus vstávající z mrtvých

Kristus, naděje všech věřících, nenazývá ty, kteří opouštějí svět, mrtvými, ale spícími. Říká přece: *Náš přítel Lazar spí.*

Ani svatý apoštol Pavel nechce, abychom se rmoutili pro zesnulé, a to proto, že věříme-li podle slov evangelia, že všichni, kdo věří v Krista, nezemřou navěky, skrze víru také víme, že stejně, jako není mrtvý Kristus, nezemřeme ani my.

Až totiž bude dán příkaz a zazní archandělův hlas, za hlaholu Boží polnice sestoupí z nebe sám Pán a všichni mrtví, kteří zemřeli v Kristu, opět vstanou.

Naděje na vzkříšení by nás měla povzbudit, protože s těmi, které zde nyní ztrácíme, se tam jednou opět shledáme. Stojí opravdu za to, abychom poslušností vůči příkázáním osvědčovali pevnou víru v toho, který má svrchovanou moc, a vzkřísit mrtvé je pro něho snazší než pro nás probudit někoho ze spánku. A podívejte se: Ačkoli to víme a říkáme, přesto nás jakési hnutí myslí znovu a znovu nutí propukat v pláč a síla stesku zmáhá i duši věřící. Ach, jak ubohý je člověk ve svém člo- věčenství! Bez Krista je všechno, čím žijeme, jen marnost.

Ó smrti, tvrdá a nelítostná, rozdělující manžele a rozlučující ty, které spojuje přátelství! Zlomena je už tvoje moc a zlovolné tvoje jho zničil ten, jenž ti hrozil už skrze prorocké volání Ozeášovo: *Ó smrti, já budu tvou smrtí!* A tak s apoštolem Pavlem jásáme: *Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?*

Ten, který tě přemohl, nás vykoupil: vydal svůj drahý život do rukou bezbožných nepřátel, aby si z bezbožníků učinil své přátele. Je toho samozřejmě velice mnoho, co bychom si měli z Písma svatého připomenout k útěše nás všech. Spokojme se však nadějí na vzkříšení a upřeme svůj zrak na slávu našeho Vykupitele: vždyť v něm, jak věříme, jsme z mrtvých již vstali, jak říká apoštol Pavel: *Jestliže jsme s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít.*

Nepatříme zajisté sami sobě, ale tomu, který nás vykoupil; naše vůle musí tedy být vždycky závislá na jeho vůli. Proto se také modlíme: *Bud' vůle tvá.* A proto je třeba, abychom při pohřbu říkali s Jobem: *Hospodin dal, Hospodin vzal, Hospodinovo jméno bud' pochváleno.* Říkejme to s Jobem zde na tomto světě, aby jednou na onom světě o nás nebylo shledáno, že jsme si počínali jinak než on.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*1 Sol 4,13–14; Jer 22,10*

Pro zemřelé nesmíte truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději. *
Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých, věříme také, že s Ježíšem přivede Bůh k životu i ty, kdo zesnuli ve spojení s ním.

V. Neoplakávejte mrtvého, nenaříkejte nad ním. * Poněvadž.

Obsah

1. týden adventní	1
2. týden adventní	19
3. týden adventní	38
Od 17. prosince do Narození Páně	55
Oktáv vánoční	78
Doba vánoční po oktávu	93
1. týden	131
2. týden	147
3. týden	163
4. týden	181
5. týden	197
6. týden	213
7. týden	231
8. týden	249
9. týden	267
Začátek doby svatopostní	286
1. týden svatopostní	296
2. týden svatopostní	314
3. týden svatopostní	331
4. týden svatopostní	349
5. týden svatopostní	368
Svatý týden	385
Velikonoční triduum	397
Velikonoční oktáv	406
2. týden velikonoční	423
3. týden velikonoční	437
4. týden velikonoční	454
5. týden velikonoční	472
6. týden velikonoční	488
7. týden velikonoční	504
Evangelia pro neděle v mezidobí	521
Vlastní texty o svatých	528
Společné texty o svatých	688
Za zemřelé	780